

Økonomiudvalget

Protokol

10-04-2014 kl. 16:00

Udvalgsværelse 1

Medlemmer

Anne Jeremiassen

deltog

Jan Kaspersen

deltog

Henrik Brade Johansen

deltog

Mette Hoff

deltog

Simon Pihl Sørensen

deltog

Sofia Osmani

deltog

Søren P. Rasmussen

deltog

Dorthe la Cour

var fraværende

Morten Normann Jørgensen

var fraværende

Medlemmerne var til stede, undtagen

Morten Normann Jørgensen (F) og Dorthe la Cour (V). I stedet for Morten Normann Jørgensen deltog Hanne Agersnap.

Endvidere deltog:

Søren Hansen, Ulla Agerskov, Bjarne Markussen og Louise Angelo.

I f.m. behandling af sagerne nr. 1-6 deltog tillige René Rasmussen.

Indholdsfortegnelse

1. [Befolkningsprognose 2014-25](#)
 2. [Budgetprocessen 2015-18 - generelle forhold samt fastlæggelse af Strategiseminar og borgerproces](#)
 3. [Budgetprocessen for 2015-18 - drøftelse af emner til effektiviserings- og omstillingsforslag - Økonomiudvalgets område](#)
 4. [Delegationsplan på personale- og lønområdet](#)
 5. [Jobgaranti i forbindelse med folkeskolereformen](#)
 6. [AAB - afd. 39 - 2014 driftsbudget](#)
 7. [Organisering af arbejdet med letbanen](#)
 8. [Økonomiske midler til at understøtte arealudvikling vedrørende Dyrehavegårds Jorder og traceet langs Helsingørmotorvejen](#)
 9. [Vurdering af moderniserings- og genopretningsbehov for en række kommunale ejendomme](#)
 10. [Lyngby Rådhus, høringssvar om fredning](#)
 11. [Busbestilling 2015](#)
 12. [Buslinje 353 - henvendelse fra Fredensborg Kommune](#)
 13. [Belysning på private fællesveje midlertidig tilbagekaldelse](#)
 14. [Fremtidens klubstruktur](#)
 15. [Anmodning om optagelse af sag på dagsordenen om Lundtofte Boldklub](#)
 16. [Meddelelser](#)
 17. [LUKKET SAG. Meddelelser](#)
 18. [LUKKET SAG. Personsag](#)
 19. [LUKKET SAG. Ejendomssag](#)
-

1. Befolkningsprognose 2014-25

Sagsfremstilling

Forvaltningen har udarbejdet befolkningsprognose 2014-2025 med udgangspunkt i det officielle indbyggertal for kommunen pr. 1. januar 2014.

Prognosen bruges bl.a. til budgetlægningen af kommunens indkomstskat og demografiregulerede poster, og bygger bl.a. på følgende forudsætninger:

1. Nettotilflytningen og nettoindvandring baseret på årene 2011-2013.
2. Boligudbygningen. Til kommunens vedtagne boligprogram er alene tillagt 20 boliger i 2019 og 25 boliger årligt fra og med 2020. Dette skyldes, at kommunens boligprogram kun omfatter 6 år med 5 nye boliger i 2019 og ingen nye boliger fra og med 2020 uagtet, at der historisk set byfortættes / bygges nye boliger hvert år. Derfor antagelsen om en beskeden boligudbygning i hele prognoseperioden.
3. Antallet af 0-årige. Niveauet for antallet af 0-årige i prognoseperioden er baseret på et 10-årigt historisk gennemsnit svarende til 540 0-årige i 2015.

I det sagen vedlagte notat "Diverse tabelopgørelser vedr. befolkningsprognosen 2014-2025" (bilag) er vist dels tabel for befolkningsudviklingen, dels tabel over afvigelserne i den nye prognose i forhold til forrige års prognose. Endelig indgår en angivelse af demografiregulerede poster.

Det kan nu konstateres, at forrige års befolkningsprognose anslog kommunens samlede folketal 264 borgere for højt opgjort pr. 1. januar 2014. Den nye befolkningsprognose tager derfor udgangspunkt i dette nu konstaterede lavere folketal.

Bortset fra de 65-79-årige og de 85-99-årige er antallet af borgere i alle aldersgrupper blevet overvurderet i sidste års prognose. Den største ændring vedrører antallet af studerende pr. 1. januar 2014.

I det sagen vedlagte "Notat om befolkningsprognosen 2014-2025" (bilag) er bl.a. redegjort for årsagerne hertil. Hovedforklaringerne er:

- aftagende nettoindvandring af studerende og aftagende nettotilflytning af børnefamilier til kommunen

I forrige års prognose blev disse beregnet på basis af årene 2008-2012 modsat dette års prognose, hvor årene 2011-2013 er anvendt for bedre at opfange de aktuelle udviklingstendenser.

- ændringer i det nye boligprogram (godkendt af Økonomiudvalget den 27. februar 2014) set i forhold til boligprogrammet i sidste års prognose. Dvs. ud over mindre ændringer og forskydninger i det nye boligprogram er 50 forskerboliger, 50 familieboliger og 200

kollegieboliger udgået set i forhold til sidste års boligprogram.

Det lavere folketal pr. 1. januar 2014, skiftet i årene til beregning af nettoindvandringen og nettotilflytningen samt ændringerne i forudsætningerne om den fremtidige boligudbygningen i kommunen indebærer overordnet set, at det samlede årlige folketal år for år skønnes lavere end i seneste års prognose. Der er dog tale om en væsentlig årlig stigning i folketallet i perioden.

Der er som materiale til sagen (bilag) yderligere udarbejdet:

- 1 Notat om hvilke udfordringer der er med hensyn til udarbejdelsen af den nye befolkningsprognose.
- 1 Udkast til detaljeret befolkningsprognose "Befolkningsprognose 2014-2025", der indeholder oplysninger om dels konsekvenserne for dagpleje- og daginstitutionsområdet, skole- og SFO-området og ældreområdet, dels udviklingen i de enkelte skoledistrikter, bydele og et-års aldersgrupper.

Økonomiske konsekvenser

Den nye befolkningsprognose 2014-2025 anvendes i budgetlægningen af de udgiftsposter, der demografifremskrives, idet udgiftsjusteringerne indarbejdes i første ansået regnskab for så vidt angår 2014 og synliggøres eksplicit i det administrative budgetforslag for så vidt angår 2015-2018, jævnfør den indgåede aftale om budgetlægningen.

Beslutningskompetence

Økonomiudvalget.

Indstilling

Forvaltningen foreslår, at den nye befolkningsprognose 2014-2025 anvendes som budgetteringsforudsætning i budget 2015-18.

Økonomiudvalget den 10. april 2014

Godkendt.

Morten Normann Jørgensen var fraværende. I stedet deltog Hanne Agersnap.
Dorthe la Cour var fraværende.

Bilagsfortegnelse

1. Notat om forudsætningerne for den nye befolkningsprognose 27-3-2014.pdf
2. Diverse tabelopgørelser vedr befolkningsprognosen 2014-2015.pdf
3. Befolkningsprognosehæfte 2014-2025.pdf

2. Budgetprocessen 2015-18 - generelle forhold samt fastlæggelse af Strategiseminar og borgerproces

Sagsfremstilling

I fortsættelse af Økonomiudvalgets fastlæggelse den 27. februar 2014 af tids- og procesplanen for budgetlægningen 2015-18 fremlægges i denne sag forslag til program for Strategiseminar den 28. maj 2014 samt forslag til en borger- og brugerproces efter fagudvalgsrunden i maj måned 2014.

Program for Strategiseminar den 28. maj

Der er udarbejdet det sagen vedlagte forslag til program (bilag). Seminaret vil være koncentreret om den aktuelle økonomiske situation samt om det arbejde, der er foregået i fagudvalgsrunden i maj omkring udarbejdelsen af effektivitets- og omstillingsforslag. Sidstnævnte forudsættes præsenteret af udvalgsformændene.

Seminaret er tilrettelagt for kommunalbestyrelsens medlemmer, idet der få dage senere er planlagt et særskilt møde mellem Økonomiudvalget og Hovedudvalget om fagudvalgenes forslag.

Koncept for borger- brugerinddragelse

Forslag til Økonomiudvalgets drøftelse m.v. den 18. marts er udarbejdet det sagen vedlagte materiale (bilag). Forslaget indeholder et borgermøde i form af "Udvidet træffetid" den 20. maj kl. 18-20.

Mindre tilpasninger af tidsplanen

Der er i tidsplanen vedr. Økonomiudvalgsmødet den 10. april annonceret, at der vil ske en opfølgning af Budgetaftalen for 2014-17. Opfølgningen vil imidlertid retteligt først blive forelagt for udvalget den 14. maj sammen med 1. anslåede regnskab 2014.

Videre er der i tidsplanen anført, at "*de høringsberettigede inddrages i processen og skal så vidt muligt afgive svar inden fagudvalgets endelige beslutning i maj*". Tidsmæssigt vil der til maj-møderne imidlertid alene kunne foreligge tilbagemeldinger fra MED-systemet (i form af log-bog), mens selve høringsrunden af de høringsberettigede først vil blive igangsat efter fagudvalgsrunden i maj, dvs. den 15. maj, og blive afsluttet den 28. maj.

Økonomiske konsekvenser

Udgifterne holdes inden for rammen.

Beslutningskompetence

Økonomiudvalget.

Indstilling

Forvaltningen foreslår, at

1. program for Strategiseminar den 28. maj anvendes
2. konceptet for borger - brugerinddragelse anvendes, herunder at datoen for det foreslåede "Udvidet træffetid" fastsættes til den 20. maj kl. 18-20, anvendes
3. justeringerne i tidsplanen tages til efterretning.

Økonomiudvalget den 10. april 2014

Ad.1 Godkendt, idet program rettes til kl. 08.00-12.00.

Ad.2 Godkendt.

Ad.3 Taget til efterretning.

Morten Normann Jørgensen var fraværende. I stedet deltog Hanne Agersnap.
Dorthe la Cour var fraværende.

Bilagsfortegnelse

1. Program for Strategiseminar den 28-05-2014 -forslag pr. 31. marts.pdf
2. Borger- og brugerproces til godkendelse i ØK den 10-04-2014.pdf

3. Budgetprocessen for 2015-18 - drøftelse af emner til effektiviserings- og omstillingsforslag - Økonomiudvalgets område

Sagsfremstilling

Økonomiudvalget godkendte den 27. februar 2014 tids- og procesplanen for budgetlægningen 2015-18. Herudover fastlagde Økonomiudvalget fordelingen af budgetreduktionen for 2015. Tids- og procesplan, fordelingen og protokollen er vedlagt sagen (bilag). Fagudvalgene har på denne baggrund i marts drøftet processen for arbejdet med forslagene til effektiviseringer og omprioritering samt emner hertil, som forvaltningen skal arbejde videre med.

Processen med udarbejdelsen af forslag til effektiviseringer og omstillinger er i gang. I arbejdet inddrages bl.a. ledere og øvrige ansatte gennem både MED-systemet og gennem opfordring til lokalt at komme med forslag.

Forvaltningen har i det sagen vedlagte notat (bilag) udarbejdet en foreløbig liste over forslag på Økonomiudvalgets fagområde til *dels*konkrete effektiviseringer og omprioriteringer i Budget 2015-18, *dels*analyser, der skal sættes i gang med henblik på senere frembringelse af nye forslag.

Forvaltningen vil i lyset heraf og på baggrund af udvalgets drøftelse, arbejde videre med at konkretisere forslagene, bl.a. m.h.t. økonomiske konsekvenser, således at der på udvalgets ordinære møde i maj kan tages stilling til konkrete effektiviserings- og omstillingsforslag, der skal indarbejdes i Budgetforslag 2015-18 samt tages stilling til analyser, der skal sættes i gang på økonomiudvalgets område. Tilbagemeldingerne fra MED-systemet registreres i en log-bog, som vil indgå i baggrundsmaterialet for udvalgets behandling i maj.

Økonomiske konsekvenser

Der skal udarbejdes konkrete forslag, der som minimum svarer til den udmeldte budgetreduktion på 7,1 mio. kr. i 2015 på Økonomiudvalgets område. Det forudsættes herved, at forvaltningen frem mod udvalgets behandling i maj 2014 arbejder med effektiviserings- og omstillingsforslag for et større beløb, således at udvalget på mødet i maj har mulighed for at prioritere mellem flere forslag.

Beslutningskompetence Økonomiudvalget.

Indstilling

Forvaltningen foreslår, at sagen drøftes med henblik på udvalgets kommentarer til forslagene til konkrete effektiviseringer og omprioriteringer samt forslag til analyser.

Økonomiudvalget den 10. april 2014

Drøftet, idet det besluttes at på aktivitetsområde Beredskab, Administration og Puljer udgår forslag 2 om (voksen-)elever og forslag 3 om barselspulje.

På aktivitetsområde Kommunale ejendomme vedrørende forslag 4 om indvendig vedligeholdelse kan besparelser alternativt bruges til øget vedligehold. Forslag 4 til yderligere analyse suppleres med fokus på solceller, LED-belysning, mv.

Der skal i øvrigt være opmærksomhed på at reducere omkostninger de steder, hvor Kommunen fungerer som ejendomsudlejer, herunder problemer vedrørende tomgang i ejendomsudlejning. Forvaltningen udarbejder en redegørelse vedrørende tomgang i ejendomsudlejning.

Morten Normann Jørgensen var fraværende. I stedet deltog Hanne Agersnap. Dorthe la Cour var fraværende.

Bilagsfortegnelse

1. Bilag til fagudvalgsmøder april - fra ØK vedr budgetproces.pdf
2. Bilag til ØU - tværgående effektiviseringer mv..pdf

4. Delegationsplan på personale- og lønområdet

Sagsfremstilling

Som supplement til materiale om økonomistyringsprincipper er der udarbejdet udkast til en delegationsplan for personale- og lønområdet, som vil indgå som bilag til kommunens kasse- og regnskabsregulativ.

Delegationsplanen indeholder ikke ændringer i forhold til mangeårig praksis på personale- og lønområdet. Dermed er der tale om en samlet skriftliggørelse for at skabe klarhed over retningslinjer og procedurer således, at de samme hovedprincipper kan og skal praktiseres i hele kommunens organisation og, at der forefindes et tilgængeligt materiale, som kan være hjælpsomt i formidlingen af rammerne til kommunens ledere. Ved tilrettelæggelsen af beslutningskompetencen på de forskellige hierakiske niveauer er der taget udgangspunkt i et ønske om så enkel og smidig en administration som muligt.

I materialet er der taget udgangspunkt i hovedområder med det formål at give oversigten et principielt og overskueligt udtryk.

Med de anvendte begreber Beslutter (B), Indstiller (I), Høres (H), Orienteres (O) og Udfører (U) kan der tage en indholdsmæssig drøftelse i forhold til, om der er områder, hvor der ønskes en anden delegation end den, som forvaltningen lægger op til.

Økonomiske konsekvenser

Opgaven løses indenfor rammen.

Beslutningskompetence

Kommunalbestyrelsen.

Indstilling

Forvaltningen foreslår, at udkast til delegationsplanen indenfor personale- og lønområdet lægges til grund.

Økonomiudvalget den 10. april 2014

Anbefales, idet udvalget dog orienteres om disciplinærsager på lederniveau, der resulterer i ophør af ansættelsen.

Morten Normann Jørgensen var fraværende. I stedet deltog Hanne Agersnap.

Dorthe la Cour var fraværende.

Bilagsfortegnelse

1. Udkast til kompetencefordelingsplan til KC 21-02-2014.pdf

5. Jobgaranti i forbindelse med folkeskolereformen

Sagsfremstilling

I forlængelse af Økonomiudvalgets og kommunalbestyrelsens behandling af sagen vedr. implementering af folkeskolereform - senest ved sag nr. 5 på kommunalbestyrelsens møde den 27. marts 2014 - fremlægges hermed udkast til aftale om jobgaranti (bilag), som omfatter ansatte under BUPL's og FOA/PMF's overenskomster ved SFO'ere og klubber i Lyngby-Taarbæk Kommune. Udkastet til aftale svarer til bilag, der blev udsendt til kommunalbestyrelsen før mødet den 27. marts 2014.

Aftalen forudsættes indgået for perioden 1.8.2014 - 31.7.2015 og omfatter situationer, hvor ansatte under de nævnte overenskomster bliver meddelt påtænkt opsigelse med deres individuelle varsler fra deres nuværende job på en SFO eller en klub på grund af arbejdsmangel som en direkte følge af implementeringen af folkeskolereformen.

Udkastet til aftale er drøftet med BUPL og FOA/PMF, som har oplyst, ville kunne tilslutte sig indholdet således, som det fremgår af bilag i sagen.

Med den nuværende personaleomsætning antages det, at evt. varslede medarbejdere vil kunne tilbydes jobs andre steder indenfor SFO-, klub- og dagpasningsområdet indenfor aftaleperioden.

Økonomiske konsekvenser

Der vil forekomme udgifter af en størrelsesorden, som ikke p.t. kan gøres op, da personalekabalens for så vidt angår pædagoger, pædagogiske assistenter og pædagogmedhjælpere ikke forventes at kunne være på plads pr. 1.8.2014, bl.a. på grund af de individuelle varsler. Oplysninger om jobgarantiens økonomiske konsekvenser vil indgå i forbindelse med 3. anslået regnskab.

Beslutningskompetence

Økonomiudvalget.

Indstilling

Forvaltningen foreslår, at udkast til aftale om jobgaranti anvendes.

Økonomiudvalget den 10. april 2014

Godkendt.

1 (LA) stemmer imod, idet LA mener, at ledige stillinger til hver en tid skal besættes af den bedst kvalificerede.

Morten Normann Jørgensen var fraværende. I stedet deltog Hanne Agersnap.
Dorthe la Cour var fraværende.

Bilagsfortegnelse

1. Jobgarantiordning - udkast, 21-03-2014.pdf

6. AAB - afd. 39 - 2014 driftsbudget

Sagsfremstilling

AAB har anmodet kommunen om at godkende driftsbudget 2014 for boligforeningen AAB afdeling 39. jf. det sagen vedlagte materiale (bilag).

Afdelingen har på ordinært afdelingsmøde den 17. september 2013 imidlertid nedstemt driftsbudgettet med følgende begrundelse:

- | at den samlede husleje inklusiv "Danmarks dyreste varme" gør det svært for folk at blive boende i rækkehusene (betalingen for varme og vand årligt beløber sig efter det oplyste fra 20.000 kr. til 26.000 kr. Endvidere oplyst, at E.ON i 2015 er opsagt som leverandør af varme).
- | at der i de kommende år bortfalder lån m.m. som vil forbedre afdelingens økonomi.
- | at det opsamlede underskud i afdelingen har været faldende siden 2009.
- | at opsparede henlæggelser er på rimeligt niveau og forventes styrket i 2015.

Organisationsbestyrelsen i Boligforeningen AAB har den 6. november 2013 omvendt godkendt afdeling 39's Budget 2014 med en huslejeforhøjelse på 8 pct.

Bestyrelsen har som begrundelser for huslejestigningen i afdeling 39's budget anført at:

- | huslejestigningen primært skyldes en stigning på 1.187.000 kr. på kontiene "Offentlige og andre faste udgifter", der dækker over udgifter til ejendomsskatter, vandafgift, dagrenovation og forsikringer, og budgettet dermed alene er baseret på den generelle prisudvikling
- | huslejen har været uændret i 2012 og 2013
- | den almindelige drift (dvs. huslejeindtægter m.m. fratrukket udgifter) giver underskud i 2012 på trods af en stram styring af driften
- | den almindelige drift i 2013 ligeledes forventes at udvise et underskud på grund af et pr. 30. september 2013 konstateret merforbrug på 593.000 kr. på kontiene "Offentlige og andre faste udgifter" ud over det budgetterede beløb samtidig med, at der ikke forventes tilsvarende væsentlige besparelser på andre konti
- | en mulig fremtidig driftslettelse som fremført af afdeling 39 ikke i sig selv kan begrunde en fastholdelse af den nuværende husleje, idet huslejen i 2012 og 2013 (forventeligt) ikke er tilstrækkelig til at dække udgifterne og dermed medfører driftsunderskud.

Forvaltningen konstaterer, at:

- | afdeling 39 siden 2009 årligt har fået nedbragt på et ikke uvæsentligt akkumuleret underskud, men at der stadig i regnskab 2012 (kommunens senest kendte regnskab) er et akkumuleret underskud på godt 0,6 mio. kr.
- | der i 2012-regnskabet og forventeligt også i 2013-regnskabet er et driftsunderskud
- | husleje i afdeling 39 har været uændret i 2012 og 2013, herunder at en huslejestigning på 8 pct. fra en husleje på 864,01 kr. pr. m² i 2013 til en husleje på 933,15 kr. pr. m² i 2014 vil bringe huslejen lidt over 2012-huslejeniveauet for rækkehuse i kommunen på 902 kr. pr. m²

- | årets henlæggelser til vedligeholdelse i afdeling 39 er 87 kr. pr. m², mens sammenligningstallet for sammenlignelige afdelinger (fra Almenstyringsdialog vedrørende regnskab 2012) er 127 kr. pr. m²
- | årets opsparede henlæggelser til vedligeholdelse i afdeling 39 er 218 kr. pr. m², mens sammenligningstallet for sammenlignelige afdelinger (regnskab 2012) er 389 kr. pr. m²
- | huslejestigningen er baseret på den generelle prisudvikling samt prisudviklingen på kontiene "Offentlige og andre faste udgifter".

Forvaltningen vurderer samlet set at økonomien og huslejeniveauet i afdeling 39 p.t. ikke peger på en uændret husleje, uagtet at bortfald af ydelser på lån fra og med 2015 og opsigelsen af E.ON som leverandør af varme i 2015 inden for en kortere årrække måtte medvirke til at styrke afdelingens økonomi og dermed kunne understøtte en evt. nedsættelse af den samlede huslejebetaling.

Økonomiske konsekvenser

I det sagen vedlagte notat (bilag) er vist de økonomiske konsekvenser for beboerne af en huslejestigning på 8 pct. eksklusive vand og varme.

Beslutningskompetence

Kommunalbestyrelsen.

Indstilling

Forvaltningen foreslår, at driftsbudget 2014 for boligforeningen AAB afdeling 39 og dermed huslejestigningen på 8 pct. kan anvendes.

Økonomiudvalget den 10. april 2014

Anbefales.

Morten Normann Jørgensen var fraværende. I stedet deltog Hanne Agersnap.
Dorthe la Cour var fraværende.

Bilagsfortegnelse

1. Ansøgning om godkendelse af budget 2014 - Boligforeningen AAB afd. 39 .pdf
2. Referat fra afdeling 39's møde den 17. september 2013 .pdf
3. Argumenter for en nul-løsning fra afdeling 39.pdf
4. Notat om økonomiske konsekvenser for beboerne af en huslejestigning.pdf

7. Organisering af arbejdet med letbanen

Sagsfremstilling

Økonomiudvalget besluttede den 16. januar 2014, at der fremlægges en beskrivelse for den videre procedure m.v. angående udvalgets rolle som følgegruppe. Lov om letbane på Ring 3 er nu trådt i kraft, og selskabet Ring 3 Letbane I/S er stiftet, og der bør derfor ske politisk stillingtagen til forvaltningens videre arbejde videre med letbane-projektet.

Der skal bl.a. findes løsninger på en række trafikafviklingsmæssige og byrumsfaglige udfordringer, ligesom der også er behov for et nærmere forberedende arbejde om letbanens økonomi bl.a. med henblik på at beregne scenarier for eventuelle tilkøb, jf. det sagen vedlagte notat om organisering af arbejdet med letbanen (bilag). Notatet indeholder bl.a.

- ı Forslag til projektorganisering af letbanearbejdet i.f.m. forberedelse og evt. etablering af anlægget
- ı Vurdering af trafikale udfordringer og håndtering heraf
- ı Vurdering af byrumsrelaterede udfordringer og muligheder
- ı Letbaneøkonomiske anliggender, herunder forarbejde til forhandling om driftsøkonomi og tilkøb
- ı Oplæg til borgermøde ifm. til forhøring for VVM i foråret 2014.

Det indgår heri, at forvaltningen peger på følgende konkrete organisering:

1. En projektorganisering af forberedelse og evt. gennemførelse af letbanen med Økonomiudvalget som følgegruppe
2. At Sofia Osmani som medlem af borgmesterforum og Søren P. Rasmussen som medlem af letbaneselskabets bestyrelse betjentes parallelt, således at informationsniveau og koordinering mellem hhv. Borgmesterforum og bestyrelsen for Ringby Letbane I/S er optimal
3. At projektlederen koordinerer samarbejdet mellem arbejdsgrupper for hhv. trafik, byrum, letbanens økonomi og kommunikation/borgerinddragelse
4. At der i forhold VVM-forhøringen tages stilling til, hvorvidt der i foråret 2014 ønskes gennemført et borgermøde i kommunen.

Økonomiske konsekvenser

Arbejdet udføres inden for de afsatte rammer.

Beslutningskompetence

Økonomiudvalget.

Der er ikke på nuværende tidspunkt gennemført analyser af afledte økonomiske konsekvenser af de oplyste 5 punkter ovenfor.

Indstilling

Forvaltningen foreslår, at

1. arbejdet med letbaneprojektet organiseres som beskrevet
2. den fremadrettede interessevaretagelse for kommunen, herunder DTU-problematikken samt øvrige forhold, som udvalget ønsker belyst og fokuseret på nuværende tidspunkt, drøftes
3. der tages stilling til spørgsmålet om i foråret 2014 at gennemføre et borgermøde.

4. forvaltningen inden sommerferien 2014 vender tilbage vedr. vurdering af nye og yderligere udgiftskrævende tiltag omkring organisering, analyser og anlægs-/driftsaktiviteter.

Økonomiudvalget den 10. april 2014

Ad.1 Godkendt, idet der indkaldes i det nødvendige omfang til drøftelser i en følgegruppe bestående af repræsentanter for partierne.

Ad.2 Drøftet. Der sættes derudover fokus på linjeføringen særligt hvor den kommer tæt på naboer og krydser veje.

Ad.3 Fastlagt, at der gennemføres et borgermøde.

Ad.4 Godkendt.

Morten Normann Jørgensen var fraværende. I stedet deltog Hanne Agersnap.
Dorthe la Cour var fraværende.

Bilagsfortegnelse

1. ØK-mødereferat_16-01-14.pdf
2. 140322 Notat om organisering af arbejdet med letbanen-3
3. Tidsplan_Metroselskabet.pdf
4. Tidsplan for Ringby-Letbanesamarbejdet aktiviteter i 2014.pdf

8. Økonomiske midler til at understøtte arealudvikling vedrørende Dyrehavegårds Jorder og traceet langs Helsingørmotorvejen

Sagsfremstilling

Kommunalbestyrelsen besluttede den 5. september 2013 at igangsætte undersøgelser for en eventuel fremtidig arealudvikling af Dyrehavegårds jorder og tracéet langs Helsingørmotorvejen med henblik på at vise områdets udviklingsmuligheder. Forvaltningen har bedt tre arkitektfirmaer om at give hvert deres bud på områdets mulige udvikling. Arkitektfirmaernes forslag giver forskellige bud på de trafikmæssige adgangsforhold, veje, stier og parkering. Alle tre firmaer lægger vægt på at forstærke de landskabelige kvaliteter bl.a. ift. beplantning og vådområder/søer til lokal afledning af regnvand (LAR).

Kommunalbestyrelsen har den 27. marts 2014 behandlet en forhøring vedrørende arealudviklingen, jf. den sagen vedlagte protokol (bilag).

For at understøtte skabelsen af et beslutningsgrundlag ift. den fremtidige arealudvikling peger forvaltningen på, at der afsættes 1,4 mio. kr. til eksterne rådgivere med hensyn til støtte til vurdering af de valgte forslag i forhold til:

- ┆ Trafikale infrastrukturændringer, vejføring og parkering (anslået 0,5 mio. kr. til rådgiver)
- ┆ Byggemodning ift. flytning af kabler til el, gas, vand (anslået 0,2 mio. kr. til rådgiver)
- ┆ Rekreative arealer med lokal afledning af regnvand, samt jordbalance (anslået 0,2 mio. kr. til rådgiver)
- ┆ Ekstern økonomisk rådgivning vedrørende konsekvensvurdering af forslagene (anslået 0,5 mio. kr.)

Derudover peger forvaltningen på, at der afsættes midler på 0,6 mio. kr. til ekstern juridisk rådgivning ift. forhandlinger med Københavns Kommune vedrørende københavnerklausulerne.

Den eksterne rådgivning tænkes at foregå i foråret 2014, forhøring/borgerinddragelse i april-maj, beslutning vedr. resultat af forhøring - herunder om der skal arbejdes videre med sagen - i juni, behandling af forslag til kommuneplantillæg i september og høring af kommuneplantillægget i oktober/november 2014.

Såfremt det i juni beslutes at gå videre med udvikling af området, vil der blive fremlagt forslag til videre finansiering af opgaven, herunder behov for finansiering af interne projekt- og salgsorganisation i tilknytning til erhvervskontakten.

Økonomiske konsekvenser

Sammenlagt vurderes at være behov for at afsætte 2 mio. kr. til ekstern rådgivning i 2014, idet 1,4 mio. kr. i første omgang afholdes af midler afsat til erhvervskontakten, mens de 0,6 mio. kr. tages af midler (9 mio. kr.) afsat til 'Byudvikling Virum, Sorgenfri, Lyngby' afsat 2015 jfr. økonomibilag på sagen. De 0,6 mio. kr. betragtes som et lån, der afdrages når der fremkommer indtægter ved salg af arealer på området.

Beslutningskompetence
Kommunalbestyrelsen.

Indstilling

Forvaltningen foreslår, at der bevilges 2 mio. kr. til formålet, som finansieres som anført under økonomiske konsekvenser.

Økonomiudvalget den 10. april 2014

Anbefales at der indtil videre bevilges 0,5 mio. kr., idet der først tages stilling til den samlede bevilling efter gennemført forhøring i april/maj 2014.

Morten Normann Jørgensen var fraværende. I stedet deltog Hanne Agersnap.
Dorthe la Cour var fraværende.

Bilagsfortegnelse

1. KMB 2014-03-27 sag 15.pdf

9. Vurdering af moderniserings- og genopretningsbehov for en række kommunale ejendomme

Sagsfremstilling

Indledning og baggrund

I forbindelse med vedtagelsen af budgettet for 2013 blev det besluttet at gennemføre en analyse af, hvorvidt den kommunale bygningsmasse lever op til moderne funktionskrav, om den udnyttes effektivt og om den har et ordentligt vedligeholdelsesniveau. I budgetaftalen blev der navnlig sat fokus på dagtilbud, skoler, klubber, område- og træningscentre samt de folkeoplysende foreningers lokaler. I samme budgetaftale blev det endvidere besluttet at gennemføre en analyse af effektiviserings-potentialet – både kvalitativt og økonomisk – ved at sammenlægge kommunens tandklinikker. I første omgang var analysen af tandplejen planlagt til at indgå i den samlede analyse, men efterfølgende blev det besluttet at gennemføre denne som en særskilt analyse, som forvaltningen selv har stået for.

På baggrund af godkendt kommissorium og udbud af opgaven blev firmaet Bascon valgt til at stå for analysen af de to første forhold, som blev gennemført hen over forår og sommer 2013. Analysen af vedligeholdelsestilstanden har forvaltningen selv stået for. Kommissoriet (i form af sagsfremstilling af den 22.11.2012) er vedlagt sagen (bilag).

Hen over foråret 2013 blev der parallelt hermed arbejdet med en forretningsstrategi for den kommunale ejendomsportefølje, som indebærer at der skal arbejdes med arealoptimering "Space Management" og styring af ejendomsporteføljen efter "Facility Management"-principper. Det indebærer bl.a. gennemførelse af et systematisk og struktureret bygnings-syn, årlige prioriteringer af vedligeholdelsesopgaver og -midler, samt et løbende arbejde med arealoptimering, hvor både eksisterende lokaler og nybyggede lokaler skal kunne bruges effektivt og fleksibelt af flere brugere med respekt for de primære brugere af lokalerne. Forretningsstrategien blev godkendt af kommunalbestyrelsen den 5. september 2013.

Nedenfor gennemgås de enkelte analyser hver for sig og sammenholdes til sidst med forretningsstrategiens principper og målsætninger, samt de økonomiske konsekvenser. Afslutningsvis præsenteres et forslag til håndtering af de tre analyser.

Bascon analysen

Hovedkonklusionerne i Bascons analyse af 17. oktober 2013 var nedenstående, fordelt på de enkelte sektorområder:

Skoler:

- | At gangarealer står ubrugte en stor del af tiden.
- | At flere faglokaler står ledige ca. 2/3 del af tiden.
- | At læringscentret var skolernes mest benyttede rum.
- | At SFO og skole var tænkt sammen, men stadig kun benytter lokalerne ca. halvdelen af tiden.
- | At mange grupperum står ledige ca. 2/3 af tiden.
- | At der er ledig kapacitet til eksterne brugere.

- | At der er plads til indretning af lærerarbejdspladser ved at koble bærbart udstyr med fleksibel indretning.
- | At der er et potentiale i at indtænke klubbens lokaler i højere grad i skolens hverdag.
- | At der er et potentiale i at få taget et kulturelt opgør med et fag – et rum.

Dagtilbud:

- | At der er et potentiale for at eksterne brugere kan anvende bl.a. fællesrum og køkkener i daginstitutionerne.
- | At der er et potentiale for bedre udnyttelse af lokalerne ved at udveksle brug af særlige gode rum og udearealer institutionerne imellem.
- | At der er et potentiale i at personalet uddannes til i højere grad at indrette fleksibelt og kreativt.
- | At investeringer i ældre villaer bør overvejes.
- | At investeringer i bygninger opført i præfabrikerede elementer bør overvejes.

Område- og træningscentre:

- | På områdecetre har fællesarealer, fælles køkkenlokaler samt lokaler til eksterne brugere en forholdsvis lav udnyttelsesgrad.
- | På træningscentre har aktivitetslokaler, fælles køkkenlokaler og lokaler til eksterne brugere en forholdsvis lav udnyttelsesgrad.
- | Der er et potentiale for at eksterne brugere i højere grad kan få adgang til lokalerne.
- | At der er et potentiale i at personalet uddannes til i højere grad at indrette fleksibelt og kreativt.

Klubber:

- | Der er et potentiale for at skoler i højere grad kan benytte klubbens lokaler og omvendt.
- | Der er et potentiale for at eksterne brugere i højere grad kan benyttes klubbens lokaler.
- | Der er et potentiale i at personalet uddannes til i højere grad at indrette fleksibelt og kreativt.

Folkeoplysning:

- | I forhold til spejderforeninger er der ledig kapacitet før kl. 15.00 og derefter er der en lav udnyttelsesgrad af lokalerne
- | Vandsportsforeninger udnytter generelt lokalerne en del og der vil i mindre grad være potentiale for bedre udnyttelse
- | I forhold til idrætsforeninger og idrætsfaciliteter er der ledig kapacitet i dagtimerne, men der er generelt booket i aftentimerne
- | I forhold til øvrige foreninger er der et potentiale for bedre udnyttelse i både dag og aftentimerne - og er et potentiale for at flere foreninger udnytter de samme faciliteter eller at de i højere grad tænkes ind i andre af kommunens ejendomme, så der i højere grad sker en lokaledeling.

Bascon påpeger, at der vil være visse udfordringer i forhold til de folkeoplysende aktiviteter, idet foreninger indretter sig med eget inventar og udstyr, at faciliteterne benyttes uden brug af et bookingsystem, hvilket en fælles anvendelse forudsætter, samt at brugerne er umiddelbart skeptiske overfor tanken om at dele lokaler med andre brugere. Dette er dog udfordringer, der kan løses, bl.a. ved ibrugtagning af et lokalebookingsystem og ved arbejde med kultur og holdninger.

Bascon konkluderer, at kommunen står med en blandet bygningsmasse og at der er stor variation i om bygningerne lever op til funktionsprincipperne. Det påpeges endvidere, at der

er et stort potentiale for at udnytte arealerne bedre, men at man samtidig også skal overveje gener eller andre udgifter, det kan pålægge brugerne.

Det præciseres af Bascon, at en afgørende forudsætning for, at det lykkes at udnytte lokalerne bedre og dermed optimere arealanvendelsen er, at brugernes mentale mindset forandres – men at der er mange gevinster at hente på at ændre vaner og kultur og skabe mere fleksible indretninger.

Bascons overordnede anbefalinger er følgende:

- 1 At man sikrer, at de vedtagne principper i Lyngby-Taarbæk Kommunes forretningsstrategi anvendes i den fremadrettede proces, før der tages stilling til de udbygningsbehov, som er foreslået i lokaleanalysen.
- 1 At den af forvaltningen gennemførte vedligeholdelsesanalyse sammenholdes med Bascons analyse af moderniseringsbehovene – når de afsatte midler skal prioriteres
- 1 At der arbejdes med guidelines på indretning og anvendelse af lokalerne for at påvirke brugernes kultur i anvendelse af lokalerne samt uddannelse af brugerne.
- 1 At der skabes overblik over behovet for ledige lokaler til eksterne brugere og at der skabes en lettilgængelig lokalebooking. (Der er efterfølgende anskaffet et nyt lokalebookingsystem, som vil sikre overblik over ledige lokaler og gøre det nemmere for både forvaltningen).

Bascons analyse omfatter 54 bygninger og har taget afsæt i en kategorisering af moderniseringsgraden og – behovet i tre kategorier – lav, middel og høj grad af modernisering i forhold til de opstillede funktionsprincipper. De 54 bygninger udgør ca. 70 pct. af den samlede ejendomsportefølje på 220.000 m² svarende til ca. 156.000 m².

Analysen af moderniseringsgraden viser et samlet bygnings- og indretningsmæssigt moderniseringsbehov på 109,2 mio. kr., hvoraf hovedparten af udgiften relaterer sig til skoleområdet. Heraf er der dog allerede afsat 30 mio. kr. til udbygning og modernisering af Lindegårdsskolen, således at det samlede moderniseringsbehov er 79,2 mio. kr.

De 109,2 mio. kr./79,2 mio. kr. fordeler sig på nedenstående sektorområder og moderniseringskategorier "*høj, middel og lav*". For en nærmere redegørelse for, hvilke institutioner og skoler det drejer sig om, samt de skønnede moderniserings- og investeringsbehov på de enkelte bygninger, henvises der til den i sagen vedlagte hovedrapport og delrapporter fra Bascon (bilag 2).

Tabel 1: Moderniseringsbehov fordelt på sektorområder

Sektorområde	Høj	Middel	Lav	Skønnet udgift
Dagtilbud	2	15	22	18,2 mio. kr.
Skoler	3	5	3	80,6 mio. kr. *
Klubber	1	4	3	4,75 mio. kr.
Område- og træningscentre	1	2	3	5,65 mio. kr.
I alt	7	26	31	I alt 109,2 mio. kr.
I alt ekskl. Lindegårdsskolen				79,2 mio. kr.

Note*: Lindegårdsskolen er inkluderet heri, men er allerede budgetlagt med 30 mio. kr. og kører som projekt.

Udgiften på de foreslåede tiltag er udregnet som overordnede rammebeløb med afsæt i Bascons erfaringstal fra lignende opgaver, enkelte leverandørplyste beløbsstørrelser, og beløbsstørrelser hentet direkte fra tidligere projekter indenfor institutions- og skolebyggerier.

De ovennævnte udgifter kan underopdeles i fire hovedkategorier: "*Holdningsmæssige tiltag*,

arealoptimering, indretningsmæssige tiltag, samt bygningsmæssige tiltag".

Tabel 2: Moderniseringsbehov fordelt på hovedkategorier (tiltag)

Opgaver	Økonomi
Holdningsmæssige tiltag	Ikke prissat, men indgår som en del af Space Management processen
"Dele med andre". Dele faciliteter mellem kommunale institutioner og mellem foreningerne under folkeoplysningen	Ikke prissat, men indgår som en del af Space Management processen
Indretningsmæssige tiltag:	
Kategori 1	1.150.000 kr.
Kategori 2	6.700.000 kr.
Kategori 3	1.200.000 kr.
I alt	9.050.000 kr.
Bygningsmæssige tiltag:	
Kategori 1	45.650.000 kr.
Kategori 2	50.800.000 kr.
Kategori 3	3.700.000 kr.
I alt	100.150.000 kr.*
Bygnings- og indretningsmæssige tiltag i alt	109.200.000 kr.
Bygnings- og indretningsmæssige tiltag i alt ekskl. Lindegårdsskolen	79.200.000 kr.

Note*: Heraf er der allerede afsat 30 mio. kr. til udbygning og modernisering af Lindegårdsskolen.

Tandplejeanalysen

Overordnet set viser analysen, at den nuværende struktur med små fuldt udstyrede tandklinikker på alle skoler ikke understøtter håndteringen af nutidens tandplejeudfordring. Børnene har i dag sjældent huller og kommer typisk til undersøgelse med 1½ års mellemrum. Desuden er kun halvdelen af tandplejens målgruppe i dag skolebørn. Kliniksammenlægning har derfor en lang række kvalitative potentialer i form af bl.a. øget brugerservice og faglighed. Endvidere vil en sammenlægning kunne frigive ca. 700 m² på skolerne, som kan anvendes til andre formål. På den anden side viser undersøgelsen, at en sammenlægning har store anlægsomkostninger, som - trods driftsbesparelser og mindsket køb af klinikudstyr - har en forholdsvis langsigtet business case.

Tandplejens tekniske udstyr er i dag nedslidt. 61 ud af Tandplejens 88 maskiner er i 2015 15 år eller ældre og er dermed stort set slidt op. Det svarer til, at knap 70 pct. af alt udstyret skal skiftes ud i 2015. Det understreges af, at kun 5 apparater/maskiner er ældre end 20 år. I forhold til de dyre tandlægestole er billedet det samme; her skal 13 ud af 20 udskiftes i 2015. Det svarer til 65 pct. af alle tandlægestole.

En sammenlægning af klinikker vil kunne mindske behovet for nyt udstyr, da alt ikke skal dubleres. Det betyder, at geninvesteringsbehovet kun er 4 mio. kr. over de kommende år, og at de forventede udgifter til nyt udstyr falder med godt 40 pct. (fra 6,7 til 4 mio. kr.).

Udover behovet for udskiftning af meget dyrt udstyr de kommende år, har flere klinikker pt. en række driftsudfordringer. Eksempelvis har Engelsborgskolens og Lindegårdsskolens tandklinikker vedvarende indeklimate og arbejdsmiljøproblemer, og på Lundtofte skoles tandklinik gik der i efteråret ild i en nedslidt sugemotor, som var tæt på at sætte ild til skolens tag. I udbygnings- og moderniseringsprojektet på Lindegårdsskolen er tandklinikken desuden indtil videre ikke indtænkt i projektet.

En sammenlægning vil endelig muliggøre hjemtagelse af specialtandplejen.

Følgende tre modeller er analyseret i undersøgelsen:

Model 1: Samle hele Tandplejen på to tandklinikker, en i Lyngby og en i Virum/Sorgenfri

Model 2: Bevare den nuværende decentrale struktur med tandklinikker på 8 skoler samt tandklinik og tandreguleringsafdeling på Toftebæksvej 8

Model 3: Samle tandklinikker i Lyngby og bevare fire skoletandklinikker i Virum/Sorgenfri

Konkret foreslår forvaltningen følgende mulige placeringer af tandklinikker:

Ad Model 1: Én nybygget klinik i Lyngby enten på Lindegårdsskolen eller i forbindelse med "Nyt rådhus" samt én nybygget klinik i Sorgenfri i forbindelse med Hummeltofteskolen. Anlægsomkostningerne skønnes at blive 21,5 mio. kr. og indkøb af nyt udstyr 4 mio. kr. I model 1 kan specialtandplejen hjemtages med en besparelse på 0,7 mio. kr./år. Desuden kan teknisk i en samlet forretningsmodel kalkuleres med en forventet indtægt på 0,5 mio. kr./år ved fremtidig udlejning af Toftebæksvej 8.

Ad Model 2: Udgangspunktet er her en uændret struktur med tandklinikker på 8 skoler samt en centralklinik, en tandreguleringsklinik og en røntgenklinik beliggende på Toftebæksvej 8. Omkostningerne til udskiftning af udstyr de kommende år skønnes at blive 6,7 mio. kr. De eksisterende rammer giver ikke mulighed for at etablere en specialindrettet klinik og dermed hjemtage specialtandplejen fra Gentofte Kommune.

Ad Model 3: Én nybygget klinik i Lyngby enten på Lindegårdsskolen eller i forbindelse med "Nyt rådhus" samt en bevarelse af klinikker på fire skoler i Virumområdet. Anlægsomkostningerne skønnes at blive 14,3 mio. kr. og indkøb af nyt udstyr 5,1 mio. kr. I model 3 kan specialtandplejen hjemtages med en besparelse på 0,7 mio. kr./år, ligesom der kalkulationsmæssigt kan opereres med en indtægt på 0,5 mio. kr./år ved fremtidig udlejning af Toftebæksvej 8.

Bibeholdes den nuværende tandklinikstruktur (model 2) forventes der i de kommende år udgifter til udskiftning af udstyr for 6,7 mio. kr. De reelle ekstra omkostninger forbundet med kliniksammenlægninger får man derfor ved at trække 6,7 mio. kr. fra anlægsudgifterne til sammenlagte klinikker. Med en sådan beregning vil investeringerne i en sammenlagt tandklinikstruktur balancere efter 10-11 år (model 3) eller 15-16 år (model 1).

Tandplejerapporten er vedlagt sagen som bilag 3.

Analysen af den bygningsmæssige vedligeholdelsestilstand

Forvaltningen har gennemført et bygningsyn på den kommunale bygningsmasse svarende til 150 ejendomme og ca. 220.000 kvadratmeter. De kommunale lejeboliger og almene boliger (ca. 60.000 m²) er ikke indeholdt i bygningssynet. Bygningssynet har omfattet en vurdering af genopretningsbehovet på bygningernes klimaskærm – det vil sige fundament, ydervægge, vinduer, yderdøre, tag, tagrender, false m.m.

Bygningssynet viser et genopretningsbehov på 66 mio. kr. svarende til 299 kr. pr. m². Dertil skal tillægges et skønnet genopretningsbehov på 6 mio. kr. på de tekniske installationer. Det samlede genopretningsbehov udgør således 72 mio. kr. Genopretningsbehovet er baseret på den aktuelle ejendomsportefølje. Ved genopretning forstås de tiltag, der skal gennemføres for at bringe bygningsmassen op på en 'normal' standard, dvs. ikke nybyggeri, men som en stand, der har været underlagt løbende

vedligehold. Der er med andre ord tale om et efterslæb i forhold til, hvis bygningerne løbende var blevet vedligeholdt til en given påkrævet standard (se også nedenfor).

Der er ikke foretaget et bygningsyn af den indvendige vedligeholdstilstand på de 150 ejendomme. De indvendige vedligeholdsbudgetter er i dag placeret decentralt på de enkelte skoler, institutioner m.m. Budgetterne til indvendig bygningsvedligehold udgør årligt samlet 17 mio. kr. svarende til 77 kr./m². Det antages, at et eventuelt efterslæb på den indvendige bygningstilstand kan holdes inden for den samlede årlige decentrale budgetramme til indvendig bygningsvedligehold. der vil hen over 2013 og 2014 blive gennemført bygningsyn på den indvendige vedligeholdelsestilstand, der vil fastlægge det forventede indvendige vedligeholdsbehov - og som vil fastlægge målene for institutioner og skolers anvendelse af de indvendige vedligeholdelsesmidler.

Notat om genopretningsbehovet på de kommunale ejendomme er vedlagt sagen som bilag 4.

Samlet vurdering og anbefalinger

Det samlede genopretnings- og moderniseringsbehov fordelt på bygningskategorier inkl. tandplejen fremgår af nedenstående tabel 3.

Tabel 3: Samlet genopretnings- og moderniseringsbehov fordelt på bygningskategorier

Kategori	Antal m ²	Genopretning i mio. kr.	Modernisering + tandpleje i mio. kr.	Genopretning, modernisering + tandpleje i mio. kr.
Administration*	10.184	1,0		1,0
Bibliotek, kultur	8.696	3,5		3,5
Dagtilbud	26.831	2,2	18,2	20,4
Klubber	7.059	3,3	4,8	8,1
Idræt	32.582	8,0		8,0
Fritid	7.031	4,6		4,6
Område- og træningscentre m.m.	21.048	5,3	5,7	10,9
Skoler inkl. SFO**	101.226	37,2	50,6	87,8
Kirkegårde, gartner og vej***	6.184	0,9		0,9
Tekniske installationer****		6,0		6,0
Tandplejen v. model 1			25,5	25,5
Tandplejen v. model 2			6,7	6,7
Tandplejen v. model 3			19,4	19,4
Total behov ved model 1	220.841	72,0	104,7	176,7
Total behov ved model 2	220.841	72,0	85,9	157,9
Total behov ved model 3	220.841	72,0	98,6	170,6

Note*: Der er ikke gennemført bygningsyn på Rådhuset, idet en vurdering af Rådhuset er foretaget i Rådhusanalysen.

Note**: Heraf fratrukket 30 mio. kr. til udbygning og modernisering af Lindegårdskolen.

Note ***: Der er ikke gennemført bygningsyn på Materielgården, da denne indgår i en sag om Fælles driftsplads.

Note****: Skønnet efterslæb på tekniske installationer.

Forvaltningen vurderer, at det samlede investeringsbehov til genopretning, modernisering og håndtering af tandplejens udfordringer kan mindskes ved en gennemførelse af den vedtagne forretningsstrategi og ved en systematisk arealoptimering gennem en Space Management tankegang.

Det er forvaltningens anbefaling, at der i forhold til ovennævnte behov prioriteres på følgende måde:

- 1 Genopretningsbehov prioriteres før moderniserings- og udbygningsbehov

- | Der foretages altid en analyse af mulighederne for arealoptimering før der træffes beslutning om udbygning
- | I forbindelse med vurderingen af moderniseringsbehov foretages dels en arealoptimeringsanalyse og en analyse af mulighederne for en ændret anvendelse af lokaler mv.
- | Der gennemføres som udgangspunkt altid en helhedsmodernisering, -ombygning og -udbygning af en given bygning, så der kun én gang skal gennemføres større bygningsarbejder.

Forvaltningen kan ikke på baggrund af Bascon's analyse komme med et præcist nøgletal for en realistisk arealfortætning af den nuværende kommunale bygningsmasse. Forvaltningen er allerede i gang med et arealoptimeringsprojekt (Space Management-projekt) på Lindegårdsskolen og foreslår, at dette suppleres med et arealoptimeringsprojekt på andre udvalgte skoler og dagtilbud samt et arealoptimeringsprojekt på ét geografisk område (en række samplacerede kommunale ejendomme), som skal give viden om mulighederne for at samtænke lokaler på tværs af sektorområder. Projekterne skal vise, hvilke potentialer der kan opnås ved en arealoptimering gennem en Space Management tankegang. Projekterne skal danne grundlag for en realistisk fortætningsprocent af den kommunale bygningsmasse og danne grundlag for udarbejdelse af guidelines og principper for den fremtidige anvendelse og indretning af lokaler. Hvert projekt vil tage afsæt i en bred analyse af interessenter, potentialer (anvendelsesmæssige, indretningsmæssige og bygningsmæssige) fremtidsperspektiver og totaløkonomi.

Forvaltningen foreslår, at der i anlægsrammen for 2015-18 reserveres en årlig pulje på 30-35 mio. kr. til igangsættelse af konkrete genopretnings- og moderniseringsprojekter baseret på ovennævnte bygningsanalyser og modeller. De enkelte genopretnings- og moderniseringsprojekter håndteres individuelt, hvormed der søges finansiering af den nævnte pulje til konkrete projekter.

Forvaltningen foreslår, at der udarbejdes en særskilt sag til Social- og Sundhedsudvalget i maj vedrørende tandplejen.

Økonomiske konsekvenser

Anlægsfinansieringsbehov

Det samlede investeringsbehov baseret på ovenstående analyser udgør mellem 157,9 mio. og 176,7 mio. kr. (ex. moms) afhængig af valg af model for sammenlægning af tandplejen.

Af praktiske og økonomiske årsager vil det ikke være muligt eller hensigtsmæssigt at udføre alle projekter på et enkelt år. Såfremt der igangsættes tiltag over en kortere periode f.eks. 5 år, vil det være muligt at skabe en synergi på tværs af ejendommene og opnå fordele i forhold til udbudsproces, pris og styring. Hvis projekterne, herunder specielt genopretningen, strækkes over en længere periode, for eksempel 10 år, må det påregnes, at de samlede udgifter til genopretning vil stige 15-20 pct. på grund af øget efterslæb og på grund af manglende synergieffekt.

Det samlede investeringsbehov på 157,9 til 176,7 mio. kr. kan delvis finansieres gennem en arealfortætning, lavere drifts- og energjudgifter, salg af ejendomme samt ved at flytte anlægsmidler til genopretnings- og moderniseringsprojekter i de enkelte budgetår, men det forudsætter konkrete bygningsanalyser af de enkelte ejendomme og lokaler. Det er dog vurderingen, at anlægsrammen kommer til at finansiere en stor del af det samlede investeringsbehov, såfremt bygningsmassen ønskes genoprettet, moderniseret og udnyttet optimalt.

I budgetaftalen for 2014-17 er der allerede indarbejdet en række forskellige finansieringsmuligheder. Der er på driftsrammen afsat 5 mio. kr. i 2014 til ekstraordinært vedligehold på skoleområdet. Der er på anlægsrammen afsat 30 mio. kr. i 2016 af den udmøntede anlægsramme til investeringsbehov på skolerne og i forbindelse med almene boliger. Endvidere er der på anlægsrammen afsat 4 mio. kr. i hvert af årene 2014 og 2015 til en opgradering af folkeskolernes fysiske rammer, som følge af de nye krav til folkeskolereformen. Endelig indeholder anlægsbudgettet en ikke udmøntet ramme på 12,8 mio. kr. i 2016 og 73,9 mio. kr. i 2017. I årene 2018 og 2019 er der endnu ikke foretaget en politisk udmøntning af anlægsrammen på ca. 100 mio. kr.

Tabel 4: Finansieringsmuligheder

I mio. kr. kr.	2014	2015	2016	2017	2018	2019	I alt 14-19
Finansieringsmulighed (driftsrammen)							
Ekstraordinært vedligehold på skoleområdet	5,0						5,0
Finansieringsmulighed (anlægsrammen)							
Investeringsbehov på skolerne og alm. boliger			30,0				30,0
Opgradering af folkeskolernes fysiske rammer	4,0	4,0					8,0
Ikke udmøntet anlægsramme			12,8	73,9	100,0	100,0	286,8
Finansieringsmuligheder i alt	9,0	4,0	42,8	73,9	100,0	100,0	329,8

Over en 5-årig periode fra 2015-19 kan investeringsbehovet på 157,9 til 176,7 mio. kr. umiddelbart dækkes af den udmøntede og ikke udmøntede anlægsramme, idet der dog gøres opmærksom på en række andre store anlægsprojekter som f.eks. rådhusudbygning og modernisering, samt ny samlet driftsplads. Udfordringen er primært i 2015, hvor der er et finansieringsunderskud på mellem 45 til 52 mio. kr., såfremt sammenlægning af tandplejen gennemføres i 2015. Udfordringen kan enten håndteres ved en fremrykning af midler fra anlægsrammen fra 2016 og 2017 til 2015, eller ved en forskydning af genopretnings- og moderniseringsarbejdet samt tandplejen fra 2015 til 2016 og 2017, og fra 2014 til 2015.

Forvaltningen anbefaler, at der reserveres en årlig pulje på 30-35 mio. kr. de næste fem år til igangsættelse af konkrete genopretnings- og moderniseringsprojekter.

Driftsudfordring

Der er årligt afsat 24,5 mio. kr. til udvendigt bygningsvedligehold og tekniske installationer. Heraf er der afsat 9,4 mio. kr. til vedligehold af tekniske installationer, 3,8 mio. kr. til faste servicekontrakter og 11,3 mio. kr. til udvendigt bygningsvedligehold.

Genopretningsbehovet på klimaskærmen på 66 mio. kr. og det skønnet efterslæb på 6 mio. kr. til tekniske installationer kan ikke stå alene. Såfremt der ønskes en hensigtsmæssig fremadrettet vedligeholdsstand på de kommunale ejendomme, anbefaler forvaltningen at der anvendes ca. 54 kr./m² til udvendig bygningsvedligehold svarende til et årligt budget 11,8 mio. kr. med 220.000 m². Nøgletallet er baseret på standardnøgletal for en "middel vedligeholdelsesstand", hvor den indvendige og udvendige vedligehold tilsammen bør være 80-120 kr./m². Forvaltningen vurderer fordelingen på ud- og indvendig vedligehold med ca. 2/3 og 1/3. Foretages der ikke en løbende og forebyggende vedligehold af klimaskærmen vil der ske en forringelse af værdien af

bygningsmassen. En forringelse der vil resultere i et yderligere efterslæb og et øget genopretningsbehov.

Det årlige budget til udvendigt bygningsvedligehold er lavere i 2014 og 2015 i forhold til normalen på 11,3 mio. kr. Årsagen er, at puljen til udvendigt vedligehold er medtænkt som finansiering af en del af udgifterne til Rådhusprojektet i 2014 og 2015. Sammenholdt med et fremadrettet vedligeholdelsesbehov på 11,8 mio. kr. til udvendigt bygningsvedligehold er der behov for yderligere 1,9 mio. kr. i 2014 og 4,5 mio. kr. i 2015. Såfremt anbefalingen om et årligt vedligeholdelsesbudget på 11,8 mio. kr. følges, skal budgettet øges med 0,5 mio. kr. årligt (11,8 – 11,3 mio. kr.), hvilket forvaltningen anbefaler.

Beslutningskompetence

Økonomiudvalget i nærværende sag.

Kommunalbestyrelsen for så vidt angår den endelige stillingtagen til de gennemførte analyser og de afledte økonomiske konsekvenser.

Kommunalbestyrelsen for så vidt angår den endelige stillingtagen til de gennemførte analyser og de afledte økonomiske konsekvenser.

Indstilling

Forvaltningen foreslår, at

1. de gennemførte analyser af genopretnings- og moderniseringsbehov på den kommunale ejendomsportefølje drøftes
2. delrapporterne fra Bascon for de enkelte sektorområder sendes til de respektive fagudvalg til nærmere drøftelse og dialog med de berørte institutioner, skoler og øvrige interessenter
3. tandplejeanalysen oversendes til Social- og Sundhedsudvalget til drøftelse og prioritering af de beskrevne modeller, jf. anlægsstyringsreglerne
4. finansieringen af det beregnede genopretnings- og moderniseringsbehov på 30-35 mio. kr. årligt de næste fem år oversendes til budgetforhandlingerne for 2015-18
5. det anbefalede vedligeholdsniveau for udvendigt vedligehold på 11,8 mio. kr. indarbejdes i det administrative budgetforslag for 2015-18, svarende til en budgetstigning på 0,5 mio. i budgetårene 2016-18 og 4,5 mio. kr. i 2015.

Økonomiudvalget den 10. april 2014

Ad.1 Drøftet.

Ad.2 Godkendt.

Ad.3 Godkendt.

Ad.4 Godkendt.

Ad.5 Godkendt.

Ad 6. Der planlægges en temadrøftelse i forbindelse med førstkommende møde i Kommunalbestyrelsen.

Morten Normann Jørgensen var fraværende. I stedet deltog Hanne Agersnap.
Dorthe la Cour var fraværende.

Bilagsfortegnelse

1. Bilag 1_Sagsfremstilling_Analyse af effektiv anvendelse af arealerne på skoleområdet, dagtilbud, klub, pdf.pdf
2. ALLE RAPPORTER SAMLET 17-10-2013.pdf
3. Tandplejereport - sammenlægningsanalysen.pdf
4. Bilag 4 - Notat vedr. vurdering af genopretningsbehov for de kommunale

ejendomme_01042014.pdf

10. Lyngby Rådhus, høringssvar om fredning

Sagsfremstilling

Forvaltningen har med baggrund i Det Særlige Bygningssyns indstilling om fredning af Lyngby Rådhus udarbejdet det sagen vedlagte udkast til høringssvar (bilag). Høringssvar skal tilsendes Kulturstyrelsen senest den 30. maj 2014. Forvaltningen har forespurgt i Kulturstyrelsen, om der opereres med 'selektive fredninger', således alene dele af rådhuset ville være omfattet af en høring. Svaret herpå har været afvisende, men Kulturstyrelsen har dog tilkendegivet, at hvis fredningen gennemføres, vil der være behov for en dialog med kommunen om, hvilke elementer/områder der skal bevares, og hvilke områder der i alles interesse kan/bør renoveres efter mange års behovs tilpasninger for, at bygningen lever op til Ib Martin Jensen og Hans E Langkilde grundide med huset.

Kommunen anmoder om, at bygningen ikke fredes, men at kommunen vil respektere og bevare den arkitektoniske hovedidé med udnyttelse af den funktionelle og fleksible frie plan, som primært vil fiksere/frede det udvendigt udseende med den krumme monolitiske bygningskrop med de mørke vinduesrammer mod den lyse marmor, tårnbygningen og den kobberbeklædte penthouseetage, det lyse og indbydende trapperum med den nærmest svævende trappe i sammenhæng med de gennemlyste foyerarealer samt byrådssalen, vielsesværelset og fragmenter fra det oprindelige buede gangforløb. Den oprindelige materialeholdning og fine detaljering er af høj kvalitet og vil ligeledes blive fastholdes i den fremtidige bygningstilpasning.

Ombygningsmulighederne ved en fredet bygning er begrænsede på den måde, at de bærende fredningsværdier skal respekteres. Dog er en fredning ikke ensbetydende med, at der ikke kan foretages bygningsmæssige ændringer, energirenovering, m. m. Således vil det være muligt at udnytte husets fleksible grundide med tidssvarende indretning af administrationsetagerne i den frie plan ud fra nogle på forhånd definerede spilleregler i samarbejde med Kulturstyrelsen. Dog skal der fortsat ansøges hos Kulturstyrelsen for sådanne ændringer, hvis der afviges fra de aftalte indretningsmuligheder, hvilket besværliggør ændringsønsker, som påvirker de bærende fredningsværdier.

Beslutter Kulturstyrelsen at frede rådhuset er kommunen indforstået med, at den påtrængte udvidelse med samling af rådhusfunktionerne (forslag bl.a. udarbejdet af KHR Arkitekter) skal udføres i respekt for de bærende bevaringsværdier og bygningens arkitektoniske kvaliteter.

Økonomiske konsekvenser

Fredning af Lyngby Rådhus vil få økonomiske konsekvenser for gennemførelse af tilbygning, renoverings- og ombygningsarbejder alt efter art og omfang. Kulturstyrelsen vil erfaringsmæssigt kræve høj håndværksmæssig og arkitektonisk kvalitet samt stille krav til udførelsesmetoder som fordyrer projektet.

Beslutningskompetence

Økonomiudvalget.

Indstilling

Forvaltningen foreslår, at høringssvaret afsendes.

Økonomiudvalget den 10. april 2014

Høringssvaret tilrettes således, at de områder, der i høringssvaret foreslås bevaret, i stedet foreslås fredet. Det tilføjes endvidere, at mulighederne for tilbygninger på bagsiden af rådhuset, herunder en sammenkobling af bygninger, ikke hindres af en fredning.

Morten Normann Jørgensen var fraværende. I stedet deltog Hanne Agersnap.
Dorthe la Cour var fraværende.

Bilagsfortegnelse

1. høringssvar
2. Kulturstyrelsens indstilling til fredning

11. Busbestilling 2015

Sagsfremstilling

Lyngby-Taarbæk Kommune skal inden 1. maj 2014 afgive trafikbestilling 2015 til Trafikselskabet Movia.

Trafikbestillingsgrundlaget for 2015 for busdriften i Lyngby-Taarbæk Kommune lyder på 30,3 mio. kr. Trafikbestillingsgrundlaget er en fremskrivning af økonomien for den eksisterende busdrift, og eventuelle ændringer, der afgives i forbindelse med bestillingen 2015 er således ikke indregnet i trafikbestillingsgrundlaget. Besluttede ændringer vil blive indarbejdet i Movias 1. behandling af budget 2015. Trafikbestillingsgrundlaget 2015 for busdriften i Lyngby-Taarbæk Kommune samt følgeskrivelse er vedlagt sagen (bilag). Bemærk at de oplyste tal i Trafikbestillingsgrundlaget er i 2015-prisniveau, men at tallene i denne sagsfremstilling er omregnet til 2014-prisniveau, således at de kan sammenlignes med de indarbejdede budgettal på området.

Forvaltningen forventer at genbestille eksisterende busdrift hos Movia.

Nedenstående ændringer er allerede behandlet på Økonomiudvalget den 18. marts 2014:

- 1 *Nedlæggelse af forsøg med uddannelsesshuttlebus 172E*
Sagen er behandlet på Økonomiudvalget den 18. marts 2014. Her blev det besluttet at nedlægge shuttlebus 172E inden sommerferien 2014. Bestillingen er sendt til Movia.
- 1 *Omlægning af buslinje 181E fra Lyngbygårdsvej til Klampenborgvej*
Omlægning af buslinje 181E fra Lyngbygårdsvej til Klampenborgvej er medtaget i forbindelse med ovenstående sag om shuttlebus 172E, og er ligeledes bestilt hos Movia.
- 1 *Indsætning af dubleringsbusser på 182/183 efter behov*
Er ligeledes behandlet i forbindelse med ovenstående sager. Såfremt der fortsat opleves kapacitetsproblemer på 180E/181E mellem Lyngby St. og uddannelsesinstitutionerne på Trongårdsvej indsættes dubleringsbusser efter behov. Kommunen og Movia vil (bl.a. i samarbejde med K Nord) løbende følge og vurdere behovet.

Økonomiske konsekvenser

De økonomiske konsekvenser for ovenstående ændringer er beskrevet i sag på Økonomiudvalget den 18. marts 2014.

Tilskudsbehovet i forhold til Trafikbestillingsgrundlaget for 2015 udgør 30,3 mio. kr. I Trafikbestillingsgrundlaget for 2015 indgår dog udgifter til shuttlebus 172E, som er besluttet nedlagt. Udgifterne til denne bus var i 2015 anført til 0,8 mio. kr./år, hvorfor udgiften til Trafikbestillingsgrundlaget reelt kun bliver 29,5 mio. kr./år.

Det bør endvidere nævnes, at buslinje 353 ligeledes står påført Trafikbestillingsgrundlag 2015, selvom denne nedlægges i dec. 2014. Årsagen til dette er, at midlerne fra denne buslinje er besluttet reinvesteret i buslinje 180E/181E for at sikre tilstrækkelig kapacitet mellem Lyngby Station og DTU (behandlet på Økonomiudvalget 12. marts 2013). Det totale tilskudsbeløb er således uafhængig af denne ændring.

Ud over udgifterne i Trafikbestillingsgrundlag 2015 betaler kommunerne hvert år afdrag på driftslån og ydelse på rejsekortlån til Movia. Disse udgifter beløber sig til knapt 1 mio. kr. pr. år. De totale udgifter til busdriften 2015 (inkl. driftslån og rejsekortlån) forventes således at være på i alt ca. 30,5 mio. kr., mens der totalt set er indarbejdet 31,1 mio. kr. til busdriften i 2015. Der er således tale om, at der kan forventes et mindreforbrug på 0,6 mio. kr., som vil skulle medtages ved udarbejdelsen af kommunens budgetgrundlag for 2015.

Beslutningskompetence
Økonomiudvalget.

Indstilling
Forvaltningen foreslår, at

1. busbestilling 2015 afgives til Movia, som en genbestilling af eksisterende busdrift og med justeringer som fremgår af sagen.
2. forventet mindreforbrug på 0,6 mio. kr. i 2015 indgår i drøftelserne omkring budget 2015.

Teknik- og Miljøudvalget den 1. april 2014
Ad 1 og 2. anbefales.

Økonomiudvalget den 10. april 2014
Godkendt, idet besparelsen i indeværende år benyttes til anden busdrift.

1 (F) stemmer imod, idet F ikke ønsker forringelser af den kollektive trafik.

Morten Normann Jørgensen var fraværende. I stedet deltog Hanne Agersnap.
Dorthe la Cour var fraværende.

Bilagsfortegnelse

1. Trafikbestillingsgrundlag 2015 - Følgeskrivelse til kommuner og regioner
2. Trafikbestillingsgrundlag 2015

12. Buslinje 353 - henvendelse fra Fredensborg Kommune

Sagsfremstilling

Buslinje 353 kører i dag mellem Helsingør og Lyngby St. Det er dog besluttet, at den fra december 2014 kun kører mellem Helsingør og Holte.

Buslinje 353 blev behandlet på Økonomiudvalget den 12. marts 2013 og igen i forbindelse med busbestillingen den 18. april 2013. Her blev det besluttet at nedlægge 353 i Lyngby-Taarbæk Kommune og reinvestere midlerne (0,9 mio. kr.) i 180E/181E for at sikre tilstrækkelig kapacitet mellem Lyngby Station og DTU. Beslutningen blev truffet på baggrund af et forløb, hvor 5 kommuner sammen med Movia drøftede busruten i forbindelse med ny udbudsforretning.

Lyngby-Taarbæk Kommune har nu i marts 2014 modtaget brev fra Fredensborg Kommune angående buslinje 353 (bilag).

Fredensborg anfører, at det igangværende arbejde med en ny "Lov om Trafikselskaber" blandt andet indebærer, at Regionen kan overtage driften af R-linjer med regional betydning, og via en ny fordelingsnøgle også står for finansieringen af disse R-linjer, med virkning fra 1. januar 2016.

Fredensborg Kommune vurderer at linje 353 har en regional betydning, hvorfor den forventeligt vil kunne overdrages til Regionen. Det er dog en forudsætning for at opnå regional status, at den nuværende linjeføring opretholdes til henholdsvis Rudersdal og Lyngby.

Forslaget vil have økonomisk betydning for Rudersdal og Lyngby ved, at de planlagte besparelser på linje 353 udskydes ét år. Samtidig er der en potentiel økonomisk risiko for alle kommuner, såfremt 353 ikke overtages af Regionen.

Fredensborg lægger op til, at de implicerede kommuner skriver et fælles borgmesterbrev til Movia om dette forslag.

Forvaltningen (LTK) vurderer, at der foreligger forholdsvis store usikkerheder i ovenstående forslag. Usikkerhederne går på, at den nye "lov om trafikselskaber" endnu ikke er godkendt, hvorfor det endelige indhold ikke kendes, samtidig er det noget usikkert om buslinje 353 kan få status som R-bus, og om den efterfølgende vil kunne overdrages til Regionen. Med baggrund i disse mange usikkerheder anbefaler forvaltningen, at der ikke ændres ved beslutningen om at nedlægge buslinje 353 og således at Lyngby-Taarbæk ikke deltager i en fælles henvendelse til Movia.

Lyngby-Taarbæk Kommune har på administrativt niveau drøftet Fredensborg Kommunes forslag med Rudersdal Kommune. Forvaltningerne i de to kommuner finder, at forslaget indeholder for mange usikkerheder, hvorfor der var enighed om, at den allerede truffne beslutning om nedlæggelse af buslinje 353 bør fastholdes.

Det er samtidig vigtigt, at have i tankerne, at den nye "Lov om Trafikselskaber" ikke bliver anvendt for at få Regionen til at overtage flere af de kommunale buslinjer. Det må antages, at Regionen vil reagere herpå, f.eks. ved at kræve finansiering overført.

Økonomiske konsekvenser

Det årlige tilskudsbehov for Lyngby-Taarbæk Kommune til buslinje 353 er ifølge Movias 2. behandling af budget 2014 anført til 1,02 mio. kr. pr. år.

De økonomiske konsekvenser af ovenstående forslag kendes pt. ikke.

Beslutningskompetence

Økonomiudvalget.

Indstilling

Forvaltningen foreslår, at den tidligere politiske beslutning om nedlæggelse af 353 fastholdes.

Teknik- og Miljøudvalget den 1. april 2014

Anbefales.

Økonomiudvalget den 10. april 2014

Godkendt.

1 (F) stemmer imod, idet F ikke ønsker forringelser af den kollektive trafik.

Morten Normann Jørgensen var fraværende. I stedet deltog Hanne Agersnap.

Dorthe la Cour var fraværende.

Bilagsfortegnelse

1. Henvendelse fra Fredensborg Kommune

13. Belysning på private fællesveje midlertidig tilbagekaldelse

Sagsfremstilling

Kommunalbestyrelsen har igennem flere år drøftet omklassificering og harmonisering af veje. På møde den 5. september 2013 besluttede kommunalbestyrelsen bl.a., at

- ┆ Den hidtidige beslutning om omklassificering og harmonisering af veje annulleres, og at der dermed ikke tvangsnedklassificeres veje i kommunen. Borgerne får dermed ikke mod deres vilje overdraget en vej.
- ┆ Der udarbejdes retningslinjer for opklassificering af private veje til offentlige veje, såfremt trafikmængden berettiger hertil og borgerne har ønske herom, idet der forinden fastlægges af sådanne retningslinjer udarbejdes et økonomisk overslag over konsekvenserne af retningslinjerne.

Forvaltningen skal derfor udarbejde nye retningslinjer. Dette arbejde vil blive igangsat.

I en afledt sag af vejklassificeringssagen og i forbindelse med budgetforhandlingerne i 2011, har kommunalbestyrelsen besluttet som led i et sparemål, at betaling for vejbelysning på de private fællesveje skal overdrages til grundejerne. Sagen er senest behandlet på møde i kommunalbestyrelsen den 24. september 2012, hvor sagen blev udsat.

Det er forvaltningens vurdering, at sagen om overdragelse af vejbelysning ikke kan igangsættes før der er truffet en grundlæggende beslutning om vejenes fremtidige status. Det vil f.eks. være u hensigtsmæssigt at overdrage belysningen til en række private fællesveje, og efterfølgende omklassificere vejene samt trække belysningen tilbage. En sådan proces vil kunne give en række række kommunikationsmæssige udfordringer.

Forvaltningen peger derfor på, at sagen udskydes med henblik på genfremsettelse enten som en del af genfremsettelse af sagen om omklassificering og harmonisering af veje eller som en afledt sag heraf.

Sagen vil være omkostningstung. Overdragelse af vejbelysning kræver et stort besigtigelsesarbejde, høringer, et 3-cifret antal afgørelser, klagesagsbehandling mv.

Økonomiske konsekvenser

Der foreligger pt. et indtægtskrav fra og med 2015 på 2,1 mio. kr. Herudover er der i 2014 afsat 0,94 mio. kr. til konsulenter med henblik på gennemførelse af opkrævningen for belysning på private fællesveje. Såvel indtægtskravet fra og med 2015 som det tildelte konsulentbudget i 2014 udgår af budget. Der fremlægges nye budgetter, når sagen genfremlægges med de reviderede forudsætninger.

Beslutningskompetence

Kommunalbestyrelsen.

Indstilling

Forvaltningen foreslår, at sagen udskydes og genfremsettes på et senere tidspunkt samt at det årlige indtægtskrav på 2,1 mio. kr. fra og med 2015 udgår. Endvidere udgår det afsatte konsulentbudget på 0,94 mio. kr. i 2014. De økonomiske konsekvenser medtages ved 1.

anslået regnskab 2014.

Teknik- og Miljøudvalget den 1. april 2014

Anbefales.

Økonomiudvalget den 10. april 2014

Anbefales.

Morten Normann Jørgensen var fraværende. I stedet deltog Hanne Agersnap.

Dorthe la Cour var fraværende.

14. Fremtidens klubstruktur

Sagsfremstilling

I forbindelse med implementering af folkeskolereformen har en arbejdsgruppe arbejdet med beskrivelse af indhold og struktur i det fremtidige klubtilbud – som konsekvens af den kortere åbningstid for klubberne og klubbepædagogernes deltagelse i skolernes understøttende undervisning. Arbejdsgruppen har bestået af områdelederen for Klub Lyngby, klubledere, skoleledere, SFO-ledere samt BUPL, bistået af medarbejdere fra forvaltningen. Udvalgets rapport er vedlagt som bilag.

Efterfølgende er der desuden udarbejdet vedlagte notat med mulige organisationsdiagrammer ved implementering af de forskellige scenarier i rapporten. Af notatet fremgår bl.a., at der kan spares ledelsesressourcer ved implementeringen.

Baggrunden for arbejdet er kombinationen af gevinster og udfordringer for klubområdet i folkeskolereformen. Reformen forudsætter en styrkelse af sammenhængen mellem den faglige undervisning og børns trivsel og sætter et øget fokus på bevægelse og andre måder at lære på i den længere skoledag. Inddragelsen af klubbepædagogernes kompetencer i den længere skoledag skal sikre, at reformens intentioner realiseres i praksis. Samtidig er det en udfordring, at åbningstiden i klubben reduceres, og at der vil være to forskellige organisationer med egne ledelser og bestyrelser, der skal være fælles om at styrke børnenes og de unges hverdag.

Vedrørende indholdet i det fremtidige klubtilbud forudsætter arbejdsgruppen, at teams af pædagoger og lærere skal arbejde på tværs af skole og klub (og på tværs af skolens og klubbens lokaler) om den faglige og understøttende undervisning, herunder faglig fordybelse/lektiecafé og andre eftermiddagsaktiviteter. Der gives bl.a. et eksempel fra Taarbæk Skole, hvor et snævert samarbejde allerede er gennemført i praksis i en organisation, der omfatter både skole og klub.

Arbejdsgruppen har desuden forudsat, at fritidsklub-tilbuddet opretholdes ved hver skole, også ud over den periode, hvor der skal være et klubtilbud til rådighed samtidig med lektiehjælpen. Det skal følges nøje, om tilbuddet faktisk bruges efter 1. august 2014.

Der forudsættes heller ingen ændringer vedr. den fysiske placering af ungdomsklubtilbuddet lige nu.

I forhold til den fremtidige organisering peger arbejdsgruppen på 3 mulige scenarier og beskriver fordele og ulemper ved scenarierne, som kort gengives nedenfor. I den vedlagte rapport findes en nærmere beskrivelse med eksempler på, hvordan den fremtidige ledelsesstruktur i konsekvens heraf kan tilrettelægges:

Scenario 1

I dette scenario organiseres og drives både fritidsklub og ungdomsklub fortsat under Ungdomsskoleloven. Samarbejdet med skolerne sker i et formaliseret partnerskab, hvor klubbepædagogernes timer i skolen planlægges ind i et årshjul. Arbejdsgruppen peger på fordelene ved et fleksibelt tilbud med fortsat tværgående samarbejde og ressourceallokering i Klub Lyngby. Samtidig erkendes det, at det er en administrativt tung løsning, som strukturelt fastholder en

opdelt hverdag, hvilket ikke har været reformens intention.

Scenarie 2

I dette scenarie organiseres fritidsklubtilbuddet i folkeskolen (som skoleklub), mens ungdomsklubtilbuddet fortsat organiseres i Klub Lyngby efter Ungdomsskoleloven. Samtidig flyttes 6. klassetrin fra fritidsklub til ungdomsklub, idet det vurderes, at elever på dette klassetrin mere søger et ungdomsklubtilbud (dette bryder dog med den typiske opdeling mellem mellemtrin og udskoling i folkeskolen). Der opnås herved en helhed i skoleledelsen til og med 5. klasse – men fortsat delt ledelse på de efterfølgende klassetrin. Samtidig kan det udadvendte samarbejde og klubsamarbejdet på tværs af skoledistrikter blive udfordret. Der skal derfor etableres en samarbejdsstruktur, der sikrer det tværgående perspektiv og samarbejde.

Scenarie 3

I dette scenarie hører både fritids- og ungdomsklub under den lokale folkeskoles ledelse og drives efter folkeskoleloven som skoleklubber. Der etableres en samlet ledelse, der afspejler den nye struktur. Der skal indgås et forpligtende partnerskab med LTU/forvaltningen om SSP mv. Herved opnås helhed og entydighed i ledelsen, men samtidig kan det udadvendte samarbejde og klubsamarbejdet på tværs af skoledistrikter blive udfordret. Der skal derfor etableres en samarbejdsstruktur, der sikrer det tværgående perspektiv og samarbejde

Økonomiske og administrative konsekvenser

Der er forskellige økonomiske konsekvenser af de enkelte scenarier. Forskellene skyldes dels, at der er forskellige muligheder for ledelsesbesparelser i de forskellige scenarier, dels at de forskellige lovgivninger udløser forskellige regelsæt vedr. forældrebetalingen.

Beskrivelsen af de økonomiske konsekvenser ved hver af scenarierne tager udgangspunkt i, at der i baggrundsnotatet til udvalgets behandling af skolereformen 9. januar 2014 var forudsat en besparelse på klub-området på 4,1 mio. kr. i 2015-17. Denne besparelse er baseret på reduceret åbningstid, korrigeret for reduceret forældrebetaling. De nedenstående økonomiske konsekvenser beskriver, om der er forskelle i forhold til denne forudsætning.

I scenarie 1 vil der på baggrund af effektiviseret ledelse kunne spares yderligere 0,55 mio. kr. i 2015, 1,1 mio. kr. i 2016, 1,65 mio. kr. i 2017 og 2,2 mio. kr. i 2018.

I scenarie 2 bliver der i forhold til baggrundsnotatet i stedet en samlet merudgift på 3,4 mio. kr. i 2015, 2,5 mio. kr. i 2016, 1,6 mio. kr. i 2017 og 0,7 mio. kr. i 2018. Merudgiften skyldes dels reduceret forældrebetaling pga. krav om søskenderabat i forhold til fritidsordninger under folkeskoleloven, dels flytningen af 6. klassetrin til ungdomsklub-regi, idet denne flytning ganske vist reducerer driftsudgifterne, men samtidig reducerer forældrebetalingen endnu mere. Potentialet for effektivisering vedr. ledelse reducerer merforbruget.

I scenarie 3 bliver der i forhold til baggrundsnotatet en samlet merudgift på 0,95 mio. kr. i 2015, en besparelse på 0,5 mio. kr. i 2016, en besparelse på 1,95 mio. kr. i 2017 og en besparelse på 3,4 mio. kr. i 2018. Forældrebetalingen reduceres pga. krav om søskenderabat i forhold til fritidsordninger under folkeskoleloven. Men potentialet for besparelser på ledelse er her så stort, at der alligevel bliver tale om en samlet besparelse ved fuld implementering.

I skemaform ser ændringerne således ud ved fuld implementering i 2018 (+beløb = merudgift):

	Scenarie 1	Scenarie 2	Scenarie 3
Forældrebetaling	0	2,4	2,4
6. klasse i UK	0	1,9	0
Ledelsesbesparelse	-2,2	-3,6	5,8
Samlet effekt	-2,2	0,7	3,4

Beslutningskompetence
Kommunalbestyrelsen.

Indstilling
Forvaltningen foreslår, at

1. Børne – og Ungdomsudvalget anbefaler enten scenarie 1, scenarie 2 eller scenarie 3 som grundlag for organisering og indhold i det fremtidige klubtilbud.
2. Arbejdsgruppens rapport sendes til høring i Klub Lyngbys bestyrelse og i skolebestyrelserne med høringsfrist inden endelig behandling i Børne- og Ungdomsudvalget og efterfølgende beslutning i Kommunalbestyrelsen 27. marts 2014.

Børne- og Ungdomsudvalget den 20. februar 2014

Ad 1. Udsat

Ad 2. Anbefalet.

Anne Jeremiassen (LA) og Henriette Breum (V) var fraværende.

Økonomiudvalget den 27. februar 2014

Udgår af dagsordenen.

Henrik Brade Johansen (B) var fraværende. I stedet deltog Henrik Bang (Ø).

Morten Normann Jørgensen (F) var fraværende. I stedet deltog Hanne Agersnap (F).

Sagen genfremlægges for Børne- og Ungdomsudvalget med henblik på behandling af høringsvar og beslutning om model.

Børne- og Ungdomsudvalget den 13. marts 2014

Ad 1. Anbefalet at bevare den nuværende klubstruktur.

C (2) tager forbehold.

Anne Jeremiassen (LA) var fraværende.

Økonomiudvalget den 18. marts 2014

Tilbagesendt til fagudvalget.

Børne- og Ungdomsudvalget den 3. april 2014

Ad 1. Anbefalet scenarie 3 som grundlag for organisering og indhold i det fremtidige klubtilbud.

Udvalget ønsker en stilling som SFO-/klubleder, der får ledelsesansvar for både SFO'er og klubber. Der tilføjes desuden pædagogiske koordinatore på hver SFO og klub, som refererer til den pågældende leder. Udvalget forelægges en sag om den konkrete udmøntning heraf.

Ø stemmer imod, idet model 1 ønskes og at klubberne bevares som selvstændig struktur.

Økonomiudvalget den 10. april 2014

Anbefales i overensstemmelse med Børne- og Ungdomsudvalget.

Morten Normann Jørgensen var fraværende. I stedet deltog Hanne Agersnap.
Dorthe la Cour var fraværende.

Bilagsfortegnelse

1. Ledelsesorganisation for skole og Klub Lyngby 130214
2. Afrapportering fra arbejdsgruppe
3. notat om økonomi - arbejdsgruppe om klubstruktur - ledelsesstruktur
4. Samlet oversigt vedr. høringssvar, Fremtidig klubstruktur, BUU sag nr 7
5. Høringssvar Fremtidig klubstruktur BUUsag nr 7
6. Økonomiske konsekvenser af de 3 klubscenarier - ØK april - v5 080414

15. Anmodning om optagelse af sag på dagsordenen om Lundtofte Boldklub

Medlem af Kultur- og Fritidsudvalget Finn Riber har i mail af 28. marts 2014 anmodet om optagelse af sag på dagsorden for møde i Kultur- og Fritidsudvalget den 3. april 2014. Efter aftale med formandsskabet er sagen optaget på dagsordenen og med følgende tekst:

"Lundtofte boldklub står med en udfordring.

I forbindelse med anlæggelse af kunstgræs banerne på Lundtofte idrætsanlæg er der fremadrettet begrænsninger med "flytning af opvisnings banen". Opvisningsbanen flyttes erfaringsmæssigt sidevers flere gange gennem sæsonen for at hindre nedslidning i målfelterne, dette er blevet stærkt begrænset efter anlæggelsen af kunstgræs banerne.

Løsnings forslag:

For en del år siden "solgte" kommunen det nordvestlige hjørne af fodboldbanen til "Otto Nielsen" der skulle bruge hjørnet for at forbinde 2 produktlinjer, der blev gravet ud og etableret truck-vej mellem de 2 afdelinger, dette blev reetableret igen for et par år siden og behovet er der ikke mere.

Hvis dette hjørne areal kunne komme tilbage til Lundtofte idrætsanlæg ville der igen være mulighed for at kunne flytte opvisningsbanen og derved undgå nedslidning i målfelterne.

Jeg ønsker dette oplæg sat på dagsordenen ved næste møde i Kultur og Fritids udvalget med henblik på at få sat forvaltningen i gang med at undersøge muligheden for et tilbage køb."

Kultur- og Fritidsudvalget den 3. april 2014

Oversendes til Økonomiudvalget med anbefaling om at belyse de økonomiske konsekvenser ved at tilbagekøbe det nævnte areal.

Økonomiudvalget den 10. april 2014

Drøftet, idet de økonomiske konsekvenser undersøges.

Morten Normann Jørgensen var fraværende. I stedet deltog Hanne Agersnap.
Dorthe la Cour var fraværende.

16. Meddelelser

1. Vejbidrag

I henhold til spildevandsbetalingsloven skal kommunerne årligt betale et vejbidrag til spildevandsselskaber for selskabernes håndtering af regnvand, som afledes fra kommunale veje og private fællesveje til kloakkerne. Vejbidraget fastsættes af kommunen og kan højst udgøre 8 % af spildevandsselskabet anlægsomkostninger. Alle kommuner skal årligt indberette, hvor meget der er afregnet med spildevandsselskabet.

Forsyningssekretariatet har i 2012 truffet afgørelse om godkendelse af de kommunale rådighedsbeløb for perioden 2007-2010, samt i 2013 truffet afgørelse om de kommunale rådighedsbeløb for 2011. Lyngby-Taarbæk Kommune har i perioden 2007-2010 afregnet 937.169,54 kr. i vejbidrag. For 2011 er der afregnet 1.242.822,80 kr. Foreløbig afregning for 2012 er 1.519.514,54 kr. Forsyningssekretariatets afgørelse for 2012 foreligger ikke.

Randers Kommune og Slagelse Kommune har anlagt retssager mod Forsyningssekretariatet vedrørende Forsyningssekretariatets afgørelser om vejbidrag for henholdsvis perioden 2007-2010, henholdsvis perioden 2007-2011.

De to kommuner har ønsket at få prøvet Forsyningssekretariatets kompetence og hjemmelsgrundlag, herunder navnlig sekretariatets adgang til at efterprøve kommunernes skønsudøvelse i forbindelse med fastsættelse af vejbidrag.

Såfremt Randers Kommune og Slagelse Kommune får medhold i deres påstande, vil Forsyningssekretariatet efter omstændighederne kunne være forpligtet til at omgøre bebyrdende afgørelser, som Forsyningssekretariatet har truffet i forhold til kommunerne.

Forsyningssekretariatet har afgivet en erklæring om suspension af forældelse og passivitet til de kommuner, der måtte ønske at være omfattet af denne. Ved at tilslutte sig suspensionserklæringen bliver den enkelte kommune tilføjet en liste over kommuner, der har sikret sig mod, at kommunens eventuelle krav i vejbidragssagerne bortfalder som følge af forældelse eller passivitet. Advokatfirmaet Horten administrerer den af Kammeradvokaten godkendte liste.

Lyngby-Taarbæk Kommune er blevet noteret på listen, af hensyn til muligheden for at få adgang til evt. at få omgjort, de afgørelser som Forsyningssekretariatet har truffet om Lyngby-Taarbæk Kommunes betalte vejbidrag til forsyningsselskabet for perioden 2007-2011.

2. Velfærdsteknologiske løsninger

Det Nationale Institut for Kommuners og Regioners Analyse og Forskning (KORA) er en statslig institution, hvis formål er at fremme kvalitetsudvikling, ressourceanvendelse og styring i den offentlige sektor gennem nye produkter og processer eller afprøvning af eksisterende løsninger i nye sammenhænge.

KORA har udarbejdet den sagen vedlagte oversigt over 249 fremfundne, afsluttede og igangværende offentlig-private innovationssamarbejder (OPI) på serviceområderne sundhed, ældrepleje, dagtilbud, undervisning samt socialområdet (udsatte børn og voksne), som er udarbejdet i samarbejde med Roskilde Universitet. Oversigten over OPI indeholder oplysninger om samarbejdspartnere, formål, periode og område for hvert projekt.

Uanset antallet af projekter indikeres, at der fortsat er begrænset viden om, hvilken effekt OPI skaber for resultaterne i både den offentlige og private sektor.

Kortlægningen har primært fundet sted fra november 2013 til februar 2014 ved at gennemgå tidligere rapporter om OPI, relevante hjemmesider, fonde samt kontakt med ressourcepersoner i offentlige organisationer på nationalt, regionalt og lokalt niveau.

Oversigten indgår som en del af forarbejdet til en evaluering af erfaringer med innovationspartnerskaber. Evalueringen afsluttes og offentliggøres i maj 2014 som et resultat af et samarbejde mellem ovennævnte aktører samt Væksthus Hovedstadsregionen, Dansk Erhverv, DI ITEK, FTF, Metropol og DTU, og er delvist finansieret via midler fra EU's Social-fond og Vækstforum Hovedstaden.

Forvaltningen vil i relevant omfang i forhold til de kommunale kerneopgaver benytte rapporten til inspiration som led i f. m. de løbende bestræbelser vedr. at kigge på optimering af kommunens arbejdsprocesser og logistikunderstøttelse.

3. Evaluering af vandsektorloven

Vandsektorloven trådte i kraft i 2009, og nu har Naturstyrelsen fået revisions- og rådgivningsfirmaet Deloitte m.fl. til at levere et samlet overblik over fordele og ulemper ved den gældende lov. Evalueringen konkluderer, at loven har været et skridt i den rigtige retning. Vandsektorloven har medført, at vandselskaberne er blevet udskilt i selvstændige selskaber, og der er skabt en fornuftig adskillelse af kommunernes rolle som myndighed og forsyningernes driftsrolle.

En gennemgang af vandsektorloven, læs pressemeddelelsen på hjemmesiden:

<http://mim.dk/nyheder/2014/mar/vandsektorloven-faar-kritik-i-ny-evaluering/> peger på, at den er egnet til forenkling. Endvidere peges på, at der kan spares penge ved bl.a. at gøre lovgivningen mere fleksibel og sammenlægge vandselskaber.

Mere fleksible regler og større forsyningsselskaber vil i henhold til vurderingen være med til at gøre danskernes vandforsyning og spildevandshåndtering mere effektiv uden at gå på kompromis med kvalitet af drikkevand og spildevand.

I dag er vandselskabernes samlede omsætning ca. 14 mia. kroner. Evalueringen finder, at der samlet set kan effektiviseres for op i mod 1.3 mia. kr. på driftsomkostningerne alene gennem en mere fleksibel regulering. Derudover vil der kunne hentes yderligere besparelser, hvis der sker en større sammenlægning af vandselskaberne.

Forligskredsen bag vandsektorloven består af alle partier i Folketinget med undtagelse af Liberal Alliance. Miljøministeren vil senere på foråret drøfte evalueringen med forligskredsen.

4. Kuverteret udsendelse af valgkort i f. m. EU-parlamentsvalget og patentdomstolsafstemningen 25. maj 2015

KMD oplyser i den sagen vedlgate skr. af 18. marts 2014 (bilag) at have udviklet en ny løsning til udsendelse af valgkort. Løsningen bliver klar til Europa-Parlamentsvalget den 25. maj 2014 og er baseret på, at en kuverteret forsendelse er lettere for PostDan-mark at håndtere end det ellers velkendte valgkort-postkort.

Konkret er løsningen udformet som et brev til vælgeren i A4-format, hvor vælgerens navn og adresseoplysninger er placeret på den *øverste* tredjedel og selve valgkortet på den *nederste* tredjedel.

Selve valgkort-delen er udformet, så det svarer til det nuværende valgkort, således at hverken vælgere eller tilforordnede forventes at ville opleve væsentlige vanskeligheder på valgdagen. Den eneste forskel i forhold til tidligere er, at det skråtstillede VALGKORT-logo ikke længere er i farver

– men til gengæld afspejler det den valgart, valgkortet hører til.

Valgkort-brevet foldes på midten og kuverteres i en rudekuvert i C5-format. Inden valgdagen skal vælgeren blot afrive valgkortet i perforeringen (å la et giro-indbetalingskort). Det ny valgkortbrev erstatter den nuværende "postkortløsning", og kommunen skal ikke foretage sig yderligere.

Så snart detaljerne er fastlagt, udsender KMD yderligere information med tilhørende eksempel på, hvordan det ny valgkortbrev og -kuvert ser ud. Såfremt vælgere den 25. maj 2014 også deltager i folkeafstemning om en fælles "EU Patentdomstol", placeres folkeafstemningsvalgkortet i valgkortbrevets midterste tredjedel, således at begge valgkort kan postbefordres med ét frimærke.

5. Kandidater til KommuneKredits bestyrelse

I den sagen vedlagte skr. af 24. marts 2014 fra KommuneKredit oplyses, at der i henhold til KommuneKredits vedtægter i foråret 2014 afholdes valg til bestyrelsen for perioden 1. juni 2014 til 31. maj 2018.

M.h.t. opstilling af kandidater og valghandlingen er sket en række ændringer af vedtægterne således:

- | Valgperioderne er synkroniseret med de kommunale valgperioder, således at bestyrelsens valgperiode nu også er 4-årig. Valgperioden er dog forskudt med 5 måneder (fra 1. juni 2014 til 31. maj 2018), da det først skal konstateres, hvem der er indvalgt i kommunalbestyrelserne, før end der kan opstilles kandidater og vælges medlemmer til KommuneKredits bestyrelse.
- | Hele bestyrelsen er på valg hvert 4. år i modsætning til tidligere, hvor valgperioden var 6-årig, og halvdelen af bestyrelsen var på valg hvert 3. år.
- | Antallet af bestyrelsesmedlemmer er nedsat til 9 medlemmer mod tidligere 10. 6 bestyrelsesmedlemmer (tidligere 8) vælges af de kommunale medlemmer og af KommuneKredit; 2 bestyrelsesmedlemmer (uændret) vælges af de regionale medlemmer af KommuneKredit; 1 medlem vælges af bestyrelsen (nyt). Dette medlem skal være uafhængigt af foreningen og have kvalifikationer inden for regnskabsvæsen eller revision (krav i henhold til revisorloven).
- | Ifølge vedtægternes § 15 skal bestyrelsesmedlemmer og suppleanter ved indtræden i bestyrelsen være medlem af en kommunalbestyrelse, der er medlem af KommuneKredit. Samtlige kommuner er medlem af KommuneKredit.

For valgperioden 1. juni 2014 til 31. maj 2018 blev der på gruppemøderne i forbindelse med KL's delegeretmøde den 20.-21. marts 2014 opstillet følgende kandidater til de 6 kommunale bestyrelsesposter med personlige suppleanter:

Socialdemokraterne (A)

- | Borgmester Erik Nielsen, Rødovre Kommune
Suppleant: Borgmester Thomas Lykke Pedersen, Fredensborg Kommune
- | Borgmester Henrik Zimino, Tårnby Kommune
Suppleant: Borgmester Ib Terp, Brøndby Kommune
- | 1. vice borgmester Erik Christensen, Nyborg Kommune
Suppleant: Borgmester Anker Boye, Odense Kommune

Venstre (V)

- | Borgmester Lars Krarup, Herning Kommune

- Suppleant: Borgmester Iver Enevoldsen, Ringkøbing-Skjern Kommune
- Suppleant: Borgmester Mikael Klitgaard, Brønderslev Kommune
- Suppleant: Borgmester Mogens Gade, Jammerbugt Kommune

Det konservative folkeparti (C)

- Suppleant: Borgmester Hans Toft, Gentofte Kommune
- Suppleant: Borgmester Michael Ziegler, Høje-Taastrup Kommune.

KommuneKredit oplyser, at såfremt kommunalbestyrelsen ønsker andre kandidater bragt i forslag, bedes navn på den/disse meddelt KommuneKredit senest den 30. april 2014. Hvis der efter denne frist alene er opstillet én kandidat til hver ledig bestyrelses- og suppleantpost, kan valget ske som fredsvalg uden afstemning, hvis bestyrelsens formand bestemmer dette.

6. Statsforvaltningens afgørelse - tilmeldeordning

Vestforbrænding har i den sagen vedlagte skrivelse af 28. marts 2014 orienteret om den sagen ligeledes vedlagte udtalelse dateret 13. februar 2014 fra Statsforvaltningen om Vestforbrændings principper for beregning af gebyrer for erhvervs aflevering af affald på genbrugsstationerne (Tilmeldeordningen).

Sagen er fremkommet, fordi Dansk Industri og Dansk Transport og Logistik har klaget til Statsforvaltningen over gebyrberegningsprincipperne. De to organisationer finder, at gebyrprincipperne er i modstrid med dels Miljøstyrelsens udmeldinger, dels at gebyrerne er konkurrenceforvridende.

Statsforvaltningen udtaler, at kommunerne efter Statsforvaltningens opfattelse er forpligtet til at lægge til grund, at det affald, som en virksomhed afleverer, er erhvervsaffald, medmindre det undtagelsesvist afleveres af registreret affaldstransportør, og at der ikke kan ske en 60%/40%-omkostningsfordeling, således som det praktiseres af Vestforbrænding.

Statsforvaltningen har på den baggrund anmodet Vestforbrænding om at tage kontakt til samtlige interessenter med henblik på at indhente interessenternes udtalelse om, hvad de har til hensigt at foretage sig i anledning af Statsforvaltningens opfattelse af, at fordelingen af betalingen for benyttelse af genbrugspladser mellem husholdninger og virksomheder ikke er lovlig

Vestforbrænding har inddraget advokat i sagen, og der er aftalt møde med Miljøstyrelsen den 8. maj 2014. Desuden vil problemstillingen indgå i den evaluering af tilmeldeordningen, som i Miljøstyrelsens regi forventes igangsat om kort tid, og hvor Vestforbrænding har tilsagn om at medvirke i evalueringen.

Når de endelige resultater foreligger vil der blive udarbejdet et oplæg til, hvordan Vestforbrænding og kommunerne skal forholde sig til udtalelsen inden bestyrelsen i september skal fastsætte gebyrer for 2015.

7. Placering af ny driftsplads

Den 12. december 2013 drøftede Økonomiudvalget placeringen af en ny driftsplads og besluttede, at forvaltningen arbejdede videre med evt. at etablere en ny samlet driftsplads på arealet Lundtoftevej 160, 2800 Lyngby. Arealet er imidlertid afhændet til anden side primo 2014, og forvaltningen arbejder på at finde andre alternativer med henblik på forventeligt at fremlægge forslag inden sommerferien.

8. Rammeforsøg med talentklasser for musik og internationale skolelinjer
Undervisningsministeriets departement har i den sagen vedlagte skr. af 26. marts 2014 (bilag) til landets kommuner informeret om et rammeforsøg med dels talentklasser for musik, dels internationale udskolingslinier, som henset til den meget korte fristen for evt. ansøgninger i første omgang alene kan anvendes som element i en perspektivering i f. en evt. senere behovsvurdering her i kommunen m.h.t., hvorledes et talent-begreb måske kan udstrækkes til i folkeskolen at dække mere bredt end alene musikområdet.

Som led i tilblivelse af en evt. mere samlet strategi på vil også kunne indgå erfaringerne i relation til det internationale aspekt ud fra det, der allerede pågår i et samvirke med Lyngby Private Skole og Vidensbyforeningen.

Økonomiudvalget den 10. april 2014

Taget til efterretning.

Morten Normann Jørgensen var fraværende. I stedet deltog Hanne Agersnap.

Dorthe la Cour var fraværende.

Bilagsfortegnelse

1. Følgrebrev fra Vestforbrænding
2. Brev fra Statsforvaltningen 13.03.2014.pdf
3. Brev fra KMB vedr. valgkort
4. KORA OPI-oversigt marts 2014.pdf
5. Valg 2014.pdf
6. Udmelding om rammeforsøg med talentklasser for musik og internationale skolelinjer.pdf

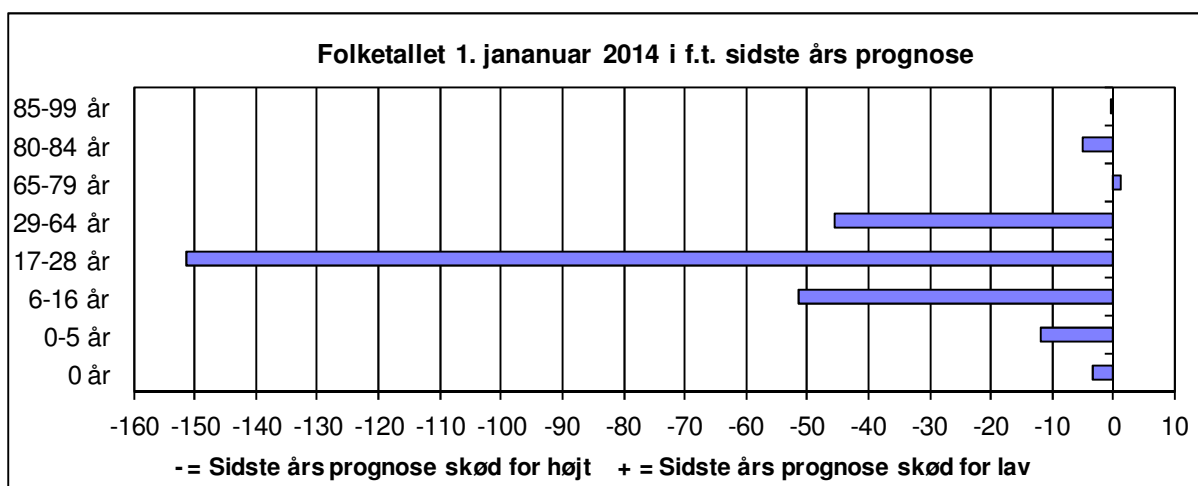
LYNGBY-TAARBÆK KOMMUNE
Økonomisk Forvaltning
Økonomiafdelingen

Journalnr. : 20140310282
Dato: 27.3.2014
Skrevet af : stb /3173

NOTAT
Om
Befolkningsprognose 2014-25

1. Hvilke udfordringer er der mht. udarbejdelsen af den nye befolkningsprognose?

1. **Prognosens udgangspunkt.** 1. januar 2014 er kommunens faktiske 54.237. Dette er 264 færre borgere end prognosticeret i sidste års prognose.

Bortset fra de 65-79 årige og de 85-99 årige er antallet borgere i alle aldersgrupper lavere end i sidste års prognose. Den største ændring vedrører antallet af studerende pr. 1. januar 2014.

Hovedforklaringerne er dels aftagende nettoindvandring af studerende og aftagende nettotilflytning af børnefamilie til kommunen, dels ændringer i det nye boligprogram set i forhold til boligprogrammet i sidste års prognose.

2. **Kommunens samlede folketal steg i 2014 med 397 borgere**, hvilket set i lyset af de seneste års udvikling stadig må betegnes som en aftagende tilvækst.

Folketal pr. 1. januar i året

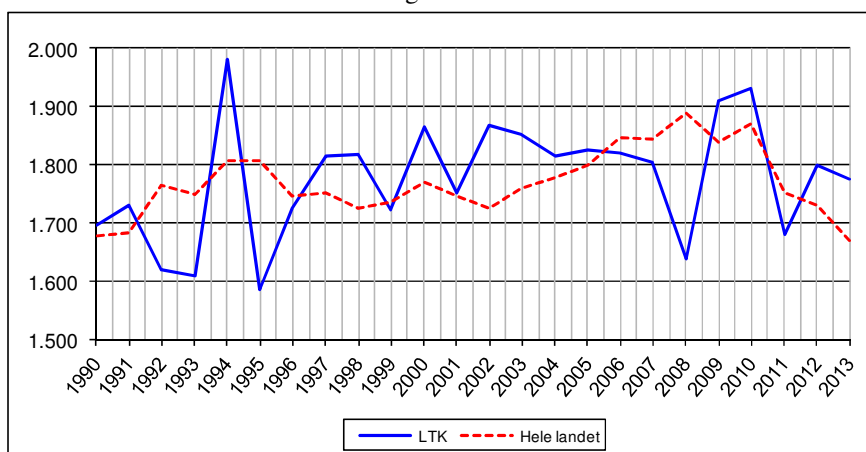
	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
0 år	576	557	569	542	528	479	562	574	499	525	535
0-5 år	3.656	3.667	3.716	3.598	3.500	3.430	3.501	3.676	3.662	3.733	3.701
6-16 år	6.425	6.593	6.689	6.760	6.808	6.859	6.984	7.106	7.151	7.255	7.339
17-28 år	6.413	6.354	6.560	6.876	6.881	7.038	7.348	7.381	7.611	7.725	7.879
29-64 år	24.479	24.653	24.720	24.455	24.222	24.230	24.409	24.479	24.513	24.632	24.709
65-79 år	6.718	6.504	6.335	6.193	6.177	6.156	6.219	6.390	6.658	6.913	7.118
80-84 år	2.192	2.138	2.071	1.965	1.924	1.854	1.804	1.738	1.652	1.534	1.422
85-99 år	1.624	1.702	1.817	1.904	1.937	1.965	1.972	1.984	2.004	2.048	2.069
0-99 år	51.507	51.611	51.908	51.751	51.449	51.532	52.237	52.754	53.251	53.840	54.237
Vækst		104	297	-157	-302	83	705	517	497	589	397

Væksten i kommunens folketal i 2013 på 397 borgere kan opdeles på følgende forhold: en opgørelse af borgere som har glemt at meddele fraflytning til kommunen (mange unge studerende), et fødselsoverskud, en nettotilflytning fra andre kommuner og en nettoindvandring fra udlandet (primært unge studerende).

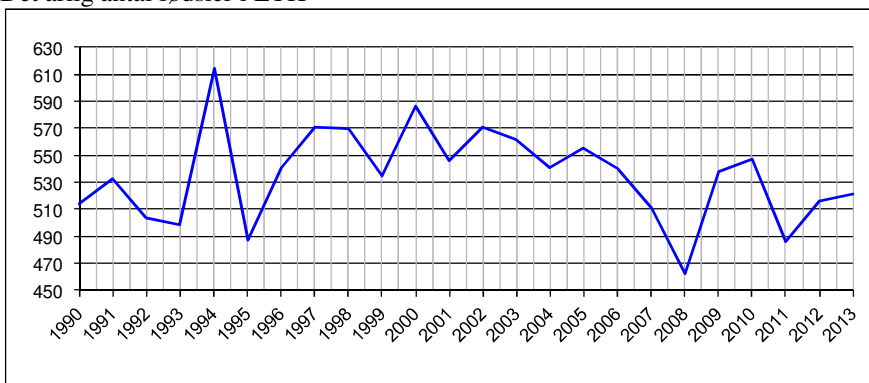
	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Befolkningen 1. januar	51.507	51.611	51.908	51.751	51.449	51.532	52.237	52.754	53.251	53.840
Fraflytning ej meddelt	-28	-25	3	-199	-205	-123	-143	-129	-124	-166
Levendefødte	541	559	540	511	462	538	547	486	516	521
Døde	675	620	626	647	648	637	605	555	558	555
Fødselsoverskud	-134	-61	-86	-136	-186	-99	-58	-69	-42	-34
Tilflyttede	3.787	3.675	3.199	3.053	3.306	3.751	3.867	3.810	4.048	4.133
Fraflyttede	3.783	3.561	3.485	3.418	3.256	3.333	3.459	3.498	3.758	3.949
Nettotilflyttede	4	114	-286	-365	50	418	408	312	290	184
Indvandrede	1.024	1.017	1.030	1.176	1.239	1.246	1.213	1.234	1.276	1.355
Udvandrede	762	748	818	778	815	737	903	851	811	942
Nettoindvandrede	262	269	212	398	424	509	310	383	465	413
Befolkningstilvækst	104	297	-157	-302	83	705	517	497	589	397
Befolkningen 31. december	51.611	51.908	51.751	51.449	51.532	52.237	52.754	53.251	53.840	54.237

3. **Antallet af fødte.** Fertiliteten (antal fødte børn pr. 1.000 kvinder i den fødedygtige alder) er karakteriseret ved at udvikle sig meget svingende fra år til år. Den samlede fertilitet i LTK har dog de sidste 2 år ligget på et højere niveau end hele landet.

Samlet fertilitet 1990-2013 for LTK og hele landet

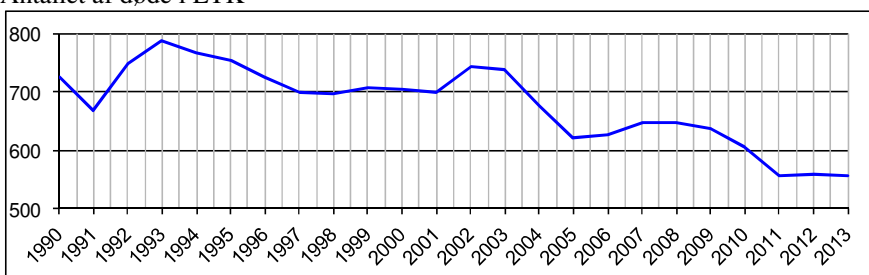
Det årlig antal fødsler i LTK

Det samlede antal fødsler i LTK i de sidst 10 år har gennemsnitligt været på 522. Antallet af 0 årige har i samme periode gennemsnitligt ligget på 537. I sidstnævnte tal indgår tilflyttede 0 årige til kommunen.

4. **Antallet af døde** i LTK har været faldende siden begyndelsen af 90'erne. I de sidste 10 år er gennemsnitligt døde 613 om året. I 2013 døde 555 LTK-borgere.

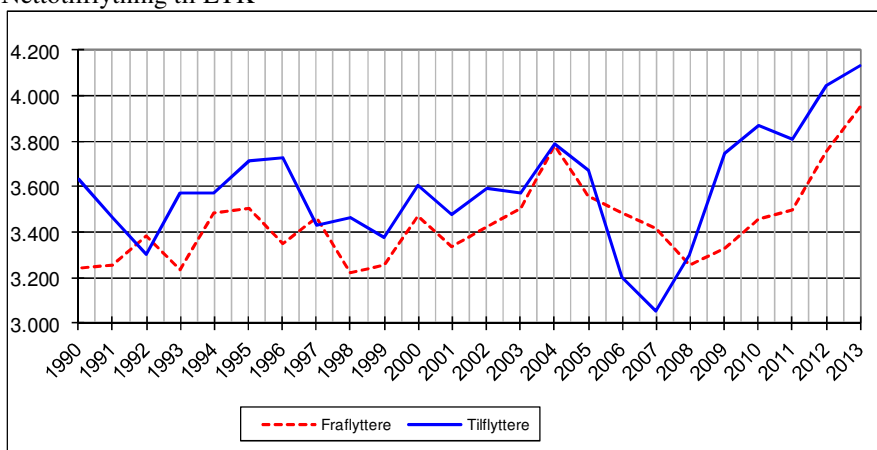
Antallet af døde i LTK

5. **Til- og fraflytningen til kommunen fra andre kommuner.** Nettotilflytningen fra andre kommuner har været meget svingende siden 2003 som følge af bl.a. ”boligboblen” med stigende huspriser, historisk lave renter og senest Skats ejendoms- og grundvurderinger. Siden 2008 har der dog været en stigende og høj til- og fraflytning i kommunen.

Nettotilflytningen til en kommune afhænger bl.a. af forhold så som boligudbygningen i kommunen, hvor i livsforløbet borgerne befinder sig, borgernes økonomiske formåen, samfundsøkonomiske forhold f.eks. huspriser, renteniveauet, grundvurderinger m.m.

Nettotilflytning til LTK

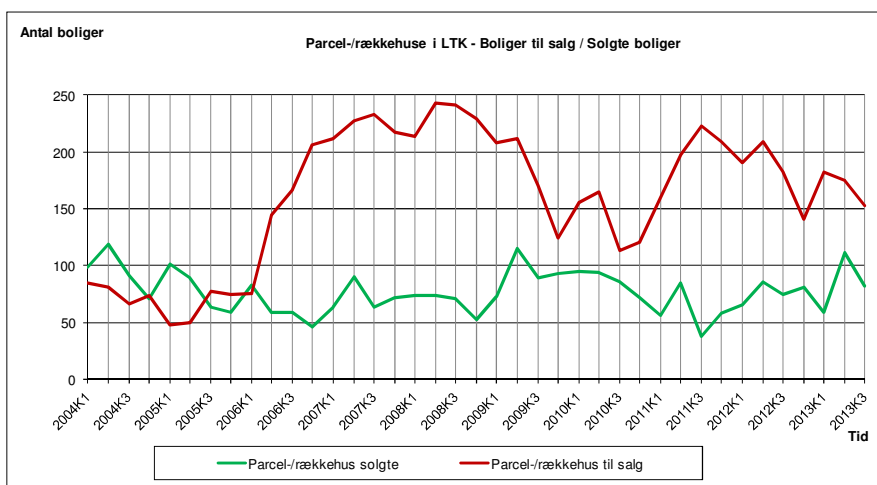

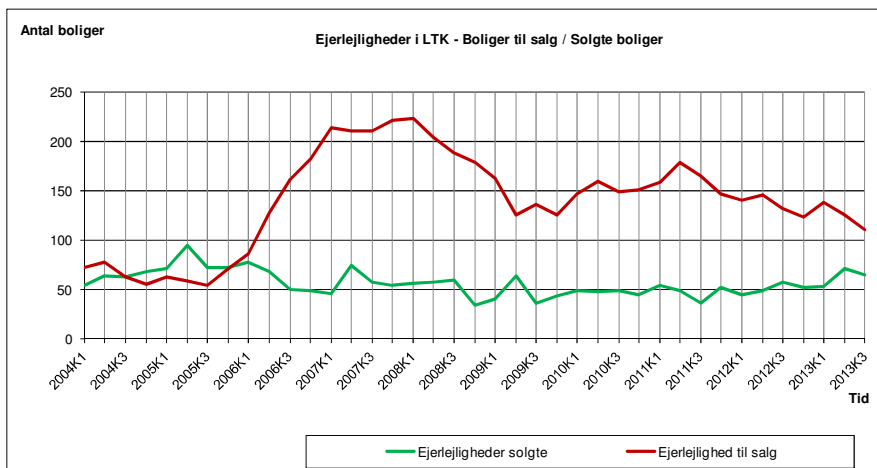
Nettotilflytning til LTK

	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
0-5 år	94	114	32	1	87	168	237	139	199	150
6-16 år	21	31	0	-21	-1	56	72	60	25	17
17-28 år	-172	-97	-136	-292	-161	-139	-194	-184	-241	-196
29-50 år	174	171	-71	14	199	339	352	334	351	248
51-64 år	-48	-59	-45	-54	-30	24	-8	16	4	-21
65+ år	-65	-46	-66	-13	-44	-30	-51	-53	-48	-14
I alt	4	114	-286	-365	50	418	408	312	290	184

Det kan således konstateres, at for 5. år i træk har der været en stor nettotilflytning til kommunen fra andre kommuner. Dog med en aftagende tendens. Nettotilflytningen har bestået af unge familier med børn. Sidste års befolkningsprognose fangede denne udvikling ganske pænt, idet de 0-5 årige kun er overvurderet med 12 børn pr. 1. januar 2014.

Men hvad med den fremtidige nettotilflytning til LTK? Renten er stadig historisk lav, der er stadig et noget mindre overudbud af boliger til salg i kommunen set i forhold til antallet af solgte boliger, og de høje grundvurderinger i LTK og dermed usikkerheden om de fremtidige grundskyldsbetalinger har fået mediernes og borgernes opmærksomhed.

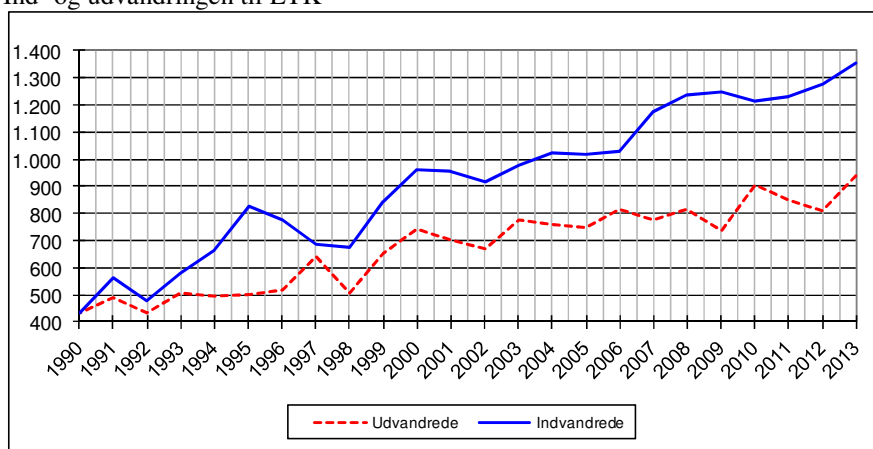

Ovenstående får alt sammen pilen til at pege i retning af fortsat men aftagende nettotilflytning til kommunen.

6. **Nettoindvandringen til LTK fra udlandet.** Indvandring til LTK og udvandringen fra LTK har været støt stigende siden 1990. I alle årene har der været tale om nettoindvandring til kommunen bestående af primært 17-28 årige, hvor hovedparten formodentlig har skullet studere på DTU. Nettoindvandringen af 17-28 årige har dog udvist en faldende tendens siden 2009.

Ind- og udvandringen til LTK

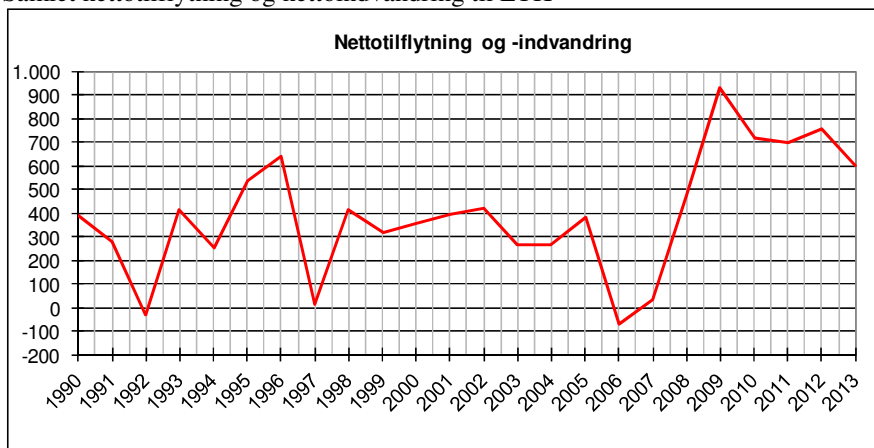

Nettoindvandring til LTK

	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
0-5 år	13	10	-4	10	15	23	24	27	19	10
6-16 år	18	-6	-24	10	18	22	7	9	18	21
17-28 år	189	266	275	350	316	395	261	312	356	275
29-50 år	36	-6	-36	40	54	72	35	35	71	90
51-64 år	7	1	-1	-9	21	-3	-16	-2	-5	10
65+ år	-1	4	2	-3	0	0	-1	2	6	7
I alt	262	269	212	398	424	509	310	383	465	413

Den samlede nettotilflytning og nettoindvandring til LTK fremgår af nedenstående graf og tabel, der begge viser et fald i nettotilflytning og nettoindvandring til LTK fra og med 2009.

Samlet nettotilflytning og nettoindvandring til LTK

Samlet nettotilflytning og nettoindvandring til LTK

	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
0-5 år	107	124	28	11	102	191	261	166	218	160
6-16 år	39	25	-24	-11	17	78	79	69	43	38
17-28 år	17	169	139	58	155	256	67	128	115	79
29-50 år	210	165	-107	54	253	411	387	369	422	338
51-64 år	-41	-58	-46	-63	-9	21	-24	14	-1	-11
65+ år	-66	-42	-64	-16	-44	-30	-52	-51	-42	-7
I alt	266	383	-74	33	474	927	718	695	755	597

7. **Kommunens boligprogram er kun 6-årigt, mens befolkningsprognosen er 12-årig.** Kilderne til vækst i kommunens folketal er fødselsoverskuddet, nettotilflytningen fra andre kommuner / nettoindvandringen til kommunen og boligudbygningen i kommunen.

LTK's vedtagne boligprogram i sidste års befolkningsprognose for årene 2013-2024

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	I alt
LTK's vedtagne 4-årige boligprogram - som indgik i den midlertidig godkendt prognose													
Forskerboliger			4										
Ældreboliger	39	19	34										
Familieboliger	58	31	5	5									
Ombygning af autistboliger	-6												
Familieboliger forsigtigt skøn for byfortætning				25	25	25	25	25	25	25	25	25	
1.LTK's vedtagne 4-årige boligprogram	91	54	39	30	25	25	25	25	25	25	25	25	414
Strategigodkendte projekter													
Kollegium med grundkapital fra LTK				200	200								
DTU's bolig fond				200	200								
Campus Village nedrives				-200									
Kanalvej				200	50								
Kamsax-kollegiet					100	100							
Forskerboliger - Kanalvej				25	25								
Kanalvej - familieboliger				25	25								
Forsigtigt skøn for byfortætning udgår grundet byggeri på Kanalvej				-25	-25								
Trongårdsområdet -familieboliger							30	30					
Forsigtigt skøn for byfortætning udgår grundet byggeri på Trongårdsområdet							-25	-25					
2. Strategigodkendte projekter i alt	0	0	0	425	575	100	5	5	0	0	0	0	1.110
Sidste års befolkningsprognose. Vedtagne boligprogram + strategigodkendte projekter (1+2)	91	54	39	455	600	125	30	30	25	25	25	25	1.524

LTK's vedtagne boligprogram – Godkendt af Økonomiudvalget den 27. februar 2014

Formål	Boligtype	2014	2015	2016	2017	2018	2019	I alt 14-19
For ældre:								
Plejeboliger, Bredebo	Etage, leje	48						
Lykkens Gave	Etage, leje	-29						
Borrebakken	Etage, leje	-20						
Omsorgsboliger Buddingevej 50	Etage, leje		40					
Deltotal		-1	40	0	0	0	0	39
For sindslidende								
Deltotal		0	0	0	0	0	0	0
For unge:								
DTU					200			
Kanalvej				50	100	100		
Kgs. Lyngby				200	200			
Del total		0	0	250	500	100		850
For alle:								
Fordelt over hele kommunen	Parcelhuse, ejer	5	5	5	5	5	5	
Landmålervej	Tæt/lav		3					
Skovtofte	Tæt/lav, etage	26						
Trøngårdsarealet	Tæt/lav			30	30			
Deltotal		31	8	35	35	5	5	119
Total		30	48	285	535	105	5	1008

En sammenligning af kommunens nye vedtagne boligprogram med boligprogrammet i sidste års befolkningsprognose viser, at der i dette års boligprogram ud over mindre antalsændringer og forskydninger af boliger udgår 50 forskerboliger, 50 familieboliger og 200 kollegieboliger.

Kommunens boligprogram er kun 6-årigt, hvilket har en negativ effekt på udviklingen i folketallet efter 2019, idet det manglende boligbyggeri i årene 2020-2025 både påvirker nettotilflytningen fra udlandet og nettotilflytningen fra andre kommuner negativt.

I det nye forslag til befolkningsprognose for årene 2014-2025 er til kommunens vedtagne boligprogram tillagt 20 boliger i 2019 og 25 boliger årligt fra og med 2020. Dette skyldes, at kommunens boligprogram kun omfatter 6 år med 5 nye boliger i 2019 og ingen nye boliger fra og med 2020 uagtet, at der historisk set byfortættes / bygges nye boliger hvert år. Derfor antagelsen om en beskeden boligudbygning i hele prognoseperioden.

- 8. Prognosen skal ramme rigtig på kort og lang sigt.** For at sikre at prognosen rammer rigtigt på den korte bane skal der gøres forudsætninger om henholdsvis til og fraflytningen til kommunen, boligudbygningen i kommunen på kort sigt og det forventede antal 0-årige i kommunen.

For at sikre at prognosen rammer rigtigt på langt sigt skal der endvidere gøres forudsætninger om boligudbygningen i kommunen i årene efter udløbet af kommunens boligprogram.

- 9. Prognosen skal ramme rigtigt i områderne.** En befolkningsprognose skal selvfølgelig bedømmes på dens overordnet træfsikkerhed på kort og lang sigt, men lige så vigtigt er det, at prognosen også er træfsikker for så vidt angår de områder den omfatter – dvs. bydele, skoler, ældreområder og daginstitutionsdistrikter. I de senere år har der

været problemer med træfsikkerheden for hhv. daginstitutionsdistrikterne Virum og Lyngby. Denne problemstilling er for så vidt angår den nye grundmodel belyst i afsnit 4.

2. Forslag til ny befolkningsprognose

På baggrund af det faktiske folketal 1. januar 2014 og overvejelser vedrørende de nævnte usikkerhedsfaktorer i afsnit 1 har forvaltningen udarbejdet en ny befolkningsprognose for årene 2014 til 2025.

Hvad kendetegner den nye befolkningsprognose 2014-2025? Udgangspunkt er et folketal, der ligger 264 under det folketal, som sidste års prognose forudsagde for 1. januar 2014 – svarende til afvigelsen.

Folketallet pr. 1. januar 2024 ligger i den nye prognose 1.615 under folketallet i sidste års prognose, hvilket er en konsekvens af dels en ændring af årene, der ligger til grund for fremskrivningen af nettotilflytning og nettoindvandring til kommunen, dels ændringer i det vedtagne boligprogram set i forhold til sidste års boligprogram.

Forudsætningerne i den nye befolkningsprognose sammenlignet med sidste års prognose

Scenarier:	Nettotilflytningen og – indvandringen er baseret på årene:	Er der indlagt boliger ud over LTK's boligprogram?	Antal 0 årige er baseret på:
Ny prognose 2014-2025	2011-2013	Ja, 20 boliger i 2019 og 25 boliger i de efterfølgende år	Et 10-årigt historisk gennemsnit
Sidste års prognose 2013-2024	2008-2012	Ja, 25 boliger fra og med 2018	Et 10-årigt historisk gennemsnit

For at sikre at den nye prognose indeholder de observerede tendenser mht. lavere nettotilflytning og nettoindvandring (primært studerende) til kommunen, bygger prognosticeringen af nettotilflytningen og nettoindvandringen på de 3 seneste år 2011-2013 – modsat sidste års prognose som byggede på årene 2008-2012.

I den nye prognose indgår kommunens vedtagne boligudbygningsplan for det planlagte byggeri frem til 2019. Da boligudbygningsplanen kun indeholder 5 familieboliger i 2019 og ingen boliger i de efterfølgende år, er der i den nye befolkningsprognose tillagt den vedtagne boligudbygningsplan en beskeden boligudbygning fra og med 2019. Helt konkret 20 familieboliger i 2019 og 25 familieboliger i hvert af de efterfølgende år.

Hensigten med disse korrektioner er at tage et vist hensyn til, at der også fremadrettet bygges nye boliger / byfortættes i kommunen, selvom de endnu ikke er besluttet politisk. Korrektionerne medfører 61 flere borgere i 2020 stigende til 476 flere borgere i 2025.

Konsekvenserne af 20 boliger i 2019 og 25 boliger i de efterfølgende år

	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
0 år	0	2	4	6	8	10	12
0-5 år	0	12	27	42	56	70	83
6-16 år	0	9	22	36	52	70	91
17-28 år	0	6	12	18	24	30	36
29-64 år	0	33	75	119	163	209	254
65-79 år	0	1	3	4	6	8	11
80-84 år	0	0	0	0	0	1	1
85-99 år	0	0	0	0	0	0	0
0-99 år	0	61	139	219	301	388	476

Antallet af 0-årige er fastsat ud fra et historisk 10-års gennemsnit, hvilket giver 540 0-årige pr. 1. januar 2015.

Udviklingen i folketallet i den nye prognose 2014-2025

Ny prognose	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
0 år Ny	535	540	536	540	555	577	601	624	645	665	685	704
0-5 år Ny	3.701	3.651	3.542	3.471	3.472	3.514	3.580	3.665	3.775	3.903	4.039	4.170
6-16 år Ny	7.339	7.432	7.550	7.637	7.598	7.533	7.500	7.442	7.408	7.363	7.342	7.273
17-28 år Ny	7.879	8.081	8.255	8.699	9.393	9.610	9.654	9.770	9.775	9.706	9.547	9.545
29-64 år Ny	24.709	24.761	24.775	24.782	24.845	24.851	24.933	24.938	24.996	25.093	25.257	25.350
65-79 år Ny	7.118	7.268	7.433	7.585	7.758	7.926	8.054	8.185	8.335	8.463	8.577	8.630
80-84 år Ny	1.422	1.359	1.348	1.345	1.362	1.396	1.426	1.457	1.471	1.546	1.635	1.751
85-99 år Ny	2.069	2.076	2.049	2.026	1.980	1.922	1.883	1.864	1.835	1.831	1.829	1.844
0-99 år Ny	54.237	54.629	54.951	55.545	56.409	56.751	57.030	57.321	57.595	57.905	58.226	58.563
Vækst		392	322	594	863	343	279	290	274	310	321	337

Den nye prognose 2014-2025 sammenlignet med sidste års prognose 2013-2024

Ny prognose	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
0 år	-4	3	-4	-8	-17	-24	-28	-31	-34	-35	-36
0-5 år	-12	-30	-73	-107	-150	-168	-181	-205	-222	-238	-248
6-16 år	-52	-76	-113	-146	-169	-235	-280	-318	-350	-373	-401
17-28 år	-151	-170	-148	-257	-280	-231	-187	-108	-45	-83	-121
29-64 år	-46	-79	-166	-273	-362	-464	-561	-693	-814	-854	-891
65-79 år	1	-2	5	-2	5	-14	-19	-39	-47	-52	-64
80-84 år	-5	-11	6	7	11	18	24	29	29	34	36
85-99 år	0	13	18	28	34	39	40	54	55	66	73
0-99 år	-264	-356	-470	-750	-912	-1.054	-1.164	-1.280	-1.395	-1.501	-1.615

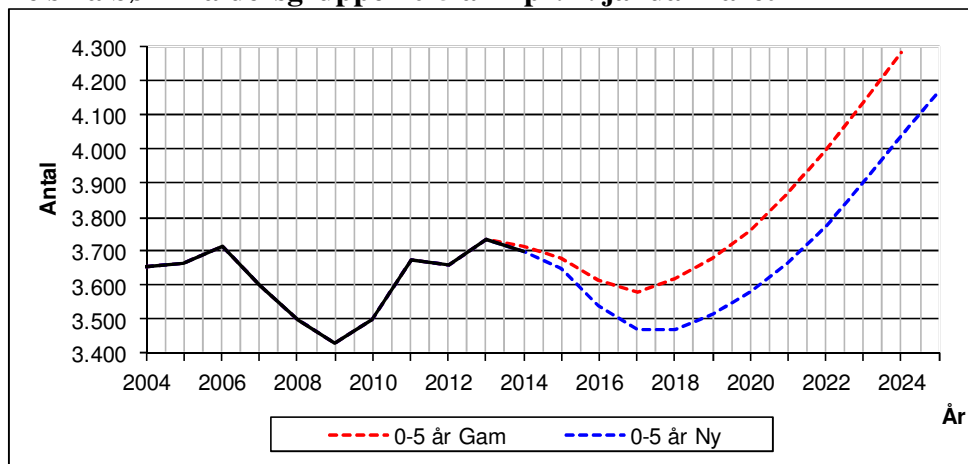
+ angiver at den nye prognose overstiger den gamle prognose
 - angiver at den nye prognose ligger under den gamle prognose

Det lavere folketal pr. 1. januar 2014, skiftet i årene til beregning af nettoindvandringen og nettotilflytningen samt ændringerne i forudsætningerne om den fremtidige boligudbygningen i kommunen indebærer overordnet set, at det samlede årlige folketal år for år skønnes lavere end i sidste års prognose. Der er dog tale om en væsentlig årlig stigning i folketallet i perioden.

Forvaltningen foreslår, at den nye befolkningsprognose 2014-2025 anvendes i kommunens videre planlægningsarbejde.

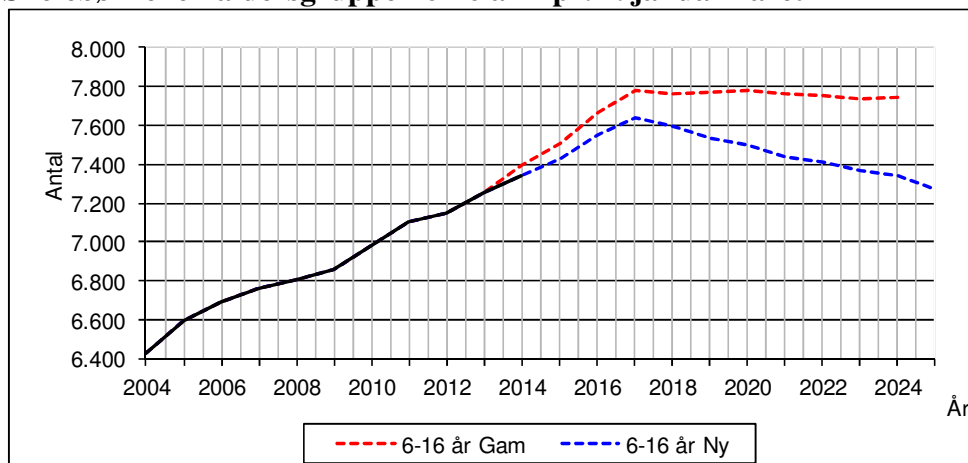
3. Udviklingen i forskellige aldersgrupper – den nye prognose 2014-2025 sammenlignet med sidst års prognose 2013-2024

De små børn - aldersgruppen 0-5 år – pr. 1. januar i året

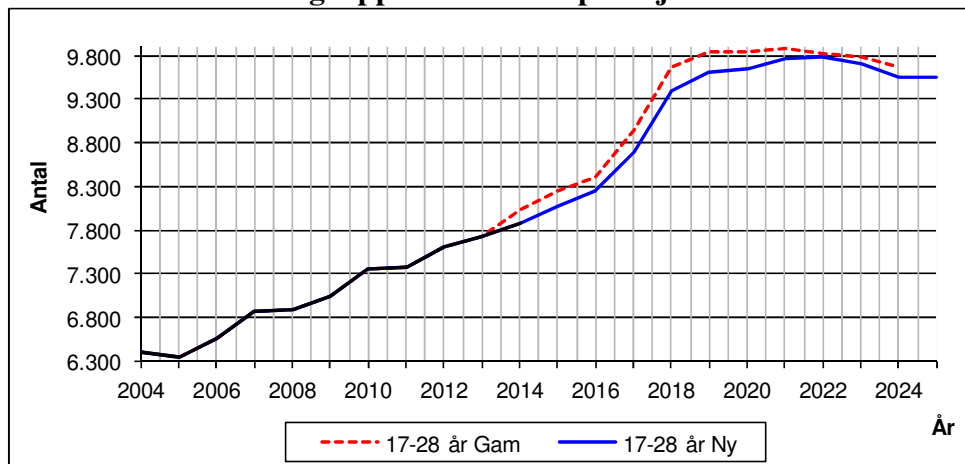
Grafen ”viser”, at det faktiske folketal 1. januar 2014 ligger 12 børn under det forventede antal. I prognoseperioden 2015-2025 forventes et færre antal 0-5 årige end i sidste års prognose, hvilket primært skyldes at nettotilflytningen til kommunen i den nye prognose bygger på årene 2011-2013 modsat den gamle prognose, der byggede på årene 2008-2012. Sekundært skyldes forskellen i udviklingen, at der i dette års boligprogram (set i forhold til sidste års boligprogram) udgår 50 familieboliger i hvert af årene 2016 og 2017.

Skolebørnene - aldersgruppen 6-16 år – pr. 1. januar i året

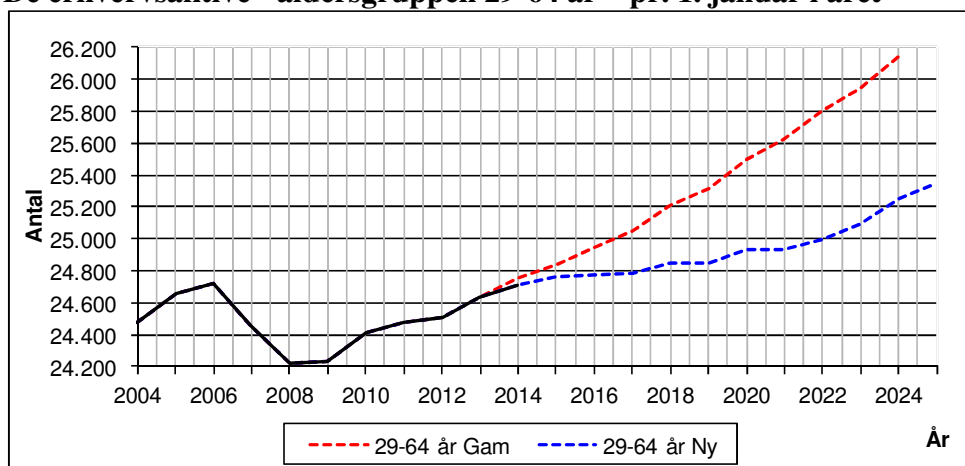
Grafen ”viser”, at det faktiske folketal 1. januar 2014 ligger 52 skolebørn under det forventede antal i den gamle prognose. Konsekvenserne for udviklingen i antallet af skolebørn ved dels at gå fra en beregning af nettotilflytningen byggende på årene 2008-2011 til en beregning byggende på årene 2011-2013, dels at der i dette års boligprogram (set i forhold til sidste års boligprogram) udgår 50 familieboliger i hvert af årene 2016 og 2017, er tydelig.

De studerende - aldersgruppen 17-28 år – pr. 1. januar i året

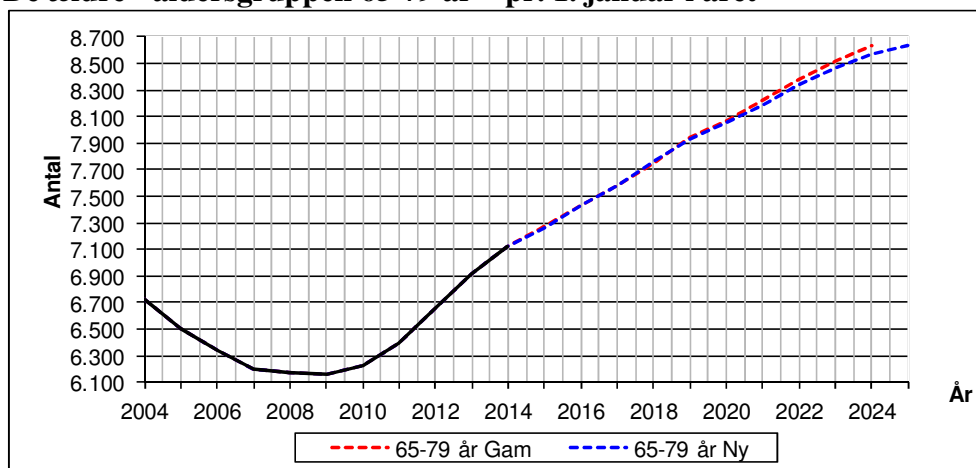
Det faktiske folketal 1. januar 2014 ligger 151 under det forventede antal 17-28 årige pga. af-tagende nettoindvandring og nettotilflytning til kommunen. For at undgå et lignede afvigelse i den nye prognose bygger nettoindvandringen på årene 2011-2013 frem for årene 2008-2011, hvor nettoindvandringen af studerende gennemsnitligt lå på et højere niveau.

De erhvervsaktive - aldersgruppen 29-64 år – pr. 1. januar i året

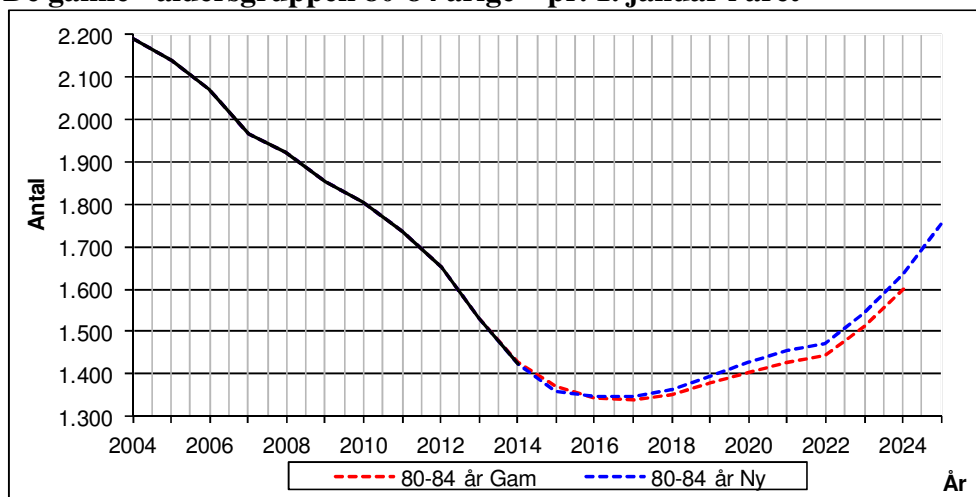
Antalsmæssigt er der 1. januar 2014 46 færre 29-64 årige end forventet i sidste års prognose. I sidste års boligprogram indgik 50 familieboliger i hvert af årene 2016 og 2017. Disse boliger udgår af dette års boligprogram. Endelig beregnes nettotilflytningen i den nye prognose på baggrund af årene 2011-2013 modsat sidste års prognose, hvor årene 2008-2012 blev anvendt. Konsekvenserne af disse ændringer er, at der nu forventes færre erhvervsaktive end i sidste års prognose.

De ældre - aldersgruppen 65-79 år – pr. 1. januar i året

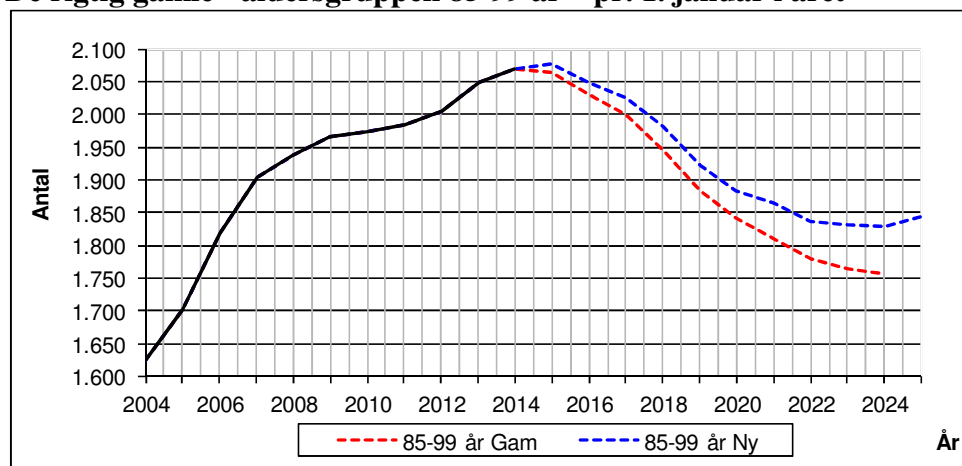
I den gamle og den nye prognose er der for aldersgruppen stort set ingen afvigelser mellem det prognosticerede folketal frem til 2018. Først fra og med 2019 forventes lidt færre 65-79 årige i den nye prognose.

De gamle - aldersgruppen 80-84 årige – pr. 1. januar i året

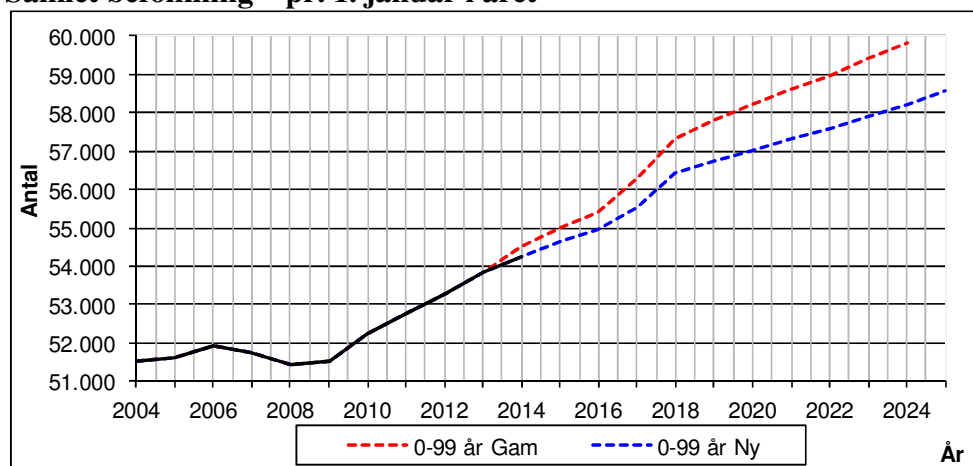
Den nye befolkningsprognose forventer flere gamle fra og med 2016 set i forhold til sidste års prognose.

De rigtig gamle - aldersgruppen 85-99 år – pr. 1. januar i året

Aldersgruppen opgjort den 1. januar 2014 svarede præcist til det prognosticerede antal i sidste års prognose nemlig 2.069 borgere. Den nye prognose forventer flere 85-99 årige end sidst års prognose.

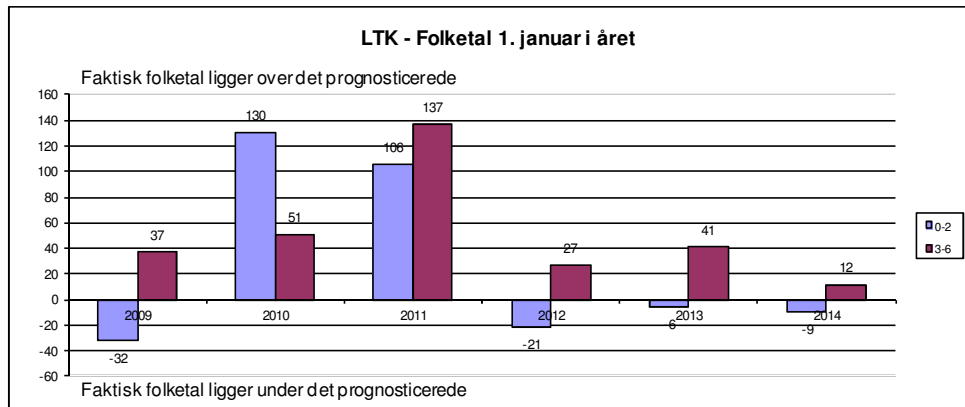
Samlet befolkning – pr. 1. januar i året

Folketal i kommunen pr. 1. januar 2014 ligger 264 under det prognosticerede folketal. I prognoseperioden 2015-2025 forventes et lavere folketal end i sidste års prognose. Forklaringerne på nedjusteringen af væksten i kommunens folketal er givet i beskrivelserne af udviklingsforløbene for de enkelte aldersgrupper

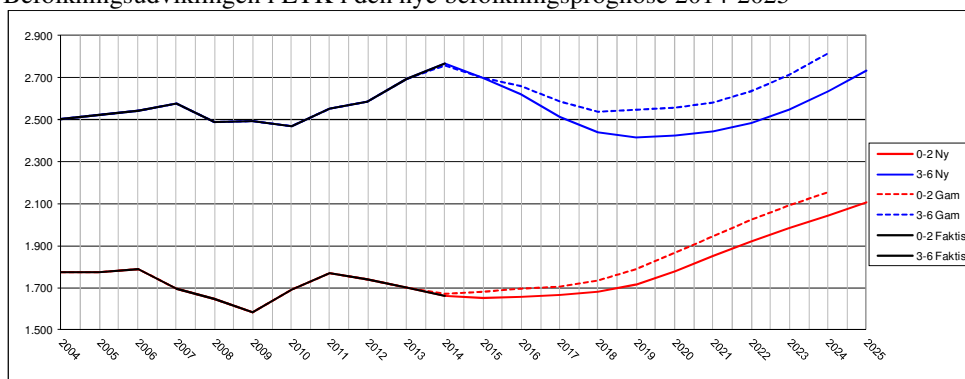
4. Daginstitutionsdistrikter - Virum og Lyngby

Som det fremgår af graferne, har kommunens gamle befolkningsprognoser overordnet set ramt plet med prognosticeringen af henholdsvis de 0-2 årige og 3-6 årige pr. 1. januar 2014.

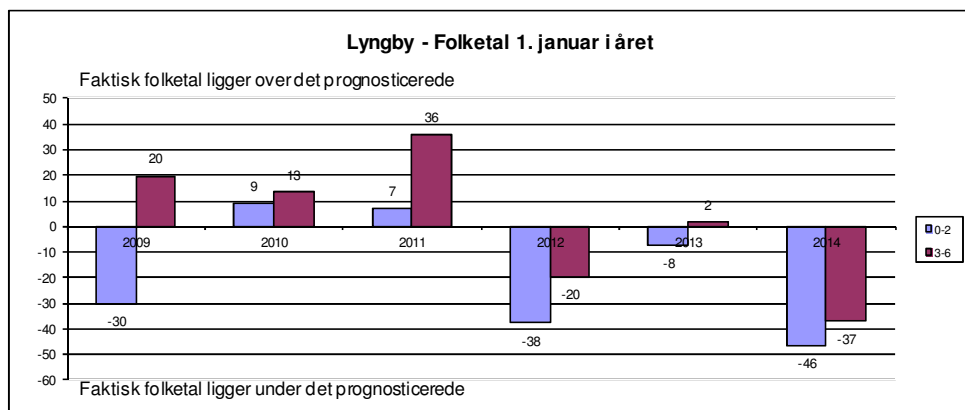

Af nedenstående graf fremgår det, at den nye befolkningsprognose forventer færre børn i de 2 aldersgrupper set i forhold til forudsigelserne i sidste års prognose.

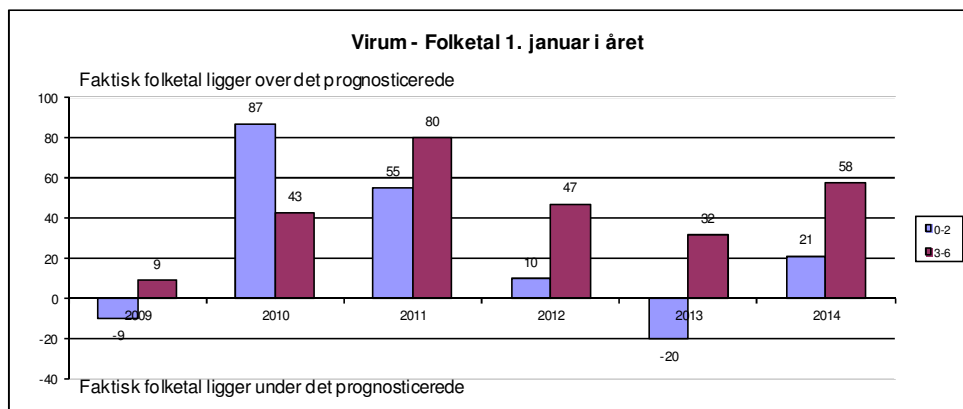
Befolkningsudviklingen i LTK i den nye befolkningsprognose 2014-2025

Sidste års prognose overvurderede antallet af 0-6 årige i daginstitutionsdistrikt Lyngby med 83 børn, hvilket er en forværring set i forhold til året før.

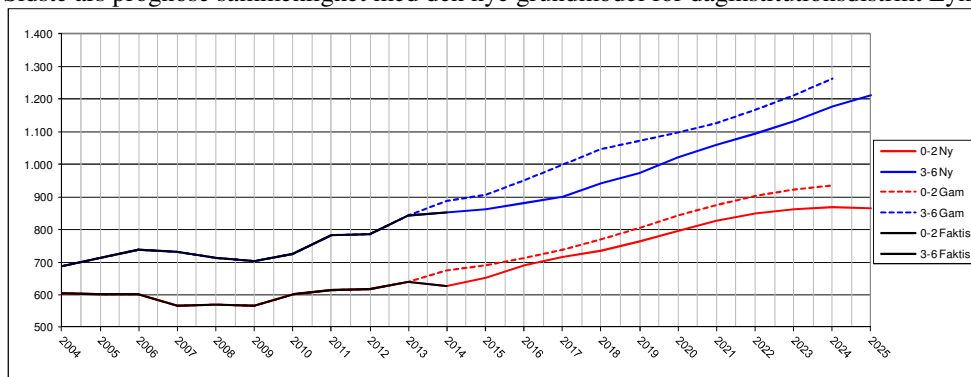

Omvendt undervurderede sidste års prognose antallet af 0-6 årige i daginstitutionsdistrikt Virum med 79 børn, hvilket ligeledes er en forværring set i forhold til året før.

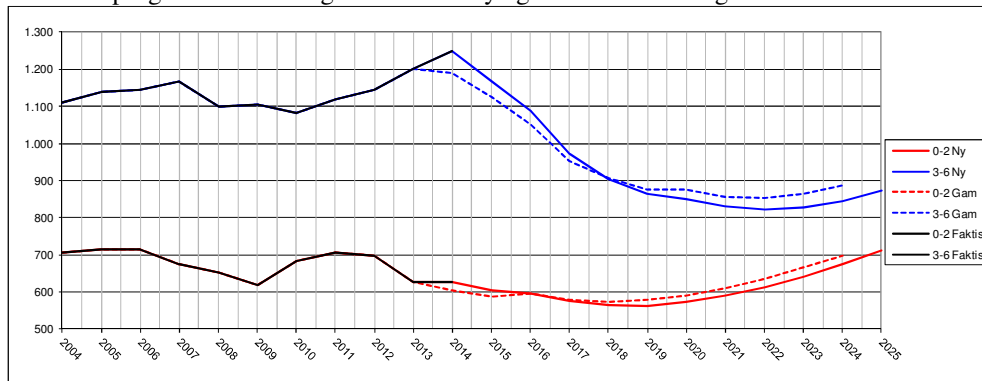

Den nye befolkningsprognose for Lyngby og Virum tager udgangspunkt i de nu konstaterede folketal pr. 1. januar 2014. Derudover bygger nettotilflytning på årene 2011-2013 modsat sidste års prognose, der byggede på årene 2008-2012. Forhåbentligt vil disse ændringer bidrage til at det prognosticerede og faktiske folketal pr. 1. januar 2015 i de 2 distrikter ligger tættere på hinanden, end det var tilfældet i 2014.

Sidste års prognose sammenlignet med den nye grundmodel for daginstitutionsdistrikt Lyngby

Sidste års prognose sammenlignet med den nye grundmodel for daginstitutionsdistrikt Virum

.....

NOTAT

om

Diverse tabelopgørelser vedr. befolkningsprognosen 2014-2025

I nedenstående tabel er befolkningsudviklingen i forvaltningens forslag til ny befolkningsprognose 2014-2025 vist for forskellige aldersgrupper.

Ny prognose	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
0 år	535	540	536	540	555	577	601	624	645	665	685	704
0-5 år	3.701	3.651	3.542	3.471	3.472	3.514	3.580	3.665	3.775	3.903	4.039	4.170
6-16 år	7.339	7.432	7.550	7.637	7.598	7.533	7.500	7.442	7.408	7.363	7.342	7.273
17-28 år	7.879	8.081	8.255	8.699	9.393	9.610	9.654	9.770	9.775	9.706	9.547	9.545
29-64 år	24.709	24.761	24.775	24.782	24.845	24.851	24.933	24.938	24.996	25.093	25.257	25.350
65-79 år	7.118	7.268	7.433	7.585	7.758	7.926	8.054	8.185	8.335	8.463	8.577	8.630
80-84 år	1.422	1.359	1.348	1.345	1.362	1.396	1.426	1.457	1.471	1.546	1.635	1.751
85-99 år	2.069	2.076	2.049	2.026	1.980	1.922	1.883	1.864	1.835	1.831	1.829	1.844
0-99 år	54.237	54.629	54.951	55.545	56.409	56.751	57.030	57.321	57.595	57.905	58.226	58.563
Vækst	397	392	322	594	863	343	279	290	274	310	321	337

Tallene er opgjort pr. 1. januar i året. 2014 er dermed faktiske tal, og 2015-2025 er prognosetal.

Hvor meget udviklingen i aldersgrupperne i den nye prognose adskiller sig fra udviklingen i sidste års prognose fremgår af nedenstående tabel.

Forslag til ny befolkningsprognose sammenlignet med sidste års prognose. Tallene er opgjort pr. 1. januar i året. 2014 er dermed faktiske tal, og 2015-2025 er prognosetal

Ny prognose	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
0 år	-4	3	-4	-8	-17	-24	-28	-31	-34	-35	-36
0-5 år	-12	-30	-73	-107	-150	-168	-181	-205	-222	-238	-248
6-16 år	-52	-76	-113	-146	-169	-235	-280	-318	-350	-373	-401
17-28 år	-151	-170	-148	-257	-280	-231	-187	-108	-45	-83	-121
29-64 år	-46	-79	-166	-273	-362	-464	-561	-693	-814	-854	-891
65-79 år	1	-2	5	-2	5	-14	-19	-39	-47	-52	-64
80-84 år	-5	-11	6	7	11	18	24	29	29	34	36
85-99 år	0	13	18	28	34	39	40	54	55	66	73
0-99 år	-264	-356	-470	-750	-912	-1.054	-1.164	-1.280	-1.395	-1.501	-1.615

- = folketallet i den nye befolkningsprognose 2014-2025 ligger under folketallet i den gamle befolkningsprognose 2013-2024

+ = folketallet i den nye befolkningsprognose 2014-2025 ligger over folketallet i den gamle befolkningsprognose 2013-2024

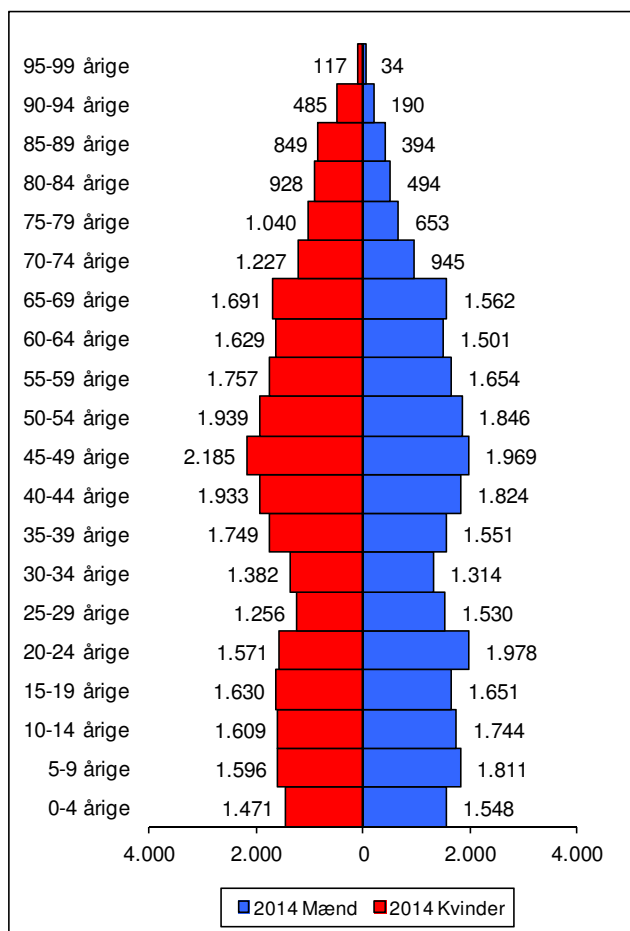
Demografikregulerede poster:

- skoler (reguleres i forhold til klassesdannelsen)
- SFO
- privatskoleelever (reguleringen skal opgøres samtidig med klassesdannelsen i folkeskolen, mens efterregulering fremlægges i sept.)
- privat SFO
- ungdommens uddannelsesvejledning
- efterskoleelever
- dagtilbud (reguleres efter godkendt ressourcetildelingsmodel 28.2.2011)
- sundhedstjenesten
- fritidsklubber
- tandplejen (50 pct.)
- omsorgstandplejen (50 pct.)
- specialtandplejen (100 pct.)
- Frit-valg på ældreområdet (personlig og praktisk hjælp i eget hjem)

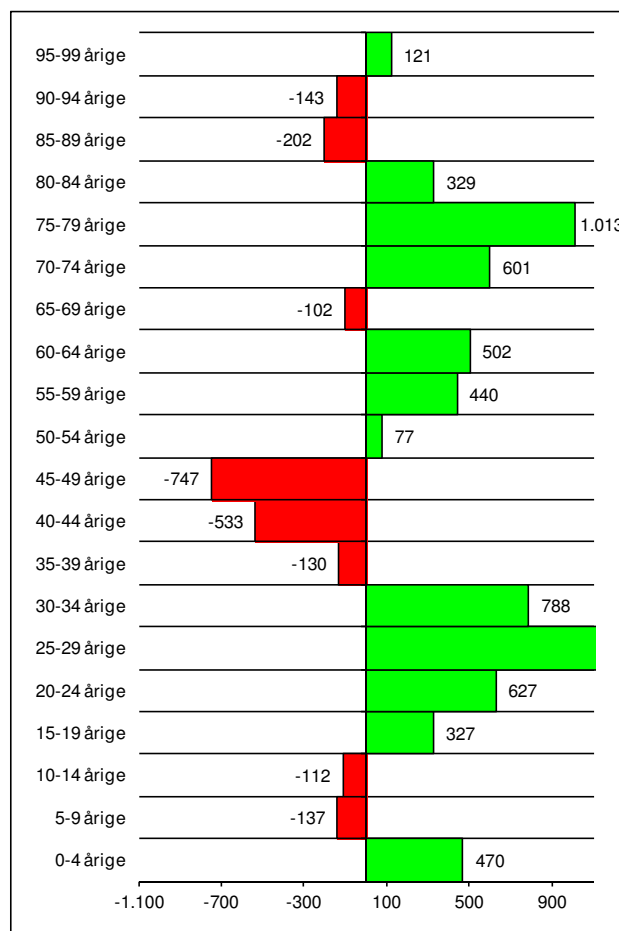
Udkast

BEFOLKNINGSPROGNOSE 2014-2025

**Befolkningspyramide 2014
kvinder og mænd**

**Hvor mange færre / flere borgere
forventes i 2025 set i forhold til 2014?**

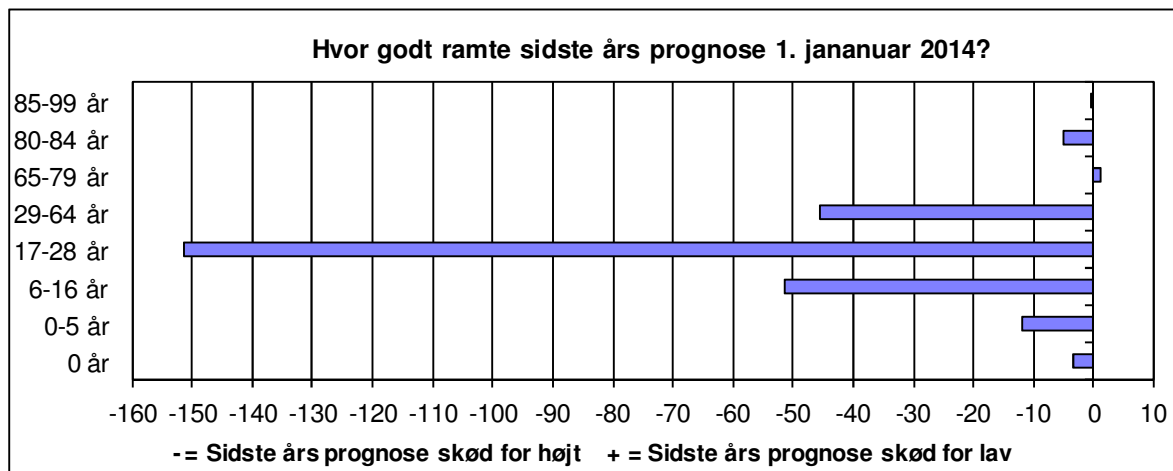
LYNGBY-TAARBÆK KOMMUNE MARTS 2014

INDHOLD

1.	Forord.....	1
2.	Befolkningsprognosens hovedresultater	3
2.1.	Befolkningstallets udvikling i bydelene	4
2.2.	2014-prognosen sammenlignet med sidste års prognose	6
3.	Befolkningsudviklingen i udvalgte aldersklasser	7
3.1.	Småbørn (0-5 årige)	7
3.2.	Konsekvenser for dagpleje- og daginstitutionspladser	8
3.3.	Skolebørn (6-16 årige)	9
3.4.	Udvikling i antal 6-16 årige opgjort på skoledistrikterne	9
3.5.	Konsekvenser for skole- og SFO-området	10
3.6.	Studerende (17-28 årige)	10
3.6.	Erhvervsaktive (29-64 årige)	11
3.7.	Ældre (65+ årige)	11
3.8.	Konsekvenser for ældreområdet	14
Bilag 1.	Befolkningsprognosen, hvor kommunen er opdelt i:.....	15
	1 års aldersgrupper (personer).....	16
	5 års aldersgrupper (personer).....	18
	5 års aldersgrupper (kvinder og mænd)	19
Bilag 2.	Befolkningsprognosen. Udvalgte aldersgrupper for:.....	21
	Hele kommunen (personer).....	22
	Bydele (personer).....	23
Bilag 3.	Befolkningsprognosen. Udvalgte aldersgrupper for:.....	31
	Hele kommunen (personer).....	32
	Skoledistrikter (personer)	33
Bilag 4.	Prognosegrundlaget.....	43
	Fakta om Lyngby-Taarbæk Kommune.....	44
	Dødsfald	45
	Fødsler	46
	Til- og fraflytninger til LTK fra andre kommuner	48
	Nettoindvandringen til LTK fra udlandet	50
	Den samlede nettotilflytning og –indvandring til LTK	51
	Boligudbygningsplan	51
	Forudsætningerne i den nye befolkningsprognose	53
Bilag 5.	Den nye befolkningsprognose sammenlignet med sidste års prognose inden for udvalgte aldersgrupper	55
Bilag 6.	Konsekvensen af ændret regnemetoden for dødeligheden for de 85+ årige.....	59

1. FORORD

Prognosens udgangspunkt. 1. januar 2014 er kommunens faktiske 54.237. Dette er 264 færre borgere end prognosticeret i sidste års prognose.

Bortset fra de 65-79 årige og de 85-99 årige er antallet borgere i alle aldersgrupper blevet skønnet for højt i sidste års prognose. Den største afvigelse vedrører antallet af studerende pr. 1. januar 2014.

Hovedforklaringerne til afvigelserne i det faktiske folketal pr. 1. januar 2014 set i forhold til det prognosticerede folketal er:

- aftagende nettoindvandring af studerende,
- aftagende nettotilflytning af børnefamilie til kommunen, og
- ændringer i det nye boligprogram set i forhold til boligprogrammet i sidste års prognose.

Kommunens samlede folketal steg i 2014 med 397 borgere, hvilket set i lyset af de seneste års udvikling stadig må betegnes som en aftagende tilvækst.

Folketal pr. 1. januar i året

	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
0 år	576	557	569	542	528	479	562	574	499	525	535
0-5 år	3.656	3.667	3.716	3.598	3.500	3.430	3.501	3.676	3.662	3.733	3.701
6-16 år	6.425	6.593	6.689	6.760	6.808	6.859	6.984	7.106	7.151	7.255	7.339
17-28 år	6.413	6.354	6.560	6.876	6.881	7.038	7.348	7.381	7.611	7.725	7.879
29-64 år	24.479	24.653	24.720	24.455	24.222	24.230	24.409	24.479	24.513	24.632	24.709
65-79 år	6.718	6.504	6.335	6.193	6.177	6.156	6.219	6.390	6.658	6.913	7.118
80-84 år	2.192	2.138	2.071	1.965	1.924	1.854	1.804	1.738	1.652	1.534	1.422
85-99 år	1.624	1.702	1.817	1.904	1.937	1.965	1.972	1.984	2.004	2.048	2.069
0-99 år	51.507	51.611	51.908	51.751	51.449	51.532	52.237	52.754	53.251	53.840	54.237
Vækst		104	297	-157	-302	83	705	517	497	589	397

Væksten i kommunens folketal i 2013 på 397 borgere kan opdeles på følgende forhold: en opgørelse af borgere som har glemt at meddele fraflytning til kommunen (mange unge studerende), et fødselsoverskud, en nettotilflytning fra andre kommuner og en nettoindvandring fra udlandet (primært unge studerende).

	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Befolkningen 1. januar	51.507	51.611	51.908	51.751	51.449	51.532	52.237	52.754	53.251	53.840
Fraflytning ej meddelt	-28	-25	3	-199	-205	-123	-143	-129	-124	-166
Levendefødte	541	559	540	511	462	538	547	486	516	521
Døde	675	620	626	647	648	637	605	555	558	555
Fødselsoverskud	-134	-61	-86	-136	-186	-99	-58	-69	-42	-34
Tilflyttede	3.787	3.675	3.199	3.053	3.306	3.751	3.867	3.810	4.048	4.133
Fraflyttede	3.783	3.561	3.485	3.418	3.256	3.333	3.459	3.498	3.758	3.949
Nettoflyttede	4	114	-286	-365	50	418	408	312	290	184
Indvandrede	1.024	1.017	1.030	1.176	1.239	1.246	1.213	1.234	1.276	1.355
Udvandrede	762	748	818	778	815	737	903	851	811	942
Nettoindvandrede	262	269	212	398	424	509	310	383	465	413
Befolkningstilvækst	104	297	-157	-302	83	705	517	497	589	397
Befolkningen 31. december	51.611	51.908	51.751	51.449	51.532	52.237	52.754	53.251	53.840	54.237

Økonomiudvalget fik på sit møde den 10. april 2014 forelagt et notat, der beskrev udfordringerne ved udarbejdelsen af den nye befolkningsprognose. **På den baggrund godkendte Økonomiudvalget på sit møde forvaltningens forslag til ny befolkningsprognose, jævnfør dette hæfte.**

Dette hæftet kan opdeles i 6 dele nemlig:

- et afsnit om prognosens hovedresultater,
- et afsnit der beskriver udviklingen i de enkelte aldersgrupper, herunder konsekvenserne heraf,
- en bilagsdel med en række tabeller for hele kommunen, bydelene og skoledistrikterne – tallene i bilagsdelen er 1. januarstal,
- en bilagsdel der beskriver prognosegrundlaget,
- en bilagsdel, hvor den nye befolkningsprognose sammenlignes med sidste års prognose inden for udvalgte aldersgrupper,
- en bilagsdel, hvor konsekvensen af den ændrede regnemethoden for dødeligheden for de ældre vises.

Befolkningsprognosen vil blive anvendt i det videre budgetarbejde for 2015-2018 og indgår ligeledes i den øvrige planlægning for kommunen.

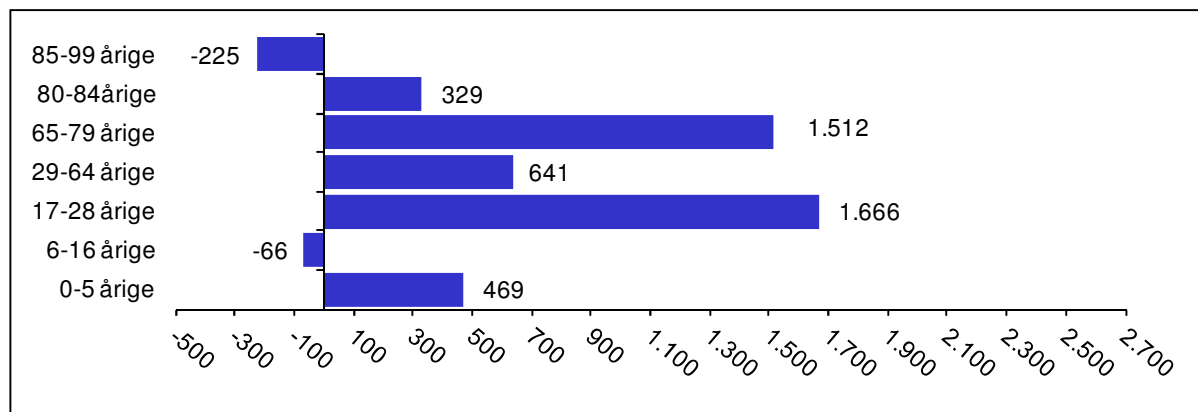
Befolkningsprognosen indgår også i de kapacitetstilpasningsmodeller, som forvaltningerne anvender bl.a. på de udgiftstunge områder inden for skole- og ældreområdet.

2. BEFOLKNINGSPROGNOSENS HOVEDRESULTATER

Den nye befolkningsprognoses hovedforudsigtelse for de næste 12 år er:

- flere borgere i kommunen
- flere daginstitutionsbørn
- lidt færre skolebørn
- flere studerende
- flere erhvervsaktive
- flere ældre, dog færre over 85 år

Figur 1: 1. januar 2025 set i forhold til 1. januar 2014 for udvalgte aldersgrupper

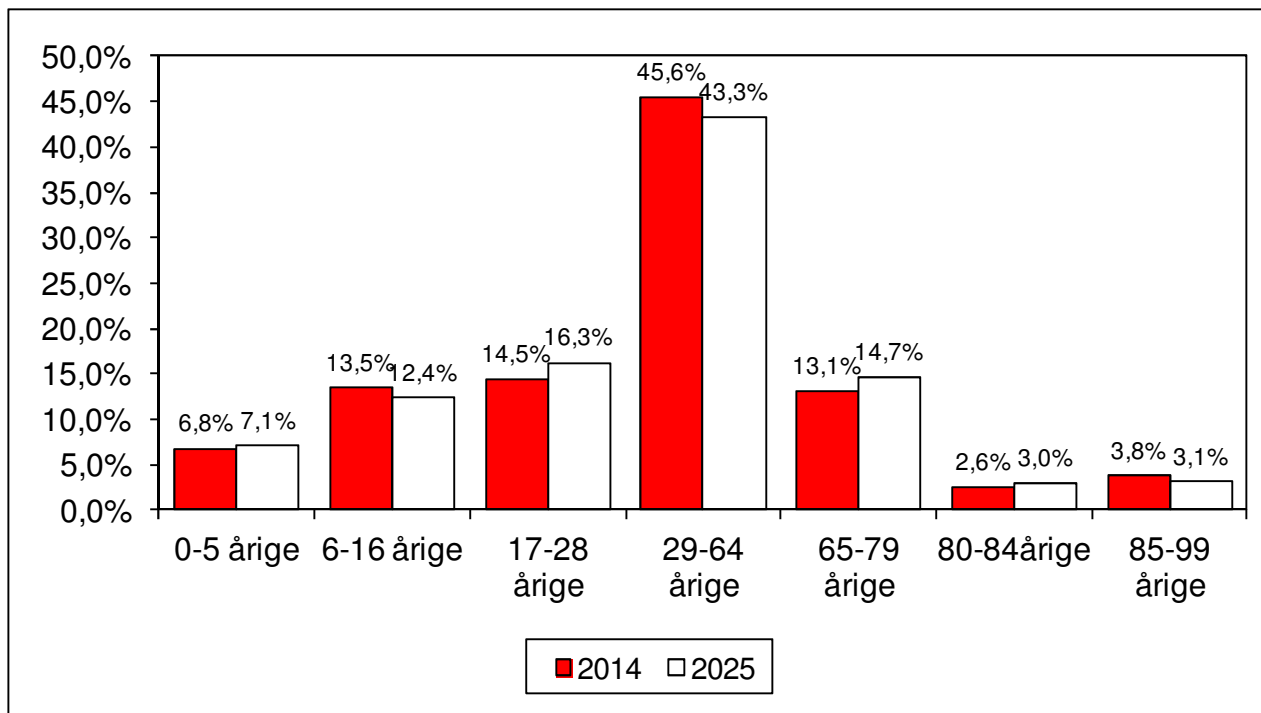
Tallene for denne udvikling fremgår af tabel 1. For de enkelte aldersgrupper er der med "fed skrift" angivet **maksimum** og / eller **minimum** for udviklingen i perioden.

Tabel 1: Udviklingen i kommunens befolkningssammensætning og -antal

1. januar år	0-5 årige	6-16 årige	17-28 årige	29-64 årige	65-79 årige	80-84 årige	85-99 årige	I alt	Vækst
2014	3.701	7.339	7.879	24.709	7.118	1.422	2.069	54.237	
2015	3.651	7.432	8.081	24.761	7.268	1.359	2.076	54.629	392
2016	3.542	7.550	8.255	24.775	7.433	1.348	2.049	54.951	322
2017	3.471	7.637	8.699	24.782	7.585	1.345	2.026	55.545	594
2018	3.472	7.598	9.393	24.845	7.758	1.362	1.980	56.409	863
2019	3.514	7.533	9.610	24.851	7.926	1.396	1.922	56.751	343
2020	3.580	7.500	9.654	24.933	8.054	1.426	1.883	57.030	279
2021	3.665	7.442	9.770	24.938	8.185	1.457	1.864	57.321	290
2022	3.775	7.408	9.775	24.996	8.335	1.471	1.835	57.595	274
2023	3.903	7.363	9.706	25.093	8.463	1.546	1.831	57.905	310
2024	4.039	7.342	9.547	25.257	8.577	1.635	1.829	58.226	321
2025	4.170	7.273	9.545	25.350	8.630	1.751	1.844	58.563	337
Ændring 2014-25	469	-66	1.666	641	1.512	329	-225	4.326	4.326
Ændring i pct. 2014-25	12,7	-0,9	21,1	2,6	21,2	23,2	-10,9	8,0	8,0

Den procentvise alderssammensætning i kommunen 1. januar 2014 sammenlignet med den prognosticerede alderssammensætning 1. januar 2025 fremgår af nedenstående figur.

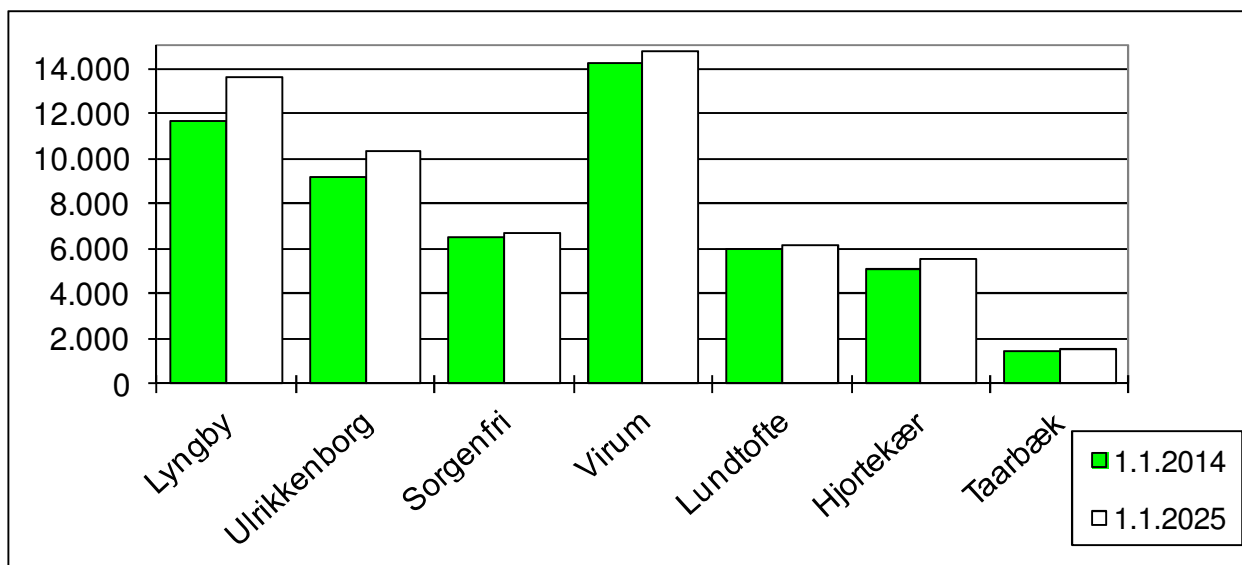
Figur 2: Den procentvise alderssammensætning (1. januar) i 2014 og i 2025

2.1. BEFOLKNINGSTALLETS UDVIKLING I BYDELENE

Samlet set stiger det prognosticerede folketal i kommunen i perioden 2014-2025 med 4.326 borgere. Det er dog karakteristisk for denne udvikling, at væksten hovedsageligt er prognosticeret til at foregå i Lyngby og Ulrikkenborg, mens der i de andre bydele forventes mindre fald eller stigninger i det forventede folketal, hvilket afspejler boligudbygningen i kommunen i de kommende år.

Figur 3: Befolkningen fordelt på bydele (1. januar) 2014 og 2025

Udviklingen i den aldersmæssige sammensætning varierer fra bydel til bydel, jævnfør tabel 2. Den i afsnit 2 beskrevne tendens for udviklingen i alderssammensætningen i hele kommunen kan genfindes i de fleste bydele dog med visse undtagelser.

For de enkelte bydele er det med "**fed skrift**" angivet, hvor udviklingen i bydelen afviger fra udviklingen i hele kommunen set under ét. For en mere detaljeret oversigt for de enkelte bydele henvises til bilag 2.

Tabel 2: Befolkningen i bydelene procentvis fordelt på aldersgrupper

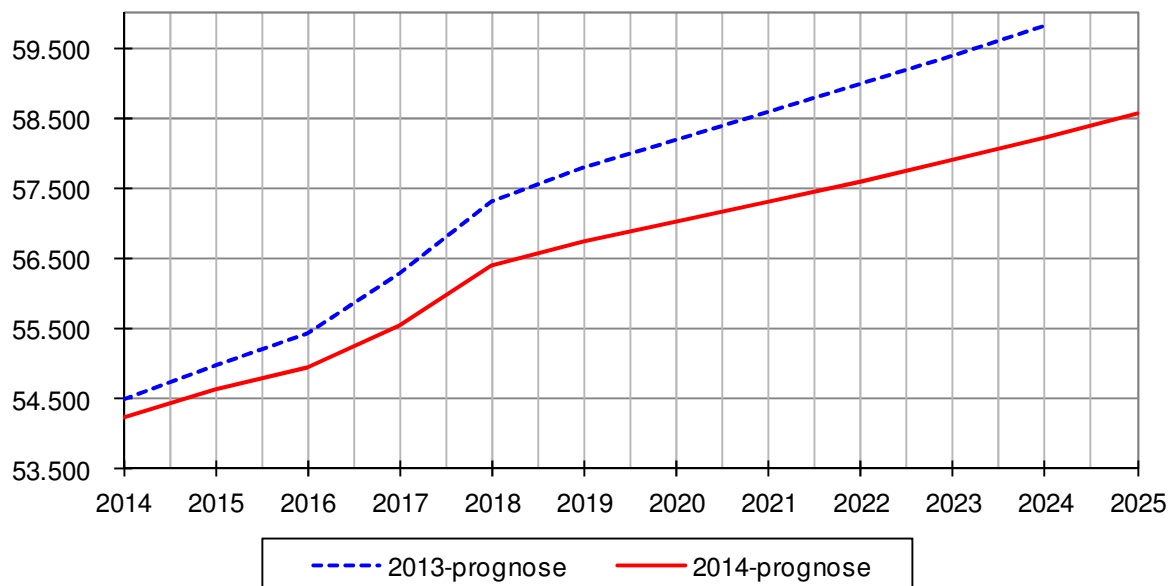
	0-5 år	6-16 år	17-28 år	29-64 år	65-79 år	80-84 år	85-99 år
Lyngby							
1.1-2014	5,4%	10,4%	21,0%	42,6%	14,1%	2,9%	3,6%
1.1.2025	7,9%	10,4%	19,8%	43,1%	12,6%	2,9%	3,4%
Ulrikkenborg							
1.1-2014	7,7%	11,1%	15,8%	48,3%	12,3%	2,2%	2,6%
1.1.2025	7,9%	14,4%	10,8%	48,6%	13,0%	2,7%	2,6%
Sorgenfri							
1.1-2014	7,0%	15,8%	10,3%	44,8%	13,6%	2,7%	5,7%
1.1.2025	6,9%	12,9%	16,9%	40,5%	16,1%	3,2%	3,5%
Virum							
1.1-2014	7,5%	16,4%	10,6%	47,7%	11,9%	2,5%	3,4%
1.1.2025	6,2%	12,8%	17,4%	41,8%	16,1%	2,8%	2,8%
Lundtofte							
1.1-2005	6,5%	13,5%	12,0%	45,2%	14,0%	3,0%	5,8%
1.1.2025	6,8%	12,6%	15,0%	42,3%	15,9%	3,5%	4,0%
Hjortekær							
1.1-2014	6,9%	13,6%	18,6%	41,7%	13,4%	2,8%	3,0%
1.1.2025	7,3%	12,2%	15,5%	43,7%	15,0%	3,2%	3,0%
Taarbæk							
1.1-2005	5,9%	16,0%	8,6%	49,1%	16,2%	1,5%	2,9%
1.1.2025	6,2%	10,7%	17,2%	38,9%	20,3%	3,8%	2,8%
Hele kommunen							
1.1-2014	6,8%	13,5%	14,5%	45,6%	13,1%	2,6%	3,8%
1.1.2025	7,1%	12,4%	16,3%	43,3%	14,7%	3,0%	3,1%

2.2. 2014-PROGNOSEN SAMMENLIGNET MED SIDSTE ÅRS PROGNOSE

Figur 4 sammenligner den nye befolkningsprognose med den gamle befolkningsprognose udarbejdet sidste år.

Det faktiske befolkningstal pr. 1. januar 2014 blev 264 personer lavere, end hvad sidste års prognose forventede.

Figur 4: 2014-prognosen set i forhold til 2013-prognosen

Forskellen mellem den nye og den gamle prognose skyldes (jævnfør indledningen og bilag 4):

- aftagende nettoindvandring af studerende,
- aftagende nettotilflytning af børnefamilie til kommunen, og
- ændringer i det nye boligprogram set i forhold til boligprogrammet i sidste års prognose.

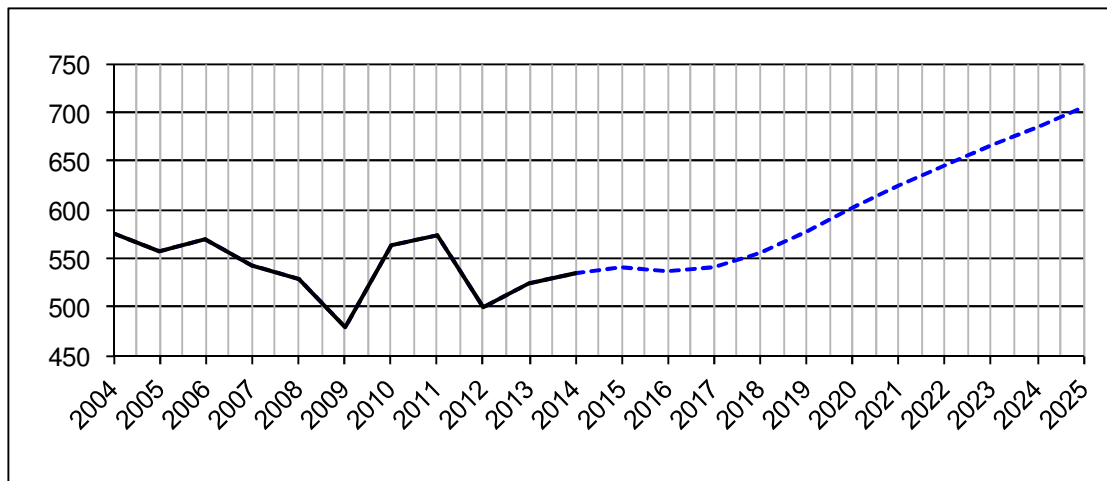
Den nye befolkningsprognose er i bilag 5 for udvalgte aldersgrupper (0-5 år, 6-16 år, 17-28 år, 29-64 år, 65-79 år, 80-84 år, 85-99 år og 0-99 år) sammenlignet med sidste års befolkningsprognose.

3. BEFOLKNINGSUDVIKLINGEN I UDVALGTE ALDRERSKLASSER

3.1. SMÅBØRN (0-5 ÅRIGE)

Den årlige tilgang af antal 0-årige er historisk set meget uregelmæssig og afhænger både af antallet af fødsler og af nettotil- og -raflytningen til kommunen. I 2015 forventes 540 0-årige. Dette antal forventes at være nogenlunde stabilt først i prognoseperioden dog efterfulgt af en kraftig stigning senere i prognoseperioden.

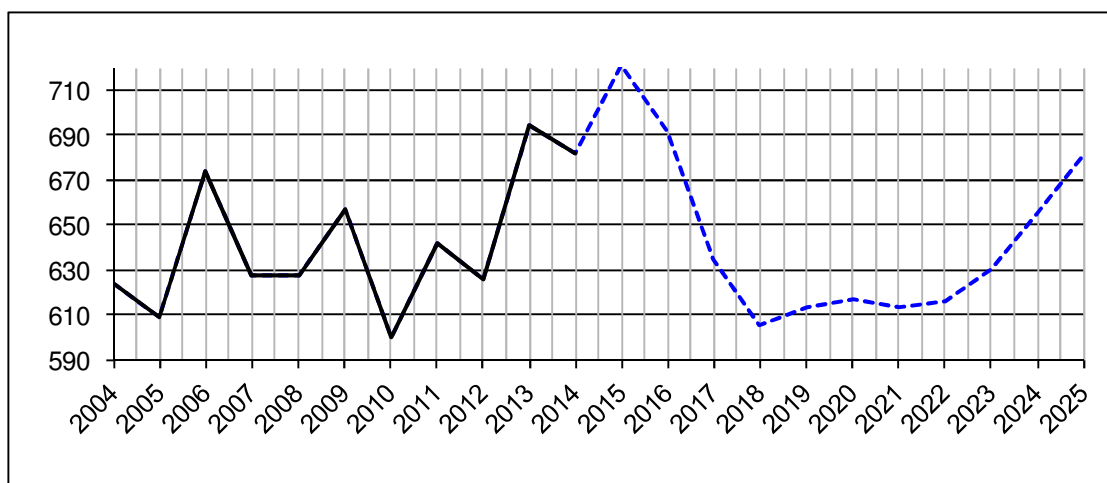
Figur 5: Udvikling i antal 0-årige

Perioden 2004-2014 er faktiske tal, mens perioden 2015-2025 er prognosetal

Antallet af 0-5 årige var i 2014 3.701 og forventes at stige til 4.170 i 2025 svarende til en stigning på 469.

Figur 6: Udvikling i antal 5-årige

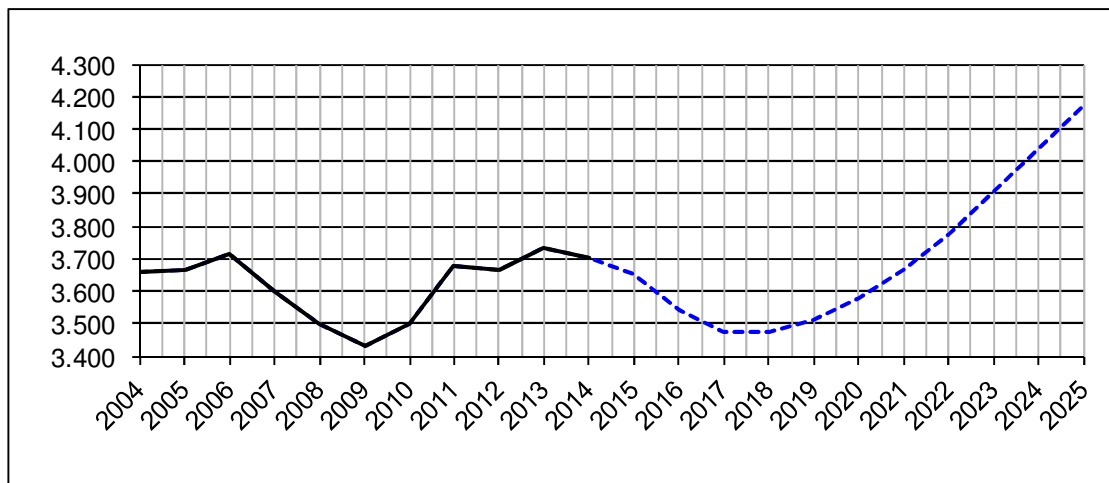

Perioden 2004-2014 er faktiske tal, mens perioden 2015-2025 er prognosetal

Antallet af 5-årige udgør 682 i 2014 og stort set det samme i 2025 nemlig 681. Som det fremgår af figuren, er udviklingen i prognoseperioden dog meget ujævn.

Samlet set falder antallet af 0-5 årige frem til og med 2017, hvorefter antallet stiger, jævnfør figur 7 og tabel 1.

Figur 7: Udvikling i antal 0-5 årige

Perioden 2004-2014 er faktiske tal, mens perioden 2015-2025 er prognosetal

3.2. KONSEKVENSER FOR DAGPLEJE- OG DAGINSTITUTIONSPLADSER

Det prognosticerede antal 0-årige er i 2014 535 børn og ligger nogenlunde stabilt frem til 2017, hvor det forventede antal er 540 børn.

Men herefter er der en stigning frem til 2025, hvor det forventede antal 0-årige er 704 børn.

I forhold til sidste års prognose er det forventede antal 0-årige i 2014 faldet med 4 børn, mens det forventede antal i 2024 er faldet med 36 børn.

Det forventede antal 0-5 årige er i 2014 3.701, dette falder frem til 2017, hvor der forventes 3.471 børn. Herefter stiger det forventede antal 0-5 årige børn uafbrudt frem til 2025 hvor der forventes 4.039 0-5 årige.

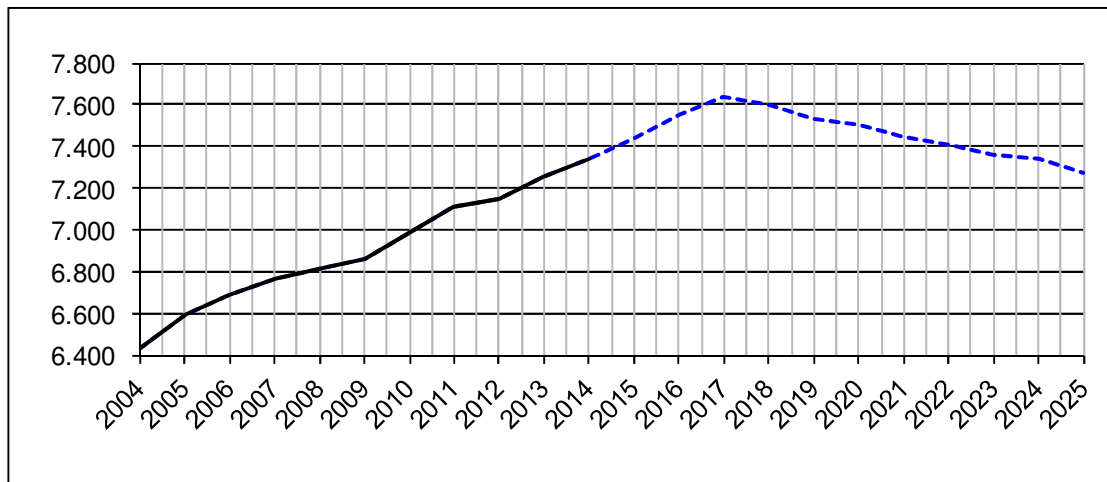
I forhold til sidste års prognose forventes der 12 færre 0-5 årige i 2014, mens der i 2024 er et fald i antallet af forventede 0-5 årige på 248 børn.

Den nye prognose giver ikke umiddelbart grund til at justere pladserne i dagtilbuddene, men udviklingen i pladsbehovene og ændringer i disse følges altid nøje, da behovet for vuggestue- og børnehavepladser varierer både over årene og mellem distrikterne.

3.3. SKOLEBØRN (6-16 ÅRIGE)

Af figur 8 fremgår det, at antallet af 6-16 årige er steget i perioden 2004 til 2014. Denne udvikling forventes at fortsætte frem til 2017, hvor antallet af 6-16 årige forventes at udgøre 7.637.

Figur 8: Udvikling i antal 6-16 årige

Perioden 2004-2014 er faktiske tal, mens perioden 2015-2025 er prognosetal

3.4. UDVIKLING I ANTAL 6-16 ÅRIGE OPGJORT PÅ SKOLEDISTRIKTERNE

I tabel 3 er sammenholdt antallet af 6-16 årige i skoledistrikterne pr. 1. januar 2014 med antallet pr. 1. januar 2025. Der er tale om store stigninger / fald i de fleste skoledistrikter perioden set under et.

En del af de 6 til 16-årige nævnt i tabel 3 går ikke i de kommunale skoler. P.t. skønnes, at ca. 12 procent af de 6 til 16-årige ville gå i privatskoler.

Prognosen for befolkningsudviklingen i skoledistrikterne findes i bilag 3.

Tabel 3: Antal 6-16 årige fordelt på skoledistrikter

Skoledistrikt	1.1.2014	1.1.2025	Ændring antal	Ændring i pct.
Virum	1.024	691	-333	-32,5
Trongård	1.084	966	-118	-10,9
Hummeltofte	862	702	-160	-18,6
Taarbæk *)	239	163	-76	-31,7
Kongevejen	850	767	-83	-9,8
Lundtofte	659	625	-34	-5,1
Fuglsanggård	801	780	-21	-2,7
Lindegård	801	1.087	286	35,8
Engelsborg	1.019	1.492	473	46,4
Hele kommunen	7.339	7.273	-66	-0,9

*) Det skal bemærkes, at Taarbæk Skole kun har elever til og med 6. klasse. Fra og med 7. klasse går eleverne på Trongårdsskolen

3.5. KONSEKVENSER FOR SKOLE- OG SFO-OMRÅDET

Antallet af 5-årige, der er grundlaget for de kommende børnehaveklasser, er faldet med 12 børn fra den 1. januar 2013 til den 1. januar 2014. Prognosen forudsiger et uændret antal af 5-årige børn i den samlede prognoseperiode fra 682 5-årige pr. 1. januar 2014 til 681 5-årige pr. 1. januar 2025. I prognoseperioden forventes det højeste antal 5-årige at være i 2015 med 721 børn og det laveste antal 5-årige forventes at være i 2018 med 605 børn.

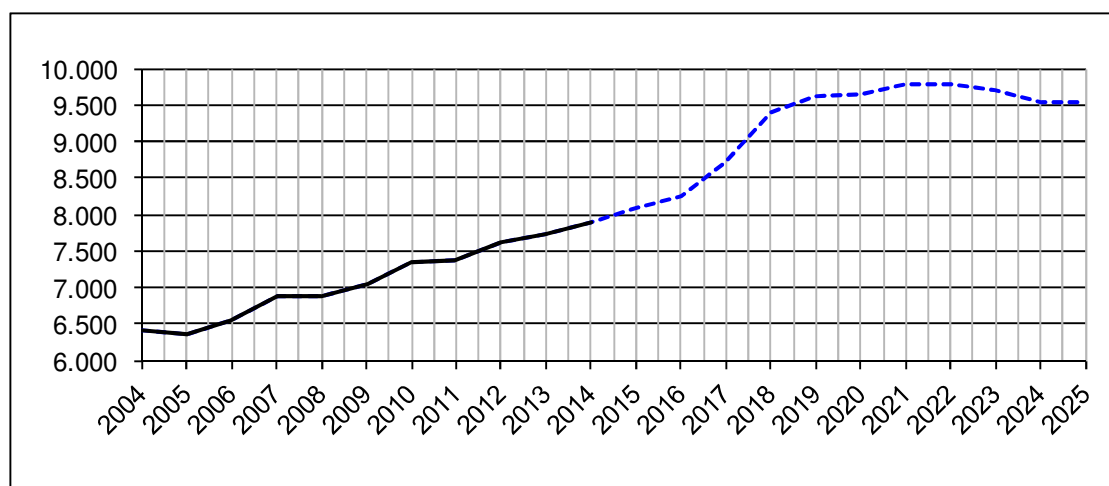
For aldersgruppen 6-16 årige er der pr. 1. januar 2014 7.339 børn, hvilket er 41 færre børn end forventet i sidste års prognose. Set over hele prognoseperioden forventes en stigning frem til 2017 (7.637 børn), hvorefter antallet falder i resten af perioden. Der forventes således at være 7.273 6-16 årige i 2025 svarende til et samlet fald på 66 børn i forhold til 2014.

Den markante stigning i antallet af 6-16 årige frem til 2017 vil medføre et pres på den eksisterende kapacitet. Udbygningen af indskolingen på Lindegård skole vil alt andet lige medvirke til at imødegå den kapacitetsmæssige udfordring. I forlængelse heraf kan det blive nødvendigt at se på mulighederne for at ændre klassedistrikterne midlertidigt. Særligt i lyset af ændringerne i elevtallet i de enkelte skoledistrikter, hvor der i perioden 2014-2025 forudsiges en stigning på 473 elever i Engelsborgskolens skoledistrikt og omvendt et fald på 333 elever i skoledistriktet for Virum Skole.

3.6. STUDERENDE (DE 17-28 ÅRIGE)

Af figur 9 fremgår det, at antallet af studerende (de 17-24 årige) i prognoseperioden forventes at stige til 9.775 i 2022 for herefter at falde lidt. Det svarer til en stigning på godt 21 procent i hele prognoseperioden, jævnfør tabel 1. Stigningen hænger sammen med de planlagte 850 nye kollegieboliger i årene 2016-2018.

Figur 9: Udvikling i antal 17-28 årige

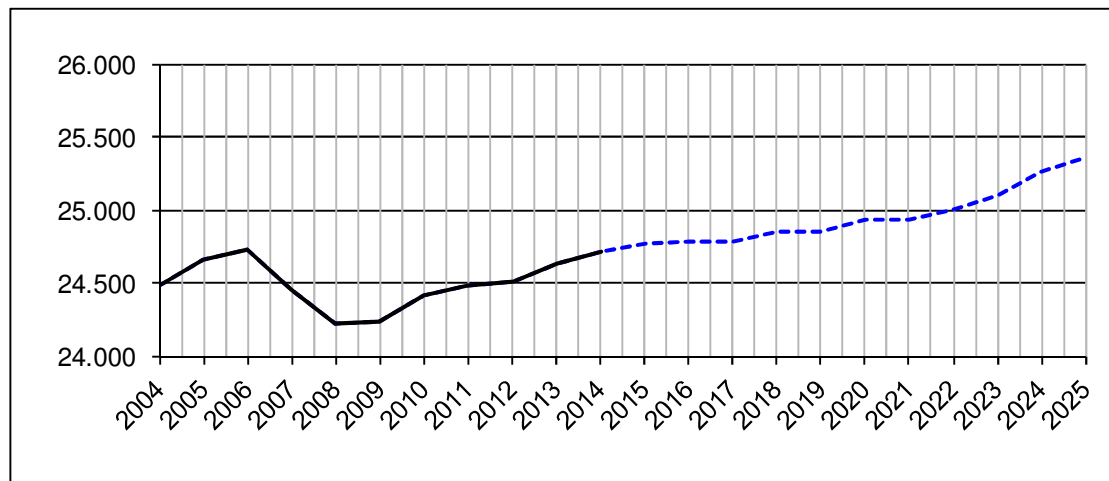

Perioden 2004-2014 er faktiske tal, mens perioden 2015-2025 er prognosetal

3.7. ERHVERVSAKTIVE (29-64 ÅRIGE)

Ser man dernæst på de 29-64 årige, er det især i denne aldersgruppe, at man finder de erhvervsaktive. Af figur 10 ses, at antallet af 29-64 årige forventes at stige i hele prognoseperioden. Fra 2014 til 2025 er der tale om en stigning på 641 borgere, jævnfør tabel 1.

Figur 10: Udvikling i antal 29-64 årige

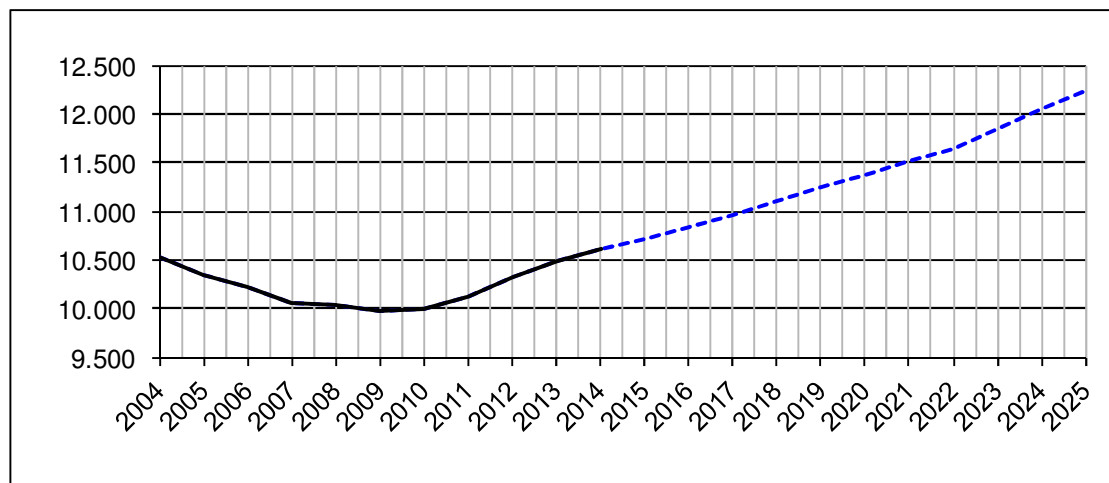

Perioden 2004-2014 er faktiske tal, mens perioden 2015-2025 er prognosetal

3.8. ÆLDRE (65+ ÅRIGE)

Antallet af 65+ årige stiger i hele prognosen. Stigningen fra 2014 til 2025 er på 15 pct.

Figur 11: Udvikling i antal 65+ årige

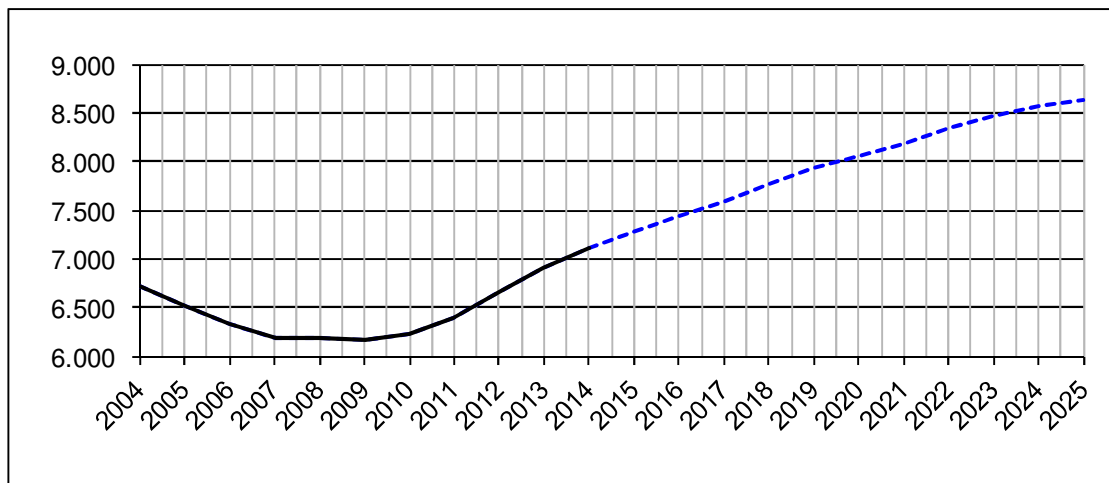

Perioden 2004-2014 er faktiske tal, mens perioden 2015-2025 er prognosetal

Ser man på udviklingen i antallet af ældre, er det relevant at opsplitte gruppen i henholdsvis 65-79 årige, 80-84 årige og 85+ årige.

I figur 12 er vist den forventede udvikling i antallet af 65-79 årige. Af figuren fremgår det, at der forventes en kraftig stigning i aldersgruppen fra 2014 til 2025. Væksten i prognoseperioden er på 21 pct., jævnfør tabel 1.

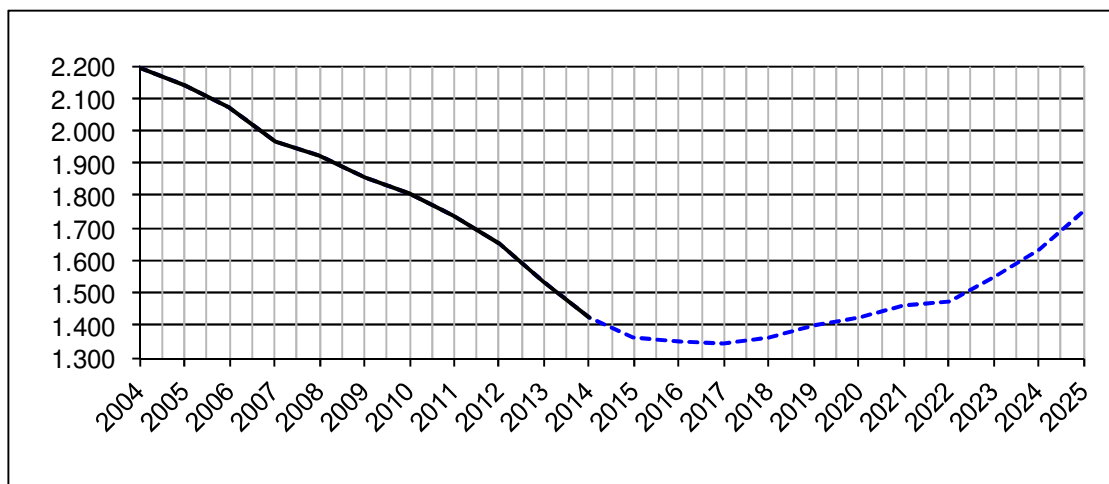
Figur 12: Udvikling i antal 65-79 årige

Perioden 2004-2014 er faktiske tal, mens perioden 2015-2025 er prognosetal

Antallet af 80-84 årige forventes i prognose perioden at stige med 23 pct. fra 2014 til 2025, jævnfør tabel 1 og figur 13.

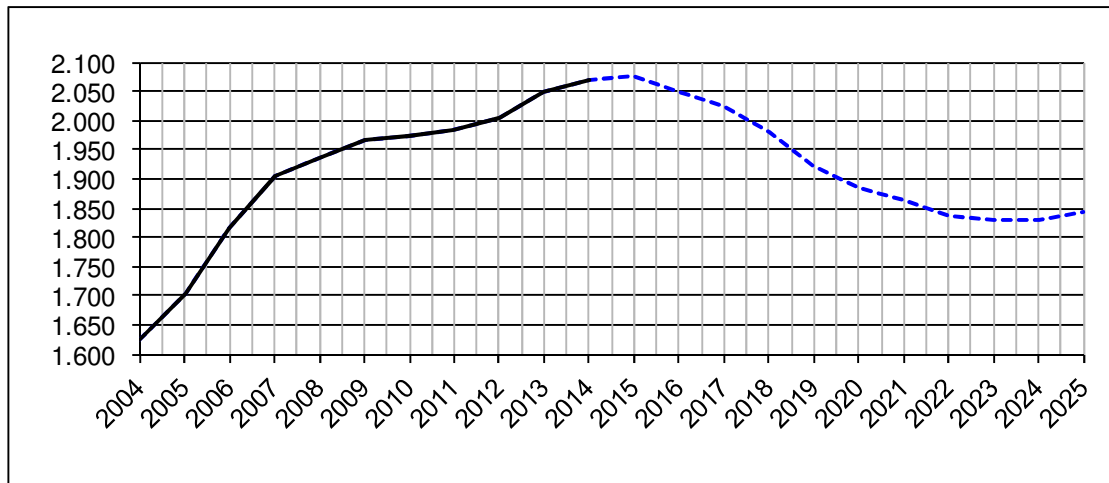
Figur 13: Udvikling i antal 80-84 årige

Perioden 2004-2014 er faktiske tal, mens perioden 2015-2025 er prognosetal

I prognoseperioden 2014-2025 forventes et fald på knap 11 procent i antallet af borgere over 85 år, jævnfør tabel 1 og figur 14.

Figur 14: Udvikling i antal 85+ årige

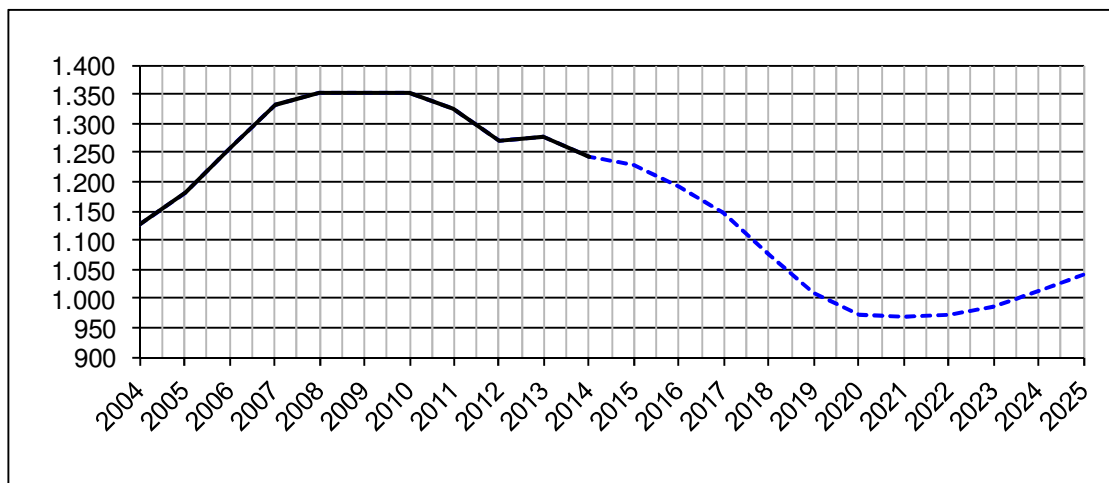

Perioden 2004-2014 er faktiske tal, mens perioden 2015-2025 er prognosetal

Hvis man underopdeler de 85+årige i aldersgrupperne 85-89 årige og 90+ årige kan man se, at faldet i antallet af 85+årige i prognoseperioden dækker over et fald i antallet af 85-89 årige på 202, og et fald i antallet af 90+ årige på 23.

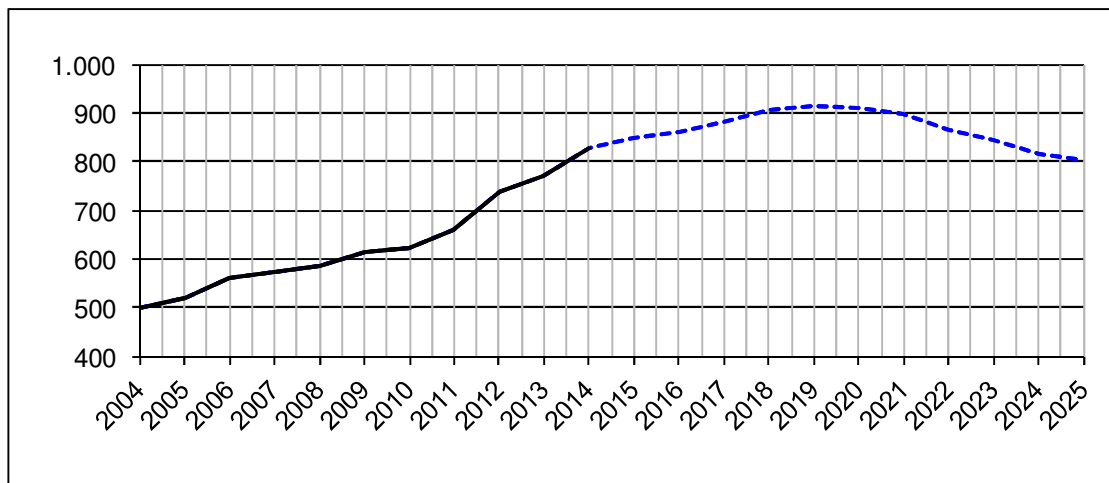
Antallet af 85-89 årige stiger dog fra og med 2022 og antallet af 90+ årige stiger frem til 2019.

Figur 15: Udvikling i antal 85-89 årige

Perioden 2004-2014 er faktiske tal, mens perioden 2015-2025 er prognosetal

Figur 16: Udvikling i antal 90+ årige

Perioden 2004-2014 er faktiske tal, mens perioden 2015-2025 er prognosetal

3.9. KONSEKVENSER FOR ÆLDREOMRÅDET

Antallet af ældre over 65 år i Lyngby-Taarbæk stiger i perioden fra 2014 til 2025 med 1.616 personer svarende til en vækst på 15,2 pct.

Der er dog væsentlige udsving i de forskellige alderskategorier af ældre i perioden. Gruppen af 65-79 årige stiger med 1.512 borgere (stigning på 21 pct.), de 80-84 årige stiger med 329 personer (stigning på 23 pct.), omvendt falder antallet af de 85+ årige med 225 borgere (fald på 11 pct.).

I perioden 2014-2025 bliver 225 færre 85+ årige, hvilket dækker over et fald i antallet af 85-89 årige på 202 og et fald i antallet af 90+ årige på 23. Antallet af 85-89 årige stiger dog fra og med 2022 og antallet af 90+ årige stiger frem til 2019.

Befolkningsprognosen indikerer, at der fortsat i de kommende mange år vil være et efterspørgselspres på kommunens tilbud indenfor hjemmepleje og plejeboliger. Det gælder i særlig grad tilbud til gruppen af de ældste borgere, hvilket også er den gruppe som i særlig grad har brug for et tilbud om en plejebolig.

Man har imidlertid de seneste år kunne registrere en noget lavere efterspørgsel på plejeboliger, men også på hjemmepleje-området opleves en vigende tendens i efterspørgslen. Dette skal bl.a. ses i sammenhæng med kommunens indsats omkring "træning før varig hjælp", men også en generel "sund aldring" i samfundet peger i retning af en vigende tendens efter plejeboliger og hjemmepleje.

Kommunens udbygningsplan er rettet mod en modernisering af plejeboligerne samt opfyldelse af plejeboligarantien. Sideløbende med udbygningen nedlægges utids-svarende boliger. Udbygningsplanerne forventes tilendebragt i 2014.

Bilag 1

1 års- og 5 årsaldersgrupper

Befolkningsprognosen

Folketal pr. 1. januar opdelt i:

- 1 årsaldersgrupper (personer)
- 5 årsaldersgrupper (personer)
- 5 årsaldersgrupper (kvinder og mænd)

Befolkningen i hele kommunen opdelt i 1 års aldersgrupper (personer)												
Faktisk folketal 1. januar 2014 - i de øvrige år er det prognosetallene pr. 1. januar i det givne år												
Alder	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
0	535	540	536	540	555	577	601	624	645	665	685	704
1	541	552	555	552	556	568	592	617	640	661	681	701
2	585	559	568	572	570	571	585	609	634	657	679	699
3	656	602	573	582	587	583	586	600	624	649	672	694
4	702	676	619	590	600	602	599	602	616	641	666	690
5	682	721	692	634	605	613	617	613	616	630	655	681
6	728	699	736	706	648	617	626	630	626	628	643	668
7	664	739	708	745	715	655	625	633	637	634	636	650
8	674	668	742	711	748	717	658	627	636	640	636	638
9	659	673	666	739	708	743	714	655	624	632	636	633
10	688	659	671	664	737	706	741	711	652	621	630	634
11	660	690	659	672	664	737	705	741	710	651	621	629
12	676	661	690	660	672	663	736	704	739	709	650	619
13	696	678	662	691	661	673	664	736	705	739	708	650
14	633	699	680	664	693	663	674	665	737	706	740	709
15	630	635	701	682	666	694	664	676	666	738	706	739
16	631	631	636	703	685	666	694	664	675	664	736	704
17	661	638	638	647	718	693	672	700	670	680	669	741
18	607	685	660	676	699	747	715	692	720	690	700	687
19	752	645	729	723	764	748	789	755	730	758	727	736
20	741	814	696	823	846	837	802	843	807	779	807	775
21	704	789	864	775	951	907	883	843	884	846	817	843
22	665	723	808	923	875	986	920	898	856	896	858	828
23	739	667	727	840	983	885	984	916	895	854	893	855
24	700	729	656	741	874	973	867	964	898	877	836	874
25	664	675	705	651	752	848	935	833	927	864	843	803
26	566	634	644	686	643	721	808	892	794	883	824	803
27	559	541	604	623	672	614	688	770	850	757	841	787
28	521	543	523	591	616	652	593	665	744	821	732	812
29	476	515	534	517	587	604	640	581	652	730	806	719
30	510	479	514	536	521	585	602	639	579	650	728	804
31	515	519	485	522	547	526	591	608	645	584	656	734
32	529	527	527	495	534	554	534	600	617	654	592	665
33	601	543	538	540	508	542	564	543	610	627	665	602
34	541	619	557	553	555	520	556	578	556	623	640	680
35	573	560	636	574	569	570	535	571	593	571	639	657
36	594	594	578	658	593	586	588	552	588	611	588	658
37	648	613	611	594	675	608	601	602	565	602	626	602
38	713	663	625	623	605	686	619	611	612	575	612	635
39	772	726	673	635	633	613	695	627	619	619	581	619
40	744	784	736	683	644	640	620	703	634	626	625	587
41	785	756	794	747	693	651	648	628	710	641	632	632
42	791	795	764	803	755	699	658	654	633	716	647	637
43	747	797	800	768	806	758	703	661	657	635	718	648
44	690	752	802	805	774	809	761	706	663	659	637	720
45	763	692	752	802	805	772	808	760	704	662	657	635
46	777	765	692	754	803	805	772	808	760	704	661	656
47	924	780	766	695	756	804	806	773	808	760	704	660
48	862	924	779	766	694	755	803	804	771	805	758	701
49	828	861	922	778	765	692	753	800	801	768	801	754
50	793	825	856	917	774	761	688	749	795	796	763	796
51	791	792	822	854	915	772	758	686	746	792	793	759
52	752	789	789	820	852	912	769	755	683	742	789	789
53	739	750	786	786	817	848	908	765	751	679	738	785
54	710	736	746	782	783	813	843	903	761	747	676	734
55	727	707	732	743	779	779	808	839	898	757	743	672

Befolkningen i hele kommunen opdelt i 1 års aldersgrupper (personer)												
Faktisk folketal 1. januar 2014 - i de øvrige år er det prognosetallene pr. 1. januar i det givne år												
Alder	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
56	715	723	703	728	739	774	774	803	833	892	752	738
57	673	711	718	698	723	734	769	768	798	827	886	747
58	656	669	705	713	693	718	729	763	762	792	821	879
59	640	653	665	701	709	689	713	724	758	757	786	816
60	662	634	647	659	696	702	682	706	717	751	750	779
61	645	655	628	641	653	688	695	675	699	710	743	743
62	624	638	649	622	634	645	681	688	668	692	703	736
63	604	617	632	643	616	628	639	674	681	662	685	696
64	595	599	612	627	637	610	622	633	668	675	656	678
65	601	588	592	605	620	629	603	615	626	660	667	648
66	699	595	583	586	599	614	623	598	609	620	654	661
67	723	691	589	577	581	592	607	616	591	603	614	647
68	656	713	683	582	569	573	584	600	609	584	596	607
69	574	644	702	672	573	560	564	575	591	600	576	588
70	508	562	633	689	660	562	550	554	565	581	590	567
71	475	498	552	621	676	647	552	540	545	555	571	581
72	399	467	491	543	611	665	637	544	532	537	547	564
73	403	393	461	484	535	602	656	628	536	525	530	540
74	387	394	386	451	474	524	590	643	616	526	515	521
75	361	378	387	377	440	464	512	576	629	603	516	505
76	347	353	370	378	368	430	453	500	564	615	590	505
77	346	339	346	362	370	360	421	444	490	552	603	579
78	328	337	331	337	352	361	351	410	433	479	540	590
79	311	318	328	322	327	342	351	341	399	422	466	527
80	276	299	307	316	309	315	330	338	329	385	408	450
81	276	262	285	292	301	295	300	314	323	314	368	390
82	292	261	249	269	276	285	279	285	298	307	298	350
83	279	276	248	236	255	261	270	265	271	283	292	284
84	299	262	260	233	222	240	246	255	250	256	269	277
85	289	280	246	244	220	209	225	232	241	236	242	254
86	284	268	260	228	228	205	195	211	216	225	221	227
87	252	262	248	241	211	211	191	181	195	201	210	206
88	216	226	235	223	216	190	190	173	164	177	182	190
89	202	193	201	210	199	193	170	171	155	147	159	164
90	192	174	167	174	182	173	168	148	150	136	129	139
91	136	166	151	146	152	158	151	147	130	132	121	114
92	156	115	141	128	125	129	135	129	126	111	114	104
93	106	129	95	116	105	104	107	113	108	105	93	96
94	85	88	107	78	96	87	86	89	94	90	89	78
95	58	68	73	87	63	77	70	71	71	76	74	73
96	30	45	53	59	69	49	61	54	57	57	61	59
97	20	23	33	40	46	53	37	46	40	44	43	47
98	14	15	16	24	29	34	38	26	34	28	32	31
99	29	25	24	30	41	50	58	73	54	63	59	61
I alt	54.237	54.629	54.951	55.545	56.409	56.751	57.030	57.321	57.595	57.905	58.226	58.563

Befolkningen i hele kommunen opdelt i 5 års aldersgrupper (personer)												
Faktisk folketal 1. januar 2014 - i de øvrige år er det prognosetallene pr. 1. januar i det givne år												
Alder	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
0-4	3.019	2.930	2.850	2.837	2.867	2.901	2.964	3.052	3.159	3.273	3.384	3.489
5-9	3.407	3.500	3.543	3.536	3.425	3.345	3.238	3.158	3.139	3.165	3.206	3.270
10-14	3.353	3.386	3.362	3.350	3.427	3.441	3.520	3.557	3.544	3.426	3.349	3.241
15-19	3.281	3.234	3.363	3.431	3.532	3.548	3.533	3.487	3.461	3.531	3.538	3.608
20-24	3.549	3.722	3.751	4.102	4.529	4.586	4.455	4.464	4.340	4.253	4.210	4.176
25-29	2.786	2.907	3.010	3.069	3.270	3.440	3.665	3.741	3.967	4.055	4.046	3.924
30-34	2.696	2.687	2.620	2.646	2.666	2.727	2.847	2.967	3.006	3.138	3.282	3.484
35-39	3.300	3.156	3.123	3.083	3.076	3.062	3.037	2.963	2.978	2.978	3.046	3.170
40-44	3.757	3.885	3.897	3.806	3.671	3.558	3.390	3.351	3.298	3.277	3.259	3.224
45-49	4.154	4.020	3.912	3.794	3.823	3.828	3.942	3.945	3.844	3.698	3.581	3.407
50-54	3.785	3.892	3.999	4.160	4.142	4.105	3.965	3.857	3.736	3.757	3.758	3.862
55-59	3.411	3.463	3.523	3.584	3.644	3.693	3.793	3.897	4.049	4.025	3.988	3.851
60-64	3.130	3.144	3.168	3.191	3.236	3.274	3.319	3.376	3.434	3.489	3.537	3.632
65-69	3.253	3.231	3.149	3.022	2.943	2.969	2.982	3.004	3.026	3.067	3.107	3.151
70-74	2.172	2.314	2.523	2.789	2.957	3.001	2.985	2.909	2.794	2.725	2.755	2.773
75-79	1.693	1.723	1.761	1.774	1.858	1.957	2.087	2.272	2.515	2.671	2.715	2.706
80-84	1.422	1.359	1.348	1.345	1.362	1.396	1.426	1.457	1.471	1.546	1.635	1.751
85-89	1.243	1.228	1.190	1.145	1.074	1.008	971	967	972	987	1.014	1.041
90-94	675	673	660	642	660	651	648	626	607	575	546	532
95-99	151	175	199	239	246	263	264	270	256	269	270	272
I alt	54.237	54.629	54.951	55.545	56.409	56.751	57.030	57.321	57.595	57.905	58.226	58.563

Befolkningen i hele kommunen opdelt i 5 års aldersgrupper (kvinder)												
Faktisk folketal 1. januar 2014 - i de øvrige år er det prognosetallene pr. 1. januar i det givne år												
Alder	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
0-4	1.471	1.434	1.391	1.386	1.420	1.411	1.441	1.483	1.535	1.590	1.644	1.695
5-9	1.596	1.643	1.674	1.702	1.629	1.629	1.584	1.542	1.534	1.566	1.559	1.589
10-14	1.609	1.618	1.596	1.569	1.617	1.614	1.655	1.683	1.708	1.632	1.633	1.588
15-19	1.630	1.595	1.651	1.692	1.708	1.720	1.701	1.666	1.631	1.678	1.672	1.707
20-24	1.571	1.679	1.707	1.903	2.152	2.174	2.095	2.086	2.025	1.928	1.910	1.885
25-29	1.256	1.312	1.374	1.364	1.466	1.561	1.699	1.760	1.900	1.992	1.982	1.907
30-34	1.382	1.382	1.342	1.323	1.290	1.316	1.371	1.439	1.428	1.512	1.601	1.730
35-39	1.749	1.654	1.642	1.632	1.628	1.587	1.578	1.533	1.506	1.462	1.492	1.550
40-44	1.933	2.008	2.019	1.980	1.930	1.897	1.787	1.772	1.756	1.748	1.702	1.687
45-49	2.185	2.107	2.022	1.955	1.962	1.954	2.022	2.030	1.985	1.931	1.896	1.784
50-54	1.939	2.019	2.072	2.154	2.122	2.141	2.061	1.976	1.908	1.912	1.903	1.966
55-59	1.757	1.752	1.788	1.822	1.887	1.893	1.968	2.019	2.096	2.062	2.080	2.002
60-64	1.629	1.648	1.655	1.683	1.690	1.695	1.687	1.722	1.753	1.814	1.819	1.891
65-69	1.691	1.698	1.686	1.616	1.574	1.582	1.600	1.605	1.631	1.637	1.643	1.638
70-74	1.227	1.288	1.375	1.522	1.620	1.627	1.634	1.617	1.550	1.511	1.522	1.540
75-79	1.040	1.043	1.069	1.045	1.079	1.136	1.193	1.271	1.407	1.498	1.506	1.514
80-84	928	884	872	877	866	882	887	908	889	920	974	1.025
85-89	849	830	801	766	729	686	658	650	656	651	665	671
90-94	485	495	477	459	474	474	468	452	435	418	398	384
95-99	117	134	162	198	203	216	222	225	211	223	227	228
I alt	28.044	28.226	28.375	28.647	29.045	29.195	29.313	29.437	29.545	29.683	29.828	29.979

Befolkningen i hele kommunen opdelt i 5 års aldersgrupper (mænd)												
Faktisk folketal 1. januar 2014 - i de øvrige år er det prognosetallene pr. 1. januar i det givne år												
Alder	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
0-4	1.548	1.497	1.460	1.451	1.447	1.490	1.523	1.569	1.624	1.683	1.740	1.794
5-9	1.811	1.857	1.869	1.833	1.795	1.716	1.654	1.616	1.605	1.599	1.647	1.681
10-14	1.744	1.768	1.766	1.782	1.810	1.827	1.865	1.874	1.835	1.795	1.716	1.654
15-19	1.651	1.639	1.713	1.738	1.824	1.828	1.832	1.821	1.830	1.853	1.867	1.901
20-24	1.978	2.042	2.044	2.199	2.377	2.412	2.360	2.377	2.315	2.324	2.300	2.291
25-29	1.530	1.594	1.636	1.705	1.804	1.878	1.966	1.981	2.067	2.063	2.064	2.017
30-34	1.314	1.306	1.278	1.323	1.376	1.411	1.476	1.529	1.578	1.626	1.681	1.754
35-39	1.551	1.502	1.481	1.451	1.447	1.474	1.458	1.430	1.472	1.517	1.554	1.621
40-44	1.824	1.877	1.877	1.826	1.742	1.662	1.604	1.579	1.541	1.530	1.557	1.537
45-49	1.969	1.913	1.889	1.839	1.861	1.874	1.919	1.915	1.859	1.767	1.685	1.623
50-54	1.846	1.872	1.928	2.006	2.020	1.964	1.905	1.881	1.828	1.844	1.855	1.896
55-59	1.654	1.711	1.735	1.762	1.757	1.801	1.824	1.879	1.953	1.963	1.908	1.849
60-64	1.501	1.495	1.513	1.508	1.546	1.579	1.632	1.654	1.681	1.675	1.718	1.741
65-69	1.562	1.532	1.463	1.406	1.369	1.386	1.382	1.399	1.395	1.430	1.464	1.513
70-74	945	1.026	1.148	1.266	1.337	1.374	1.351	1.293	1.245	1.214	1.233	1.233
75-79	653	680	692	730	779	820	894	1.001	1.108	1.173	1.209	1.192
80-84	494	475	475	468	496	514	539	550	582	626	661	726
85-89	394	398	389	380	345	322	314	318	316	336	349	370
90-94	190	178	184	183	186	177	180	174	172	157	148	148
95-99	34	41	37	41	43	47	41	45	45	46	43	44
I alt	26.193	26.404	26.576	26.898	27.363	27.557	27.717	27.884	28.050	28.221	28.398	28.584

Bilag 2

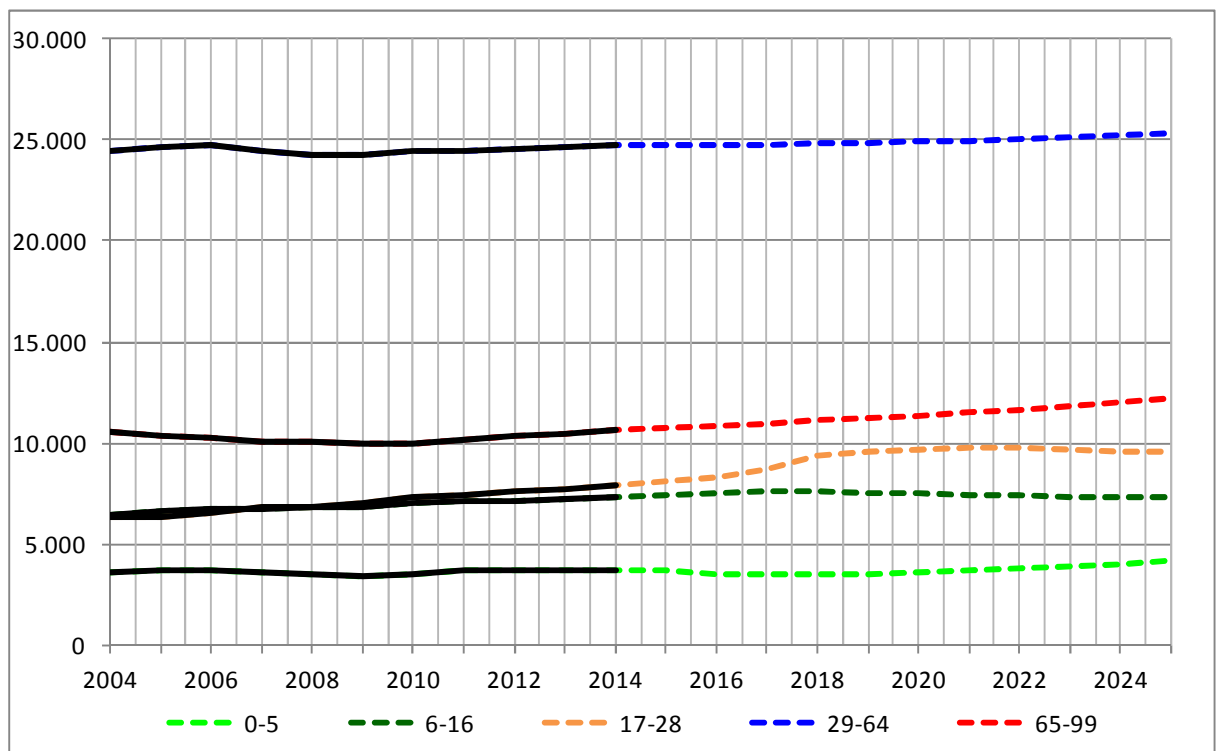
Bydele

Befolkningsprognosen

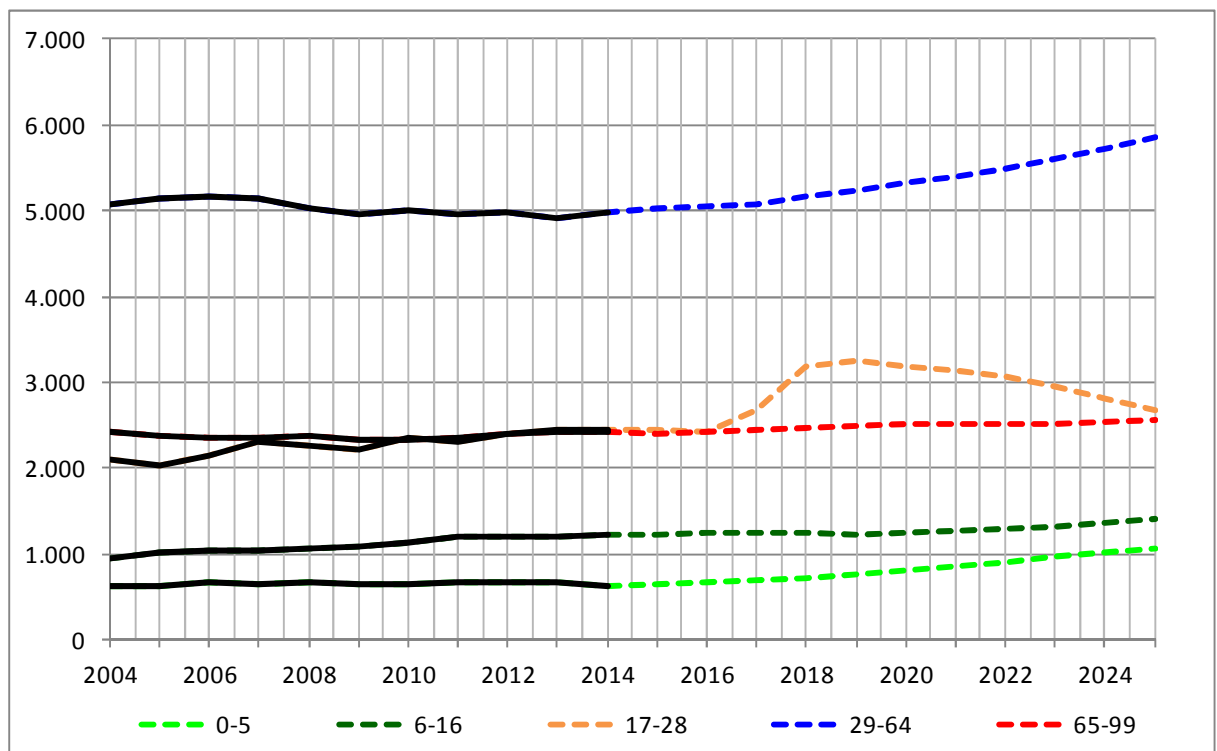
Folketal pr. 1. januar opdelt i:

- Hele kommunen
- Bydele (personer)

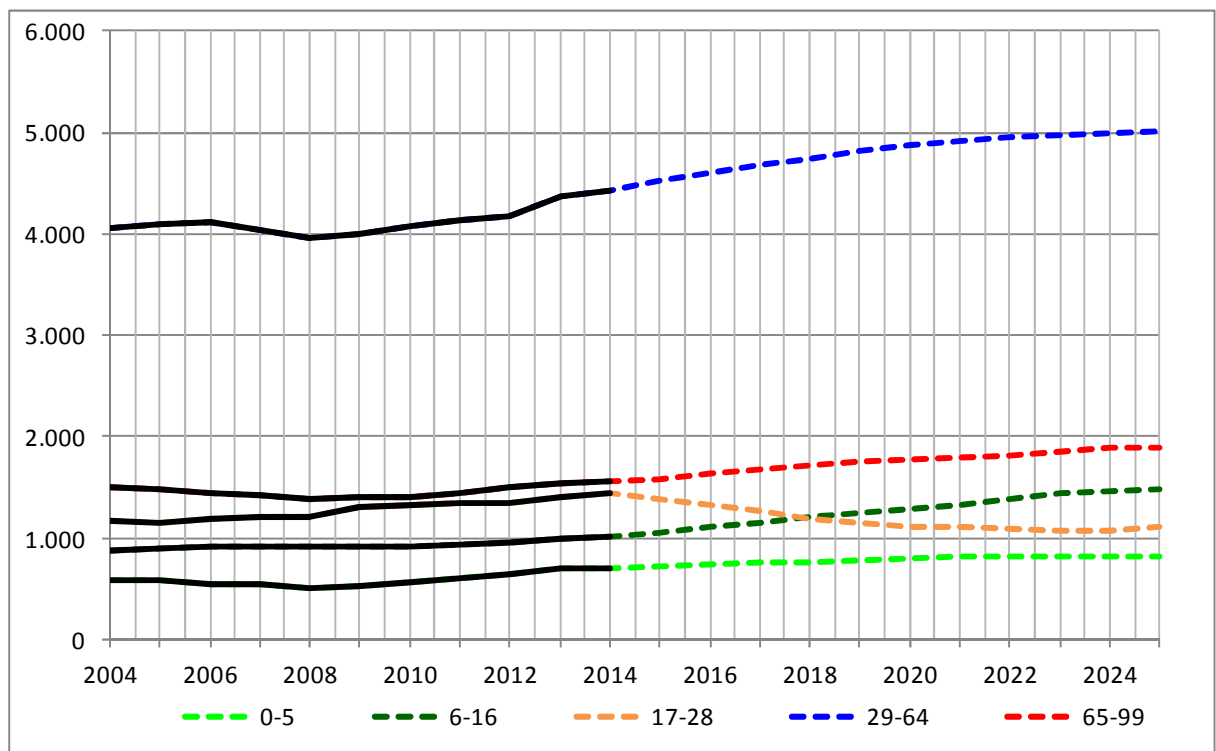
Befolkningen i udvalgte aldersgrupper for hele kommunen (personer)												
Faktisk folketal 1. januar 2014 - i de øvrige år er det prognosetallene pr. 1. januar i det givne år												
Alder	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
0	535	540	536	540	555	577	601	624	645	665	685	704
5	682	721	692	634	605	613	617	613	616	630	655	681
0-5	3.701	3.651	3.542	3.471	3.472	3.514	3.580	3.665	3.775	3.903	4.039	4.170
6-16	7.339	7.432	7.550	7.637	7.598	7.533	7.500	7.442	7.408	7.363	7.342	7.273
17-28	7.879	8.081	8.255	8.699	9.393	9.610	9.654	9.770	9.775	9.706	9.547	9.545
29-64	24.709	24.761	24.775	24.782	24.845	24.851	24.933	24.938	24.996	25.093	25.257	25.350
65-79	7.118	7.268	7.433	7.585	7.758	7.926	8.054	8.185	8.335	8.463	8.577	8.630
80-84	1.422	1.359	1.348	1.345	1.362	1.396	1.426	1.457	1.471	1.546	1.635	1.751
85-99	2.069	2.076	2.049	2.026	1.980	1.922	1.883	1.864	1.835	1.831	1.829	1.844
0-99	54.237	54.629	54.951	55.545	56.409	56.751	57.030	57.321	57.595	57.905	58.226	58.563
17-64	32.588	32.843	33.030	33.481	34.239	34.461	34.587	34.708	34.771	34.799	34.803	34.895
65-99	10.609	10.704	10.830	10.956	11.100	11.244	11.363	11.506	11.641	11.839	12.042	12.225
85-89	1.243	1.228	1.190	1.145	1.074	1.008	971	967	972	987	1.014	1.041
90-99	826	848	860	881	906	914	911	896	863	844	816	803

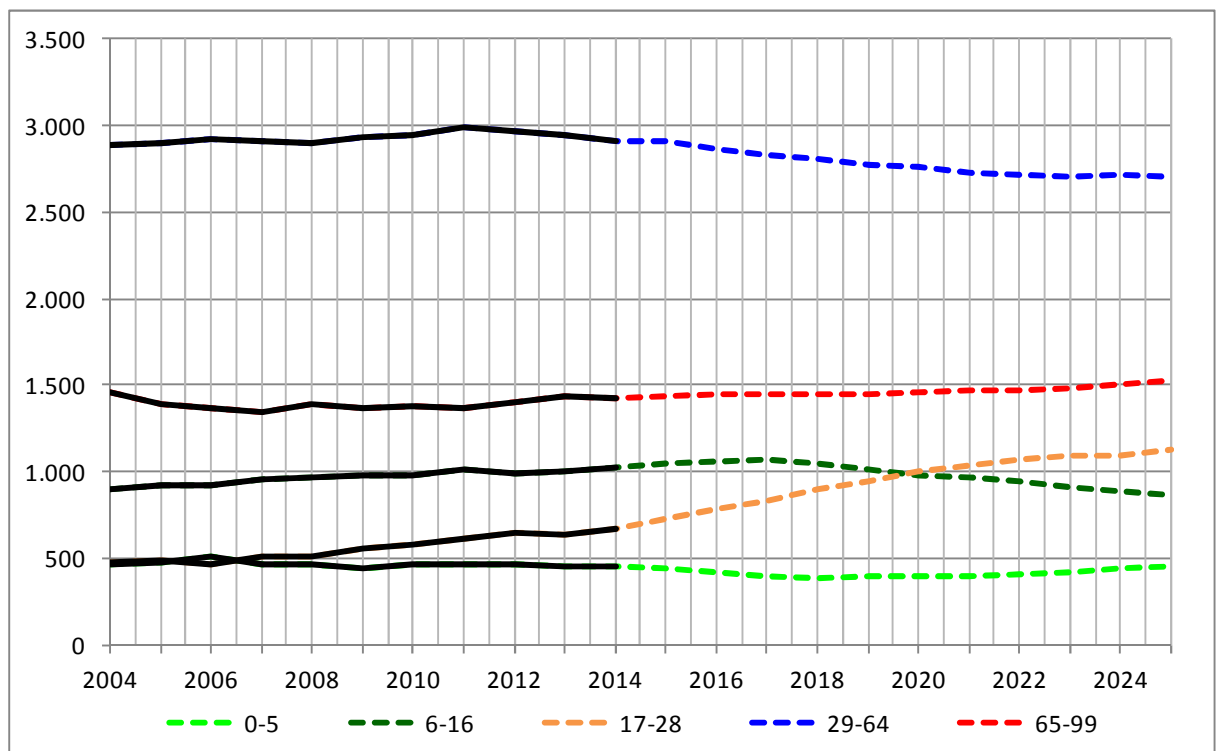
Befolkningen i udvalgte aldersgrupper i Lyngby (personer)												
Faktisk folketal 1. januar 2014 - i de øvrige år er det prognosetallene pr. 1. januar i det givne år												
Alder	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
0	106	113	114	118	126	138	148	157	165	172	178	183
5	117	110	113	110	107	123	130	133	135	144	158	169
0-5	634	645	664	686	722	770	814	859	910	967	1.021	1.068
6-16	1.212	1.229	1.238	1.251	1.249	1.233	1.254	1.269	1.285	1.311	1.368	1.417
17-28	2.454	2.434	2.418	2.683	3.188	3.254	3.175	3.140	3.062	2.960	2.813	2.687
29-64	4.981	5.025	5.048	5.080	5.163	5.234	5.315	5.384	5.481	5.600	5.714	5.852
65-79	1.652	1.648	1.661	1.669	1.682	1.703	1.715	1.710	1.705	1.703	1.709	1.708
80-84	340	322	343	353	362	364	363	360	364	363	388	392
85-99	427	438	425	428	430	422	430	443	444	457	451	460
0-99	11.700	11.742	11.798	12.150	12.797	12.980	13.067	13.165	13.251	13.363	13.465	13.584
17-64	7.435	7.459	7.466	7.763	8.351	8.488	8.490	8.524	8.543	8.561	8.527	8.539
65-99	2.419	2.409	2.430	2.450	2.474	2.489	2.509	2.513	2.513	2.524	2.548	2.560
85-89	250	264	247	247	244	240	236	252	261	268	269	270
90-99	177	174	178	181	186	182	194	191	183	189	181	190

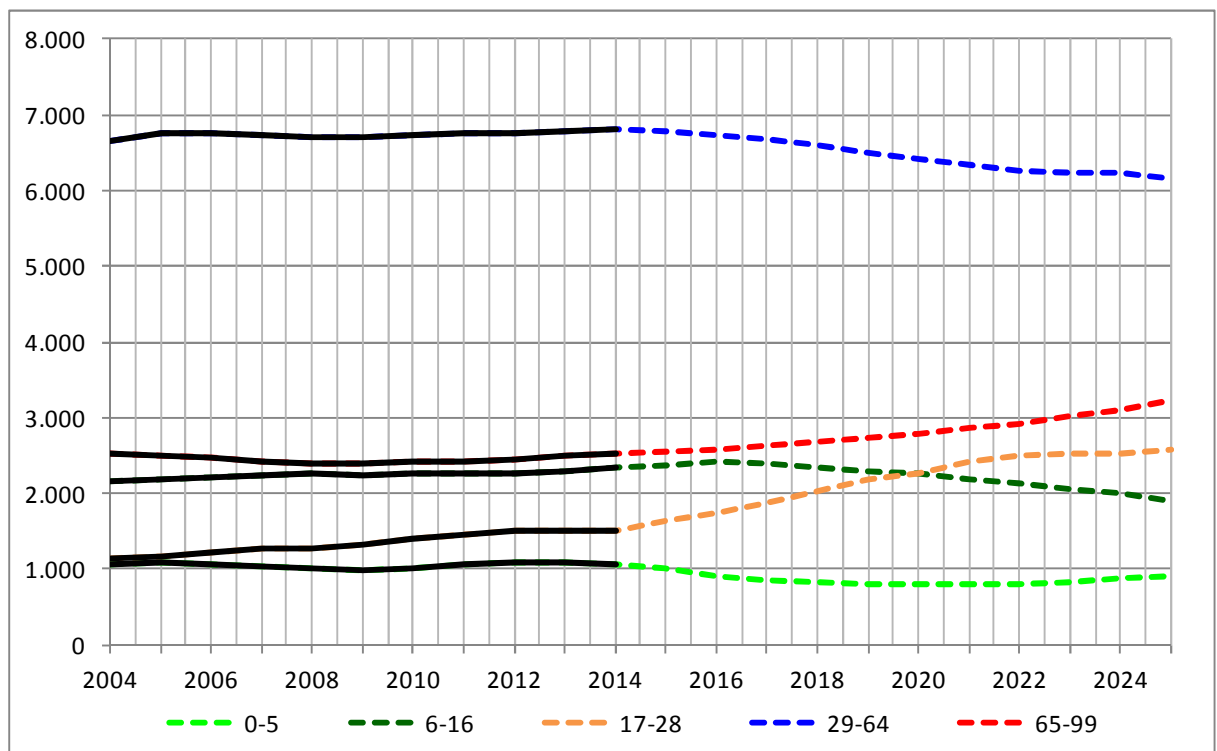
Befolkningen i udvalgte aldersgrupper i Ulrikkenborg (personer)												
Faktisk folketal 1. januar 2014 - i de øvrige år er det prognosetallene pr. 1. januar i det givne år												
Alder	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
0	116	120	122	124	126	129	131	131	130	127	124	120
5	110	122	121	141	127	131	136	138	140	143	146	148
0-5	705	732	747	765	766	783	800	812	821	825	822	812
6-16	1.019	1.059	1.111	1.146	1.208	1.241	1.290	1.332	1.376	1.444	1.472	1.492
17-28	1.442	1.376	1.321	1.271	1.199	1.153	1.111	1.110	1.094	1.065	1.076	1.113
29-64	4.423	4.521	4.606	4.676	4.747	4.815	4.881	4.910	4.953	4.967	4.988	5.018
65-79	1.122	1.142	1.197	1.219	1.253	1.284	1.300	1.319	1.333	1.358	1.362	1.348
80-84	205	203	197	210	211	209	213	222	224	234	264	277
85-99	234	241	251	247	254	255	258	256	262	264	264	269
0-99	9.150	9.274	9.428	9.534	9.637	9.739	9.851	9.961	10.065	10.158	10.248	10.329
17-64	5.865	5.898	5.926	5.947	5.946	5.967	5.991	6.020	6.048	6.033	6.064	6.131
65-99	1.561	1.586	1.644	1.676	1.717	1.748	1.770	1.797	1.820	1.857	1.890	1.894
85-89	142	144	155	151	150	148	148	141	151	152	151	155
90-99	92	97	95	97	104	107	110	115	112	113	113	115

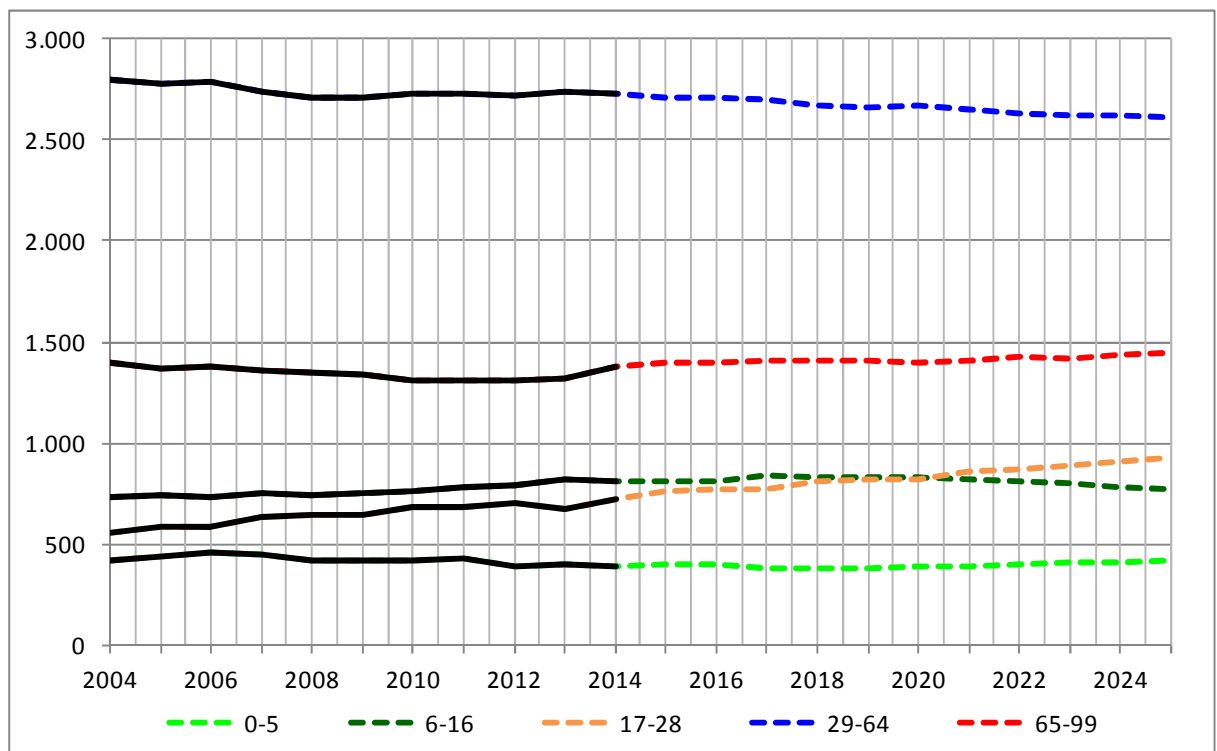
Befolkningen i udvalgte aldersgrupper i Sorgenfri (personer)												
Faktisk folketal 1. januar 2014 - i de øvrige år er det prognosetallene pr. 1. januar i det givne år												
Alder	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
0	61	63	61	60	60	61	63	66	69	73	77	82
5	94	95	88	79	62	71	72	69	68	68	70	72
0-5	457	442	417	397	386	393	394	397	405	419	437	459
6-16	1.029	1.043	1.059	1.076	1.048	1.016	981	969	946	915	891	860
17-28	668	733	789	832	897	946	1.003	1.039	1.074	1.096	1.096	1.129
29-64	2.911	2.905	2.865	2.826	2.802	2.778	2.758	2.728	2.718	2.707	2.716	2.701
65-79	882	918	937	954	978	988	1.008	1.029	1.043	1.063	1.077	1.077
80-84	177	165	163	169	163	175	175	176	170	185	188	212
85-99	371	356	345	325	304	288	272	260	252	239	243	236
0-99	6.495	6.561	6.576	6.579	6.577	6.584	6.592	6.598	6.609	6.624	6.650	6.674
17-64	3.579	3.638	3.654	3.658	3.699	3.725	3.761	3.767	3.792	3.803	3.812	3.830
65-99	1.430	1.439	1.445	1.448	1.445	1.450	1.456	1.465	1.465	1.487	1.509	1.525
85-89	217	194	174	160	141	124	117	116	122	118	127	127
90-99	154	162	172	166	163	163	155	144	130	121	117	108

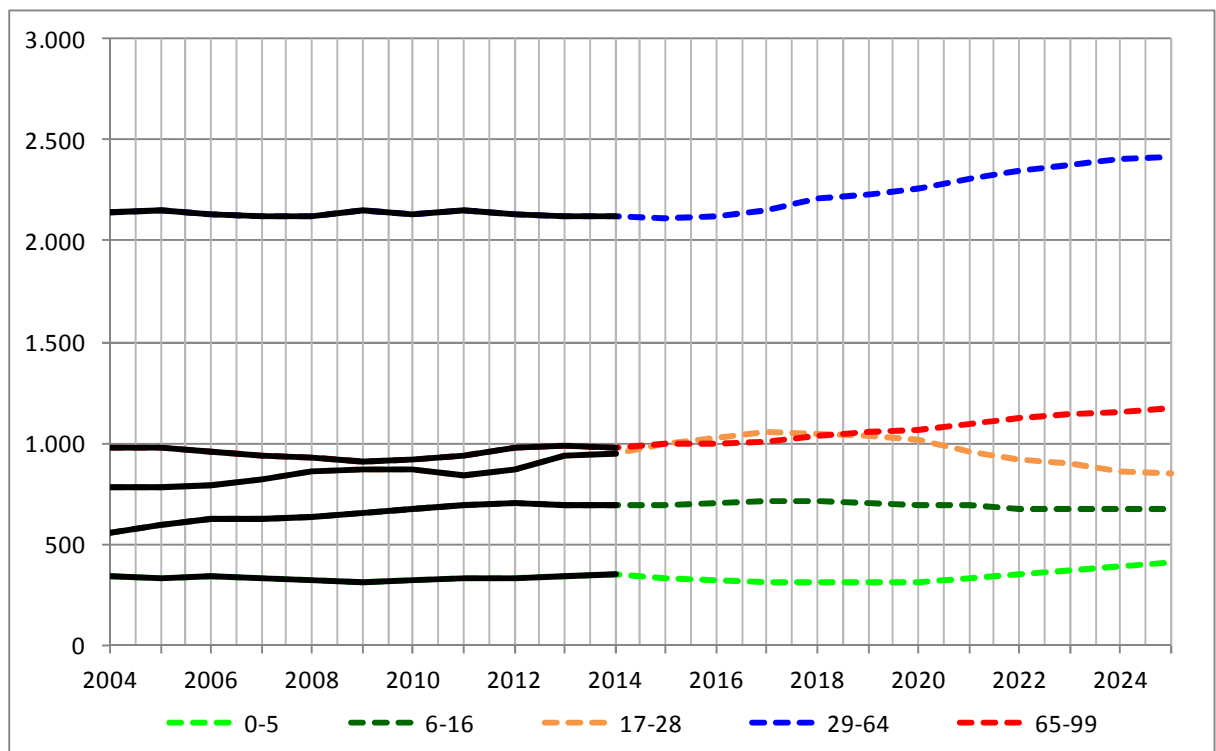
Befolkningen i udvalgte aldersgrupper i Virum (personer)												
Faktisk folketal 1. januar 2014 - i de øvrige år er det prognosetallene pr. 1. januar i det givne år												
Alder	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
0	138	130	126	123	123	125	129	134	140	147	155	164
5	209	245	197	169	160	155	146	141	138	138	140	144
0-5	1.073	1.017	916	860	829	809	798	802	816	839	872	912
6-16	2.335	2.372	2.419	2.406	2.348	2.304	2.265	2.180	2.128	2.055	1.993	1.890
17-28	1.518	1.628	1.755	1.885	2.039	2.176	2.276	2.412	2.491	2.526	2.519	2.575
29-64	6.808	6.776	6.736	6.676	6.594	6.492	6.420	6.340	6.266	6.222	6.221	6.163
65-79	1.692	1.739	1.768	1.842	1.907	1.970	2.025	2.093	2.159	2.235	2.307	2.379
80-84	354	333	333	290	291	305	325	319	344	371	381	419
85-99	487	483	482	490	475	463	440	444	417	411	415	421
0-99	14.267	14.349	14.410	14.449	14.483	14.518	14.549	14.590	14.620	14.659	14.708	14.759
17-64	8.326	8.405	8.491	8.561	8.633	8.668	8.696	8.752	8.757	8.748	8.740	8.739
65-99	2.533	2.555	2.583	2.623	2.673	2.738	2.789	2.857	2.920	3.017	3.103	3.219
85-89	283	279	284	289	267	247	233	236	207	209	220	236
90-99	204	204	198	201	209	216	207	208	210	202	195	185

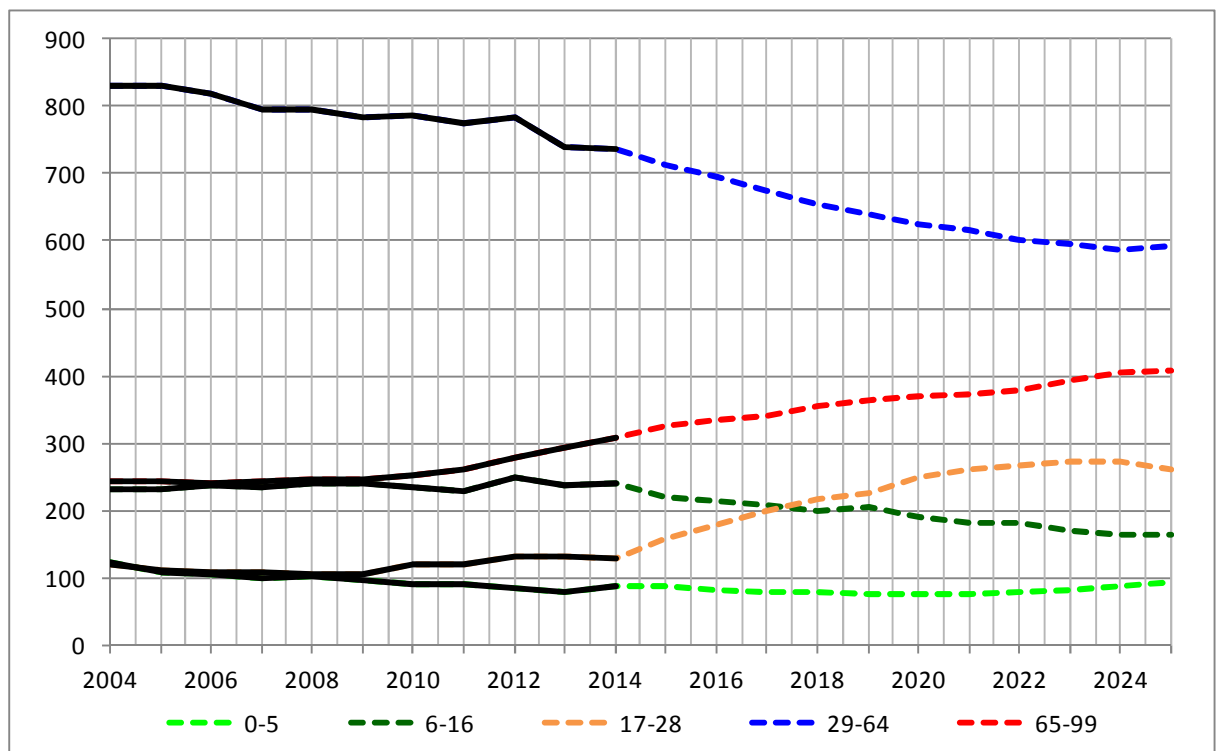
Befolkningen i udvalgte aldersgrupper i Lundtofte (personer)												
Faktisk folketal 1. januar 2014 - i de øvrige år er det prognosetallene pr. 1. januar i det givne år												
Alder	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
0	54	59	59	59	60	61	63	64	65	66	67	68
5	65	65	87	66	72	62	67	67	67	68	70	71
0-5	391	394	397	377	378	375	385	390	397	405	412	420
6-16	813	813	810	839	834	830	827	817	814	799	783	775
17-28	722	760	767	774	808	822	823	856	868	892	909	926
29-64	2.727	2.712	2.708	2.695	2.670	2.664	2.673	2.649	2.628	2.625	2.620	2.609
65-79	847	862	897	907	913	929	937	941	967	966	970	981
80-84	180	182	165	177	186	188	181	202	196	199	212	215
85-99	352	353	338	324	304	287	284	260	260	257	254	249
0-99	6.032	6.077	6.082	6.093	6.094	6.094	6.109	6.116	6.131	6.143	6.159	6.175
17-64	3.449	3.472	3.475	3.469	3.478	3.486	3.496	3.505	3.496	3.517	3.528	3.535
65-99	1.379	1.398	1.400	1.409	1.403	1.403	1.401	1.403	1.424	1.421	1.436	1.445
85-89	215	211	194	167	146	131	129	117	127	133	135	131
90-99	137	142	144	158	158	156	155	143	134	123	119	119

Befolkningen i udvalgte aldersgrupper i Hjortekær (personer)												
Faktisk folketal 1. januar 2014 - i de øvrige år er det prognosetallene pr. 1. januar i det givne år												
Alder	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
0	48	43	43	46	49	52	55	59	62	65	68	70
5	71	67	70	56	60	57	52	52	54	56	59	63
0-5	353	333	317	306	312	310	315	330	347	366	385	404
6-16	692	696	699	711	711	705	692	691	677	669	672	676
17-28	947	992	1.026	1.055	1.047	1.035	1.019	953	918	894	862	854
29-64	2.124	2.110	2.118	2.154	2.214	2.230	2.260	2.310	2.348	2.375	2.411	2.413
65-79	681	699	703	718	735	759	773	793	822	825	836	829
80-84	144	130	121	119	120	119	130	139	135	148	152	178
85-99	155	163	170	172	179	175	167	165	165	168	163	167
0-99	5.096	5.123	5.155	5.236	5.316	5.331	5.356	5.381	5.411	5.444	5.481	5.521
17-64	3.071	3.101	3.144	3.209	3.261	3.264	3.279	3.263	3.266	3.269	3.272	3.267
65-99	980	992	995	1.010	1.033	1.052	1.070	1.097	1.121	1.141	1.152	1.173
85-89	115	115	119	115	111	102	93	87	85	86	85	93
90-99	40	48	52	57	67	72	75	79	80	82	78	73

Befolkningen i udvalgte aldersgrupper i Taarbæk (personer)												
Faktisk folketal 1. januar 2014 - i de øvrige år er det prognosetallene pr. 1. januar i det givne år												
Alder	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
0	12	12	11	11	11	12	12	13	14	15	17	18
5	16	16	16	14	18	14	13	13	13	13	13	14
0-5	88	86	83	80	79	74	75	76	79	83	88	95
6-16	239	221	214	208	200	205	191	182	183	170	164	163
17-28	128	158	179	199	216	225	248	261	267	272	273	262
29-64	735	712	694	675	654	638	625	617	602	596	586	593
65-79	242	261	270	275	290	293	297	299	305	311	316	308
80-84	22	24	26	28	30	37	40	40	38	45	49	58
85-99	43	41	38	39	35	33	32	35	36	36	39	42
0-99	1.497	1.502	1.503	1.504	1.504	1.505	1.506	1.509	1.509	1.513	1.515	1.521
17-64	863	870	873	874	871	863	873	878	869	868	859	855
65-99	307	325	333	341	355	363	368	373	378	392	404	409
85-89	21	20	17	17	15	15	16	18	20	22	26	29
90-99	22	21	21	22	20	18	16	16	15	14	12	14

Bilag 3

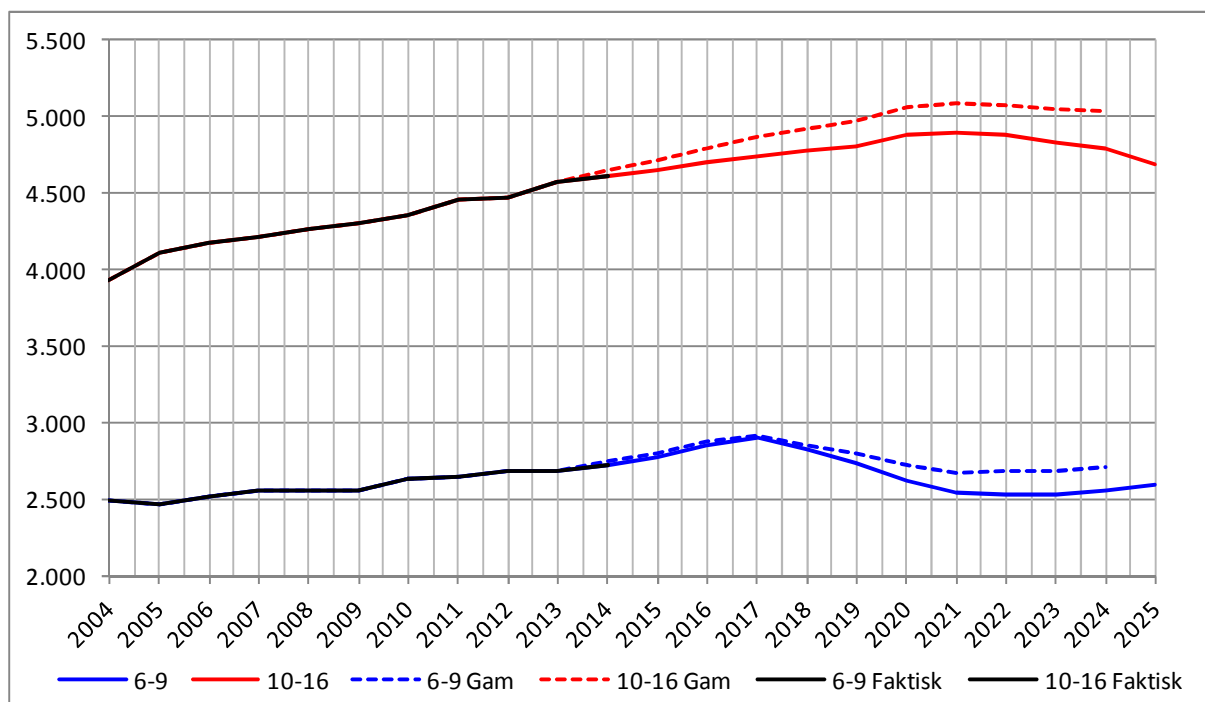
Skoledistrikter

Befolkningsprognosen

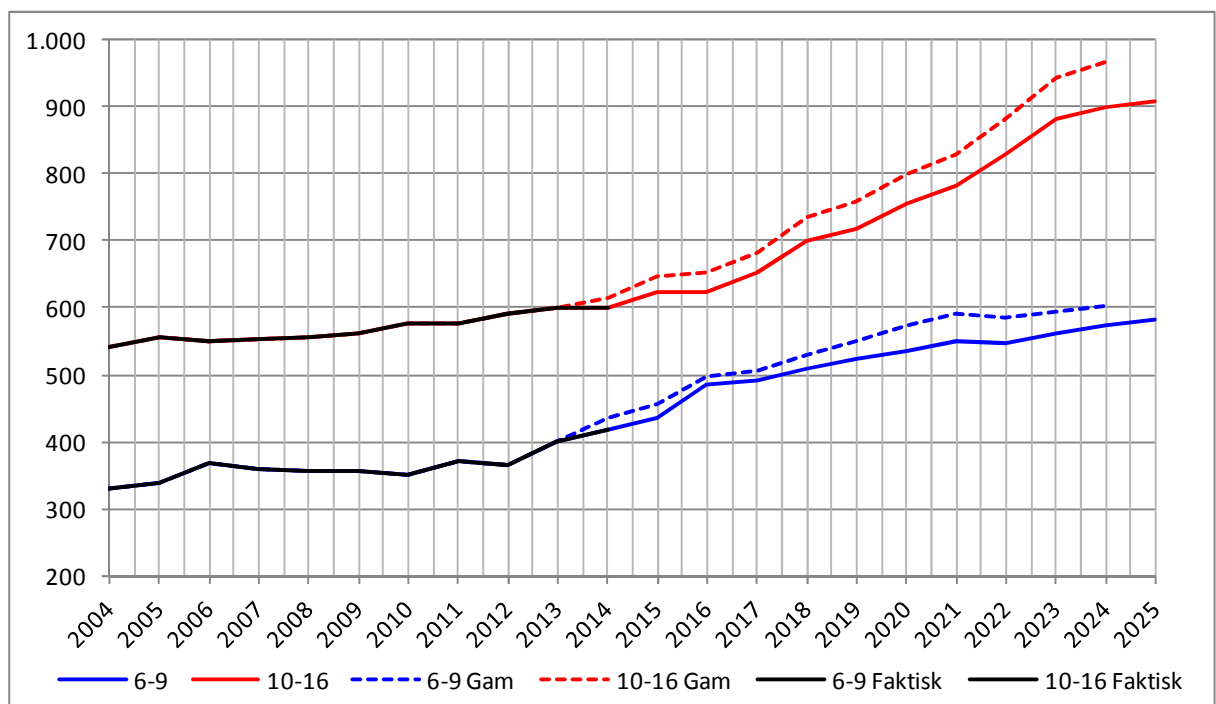
Folketal pr. 1. januar opdelt i:

- Hele kommunen
- Skoledistrikter (personer)

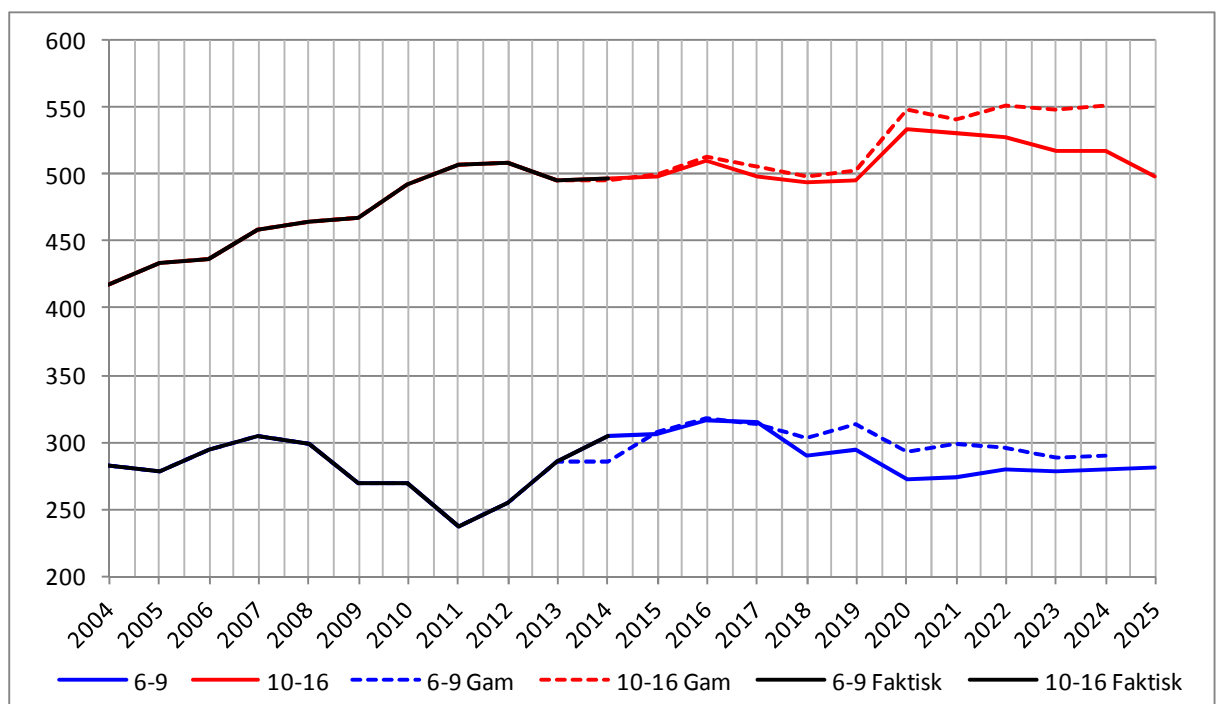
Befolkningen i udvalgte aldersgrupper for hele kommunen (personer)												
Faktisk folketal 1. januar 2014 - i de øvrige år er det prognosetallene pr. 1. januar i det givne år												
Alder	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
0	535	540	536	540	555	577	601	624	645	665	685	704
1	541	552	555	552	556	568	592	617	640	661	681	701
2	585	559	568	572	570	571	585	609	634	657	679	699
3	656	602	573	582	587	583	586	600	624	649	672	694
4	702	676	619	590	600	602	599	602	616	641	666	690
5	682	721	692	634	605	613	617	613	616	630	655	681
6	728	699	736	706	648	617	626	630	626	628	643	668
7	664	739	708	745	715	655	625	633	637	634	636	650
8	674	668	742	711	748	717	658	627	636	640	636	638
9	659	673	666	739	708	743	714	655	624	632	636	633
10	688	659	671	664	737	706	741	711	652	621	630	634
11	660	690	659	672	664	737	705	741	710	651	621	629
12	676	661	690	660	672	663	736	704	739	709	650	619
13	696	678	662	691	661	673	664	736	705	739	708	650
14	633	699	680	664	693	663	674	665	737	706	740	709
15	630	635	701	682	666	694	664	676	666	738	706	739
16	631	631	636	703	685	666	694	664	675	664	736	704
17	661	638	638	647	718	693	672	700	670	680	669	741
18	607	685	660	676	699	747	715	692	720	690	700	687
0-1	1.076	1.092	1.091	1.092	1.111	1.145	1.194	1.241	1.285	1.326	1.366	1.405
0-2	1.661	1.652	1.658	1.664	1.680	1.716	1.779	1.850	1.919	1.983	2.045	2.105
3-5	2.040	1.999	1.884	1.807	1.792	1.798	1.802	1.815	1.856	1.920	1.994	2.065
3-6	2.768	2.698	2.619	2.513	2.439	2.414	2.427	2.445	2.482	2.549	2.637	2.733
0-6	4.429	4.350	4.278	4.178	4.120	4.130	4.206	4.295	4.401	4.532	4.682	4.838
6-9	2.725	2.779	2.851	2.902	2.820	2.732	2.622	2.544	2.523	2.534	2.551	2.589
7-10	2.685	2.739	2.787	2.859	2.909	2.821	2.737	2.626	2.549	2.527	2.538	2.555
6-16	7.339	7.432	7.550	7.637	7.598	7.533	7.500	7.442	7.408	7.363	7.342	7.273
7-16	6.611	6.733	6.814	6.930	6.950	6.916	6.874	6.812	6.782	6.735	6.699	6.605
10-16	4.614	4.653	4.699	4.735	4.778	4.801	4.878	4.897	4.885	4.829	4.791	4.684
0-99	54.237	54.629	54.951	55.545	56.409	56.751	57.030	57.321	57.595	57.905	58.226	58.563

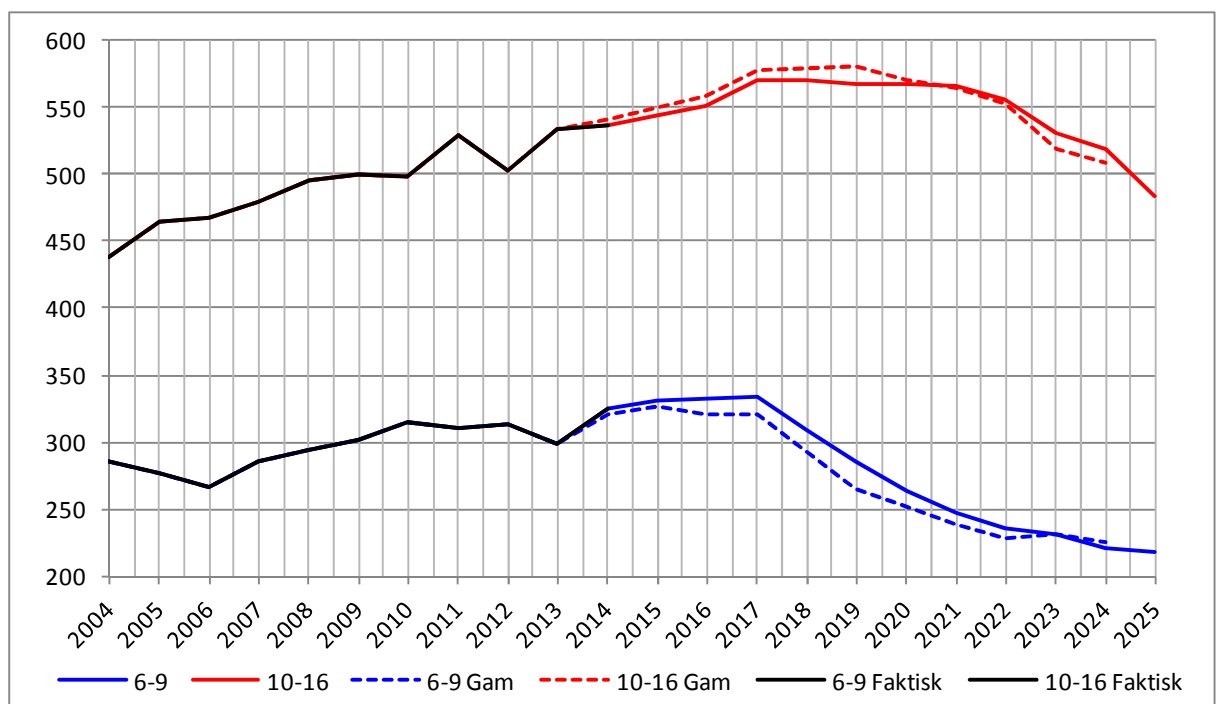
Befolkningen i udvalgte aldersgrupper for Engelsborgskolen (personer).													
Faktisk folketal 1. januar 2014 - i de øvrige år er det prognosetallene pr. 1. januar i det givne år													
Alder	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	
0	116	120	122	124	126	129	131	131	130	127	124	120	
1	114	119	123	125	127	129	132	134	134	133	130	126	
2	131	118	123	127	129	131	133	136	138	139	137	134	
3	115	134	121	125	130	131	133	136	139	141	141	139	
4	119	118	137	124	128	133	134	137	139	142	144	145	
5	110	122	121	141	127	131	136	138	140	143	146	148	
6	127	112	125	123	143	129	134	139	140	143	145	148	
7	118	129	114	126	125	145	131	136	141	142	145	147	
8	76	119	129	114	126	125	145	131	136	141	143	145	
9	97	76	118	129	114	126	125	145	130	135	140	142	
10	98	97	76	118	128	113	125	124	144	130	135	140	
11	85	98	97	76	118	128	113	125	124	144	130	134	
12	96	85	98	97	76	118	128	113	125	124	144	130	
13	82	96	85	98	97	76	118	128	113	125	123	144	
14	89	82	97	86	98	97	76	118	128	113	125	124	
15	75	89	83	97	86	99	98	76	118	128	113	125	
16	76	75	89	83	97	85	98	97	76	118	128	113	
17	90	77	76	90	83	98	86	99	98	77	119	129	
18	92	92	78	77	92	85	99	88	101	100	78	120	
0-1	230	239	245	248	253	257	263	265	264	260	254	246	
0-2	361	358	368	376	381	388	396	401	403	399	391	380	
3-5	344	374	379	389	384	395	404	410	418	426	431	432	
3-6	471	487	504	513	528	524	537	549	559	569	576	580	
0-6	832	845	872	889	909	912	933	950	961	967	968	960	
6-9	418	436	486	493	508	525	534	550	548	561	573	583	
7-10	389	420	437	487	494	509	526	536	551	549	563	574	
6-16	1.019	1.059	1.111	1.146	1.208	1.241	1.290	1.332	1.376	1.444	1.472	1.492	
7-16	892	946	986	1.023	1.065	1.112	1.157	1.193	1.236	1.301	1.326	1.344	
10-16	601	623	624	653	699	716	756	782	829	882	898	909	
0-99	9.150	9.274	9.428	9.534	9.637	9.739	9.851	9.961	10.065	10.158	10.248	10.329	

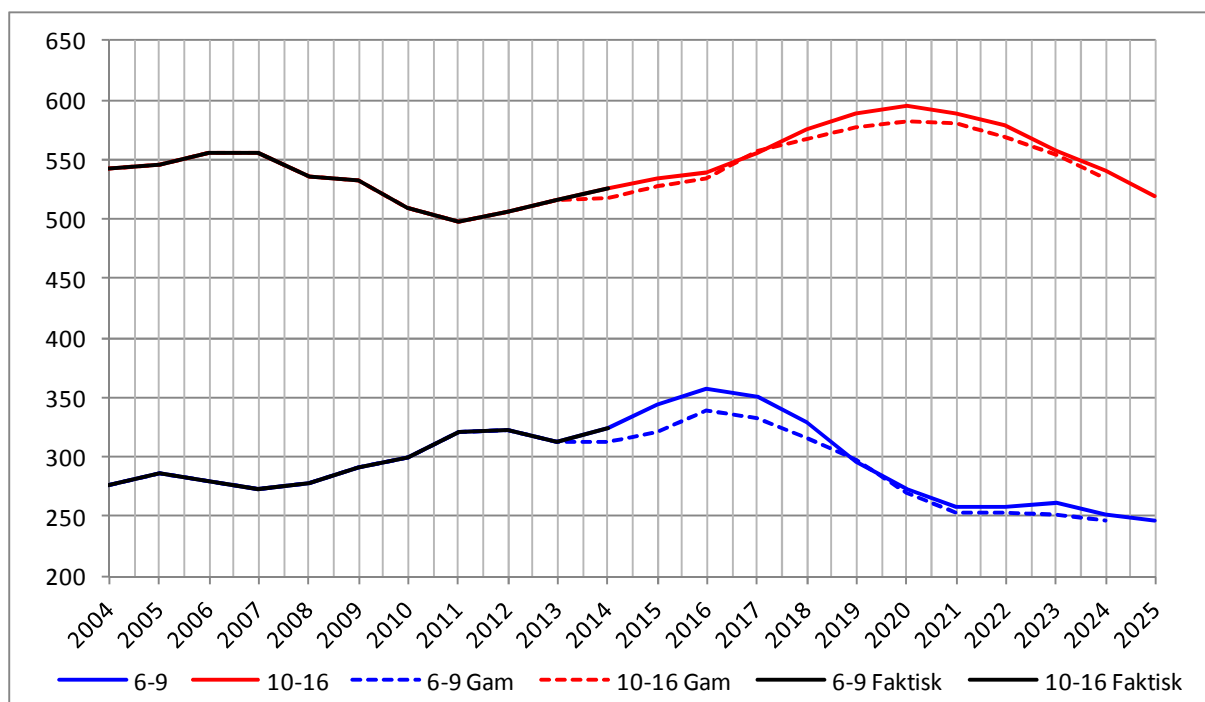
Befolkningen i udvalgte aldersgrupper for Fuglsanggårdsskolen (personer)													
Faktisk folketal 1. januar 2014 - i de øvrige år er det prognosetallene pr. 1. januar i det givne år													
Alder	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	
0	59	59	59	59	60	62	63	65	66	68	69	70	
1	63	61	61	61	61	62	64	65	67	68	70	71	
2	57	65	63	63	62	63	64	65	67	69	70	71	
3	63	59	67	64	64	64	64	65	67	69	70	72	
4	86	65	60	68	66	66	66	66	67	69	71	72	
5	65	88	66	62	70	67	68	67	68	69	70	72	
6	88	66	90	68	63	71	69	69	69	69	70	72	
7	69	89	67	91	68	64	72	70	70	70	70	71	
8	81	69	90	68	91	69	64	72	70	70	70	70	
9	66	81	69	89	67	91	68	64	72	69	70	69	
10	71	66	81	69	89	67	91	68	63	72	69	69	
11	52	71	66	81	69	89	67	90	68	63	72	69	
12	66	52	71	66	81	69	89	67	90	68	63	72	
13	92	66	52	71	66	81	69	89	67	90	68	63	
14	81	92	66	52	71	66	81	69	89	67	90	68	
15	70	81	93	66	52	71	66	81	69	89	67	90	
16	65	70	81	93	66	52	71	66	81	69	89	67	
17	70	66	71	82	93	67	53	72	67	82	69	89	
18	62	71	67	72	83	95	68	54	73	68	83	70	
0-1	122	120	120	120	121	123	127	130	133	136	139	141	
0-2	179	185	183	183	184	186	191	196	201	205	209	213	
3-5	214	212	193	194	200	197	197	199	202	206	211	216	
3-6	302	278	283	262	263	268	266	267	270	275	281	288	
0-6	481	463	466	445	446	454	457	463	471	480	490	501	
6-9	304	306	316	316	290	294	273	274	280	278	279	282	
7-10	287	305	307	317	316	290	295	274	275	281	278	280	
6-16	801	805	826	814	784	789	807	805	808	796	797	780	
7-16	713	739	736	746	722	718	738	736	739	727	727	708	
10-16	497	499	510	498	495	495	534	530	527	518	518	498	
0-99	5.682	5.723	5.757	5.786	5.811	5.842	5.865	5.896	5.923	5.955	5.985	6.018	

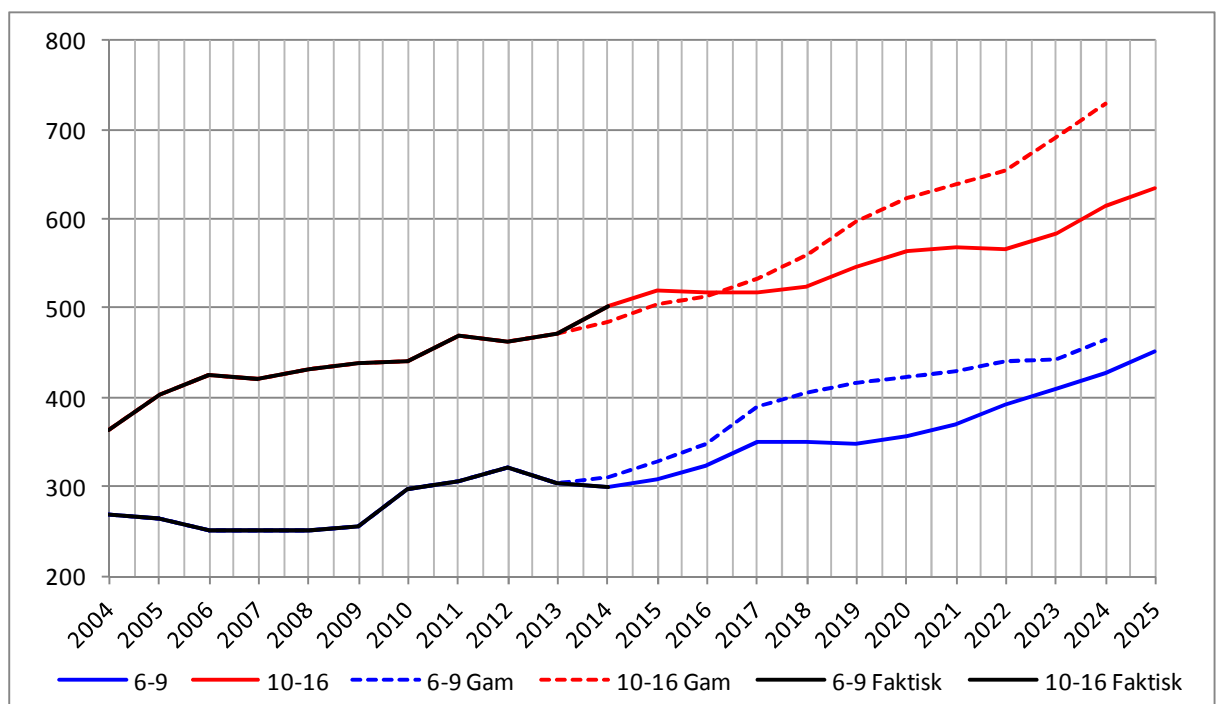
Befolkningen i udvalgte aldersgrupper for Hummeltofteskolen (personer)													
Faktisk folketal 1. januar 2014 - i de øvrige år er det prognosetallene pr. 1. januar i det givne år													
Alder	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	
0	52	49	47	46	45	46	48	51	53	57	61	65	
1	50	55	51	49	47	47	48	50	52	55	59	63	
2	60	53	56	52	50	48	48	49	51	53	56	60	
3	68	63	54	58	54	51	50	49	50	52	55	58	
4	79	71	64	55	59	55	52	51	51	52	54	56	
5	78	82	72	66	57	61	56	54	52	52	53	55	
6	92	82	84	75	68	59	63	58	56	54	54	55	
7	73	93	82	84	75	68	58	63	58	55	54	54	
8	82	74	93	82	85	75	68	59	63	58	56	54	
9	78	82	74	93	81	84	75	68	58	63	58	55	
10	75	78	82	73	93	81	84	74	68	58	62	58	
11	83	75	78	82	73	92	81	84	74	68	58	62	
12	83	84	76	78	82	73	93	81	84	74	68	58	
13	93	83	84	76	78	82	73	92	81	84	74	67	
14	53	94	84	84	76	79	83	73	93	81	84	74	
15	76	53	94	84	84	76	79	83	74	93	81	84	
16	74	76	53	94	84	84	76	79	83	73	93	81	
17	72	75	77	54	95	84	84	76	79	83	74	93	
18	55	74	77	79	55	96	86	86	78	81	85	75	
0-1	102	104	98	94	93	93	96	100	105	112	119	128	
0-2	162	157	154	147	142	142	144	149	156	165	176	188	
3-5	225	215	191	179	169	166	158	154	153	156	161	169	
3-6	317	297	275	254	238	225	221	212	209	210	215	223	
0-6	479	454	430	400	380	367	365	362	365	375	391	411	
6-9	325	331	333	334	309	286	264	248	235	231	221	218	
7-10	308	328	331	333	333	308	285	263	247	234	230	221	
6-16	862	875	884	905	879	853	832	814	790	761	741	702	
7-16	770	794	799	830	811	794	769	756	735	707	687	647	
10-16	537	544	551	571	570	567	568	566	555	531	519	484	
0-99	5.045	5.121	5.140	5.155	5.165	5.177	5.188	5.198	5.213	5.230	5.252	5.274	

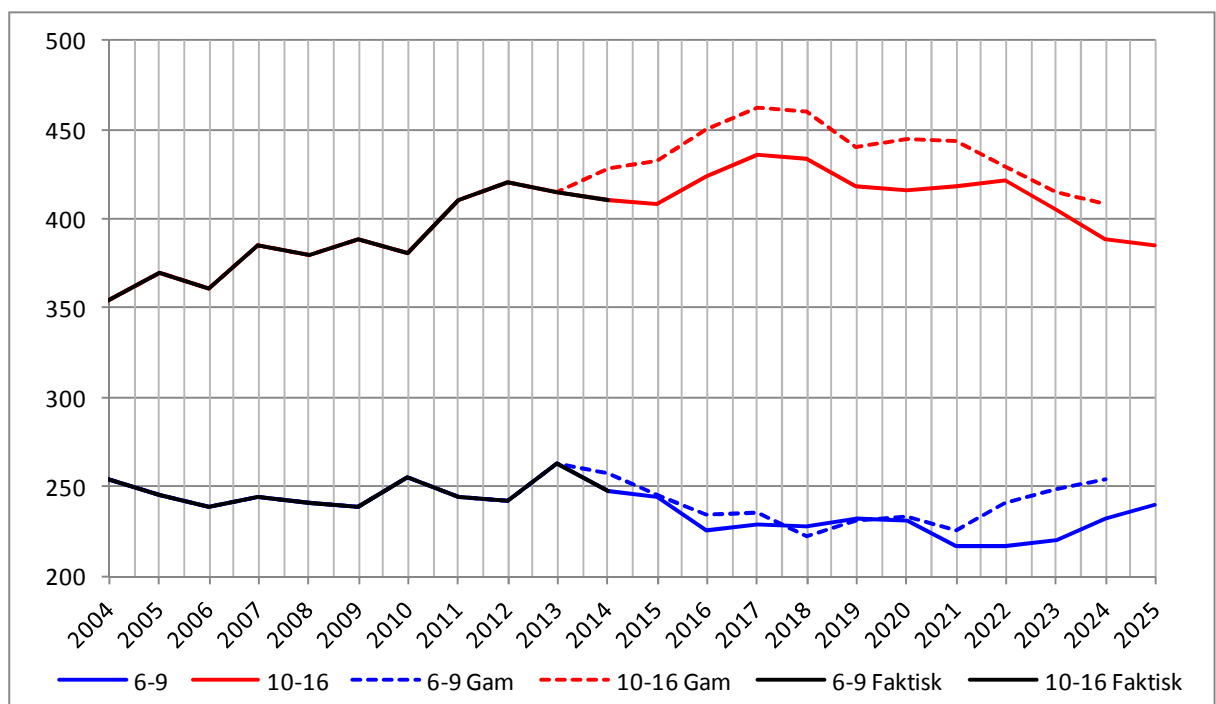
Befolkningen i udvalgte aldersgrupper for Kongevejens Skole (personer)													
Faktisk folketal 1. januar 2014 - i de øvrige år er det prognosetallene pr. 1. januar i det givne år													
Alder	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	
0	62	57	55	54	54	54	56	57	60	62	65	69	
1	51	62	57	55	54	53	54	55	57	59	62	65	
2	57	53	64	59	57	55	55	55	57	59	61	64	
3	74	59	54	65	60	58	57	56	57	58	60	62	
4	88	76	60	55	67	62	59	58	58	58	60	62	
5	88	90	78	62	57	69	63	61	59	59	60	61	
6	84	90	92	79	63	58	70	64	62	61	60	61	
7	87	85	91	93	80	64	58	71	65	63	61	61	
8	81	88	87	92	94	81	65	60	72	66	64	62	
9	73	80	87	85	91	93	80	64	58	71	65	63	
10	86	73	80	87	85	91	93	80	63	58	70	65	
11	86	86	73	80	87	85	90	93	80	63	58	70	
12	76	86	86	73	80	87	85	91	92	80	63	58	
13	66	77	87	87	74	81	88	86	91	93	80	64	
14	71	65	76	87	86	73	80	87	85	91	93	80	
15	75	71	66	77	87	87	73	80	87	85	91	93	
16	65	75	71	66	76	87	86	73	80	87	85	90	
17	87	66	76	72	66	77	87	87	74	80	87	85	
18	67	89	67	77	73	67	79	89	88	75	82	88	
0-1	113	120	113	109	107	107	110	113	117	122	128	134	
0-2	170	172	176	168	164	162	164	168	174	180	189	198	
3-5	250	225	192	182	184	188	179	175	174	175	179	185	
3-6	334	315	284	262	247	246	249	240	236	236	239	246	
0-6	504	487	461	430	410	408	413	408	410	416	428	444	
6-9	325	344	357	350	329	296	273	258	258	261	251	247	
7-10	327	327	345	358	351	329	296	274	259	258	261	251	
6-16	850	877	896	906	904	885	869	847	837	817	791	767	
7-16	766	787	804	826	841	827	799	783	774	757	731	706	
10-16	525	534	539	555	575	589	595	589	579	557	540	520	
0-99	6.291	6.305	6.288	6.265	6.237	6.210	6.196	6.178	6.165	6.151	6.152	6.151	

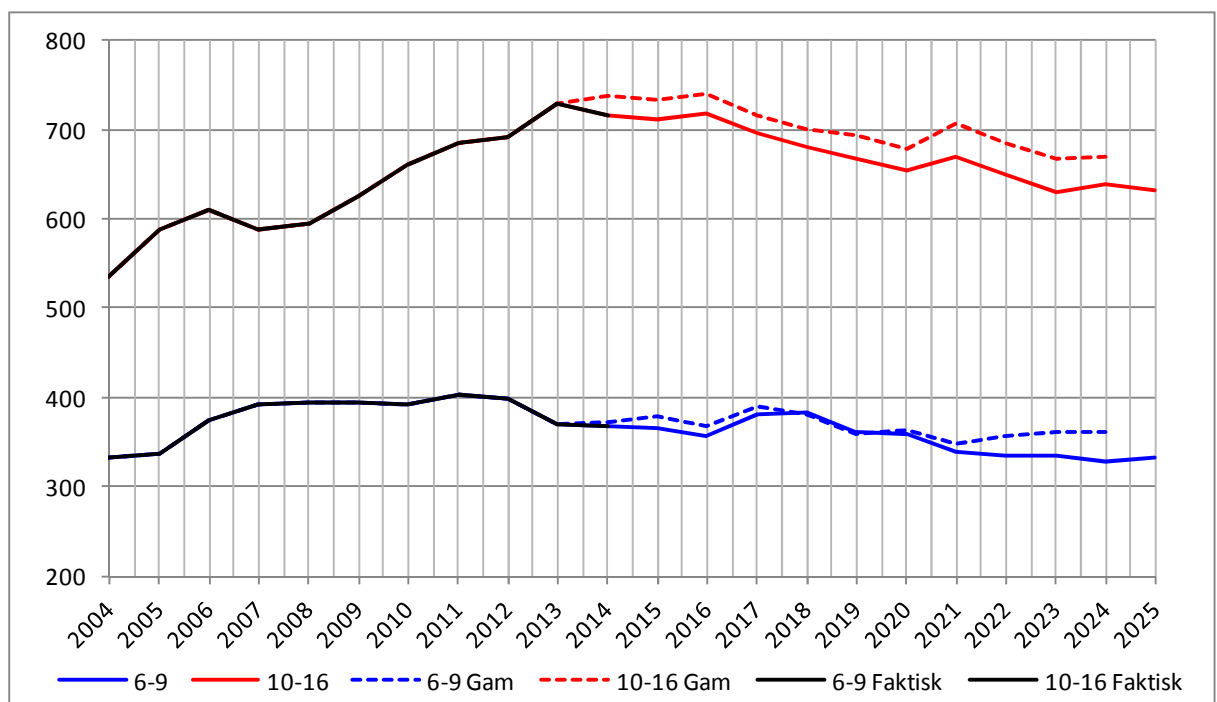
Befolkningen i udvalgte aldersgrupper for Lindegårdsskolen (personer)												
Faktisk folketal 1. januar 2014 - i de øvrige år er det prognosetallene pr. 1. januar i det givne år												
Alder	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
0	81	85	87	91	98	107	116	122	128	133	137	139
1	77	84	88	90	94	101	111	119	126	132	137	140
2	74	79	86	91	94	96	104	114	122	129	135	140
3	81	76	81	88	94	96	99	107	117	125	133	139
4	84	84	79	85	92	97	99	103	111	121	130	137
5	89	85	85	80	87	94	99	101	104	112	123	132
6	80	91	87	87	82	88	95	100	103	106	114	125
7	64	81	92	88	88	83	89	97	102	104	108	116
8	72	64	81	92	88	88	83	90	97	102	104	108
9	83	72	64	82	93	88	88	83	89	97	102	104
10	83	83	72	64	81	92	88	88	83	89	96	101
11	68	83	83	72	64	81	92	88	87	82	89	96
12	70	68	83	83	72	64	81	92	88	87	82	89
13	75	70	68	83	83	72	64	81	92	87	87	82
14	65	75	70	68	84	83	72	64	81	92	88	87
15	75	65	76	71	69	84	84	72	64	81	92	88
16	66	75	65	77	72	69	84	83	72	64	81	92
17	80	68	77	71	84	76	71	85	85	74	65	83
18	63	83	70	96	93	93	78	73	88	88	76	67
0-1	158	169	175	181	192	209	227	242	254	265	273	279
0-2	232	248	261	272	285	305	331	356	377	394	408	419
3-5	254	246	246	254	273	286	297	310	332	359	385	407
3-6	334	337	333	341	354	375	392	411	434	465	499	532
0-6	566	585	594	613	640	680	723	766	811	859	908	951
6-9	299	308	325	349	351	348	356	370	391	409	428	452
7-10	302	300	310	326	350	352	348	357	371	392	410	429
6-16	801	828	842	867	876	893	920	938	958	992	1.043	1.087
7-16	721	737	755	780	794	805	825	837	855	886	929	963
10-16	502	520	517	518	525	545	564	568	567	584	615	635
0-99	7.810	7.846	7.903	8.254	8.665	8.845	8.928	9.013	9.097	9.192	9.286	9.383

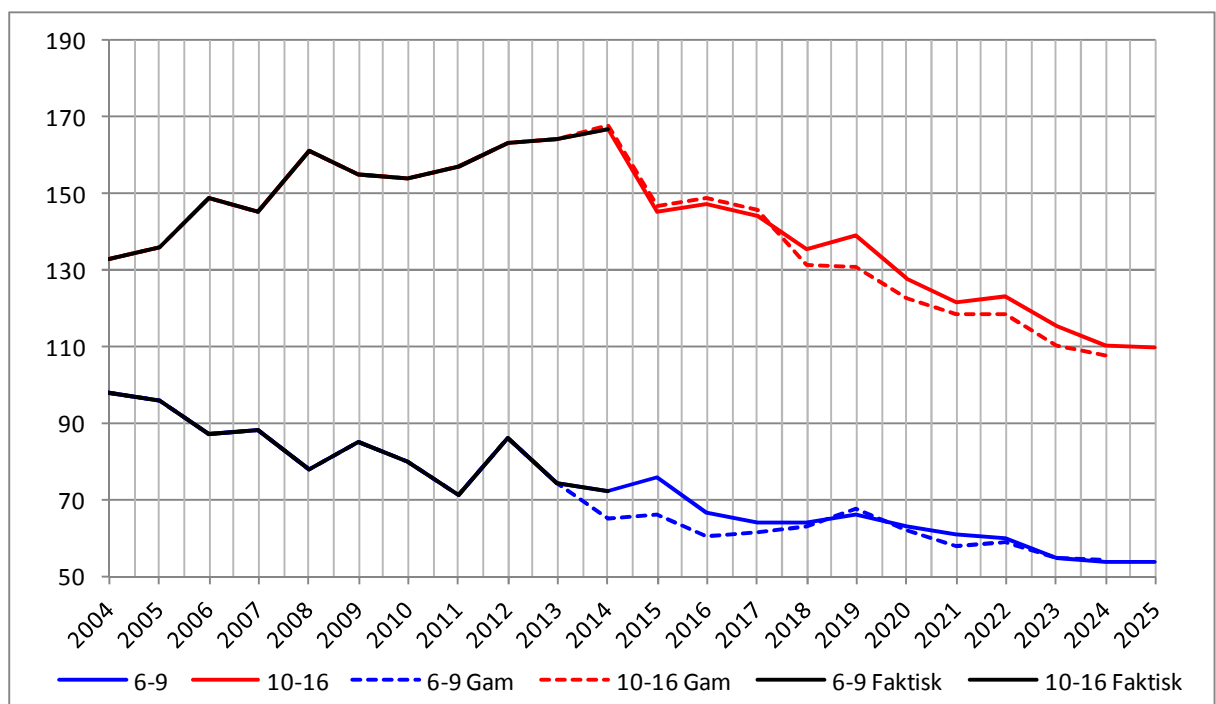
Befolkningen i udvalgte aldersgrupper for Lundtofte Skole (personer)													
Faktisk folketal 1. januar 2014 - i de øvrige år er det prognosetallene pr. 1. januar i det givne år													
Alder	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	
0	42	47	48	50	52	54	57	60	62	64	65	66	
1	48	44	49	50	51	53	56	59	62	64	65	67	
2	51	49	45	50	51	53	55	58	61	63	65	67	
3	65	53	51	46	52	52	54	56	59	62	65	67	
4	48	67	54	52	47	53	54	55	58	61	64	66	
5	48	49	68	55	53	48	54	55	57	59	62	65	
6	58	49	50	70	56	54	49	55	56	58	60	63	
7	66	59	50	51	71	57	55	50	56	57	59	61	
8	70	66	59	50	51	71	57	55	50	56	57	59	
9	54	70	66	59	50	51	70	57	55	50	56	57	
10	67	54	70	66	59	49	51	70	57	55	49	56	
11	53	67	54	70	66	59	49	50	70	56	55	49	
12	64	53	67	54	70	66	59	49	50	70	57	55	
13	61	64	53	67	54	70	66	58	49	50	70	56	
14	54	61	64	53	67	54	70	66	59	49	50	70	
15	55	54	61	64	53	67	54	70	66	59	49	50	
16	57	55	54	61	64	53	67	54	70	66	58	49	
17	63	58	56	55	62	65	54	68	55	71	66	59	
18	58	65	60	58	57	64	67	56	70	57	73	68	
0-1	90	91	97	100	103	108	113	119	124	127	130	133	
0-2	141	140	142	150	154	160	168	176	184	190	196	200	
3-5	161	169	173	153	152	153	162	167	174	182	190	198	
3-6	219	218	223	223	208	207	211	222	230	240	251	262	
0-6	360	358	365	373	362	368	379	398	414	430	446	461	
6-9	248	244	225	229	227	232	231	217	217	220	232	240	
7-10	257	249	245	225	230	228	233	232	217	217	221	232	
6-16	659	653	649	665	661	651	647	636	638	626	620	625	
7-16	601	604	599	595	604	597	598	580	582	568	560	562	
10-16	411	409	424	436	433	418	416	419	421	406	389	385	
0-99	4.650	4.693	4.734	4.771	4.803	4.833	4.873	4.912	4.953	4.996	5.044	5.088	

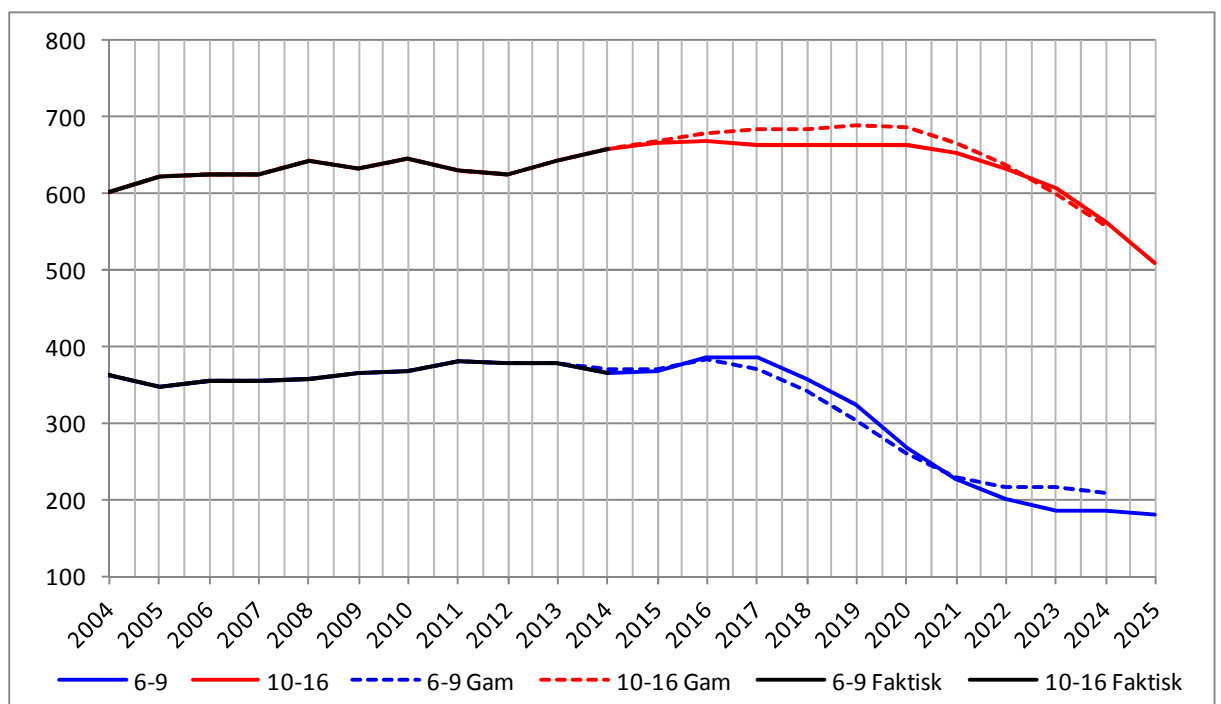
Befolkningen i udvalgte aldersgrupper for Trongårdsskolen (personer)													
Faktisk folketal 1. januar 2014 - i de øvrige år er det prognosetallene pr. 1. januar i det givne år													
Alder	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	
0	73	68	66	68	70	74	78	82	86	90	95	99	
1	69	76	70	70	71	73	77	80	84	89	93	98	
2	77	71	78	73	74	73	75	79	83	87	91	95	
3	92	79	73	81	76	76	75	77	81	85	89	93	
4	86	95	81	76	84	78	78	77	78	83	87	91	
5	98	88	97	84	79	86	80	80	79	80	85	89	
6	84	100	90	100	87	80	88	81	81	81	82	86	
7	80	85	102	92	102	88	81	89	82	82	82	83	
8	100	80	86	102	93	102	88	82	89	83	82	82	
9	104	100	80	86	103	92	102	88	81	89	82	82	
10	86	104	100	80	86	103	92	101	87	81	89	82	
11	103	86	104	100	81	86	102	92	101	87	81	89	
12	115	103	86	104	101	81	86	102	92	101	87	81	
13	104	115	103	86	105	101	81	86	102	92	101	87	
14	104	105	116	104	87	105	101	81	86	103	92	101	
15	95	104	105	116	105	87	106	101	81	86	103	92	
16	109	95	104	105	117	105	87	105	101	81	86	102	
17	81	110	96	105	110	118	106	88	106	101	81	87	
18	97	90	119	105	128	119	128	114	96	115	110	89	
0-1	142	143	136	138	142	147	155	162	171	179	188	197	
0-2	219	214	214	210	216	220	229	241	253	266	279	292	
3-5	276	262	251	241	239	240	233	233	238	248	260	273	
3-6	360	362	341	340	326	320	321	315	320	328	342	359	
0-6	579	577	555	551	541	540	550	556	573	594	621	651	
6-9	368	366	357	380	384	362	359	340	334	335	328	333	
7-10	370	369	367	361	384	385	363	360	341	335	335	329	
6-16	1.084	1.078	1.075	1.077	1.066	1.029	1.013	1.008	985	965	966	966	
7-16	1.000	978	985	977	979	949	925	927	903	884	884	880	
10-16	716	712	718	697	681	667	654	669	650	630	638	633	
0-99	8.594	8.623	8.644	8.718	9.027	9.038	9.056	9.082	9.098	9.131	9.155	9.195	

Befolkningen i udvalgte aldersgrupper for Taarbæk Skole (personer)													
Faktisk folketal 1. januar 2014 - i de øvrige år er det prognosetallene pr. 1. januar i det givne år													
Alder	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	
0	12	12	11	11	11	12	12	13	14	15	17	18	
1	16	12	12	12	12	12	12	13	14	14	16	17	
2	13	16	13	13	12	12	12	12	13	14	15	16	
3	15	13	17	13	13	12	12	12	13	13	14	15	
4	16	15	14	17	13	13	13	12	13	13	14	15	
5	16	16	16	14	18	14	13	13	13	13	13	14	
6	14	16	17	16	14	18	14	14	13	13	13	14	
7	19	14	17	17	16	15	18	14	14	13	13	13	
8	26	19	14	17	17	16	15	18	14	14	13	13	
9	13	26	19	14	17	17	16	14	18	14	14	13	
10	22	13	26	19	14	16	17	16	14	18	14	14	
11	28	22	13	26	19	14	16	17	16	14	18	14	
12	13	28	22	13	26	19	14	16	17	16	14	18	
13	23	13	28	22	13	26	19	14	16	17	16	14	
14	22	23	13	28	22	13	26	19	14	16	17	16	
15	24	22	23	13	28	22	13	26	19	14	16	17	
16	35	24	22	23	13	28	22	13	26	19	14	16	
17	22	35	24	22	23	13	28	22	13	26	19	14	
18	26	22	36	25	23	24	13	29	23	13	27	19	
0-1	28	24	24	23	23	23	24	26	28	30	32	35	
0-2	41	41	36	35	35	35	36	38	41	44	47	51	
3-5	47	45	46	44	44	39	38	38	38	39	41	44	
3-6	61	62	63	61	58	57	52	51	51	52	54	57	
0-6	102	102	100	96	93	92	89	90	92	96	101	108	
6-9	72	76	67	64	64	66	63	61	60	55	54	53	
7-10	80	72	76	67	64	64	66	63	61	60	55	54	
6-16	239	221	214	208	200	205	191	182	183	170	164	163	
7-16	225	205	197	192	185	186	177	169	169	157	151	150	
10-16	167	145	147	144	135	139	128	122	123	115	110	110	
0-99	1.497	1.502	1.503	1.504	1.504	1.505	1.506	1.509	1.509	1.513	1.515	1.521	

Befolkningen i udvalgte aldersgrupper for Virum Skole (personer)												
Faktisk folketal 1. januar 2014 - i de øvrige år er det prognosetallene pr. 1. januar i det givne år												
Alder	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
0	38	42	40	38	38	38	40	42	45	49	53	58
1	53	39	43	41	39	39	40	41	44	47	50	55
2	65	55	40	44	42	40	40	41	42	45	48	51
3	83	67	56	41	45	43	42	41	42	43	46	49
4	96	85	69	57	42	46	44	43	42	43	45	47
5	90	99	87	70	59	43	48	45	44	43	44	46
6	101	92	101	89	72	60	44	49	46	45	44	45
7	88	103	93	102	90	73	61	45	49	47	45	45
8	86	88	103	93	102	90	73	61	45	49	47	45
9	91	86	88	102	93	101	90	72	61	45	49	47
10	100	91	86	88	102	93	101	90	72	60	45	49
11	102	101	92	87	89	103	94	102	90	73	61	46
12	93	101	100	91	86	88	102	93	101	89	72	60
13	100	93	101	100	91	86	88	102	93	101	89	72
14	94	100	94	102	101	91	86	88	102	93	101	89
15	85	94	101	94	102	101	92	86	88	102	93	101
16	84	86	95	102	95	103	102	92	87	89	103	93
17	96	84	86	95	101	94	102	102	92	87	88	103
18	87	98	86	88	97	103	96	104	103	94	88	90
0-1	91	81	83	79	77	77	80	84	89	95	103	112
0-2	156	136	123	123	119	118	120	124	131	140	151	164
3-5	269	251	212	169	147	133	133	129	128	129	134	141
3-6	370	343	313	258	218	193	178	177	174	174	178	186
0-6	526	479	436	382	337	310	297	302	305	314	329	350
6-9	366	369	385	387	357	324	268	227	201	185	185	181
7-10	365	368	370	386	387	357	325	268	227	201	186	185
6-16	1.024	1.036	1.053	1.049	1.021	988	931	879	834	793	749	691
7-16	923	944	953	960	950	928	887	831	788	748	705	646
10-16	658	667	668	663	664	664	663	652	633	607	564	510
0-99	5.518	5.540	5.554	5.558	5.559	5.563	5.566	5.572	5.573	5.579	5.589	5.603

Bilag 4

Prognosegrundlaget

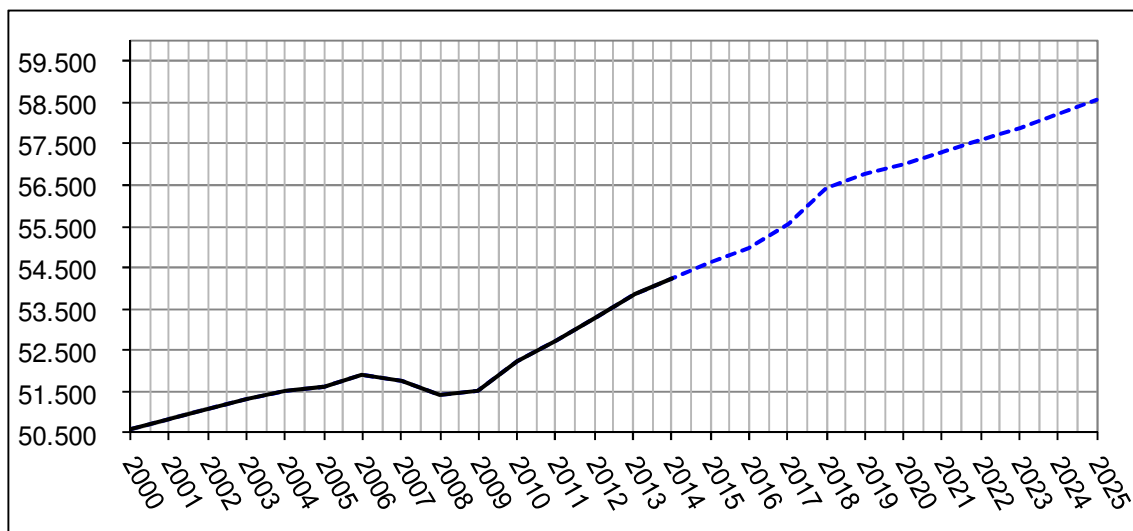
Prognosegrundlaget

- Fakta om Lyngby-Taarbæk Kommune
- Dødsfald
- Fødsler
- Til- og fraflytninger
- Boligudbygningsplan
- Prognosemodellen i hovedtræk

PROGNOSEGRUNDLAGET

FAKTA OM LYNGBY-TAARBÆK KOMMUNE

Figur 17: Udvikling i befolkningstallet fra 2000-2025

Folketallet faldt i perioden 1965-1990 fra ca. 65.000 til 49.317. Herefter steg folketallet frem til 2005. I perioden 2006 til 2008 faldt folketallet på ny. Siden 2009 er folketallet steget, hvilket også er forventningen i prognoseperioden bl.a. som konsekvens af det planlagte nybyggeri i kommunen.

Tabel 4: Befolkningen pr. 1. januar 2014 opgjort på køn pr. 5-års aldersgruppe

Alder	Kvinder	Mænd	I alt	Andelen af kvinder i pct.
0-4	1.471	1.548	3.019	48,7
5-9	1.596	1.811	3.407	46,8
10-14	1.609	1.744	3.353	48,0
15-19	1.630	1.651	3.281	49,7
20-24	1.571	1.978	3.549	44,3
25-29	1.256	1.530	2.786	45,1
30-34	1.382	1.314	2.696	51,3
35-39	1.749	1.551	3.300	53,0
40-44	1.933	1.824	3.757	51,5
45-49	2.185	1.969	4.154	52,6
50-54	1.939	1.846	3.785	51,2
55-59	1.757	1.654	3.411	51,5
60-64	1.629	1.501	3.130	52,0
65-69	1.691	1.562	3.253	52,0
70-74	1.227	945	2.172	56,5
75-79	1.040	653	1.693	61,4
80-84	928	494	1.422	65,3
85-89	849	394	1.243	68,3
90-94	485	190	675	71,9
95-99	117	34	151	77,5
0-99	28.044	26.193	54.237	51,7

Der er i kommunen 1.851 flere kvinder end mænd, og der er relativt flere kvinder i aldersgrupperne over 30 år, jævnfør tabel 4 på forrige side. Med hensyn til aldersfordelingen ses, at de største årgange repræsenteres af de 45-49 årige.

Alderssammensætningen i Lyngby-Taarbæk Kommune afviger noget fra befolknings-sammensætningen i hele landet, idet der både er **relativt** færre 17-64 årige samt flere ældre i kommunen sammenholdt med hele landet. Dette fremgår af tabel 5, der også viser aldersgruppernes vækst i procent de sidste 10 år.

Tabel 5: Befolkningssammensætning i LTK og hele landet

Tal er i procent	LTK	Hele landet
0-5 årige		
Andel pr. 1-1-2014	6,8	6,6
Vækst i antal fra 1-1-2004 til 1-1-2014	1,2	-6,8
6-16 årige		
Andel pr. 1-1-2014	13,5	13,1
Vækst i antal fra 1-1-2004 til 1-1-2014	14,2	-0,7
17-28 årige		
Andel pr. 1-1-2014	14,5	15,2
Vækst i antal fra 1-1-2004 til 1-1-2014	22,9	13,9
29-64 årige		
Andel pr. 1-1-2014	45,6	46,8
Vækst i antal fra 1-1-2004 til 1-1-2014	0,9	-2,4
65+ årige		
Andel pr. 1-1-2014	19,6	18,2
Vækst i antal fra 1-1-2004 til 1-1-2014	0,7	27,6
Vækst i samlet befolkningstal fra 1-1-2004 til 1-1-2014	5,3	4,3

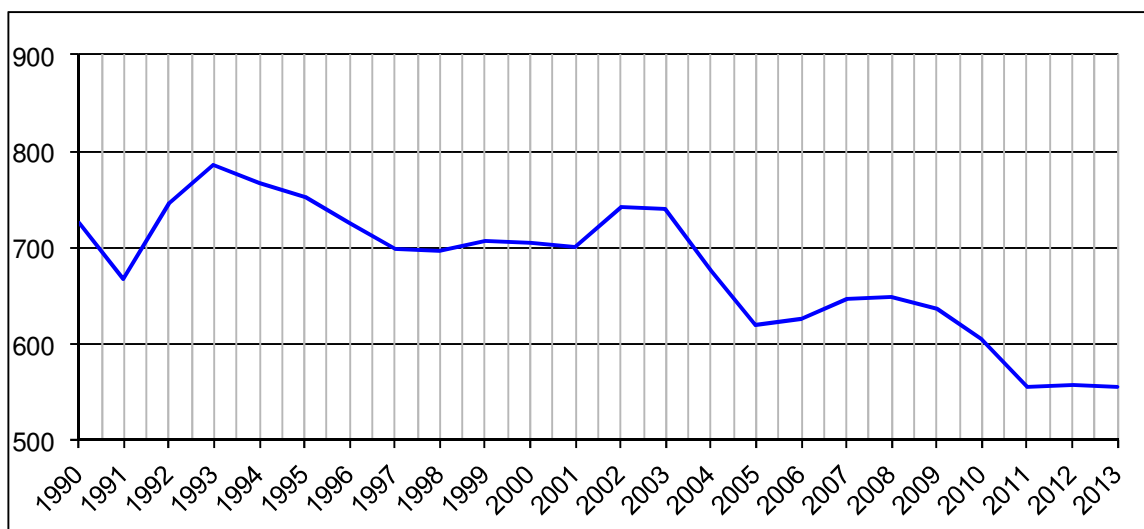
Kilde: Danmarks Statistik

Væksttallene for Lyngby-Taarbæk Kommune og hele landet gennem de seneste 10 år viser, at aldersfordelingen i kommunen og i hele landet har nærmet sig hinanden.

DØDSFALD

I begyndelsen af 60'erne var der ca. 400 dødsfald om året i kommunen. Antallet af dødsfald afspejler udviklingen i de ældste årgange. Antallet af dødsfald steg frem til 1993 (786 dødsfald). Siden da har de årlige dødsfald udvist en faldende tendens. I 2013 døde 555 personer.

Figur 18: Antal døde 1990-2013

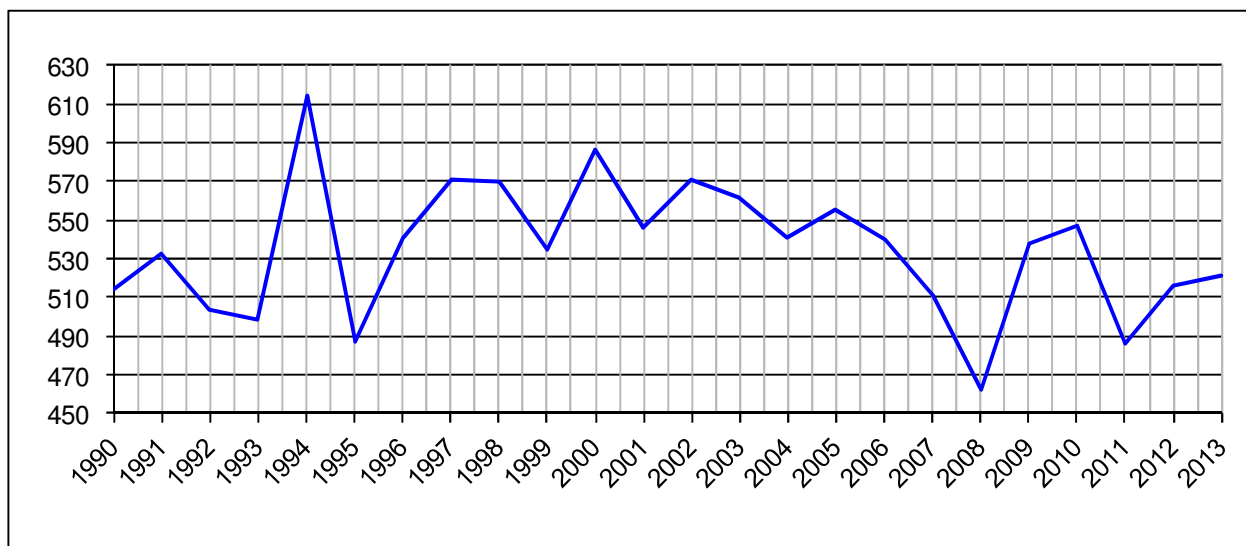

Kilde: Danmarks Statistik

FØDSLER

Antallet af fødsler i kommunen faldt fra ca. 1.000 i begyndelsen af 60'erne til 374 i 1984. Fra 1985 til 2000 har tendensen været en stigning i antallet af fødsler. Siden 2001 har tendensen derimod været et fald i antallet af fødsler. Perioden 1990-2013 har dog været karakteriseret ved store årlige udsving i antallet af fødsler, jævnfør figur 19.

Figur 19: Antal fødsler 1990-2011

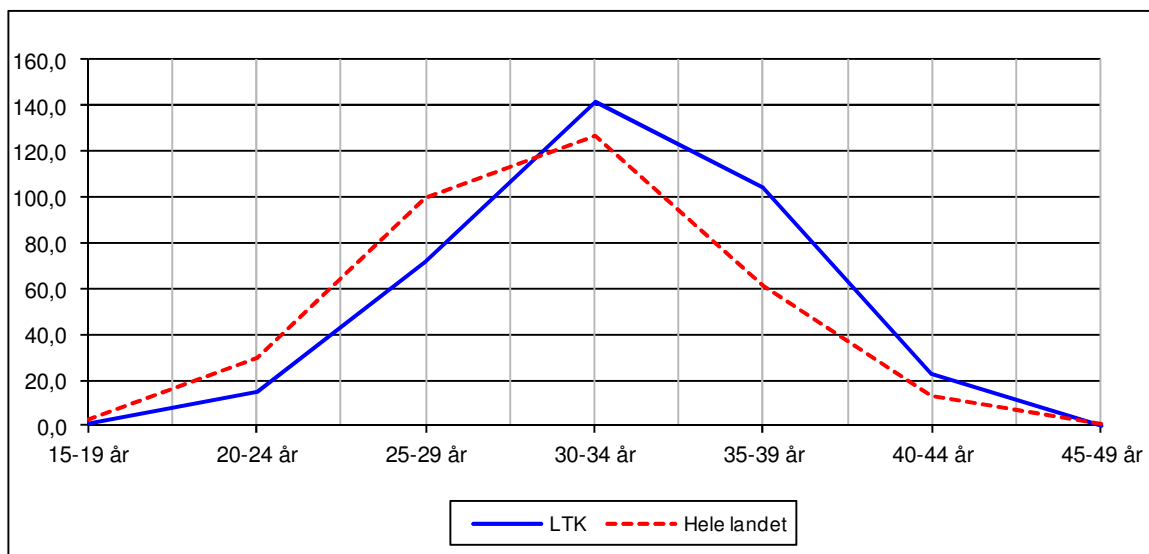

Kilde: Danmarks Statistik

I prognosen forventes antallet af 0-årige at stige fra 534 pr. 1. januar 2014 til 704 pr. 1. januar 2025, jævnfør figur 5.

Antallet af fødte i et bestemt år afhænger af antallet af kvinder i den fødedygtige alder og af de aldersbetingede fødselshyppigheder i året. Ved den **aldersbetingede fødselshyppighed** forstås det antal levendefødte børn, som 1.000 kvinder i en bestemt etårs aldersgruppe føder i løbet af ét år.

Figur 20: Aldersbetinget fødselshyppighed i 2013 i Lyngby-Taarbæk Kommune og hele landet

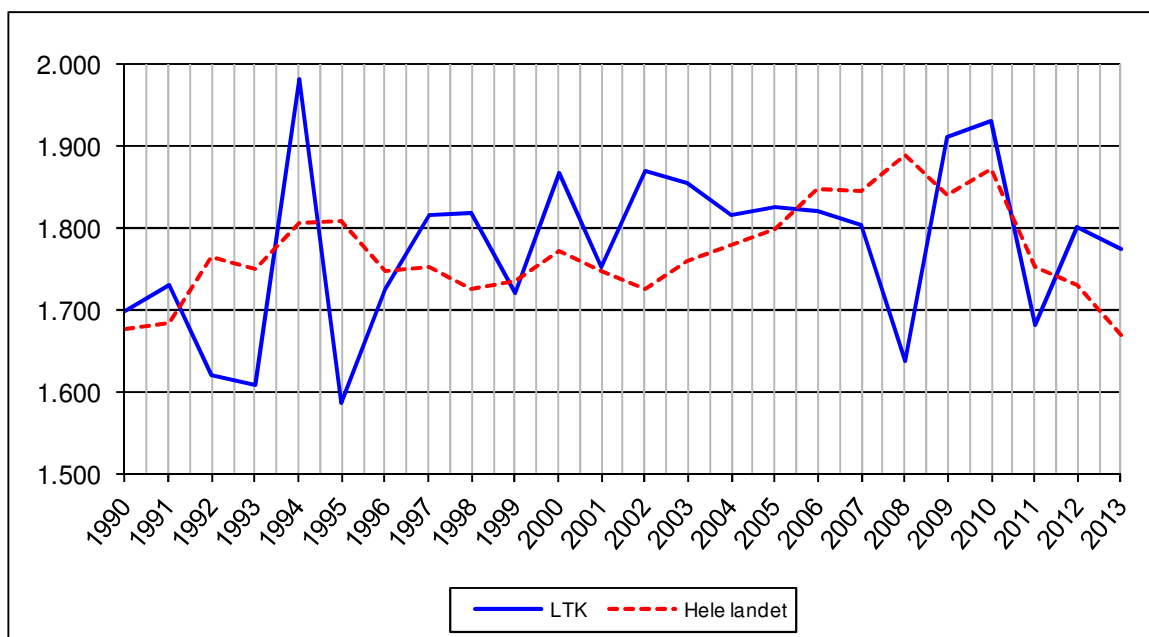

Kilde: Danmarks Statistik

Det ses af figuren, at de over 30-årige kvinder i Lyngby-Taarbæk Kommune får flere børn, end det er tilfældet på landsplan. Omvendt får de under 30-årige kvinder i Lyngby-Taarbæk Kommune færre børn, end det er tilfældet på landsplan. Både i Lyngby-Taarbæk Kommune og i hele landet er det de 30-34-årige, der får flest børn. For blot 6 år siden var det derimod på landsplan de 25-34 årige, der fik flest børn.

Summerer man de aldersbetingede fødselshyppigheder, får man den **samlede fødselshyppighed**, som angiver det antal børn, som 1.000 kvinder vil føde i løbet af alderen 15-49 år, forudsat at ingen af kvinderne dør før det fyldte 50. år, jævnfør figur 21.

Figur 21: Samlet fødselshyppighed 1990-2013

Kilde: Danmarks Statistik

Lyngby-Taarbæk Kommune har siden 70'erne og frem til 1989 haft en lavere fødsels-hyppighed end hele landet. Siden 1990 har fødselshyppigheden udviklet sig meget ujævnt i Lyngby-Taarbæk Kommune. I 2013 var fødselshyppigheden i Lyngby-Taarbæk Kommune på ny højere end i hele landet.

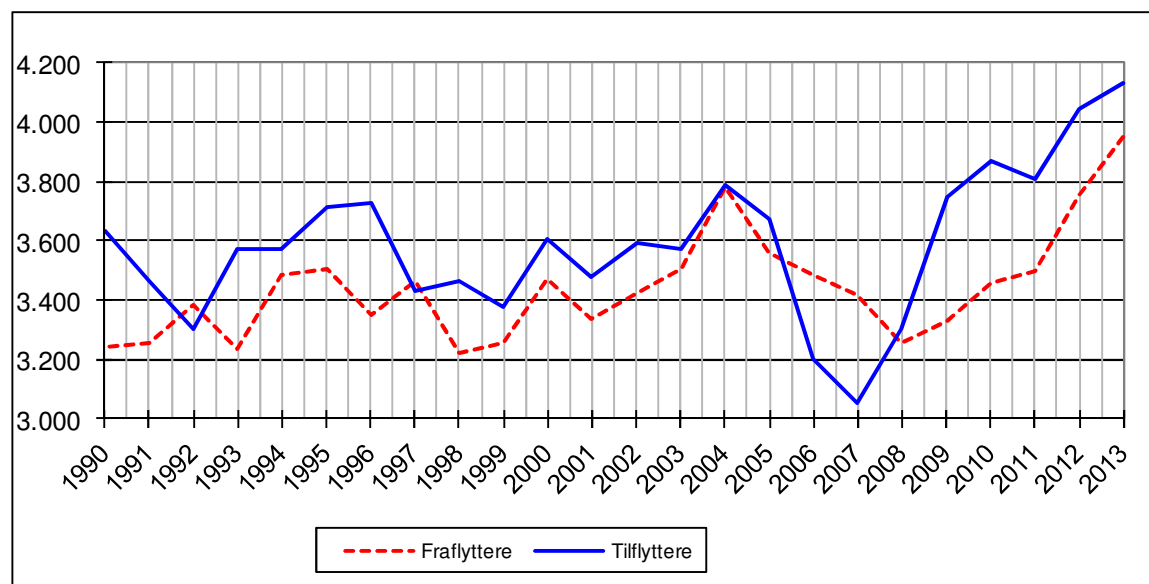
TIL- OG FRAFLYTNINGER TIL LTK FRA ANDRE KOMMUNER

Nettотilflytningen fra andre kommuner har været meget svingende siden 2003 som følge af bl.a. "boligboblen" med stigende huspriser, historisk lave renter og senest Skats ejendoms- og grundvurderinger.

Nettотilflytningen til en kommune afhænger generelt set af bl.a. forhold så som boligudbygningen i kommunen, hvor i livsforløbet borgerne befinder sig, borgernes økonomiske formåen, samfundsøkonomiske forhold f.eks. huspriser, renteniveauet, grundvurderinger m.m.

Siden 2008 har der dog været en stigende og høj til- og fraflytning i kommunen.

Figur 22: Antal til- og fraflyttere årligt fra 1990-2013

Tabel 6: Nettотilflytning til LTK 2004-2013

	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
0-5 år	94	114	32	1	87	168	237	139	199	150
6-16 år	21	31	0	-21	-1	56	72	60	25	17
17-28 år	-172	-97	-136	-292	-161	-139	-194	-184	-241	-196
29-50 år	174	171	-71	14	199	339	352	334	351	248
51-64 år	-48	-59	-45	-54	-30	24	-8	16	4	-21
65+ år	-65	-46	-66	-13	-44	-30	-51	-53	-48	-14
I alt	4	114	-286	-365	50	418	408	312	290	184

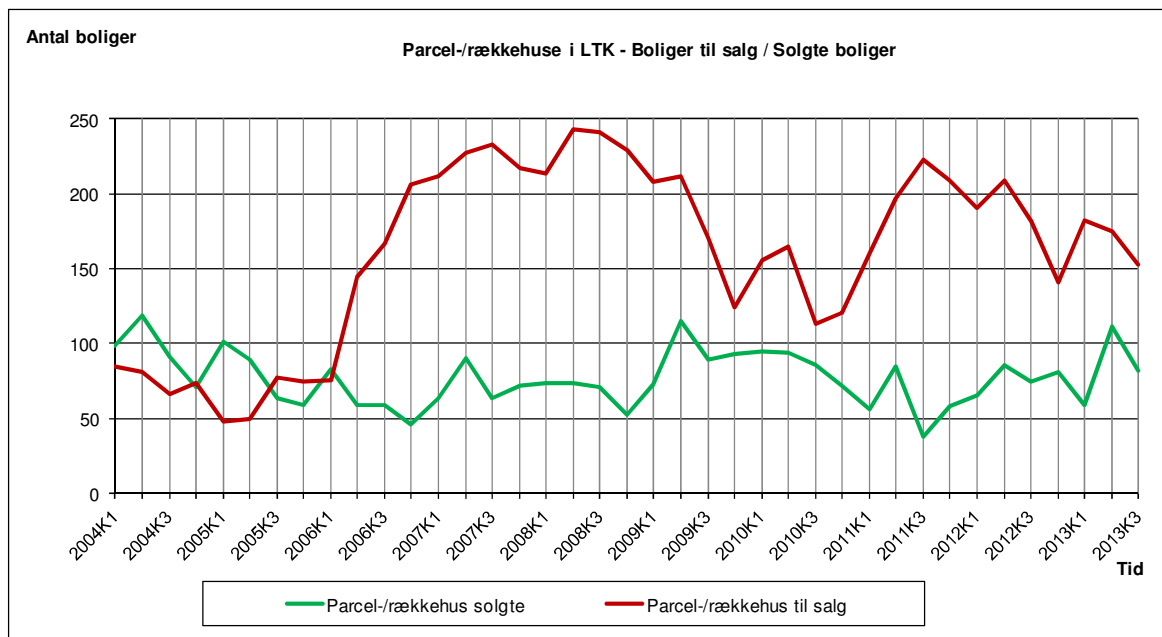
Positive tal er udtryk for nettотilflytning. Negative tal er udtryk for nettотraflytning.

Det kan således konstateres, at for 5. år i træk har der været en stor nettотilflytning til kommunen fra andre kommuner. Dog med en aftagende tendens. Nettотilflytningen har bestået af unge familier med børn. Sidste års befolkningsprognose fangede denne ud-

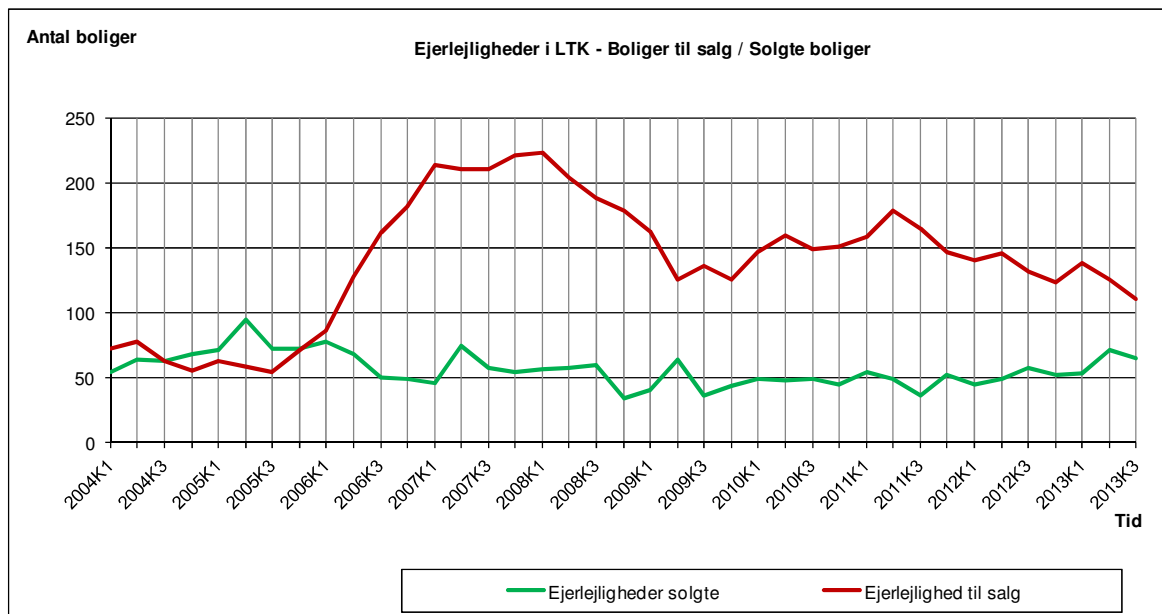
vikling ganske pænt, idet de 0-5 årige kun er overvurderet med 12 børn pr. 1. januar 2014.

Men hvad med den fremtidige nettotilflytning til LTK? Renten er stadig historisk lav, der er stadig et noget mindre overudbud af boliger til salg i kommunen set i forhold til antallet af solgte boliger, og de høje grundvurderinger i LTK og dermed usikkerheden om de fremtidige grundskyldsbetalinger har fået mediernes og borgernes opmærksomhed.

Figur 23: Parcel- / rækkehuse til salg/solgte

Figur 24: Ejerlejligheder til salg / solgte

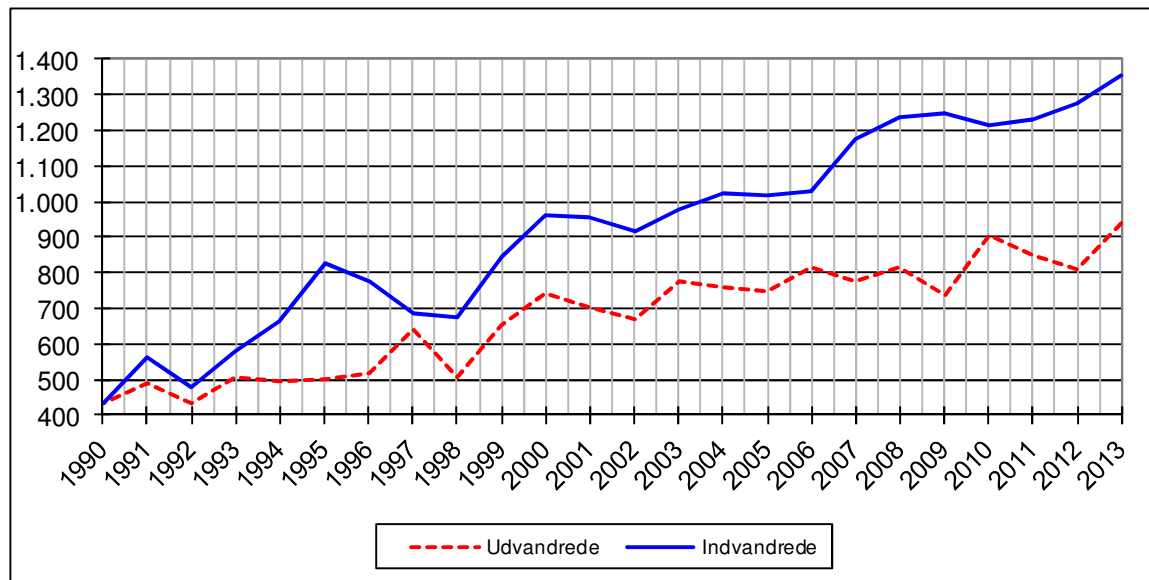

Ovenstående får alt sammen pilen til at pege i retning af fortsat men aftagende nettotilflytning til kommunen.

NETTOINDVANDRINGEN TIL LTK FRA UDLANDET

Indvandringen til LTK og udvandringen fra LTK har været støt stigende siden 1990. I alle årene har der været tale om nettoindvandring til kommunen bestående af primært 17-28 årige, hvor hovedparten formodentlig har skullet studere på DTU. Nettoindvandringen af 17-28 årige har dog udvist en faldende tendens siden 2009.

Figur 25: Ind- og udvandringen til / fra LTK

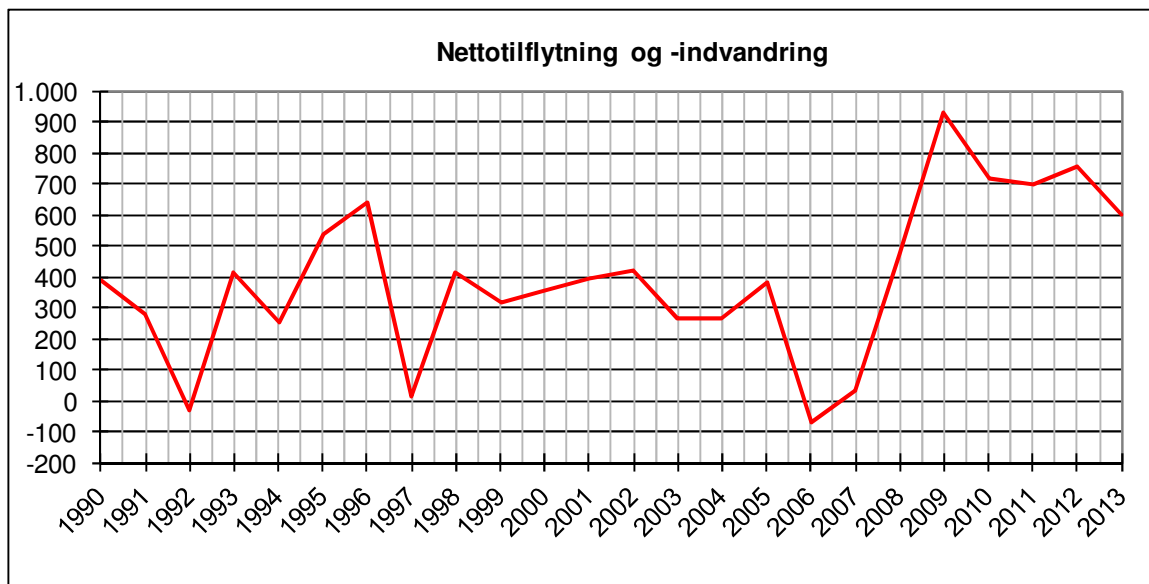
Tabel 7: Nettoindvandringen til LTK 2004-2013

	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
0-5 år	13	10	-4	10	15	23	24	27	19	10
6-16 år	18	-6	-24	10	18	22	7	9	18	21
17-28 år	189	266	275	350	316	395	261	312	356	275
29-50 år	36	-6	-36	40	54	72	35	35	71	90
51-64 år	7	1	-1	-9	21	-3	-16	-2	-5	10
65+ år	-1	4	2	-3	0	0	-1	2	6	7
I alt	262	269	212	398	424	509	310	383	465	413

DEN SAMLEDE NETTOTILFLYTNING OG NETTOINDVANDRING TIL LTK

Den samlede nettotilflytning og nettoindvandring til LTK fremgår af nedenstående graf og tabel, der begge viser et fald i nettotilflytning og nettoindvandring til LTK fra og med 2009.

Figur 25: Samlet nettotilflytning og nettoindvandring til LTK

Tabel 8: Samlet nettotilflytning og nettoindvandring til LTK

	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
0-5 år	107	124	28	11	102	191	261	166	218	160
6-16 år	39	25	-24	-11	17	78	79	69	43	38
17-28 år	17	169	139	58	155	256	67	128	115	79
29-50 år	210	165	-107	54	253	411	387	369	422	338
51-64 år	-41	-58	-46	-63	-9	21	-24	14	-1	-11
65+ år	-66	-42	-64	-16	-44	-30	-52	-51	-42	-7
I alt	266	383	-74	33	474	927	718	695	755	597

BOLIGUDBYGNINGSPLAN

Økonomiudvalget godkendte den 27. februar 2014 nedenstående plan for boligudbygningen i kommunen.

Tabel 9: LTK's vedtagne boligprogram 2014-2019

Formål	Boligtype	2014	2015	2016	2017	2018	2019	I alt 14-19
For ældre:								
Plejeboliger, Bredebo	Etage, leje	48						
Lykkens Gave	Etage, leje	-29						
Borrebakken	Etage, leje	-20						
Omsorgsboliger Buddingevej 50	Etage, leje		40					
Deltotal		-1	40	0	0	0	0	39
For sindslidende								
Deltotal		0	0	0	0	0	0	0
For unge:								
DTU					200			
Kanalvej				50	100	100		
Kgs. Lyngby				200	200			
Del total		0	0	250	500	100		850
For alle:								
Fordelt over hele kommunen	Parcelhuse, ejer	5	5	5	5	5	5	
Landmålervej	Tæt/lav		3					
Skovtofte	Tæt/lav, etage	26						
Trongårdsarealet	Tæt/lav			30	30			
Deltotal		31	8	35	35	5	5	119
Total		30	48	285	535	105	5	1008

Kommunens boligprogram er kun 6-årigt, mens befolkningsprognosen er 12-årig. Kilderne til vækst i kommunens folketal er fødselsoverskuddet, nettotilflytningen fra andre kommuner / nettoindvandringen til kommunen og boligudbygningen i kommunen.

Tabel 10: LTK's vedtagne boligprogram i sidste års befolkningsprognose for årene 2013-2024

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	I alt
LTK's vedtagne 4-årige boligprogram - som indgik i den midlertidig godkendt prognose													
Forskerboliger		4											
Ældreboliger	39	19	34										
Familieboliger	58	31	5	5									
Ombygning af autistboliger	-6												
Familieboliger forsigtigt skøn for byfortætning				25	25	25	25	25	25	25	25	25	
1.LTK's vedtagne 4-årige boligprogram	91	54	39	30	25	25	25	25	25	25	25	25	414
Strategigodkendte projekter													
Kollegium med grundkapital fra LTK				200	200								
DTU's bolig fond				200	200								
Campus Village nedrives				-200									
Kanalvej				200	50								
Kamsax-kollegiet					100	100							
Forskerboliger - Kanalvej				25	25								
Kanalvej - familieboliger				25	25								
Forsigtigt skøn for byfortætning udgår grundet byggeri på Kanalvej				-25	-25								
Trongårdsområdet -familieboliger							30	30					
Forsigtigt skøn for byfortætning udgår grundet byggeri på Trongårdsområdet							-25	-25					
2. Strategigodkendte projekter i alt	0	0	0	425	575	100	5	5	0	0	0	0	1.110
Sidste års befolkningsprognose. Vedtagne boligprogram + strategigodkendte projekter (1+2)													
	91	54	39	455	600	125	30	30	25	25	25	25	1.524

En sammenligning af kommunens nye vedtagne boligprogram med boligprogrammet i sidste års befolkningsprognose viser, at der i dette års boligprogram ud over mindre antalsændringer og forskydninger af boliger udgår 50 forskerboliger, 50 familieboliger og 200 kollegieboliger.

Kommunens boligprogram er kun 6-årigt, hvilket har en negativ effekt på udviklingen i folketallet efter 2019, idet det manglende boligbyggeri i årene 2020-2025 både påvirker nettotilflytningen fra udlandet og nettotilflytningen fra andre kommuner negativt.

I det nye forslag til befolkningsprognose for årene 2014-2025 er til kommunens vedtagne boligprogram tillagt 20 boliger i 2019 og 25 boliger årligt fra og med 2020. Dette skyldes, at kommunens boligprogram kun omfatter 6 år med 5 nye boliger i 2019 og ingen nye boliger fra og med 2020 uagtet, at der historisk set byfortættes / bygges nye boliger hvert år. Derfor antagelsen om en beskeden boligudbygning i hele prognoseperioden.

FORUDSÆTNINGERNE I DEN NYE BEFOLKNINGSPROGNOSE

Hvad kendetegner den nye befolkningsprognose 2014-2025? Udgangspunkt er et folketal, der ligger 264 under det folketal, som sidste års prognose forudsagde for 1. januar 2014 – svarende til afvigelsen.

Folketallet pr. 1. januar 2024 ligger i den nye prognose 1.615 under folketallet i sidste års prognose, hvilket er en konsekvens af dels en ændring af årene, der ligger til grund for fremskrivningen af nettotilflytning og nettoindvandring til kommunen, dels ændringer i det vedtagne boligprogram set i forhold til sidste års boligprogram.

Tabel 11: Forudsætningerne i den nye befolkningsprognose sammenlignet med sidste års prognose

Scenarier:	Nettotilflytningen og – indvandringen er baseret på årene:	Er der indlagt boliger ud over LTK's boligprogram?	Antal 0 årige er baseret på:
Ny prognose 2014-2025	2011-2013	Ja, 20 boliger i 2019 og 25 boliger i de efterfølgende år	Et 10-årigt historisk gennemsnit
Sidste års prognose 2013-2024	2008-2012	Ja, 25 boliger fra og med 2018	Et 10-årigt historisk gennemsnit

For at sikre at den nye prognose indeholder de observerede tendenser mht. lavere nettotilflytning og nettoindvandring (primært studerende) til kommunen, bygger prognosticeringen af nettotilflytningen og nettoindvandringen på de 3 seneste år 2011-2013 – modsat sidst års prognose som byggede på årene 2008-2012.

I den nye prognose indgår kommunens vedtagne boligudbygningsplan for det planlagte byggeri frem til 2019. Da boligudbygningsplanen kun indeholder 5 familieboliger i 2019 og ingen boliger i de efterfølgende år, er der i den nye befolkningsprognose tillagt den vedtagne boligudbygningsplan en beskeden boligudbygning fra og med 2019. Helt konkret 20 familieboliger i 2019 og 25 familieboliger i hvert af de efterfølgende år.

Hensigten med disse korrektioner er at tage et vist hensyn til, at der også fremadrettet bygges nye boliger / byfortættes i kommunen, selvom de endnu ikke er besluttet politisk. Korrektionerne medfører 61 flere borgere i 2020 stigende til 476 flere borgere i 2025.

Tabel 12: Konsekvenserne af 20 boliger i 2019 og 25 boliger i de efterfølgende år

	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
0 år	0	2	4	6	8	10	12
0-5 år	0	12	27	42	56	70	83
6-16 år	0	9	22	36	52	70	91
17-28 år	0	6	12	18	24	30	36
29-64 år	0	33	75	119	163	209	254
65-79 år	0	1	3	4	6	8	11
80-84 år	0	0	0	0	0	1	1
85-99 år	0	0	0	0	0	0	0
0-99 år	0	61	139	219	301	388	476

Antallet af 0-årige er fastsat ud fra et historisk 10-årsgennemsnit, hvilket giver 540 0-årige pr. 1. januar 2015.

Tabel 13: Udviklingen i folketallet i den nye prognose 2014-2025

Ny prognose	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
0 år Ny	535	540	536	540	555	577	601	624	645	665	685	704
0-5 år Ny	3.701	3.651	3.542	3.471	3.472	3.514	3.580	3.665	3.775	3.903	4.039	4.170
6-16 år Ny	7.339	7.432	7.550	7.637	7.598	7.533	7.500	7.442	7.408	7.363	7.342	7.273
17-28 år Ny	7.879	8.081	8.255	8.699	9.393	9.610	9.654	9.770	9.775	9.706	9.547	9.545
29-64 år Ny	24.709	24.761	24.775	24.782	24.845	24.851	24.933	24.938	24.996	25.093	25.257	25.350
65-79 år Ny	7.118	7.268	7.433	7.585	7.758	7.926	8.054	8.185	8.335	8.463	8.577	8.630
80-84 år Ny	1.422	1.359	1.348	1.345	1.362	1.396	1.426	1.457	1.471	1.546	1.635	1.751
85-99 år Ny	2.069	2.076	2.049	2.026	1.980	1.922	1.883	1.864	1.835	1.831	1.829	1.844
0-99 år Ny	54.237	54.629	54.951	55.545	56.409	56.751	57.030	57.321	57.595	57.905	58.226	58.563
Vækst		392	322	594	863	343	279	290	274	310	321	337

Tabel 14: Den nye prognose 2014-2025 sammenlignet med sidste års prognose 2013-2024

Ny prognose	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
0 år	-4	3	-4	-8	-17	-24	-28	-31	-34	-35	-36
0-5 år	-12	-30	-73	-107	-150	-168	-181	-205	-222	-238	-248
6-16 år	-52	-76	-113	-146	-169	-235	-280	-318	-350	-373	-401
17-28 år	-151	-170	-148	-257	-280	-231	-187	-108	-45	-83	-121
29-64 år	-46	-79	-166	-273	-362	-464	-561	-693	-814	-854	-891
65-79 år	1	-2	5	-2	5	-14	-19	-39	-47	-52	-64
80-84 år	-5	-11	6	7	11	18	24	29	29	34	36
85-99 år	0	13	18	28	34	39	40	54	55	66	73
0-99 år	-264	-356	-470	-750	-912	-1.054	-1.164	-1.280	-1.395	-1.501	-1.615

+ angiver at den nye prognose overstiger den gamle prognose
 - angiver at den nye prognose ligger under den gamle prognose

Det lavere folketal pr. 1. januar 2014, skiftet i årene til beregning af nettoindvandringen og nettotilflytningen samt ændringerne i forudsætningerne om den fremtidige boligudbygningen i kommunen indebærer overordnet set, at det samlede årlige folketal år for år skønnes lavere end i sidste års prognose. Der er dog tale om en væsentlig årlig stigning i folketallet i perioden, jævnfør tabel 13.

Bilag 5

Ny og gammel prognose sammenlignet

Den nye befolkningsprognose sammenlignet
med sidste års prognose inden for udvalgte
aldersgrupper

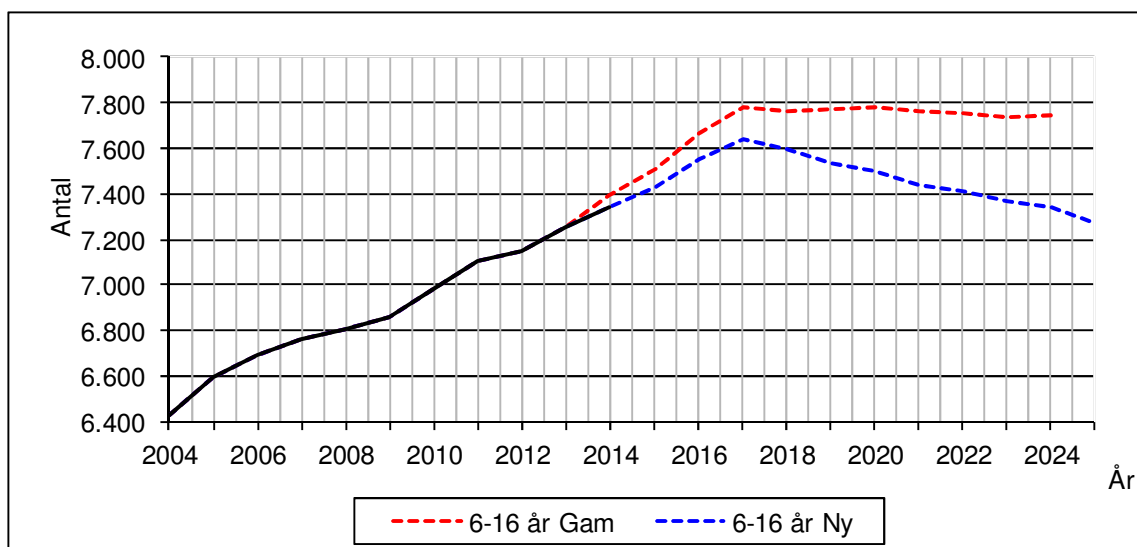
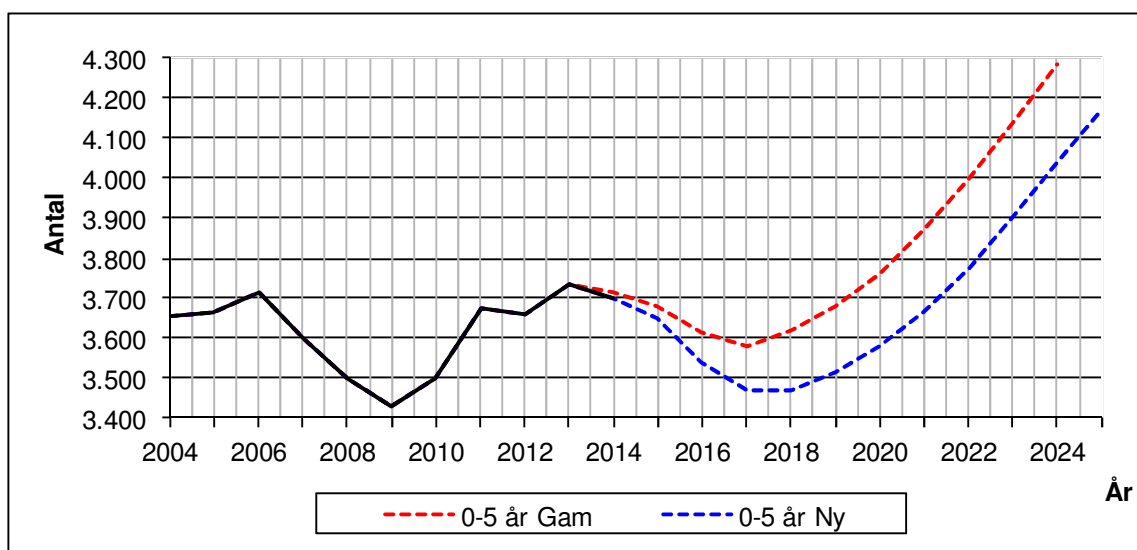
Folketal pr. 1. januar

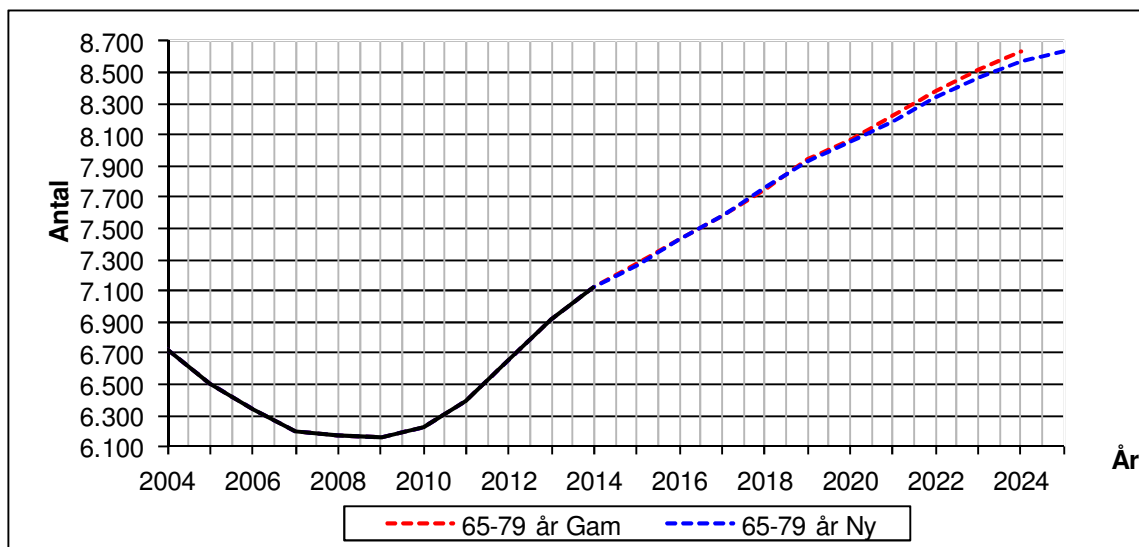
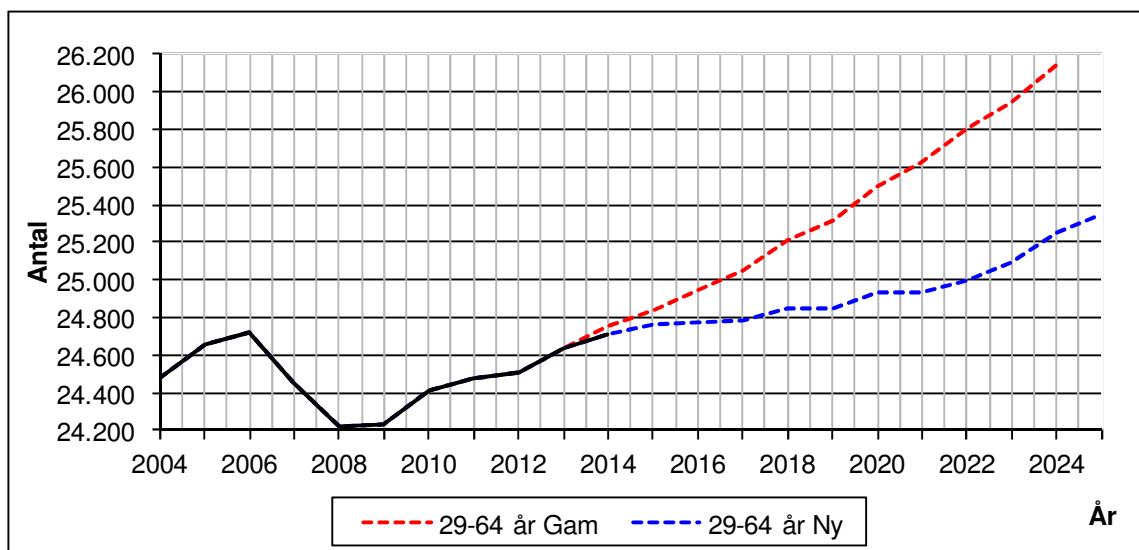
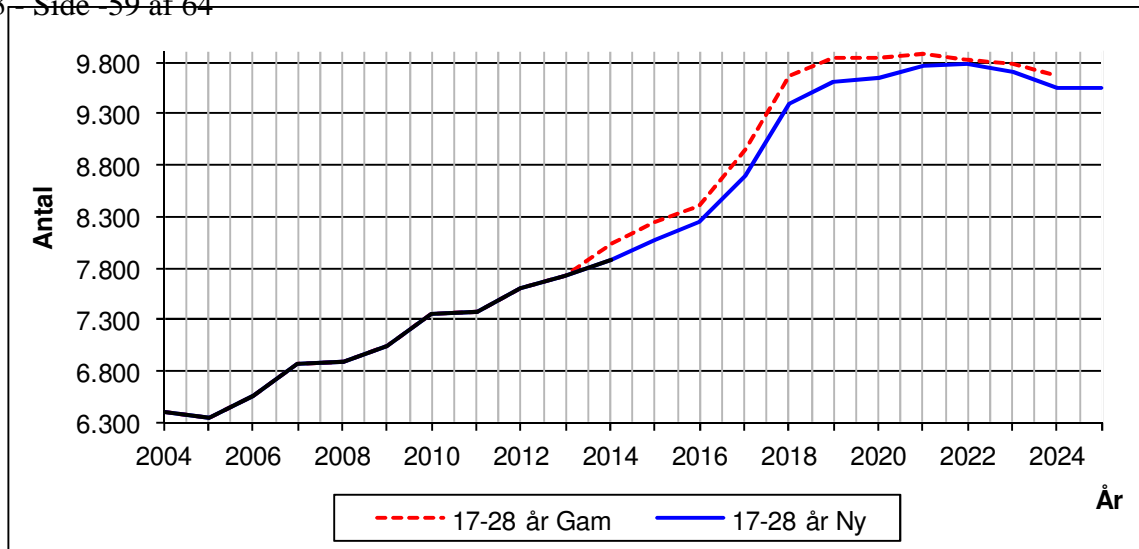
Øversigten viser forskellen mellem den nye befolkningsprognose og sidste års prognose.

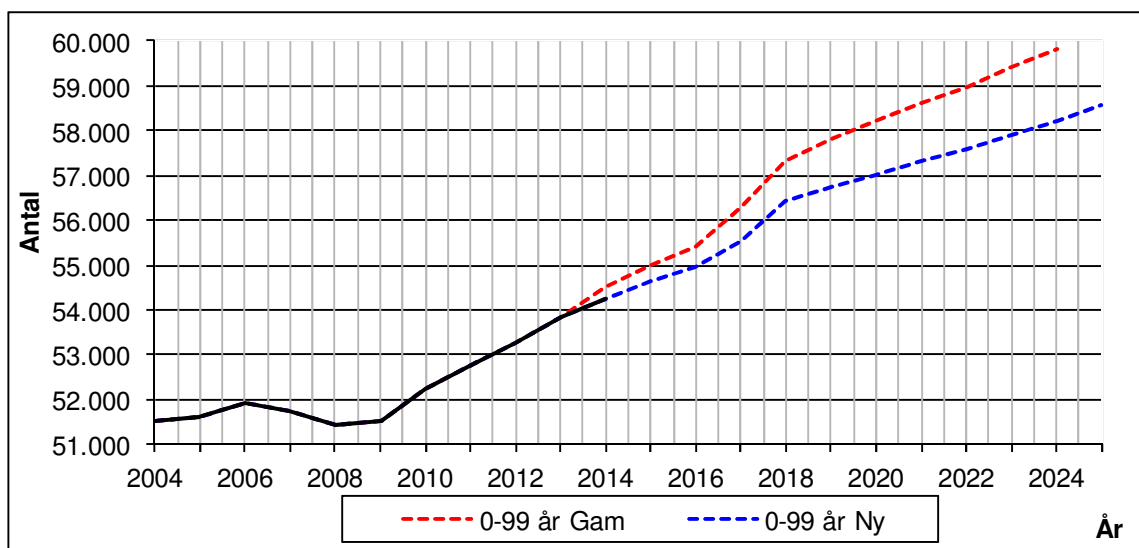
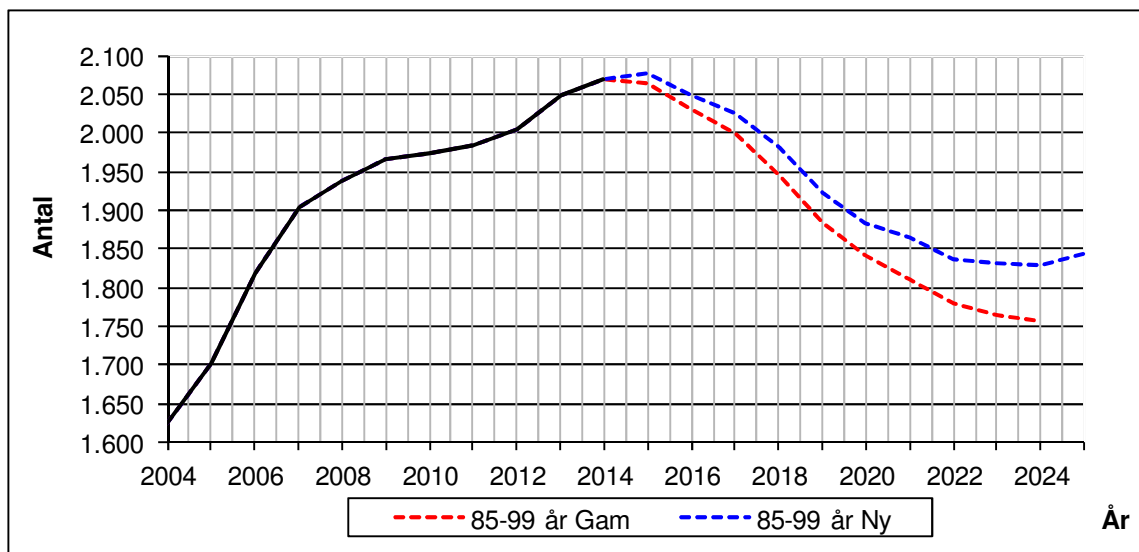
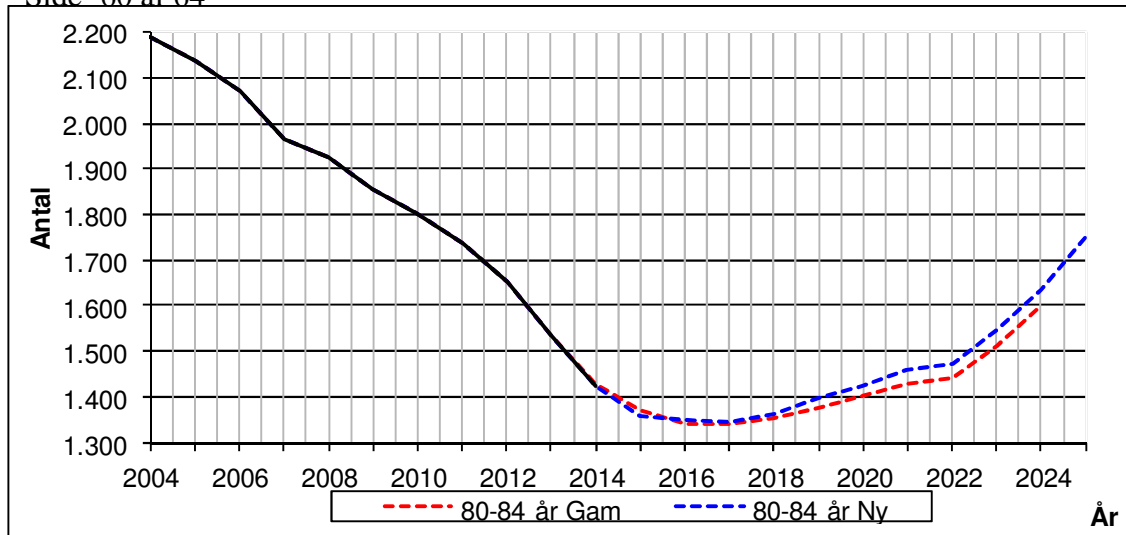
	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
0 år	-4	3	-4	-8	-17	-24	-28	-31	-34	-35	-36
0-5 år	-12	-30	-73	-107	-150	-168	-181	-205	-222	-238	-248
6-16 år	-52	-76	-113	-146	-169	-235	-280	-318	-350	-373	-401
17-28 år	-151	-170	-148	-257	-280	-231	-187	-108	-45	-83	-121
29-64 år	-46	-79	-166	-273	-362	-464	-561	-693	-814	-854	-891
65-79 år	1	-2	5	-2	5	-14	-19	-39	-47	-52	-64
80-84 år	-5	-11	6	7	11	18	24	29	29	34	36
85-99 år	0	13	18	28	34	39	40	54	55	66	73
0-99 år	-264	-356	-470	-750	-912	-1.054	-1.164	-1.280	-1.395	-1.501	-1.615

+ angiver at den nye prognose overstiger den gamle prognose

- angiver at den nye prognose ligger under den gamle prognose

Bilag 6

Ændret regnemetode for dødeligheden for de 85+ årige

Konsekvensen af Danmarks Statistiks
ændrede regnemetoden for beregningen af
dødeligheden for de 85+ årige

Folketal pr. 1. januar

ANVENDELSEN AF DØDSHYPPIGHEDER FOR DE 85+ ÅRIGE

Danmarks Statistiks beregningsmetode for restlevetiden for de 85+ årige har fra og med 2012 været de såkaldte dødshyppigheder.

Grundtanken med dødshyppighederne er, at der bliver flere ældre, som qua lægevidenskaben opnår at blive 85 år. Denne ældregruppe er dermed mere skrøbelig end tidligere, og har derfor en større sandsynlighed for at dø. På landsplan er således registreret en stigning i dødeligheden for de 85+ årige.

Dødshyppighederne er ikke anvendt i den nye befolkningsprognose 2014-2025. Her anvendes samme regnemetode for fremskrivningen af de 85+ årige som for øvrige aldersgrupper.

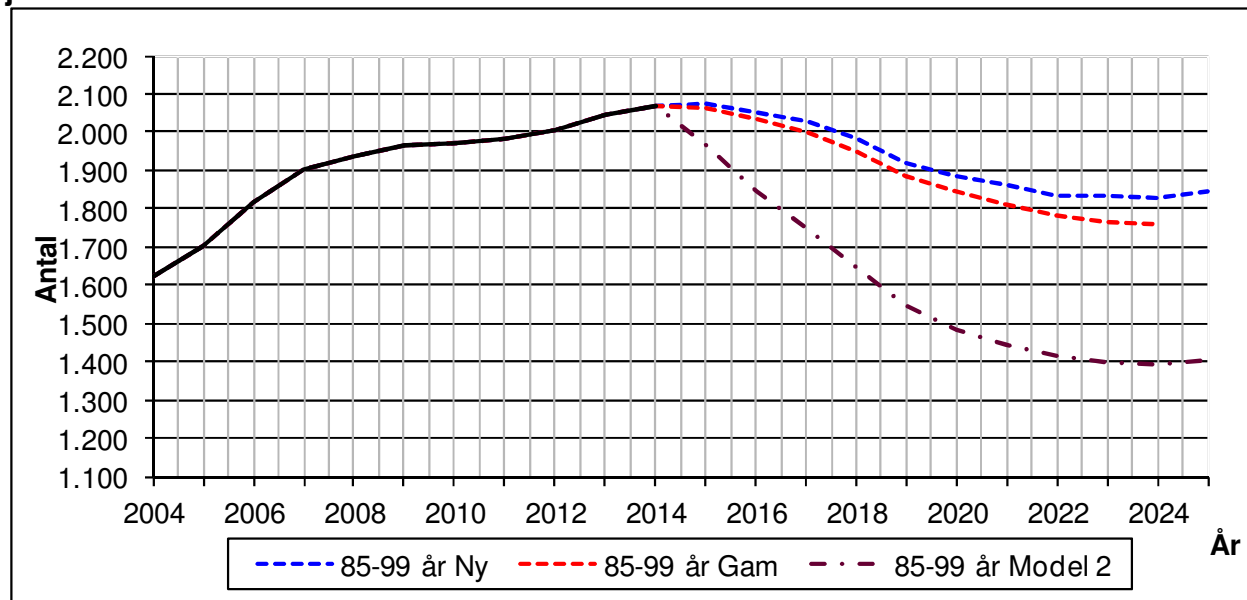
Anvendes de nye dødshyppigheder i kommunens nye befolkningsprognose medfører det et kraftigt fald i antallet af 85+ årige set i forhold til en normal fremskrivning af de 85+ årige.

Tallene er pr. 1. januar

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
85-99 år	0	-111	-204	-278	-335	-375	-400	-419	-422	-432	-436

Hvis man tror, at de nye dødshyppigheder kan anvendes til fremskrivningen af de 85+ årige i kommunen ville antallet af borgere set i forhold til den nye prognose skulle sænkes med 111 personer i 2015 stigende til 436 personer i 2024.

Anvendelsen af de nye dødshyppigheder på ældreområdet – 85+årige – pr. 1. januar i året

De tidligere års befolkningsprognose har ramt rimeligt præcist med hensyn til de gamle og rigtig gamle – altså aldersgruppen 85+ årige. Sidste års prognose forudsagde 2.069 85+ årige pr. 1. januar 2014, hvilket holdt stik.

I 2006 døde 263 85+ årige ud af et samlet antal ældre på 1.817 - svarende til at 14,5 procent af aldersgruppen døde. I 2013 døde 277 85+ årige ud af et samlet antal ældre på 2.048 - svarende til at 13,5 procent af aldersgruppen døde.

LTK har således p.t. ikke kunnet registrere en stigende dødelighed for de 85+ årige på baggrund af de historiske tal (tværtimod). Derfor er de nye dødshyppigheder ikke anvendt i den nye befolkningsprognose, men vist som et selvstændigt muligt scenarie og opmærksomhedspunkt.

Strategiseminar

den 28. maj kl. 8.30 -12.30 med efterfølgende frokost
på Hotel Scandic Eremitage, Klampenborgvej 230, 2800 Kgs. Lyngby

Program:

Kl. 8.30 – 9.00	Kaffe med morgenmad
Kl. 9.00 – 9.10	Velkomst v/ borgmesteren Herunder formål og forventninger
Kl. 9.10 – 10.15	Kort status over den aktuelle økonomiske situation v/CØP, herunder betydningen for budgetlægningen 2015-18 af: <ul style="list-style-type: none">• Resultatet af regnskab 2013• Forventet regnskab 2014 (1. anslået regnskab)• Signaler om den kommende aftalen mellem regeringen og KL om kommunernes økonomi for 2015• Seneste skøn over finansieringsposterne 2015-18. Endvidere kort om øvrige udfordringer og usikkerheder i forhold til budgettet, herunder nye reformer på vej.
Kl. 10.15 – 10.30	Pause
Kl. 10.30 – 12.00 med indlagt pause kl. xx – xx	Gennemgang af fagudvalgenes indstillinger til effektiviseringer i 2015 samt forslag til analyser v/udvalgsformændene og direktion: <ul style="list-style-type: none">• Generel overblik over udvalgenes forslag• Social- og Sundhedsudvalgets forslag• Børne- og Ungdomsudvalgets forslag• Kultur- og fritidsudvalgets forslag• Teknik- og miljøudvalgets forslag• Erhvervs- og Beskæftigelsesudvalgets forslag• Økonomiudvalgets forslag Der er mulighed for opklarende spørgsmål undervejs.
Kl. 12.00 – 12.30	Opsamling – og det videre arbejde med budgetlægningen 2015-18 v/borgmester og kommunaldirektør.
Kl. 12.30 – 13.00	Frokost

N O T A T
om
Bruger- og borgerproces

Økonomiudvalget besluttede den 18. marts 2014 at gennemføre en bruger- og borgerproces i forbindelse med budgetprocessens første del, hvor fagudvalgene træffer beslutninger om budgetreduktioner.

Forvaltningen vil i tilknytning til denne del af processen orientere i lokalpressen (DGO) og på hjemmesiden om, at der allerede i 1. halvdel af 2014 træffes beslutninger om budgetreduktioner, mens der efter sommerferien gennemføres politiske forhandlinger om det råderum, der kan udledes af det budgetforslag, der offentliggøres ultimo august. Orienteringen vil blive givet efter påske.

Herudover vil der jf. økonomiudvalgets nye beslutning blive gennemført et åbent borgermøde (en slags "udvidet træffetid"), og der vil blive oprettet en elektronisk adgang for både brugere og borgere til at fremsende forslag og bemærkninger til effektiviseringsemner.

Ad borgermødet ("udvidet træffetid")

Mødet er et supplement til det borgermøde, der allerede er godkendt i den oprindelige tidsplan, og som afholdes 2. september kl. 18-21, dvs. umiddelbart efter at budgetforslaget for 2015-18 er offentliggjort, men før starten af de politiske forhandlinger.

Det supplerende arrangementet "udvidet træffetid" foreslås afholdt den 20. maj kl. 18-20, således at mødet placeres umiddelbart efter, at fagudvalgene har godkendt forslagene til effektiviseringer og omprioriteringer, men forud for økonomiudvalgets endelige beslutning den 19. juni om hvilke forslag, der skal indarbejdes i budgetforslaget for 2015-18.

Arrangementet foreslås afviklet i kommunalbestyrelsens mødesal, hvor der vil blive opstillet caféborde, som er fordelt udvalgsvis. Det foreslås, at udvalgsformændene bemande de respektive stande, og at de øvrige medlemmer fordeler sig i forhold til det udvalg, de repræsenterer. Hvis et medlem dækker flere udvalg, opfordres den enkelte til at vælge, således at der så vidt muligt opnås en ligelig fordeling mellem standene.

Forvaltningen vil være til stede ved direktører og centerchefer for at besvare afklarende spørgsmål. Herudover vil lokalet i begrænset omfang blive forsynet med plancher, der viser fordelingen af budgetterne på de enkelte områder.

Ad elektronisk adgang

Brugere og borgere får endvidere mulighed for at komme med forslag til effektiviseringer og til at komme med kommentarer til de forslag, der allerede arbejdes med i udvalget, via en kanal, som består af en elektronisk postkasse på hjemmesiden. Postkassen oprettes specielt til bruger-/brugerkommentarer i en begrænset periode – fra primo maj til den 28. maj, d.v.s. i en

udvidet periode i forhold til høringen af de høringsberettigede, der efter planen ligger i 2. halvdel af maj. Det betyder, at:

- a. Der oprettes en særskilt mailadresse
- b. Der optages en notits i DGO, hvor borgernes mulighed for at komme til orde annonceres.
- c. Der sendes en kvittering til en afsender med besked om, at kommentaren vil blive sendt til den politiske behandling.

Dorthe Randeris

Økonomiudvalget
27-02-2014
Sag nr. 7

7. Budgetprocessen for 2015-18 - fastlæggelse af proces- og tidsplan

Sagsfremstilling

I fortsættelse af drøftelsen på Økonomiudvalgets møde den 16. januar 2014 og den indgåede aftale om budgetlægningen (bilag), fremlægges den mere detaljerede proces- og tidsplan for budgetlægningen 2015-18 (bilag).

Aftalen har til formål at sikre en flerårig og stabil budgetlægning og at skabe et årligt økonomisk råderum via effektiviseringer og omprioriteringer, og gennemføres bl.a. gennem en tidlig og styrket involvering af fagudvalgene og gennem inddragelse af ledere og medarbejdere - bl.a. via MED-systemet.

Aftalen indeholder flg. hovedelementer:

1. En fast årlig reduktion på 1 procent pr. år i den fireårige valgperiode, der tilvejebringes gennem effektiviseringer og omprioriteringer
2. Råderummet anvendes til
 - a) sænkning af grundskylden med 0,5 pr. i 2015 svarende til ca. 10 mio. kr., samt en yderligere sænkning af grundskylden med 0,5 pr. i hvert af årene 2016-18
 - b) en ramme til at imødegå andre økonomiske behov og udfordringer i den kommende budgetperiode
 - c) en ramme til politiske ønsker og (om-)prioriteringer på serviceområderne.
3. Aftalen gennemføres gennem tidlig og styrket inddragelse af fagudvalgene samt inddragelse af ledere og medarbejdere
4. Konkurrenceudsættelsen af kommunale driftsopgaver sættes i bero i perioden
5. En revurdering af den økonomiske strategi
6. Procesbeskrivelse for, hvad der skal indarbejdes i budgetforslaget.

Fastlæggelse af rammereduktionen

En reduktion på 1 procent af serviceudgifterne vil svare til ca. 24 mio. kr. i 2015 og yderligere ca. 24 mio. kr. i hvert af årene 2016 og frem.

Det fremgår af aftalen, at reduktionen ikke forudsættes jævnt fordelt på udvalgsområderne, men i videst mulig omfang gennem en fordeling, der fastholder serviceniveauet på kerneområderne.

Forvaltningen har - til brug for fastlæggelse af fordelingen af forslag på aktivitetsområderne - udarbejdet forskellige modeller (bilag). Udgangspunktet er, at der i første omgang vælges en fordelingsnøgle for 2015, idet fordelingen for 2016 og frem fastsættes senere, jf. også de analyser der foreslås igangsat (jf. nedenfor).

Der er udarbejdet i alt 3 modeller, hvor model 1 viser en ligelig fordeling på 1 pct. på alle områder, mens modellerne 2-3 repræsenterer en skævvdeling, der har til hensigt at begrænse reduktionen på de store velfærdsområder.

Økonomiudvalget skal tage stilling til valg af model.

Forvaltningen foreslår, at der arbejdes med et bruttokatalog, der ligger over de 24 mio. kr.,

således at fagudvalgene sikres konkrete prioriteringsmuligheder.

Processen omkring arbejdet med effektiviserings- og omprioriteringsforslagene

På baggrund af Økonomiudvalgets fordeling af rammereduktionen iværksætter forvaltningen en procesplan (bilag).

Det er en vigtig del af aftalen, at såvel ledere og medarbejdere som fagudvalgene indgår i aktive processer for at skabe så innovative forslag som muligt, således at serviceniveauet i videst mulig omfang fastholdes.

Der skal både arbejdes med specifikke forslag på fagområderne og tværgående forslag (f.eks. omkring digitalisering, indkøb, administration m.v.). Endvidere foreslås det, at der både arbejdes med effektiviseringsforslag og forslag om opgavebortfald på den korte bane (d.v.s. der kan få effekt allerede fra 2015), samt mere langsigtede forslag, der kræver mere dybdegående analyser (f.eks. strukturændringer, investeringsforslag), og som kan forventes at få effekt fra 2016 og frem.

Konkret foreslås, at der i den politiske beslutning inden sommerferien dels besluttet helt konkrete effektiviseringsforslag, der skaber råderum allerede i 2015, dels besluttet en række større budgetanalyser, der kan give et beslutningsgrundlag for effektiviseringer fra 2016. Status og resultater for budgetanalyserne drøftes politisk løbende frem til foråret 2015.

Fagudvalgene skal behandle både forslag til effektiviseringer og forslag til budgetanalyser i flere møder hen over foråret - indledningsvist på marts-møderunden og med indstilling af færdige forslag i maj måned til videre behandling i Økonomiudvalget. Forslagene skal godkendes i Økonomiudvalget i juni, hvorefter de indarbejdes i det budgetforslag, der offentliggøres ultimo august. Undervejs i behandlingen sker inddragelse af de høringsberettigede.

Forvaltningen sikrer, at der i arbejdet med de forslag, der fremlægges for fagudvalgene, sker inddragelse af ledere og medarbejdere - både gennem MED-systemet og gennem opfordring til lokalt at komme med forslag.

Hovedudvalget er i øvrigt involveret igennem hele processen, og der planlægges afholdt et fællesmøde mellem Økonomiudvalget og Hovedudvalget i begyndelsen af juni med henblik på en dialog om de fagudvalgsgodkendte effektiviserings- og omstillingsforslag.

Konkurrenceudsættelsen af kommunale driftsopgaver

Aftalen sætter konkurrenceudsættelsen i bero i perioden 2015-18 for i stedet at sætte fokus på udbud og effektiv indkøb af varer og tjenesteydelser. Den prioritering skal ses på baggrund af, at der i den hidtidige valgperiode er gennemført en del udbud i henhold til den udbudsstrategi, der blev vedtaget den 20. december 2010.

I forhold til den vedtagne konkurrenceudsættelsesplan udestår der imidlertid udbud af intern service (kantinedrift og omstilling) med forventet gevinst på 1,1 mio. kr., samt udbud af it-drift med en forventet gevinst på 0,6 mio. kr.

Forvaltningen forudsætter, at aftalen betyder, at også de to udestående konkurrenceudsættelser af henholdsvis intern service og it-drift sættes i bero, idet der forelægges særskilt sag herom, herunder om alternativer til den forudsatte effektiviseringsgevinst.

Revurdering af den økonomiske strategi

Den indgåede aftale om budgetlægningen indeholder en revurdering af de økonomiske

målsætninger (bilag), som danner grundlag for arbejdet med budgetlægningen for budgetperioden.

Som en del af det beslutningsmateriale, der undervejs fremlægges for Økonomiudvalget til brug for det løbende budgetarbejde - herunder status for den økonomiske situation - vil indgå en opdateret beregning af overholdelsen af de økonomiske målsætninger.

Status for den økonomiske situation

Forvaltningen har til indeværende møde udarbejdet det seneste skøn over økonomien 2015-18 (bilag). Status viser, at trækket på kassebeholdningen vil være lidt større end budgetlagt i Budget 2014-17, dels som følge af besluttede ændringer i driften siden budgetvedtagelsen og konsekvenserne af kontanthjælpsreformen, der fremlægges som særskilt sag i indeværende møde, dels fordi anlægsrammen i 2015 og 2016 er rettet til med beslutningerne vedr. Kanalvejsgrunden, og fordi anlægsrammen i 2018 er sat til 100 mio. kr. Hertil kommer ændringer i 2018 f.s.a., at ejendomssalget sættes til 0.

Endelig er konsekvenserne af aftalen om budgetlægningen 2015-18 vedr. lån og afdrag indarbejdet.

Det fremgår af den indgåede aftale, at der skal ske en tæt opfølgning på den økonomiske situation i løbet af processen, så der efter behov kan aftales nye initiativer.

Forvaltningen følger løbende op på status for den økonomiske situation. I april fremlægges befolkningsprognose og deraf følgende økonomiske konsekvenser. I maj fremlægges status efter 1. anslået regnskab, og frem mod sommerferien fremlægges status efter udvalgssager samt forslag til anlægsplan og salgsbudget for den kommende periode. I august fremlægges status efter kommuneaftalen, der indgås i juni, samt 2. anslået regnskab 2014.

Budgetforslag, høring og budgetforhandlinger

Det fremgår af aftalen, at både effektiviserings- og omstillingsforslagene samt grundskyldssænkningen skal indarbejdes i budgetforslaget. Forvaltningen udarbejder budgetforslaget på baggrund af retningslinierne fastsat i medfør af nærværende sag samt Økonomiudvalgets beslutninger i juni.

Herefter offentliggøres budgetforslaget ultimo august 2014. Forslaget sendes i høring hos de høringsberettigede, ligesom det foreslås, at der i lighed med sidste år afholdes et borgermøde den 2. september. Der vil senere blive fremlagt et koncept for borgermødet.

På baggrund af budgetforslaget samt bidrag fra høringsproceduren igangsættes den politiske forhandlingsrunde om budgettet og udmøntningen af det tilbageværende råderum.

Budgettet vedtages ved 2. behandlingen i Kommunalbestyrelsen den 6. oktober 2014.

Tidsplan

Den samlede tids- og procesplan er beskrevet i det sagen tidligere nævnte og vedlagte materiale (bilag). Heri indgår forslag til møder, der ikke allerede er fastlagt i den politiske mødekalender. Det gælder strategiseminarer for kommunalbestyrelsen til brug ved drøftelse af den økonomiske situation og de foreløbige forslag til budgetreduktionerne den 28. maj.

Det gælder ligeledes Borgermødet (med forslag til datoen den 2. september 2014). Endvidere er der indarbejdet forslag om et ekstraordinært Økonomiudvalgsmøde den 18. august til drøftelse af udkast til budgetforslag samt til behandling af Halvårsregnskabet 2014. Endelig er der indarbejdet forslag til datoer for budgetforhandlingsmøder.

Økonomiske konsekvenser

Opgaven løses inden for rammen.

Beslutningskompetence

Økonomiudvalget.

Indstilling

Forvaltningen foreslår, at

1. den beskrevne samlede proces- og tidsplan anvendes
2. udvalget fastlægger fordelingen af rammereduktionen med udgangspunkt i de af forvaltningens skitserede modeller
3. status for den økonomiske situation tages til efterretning
4. mødedatoer til Borgermøde, til ekstraordinær Økonomiudvalgsmøde og til budgetforhandlingsmøder fastsættes.

Økonomiudvalget den 27. februar 2014

Ad 1)

Godkendt, dog således, at der også i løbet af ultimo APR el. MAJ indlejres en bruger- og borgerproces.

Ad 2)

Model 3 anvendes med de drøftede justeringer, således at park, vej og kirkegårde nedjusteres til 1 pct., og restprovenuet fordeles på de områder, der ligger under 1 pct.

Modellen anvendes i 2014 med de drøftede justeringer.

Ad 3)

Taget til efterretning.

Ad 4)

De foreslåede datoer godkendt.

Henrik Brade Johansen (B) var fraværende. I stedet deltog Henrik Bang (Ø).

Morten Normann Jørgensen var fraværende (F). I stedet deltog Hanne Agersnap (F).

Bilagsfortegnelse

1. Bilag 1 Lyngby-Taarbæk-aftalen 2014 Hovedelementer i aftale om budgetlægning.pdf
2. Bilag 2 Tidsplan for budgetprocessen 2015-18 - pr 10-02-2014.pdf
3. Bilag 3 Besparelser 1 pct serviceudgifter.pdf
4. Bilag 4 Administrativ procesplan.pdf
5. Bilag 5 Økonomiske målsætninger ØK sag 27-02-2014.pdf
6. Bilag 6 Budgetgrundlag 2015-18 budgetproces 2014-02-19.pdf

Den 10. februar 2014/revideret med ØK-beslutning den 27.2.2014

Bilag 2

Tids- og procesplan for Budgetlægningen 2015-18

Første halvår 2014:

Dato	Udvalg	Opgave
29. januar	Politiske partier	Der indgås aftale om budgetlægningen for 2015-18 mellem kommunalbestyrelsens partier med undtagelse af Enhedslisten.
18. - 20. febr.	Fagudvalg	Første drøftelse af input til hvordan den kommende budgetproces skal tilrettelægges.
27. februar	Økonomiudvalget	Fastlægger endelig budgetproces for 2015-18, herunder tidsplan, samt fastlægger rammereduktion i 2015 pr. aktivitetsområde.
Marts	Fagudvalg og Økonomiudvalg (som fagudvalg)	Drøfter ideer til proces for arbejdet med forslagene til effektivisering og omprioritering, samt til emner, som forvaltningen skal arbejde videre med.
10. april	Økonomiudvalget	Godkender befolkningsprognosen og de afledte konsekvenser heraf. Opfølgning på Budgetaftale 2014-17.
April	Fagudvalg og Økonomiudvalg (som fagudvalg)	Drøfter forslag fra forvaltningen, mv. Bestiler evt. yderligere forslag.
Maj	Forvaltningen	De høringsberettigede inddrages i processen og skal så vidt muligt afgive svar inden fagudvalgets endelige beslutning i maj.
Ult.april eller maj	Forvaltningen	Der gennemføres en bruger- og borgerproces
Maj	Fagudvalg og Økonomiudvalg (som fagudvalg)	Godkender effektiviseringsforslag, svarende til det udmeldte reduktionsbeløb i 2015. Aflleverer Budgetforslag 2015-18.
14. maj	Økonomiudvalget	Godkender konsekvenserne af 1. anslået regnskab 2014. Drøfter anlægsplanen og evt. forskydninger samt nye forslag. Fastlægger program for borgermødet den 1. september
28. maj	Kommunalbestyrelsen	Strategiseminar (kl. 9-13)
2. juni kl. 13-15	Økonomiudvalget	Økonomiudvalget afholder møde med Hovedudvalget om de fagudvalgsgodkendte effektiviserings- og omprioriteringsforslag.
19. juni	Økonomiudvalget	Behandler fagudvalgenes godkendte forslag til effektiviseringer og omprioriteringer med henblik på at de indarbejdes i budgetforslaget.

Andet halvår 2014:

Dato	Udvalg	Opgave
Ekstraordinært møde 18. aug. kl. 16	Økonomiudvalget	Behandler halvårsregnskab 2014 og oversender det til behandling i fagudvalgene den 19.-21. aug. Orientering om seneste budgetstatus samt en præsentation af budgetforslag 2015-18.
20. aug. kl. 18	Kommunalbestyrelsen	Orienteringsmøde, hvor budgetforslaget præsenteres, og der gives en orientering om seneste budgetstatus.
22. august	Forvaltningen	Budgetforslag 2015-18 offentliggøres.
20. juni - 4. september	Høringsberettigede	Høring af Budgetforslag 2015-18.
28. august	Økonomiudvalget	Behandler halvårsregnskab 2014 med konsekvenserne af fagudvalgstrunden.
2. sept. kl. 18-21	Kommunalbestyrelsen	Borgermøde
4. sept. kl. 17	Kommunalbestyrelsen	Behandler halvårsregnskab 2014.
8. sept. kl. 16	Økonomiudvalget	1. behandling af det administrative budgetforslag
8. september (efter ØK- mødet)	Økonomiudvalget	1. møde vedr. budgetforhandlingerne (efter ord. ØK-møde)
15. sept. kl. 12-16	Økonomiudvalget	2. møde vedr. budgetforhandlingerne (halvdags) (før ordinær ØK-møde)
15. sept. kl. 17	Kommunalbestyrelsen	1. behandling af det administrative budgetforslag
18. sept. kl. 12-16	Økonomiudvalget	3. møde vedr. budgetforhandlingerne (halvdags)
22. sept. kl. 12	Politiske partier	Sidste frist for ændringsforslag
29. sept. kl. 16	Økonomiudvalget	2. behandling af Budgetforslag 2015-18
6. okt. kl. 17	Kommunalbestyrelsen	2. behandling af Budgetforslag 2015-18
23. okt. Kl. 16	Økonomiudvalget	Godkender proces for budgetudmøntning
November	Fagudvalgene	Drøfter budgetudmøntningen.

Model for budgetreduktioner på årligt 1 pct. af hele den styrbare kommunale aktiviteter

Model 3 - revideret

0,77 pct. på skoler, dagtilbud, træning og omsorg, udsatte børn, handicappede

1,00 pct. på grønne områder, kirkegårde, vej mm

1,35 pct. på øvrige områder

samt en andel på beskæftigelse

Område	1.000 kr.	Grundlag	Model 3 - 0,77-1,35%	
			Besp. Pct.	Provenu 1.000 kr.
Skoler		487.659	0,77%	3.800
Dagtilbud		263.394	0,77%	2.000
Udsatte børn		72.903	0,77%	600
Klubber		16.079	1,35%	200
Fritid og kultur		60.318	1,35%	800
Træning og omsorg		502.357	0,77%	3.900
Handicappede		233.594	0,77%	1.800
Sundhed		110.291	1,35%	1.500
Grønne områder/kirkegårde, trafik, miljø		108.042		
- heraf grønne områder, kirkegårde, vej mm		74.679	1,00%	700
- heraf miljø og natur, busdrift, parkering mm.		33.363	1,35%	500
Beredskab, administration, puljer		366.297	1,35%	4.900
Kommunale ejendomme		160.902	1,35%	2.200
Beskæftigelse		727		900
I ALT		2.382.563		23.800

Note: Ej korrigeret for takstvirksomheder

BILAG

Øversigt over foreløbige emner til effektiviserings- og omstillingskatalog på Økonomiudvalgets områder

Aktivitetsområder Beredskab, Administration og Puljer (4,9 mio. kr./Tværgående):

Forslag	Beskrivelse af forslag
1.	Effektiviseringsramme fordelt på centrenes administrative budgetter
	<p>Det overvejes at fordele en andel af effektiviseringsrammen på administration – halvdelen eller evt. mere - ud på hvert enkelt centers budget for 2015. Effektiviseringen fordeles efter centerbudgetternes størrelse (løn + øvrig drift).</p> <p>Centrene administrerer en meget bred vifte af forskelligartede opgaver. Formålet er at bringe en del af effektiviseringsøvelsen ud i centrene, så tæt som muligt på centrenes egen opgavevaretagelse, og der hvor der er viden og ideer til, hvad der kan justeres. Det skal inspirere til løbende at arbejde med effektivisering – f.eks. via digitalisering, strømlining/ensretning af arbejdsgange/arbejdsprocesser, organisering af centrenes aktiviteter, gensidig understøtning på tværs i centeret, indkøb og prioritering af overhead-udgifter osv.</p> <p>Gennemførelse af effektiviseringen skal vurderes nøje i forhold til, at centrene fortsat kan varetage sikker drift, god borgerservice og betjening af decentrale enheder m.v.</p>
2.	Færre (voksen-)elever i administrative elevstillinger
	<p>Det kan overvejes enten at ansætte færre elever eller at ansætte relativt flere unge elever i administrative elevstillinger.</p> <p>Der modtages årligt ca. 280 – 300 ansøgninger, og vi ansætter 5 – 6 kontorelever årligt. I ansøgerfeltet i 2013 og 2014 var fordelingen af ansøgere ca. 40 % under 25 år og ca. 60 % over 25 år.</p> <p>Lønnen til en vokselev udgør ca. 282.000 kr. årligt, og lønforskellen imellem en elev på under og over 25 år er ca. 116.000 kr. årligt.</p> <p>En mulighed er at ansætte færre vokselever og i stedet ansætte flere unge. Her skal man imidlertid være opmærksom på forskelsbehandlingsreglerne, hvorefter det ikke er tilladt at forskelsbehandle på grund af alder. Alternativt hertil er muligheden derfor, at der ansættes f.eks. én kontorelev færre om året, selvom det betyder, at kommunen løfter mindre i forhold til at sikre uddannelsespladser. Ved én elevstilling færre om året, kan der spares ca. 0,3 mio.kr. årligt.</p>
3.	Barselpulje (barselsudligningsordning)
	<p>Den nuværende barselstilskudsordning fra 1.1.2007 er affødt af bestemmelser i KTO-forliget, hvor kommunen er forpligtet til at have en barselsudligningsordning, der sikrer, at udgifter til ansatte under graviditets-, barsels- og adoptionsorlov ikke påhviler den enkelte arbejdsplads alene. Ordningen betyder, at de enkelte arbejdssteder stort set bliver kompenseret for merudgifter i forbindelse med medarbejderes barselsfravær.</p> <p>I perioden fra 8 uger til 4 uger før fødsel udbetales ikke dagpenge. Kommunens nuværende udligningsordning ligger imidlertid over minimumskravene i KTO-aftalen, idet arbejdspladsen i LTK – fra 8 til 4 uger før fødsel – både kompenseres med den almindelige udligning og med den manglende dagpengerefusion i perioden. Forslaget er at der fremadrettet udlignes med samme sats – uden kompensation for manglende dagpengerefusion.</p>

	<p>Ved en eventuel ændring af praksis skal det sikres, at KTO-aftalens <u>minimumskrav</u> overholdes, dvs. at der i hvert enkelt tilfælde (barsel) skal ske en udmøntning svarende til mindst 80 % af forskellen mellem den ansattes sædvanlige løn (eller lønudgift til vikar) og dagpengerefusionen.</p>
4.	Centrale puljer
	<p>En række af de centrale puljer under "Administration" og "Puljebeløb", hvor der ikke er indgået aftaler/kontrakter, vil kunne reduceres, idet virkningen alene vil medføre, at aktiviteten bliver mindre, og i enkelte tilfælde at udgifter til ekstraordinære analyser m.m. konkret vil skulle finansieres på anden vis.</p> <p>Der er tale om f.eks. reduktion af overhead-pulje, ledelsesmidler, kulturelle opgaver, konsulentbistand og lønpulje til særlige formål. Der laves en konkret gennemgang med henblik på en konkretisering af forslaget.</p> <p>Gennemførelsen af effektiviseringen vil ikke medføre konsekvenser for borgerservicen eller for betjeningen af de decentrale enheder.</p>
5.	Afskaffelse af flekstidsregistreringssystemet i administrationen
	<p>Det administrative personale har igennem mange år haft flekstid – og dette forslag indebærer ikke en afskaffelse af flekstiden – men en afskaffelse af registreringen af arbejdstiden via systemet Wintid. Altså stadig flekstid, men uden en minutiøs registrering af tilstedeværelsestimer.</p> <p>Forslaget kræver nærmere drøftelse i MED-udvalget for administration, og formel opsigelse af flekstidsregelsættet med 3 måneders varsel til udløbet af en overenskomstperiode, dvs. til den 31.3.2015.</p> <p>Det anslås, at der vil kunne spares et mindre beløb årligt, idet det bemærkes, at implementering af effektiviseringen vanskeliggøres af, at der skal ske forholdsmæssig fordeling på lønbudgetterne i de 10 centre. I supplement til afskaffelse af tidsregistreringen, kan der indføres rollebaseret indgang i OPUS for administrativt ansatte, som derefter selv kan indberette f.eks. feriedage, der indgår i et workflow, hvor lederen elektronisk godkender, før effektivering.</p>
6.	Indscanning af post
	<p>Forslaget handler om to ting:</p> <ul style="list-style-type: none">• Central indscanning af al indkommende papirpost, der efterfølgende fordeles elektronisk sammen med indkommende mails til de relevante enheder.• Automatisering af fordelingsprocessen, således at hovedparten af indscannet post og mails automatisk sendes videre til den relevante sag (på emne eller på cpr., cvr. eller tilsvarende) eller som minimum til den rette enheds fællespostkasse til konkret fordeling. <p>Central indscanning af post kan foretages af ekstern leverandør (f.eks. Post Danmark) eller internt. Det kræver nærmere analyse at finde den for kommunen økonomisk optimale model. Potentialer i tid er 'muligt til 2015' og i penge '0-0,5 mio.kr. netto' på kort sigt. En aktuel opgørelse af omfanget af papirpost foretages pt.</p> <p>Automatisering af fordelingsprocessen er et langsigtet og længerevarende omstillingsprojekt, hvor alle sager, afdelinger/teams og medarbejdere skal KLE-opmærkes (KLE = den kommunale journalplans elektroniske udgave) på emner. Herefter kan automatiserede postfordelingssystemer fordele post ud fra indholdsord i posten/mails (som kan findes i KLE). Det er den første del af 'projektet', der kræver mange forberedelser og tager tid. Når først det er sket, er næste skridt forholdsvis enkelt.</p> <p>Syddjurs påbegyndte første del i forbindelse med kommunalreformen i 2007, hvor de alligevel skulle have nyt, fælles ESDH-system. Sidste led tog knap ½ år fra beslutningen om 'go'. Det blev sat i drift 1. jan. 2014 og fordeler nu automatisk og digitalt over 50 % af den indkommende post.</p> <p>Det økonomisk perspektiv er formentlig 0,5-1,5 mio.kr. på længere sigt i løbende</p>

	driftsbesparelse, når de grundlæggende investeringer er betalt.
--	---

Af nedenstående oversigt fremgår de forslag, der vurderes at skulle analyseres nærmere henover året, således at de evt. kan indgå i budget 2016.

Forslag	Beskrivelse af forslag
1.	<p>Organisering af administrative opgaver både centralt og decentralt</p> <p>Det skal analyseres, om LTK's organisering af de administrative opgaver på tværs i koncernen er optimal, eller om der er potentiale for yderligere effektiviseringer og kvalitetsløft.</p> <p>Som led i analysen skal der dels søges inspiration hos andre kommuner, dels skal relevante enheder og institutioner i LTK inddrages, for i fælles skabe at gennemføre et service tjek af om de administrative opgaver er optimalt organiseret med den bedst mulige kvalitet.</p> <p>Det er umiddelbart tanken, at følgende områder skal indgå i analysen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Alle opgaver i relation til bogholderi og afstemninger særligt med fokus på hvorvidt opgaven skal placeres centralt/decentralt eller snitfalden justeres • Løn og personaleområdet, herunder ansættelsesbreve og lønforhandlinger • Indkøb, særligt indkøbsaftaler for forbrugsvarer i administrationen. <p><u>Bogholderi og økonomiadministration</u> Analysen skal primært fokusere på de ikke-strategiske opgaver som registrering af data og rutine præget sagsbehandling, som eksempelvis betaling af regninger, opkrævninger, afstemninger mv. Det er dog nødvendigt, at analysen tilgodeser de sammenhæng som de administrative arbejdsopgaver indgår i – og dermed de mere strategiske opgaver som eksempelvis regnskabs- og budgetprocessen.</p> <p><u>Løn og personale:</u> I årenes løb er der sket tilpasninger af fordelingen af opgaver på det løn- og personaleadministrative område. Der er stadig områder, hvor fordelingen er historisk betinget – og ikke nødvendigvis er den mest effektive og kvalificerede måde at få varetaget opgaverne på.</p> <p>Der lægges derfor med dette forslag op til, at der gennemføres en analyse af følgende større hovedområder, idet der kan dukke <i>andre</i> områder op, som også bør indgå:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Den kommunale ældreomsorg og de tidligere amtsinstitutioner skriver selv ansættelsesbreve m.v. til de fleste af områdets ansatte, og dagpasningsområdet skriver selv ansættelsesbreve m.v. til pædagogmedhjælpere (men ikke til andre ansatte). Det bør undersøges, om der her ligger nogle muligheder gemt for effektivisering på tværs af det decentrale og centrale niveau, og om der evt. som følge af udnyttelse af specialistviden og vurdering af kritisk masse kan være nogle muligheder for kvalificering af området. • Kompetencen til at forhandle og indgå lønaftaler ligger som hovedregel hos nærmeste leder. På baggrund af en vurdering af kritisk masse, bør det undersøges, om snittet imellem det decentrale og det centrale niveau evt. med fordel kan lægges anderledes.
2.	<p>Call center</p> <p>Det kan overvejes at udvide tankegangen om et tværgående call-center på det borgerrettede område – evt. på tværs af kommuner, f.eks. i 4K-regi. Mulighederne vil skulle analyseres nærmere.</p> <p>Såfremt der er opbakning til mindre fysisk åbningstid i borgerservice, er der mulighed for – i hvert fald udgiftsneutralt – at omlægge til udvidet telefon-åbningstid finansieret af indskrænket fysisk åbningstid. Telefonåbningstiden kan der samarbejdes med nabo-kommunerne om at udføre – i forskelligt omfang på forskellige tidspunkter af døgnet afhængigt af den faktiske efterspørgsel.</p>

3.	ESDH
	<p>Den fællesoffentlige digitale rammearkitektur fordrer, at der fra ESDH-systemet laves integration til rammearkitekturen. De findes allerede i andre udbredte kommunale ESDH-systemer. De findes ikke til GoPro idag. LTK skal selv bekoste af få dem lavet i GoPro-regi, hvor vi er eneste kommune med den leverandør.</p> <p>Der må forventes en væsentlig udgift over nogle få år, der ikke er budgetlagt.</p> <p>Derfor bør det analyseres, om det er hensigtsmæssigt at overgå til et andet ESDH-system end GoPro.</p> <p>Et nyt system vil derudover dels frigive ressourcer til bedre arbejdsgange og dels være billigere licensmæssigt. Perspektivet i økonomi på den del er, at der vil kunne opnås besparelser i løbende driftsudgifter 0,5-1,5 mio.kr. årligt i forhold til, hvad udgiften ellers ville være.</p> <p>Perspektivet i tid er 'efter 2015'.</p>
4.	Indkøb og Udbud – kortlægning og handlingsplan
	<p>Indkøbs- og udbudsområdet har allerede bidraget betydeligt til effektiviseringerne de senere år. Der pågår i øjeblikket en væsentlig indsats med henblik på at sikre "compliance" og at gennemføre genudbud, forlængelse af aftaler m.v.</p> <p>Forslaget er, at alle aftaler vedrørende køb af varer og tjenesteydelser kortlægges, og der udarbejdes en prioriteret handlingsplan for, hvilke områder der skal gennemses og enten gennemgå en fornyet prisforhandling eller sendes i udbud for derigennem at opnå bedre aftaler. Muligheden for samarbejde med andre kommuner indgår i arbejdet.</p> <p>En række aftaleområder indenfor varer og tjenesteydelser er endnu ikke konkurrenceudsat. Dette kan f.eks. skyldes en høj kompleksitet i forhold til ydelsen eller kommunens organisation på området. Aftaleområderne analyseres nærmere, med henblik på at afdække muligheden for at opnå bedre priser. Handlingsplanen prioriteres i forhold til muligheden for økonomiske gevinster samt ressourceforbruget for at realisere potentialet. I den forbindelse indhentes oplysninger fra andre kommuner, både hvad angår interessante aftaleområder samt erfaringer med disse.</p> <p>På områder, som ikke er underlagt udbudsreglerne, iværksættes en forhandling med nuværende leverandør samt andre potentielle leverandører på markedet.</p>
5.	Beredskab
	<p>Det kan overvejes via drøftelser med kommuner i 4K samarbejdet at etablere et fælles samarbejde omkring beredskabet, der kan give en effektivisering på lidt længere sigt. Forslaget skal analyseres nærmere - og naturligvis drøftes nærmere med de pågældende kommuner.</p> <p>Der er forskellige principielle muligheder for et samarbejde. En mulighed er at man i første omgang er enige om visse fælles projekter eller special-opgaveløsninger. Her vil effektiviseringsgevinsten formentlig være mere begrænset.</p> <p>En anden, og mere ambitiøs mulighed er, derudover at etablere et samarbejde med egentlig fælles ledelse og administration.</p> <p>Den nærmere analyse skal tage højde for, at en kommission inden længe forventes at barsele med en rapport, der vil indikere muligheden for en besparelse dels ved at kommuner sammenlægger beredskabet, og dels ved at Beredskabsstyrelsen får en større rolle end i dag. Mulighederne for en særskilt lokal effektiviseringsgevinst skal ses i sammenhæng hermed og med en eventuel landsdækkende effektiviseringsgevinst, der evt. hjemtages via staten.</p>
6.	Kørsel – bedre udnyttelse af bil-flåden
	<p>Det antages, at der er et effektiviserings-/besparelspotentiale ved optimeret udnyt-</p>

	<p>telse af bilparken for rådhuset samt indføre retningslinjer, der foreskriver, at man benytter kommunens biler frem for egen bil. Sekundært at samle alle biler under eet system.</p> <p>Det anbefales, at der udarbejdes en analyse vedr. den samlede bilpark for berørte centre, med henblik på at optimere og effektivisere udnyttelsen af de til rådighed værende biler, minimere udgiften til godtgørelse samt anvendelsen af taxa</p> <p>Herved forventes det, at der kan reduceres i udbetalt kørselsgodtgørelse til ansatte og et faldende udgiftsniveau og en mere optimal udnyttelse af kommunens lånebiler.</p>
--	--

Aktivitetssområde Kommunale ejendomme (2,2 mio. kr./CAE):

Forslag	Beskrivelse af forslag
1.	<p>Synergi ved øget samarbejde mellem Arealdrift, Ejendomsdrift og Distriktskontor (udlejningsboliger)</p> <p>Gennem øget samarbejde og bedre faglig deling/fordeling af opgaver mellem driftsenhederne i Center for Arealer & Ejendomme vurderes det, at Center for Arealer & Ejendomme samlet over de næste år kan bidrage med et effektiviseringspotentiale i form af stor-driftsfordele, harmonisering af service, større fleksibilitet i opgaveløsning og med færre ressourcer. Gevinsten forventes at kunne opnås på kortere til længere sigt. Ved at dele opgaver på tværs af organisatoriske enheder og fysiske matrikler, er det vurderingen, at der kan gennemføres en målrettet strategi med kompetenceudvikling af medarbejderne, fælles og optimeret maskin- og materielpark samt synergi i samarbejdet og løsning af opgaverne.</p> <p>Der er tale om et tiltag internt i Center for Arealer & Ejendomme. Forslaget vedrører både TMU og ØK.</p>
2.	<p>Øget samarbejde med Beredskabet</p> <p>Beredskabet i kommunen har fast seks mand på vagt. Det skal undersøges nærmere, hvilke konkrete muligheder der er for et øget samarbejde med Beredskabet i forbindelse med akutupståede problemstillinger, dette være f.eks. at stoppe akutte skader på bygninger (vandskade, bygningskade) eller assistere ved oprydning indenfor kommunens grønne arealer.</p> <p>Forslaget vedrører både TMU og ØK. Økonomisk gevinst forventes at kunne opnås på kort sigt – delt mellem TMU og ØK.</p>
3.	<p>Fælles indkøb af arbejdsbeklædning og materiel</p> <p>Der sker på nuværende tidspunkt ikke en koordinering i forhold til indkøb af arbejdsbeklædning og materiel. Ved fælles indkøb afdelingerne imellem forventes det, at der kan opnås lavere indkøbspriser.</p> <p>Forslaget vedrører både TMU og ØK. Økonomisk gevinst forventes at kunne opnås på kort til længere sigt.</p>
4.	<p>Flytning af de indvendige vedligeholdelsesbudget</p> <p>Ved at overtage forvaltningen af de indvendige vedligeholdelsesbudgetter forventer Ejendomsdrift at kunne opnå en effektiviseringsrationale på 2 til 5 pct. af det samlede budget til indvendig vedligehold, hvilket vil give et effektiviseringsprovenu på 0,3 til 0,8 mio. kr. Provenuet skal opnås gennem en systematisk anvendelse af bygningssyn og gennemførelse af planlagt vedligehold (frem for dyrt akut), gennem større fælles udbud af entrepriseopgaver (maler, gulv m.m.) på tværs af bygningerne/funktionsområderne.</p>
5.	<p>Forankring af alle kommunale lejeaftaler hos CAE</p>

	<p>Alle aftaler (især lejestørrelse, vedligeholdelsesforpligtelser) om udlejning af lejemål lokaler/lejemål og arealer forestås af CAE, således at den opkrævede leje mm. er optimeret mest muligt i forhold til lovgivning og mulighed.</p> <p>Økonomisk gevinst forventes at kunne opnås på kortere til længere sigt.</p>
--	---

Af nedenstående oversigt fremgår de forslag, der vurderes at skulle analyseres nærmere henover året, således at de evt. kan indgå i budget 2016.

Forslag	Beskrivelse af forslag
1.	<p>Inhouse kapacitet på håndværkeropgaver</p> <p>Større udnyttelse og koordinering af egne ressourcer og kompetencer i forhold til diverse håndværkeropgaver. Visse typer håndværkeropgaver kan med fordel (fx tagrengrensning og arbejder, hvor der ikke stilles krav til autorisation) udføres af egne ansatte. Kræver til intern kompetenceudvikling og høj grad af fokus på udvikling af professionelle Facilities Management-medarbejdere.</p>
2.	<p>Effektiv udnyttelse af m2 (indvendig) og færre m2</p> <p>Ved at anvende en systematisk tilgang til optimal og fleksibel udnyttelsesgrad af den samlede kommunale bygningsmasse (bredt formål), kan der hentes et større effektiviseringspotentiale. Dette baseres på ejendomsporteføljestrategier, der harmoniserer på tværs af bygningskategorier (skoler, daginstitutioner) og imellem disse (tværgående formål). Der bør tænkes både hele og dele af bygningsmassen (bygninger og rum). Der kan opereres med måltal (stigende eller statiske) på fortætning af m2 (reduktion af nuværende antal m2). En arealreduktion i procent kan – forholdsmæssigt og med forbehold – omsættes til en driftsgevinst ud fra erfaringstal. Økonomisk gevinst er både i form af mindre driftsudgift (vedligehold, el, vand, varme, rengøring) og potentiale ved frasalg/udleje.</p> <p>En arealreduktion på 1 til 2 pct. vil give en driftsgevinst på mellem 1 til 3 mio. kr. ud fra en gennemsnitsbetragtning, hvis en kvadratmeter koster det samme. I dette regnestykke er kun medtaget udgifter afholdt af Ejendomsdrift. Den forventet driftsgevinst ved arealoptimering er primært medtaget i rammebesparelsen, og indgår kun delvist i effektiviserings- og omstillingskataloget.</p> <p>Arealoptimering skal ses i sammenhæng med sparekravet på 4,1 mio. kr. ved oprettelsen af en fælles ejendomsdrift. Formålet med etableringen af en fælles kommunal ejendomsdrift var at professionalisere og optimere driften af de kommunale ejendomme. Ejendomsdrift blev derfor pålagt et sparekrav i forhold til at hente de rationaler en fælles ejendomsdrift giver. Rationaler i form af en bedre udnyttelse af de personalemæssige ressourcer i distrikterne, en bedre udnyttelse af de eksisterende lokaler og arealer gennem en fortætningsstrategi, fokus på energioptimering samt fokus på mere langsigtede og omkostningseffektive vedligeholdsløsninger m.m. Det fulde rationale kan derfor ikke indgå begge steder.</p> <p>Det vil være nødvendigt at afsætte analysemidler til gennemførelse af et par pilotprojekter.</p> <p>Økonomisk gevinst forventes at kunne opnås på lang til længere sigt.</p>
3.	<p>Risikostyringsstrategi</p> <p>Systematisk arbejde med en risikostyringsstrategi, der har til formål at initiere tiltag på og ved de kommunale bygninger for hermed at gøre kommunens forsikringspræmie på bygnings- og løsøre mindre omkostningstung (mere attraktiv for forsikringselskaberne). Der kan arbejdes med såvel adfærd som investeringer, der fører til en effektiviseringsgevinst.</p> <p>Økonomisk gevinst forventes at kunne opnås på længere sigt (ved udbud).</p>

4.	Øget fokus på energioptimering af varmestyring og ventilation på de kommunale bygninger
	<p>Ved i højere grad at tilpasse varme og ventilation efter det faktiske behov på skoler, daginstitutioner, idrætsanlæg m.m. kan der opnås en yderligere energibesparelse og økonomisk gevinst. Dette kræver, at der sker en mindre omprioritering af ressourcer fra ikke-bygningsrelaterede serviceydelser til bygningsrelaterede ydelser (SLA-aftale). Det vurderes umiddelbart, at gevinsten ved energibesparelser er større end merudgifterne til dækning af de ikke-bygningsrelaterede serviceydelser.</p> <p>Ved en reduktion på 1 til 2 pct. af budget til varme og el kan der hentes en gevinst på 0,3 til 0,7 mio.kr.</p> <p>Økonomisk gevinst forventes at kunne opnås på kortere til længere sigt.</p>

HR og Personalejura
21.2.2014
Journalnr. 20140210263

U D K A S T
Delegation af beslutningskompetence på personale- og lønområdet

B – Beslutter (står B alene, betyder det samtidig U = udfører)
I – Indstillter
H – høres
O – Orienteres
U – Udfører
Er der anført parentes om bogstav, betyder det "efter situationen"

	Nærme- ste leder	Fag- center	CØP	Direk- tion/ direktør	ØKU	KMB
Grundlæggende						
Kommunalbestyrelsen drager i henhold til Styrelsesloven omsorg for indretning af kommunens administration og fastsætter regler om ansættelse og afskedigelse af kommunens personale. I henhold til Styrelsesloven varetager Økonomiudvalget den umiddelbare forvaltning af kommunens løn- og personaleforhold. Økonomiudvalget kan delegere kompetence i personalesager til borgmesteren og administrationen. Ved fastsættelse af retningslinjer og procedureregler søges opnået, at de samme personalepolitiske hovedprincipper gælder i hele den kommunale organisation. Ved godkendelse af delegation søges administrationen på de enkelte områder at kunne gennemføres så enkelt og smidigt som muligt.						
Løn- og personaleområdet er økonomisk rammestyrer. Der kan ske omprioritering indenfor områdernes samlede budget til løn- og personaleområdet – dog med den væsentlige undtagelse, at de enkelte ledere ikke varigt kan flytte budget til lønsummen fra øvrig drift. Sager af denne karakter kræver forelæggelse for direktionen og evt. politisk forelæggelse – alt afhængig af den konkrete situation				B	(B)	
Etablering af nye stillinger med ledelsesfunktion uanset den hierarkiske placering af stillingen – og uanset, at det sker indenfor den samlede økonomiske ramme – kræver godkendelse i direktionen		I		B		
Ansættelse						
Alle rekrutteringsforløb skal følge bestemmelserne i de til enhver tid gældende regler for ansættelsesprocedurer i LTK som er godkendt af Hovedudvalget. Herunder er det bl.a et gennemgående hovedprincip, at der anvendes ansættelsesudvalg						
Opslag af stillinger som direktør og evt. anvendelse af ekstern konsulent			U		I	B
Opslag af stillinger som centerchef			U	B		
Opslag af øvrige stillinger	B					
Ansættelse af direktør og beslutning om ansættelsesform (tjenestemand, kontrakt eller åremål)			U		I	B
Ansættelse af centerchef			U	B		
Ansættelse i øvrige typer af normerede stillinger. Det angivne U er hovedreglen (<i>se undtagelser nedenfor</i>). U skal i denne sammenhæng forstås på den måde, at det er den administrative opgave med udarbejdelse af ansættelsesbrev, der udføres af CØP	B		U			
<i>Undtagelser: Der er områder (eksempelvis ældreområdet, de tidligere amtsinstitutioner, tandplejen og biblioteket), som selv skriver ansættelsesbreve m.v. For disse områder gælder det, at de både beslutter og udfører.</i>						

	Nærme- ste leder	Fag- center	CØP	Direk- tion/ direktør	ØKU	KMB
Anvendelse af konsulent i rekrutteringsproceduren ved ansættelser stillinger med ledelse under direktørniveau		I		B		
Anvendelse af test i forbindelse med ansættelser stillinger med ledelse under direktørniveau	B	H		(H)		
Sikre, at der indhentes reference (-r)	B					
Sikre, at der indhentes straffeattester og børneattester i relevante situationer	B					
Der ansættes ikke tjenestemænd - undtagelser kan være som skoleleder (særlige centrale regler)		I	B			
Introduktionsprogram for ledere skal ske i et samarbejde imellem relevant fagcenter og CØP		B	B			
Introduktionsprogram for medarbejdere	B					
<i>Stillinger udenfor almindelig normering:</i>						
Ansættelse af elever udenfor administration	B					
Ansættelse af elever i administration, intern service og kantiner sker i et samarbejde på tværs af centrene, CØP koordinerer		B	B			
Ansættelse af personer med løntilskud eller seniorjob sker i et samarbejde imellem kommunens ledere og CØP, som koordinerer	B		B			
Ansættelse i andre typer af stillinger udenfor almindelig normering (f.eks. praktikanter m.fl.) sker i et samarbejde imellem kommunens ledere og CØP, koordinering afpasses efter situationen	B		B			
Etablering af aftaler om fleksjob sker altid efter nærmere drøftelse imellem relevant leder og CØP - uanset, at stillingen delvist ligger indenfor almindelig normering	I+B		B+U			
Andre forhold under ansættelsen						
Vurdering og udarbejdelse af prøvetidsudtalelser for tjenestemænd, skal foreligge skriftligt	B					
Prøvetidsvurderinger for øvrige ansatte - evt. i skriftlig form efter behov	B					
Ændringer i arbejdstid efter ansøgning fra den ansatte	B					
For medarbejdere uden højeste tjenestetid kan anvendes de særlige merarbejdsaftaler for tjenestemænd m.fl. Konkret udmøntning i henhold til disse aftaler kan ske for ansatte under direktørniveau	B					
Aktindsigt i personalesager			B			
Udstedelse af frigørelsesattester	B					
Konstitution som direktør					I	B
Konstitution i andre stillinger med ledelsesfunktion	B					
Godtgørelse for tjenestekørsel til lav km-takst	B					
Undtagelsesvis udstedelse af skriftlig kørselsbemyndigelse til høj km-takst ved tjenestekørsel		B				
Opfølgning på sygefravær	B					
Lønfor skrivning for tjenestemænd			B			
Overførsel af pensionsbidrag fra tidligere ansættelse til pensionsalder som tjenestemand i LTK			B			
I forbindelse med indgåelse af fratrædelsesaftale kan tilkøb af pensionsalder indgå i den samlede aftale. Centerchef i samarbejde med CØP afgør om spørgsmålet skal forelægges for direktør/direktion		I	B			
Indgåelse af aftaler om seniorordning for medarbejdere i henhold til rammeaftalen om seniorpolitik med		B	U			

	Nærme- ste leder	Fag- center	CØP	Direk- tion/ direktør	ØKU	KMB
indtil 80% nedgang i arbejdstid og løn, men med fuld pensionsoptjening. Arbejdspladsens/institutionens budget dækker udgiften til fortsat pensionsoptjening						
Andre former for seniorordninger for medarbejdere i henhold til rammeaftalen om seniorpolitik	I		B			
Indgåelse af aftaler om seniorordninger for ledere under direktørniveau – dog ikke generationsskifteordninger			U	B		
Indgåelse af alle former for aftaler i henhold til rammeaftalen om seniorpolitik for direktører					I	B
Udlån af PC, IPad, mobiltelefon m.v. til arbejdsbrug	B					
Tjenestefrihed/orlov (gives i henhold til personalepolitisk retningslinje derom)	B					
Gennemførelse af MUS og LUS (medarbejderudviklings- og lederudviklingssamtaler)	B					
Personaleudvikling/kompetenceudvikling i almindelighed	B					
Indgåelse af konkret aftale på baggrund af erkendt misbrug af alkohol eller euforiserende stoffer sker altid i et samarbejde imellem de involverede parter	B		B			
Forhandlinger og indgåelse af aftaler om løn						
<i>Uanset de nedenfor anførte hovedprincipper, kan CØP altid kontaktes for nærmere vejledning omkring lønfastsættelse, lønforhandlinger og indgåelse af lønaftaler. Nærmere vejledning fra Direktionen og CØP vedr. lønforhandlinger og aftaler er under udarbejdelse.</i>						
Direktør			U		I	B
Centerchef – samarbejde imellem relevant direktør og CØP			B+U	B		
Afdelingsleder i center		B	U	H		
Øvrige ledere i center		B				
Skoleledere, områdeledere, assisterende områdeledere, daginstitutions-, klub- og SFO-ledere		B				
Øvrige ledere i ekstern organisation	B	H				
Medarbejdere uden ledelsesfunktion	B					
Generelt for alle tjenestemænd: Konvertering af hidtidigt kronetillæg til løntrin kan kun ske efter godkendelse i CØP			B			
Disciplinære foranstaltninger						
Tjenstlig samtale for overenskomstansatte og for tjenestemandsansatte	B					
Tjenstlig påtale for overenskomstansatte	B					
<i>Alle sager om disciplinære foranstaltninger fra og med advarsel for overenskomstansatte og alle disciplinære foranstaltninger overfor tjenestemænd kræver involvering af CØP</i>						
Advarsel for overenskomstansatte	I		B			
Disciplinære foranstaltninger overfor tjenestemandsansatte og reglementsansatte medarbejdere og ledere under centerchefniveau	I		B			
Disciplinære foranstaltninger overfor overenskomstansatte og tjenestemandsansatte centerchefer			U	B		
Disciplinære foranstaltninger overfor direktører			U		I	B
Ophør af ansættelsen						

	Nærme- ste leder	Fag- center	CØP	Direk- tion/ direktør	ØKU	KMB
Ansøgt afsked for overenskomstansatte medarbejdere og ledere	B					
Ansøgt afsked for tjenestemænd		I	B+U			
<i>Alle sager om uansøgt afskedigelse kræver altid involvering af CØP</i>						
Uansøgt afsked af direktør			U		I	B
Uansøgt afsked for overenskomstansatte og tjenestemandsansatte centerchefer			U	B		
Uansøgt afsked af overenskomstansatte og tjenestemandsansatte ledere under centerchefniveau	I		B			
Uansøgt afsked af tjenestemandsansatte medarbejdere	I		B			
Uansøgt afsked for overenskomstansatte medarbejdere	I		B			
Fritagelse for tjeneste og/eller fritstilling i forbindelse med uansøgte afskedigelser	I		B			
Gensidige aftaler om fratræden for direktører			U		I	B
Gensidige aftaler om fratræden for centerchefer			U	B		
Gensidige aftaler om fratræden for alle øvrige ledere og medarbejdere	I		B			
Ved personalereduktioner som følge af budgetmæssige besparelser, følges procedurer som beskrevet i de til enhver tid gældende overordnede retningslinjer, som er godkendt af Hovedudvalget. I øvrigt er beslutningskompetencen som angivet ovenfor						
Andre løn- og personalepolitiske områder						
Overordnet personalepolitik				I	B	
Personalepolitiske retningslinjer vedtages af Hovedudvalget og øvrig MED-organisation. Afhængig af indhold forelægges evt. som en orientering					(O)	
Gennemførelse af trivselsundersøgelser i hele eller større dele af LTK (mindst hvert 3. år). Sker i et samarbejde på tværs i organisationen			U	B		
Hovedresultater fra trivselsundersøgelser i hele eller dele af LTK					O	
Gennemførelse af lederevalueringer i hele eller større dele af LTK			U	B		
Hovedresultater fra lederevalueringer i hele eller større dele af LTK					O	
Ligestillingsredegørelse i ulige år			U		I	B

U D K A S T – 21.3.2014

Aftale om jobgaranti

Grundlæggende oplysninger

Aftalen omfatter ansatte under BUPL's og FOA/PMF's overenskomst ved SFO'ere og klubber i Lyngby-Taarbæk Kommune.

Aftalen gælder i perioden 1.8.2014 – 31.7.2015.

Jobgarantien omfatter situationer, hvor ansatte under de to nævnte overenskomster bliver meddelt påtænkt opsigelse med deres individuelle varsler fra deres nuværende job på en SFO eller en klub på grund af arbejdsmangel som en direkte følge af implementeringen af folkeskolereformen.

Ved meddelelsen om den påtænkte opsigelse, vil de enkelte ansatte blive tilbudt ansættelse på ændrede vilkår indenfor overenskomsternes område i Lyngby-Taarbæk Kommunes kommunale institutioner (klubber, SFO'ere og dagpasningsområdet). Medarbejderen skal ved accept af tilbuddet om jobgaranti tåle, at den pågældendes fremadrettede gennemsnitlige ugentlige arbejdstid kan være op til 10 % lavere end den hidtidige gennemsnitlige ugentlige arbejdstid, dog således, at timetallet ikke kan sættes længere ned end til gennemsnitligt 15 timer ugentlig.

Hvis medarbejderen takker ja til at indgå i jobgarantiordningen, fraskriver medarbejderen sig muligheden for at få effektueret evt. fratrædelsesgodtgørelse i henhold til Funktionærlovens § 2 A, da pågældende ikke i funktionærretlig forstand udtræder af arbejdsmarkedet. Skulle der *efterfølgende* opstå en situation, hvor medarbejderen må meddeles påtænkt afsked og en afskedigelse derefter effektueres – da er medarbejderen naturligvis omfattet af Funktionærlovens § 2 A, hvis den samlede ansættelsestid tilsiger det.

Medarbejderen kan i visse situationer (f.eks. ved nedgang i timetal) blive omfattet af den centralt aftalte Tryghedspulje, hvor der kan søges op til 10.000 kr. til f.eks. kompetenceudvikling. Det skal afgøres individuelt, om der er behov for at søge midler fra puljen og, om der er hjemmel til det i henhold til reglerne omkring Tryghedspuljen.

Ændring i ansættelseskompetencen m.v. som en forudsætning for, at aftalen kan virke efter hensigten

Lyngby-Taarbæk Kommune giver senest 1. maj 2014 de relevante ledere oplysning om den indgåede aftale.

Lyngby-Taarbæk Kommune meddeler samtidig til de relevante ledere, at der fra 1. maj 2014 og indtil videre ikke kan opslås ledige stillinger indenfor aftalens område.

Når der opstår ledige stillinger som pædagog, pædagogisk assistent eller pædagogmedhjælper, skal lederen melde den ledige stillings oplysninger ind på e-mailadressen ?? (*indføres senere*) i afdelingen for HR og Personalejura.

Lederen vil blive kontaktet af afdelingen for HR og Personalejura om, hvilke muligheder, der aktuelt ligger for at få den ledige stilling besat hurtigst muligt med en medarbejder fra jobgarantiordningen.

Det vil i dialogen imellem institutionens leder og afdelingen for HR og Personalejura blive drøftet, om den pågældende institution har deltidsbeskæftigede medarbejdere, som i første omgang har krav på at få tilbudt ledige timer, inden den ledige stilling indgår som et led i jobgarantiordningen.

Der indgås herefter en konkret aftale om forløbet indtil den ledige stilling er besat.

Lederen er forpligtet til at ansætte den person, der er til rådighed via jobgarantiordningen med mindre tungtvejende grunde taler imod en ansættelse. Afklaring af, om der foreligger tilstrækkeligt tungtvejende grunde for lederen til at ville undlade en ansættelse, sker ved drøftelser imellem lederen, Center for Uddannelse og Pædagogik og afdelingen for HR og Personalejura.

Lederen skal ved ansættelse af en medarbejder fra jobgarantiordningen acceptere at overtage forskellige forpligtelser – eksempelvis medarbejderens ferierettigheder, opsigelsesvarsler m.v.

Skulle der indenfor det første år efter ansættelsen af medarbejderen fra jobgarantiordningen opstå en situation, som lederen vurderer som uholdbar – f.eks. omkring væsentlige økonomiske forpligtelser i en konkret situation – skal dette forhold drøftes nærmere imellem lederen, Center for Uddannelse og Pædagogik og afdelingen for HR og Personalejura med henblik på at søge en løsning på den opståede udfordring.

Den praktiske tilrettelæggelse af arbejdet for at sikre en effektiv udnyttelse af jobgarantiordningen

De pædagoger og pædagogmedhjælpere, der bliver meddelt påtænkt opsigelse, bliver opført på listen over ansatte, der er til rådighed for et andet job, i den rækkefølge, som de har fået meddelelse om den påtænkte opsigelse.

Pædagoger skal tilbydes en stilling som pædagog, pædagogisk assistent en stilling som pædagogisk assistent og pædagogmedhjælper skal tilbydes en stilling som pædagogmedhjælper. Ikke-uddannede pædagoger indenfor klubområdet skal tilbydes tilsvarende i en klub, hvis det aktuelt kan lade sig gøre – ellers tilbydes en stilling som pædagogmedhjælper.

Den medarbejder, der får tilbudt en stilling, har pligt til at overtage det pågældende job – med mindre, der er tungtvejende grunde, der taler for det modsatte. Afklaring af, om der foreligger tilstrækkeligt tungtvejende grunde for medarbejderen til at takke nej til et tilbud, sker ved drøftelser imellem lederen, den pågældende medarbejder, Center for Uddannelse og Pædagogik og afdelingen for HR og Personalejura.

Opnås der ikke enighed om, hvorvidt der er tilstrækkeligt tungtvejende grunde, gennemføres en drøftelse med den forhandlingsberettigede organisation med henblik på en afklaring af, hvorvidt den pågældende medarbejder reelt er til rådighed i jobgarantiordningen.

Medarbejderne i jobgarantiordningen tilbydes ledige stillinger indenfor nogle rammer, som kun kan betragtes som en hovedretningslinje

Medarbejderne tilbydes som hovedregel en ledig stilling i rækkefølge efter listen.

Der vil blive arbejdet for, at medarbejderen primært tilbydes job indenfor den børnealdersgruppe, der kommer tættest på den hidtidige stillings primære børnealdersgruppe.

Der kan opstå situationer, hvor der efter et skøn må gives køb på den ovenfor anførte ramme, da et opstået ledigt job måske oplagt passer bedre til en medarbejder længere nede på listen.

Tvivlsspørgsmål om forståelsen denne aftales indhold

Tvivlsspørgsmål om denne aftale skal løses ved konkret drøftelse imellem de involverede parter, idet parterne har aftalt, at der består en helt særlig forpligtelse til at medvirke aktivt og positivt for at gøre aftalens virkeperiode så kort som muligt, hvilket er til gavn for alle involverede. Afdelingen for HR og Personalejura g Center for Uddannelse og Pædagogik har ansvaret for at søge tvivlsspørgsmål vedrørende aftalens indhold afklaret imellem interessenterne.

For Lyngby-Taarbæk Kommune _____

For BUPL _____

For FOA/PMF _____

Lyngby-Taarbæk Kommune
Center for Økonomi og personale
Att.: hr. Steen Bille
Lyngby Rådhus
Lyngby Torv
2800 Kgs. Lyngby

Kontaktperson
Torben Lærkesen
Boligforeningen AAB
Direkte tlf.: 33760411
Mobil nr.: 21214041
E-mail: tlr@aab.dk

Dato
9. november 2013

Ansøgning om godkendelse af driftsbudget 2014 for Boligforeningen AAB, afdeling 39

Boligforeningen AAB's afdeling 39 har på sit ordinære afdelingsmøde den 17. september 2013 nedstemt det fremlagte driftsbudget for 2014. Driftsbudgettet udviser en boligafgifts-
stigning på 8%.

Afdelingen nedstemte budgettet med den begrundelse, at der i 2015 udarmortiseres lån, som vil
lette på afdelingens økonomi. Den samlede husleje, inkl. "Danmarks dyreste varme" som man
også arbejder med at finde en løsning på, gør det svært for folk at blive boende i rækkehusene.

Stigningen i Budget 2014 kan primært begrundes med stigning på i alt 1.187 tkr. på kontiene "Of-
fentlige og andre faste udgifter", der er budgetteret i henhold til de udstukne retningslinjer fra
AAB's Organisationsbestyrelse.

Afdelingen har ikke haft stigning i boligafgiften i 2012 og 2013. Det realiserede overskud i
2012 på 204 tkr. er netto positivt påvirket af renter og reguleringer vedrørende tidligere år på 240
tkr. Den almindelige drift i 2012 har således givet underskud.

I indeværende år er der pr. 30. september realiseret udgifter på "Offentlige og andre faste udgif-
ter" 593 tkr. højere end budgetteret. Da der ikke er tilsvarende væsentlige besparelser på andre
konti må der således forventes et driftsunderskud for hele 2013.

Det er administrationens opfattelse, at budgettet alene er baseret på den generelle prisudvik-
ling og ikke mindst af en fortsat stram styring af driften, der faktisk har vist sig ikke at være
tilstrækkelig dækket af boligafgiften i 2012 og heller ikke forventes at være det i 2013. En
mulig fremtidig driftslettelse kan i sig selv ikke begrunde en fastholdelse af den nuværende
boligafgift med et forventeligt driftsunderskud til følge.

Organisationsbestyrelsen i Boligforeningen AAB har på et møde den 6. november 2013 godkendt afdeling 39's Budget 2014 med en boligafgiftsstigning på 8%.

Der ansøges således Lyngby-Taarbæk Kommune om, at kommunen bifalder Organisationsbestyrelsens beslutning om at godkende Budget 2014 for afdeling 39.

Til brug for behandlingen er driftsbudget 2014 for afdeling 39 vedlagt.

Venlig hilsen

Torben Lærkesen

BOLIGFORENINGEN AAB

AAB, afdeling 39

Driftsbudget for 2014

Boligafgift og lejer

	Antal	M ²	Boligafgift kr/m ²	%	Ændring kr/m ²	Dato	Boligafgift kr/m ²	Ændr. Årsbasis kr. i alt
Boliger	197	13.927,0	864,01	8	69,15	01-01-2014	933,15	963.000
Erhverv	2	362,0	834,25	0	0,00	01-01-2014	834,25	0
I alt								963.000

AAB, afdeling 39		Driftsbudget for 2014				Budget 2014
Konto	Budgetposter	Budgetgrundlag			Budget 2014	
		Grundlag	Kroner	Stign.		
	Ordinære udgifter:					
	Kapitaludgifter:					
10510	Ydelse til dispositionsfonden	Regnskab 2012	141.150	0%	141.000	
10520	Ydelse til Landsbyggefonden	Regnskab 2012	282.300	0%	282.000	
	Kapitaludgifter				423.000	
	Offentlige og andre faste udgifter:					
10610	Ejendomsskatter	Skat 2013	4.169.070	7,0%	4.461.000	
10710	Forbrugsafhængig vandafgift	Regnskab 2012	936.152	10,0%	1.030.000	
10910	Dagrenovation	Skat 2013	520.818	2,0%	531.000	
10920	Anden renovation	Skøn	6.000	4,0%	6.000	
110	Forsikringer					
11010	Bygningsforsikring	Skønnet	307.337	4,0%	320.000	
11013	Erhverv	Regnskab 2013	1.198	4,0%	1.000	
11015	Renholdelsesmateriel	Regnskab 2013	15.091	4,0%	16.000	
11016	Kriminalitetsforsikring	Regnskab 2013	680	4,0%	1.000	
11110	El og varme, fællesarealer	Regnskab 2012	68.610	4,0%	71.000	
11131	Målerservice	Regnskab 2012	893	4,0%	1.000	
11210	Administrationsbidrag					
	212,8 enheder a 3.435	2013-priser	730.968	3,0%	753.000	
112.12	Tillægsydelse					
	Udarbejdelse af vand- og varmeregnskaber					
112.15	Boligafgiftsopkrævning og inkassation					
	212,8 enheder a 79	2013-priser	16.811	3,0%	17.000	

AAB, afdeling 39		Driftsbudget for 2014			7.208.000
Konto	Budgetposter	Budgetgrundlag			Budget 2014
		Grundlag	Kroner	Stign.	
Driftsbudget 2014, Transport fra forrige side					
11310	A-indskud	Konstant	2.088		2.000
113.20	Fast G-indskud, 13816 m2 á kr. 26,00	2013-priser	359.216	2,0%	359.000
Offentlige og andre faste udgifter i alt					7.569.000
Variable udgifter:					
114.10	Løn m.m., ejendomsfunktionærarbejde: 2 Varmemester á 357.059	Løn jan/feb2013	714.118		
	Andre udg. til socialsikring		5.748	0%	
	Årsregulering feriepenge		0	0%	
	Vinterberedskab		5.000		
	Ekstraarbejde 0 3,0%		21.424		
			746.289		
			746.289		
	Feriegodtgørelse 12,5%		93.286		
	Ferietillæg 4,0%		29.852		
			869.427		
42117	Tidligere hensatte feriepenge		-105.547		
	Løn m.m., ejendomsfunktionærarbejde i alt		763.880	0%	764.000
11411	Arbejdsskadeforsikring	Regnskab 2013	7.156	4,0%	7.000
11412	Mobiltelefoner m.v., ejd. funk	Regnskab 2012	3.258	4,0%	3.000
11421	Rengøringselskab	Regnskab 2012	7.250	4,0%	8.000
11423	Rengøringsmidler m.m.	Regnskab 2012	7.533	4,0%	8.000
11424	Desinfektion	Regnskab 2012	6.338	4,0%	7.000
11431	Løn, Snerydning	Regnskab 2012	25.656	4,0%	27.000
11431001	Snerydning	Regnskab 2013	7.865	2,0%	8.000
115	Almindelig vedligeholdelse	Regnskab 2012	679.002	-41,0%	401.000
116	Planlagt og periodisk vedligeholdelse	DV-plan	1.332.000	DV-plan af den	
116.96	Dækket af tidligere henlæggelse	DV-plan	-1.332.000		0
117	Istandsættelse ved fraflytning:	Gennemsnit			
11710	Udført arbejde	tidligere år	286.000		
11720	Dækket af tidligere henlæggelse		-286.000		0
118	Særlige aktiviteter:				
11811	Vaskemidler	Regnskab 2012	20.985	4,0%	22.000
11812	Energiforbrug	Regnskab 2012	144.386	4,0%	150.000
11813	Vand- og kloakafgift	Regnskab 2012	70.791	4,0%	74.000
11814	Reparationer	Regnskab 2012	1.824	4,0%	2.000
11816	Forskellige udgifter	Regnskab 2012	830	4,0%	1.000
11822	Beboerservice	Regnskab 2012	30.346	4,0%	32.000
119	Diverse udgifter:				
	Afdelingsbestyrelsens rådighedsbeløb:				
11911	Kørselsgodtgørelse og diæter	Regnskab 2012	548	4,0%	1.000
11912	Møder 5 personer a 5.000	2014-priser	25.000		25.000
11922	Ejendomsfunktionærer:				
11922	Kørsel, diæter m.m. ejd. funk.	Regnskab 2012	1.106	4,0%	1.000
11931	Beboermøder	Regnskab 2012	4.281	4,0%	4.000
11932	Sammenkomster og fester	Regnskab 2012	18.528	4,0%	19.000
11933	BL og Beboerbladet	Regnskab 2013	23.413	4,0%	24.000
11934	Blomster og gaver	Regnskab 2012	1.729	4,0%	2.000
11953	Forskellige udgifter	Regnskab 2012	5.651	4,0%	6.000
11991	Uforudsete udgiftsstigninger	Max 3 % af ordinære udgifter			43.000
Variable udgifter i alt					1.639.000

AAB, afdeling 39		Driftsbudget for 2014			
Konto	Budgetposter	Budgetgrundlag			Budget 2014
		Grundlag	Kroner	Stign.	
Driftsbudget 2014, Transport fra forrige side					1.639.000
	Henlæggelser:				
12010	Henlæggelse ifølge DV-plan af 08.08.12	DV-plan	1.000.000		
11631	Yderligere henlæggelse, skøn		0		
	I alt konto 120		1.000.000	0,00%	1.000.000
121	Istandsættelse ved fraflytning:				
40210	Saldo pr. 01.01.2012		608.910		
12110	Budgetteret henlæggelse 2012		417.000		
11710	Budgetteret forbrug 2012		417.000		
11710	Mindre forbrug 2012		-100.244		
	Saldo pr. 31.12.2012		709.154		
12110	Budgetteret henlæggelse 2013		310.000		
11710	Budgetteret forbrug 2013		310.000		
40210	Beregnet saldo pr. 01.01.2014		709.154		
117	Budgetteret forbrug 2014		286.000		
	Beregnet saldo pr. 31.12.2014 før henlæggelse		423.154		
	Henlæggelsesbehov 2014				
	Beregnet henlæggelsesreserve		-423.000		
	Henlæggelsesreserve, 1/3 årsforbrug		95.000		
	Henlæggelse 2014		-328.000		
	Styrkelse af henlæggelser p.g.a. 100% lejligh.				
	I alt konto 121 (mindst 1 års forbrug)	+ styrkelse	286.000		286.000
123	Tab ved fraflytninger:				
40510	Saldo pr. 01.01.2012		49.964		
12310	Budgetteret henlæggelse 2012		194.000		
12310	Mindre henlagt 2012		-61.000		
13010	Budgetteret forbrug 2012		194.000		
13010	Mindre forbrug 2012		-152.877		
	Saldo pr. 31.12.2012		141.841		
12310	Budgetteret henlæggelse 2013		243.000		
13010	Budgetteret forbrug 2013		220.000		
40510	Beregnet saldo pr. 01.01.2014		164.841		
13010	Budgetteret forbrug 2014		204.000		
	Beregnet saldo pr. 31.12.2014 før henlæggelse		-39.159		
	Henlæggelsesbehov 2014				
	Udligning af beregnet underskud		39.000		
	Henlæggelsesreserve, 1/3 årsforbrug		68.000		
	Henlæggelse 2014		107.000		
123	I alt konto 123 (mindst 1 års forbrug)		204.000		204.000
	Henlæggelser i alt				1.490.000
	Ordinære udgifter i alt				11.121.000

AAB, afdeling 39		Driftsbudget for 2014				
Konto	Budgetposter	Budgetgrundlag			Budget 2014	
		Grundlag	Kroner	Stign.		
Driftsbudget 2014, Transport fra forrige side						
125 01	Ekstraordinære udgifter Ydelse på Lån til forbedringsarbejder Renovering af tag, 1994 Restgæld, pr. 31.12.2012: Realkreditlån 1.111.297				757.000	
		År	Fra	Til		
	Løbetid:	0	0	0		
lån 1	Afdrag forbedringssag	Regnskab 2012	619.054			
lån 2	Afdrag forbedringssag	Regnskab 2012	59.244			
lån 1	Rente forbedringssag	Regnskab 2012	65.174			
lån 2	Rente forbedringssag	Regnskab 2012	8.636			
lån 1	Administrationsbidrag	Regnskab 2012	4.118			
lån 2	Administrationsbidrag	Regnskab 2012	1.000			
	Renovering af tag, 1994		757.225			
02	Fjernvarme, 1996 Restgæld, pr. 31.12.2012: Realkreditlån 3.110.608					986.000
		År	Fra	Til		
	Løbetid:	0	0	0		
lån 1	Afdrag forbedringssag	Regnskab 2012	794.078			
lån 1	Rente forbedringssag	Regnskab 2012	181.280			
lån 1	Administrationsbidrag	Regnskab 2012	10.830			
	Fjernvarme, 1996		986.188			
03	Vinduesudskiftning Restgæld, pr. 31.12.2012: Realkreditlån 2.787.668				358.000	
		År	Fra	Til		
	Løbetid:	0	0	0		
lån 1	Afdrag forbedringssag	Regnskab 2012	205.737			
lån 1	Rente forbedringssag	Regnskab 2012	143.948			
lån 1	Administrationsbidrag	Regnskab 2012	8.751			
	Vinduesudskiftning		358.436			
04	Indv. køkkenmoderniseringer Restgæld, pr. 31.12.2012: Realkreditlån 2.408.600				202.000	
		År	Fra	Til		
	Løbetid:	0	0	0		
lån 1	Afdrag forbedringssag	Regnskab 2012	84.646			
lån 1	Rente forbedringssag	Regnskab 2012	109.539			
lån 1	Administrationsbidrag	Regnskab 2012	7.385			
	Indv. køkkenmoderniseringer		201.571			
125	I alt ydelse på lån til forbedringsarbejder				2.303.000	
126 04	Mordeniseringsarbejder, lån af egne midler: Indv. køkkenmoderniseringer Restgæld, pr. 31.12.2012: 3.803.458 Restløbetid 28,2 år				135.000	
	Afvikling forbedringssag	Regnskab 2012	134.674			
126	Afdrag - lån af egne midler				135.000	

AAB, afdeling 39		Driftsbudget for 2014			Budget 2014
Konto	Budgetposter	Budgetgrundlag			
		Grundlag	Kroner	Stign.	
Driftsbudget 2014, Transport fra forrige side					
130	Tab ved fraflytninger:	tidligere år			
13010	Konstateret tab:		204.000		204.000
13020	Dækkes af henlagte midler:		-204.000		-204.000
133	Afvikling af underskud fra tidligere år		Underskud	Afvikling	
13310	Underskud i 2011	fra 2013	204.769	68.256	
	Regulering pga. underskud i 2009		208.926	208.926	
				277.182	277.000
Ekstraordinære udgifter i alt					2.715.000
Udgifter i alt					13.836.000
Ordinære indtægter:		Afrundede beløb		Ændring	
20110	Beboelse (incl evt. merleje)	Budget 2013	12.033.000	963.000	12.996.000
20130	Erhvervslokaler	Budget 2013	302.000		302.000
20150	Ekstrarum	Budget 2013	6.000		6.000
20160	Garager og P-pladser	Budget 2013	77.000		77.000
20180	Husdyrhold	Budget 2013	7.000		7.000
20185	Forbedringstillæg	Skønnet	202.000		202.000
202	Renteindtægter:				
	Opgørelse af likviditet				
20210		Rente, 2012		Likvider	
30730	Mellemregningskontoen, ordinær rente	0		4.319.194	
	Ændringer ifølge budget 2013:				
116	Forbrug - drift og vedligehold		-1.986.000		
117	Forbrug - istandsættelse ved fraflytninger		-310.000		
130	Forbrug - tab ved fraflytninger		-220.000		
120-124	Henlæggelser		1.553.000		
	Budgetteringsgrundlag for 2011			3.837.694	
	Rente af mellemregning	3.837.694	2,00%	76.754	
	Renteindtægt i alt			76.754	77.000
203	Andre ordinære indtægter:				
20320	Vaskeri, indtægter	Regnskab 2012	100.962	0%	101.000
20360	Overskud i 2012	fra 2014	203.933	67.978	
				67.978	68.000
Ordinære indtægter i alt					13.836.000

AAB, afdeling 39**Budgetoversigt**

Konto	Realiseret 2011	Realiseret 2012	Budget 2012	Budget 2013	Budget 2014
Kapitaludgifter					
Ydelse til dispositionsfonden	158.793	141.150	142.000	159.000	141.000
Ydelse til Landsbyggefonden	264.657	282.300	282.000	265.000	282.000
105 Prioritetsydelse	423.450	423.450	424.000	424.000	423.000
Offentlige og andre faste udgifter					
106 Ejendomsskatter					
Ejendomsskatter	3.413.075	3.563.138	3.481.000	3.809.000	4.461.000
106 Ejendomsskatter i alt	3.413.075	3.563.138	3.481.000	3.809.000	4.461.000
107 Vandafgift					
Forbrugsafhængig vandafgift	924.210	936.152	985.000	917.000	1.030.000
107 Vandafgift i alt	924.210	936.152	985.000	917.000	1.030.000
109 Dagrenovation					
Dagrenovation	362.025	415.916	366.000	243.000	531.000
Anden renovation	3.709	22.754	6.000	6.000	6.000
109 Dagrenovation i alt	365.734	438.670	372.000	249.000	537.000
110 Forsikringer					
Bygningsforsikring	149.364	226.655	176.000	176.000	320.000
Erhverv	1.214	1.210	2.000	4.000	1.000
Falck	0	0	10.000	11.000	0
Renholdelsesmateriel	16.665	12.800	9.000	18.000	16.000
Kaution	664	665	1.000	2.000	1.000
Edb-forsikring	103	94	0	0	0
110 Forsikringer i alt	168.009	241.424	198.000	211.000	338.000
111 El og varme					
El og varme, fællesarealer	77.660	68.610	70.000	81.000	71.000
Målerservice	0	893	0	0	1.000
111 El og varme i alt	77.660	69.503	70.000	81.000	72.000
112 Administrationsbidrag mm					
112.10 Administrationsbidrag	693.728	730.968	731.000	753.000	753.000
112.15 Gebyrer, boligafgiftsopkrævning	15.747	15.960	16.000	16.000	17.000
112.20 Bidrag til dispositionsfonden	47.029	0	48.000	0	0
112 Administration i alt	756.504	746.928	795.000	769.000	770.000
A-indskud	2.088	2.088	2.000	2.000	2.000
G-indskud	345.000	358.800	344.000	344.000	359.000
113 A og G-indskud i alt	347.088	360.888	346.000	346.000	361.000
Offentlige og andre faste udgifter	6.052.280	6.356.704	6.247.000	6.382.000	7.569.000
Variable udgifter					
114 Renholdelse					
Løn, ejendomsfunktionærarbejde	435.097	703.949	761.000	779.000	758.000
Andre udg. til socialsikring	0	5.748	0	0	6.000
Årsregulering feriepenge	0	46.235	0	0	0
Arbejdsskadeforsikring	2.380	2.723	3.000	2.000	7.000
Mobiltelefoner m.v., ejd. funk	5.059	3.258	6.000	5.000	3.000
Uddeling af cirkulærer	220	0	2.000	0	0
Rengøringssselskab	258.685	7.250	0	0	8.000
Rengøringsmidler m.m.	1.411	7.533	5.000	1.000	8.000
Desinfektion	4.650	6.338	4.000	5.000	7.000
Løn, Snerydning	29.321	25.656	9.000	30.000	27.000
114 Renholdelse i alt	736.822	808.690	790.000	822.000	832.000
115 Almindelig vedligehold					
Primære bygningsdele	18.487	950	0	0	
Kompletterende bygningsdele	76.357	6.557	0	0	
Overfladebeklædninger	87.532	134.241	0	0	
Øvrige VVS-anlæg	52.864	115.459	0	0	
Øvrige el-anlæg	26.765	38.043	0	0	
Andet inventar og udstyr	283.941	18.042	0	0	
Legepladsudsstyr og haveudstyr	0	0	0	0	401.000
Beplantning	0	0	0	0	
Øvrige dele og anlæg	88.383	66.833	577.000	0	
Honorar og rapporter	17.940	118.633	0	0	
Diverse	1.375	0	0	0	
Istandsættelse ved fraflytning	133.564	180.244	0	0	
115 Almindelig vedligehold i alt	787.207	679.002	577.000	606.000	401.000

AAB, afdeling 39**Budgetoversigt**

Konto	Realiseret 2011	Realiseret 2012	Budget 2012	Budget 2013	Budget 2014
116 Planlagt vedligehold					
Fællesskabet	0	0	0	165.000	165.000
Bygninger, butikker og beb. fac.	0	0	0	10.000	10.000
Terræn, inventar	0	0	0	720.000	10.000
Terræn, beplantning	0	0	0	40.000	40.000
Bygning, klimaskærm, fundament	0	0	0	7.000	0
Bygning, klimaskærm, facade	0	0	0	160.000	110.000
Bygning, klimaskærm, tag	0	0	0	100.000	100.000
Bygning, klimaskærm, trapper og ramper	0	0	0	10.000	0
Bygning, klimaskærm, døre, vinduer mv	0	0	0	30.000	30.000
Primære bygningsdele	357.909	136.656	160.000	0	0
Bygning, bolig, erhv. enh. konstr. inventar	0	0	0	30.000	163.000
Bygning, bolig, erhv. enh. installationer	0	0	0	128.000	118.000
Kompletterende bygningsdele	10.704	16.932	40.000	0	0
Bygning, fælles indvendig	0	0	0	90.000	90.000
Overfladebeklædninger	201.510	9.206	90.000	0	0
Bygning, tekn. anlæg, afløb	0	0	0	200.000	200.000
Bygning, tekn. anlæg, vand	0	0	0	80.000	80.000
Bygning, tekn. anlæg, varme	0	0	0	32.000	32.000
Bygning, tekn. anlæg, vaskeri, fælles	0	0	0	15.000	15.000
Bygning, tekn. anlæg, ventilation	0	0	0	15.000	15.000
Bygning, tekn. anlæg, øvrige	0	0	0	10.000	10.000
Øvrige VVS-anlæg	701.265	616.683	408.000	0	0
Matriel, øvrigt	0	0	0	144.000	144.000
Øvrige el-anlæg	3.631	41.176	50.000	0	0
Andet inventar og udstyr	50.000	0	10.000	0	0
Øvrige dele og anlæg	182.632	95.148	225.000	0	0
Servicekontrakter og diverse	0	0	119.000	0	0
Servicekontrakter	112.219	109.789	119.000	0	0
116 Planlagt vedligehold i alt	1.619.870	1.025.590	1.221.000	1.986.000	1.332.000
116.96 Dækket af tidl. Henlæggelse	-1.619.870	-1.025.590	-1.102.000	-1.986.000	-1.332.000
117 Istandsættelse ved fraflytning					
117 Istandsættelse ved fraflytning i alt	178.978	316.756	417.000	310.000	286.000
Dækket af henlæggelse	-178.978	-316.756	-417.000	-310.000	-286.000
117.20 Dækket af tidl. Henlæggelse	-178.978	-316.756	-417.000	-310.000	-286.000
118.1 Fælles faciliteter, Vaskeri					
Vaskemidler	21.689	20.985	19.000	23.000	22.000
Energiforbrug	131.905	144.386	182.000	80.000	150.000
Vand- og kloakafgift	45.738	70.791	41.000	48.000	74.000
Reparationer	15.220	1.824	4.000	16.000	2.000
Forskellige udgifter	79	830	6.000	0	1.000
118.1 Fælles faciliteter, Vaskeri, I alt	214.632	238.815	252.000	167.000	249.000
118.2 Fælles faciliteter					
118.22 Beboerservice	47.274	30.346	42.000	49.000	32.000
118.2 Fælles faciliteter i alt	47.274	30.346	42.000	49.000	32.000
118.3 Fælles faciliteter, selskabslokaler					
Porcelæn m.m.	433	0	0	0	0
118.3 Fælles facilitet, selskabslok. i alt	433	0	0	0	0
118 Fælles faciliteter i alt	262.339	269.161	294.000	216.000	281.000
119 Diverse					
Kørsel, diæter m.m. afd. best.	95	548	0	0	1.000
Møder, afdelingsbestyrelse	20.220	11.039	25.000	25.000	25.000
Kurser, ejendomsfunktionærer	0	0	3.000	0	0
Kørsel, diæter m.m. ejd. funk.	1.606	1.106	4.000	2.000	1.000
Annoncer	5.554	0	0	0	0
Beboermøder	1.041	4.281	5.000	1.000	4.000
Sammenkomster og fester	14.589	18.528	9.000	15.000	19.000
BL og Beboerbladet	20.512	20.921	21.000	21.000	24.000
Blomster og gaver	1.586	1.729	1.000	2.000	2.000
Advokatbistand	0	55.500	0	0	0
Forskellige udgifter	1.611	5.651	0	2.000	6.000
119.91 Uforudsete udgiftsstigninger	0	0	247.000	81.000	43.000
119 Diverse i alt	66.813	119.304	315.000	149.000	125.000
Variable udgifter i alt	1.853.181	1.876.156	1.976.000	1.793.000	1.639.000

AAB, afdeling 39**Budgetoversigt**

Konto	Realiseret 2011	Realiseret 2012	Budget 2012	Budget 2013	Budget 2014
Henlæggelser					
120 Henlæggelse til Planlagt vedligehold					
DV-plan	1.200.000	1.200.000	1.200.000	1.000.000	1.000.000
120 Henlægg. til Planlagt vedligehold	1.200.000	1.200.000	1.200.000	1.000.000	1.000.000
121 Normalstandsættelse	553.000	417.000	417.000	310.000	286.000
Tab ved fraflytninger	162.000	133.000	194.000	243.000	204.000
123 Tab ved fraflytninger	162.000	133.000	194.000	243.000	204.000
Henlæggelser i alt	1.915.000	1.750.000	1.811.000	1.553.000	1.490.000
Ordinære udgifter i alt	10.243.912	10.406.310	10.458.000	10.152.000	11.121.000
Ekstraordinære udgifter:					
125 Ydelse, Lån forbedringssager					
01 Afdrag forbedringssag	590.511	619.054	563.000	590.000	619.000
01 Afdrag forbedringssag	56.246	59.244	40.000	56.000	59.000
01 Afdrag forbedringssag	0	0	13.000	0	0
01 Rente forbedringssag	93.717	65.174	121.000	94.000	65.000
01 Rente forbedringssag	11.635	8.636	14.000	12.000	9.000
01 Administrationsbidrag	5.921	4.118	8.000	6.000	4.000
01 Administrationsbidrag	1.000	1.000	1.000	1.000	1.000
Lån, Renovering af tag, 1994	759.029	757.225	760.000	759.000	757.000
02 Afdrag forbedringssag	755.423	794.078	719.000	755.000	794.000
02 Rente forbedringssag	219.935	181.280	257.000	220.000	181.000
02 Administrationsbidrag	13.139	10.830	15.000	13.000	11.000
02 Offentlig tilskud forbedringssag	0	0	-37.000	0	0
02 Ydelsesstøtte fra dispositionsfonden	-14.710	0	-66.000	0	0
Lån, Fjernvarme, 1996	973.787	986.188	888.000	988.000	986.000
03 Afdrag forbedringssag	195.890	205.737	187.000	196.000	205.000
03 Rente forbedringssag	153.795	143.948	163.000	154.000	144.000
03 Administrationsbidrag	9.350	8.751	10.000	9.000	9.000
Lån, Vinduesudskiftning	359.034	358.436	360.000	359.000	358.000
04 Afdrag forbedringssag	69.753	84.646	0	0	85.000
04 Rente forbedringssag	96.922	109.539	0	0	110.000
04 Administrationsbidrag	6.535	7.385	0	0	7.000
Lån, Indv. køkkenmoderniseringer	173.210	201.571	0	0	202.000
125 Ydelse, Lån forbedringssager i alt	2.265.061	2.303.419	2.008.000	2.106.000	2.303.000
04 Afvikling forbedringssag	95.691	134.674	180.000	0	135.000
126 Afvikling af egne midler i alt	95.691	134.674	180.000	0	135.000
130 Tab ved fraflytninger					
Fraflyttere	297.676	41.123	194.000	220.000	204.000
130 Tab ved fraflytninger	297.676	41.123	194.000	220.000	204.000
Dækket af henlæggelse	-297.676	-41.123	-194.000	-220.000	-204.000
131 Renter					
Renter af gæld til foreningen	2	0	0	0	0
Andre morarenter	532	146	0	0	0
Forskellige renter	8	0	0	0	0
131 Renter	542	146	0	0	0
133 Afvikling af underskud					
Afvikling af underskud	446.000	51.000	51.000	368.000	277.000
133 Afvikling af underskud i alt	446.000	51.000	51.000	368.000	277.000
134 Korrektioner					
Håndværkerregninger	7.213	1.461	0	0	0
Flyttelejligheder 2011	62.223	1.155	0	0	0
Erhvervsaffaldsgebyr	0	1.991	0	0	0
Flyttelejligheder 2009	20.429	0	0	0	0
El og varme 2011	31.211	8.965	0	0	0
Refusion lønsumsafgift 2010	13.445	0	0	0	0
134 Korrektioner i alt	134.520	13.572	0	0	0
Ekstraordinære udgifter i alt	2.941.813	2.502.811	2.239.000	2.474.000	2.715.000
140 Anvendelse af årets overskud					
Overført til opsamlet resultat	0	203.933	0	0	0
140 Anvendelse af årets overskud i alt	0	203.933	0	0	0
UDGIFTER I ALT	13.185.724	13.113.054	12.697.000	12.626.000	13.836.000

AAB, afdeling 39**Budgetoversigt**

Konto	Realiseret 2011	Realiseret 2012	Budget 2012	Budget 2013	Budget 2014
Ordinære indtægter					
201 Boligafgift og lejer					
Beboelse, incl. merleje	12.032.088	12.032.088	12.033.000	12.033.000	12.996.000
Erhvervsleje	242.320	277.003	210.000	302.000	302.000
Ekstrarum	4.500	6.600	6.000	6.000	6.000
Garager og carporte	75.750	75.150	77.000	77.000	77.000
Husdyrhold	6.780	8.580	7.000	7.000	7.000
Forbedringstillæg	269.632	336.245	158.000	0	202.000
201 Boligafgift og lejer i alt	12.631.070	12.735.666	12.491.000	12.425.000	13.590.000
202 Renter					
Ordinære renter	0	0	23.000	86.000	77.000
Tillægsrenter	84.515	101.750	0	0	0
Egne midler i forbedringsarb.	19.808	77.889	0	0	0
Fraflytningsdebitorer	261	1.352	0	0	0
202 Renter i alt	104.584	180.991	23.000	86.000	77.000
203 Andre ordinære indtægter					
Tilskud fra foreningen	20.580	0	0	0	0
Indtægter, vaskeri	90.623	100.962	183.000	96.000	101.000
Indtægter fællesfaciliteter	18.937	0	0	19.000	0
Overført fra opsamlet resultat	0	0	0	0	68.000
203 Andre ordinære indtægter i alt	130.140	100.962	183.000	115.000	169.000
206 Korrektioner					
Korrektioner køkkener 2011	90.815	0	0	0	0
Indgået tidligere afskrevne fordringer	0	48.918	0	0	0
Korrektioner renter	24.346	46.518	0	0	0
206 Korrektioner i alt	115.161	95.436	0	0	0
INDTÆGTER I ALT	12.980.955	13.113.054	12.697.000	12.626.000	13.836.000
210 Underskud					
Årets underskud - bogført	204.769	0	0	0	0
Indtægter inkl. årets underskud	13.185.724	13.113.054	12.697.000	12.626.000	13.836.000
Difference Indtægter/Udgifter	0	0	0	0	0

BOLIGFORENINGEN AAB

AAB, afdeling 39

FORSLAG TIL DRIFTSBUDGET FOR 2014

Konto	Regnskab 2012	Budget 2013	Budget- forslag 2014
<u>Udgifter</u>			
105 Nettokapitaludgifter	423.450	424.000	423.000
<u>Offentlige og andre faste udgifter</u>			
106 Ejendomsskatter	3.563.138	3.809.000	4.461.000
107 Vandafgift	936.152	917.000	1.030.000
109 Renovation	438.670	249.000	537.000
110 Forsikringer	241.424	211.000	338.000
111 Afdelingens energiforbrug	69.503	81.000	72.000
112 Administration: 10 Foreningen	746.928	769.000	770.000
113 A- og G-indsud	360.888	346.000	361.000
Offentlige og andre faste udgifter i alt	6.356.704	6.382.000	7.569.000
<u>Variable udgifter</u>			
114 Renholdelse	808.690	822.000	832.000
115 Almindelig vedligeholdelse	679.002	606.000	401.000
116 Planlagt og periodisk ved- ligeholdelse og fornyelser: 95 Afholdte udgifter	1.025.590	1.986.000	1.332.000
96 Dækket af henlæggelse	-1.025.590	-1.986.000	-1.332.000
117 Istandsættelse ved fraflytning: 10 Udført arbejde	316.756	310.000	286.000
20 Dækket af henlæggelse	-316.756	-310.000	-286.000
118 Særlige aktiviteter	269.161	216.000	281.000
119 Diverse udgifter	119.304	149.000	125.000
Variable udgifter i alt	1.876.156	1.793.000	1.639.000
<u>Henlæggelser</u>			
120 Henlæggelse ifølge vedligeholdelsesplan	1.200.000	1.000.000	1.000.000
121 Istandsættelse ved fraflytning	417.000	310.000	286.000
123 Tab ved fraflytninger	133.000	243.000	204.000
Henlæggelser i alt	1.750.000	1.553.000	1.490.000
Ordinære udgifter i alt	10.406.310	10.152.000	11.121.000

FORSLAG TIL DRIFTSBUDGET FOR 2014

Konto	Regnskab	Budget	Budget-
AAB, afdeling 39	2012	2013	forslag
			2014
<u>Ekstraordinære udgifter</u>			
125 Ydelse, lån til forbedringsarbejder	2.303.419	2.106.000	2.303.000
126 Afskrivning på forbedringsarbejder	134.674	0	135.000
130 Tab ved fraflytninger:			
10 Konstaterede tab	41.123	220.000	204.000
20 Dækket af henlæggelse	-41.123	-220.000	-204.000
131 Andre renter	146	0	0
133 Afvikling af underskud fra tidligere år	51.000	368.000	277.000
134 Korrektioner	13.572	0	0
Ekstraordinære udgifter i alt	2.502.811	2.474.000	2.715.000
Udgifter i alt	12.909.121	12.626.000	13.836.000
140 Årets overskud	203.933		
	13.113.054	12.626.000	13.836.000
<u>Indtægter</u>			
<u>Ordinære indtægter</u>			
201 Boligafgifter og lejer	12.735.666	12.425.000	13.590.000
202 Renter	180.991	86.000	77.000
203 Andre ordinære indtægter	100.962	115.000	169.000
Ordinære indtægter i alt	13.017.619	12.626.000	13.836.000
<u>Ekstraordinære indtægter</u>			
206 Korrektioner vedrørende tidligere år	95.436	0	0
Ekstraordinære indtægter i alt	95.436	0	0
Indtægter i alt	13.113.054	12.626.000	13.836.000
Budgetteret boligafgift vedrørende boliger 2014	12.996.000		
Nuværende boligafgift vedrørende boliger	12.033.000		<u>Procent</u>
Nødvendig stigning 2014 , i kroner	963.000		
<u>Der fordeles således:</u>			<u>Procent</u>
Boliger, nødvendig stigning	963.000		8%
	963.000		

FORSLAG TIL DRIFTSBUDGET FOR 2014

AAB, afdeling 39

Ændring i Boligafgift skyldes væsentligst følgende:

Konto 106	Stigning i ejendomsskatter	652.000
Konto 107	Stigning i vandafgift	113.000
Konto 109	Stigning i renovation	288.000
Konto 110	Stigning i forsikringer	127.000
Konto 118	Stigning i særlige aktiviteter	65.000
Konto 125	Stigning i ydelse på lån til forbedringsarbejder	197.000
Konto 126	Stigning i afskrivning på forbedringsarbejder	135.000
		<hr/>
		1.577.000
Konto 115	Fald i almindelig vedligeholdelse	-205.000
Konto 119	Fald i diverse udgifter	-24.000
Konto 121	Fald i hensættelse til istandsættelse v/fraflytning	-24.000
Konto 123	Fald i hensættelse til tab v/lejeledighed og fraflytning	-39.000
Konto 133	Fald i afvikling af underskud	-91.000
Konto 201	Stigning forbedringstillæg	-202.000
Konto 203	Stigning i andre ordinære indtægter	-54.000
		<hr/>
		-639.000
		<hr/>
	Diverse reguleringer, forskellige konti	25.000
		<hr/>
		963.000
		<hr/> <hr/>

Drifts- og vedligeholdelsesplan for - AAB, afdeling 39

16789 m2	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
11 Terræn, konstruktion	165	165	165	165	65	65	65	65	65	65	65	65
12 Terræn, teknisk anlæg	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10
13 Terræn, inventar	720	10	30	10	80	80	100	70	90	60	0	10
14 Terræn, beplantning	40	40	40	40	40	40	40	40	40	40	40	40
21 Bygning, klimaskærm, fundament	7	0	0	10	0	0	7	0	0	0	0	0
22 Bygning, klimaskærm, facade	160	110	90	90	60	60	60	60	60	50	0	0
23 Bygning, klimaskærm, tag	100	100	100	0	0	100	0	0	0	0	0	0
24 Bygning, klimaskærm, altan og altangang	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
25 Bygning, klimaskærm, trapper og ramper	10	0	0	0	0	0	10	0	0	0	0	0
26 Bygning, klimaskærm, døre, vinduer mv	30	30	30	30	30	30	20	20	20	0	0	0
29 Primære bygningsdele	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
31 Bygning, bolig, erhv. enh. konstr. inventar	30	163	173	173	173	173	173	173	173	133	133	133
32 Bygning, bolig, erhv. enh. installationer	128	118	118	118	118	118	118	118	618	12	12	12
39 Kompletterende bygningsdele	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
41 Bygning, fælles indvendig	90	90	165	90	90	90	90	90	90	60	0	0
49 Overfladebeklædninger	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
51 Bygning, tekn. anlæg, afløb	200	200	200	200	200	200	200	200	200	0	0	0
52 Bygning, tekn. anlæg, el og belysning	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
53 Bygning, tekn. anlæg, gas	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
54 Bygning, tekn. anlæg, vand	80	80	80	80	80	80	80	80	80	70	70	70
55 Bygning, tekn. anlæg, varme	32	32	32	32	32	32	32	32	32	12	12	12
56 Bygning, tekn. anlæg, vaskeri, fælles	15	15	15	15	15	15	15	15	15	0	0	0
57 Bygning, tekn. anlæg, ventilation	15	15	15	15	15	15	15	15	15	0	0	0
58 Bygning, tekn. anlæg, øvrige	10	10	10	10	10	10	10	10	10	0	0	0
59 Øvrige VVS-anlæg	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
61 Matriel, kørende	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
62 Matriel, øvrigt	144	144	40	40	20	20	20	20	20	0	0	0
69 Øvrige el-anlæg	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
79 Andet inventar og udstyr	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
89 Øvrige dele og anlæg	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
93 Servicekontrakter og diverse	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
116 Planlagt vedligehold i alt	1.986	1.332	1.313	1.128	1.038	1.138	1.065	1.018	1.538	512	342	352
120 Henlæggelse - konto 120	1.000	1.000	1.375	1.375	1.375	1.375	1.375	1.375	1.375	1.375	1.375	1.375
Anden finansiering	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	-986	-332	62	247	337	237	310	357	-163	863	1.033	1.023
Primo Saldo - konto 401	3.183	2.197	1.865	1.927	2.174	2.511	2.748	3.058	3.415	3.252	4.115	5.148
Ultimo Saldo - konto 401	2.197	1.865	1.927	2.174	2.511	2.748	3.058	3.415	3.252	4.115	5.148	6.171
Forbrug i kr./m ²	118	79	78	67	62	68	63	61	92	30	20	21
Henlæggelser i kr./m ²	60	60	82	82	82	82	82	82	82	82	82	82
Saldo før henlægg. i kr./m ²	71	52	33	48	68	82	100	121	112	163	225	286

Til beboerne I afdeling 39

Kgs. Lyngby den 8. oktober 2013

Referat fra ordinært afdelingsmøde Tirsdag den 17. september 2013, kl. 19.00

Sted: Ny Lyngbygaard, Toftebæksvej 17, 2800 Kgs. Lyngby.

Indledningsvis bød afdelingsformand Gerd Strunge de fremmødte beboere og repræsentanter fra Organisationsbestyrelsen i AAB, Jørn Nielsen og Helle Jønsson velkommen til mødet. Fra afdelingsbestyrelsen var mødt, formand Gerd Strunge, kasserer René Simonsen, Jonas Sodemann og Lizzie Friis Jensen.

Afbud fra: Tom Hassing og Lennart Holmberg

Dagsorden:

1. Valg af dirigent.
2. Valg af stemmeudvalg.
3. Fremlæggelse af beretning for perioden siden sidste ordinære møde.
4. Regnskab 2012. Orientering.
5. Godkendelse af afdelingens driftsbudget for det kommende år.
6. Orientering om A- og B ordning.
7. Orientering fra varmeudvalget.
8. Orientering om pakkepriser fra YouSee.
9. Valg af formand og suppleanter:
 - a) Valg af formand, 2 års periode. Gerd Strunge modtager genvalg.
 - b) Valg af bestyrelsesmedlem, 2 års periode. Tom Hassing modtager genvalg.
 - c) Valg af bestyrelsesmedlem, 2 års periode. Jonas Sodemann modtager ikke genvalg.
 - d) Valg af bestyrelsessuppleant 2 års periode.
10. Behandling af indkomne forslag.
 - a) Forslag om konstituering i afdelingsbestyrelsen.
 - b) Forslag om tilføjelse, til afdelingens Hus- og Haveorden.
 - c) 2 forslag om opsigelse af nuværende antennebidrag.
 - d) Forslag om græsområde for løsgående hunde med ejer.
11. Eventuelt.

Ad 1. Jørn Nielsen fra Organisationsbestyrelsen i AAB blev valgt som dirigent og konstaterede, at begge indkaldelser til mødet var rettidigt udsendt. 51 husstande var repræsenteret.

Ad 2. Dennis og Jette blev valgt.

Ad 3. Afdelingsformand Gerd Strunge uddybede enkelte punkter fra den udsendte beretning herunder:

At Sternbrædder på husene gennemgås med henblik på udskiftning eller vedligehold.

At vandforbruget er steget væsentlig i pris, hvorfor det er vigtigt at være mådeholden med forbruget. Gerd Strunge opfordrede til at anskaffelse regnvandsbeholder til vanding af planter.

At der kun må lægges **haveaffald** på afdelingens bålplads, vi må i fællesskab sikre, at der ikke fremover ligger alt andet end haveaffald.

Kommunen har d.d. igangsat kloakarbejde i afdelingens område.

DONG er ikke helt færdig med udskiftningen af gadebelysningen i afdelingen endnu.

Afdelingsbestyrelsen vil når arbejdet er endelig færdigt gøre status på arbejdet men indtil nu er opfattelsen, at det er fint arbejde.

Birketræer og troldepil er ikke godt i forhold til afdelingens kloaksystem, de lange rødder fra disse træer kan gå i kloakerne, derfor bør man fælde disse træer.

Rotter. Afdelingen er til stadighed plaget af rotter så opfordringen er, at vi alle samler nedfalden frugt op og undlader at fodre fugle på jorden, idet dette tiltrækker rotterne.

Afdelingen har igennem det seneste år haft nogle **indbrud**. Gerd Strunge opfordrede til at melde sig til politiets SMS-linie "hjælp politiet".

Spørgsmål fra salen:

Reagerer afdelingsbestyrelsen på misligholdelse af boliger? Ja – afdelingsbestyrelsen reagerer i samarbejde med AAB og Kommunen men det er et svært og tager lang tid.

Ønske om at beskære/fælde de meget høje Akacietræer tæt på husene på Bjælkevangen, idet de tager alt lyset i husene. Gerd Strunge oplyste, at afdelingsbestyrelsen er opmærksom på problemet og vil gå i dialog med Kommunen for at søge problemet afhjulpet. Træerne er fredet, det gælder også træerne ud til Højløkken.

Beretningen blev godkendt.

Ad 4. Rene` Simonsen orienterede om regnskabet 2012, der endte med et lille overskud. Budget til beboerlokale og renoveringsarbejde er overført til 2013. **Regnskabet blev taget til efterretning.**

Ad 5. Rene` Simonsen orienterede om arbejdet med AAB's økonomiafdeling, skiftende medarbejdere, et nyt økonomisystem der ikke har fungeret optimalt, hvilket har bevirket, at vi ikke har fået budgetopfølgninger i 2013 før medio august måned. Afdelingsbestyrelsen har arbejdet på at huslejen ikke skulle stige selvom vandafgift, forsikringer og ejendomsskatter er steget. Oplægget fra AAB budgetafdeling var oprindeligt på en 13% stigning dette blev efter drøftelser ændret til 11%. Rene` Simonsen oplyste supplerende om de lån der udløber i 2015, ca. kr. 800.000 og i 2017 kr. 900.000. Forhandlingerne om huslejestigning for 2014 er endt med en stigning på 8%, denne stigning vil vi arbejde på at få sat ned i 2015.

Ad 10. Behandling af indkomne forslag.

- a) Gerd Strunge orienterede om baggrunden for forslaget. **Forslaget blev vedtaget.**

- b) Jørn Damsgård Jensen nævnte, at forslaget skal fremgå som et bilag til den gældende Hus- og haveorden, for at præcisere at vi skal overholde lokalplanen.
Forslaget blev vedtaget.

- c) Benny Andersen henviste til oplysninger under pkt. 8 og foreslog, at afdelingsbestyrelsen indhenter ny aftale med YouSee således, at vi alle får grundpakken til kr. 136,87 og derudover selv vælger evt. yderligere kanaler.
Forslaget blev vedtaget.

- d) Grete Vedel nævnte baggrunden for forslaget. Lizzie Friis Jensen henviste til afdelingens Hus- og haveorden samt det tillæg der er gældende for hunde i afdelingen.
Dirigenten afsluttede debatten med henvisning til, at såfremt forslaget skal besluttes skal det foreligge som et ændringsforslag til den gældende Hus- og haveorden og derfor fremføres som sådan, så alle beboere har mulighed for at tage stilling til dette.
Forslaget blev derfor afvist.

Ad 11. Ingen bemærkninger.

Afdelingsformand Gerd Strunge takkede for et godt møde.

**Venlig hilsen
Afdelingsbestyrelsen**

Hans Klementsens foreslog: At huslejestigningen pr. 1. januar 2014 på 8% udskydes.
Dækning: Opsparingen på 1 mio kr. udskydes (konto 120). Endvidere oplyste Hans Klementsens at afdelingen pt. har ca. 4,3 mio kr. stående på klientkontoret hos AAB, hvilket er nok pt. og forøgelse af opsparingen skønnes ikke nødvendig.

Motiv: Der finder fraflytning sted fra afdelingen på grund af Danmarks højeste varmepriser. Afslutningsvis foreslog Hans Klementsens, at der indkaldes til budgetmøde i 2014, når der er overblik over udgifterne i forbindelse med overtagelse af kraft-varmeværket.

Hans Klementsens forslag gik til afstemning:

89 stemte for forslaget

2 imod forslaget og 9 blanke stemmer.

Budgettet blev nedstemt.

Ad 6. Gerd Strunge oplyste, at afdeling 16 i 6½ år har haft B-ordningen og det har været med både fordele og ulemper. Der var enighed om at der arbejdes videre med udredning af fordele og ulemper. Gerd Strunge sendte en opfordring beboerne om at melde sig til at indgå i det videre arbejde.

Ad 7. Jørn Damsgård, varmeudvalget, orienterede om strategisk energiplan for Lyngby Tårnbæk Kommune, udarbejdet i samarbejde med Vestforbrænding. Kommunen er inddelt i forsyningsområder. Afdeling 39 er i område 12, der også omfatter Ostenfelt Kollegiet, Rævehøjparken og Erimitageparken. Afdeling 39 kommer med i den etape der udarbejdes i efteråret 2013, og endeligt godkendt i 2. kvartal 2014. Gennemførelsen kan derfor tidligst startes i 3. kvartal 2014. Overtagelse af kraftvarmeværk. Aftalen med E.ON er opsagt til udløb i 2015 og E.ON har imødekommet vores ønske om overtagelse af værket. Prisen vil være den værdi, som værket er nedskrevet til i regnskabet. Problemer heri er den store underdækning der er oparbejdet i 2009, en sag der kører i forhold til Energitilsynet forventes afklaret af Energiklagenævnet i slutningen af september. Jørn Nielsen takkede for orienteringen.

Ad 8. Orientering pakkepriser fra YouSee. Jonas Sodemann orienterede om priserne for de forskellige pakker. Lille pakke (grundpakke) kr. 137,00 mellempakke kr. 316,00 stor pakke kr. 394,00. Alle beboere skal have grundpakken og vi binder os for 5 år. Afdelingen er på nuværende tidspunkt fri af tidligere aftale.

Ad 9.

- a) Formand Gerd Strunge modtog genvalg indtil 2015.
- b) Bestyrelsesmedlem Tom Hassing modtog genvalg indtil 2015.
- c) Bestyrelsesmedlem. Lennart Holmberg blev valgt for 2 år.
- d) Bestyrelsessuppleant 2 års periode. Henriette Højgaard Kristensen blev valgt.
- e) Bestyrelsessuppleant 1 års periode. Tina Madsen blev valgt.

Lyngby Tårnbæk Kommune
Att: Fuldmægtig Steen Bille

Vedrørende: Budget 2014 for Boligforeningen AAB, afd. 39, Hjortekær.

På baggrund af den senere tids korrespondance omkring afdelingens budget for 2014 tillader afdelingsbestyrelsen sig at knytte følgende bemærkninger:

Husleje

Med hensyn til den opgivne gennemsnitlige kvadratmeterpris pt. Kr. 864,01, skal det bemærkes at denne er uden betaling for varme og varmt vand. En udgift, der årligt beløber sig fra kr. 20.000 til kr. 26.000 (alt efter størrelsen) i en normal fyringssæson der strækker sig fra oktober til april, *Danmarks dyreste varmeudgifter.*

Afdelingens argumenter for en O-løsning

1. Danmarks dyreste varme som forventes løst ? (leverandøren E.ON er opsagt i 2015).
2. Det vides med sikkerhed at afdelingens økonomi forbedres indenfor de næste 2 år, på baggrund af følgende:
Bortfald af realkreditlån på kr. 757.000 fra 1. januar 2015 og bortfald af leasingkontrakt i januar 2015 kr. 120.000 og realkreditlån på kr. 600.000 i 2017.
Afdelingens hensættelser og likvider anses for mere end tilstrækkelige (Se bilag).
3. Bemærk venligst mellemregningskontoen, der viser at afdelingens kontante beholdning er steget fra kr. 2.784.425,00 til kr. 5.003.777,00, tæt på en fordobling.
Behovet for afdelingens likvide beholdning skønnes at være max kr. 3.000.000,00.

Det beløb der hersker uenighed om (kr. 950.000) er efter afdelingsbestyrelsens opfattelse ikke større end at vore likvide midler sagtens kan tåle at blive beskåret i et enkelt år.

Afdelingsbestyrelsen har hidtil bevist, at vi er i stand til at være ansvarlige omkring de tidligere budgetter (se bilag) og derfor mener vi, at vi godt kan forsvare en O-løsning i indeværende år som i årene fra 2011 - 2013.

Opmærksomheden henledes på, at afdelingen i perioden 2008 – 2010 har haft en huslejestigning på 34%.

Med venlig hilsen

På afdelingsbestyrelsens vegne den 28. februar 2014

Gerd Strunge / Rene Simonsen
Afd.formand Kasser

Økonomi: Udviklingen i økonomien i afdeling 39 i årene 2008 – 2013

Underskud i perioden, akkumuleret:

2008	kr. 683.621,00
2009	kr. 1.598.375,00
2010	kr. 1.096.587,00
2011	kr. 855.356,00
2012	kr. 600.423,00
2013	kr. 232.423,00

Underskuddet i perioden viser en væsentlig reduktion fra det var størst kr. 1.598.375,00 til kr. 232.423,00.

Opsparingssaldo til brug for normalstandsættelse:

2008	kr. - 24.066,00
2009	kr. -138.696,00
2010	kr. 234.888,00
2011	kr. 608.910,00
2012	kr. 709.154,00
2013	kr. 917.249,00

Opsparingen er i perioden øget fra kr. -24.066,00 til kr. 917.249,00.

Mellemregningskonto (likvider), i udvikling i perioden.

2008	kr. 2.784.425,00
2009	kr. 1.957.098,00
2010	kr. 2.371.132,00
2011	kr. 4.179.891,00
2012	kr. 4.388.793,00
2013	kr. 5.003.777,00

Afdelingens kontante beholdning viser således en stigning fra kr. 2.784.425,00 til kr. 5.003.777,00, tæt på en fordobling. Behovet hertil skønnes realistisk at være max kr. 3.000.000,00.

Henlæggelser til planlagt vedligehold.

2008	kr. 3.155.686,00
2009	kr. 3.880.101,00
2010	kr. 3.428.149,00
2011	kr. 3.008.279,00
2012	kr. 3.182.689,00
2013	kr. 2.837.163,00

Saldoen er i rimelig grad på niveau med tidligere år og forventes styrket i 2015.

NOTAT
om
Økonomiske konsekvenser for beboerne af en huslejestigning

I nedenstående oversigt er vist de økonomiske konsekvenser for beboerne af en huslejestigning på 8 pct. eksklusive vand og varme.

Antal boliger	Antal Rum	m ² pr. bolig	Nuværende husleje pr. måned i kr.	Husleje forhøjet med 8 pct. i kr.	Forskel pr. måned i kr.	Forskel pr. år i kr.
6	2	64,5	4.644	5.016	372	4.460
128	3	65,1	4.687	5.062	375	4.501
62	4	82,0	5.904	6.377	472	5.669
1	5	121,0	8.712	9.409	697	8.366

Økonomiudvalget
16-01-2014
Sag nr. 6

6. Politisk følgegruppe vedrørende letbanen

Sagsfremstilling

Økonomiudvalget besluttede den 23. maj 2013, jf. den sagen vedlagte protokoludskrift (bilag), at oprette en følgegruppe vedrørende letbanen med en repræsentant fra hver af de politiske grupper i kommunalbestyrelsen. Gruppen har afholdt to møder i efteråret 2013. Henset til projektets stade peger forvaltningen på, at følgegruppen nu kan nedlægges, og at Økonomiudvalget fremover fungerer som følgegruppe.

Økonomiske konsekvenser

Arbejdet udføres inden for de afsatte rammer.

Beslutningskompetence

Økonomiudvalget.

Indstilling

Forvaltningen foreslår, at den særskilte følgegruppe vedrørende letbanen nedlægges, og at Økonomiudvalget fremover fungerer som følgegruppe.

Økonomiudvalget den 16. januar 2014

Der fremlægges en beskrivelse for den videre procedure m.v. angående udvalgets rolle som følgegruppe.

Søren P. Rasmussen var fraværende. I stedet deltog Henriette Breum.

Bilagsfortegnelse

1. Protokollat Økonomiudvalget den 23-05-2013.pdf

NOTAT

om

Notat om organisering af arbejdet med letbanen

Lov om letbane på Ring 3 er trådt i kraft, og selskabet Ring 3 Letbane I/S er stiftet. Næste skridt er at få afklaret, hvordan forvaltningen kan arbejde videre med at forberede letbanens etablering i kommunen. Der melder sig både en række organisatoriske, trafikale, økonomiske og inddragelsesmæssige spørgsmål, som der er behov for politisk stillingtagen til, før forvaltningen kan arbejde videre med letbanen.

Således beskriver notatet forvaltningens forslag til:

1. Forslag til projektorganisering af letbanearbejdet jf. figur 1
2. Vurdering af trafikale udfordringer og håndtering heraf
3. Vurdering af byrumsrelaterede udfordringer og muligheder
4. Letbaneøkonomiske anliggender, herunder anlægs- og driftsøkonomi, afledte udgifter og udgifter som følge af evt. tilkøb
5. Oplæg til politisk stillingtagen mht. borgermøde ifm. VVM-forhøring i foråret 2014

Ad 1 Forslag til projektorganisering af letbanearbejdet jf. figur 1

Det følgende vedrører dels udpegning af den politiske følgegruppe i LTK (Økonomiudvalget) og procedurebeskrivelsen herfor samt afklaring af snitfladerne mellem LTK og de eksterne letbanerelevante organisationer, herunder bestyrelsen for Ringby Letbane I/S og Borgmesterforum.

Forslag til politisk følgegruppe (Økonomiudvalget) herunder udvalgets rolle

Som opfølgning på Økonomiudvalgets møde den 16. januar 2014 foreslår forvaltningen, at proceduren for politisk følgegruppe bliver således, at Økonomiudvalget afløser den hidtidige politiske følgegruppe.

Med Økonomiudvalget som følgegruppe betyder det, at sager med overvejende tilknytning til letbanen bliver behandlet direkte i Økonomiudvalget. Teknik- og Miljøudvalget og Byplanudvalget kan inddrages efter behov, men det vil, af hensyn til at kunne reagere hurtigt, være Økonomiudvalget, som er drivende og besluttende med hensyn til evt. inddragelse af fagudvalgene.

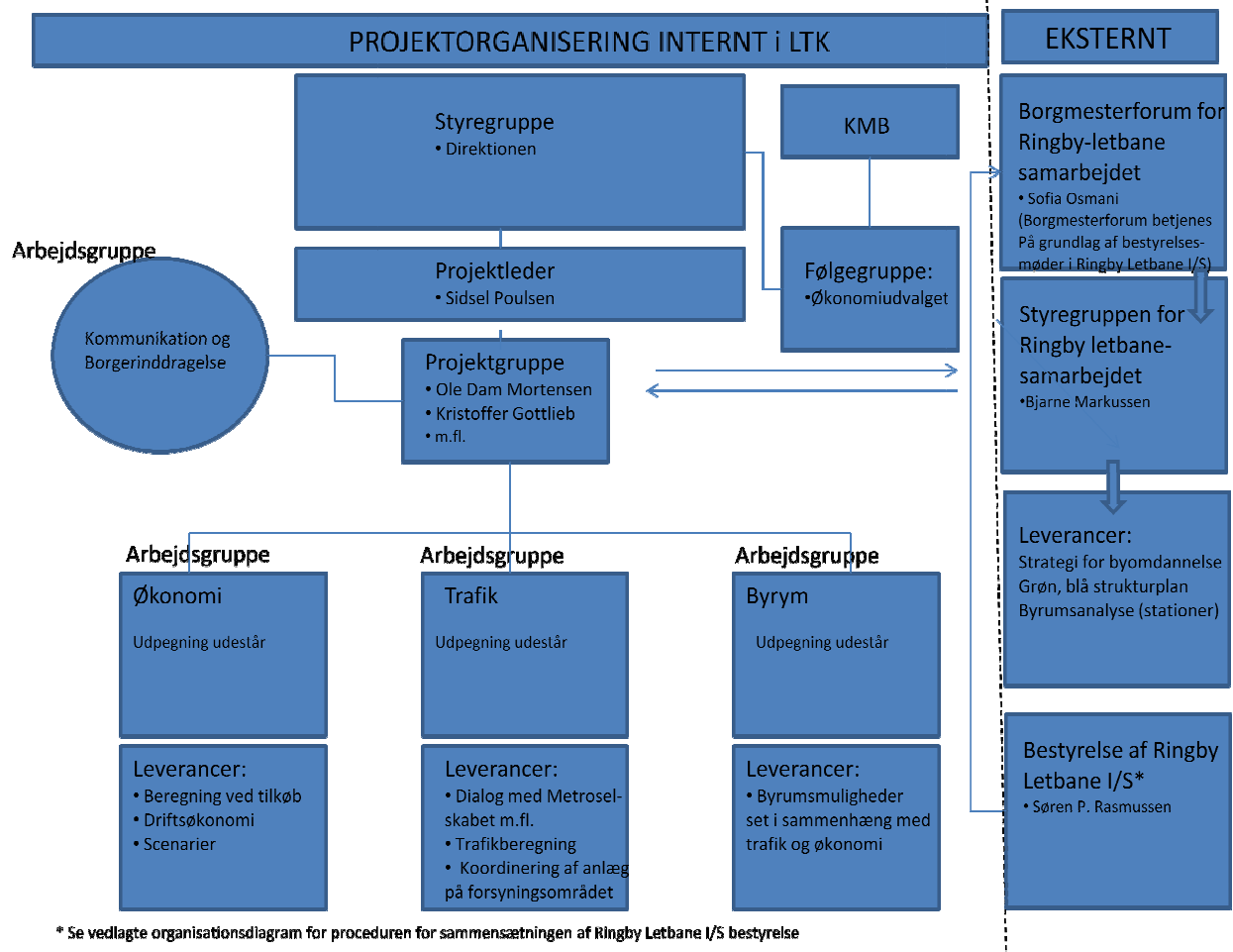
Den eksterne organisering jf. højre side i figur 1 viser, hvordan både borgmester og medlem af KMB, Søren P. Rasmussen indgår i det organisatoriske set up. Når borgmesteren deltager i møder i Borgmesterforum er der lagt op til, at borgmesteren betjenes på grundlag af materiale til bestyrelsesmøder i Ringby Letbane I/S jf. processen beskrevet i nedenstående figur 2.

Anbefaling

Forvaltningen anbefaler, at borgmester og Søren P. Rasmussen bliver betjent parallelt af forvaltningen dvs., at forvaltningen hjælper begge med mødeforberedelse og at alle møder og skriftlige oplæg bliver formidlet over for dem begge og sendt til dem begge parallelt. Hermed sikres højest muligt informationsniveau tidligst muligt i beslutningsprocesserne.

Det skal bemærkes, at kommunernes administrative snitflade til Ringby-letbanesamarbejdet går fra projektgruppen via styregruppen internt i LTK og herfra videre til styregruppen for Ringby-letbanesamarbejdet og vice versa jf. pilene i figur 1.

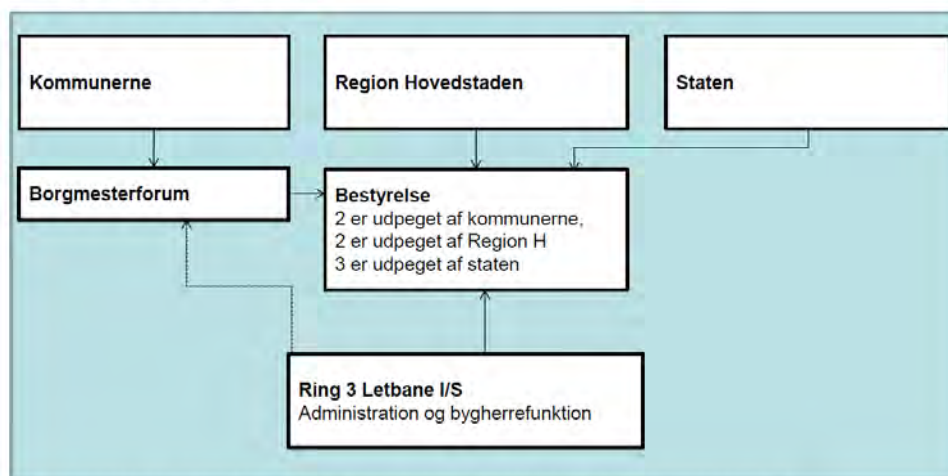
Figur 1 Forslag til projektorganisering af letbanearbejdet inkl. eksterne snitflader

Figur 2 Mødeproces efter stiftelse af letbaneselskabet

Mødeproces efter stiftelse

Letbaneselskabet I/S

Borgmesterforum betjenes på grundlag af materiale til bestyrelsesmøder

Forslag om projektorganisering – roller og ansvar

Figur 1 oven for viser en projektorganisering af det letbaneforberejende arbejde og foreslår direktionen som styregruppe og en centerchef som den overordnede projektleder. Desuden foreslås en lille projektgruppe, som tiltænkes at skulle hjælpe projektlederen med at holde overblik, kommunikere, koordinere mm.

Af hensyn til projektets store politiske bevågenhed og kompleksitet, herunder behov for rettidige leverancer og koordinering af indbyrdes afhængigheder af stor betydning for projektets fremdrift anbefales, at projektlederposten besættes af en centerchef med særlig godt kendskab til det tekniske, det byplanfaglige og det byudviklingsmæssige felt.

Behov for tværfaglighed

Der foreslås fire arbejdsgrupper med specialiseret viden, som vil skulle hjælpe hinanden på kryds og på tværs med at levere de fornødne leverancer. Fx skal økonomigruppen hjælpe byrums- og trafikgruppen med beregninger af evt. byrumsændringer og evt. tilkøb.

Behov for varetagelse af Lyngby-Taarbæk Kommunes interesser

Projektlederen tiltænkes foruden et ansvar for den samlede portefølje og leverancer også et ansvar for at løfte de centrale interessevaretagelsespunkter i relation til: 1) ansvar for forhandling af principperne for letbanens driftsøkonomi og 2) ansvar for at interessevaretage for en DTU-løsning (trace via DTU campus) og 3) ansvar for interessevaretagelse i forhold til udvidelse af jernbaneviadukten.

Økonomigruppen tiltænkes en særlig rolle i relation til at hjælpe projektlederen med ovenstående.

Ad 2 Vurdering af trafikale udfordringer og håndtering heraf

Letbanens forløb gennem byen medfører en række trafikale udfordringer, der beskrives nærmere i det følgende. Hensigten er at forklare, hvordan der med letbanen opstår behov for at nedsætte en arbejdsgruppe, der arbejder videre med at finde løsninger på de trafikale udfordringer, som letbanen skaber.

Det skal bemærkes, at udfordringerne foruden de neden for omtalte, også omfatter ekspropriationer, som i vidt omfang vil blive håndteret af Ringby letbane I/S i tæt samarbejde med Lyngby-Taarbæk kommune.

De trafikale udfordringer omfatter bl.a. at:

- Trafikanter stort set kun vil kunne passere letbanetraceet i de signalregulerede kryds
- Trafikanternes fremkommelighed alt andet lige bliver mindre som følge af letbanens forløb gennem byen

Anbefaling

De trafikale udfordringer som følge af letbanen foreslås belyst og håndteret nærmere af en trafikarbejdsgruppe, som også har ansvar for dialogen med interessenterne, herunder udarbejdelse af trafikberegninger mm. i samarbejde eksterne konsulenter, som grundlag for politisk vurdering af fremkommenligheden i byen.

Ad 3 Vurdering af byrumsrelaterede udfordringer og muligheder

I forbindelse med anlæg af letbaner i Europa er det flere steder lykkedes at forbedre bybilledet uanset eventuelle køreledninger/-master m.m. Træbeplantning, græsbelagt tracé og problemfri passage på tværs har givet opbakning til projektet. Det ser dog ikke umiddelbart ud til, at økonomien i Ring 3-projektet tillader byrumsforbedringer.

Ring 3-projektet omfatter ikke umiddelbart græsbelagte strækninger, og udpegning af strækninger med rilleskinnespor er ikke endeligt afklaret. Kommunerne kan ved tilkøb opnå flere strækninger med rilleskinnespor og andre byrums-mæssige forbedringer.

LTK har arbejdet for en ledningsfri strækning i det centrale Kgs. Lyngby. Det forudsætter tog med batteri, hvad ikke umiddelbart er standardmateriel, som forudsættes i letbanesamarbejdet.

Anbefaling

De byrumsmæssige muligheder i LTK bør vurderes nærmere af en dertil dedikeret arbejdsgruppe med ekspertise inden for planlægning og byrum, herunder forbedring af byrum i forbindelse med offentlige anlægsprojekter og transportanlæg. Der er tæt samarbejde med trafik- og økonomigruppen.

Ad 4 Letbaneøkonomiske anliggender, herunder anlægs- og driftsøkonomi, afledte udgifter og udgifter som følge af evt. tilkøb

Anlægsøkonomi

Lyngby-Taarbæk skal betale 7,5 % af de samlede anlægsudgifter for letbanen. Dette svarer til et årligt indskud i 2014 – 2016 på 14,3 mio. kr. og en årlig tilbagebetaling i 2017 – 2056 på 13,0 mio. kr. Hertil kommer en eventuel medfinansiering af DTU-løsningen, som er skønnet til 115 mio. kr. Dette beløb svarer til en udgift på ca. 5 mio. kr. årligt over 40 år (ved et engangsinnskud på 18 mio. kr.).

Når udbudsresultatet kendes, kan parterne trække sig ud af letbaneprojektet. Hvis projektet stoppes skal Lyngby-Taarbæk afholde 7,5 % af de forbrugte midler, svarende til ca. 20 mio. kr.

Driftsøkonomi

Det samlede årlige driftsunderskud (herunder udgifter til kontrol- og vedligeholdelsescenter og indkøb af togsæt) vurderes på det nu kendte grundlag at være på 78 mio. kr., hvoraf regionen bærer 34 mio. kr. og kommunerne 44 mio. kr. Hvis der indregnes busbesparelser på eksempelvis 10 %, vil det årlige underskud kunne reduceres til 23 mio. kr. for regionen og 28 mio. kr. for kommunerne.

Udgiftsfordelingen mellem kommunerne er ikke fastlagt på nuværende tidspunkt.

Afledte udgifter

Letbaneprojektet må også forventes at medføre afledte udgifter for LTK – eksempelvis til følgende:

- Evt. lukning af Klampenborgvej for biltrafik
- Nye jernbanebroer på Buddingevej
- Trafikreguleringer og modernisering af signalanlæg
- Stationsudgifter, der ikke afholdes af letbaneprojektet
- Byrumsmæssige forbedringer

Forvaltningens indsats og det politiske fokus har hidtil primært været orienteret imod letbanens anlægs- og driftsudgifter samt evt. tilkøb. Letbanens afledte udgifter bør dog også medtages i økonomigruppens beregninger. I takt med at detailplanlægningen for anlægget bliver konkretiseret, vil de afledte udgifter kunne estimeres nærmere.

Evt. tilkøb

Økonomigruppen skal ligeledes arbejde med at beregne scenarier for evt. tilkøb. Baggrunden for dette er, at letbaneloven gør det muligt for parterne at foretage tilkøb, som ikke medfører væsentlige tidsmæssige eller økonomiske konsekvenser for anlægget. Tilkøb skal foretages senest i forbindelse med fastlæggelse af udbudsbetingelserne.

DTU-løsningen er et eksempel på et tilkøb.

Anbefaling

Det anbefales, at der nedsættes en arbejdsgruppe, som hurtigt kan forsyne de øvrige arbejdsgrupper med beregninger af fx tilkøbsløsninger og afledte udgifter.

Gruppen skal også levere med hensyn til at understøtte projektlederens varetagelse af kommunens interesse i en DTU-løsning (et letbanetrace via DTU's campus) og jernbanebroer.

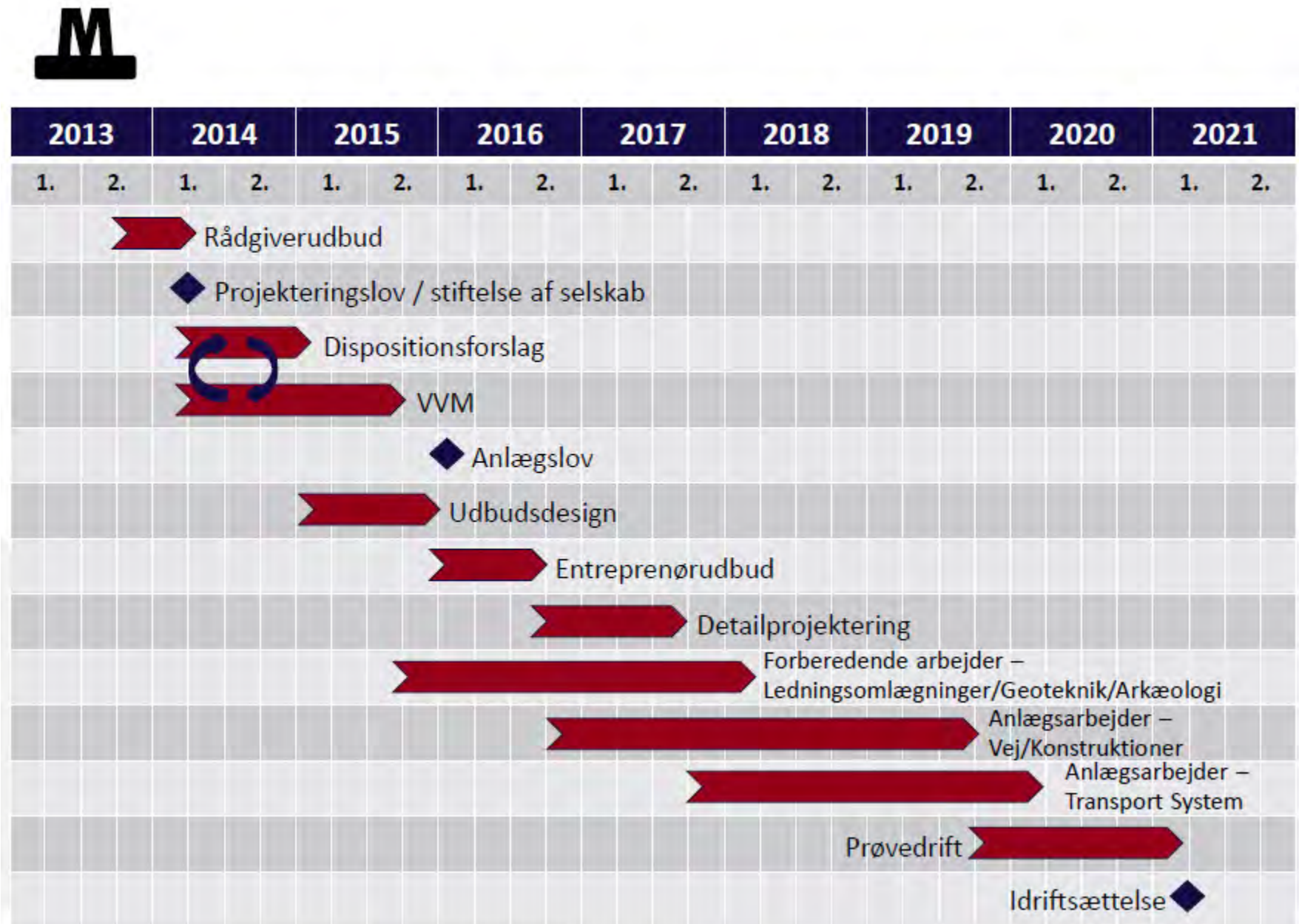
Ad 5 Oplæg til stillingtagen mht. borgermøde ifm. forhøring for VVM i foråret 2014

En fjerde arbejdsgruppe foreslås etableret for at sikre en tydelig intern og ekstern kommunikation om letbanen over for borgere, virksomheder m.fl., herunder ansvar for at gennemføre borgerinddragelse i det omfang det ønskes af Økonomiudvalget og af Kommunalbestyrelsen.

I forbindelse med VVM-forhøringen i foråret 2014 bør det bemærkes, at Transportministeriet ikke stiller krav til kommunerne om, at kommuner skal afholde borgermøder. Det er således op til den enkelte kommune at bestemme, om der skal holdes et borgermøde som led i VVM-forhøringen.

Anbefaling

I forhold til inddragelse af borgerne skal der tages politisk stilling til, hvorvidt der i forbindelse med Transportministerens indkaldelse af ideer og forslag til forhøringen for VVM processen i foråret 2014 ønskes gennemført et borgermøde Lyngby-Taarbæk Kommune.

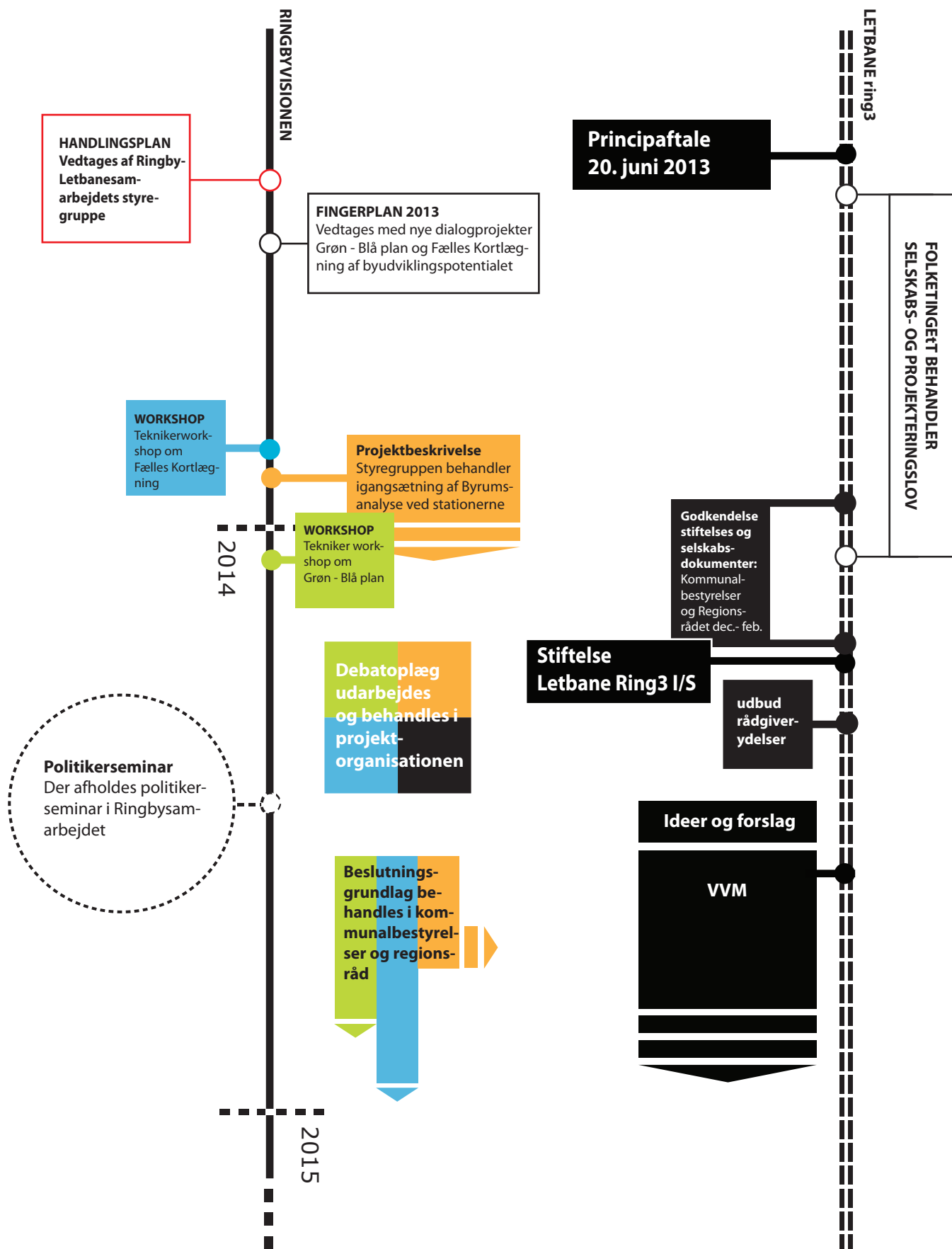
FORVENTET PROCESPLAN 2013-2014

DIALOGPROJEKT KORTLÆGNING

DIALOGPROJEKT GRØN BLÅ PLAN

BYRUMSANALYSE STATIONER

LETBANE ring3

Ringby-Letbanesamarbejdet har vedtaget en fælles byvision og et politisk charter, der peger på vækst via samarbejde om en bæredygtig byudvikling.

I 2014 arbejder Ringby-Letbanesamarbejdet på:

Et dialogprojekt om kortlægning af forudsætninger og rammevilkår for Ringbyens udvikling og vækst, for at blive klogere på hvordan vi styrker byudviklingen.

Resultaterne af kortlægningen opsamles i et debatoplæg, der skal diskuteres på et politikerseminar i 2014.

Herefter skal parterne tage stilling til, om der skal laves en fælles strategi.

DIALOGPROJEKT KORTLÆGNING

Ringby-Letbanesamarbejdet ønsker at styrke de grønne og blå strukturer i Ringbyen ved at integrere det grønne og vandet i byomdannelsen.

I 2014 arbejder Ringby-Letbanesamarbejdet på:

Et dialogprojekt om en fælles grøn- blå strukturplan, der tager udgangspunkt i en registrering af grønne byarealer og potentialet i at forbedre sammenhængen på tværs af kommunegrænserne.

Resultaterne af dialogprojektet opsamles i et debatoplæg til politikerseminar i 2014.

DIALOGPROJEKT GRØN BLÅ PLAN

Ringby-Letbanesamarbejdet ønsker at styrke passagergrundlaget for en kommende letbane.

Dette kan gøres ved at sikre optimal tilgængelighed til de kommende stationer og en god indretning af forpladserne

I 2014 arbejder Ringby-Letbanesamarbejdet på:

En fælles byrumsanalyse af de 27 nye stationsområder.

Oplæg til en overordnet diskussion af eventuel fælles retningsgivende program for stationsforpladser i debatoplæg til politikerseminar i 2014.

Analyse af de enkelte stationsområder fremlægges til politisk godkendelse lokalt i beliggenhedskommunerne således, at de kan indgå i VVM-redegørelse for letbaneprojektet.

BYRUMSANALYSE STATIONER

Letbanen er rygraden i byvisionen og et åbningstræk for byomdannelsen.

Ringby-Letbanesamarbejdets parter indgik i juni 2013 en principaftale. Selskabs- og projekteringsloven forventes vedtaget 2014.

I 2014 arbejder Ring3 Letbane I/S på:

Stiftelse af selskabet Ring3 Letbane I/S.
Udbud af rådgiverydelser til VVM, projektering mv.

Indhentning af ideer og forslag til VVM.

Udarbejdelse af VVM-redegørelse.
Høring af VVM-redegørelse.

Kommunalbestyrelsen
27-03-2014
Sag nr. 15

15. Indkaldelse af idéer og forslag (forhøring) for Dyrehavegårds Jorder og tracéet langs Helsingørmotorvejen

Sagsfremstilling

Kommunalbestyrelsen besluttede på møde den 5. september 2013 (bilag) at igangsætte undersøgelser for en eventuel fremtidig arealudvikling af Dyrehavegårds jorder og tracéet langs Helsingørmotorvejen med henblik på at vise områdets udviklingsmuligheder.

Forvaltningen har på baggrund af beslutning den 5. september 2013 bedt tre arkitektfirmaer om at give hvert deres bud på områdets mulige udvikling (bilag). Udgangspunktet for opgaven er, at området skal ses som et hele, hvor de eksisterende kvaliteter kan forenes med og styrkes gennem nye udviklingstræk. I opdraget til de tre firmaer er der derfor lagt vægt på, at områdets grønne og rekreative karakter bevares samtidig med, at der skabes plads til byudvikling i form af både boliger og erhverv. Alle tre firmaer har i deres bud lagt vægt på at forstærke de landskabelige kvaliteter bl.a. baseret på den eksisterende udnyttelse til landbrug og hestehold suppleret med et mere varieret landskab, beplantning og vådområder/søer, som i øvrigt skaber mulighed for at aflede regnvand fra de nærliggende områder, jf. forslag til Klimatilpasningsplan.

Planerne indeholder ca. 250.000 m² til boligformål og ca. 500.000 m² til erhvervsformål, og der er arbejdet med varierende grader af funktionsblanding og -adskillelse. Det er vurderet, at en boligudbygning i den nævnte størrelsesorden vil skabe behov for en daginstitution i området, hvorfor planerne ligeledes indeholder en sådan. Der er lagt stor vægt på sammenhæng og forbindelser til de omkringliggende områder på begge sider af motorvejen.

Arkitektfirmaernes forslag giver forskellige bud på de trafikmæssige adgangsforhold, veje, stier og parkering. Disse skal undersøges og beskrives nærmere i en evt. videre bearbejdning.

Såfremt det besluttet at igangsætte en planproces for området vil et forløb kunne se således ud:

- 1 Indkaldelse af idéer og forslag (forhøring) i forhold til ændring af kommuneplanens rammer, hvor der er tid og mulighed for dialog, idéudvikling mv. Det vurderes, at dette vil kræve en periode på min. 1-1½ måned.
- 1 Ændring af kommuneplanens rammer og udarbejdelse af lokalplan for hele/dele af området, herunder udarbejdelse af miljøvurdering, samt høring af 8 ugers varighed og efterfølgende politisk behandling af indsigelser og vedtagelse heraf.
Hvis der til planprocessen lægges tid til udarbejdelse af oplæg, sager mv. vurderes det, at ændring af kommuneplanen kan vedtages omkring årsskiftet 2014/2015.

Økonomiske konsekvenser

Såfremt det besluttet at byudvikle området, er der behov for at afsætte midler i budgettet til nærmere undersøgelser, blandt andet vedrørende trafik, projektering, byggemodning, salg mv.

Beslutningskompetence
Kommunalbestyrelsen.

Indstilling

Side 41 af 51

Forvaltningen foreslår, at det besluttes:

1. om der skal igangsættes forhøring vedr. ændring af kommuneplanen og
2. om et eller flere af de udarbejdede forslag i givet fald skal danne grundlag for ovennævnte forhøring, eller
3. om der skal udarbejdes alternativt oplæg til forhøring.

Byplanudvalget den 12. marts 2014
Oversendes til behandling i Kommunalbestyrelsen.

Birgitte Hannibal var fraværende.
Karsten Lomholt var fraværende.

Kommunalbestyrelsen den 27. marts 2014
Besluttet, at

1. Helhedsplan for området sendes i forhøring, jf. forvaltningens udkast til tids- og procesplan.
2. De tre forslag til masterplaner danner ikke grundlag for forhøringen, men delelementer kan indgå.

Kommunalbestyrelsen ønsker, at området tænkes opdelt i zoner, hvor traceet og den del af Dyrehavegaardens marker, der ligger tættest på motorvejen indgår i et udviklingsområde med mulighed for byggeri, mens den øvrige (og største) del af Dyrehavegaardens jorder fortsat reserveres og udvikles om rekreativt område.

Helhedsplanen skal sikre en fornuftig afvikling af trafik (biler, cykler og fodgængere) samt sikre at området øst og vest for motorvejen bindes sammen på en hensigtsmæssig måde. Det er forudsætningen, at udnyttelsen af udviklingsområdet sker med bebyggelser af høj arkitektonisk karakter, og at anvendelsen tænkes ind i kommuneplanstrategien og tankerne for vidensbyen.

På vestsiden af motorvejen i traceet forudsættes en bebyggelsesgrad der spiller sammen med bebyggelsen på DTU, idet anvendelsen kan tænkes bredt.

I et bælte langs med østsiden af motorvejen tænkes byggeri der i højere grad harmonerer med det åbne land og bebyggelsen i Hjortekær området. Det forudsættes, at hele området inddrages i planprocessen m.h.p. at sikre såvel byggefelter som de rekreative områder i de kommende år.

Der er med forhøringen ikke taget stilling til i hvilket omfang, der skal bygges i området og kommunalbestyrelsen understreger, at der er tale om en åben forhøring hvor alle idéer er velkomne.

Bodil Kornbek (A) var fraværende. I stedet deltog Silas Mudoh.
Anne Jeremiassen (LA) var fraværende. I stedet deltog Peter Broen.
Morten Normann Jørgensen (F) var fraværende. I stedet deltog Dorete Dandanell.

Bilagsfortegnelse

1. Protokol fra KMB 05092013.pdf
2. 20140131_DHJ_Præsentation POLYFORM.pdf

- 3. 2 DHJ Schønherr.pdf
- 4. 3 DHJ SLA.pdf
- 5. 3 DHJ SLA appendix.pdf

Analyse af effektiv anvendelse af arealerne på skoleområdet, dagtilbud, klub, ældre og folkeoplysning

Sagsfremstilling

Kommunalbestyrelsen har i budgettet for 2012 og 2013 afsat samlet 2 mio. kr. til gennemførelse af en analyse af den kommunale bygningsmasse især med henblik på skoler, dagtilbud, ældre og folkeoplysningsområdet, der skal resultere i en oversigt over mulighederne for nytænkning, ændret anvendelse og eventuelle moderniseringsbehov. Analyseresultatet påregnes at foreligge ved udgangen af juni 2013 til brug ved arbejdet med budgetlægningen for 2014 -2017.

For fremadrettet at kunne sikre et rationelt og økonomisk velfunderet grundlag for anvendelsen af kommunens arealer skal der foreligge en systematisk kortlægning af bygningernes tilstand og muligheder og potentialet for fortætninger m.v. sammenholdt med kravene til de funktioner, arealerne skal understøtte. I Rambølls gennemgang af ejendomsområdet i kommunen blev der peget på et potentiale, der kan frigøres gennem indførelse af systematisk arealforvaltning. Systematisk arealforvaltning kræver en databaseret analytisk tilgang, samt at forvaltningen tilføres konkret viden herom udefra.

Potentialerne i en systematisk arealforvaltning kan blandt andet håndteres gennem frasalg af frigjorte m², højere udnyttelsesgrad på arealer og lokaler, fleksibel og fælles anvendelse af arealer på tværs af funktioner, nedlæggelse af vedligeholdelsestunge og/eller energitunge bygninger, samt reduktion af behovet drift- og vedligeholdelse gennem at anvende totaløkonomiske beregninger. Der er et aktuelt behov for en kortlægning af, hvilke lokaler kommunen har, disses anvendelse og udnyttelsesgrad o.m.a. Der er fra mange sider et løbende og konstant pres for at få flere lokaler stillet til rådighed.

Institutions- og skoleområdet er under stadig faglig udvikling. Det stiller krav til både organisering, faglige metoder og til de fysiske rammer. Bygningerne skal kunne understøtte de opgaver og aktiviteter, som aktuelt er placeret i dem, men samtidig være så fleksible, at de også kan rumme andre aktiviteter og kunne omstilles til fremtidige ændrede behov og nye opgaver. Den stramme økonomi stiller tilsvarende krav.

Den fysiske udformning, den arkitektoniske kvalitet og ikke mindst indretningen af bygningerne har stor betydning for kvaliteten af serviceydelserne, for brugernes oplevelse af servicen samt arbejdsmiljø m.v. Mange bygninger er opført og indrettet på et tidspunkt, hvor brugernes forventninger og de ansattes arbejdsprocesser var

anderledes, end de er i dag. Når der skal renoveres eller bygges nyt, kan det være vanskeligt i det enkelte projekt at afsætte ressourcer til dybtgående analyser af f.eks. brugernes fremtidige behov, ligesom perspektivet om en effektiv og fleksibel lokaleudnyttelse ofte er ikke er tilgodeset. Analysen rummer, ud over det rationale, der er kernen i analysen, også ideen om kunne skabe liv og fællesskab på tværs af ejerskaber, fag, arealer og bygninger. Analysen skal afdække og komme med bud på bl.a. følgende:

- Hvordan får kommunen aktuelt mere ud af eksisterende lokaler med færrest mulige udgifter?
- Hvilke barrierer er der for en fleksibel og effektiv lokaleudnyttelse?
- Hvordan sikres tidssvarende lokaler i fremtiden, med færrest mulige omkostninger ved gennemført brug af systematisk arealforvaltning?
- Hvad er de kommende års behov for bygningsmæssige ændringer og justeringer på de bygninger, der især rummer dagtilbud, skoler, ældre og folkeoplysning, de som understøtter valgte organiseringer og faglige metoder?
- Hvordan sikres, at fremtidige ud - og ombygninger sker fleksibelt, så lokaleanvendelsesmulighederne ikke fastlåses i fremtiden?
- Høj økonomisk effektivitet
- Den størst mulige funktionalitet
- Incitamentter for institutioner mv. til at understøtte systematisk arealforvaltning
- En fortætning af de anvendte m² og en høj udnyttelsesgrad af lokalerne
- Bæredygtighed og energioptimering.

Konklusioner, indhentet viden og data skal indarbejdes i kommunens driftsstruktur og løbende vedligeholdes og udvikles.

I forbindelse med den planlagte udbygning af Lindegaardsskolen er der indgået en aftale om et samarbejde med BIG om udarbejdelse af en helhedsplan og ideskitse, som efterfølgende kan danne grundlag for udarbejdelse af det detaljerede projekt for udbygningen. Resultatet af helhedsplanen og de underliggende principper forventes at ligge klar i december 2012, og dele af dette arbejde vil indgå i det generelle analysearbejde.

De bygningsmæssige muligheder for at samle kommunens tandklinikker i to til tre klinikker indgår som en del af analysen. Opgaven er beskrevet i budgetaftalen fra 2013 – 2016 om iværksættelsen af en undersøgelse af udviklingen i serviceniveauet i Tandplejen og effektiviseringspotentialer – både kvalitativt og økonomisk – ved at sammenlægge kommunens tandklinikker.

Analysen skal munde ud i konkrete anbefalinger m.h.t. nye funktionsprincipper, kriterier og forslag til den fremtidige bygningsanvendelse. Gennem arbejdet skal der udvikles en model til opstilling af konkrete forretningsmodeller til beskrivelse af potentialer og metoder. På baggrund af resultaterne fra analysen skal der efterfølgende udarbejdes en konkret plan for moderniseringsbehov, finansiering og

faseopdeling.

I den økonomiske ramme for udarbejdelsen af analysen vil indgå en prisafprøvning gennem et relevant udbud, og der afsættes herunder også midler til evt. finansiering af kommunens andel af et Phd projekt.

Arbejdet organiseres via en styregruppe og en følgegruppe. Styregruppen består af direktørerne Ulla Agerskov og Søren Hansen samt centerchef Regin Nordentoft og en projektleder. Følgegruppen består af centercheferne Erik Pedersen, Dorte Vangsø Rasmussen og Charlotte Bidsted, repræsentanter fra MED organisationen, repræsentanter for de decentrale institutionsledere under Center for Uddannelse og Pædagogik, Center for Sundhed og Kultur og Center for Træning og omsorg, samt øvrige ansatte fra centrene med relevant faglig viden.

Medarbejdernes kompetencer og erfaringer med at løse opgaver af denne type indgår i muligt omfang, men erfaring findes ikke i nødvendigt omfang til fuldt ud at kunne løse en så specialiseret opgave. For at sikre en valid løsning af opgaven kræves personale med også de særlige kompetencer, som findes i firmaer, der arbejder med systematisk arealforvaltning. En væsentlig del af analysen skal derfor udføres ved hjælp også af ekstern bistand.

Økonomiske konsekvenser

Den økonomiske ramme for udarbejdelsen af analysen er 2 mio. kr. fratrukket 20 % af de omkostninger, der anvendes til ekstern bistand.

Beslutningskompetence

Økonomiudvalget.

Indstilling

Forvaltningen foreslår, at analysen gennemføres som beskrevet.

Økonomiudvalget den 22. november 2012:

Godkendt. For så vidt angår spørgsmålet om Lindegårdsskolens udbygning drøftes sagen på førstkommende møde i Børne- og ungdomsudvalget.

Arealanalyse Lyngby-Taarbæk Kommune

Afrapportering af overordnede resultater

Lyngby-Taarbæk Kommune

September 2013

Lyngby-Taarbæk Kommune
Lyngby Rådhus, Lyngby Torv 17
2800 Kgs. Lyngby

Bascon A/SÅboulevarden 21Postbox 510DK-8100 Aarhus C

Indholdsfortegnelse

1	Indledning	3
2	Metode – det har vi gjort.....	3
3	Resumé – hvad har vi set og hørt	4
4	Strategiske anbefalinger	6
4.1	En moderne og tidssvarende bygningsmasse.	6
4.2	En mere effektiv lokaleudnyttelse gennem kulturændringer	7
4.3	Øget synlighed omkring ledige lokaleressourcer	7
4.4	Kreative indretningsløsninger	7
4.5	Inddragelse af Lyngby Taarbæks forretningsstrategi i den fremadrettede proces.....	8
5	Perspektiver på den fremadrettede proces	9
6	Baggrund for de økonomiske beregninger	10

1 Indledning

I det følgende præsenteres resultaterne af den bygningsfysiske gennemgang og analyse af Lyngby-Taarbæk Kommunes bygninger. Rapporten peger på en række strategiske anbefalinger til, hvordan Lyngby-Taarbæk Kommune fremadrettet kan sikre, at lokalefaciliteterne i kommunens bygninger understøtter en moderne og fremtidig brug af lokalerne med fokus på arealoptimering.

Rapporten giver sammen med delrapporterne for de enkelte områder Lyngby-Taarbæk Kommune et samlet overblik over den fremtidige økonomiske og ressourcemæssige investering, der kræves for at løfte den nuværende bygningsmasse op til et niveau med henblik på at matche de gældende funktionsprincipper. Funktionsprincipperne er udarbejdet i forbindelse med denne opgave.

De strategiske anbefalinger tager udgangspunkt i en vurdering af, hvorvidt bygningerne lever op til funktionsprincipperne på det pågældende område. I de tilfælde hvor der er observeret et potentiale i forhold til at skabe bedre sammenhæng med funktionsprincipperne, er der foreslået tiltag på den enkelte ejendom i forhold til:

- organisations-/kulturniveau
- indretningsniveau
- bygningsniveau

Sideløbende med denne rapport er der blevet udarbejdet og vedtaget en forretningsstrategi for den kommunale areal- og ejendomsportefølje.

2 Metode – det har vi gjort

Til løsning af opgaven er der udviklet en analysemodel, som er anvendt i analysen af den enkelte ejendom. Analysemodellen er blevet testet på et antal ejendomme inden for alle områder med deltagelse af Lyngby-Taarbæk kommune.

Analysemodellen består af en interviewguide, besigtigelse af ejendommen, samt en tværgående analyse af den enkelte ejendom. Interviewet er gennemført med ledelsen af institutionen, herunder er funktionsprincipperne præsenteret. Besigtigelse af ejendommen er foretaget dels med en repræsentant fra skolen og derefter på egen hånd. Analysen af alle data, herunder udarbejdelsen af de endelige tiltag er sket med udgangspunkt i funktionsprincipperne for de enkelte områder.

Efterfølgende er det vurderet, hvilke tiltag der vil være mest hensigtsmæssig at implementere og som vil skabe mest værdi på den enkelte ejendom. Hvert enkelt tiltag er blevet prioriteret i kategori 1, 2 eller 3.

- Kategori 1 er tiltag, der bør gennemføres hurtigst muligt, da de vurderes som meget værdiskabende i forhold til investeringen.
- Kategori 2 er tiltag, der også bør prioriteres. Der er tale om tiltag, hvor værdien vurderes at være passende i forhold til den investering der skal foretages.
- Kategori 3 kan betragtes som "luksus", hvilket vil sige tiltag, der skaber relativt begrænset værdi i forhold til størrelsen på investeringen og som måske nok kan tilføre værdi for brugerne, men som samtidig ikke vurderes nødvendige i forhold til, at de pågældende bygninger lever op til funktionsprincipperne (når/hvis kategori 1 og 2 er gennemført). Alle kategori 3 tiltag vil skabe værdi i bygningerne, men hver enkelt tiltag er vurderet ud fra en helhedsbetragtning af den enkelte bygnings indretning, organisering og udformning. Prioriteringen er herefter foretaget i forhold til at skabe et niveau, svarende til hensigterne i funktionsprincipperne, og at dette gøres på den mest økonomiske måde

Resultaterne fra kortlægningen af institutionerne er anvendt i analysen på den enkelte ejendom og tænkt ind i valget af de konkrete tiltag. Resultaterne fra kortlægning af folkeoplysningen fremgår af rapporten ”Kortlægning af anvendelse og udnyttelsesgrad”.

Tiltagene er beskrevet overordnet, ligesom at der er beregnet et økonomisk rammebeløb for hvert tiltag. De enkelte tiltag og den tilhørende økonomi foreligger i databilag, og vil fremadrettet indgå i Lyngby-Taarbæk Kommunes fremtidige Facility Management system. Lyngby-Taarbæk Kommune vil skulle anvende de beskrevne tiltag i det videre arbejde fra strategi til projekter

Kommunens nøgletal på energiforbrug indikerer, at de fleste ejendomme ligger inden for en normgrænse, der kan være tilfredsstillende på kort sigt, og har ikke givet anledning til yderligere overvejelser for den enkelte bygning i forhold til opfyldelse af funktionsprincipper. På den lange bane anbefales det, at Lyngby-Taarbæk Kommune opstiller mål og krav for energi og bæredygtighed på kommunens ejendomme, og får udarbejdet en strategi for området i takt med, at kravene udvikler sig og ny viden udvikles inden for området.

I forbindelse med kommunens tilstandsvurderinger af ejendommene, bør kommunens nøgletal indgå i vurderingerne i forhold til at optimere på energiforbrug som f.eks. varme og el på kort sigt og for den enkelte ejendom på lang sigt.

3 Resumé – hvad har vi set og hørt

Generelt står Lyngby-Taarbæk Kommune med en blandet bygningsmasse, som for skolerne er kendetegnet ved en ældre bygningsmasse, på områdecentre og træningscentre en nyere bygningsmasse, og på dagtilbudsområdet en meget varieret bygningsmasse.

For områdecentre, træningscentre og dagtilbud samt klubber lever de fleste ejendomme i høj grad op til områdernes funktionsprincipper, mens der kun er forholdsvis få ejendomme, som kategoriseres til kun i mindre grad at leve op til funktionsprincipperne. Med nogle få bygningsmæssige tiltag kan disse forholdsvis få bygninger bringes på et tilfredsstillende niveau i forhold til funktionsprincipperne.

Derimod er der stor variation i forhold til i hvilken grad skolerne lever op til funktionsprincipperne. Lidt over halvdelen har gode rammer, mens de øvrige kræver større investeringer med henblik på at blive tidssvarende og moderne.

På baggrund af kortlægningen og analysen af bygningerne er det muligt at pege på en række potentialer, som kan bidrage til en mere effektiv arealanvendelse og -udnyttelse i Lyngby-Taarbæks bygningsmasse, samt sikre moderne og fremtidssikrede faciliteter.

Hvis man vælger at øge tilgængeligheden af lokalerne for andre brugere, bør der være et stærkt fokus på, hvordan samspillet med de eksisterende brugere skabes, og at de rette løsninger skabes i praksis.

Bedre udnyttelse af bygningerne med såvel interne som eksterne brugere

Det vurderes, at der er et stort potentiale i forhold til at udnytte de fysiske rammer bedre. Dette gælder på alle områder (skoler, områdecentre, træningscentre, dagtilbud, handicap – og psykiatri, klubber og folkeoplysning). Det mest oplagte potentiale består i at give interne såvel som eksterne brugere adgang til lokalefaciliteter, f.eks. igennem et centralt booking-system, som på en overskuelig måde kan vise, hvilke lokaletyper, der matcher brugerens behov.

Den største barriere for de eksterne brugeres anvendelse af lokalerne er, at der ikke findes et samlet overblik over, hvilke lokaler der er til rådighed og hvilken indretning, lokalerne tilbyder. Samtidig sker booking af lokaler i bedste fald på forskellige mere eller mindre effektive måder, og i værste fald er det at booke lokaler ikke sat i system. Til sammen betyder det, at det generelt er vanskeligt for eksterne brugere at få overblik over og adgang til de lokaler, som potentielt kan anvendes mere end på nuværende tidspunkt.

En anden barriere er, at de primære brugere af bygningerne klart tilkendegiver, at såfremt lokalerne skal anvendes af andre brugere, vil det skabe en øget belastning på deres bygninger..

Skole og SFO

Fritidstilbuddet til børn i 0. - 3. klasse er organisatorisk og fysisk en del af skolen, mens klubtilbuddet til 4. - 10. klasse er en selvstændig organisatorisk og fysisk enhed. For så vidt angår SFO-tilbuddet er der historisk bygget til skolerne, således at SFO'en har egne lokaler, der mange steder overvejende bruges til og er indrettet til SFO-tilbuddet. Kortlægningen viser således, at SFO- og klasselokaler kun bliver brugt omkring 50 % af tiden. Konkret betyder det, at SFO-lokalerne de fleste steder overvejende udnyttes i eftermiddagstimerne og undervisningslokalerne overvejende udnyttes i skoletiden. Der er derfor et stort lokalepotentiale i en fælles udnyttelse af undervisnings- og SFO-lokaler, således at lokalerne udnyttes i hele åbningstiden, og således at både undervisning og fritid får udvidet deres lokaleadgang og dermed flere m². Det fremgår således også af det udarbejdede forslag til forretningsstrategi for den kommunale ejendomsportefølje, at de kommunale lokaler skal udnyttes effektivt, hvorfor det anbefales at der iværksættes konkrete handlinger for at realisere Spacemanagement tænkningen i praksis på skole- og SFO-området.

Klubber

Klubtilbuddet i Lyngby-Taarbæk er organisatorisk og fysisk et selvstændigt tilbud. Nogle steder ligger klubben i umiddelbar nærhed af skolen og andre steder lidt længere væk. Fritidsklubtilbuddet er placeret om eftermiddagen og ungdomsklubtilbuddet om aftenen nogle gange om ugen. Der er derfor et potentiale i forhold til, at skolerne tænker klubbernes lokaler ind i skoletiden, som undervisnings- og projektlokaler. Tilsvarende er der et potentiale i forhold til klubbernes benyttelse af skolens lokaler i eftermiddags- og aftentimerne.

Der er derfor et stort lokalepotentiale i en fælles udnyttelse af undervisnings- og klublokaler, således at lokalerne udnyttes i hele åbningstiden, og således at både undervisning og fritid får udvidet deres lokaleadgang og dermed flere m². Det fremgår således også af det udarbejdede forslag til forretningsstrategi for den kommunale ejendomsportefølje, at de kommunale lokaler skal udnyttes effektivt, hvorfor det anbefales, at der iværksættes konkrete handlinger for at realisere Spacemanagement tænkningen i praksis på skole- og klubområdet.

Hvis skoler og klubber er lokalemæssigt udfordret er der her et potentiale, der bør vurderes før der tages stilling til evt. ny - og ombygninger.

Den delende by

Udover de ovennævnte muligheder for at udvide lokalekapaciteten peges der på en udnyttelse af andre bygninger og faciliteter som kan supplere institutioners og skolars nuværende lokalekapacitet – og dermed reducere behovet for om – og nybygninger.

Mental ledelse og anvendelse af rum

Et andet stort potentiale observeret på tværs af områder, er det at "uddanne" og arbejde med brugernes kompetencer i forhold til at anvende og udnytte de fysiske rammer i hverdagen. Der er en generel tendens til, at brugerne ser sig blinde på, hvordan en simpel indretning kan forløse nye muligheder for anvendelse og måske skabe langt mere fleksible rum, samt i højere grad støtte op om den service der udføres. Barrieren er ofte vanetænkning om ejerskab til lokaler og bygninger, samt at der i høj grad tænkes i et rum en funktion i stedet for et rum flere funktioner.

Dele viden og sikre de rette løsninger

På hvert enkelt område står brugerne ofte med de samme udfordringer i forhold til at finde optimale bygningsfysiske og organisatoriske løsninger. Udfordringerne kan f.eks. være indretning af gode aktivitetslokaler på områdecentrene, indretning af optimale læringsmiljøer på skolerne, fleksibel indretning på stuerne i daginstitutionerne eller indretning af gode og lærende ungdomsmiljøer i klubberne. Der vurderes at være et stort potentiale i at dele viden på tværs af skoler, på tværs af daginstitution osv. Udvekslingen

af de gode eksempler vil kunne igangsætte kreative processer alle steder. Samtidig vil der være et potentiale i, at Lyngby-Taarbæk Kommune får udarbejdet guidelines og konkrete anvisninger på, hvordan man vil anvende og indrette kommunens arealer inden for hvert område med udgangspunkt i de gældende funktionsprincipper. Dette vil sikre de rette løsninger i forhold til en bestemt ønsket adfærd og anvendelse af rummene.

M² pr. elev på skolerne

Med udgangspunkt i beregning af m² pr. elev på skolerne, fremgår det af nedestående tabel, at de fleste af Lyngby-Taarbæks skoler ligger på et rimeligt niveau med hensyn til gennemsnitareal pr. elev. Taarbæk skole skiller sig ud med at have de fleste m² pr. elev på 22,2 m² og den ene af specialskolerne har også et højt arealforbrug på 36,2 m². Skoler der i lav grad lever op til funktionsprincipperne er Hummeltofteskolen, Lindegårdsskolen og Lundtofte Skole. Det kan til sammenligning oplyses, at nøgletallene på en moderne skole på ca. tre spor anvender mellem 12-15 m² pr. elev.

	Skole	Areal		Elever		A/E
1	Lindegårdsskolen	6545	m ²	460		14,2
2	Fuglsanggårdsskolen	9466	m ²	650		14,6
3	Taarbæk Skole	3226	m ²	145		22,2
4	Trongårdsskolen	10341	m ²	645		16,0
5	Lundtofte Skole	7120	m ²	580		12,3
6	Engelsborgskolen	9640	m ²	930		10,4
7	Hummeltofteskolen	8751	m ²	750		11,7
8	Virum Skole	17048	m ²	1014		16,8
9	Kongevejens Skole	6830	m ²	685		10,0
	Gennemsnit m ²					14,2
10	Sorgenfriskolen	3763	m ²	104		36,2
11	Heldagsskolen Fuglsanggård	280	m ²	52		14,5

4 Strategiske anbefalinger

Kommunens nylig vedtagne Forretningsstrategi peger entydigt i retning af en egentlig udvikling af bygningsmassen gennem Spacemanagement. Tiltagene som er beskrevet i rapporterne er nødvendige for at sikre moderne og fleksible rammer, men muligheden for at se på alternative løsninger f.eks. frasalg, udnyttelse og indretning af bygningerne til andre formål, sammenlægninger, dele med andre institutioner mv. bør overvejes nærmere for enkelte ejendomme. Hertil kommer at sikre, at ejendommene renoveres med henblik på at opfylde Lyngby-Taarbæk Kommunes ambitioner inden for bæredygtighed, og hermed nedbringe driftsomkostninger og energiforbrug på den enkelte bygning samt sikre at bygningsmassen svarer til den demografiske udvikling i kommune.

4.1 En moderne og tidssvarende bygningsmasse.

For at sikre en fremtidig bygningsmasse, der er moderne og tidssvarende, som lever op til gældende funktionsprincipper og til ønskede krav om bæredygtighed, klimatilpasninger, krav til CO₂-udslip m.v., anbefales det, at Lyngby-Taarbæk Kommune vurderer og træffer beslutninger om følgende inden, der besluttet gennemførelse af de konkrete tiltag foreslået på den enkelte ejendom:

Forudsætningerne for at træffe denne beslutning er:

- Lyngby-Taarbæk Kommune får fastsat ambitionsniveau og visioner i forhold til en langsigtet bæredygtig bygningsmasse med fokus på bl.a. klimatilpasninger, nedbringelse af CO₂ m.v. som Lyngby-Taarbæk Kommune arbejder med og har fastlagt retningslinjer for i forretningsstrategien.

4.2. En mere effektiv lokaleudnyttelse gennem kulturændringer

Disse ambitioner bør indarbejdes i de konkrete foreslåede bygningstiltag, hvor det giver mening og bør indarbejdes i behovet for den tekniske opgradering på drift og vedligehold.

- De demografiske forhold for udvikling af befolkningstilvækst i kommunen afdækkes og tænkes ind i en samlet strategi for udvikling af kommunens arealer, samt tænkes ind i den endelige beslutning om igangsættelse af tiltag på den enkelte ejendom.

En beslutning om at udvikle bygningsmassen gennem Spacemanagement medfører, at det ikke på nuværende tidspunkt er rationelt at starte med at gennemføre de foreslåede strategiske bygningsmæssige tiltag på den enkelte ejendom uden der foreligger en tilstandsvurdering af bygningens fysiske tilstand.

4.2 En mere effektiv lokaleudnyttelse gennem kulturændringer

Det er planlagt at der ultimo 2013 er gennemført tilstandsvurdering af bygningens fysiske tilstand som skal sammenstilles med anbefalingerne i forhold til funktionsprincipperne. På den baggrund kan der etableres et beslutningsgrundlag for om der i det hele taget er et potentiale for at foretage mere langsigtede investeringer i den enkelte bygning.

Der bør i hver enkelt bygning gennemføres en analyse af om en ændret tilgang til at anvende lokalefaciliteterne i forhold til funktionsprincipperne kan medføre en optimering af anvendelsen.

Forudsætningerne for at tilvejebringe dette er:

- At der udarbejdes en strategi og plan for en proces inden for det enkelte område med udgangspunkt i de foreslåede tiltag i delrapporterne, samt at der afsættes ressourcer til kompetenceudvikling af primær brugere.

4.3 Øget synlighed omkring ledige lokaleressourcer

Der bør gennemføres en realisering af de potentialer der er for øget anvendelse/udnyttelse af den eksisterende bygningsmasse, ved at gøre bygningerne mere tilgængelige for såvel interne som eksterne brugere.

Forudsætningen for, at tilvejebringe dette er:

- At der skabes et overblik over behovet for lokaler for eksterne brugere som det første. Derefter skabes et overblik over de lokaler, man vil stille til rådighed. For at sikre nem adgang til lokalerne bør der etableres et fælles booking system, der kan håndtere booking af lokalerne. Derudover anbefales det, at kommunen gennem dialog med den enkelte forening, institution, skole, klub og center aftaler en praksis, der gør at benyttelse af faciliteten ikke bliver en uoverskuelig byrde for primær-brugerne og at der tages hensyn til særlige forhold, der kan vanskeliggøre besøg af eksterne brugere på den enkelte ejendom.
- At udvikle adfærden hos den primære bruger af lokalerne, således at man sikrer en lokal forståelse for, hvordan man bl.a. gennem arealoptimering og fleksibel indretning kan udnytte og benytte bygningerne mere optimalt.

4.4 Kreative indretningsløsninger

Gennemføre en sikring af kontinuitet og retning på den måde, man indretter sig på inden for det enkelte område, som kan være med til at sikre, at de rette løsninger bliver tilvejebragt for sikre fleksibilitet og optimal brugbarhed.

Forudsætningerne for at tilvejebringe dette er:

- At der udarbejdes konkrete guidelines og anvisninger for indretninger inden for de forskellige områder med udgangspunkt i de anbefalede strategiske anbefalinger i delrapporterne.

4.5 Inddragelse af Lyngby Taarbæks forretningsstrategi i den fremadrettede proces

For at sikre at de vedtagne principper i forretningsstrategien anvendes i den fremadrettede proces kunne følgende rækkefølge anvendes, før der tages endelig stilling til de udbygningsbehov, som er foreslået i lokaleanalysen af den enkelte ejendom.

Trinene kan være følgende:

1. Vurdere om bygningen aktuelt og fremtidigt opfylder de kommunale formål som er beskrevet i forretningsstrategien
2. Gennem en bygningsmæssig tilstandsvurdering fastlægges behovet for investeringer for at genoprette eller levetidsforlænge den "fysiske bygningskrop"
3. På baggrund af tilstandsvurderingen og resultaterne af lokaleanalysen samt de formål der er beskrevet i forretningsstrategien vurderes hvilke bygninger, der på sigt skal afvikles, udvikles, sælges fra eller anvendes til andre formål
4. For de bygninger det besluttet at bevare, vil det være hensigtsmæssig, at der først og fremmest arbejdes med de foreslåede kulturtiltag indenfor det enkelte område, dernæst de indretningsmæssige tiltag, for til sidst at beslutte hvilken bygningsmæssige tiltag der skal igangsættes. Dette vil sikre en iterativ proces, hvor man hele tiden har fokus på at optimere på løsninger.

For alle kommunens ejendomme er der beskrevet en række tiltag, som hver især enten bidrager til at gøre de fysiske faciliteter bedre til at opfylde de enkelte områders funktionsprincipper bedre, eller bidrager til en optimeret anvendelse/udnyttelse af lokalerne. Hvert enkelt tiltag er blevet prioriteret i kategori 1, 2 eller 3.

- Kategori 1 er tiltag der bør gennemføres hurtigst muligt, da de vurderes som meget værdiskabende i forhold til investeringen.
- Kategori 2 er tiltag der også bør prioriteres forholdsvis højt. Der er tale om tiltag, hvor værdien vurderes at være passende i forhold til den investering, der skal foretages.
- Kategori 3 kan betragtes som "luksus", hvilket vil sige tiltag, der skaber relativt begrænset værdi i forhold til størrelsen på investeringen og som måske nok kan tilføre værdi for brugerne, men som samtidig ikke vurderes nødvendige i forhold til, at de pågældende bygninger lever op til funktionsprincipperne (når/hvis kategori 1 og 2 er gennemført). Alle kategori 3 tiltag vil skabe værdi i bygningerne, men hver enkelt tiltag er vurderet ud fra en helhedsbetragtning af den enkelte bygnings indretning, organisering og udformning. Prioriteringen er herefter foretaget i forhold til at skabe et niveau, svarende til hensigterne i funktionsprincipperne, og at dette gøres på den mest økonomiske måde

Nedenfor estimeres den samlede anlægsudgift i forhold til at bringe de bygningsfysiske faciliteter på et niveau, der matcher de funktionsprincipper der er beskrevet for området.

- Syv ejendomme vurderes som "lav" i forhold til at leve op til kommunens funktionsprincipper. Inden der foretages investeringer i disse bygninger, skal det nøje overvejes, om man ønsker at fastholde anvendelse af de fysiske rammer. Bygningerne kræver forholdsvis store investeringer for bare at komme på et acceptabelt niveau (gennemførelse af kategori 1 og kategori 2 tiltag). Mulighederne for frasalg og tilvejebringelse af erstatningskapacitet andre steder bør overvejes i forhold til den økonomiske bæredygtighed af de valgte løsninger. Estimeret økonomi for investering i de 7 ejendomme samt inventar til indretning er ca. 71 mio. kr., heraf udgør de ca. 64 mio. kr. investeringer på tre skoler.
- 26 ejendomme vurderes i middel grad at leve op til kommunens funktionsprincipper. Gennemføres tiltagene i kategori 1 og 2 vurderes det, at disse ejendomme vil løftes til i høj grad at leve op

til kommunens funktionsprincipper. Estimeret økonomi for investering i disse ejendomme samt inventar til indretning er ca. 26 mio. kr.

- For nogle ejendomme er der formuleret en række øvrige tiltag (kategori 3) Tiltag som måske nok kan tilføre værdi for brugerne af bygningerne, men som samtidig ikke vurderes nødvendige i forhold til, at bygningerne, når kategori 1 og 2 tiltag er gennemført, lever op til de enkelte områders funktionsprincipper. Tiltagene bør således prioriteres lavt, men kan gennemføres, hvis kommunen vurderer der er økonomisk grundlag for det. Estimeret økonomi for investering i samtlige kategori 3 tiltag er ca. 5 mio. kr. Se mere detaljeret økonomisk opsamling under økonomiafsnittet sidst i rapporten

Samlet økonomi for at sikre at alle ejendomme i høj grad (grøn) opfylder gældende funktionsprincipper estimeret til (71 mio. + 26 mio.) 97 mio. kr.

I alt estimeret økonomi for samtlige tiltag inklusive kategori grøn "luksus" og kategori 1 og 2 for ejendomme der allerede vurderes som i høj grad at opfylde funktionsprincipperne er ca. 109 mio. kr.. Heraf går ca. 100 mio. til bygningstiltag samt 9 mio. kr. til inventartiltag (der er foreslået få tiltag på udemiljøet, der indgår i estimeret økonomi for inventar).

Økonomi for de enkelte tiltag på ejendommen er rammebeløb og hvert enkelt tiltag bør yderligere bearbejdes og kvalificeres både i forhold til indhold og form, før projektet endeligt kan budgetsættes.

5 Perspektiver på den fremadrettede proces

Tiltagene på den enkelte ejendom er som før nævnt anført i tre niveauer: kultur, indretning og bygninger,

- Kulturtiltag kan blandt andet omfatte forslag til ændret adfærd hos brugerne, for at optimere på anvendelsen af lokalerne
- Indretning er tiltag, der kan omfatte nyt inventar for at sikre fleksibilitet i anvendelse og udnyttelse af lokalerne.
- Bygningsniveauet er tiltag, der kan omfatte renovering, tilbygning eller nybygning.

På den enkelte ejendom skal forslagene på tiltag i de tre niveauer ses i en sammenhæng og kan indbyrdes være afhængige af hinanden. Enkelte steder kan der dog være kulturtiltag eller indretningstiltag der umiddelbart kan sættes i gang og som kan skabe en værdiforøgelse i anvendelse af ejendommen, det må vurderes når projekterne på den enkelte ejendom skal igangsættes, hvordan man endelig vælger at realisere de foreslåede tiltag. Der kan også være tiltag, der på det pågældende tidspunkt de sættes i gang ikke længere er aktuelle. Dette må vurderes når projektet igangsættes. Tiltagene på den enkelte ejendom skal anses som strategiske anvisninger, hvor der er flere mulige konkrete løsninger der kan tilvejebringes. Den endelige løsning findes i en videre dialog med brugerne.

Det er vigtigt, at den fremadrettede proces med at finde den rette løsning på hver enkelt ejendom sker i et tværfagligt samarbejde, hvor pædagogiske kompetencer kobles med bygningsfysiske og indretningsmæssige kompetencer. Dette er afgørende nødvendigt for at sikre helhedsorienterede løsninger.

Ved tiltag der kræver særlige overvejelser for at finde de rette løsninger, og som kan være tiltag der går igen som forslag på flere ejendomme, kan det overvejes, at man starter med at udføre en pilottest af indretningen eller ombygningen for at finde den rette løsning, inden man udfører de resterende tiltag på de øvrige ejendomme. Der kan være tiltag der minder om hinanden på flere ejendomme, hvor det vil give mening, at disse tiltag sammenlægges og gennemføres som et projekt, det kan der være økonomiske og ressourcemæssige *argumenter* for.

6 Baggrund for de økonomiske beregninger

Økonomien på tiltagene er udregnet som overordnede rammebeløb og skal yderligere bearbejdes før projekterne kan endeligt budgetsættes. Baggrunden for prisoverslagene er dels Bascons faktiske erfaringstal fra lignende opgaver, enkelte leverandørplystede beløbsstørrelser og beløbsstørrelser hentet direkte fra tidligere projekter inden for institutionsbyggerier.

De økonomiske overslag er udarbejdet på baggrund af fotoregistrering og tegningsmateriale. Der er således ikke taget stilling til endeligt materialevalg og endelig udformning af tiltagene. Der er tale om skønnede overslagspriser, idet der endnu er mange ubekendte forhold. Økonomien er beregnet som grove overslag i spring på 50.000,- kr., og økonomien kan således ikke anvendes som direkte budgettal, men skal derimod betragtes som rammebeløb for de enkelte tiltag/aktiviteter.

For at konvertere rammebeløb til budgettal, skal der udarbejdes et mere konkret løsningsforslag på de enkelte tiltag med en mere direkte vurdering af stedlige forhold og betingelser.

Opgaver	Økonomi
Holdningsmæssige tiltag	Ikke prissat, med indgår som en del af Spacemanagement processen
"Dele med andre". Dele faciliteter mellem kommunale institutioner og mellem foreningerne under folkeoplysningen	Ikke prissat, men indgår som en del af Spacemanagement processen.
Indretningsmæssige tiltag	
Kategori 1.	1.150.000
Kategori 2.	6.700.000
Kategori 3.	1.200.000
I alt	9.050.000
Bygningsmæssige tiltag.	
Kategori 1.	45.650.000
Kategori 2.	50.800.000
Kategori 3.	3.700.000
I alt	100.150.000
I alt	109.200.000

Ejendomsnummer	Område	Ejendom	Vurdering af funktionsprincippernes opfyldelse	Vurderet stand (udvendig vedligehold)	Areal pr. elev	Bygningsstiltag	Indretningstiltag	Kulturtiltag	Samlet investering	Hvad er opnået i forhold til funktionsprincipper?	Hvad er opnået i forhold til arealoptimering	Tilført eller nedlagt kvm.
1.1	Skole	Engelsborgskolen	Høj	Høj	10,4	500.000	100.000	-	600.000	Indeklima: - Teknisk opgradering af ventilation i administrations bygning	- Ingen / teknisk opgradering	0
1.2	Skole	Fuglsanggårdsskolen	Middel	Høj	14,6	5.000.000	50.000	- Bedre udnyttelse af faglokaler til tværfalige og kreative projekter. - Engagere de unge, for at give større ejerskab til de fysiske rammer.	5.500.000	Fleksibilitet: - Større fleksibilitet i hjemklasseområderne med bedre udnyttelse af gangarealer, klasselokaler og faglokaler til projektarbejde, fordybelse mv. Motorik og fysisk bevægelse: - Supplerende motoriksal til aflastning af gymnastiksale så der er mulighed for motorik og fysisk bevægelse for alle elever.	- Dobbeltudnyttelse (flere funktioner i et lokale) - Anvendelse af inaktive gangarealer	0
1.3	Special Skole	Heldagsskolen Fuglsanggård	Middel	Høj	14,5	850.000	550.000	-	1.400.000	Fleksibilitet: - Indretning af gangareal med stillerumsinventar så arealet kan undnyttes til projektarbejde, fordybelse mv. Udemiljø - Etablering af uderum til leg og læring med henblik på at aflaste inderum og øge mulighed for fysiske bevægelse og motorik Indeklima - Bedre dagslysforhold	- Dobbeltudnyttelse af inaktive gangarealer - Mere forskelligartede udemiljøer, der supplerer lokalerne indendøre hvorved behov for tilbygning kan minimeres	0
1.4	Skole	Hummeltofteskolen	Lav	Høj	11,7	24.050.000	450.000	- Bedre udnyttelse af faglokaler til tværfalige og kreative projekter. - Benytte klubbens faciliteter der ligger 1 km. væk.	24.500.000	Fleksibilitet: - Større fleksibilitet i hjemklasseområderne med bedre udnyttelse af gangarealer, klasselokaler og faglokaler til projektarbejde, fordybelse mv. - Dobbeltløb mellem klasselokaler der giver mulighed for undervisning i årgange og tværfaglig undervisning. SFO og Indskoling skal være én enhed - Nyt indskolingshus for at sammenlægge SFO og indskolingsklasser (0. - 1.) Udemiljø - Etablering af uderum til leg og læring med henblik på at aflaste inderum og øge mulighed for fysiske bevægelse og motorik Arbejdsplads: - Personalefaciliteter hvor der er mulighed for foreberedelse, afholde møder, pause og sociale arrangementer. Indeklima: Bedre luftkvalitet i undervisningslokalerne	- Rokade og samling af funktioner, der muliggør at flere lokaler kan dobbeltudnyttes. - Bedre mulighed for at inaktive arealer kan anvendes til læringsaktiviteter gennem indretningstiltag og dobbeltudnyttelse - Et fuldt intergeret indskolingshus for 0. og 1. klasser og SFO - Mere forskelligartede udemiljøer, der supplerer lokalerne indendøre hvorved behov for tilbygning kan minimeres	Plus 250 kvm

Ejendomsnummer	Område	Ejendom	Vurdering af funktionsprincippernes opfyldelse	Vurderet stand (udvendig vedligehold)	Areal pr. elev	Bygningsstiltag	Indretningstiltag	Kulturtiltag	Samlet investering	Hvad er opnået i forhold til funktionsprincipper?	Hvad er opnået i forhold til arealoptimering	Tilført eller nedlagt kvm.
1.5	Skole	Kongevejens skole	Middel	Høj	10	650.000	100.000	- Bedre udnyttelse af faglokaler til tværfalige og kreative projekter. - Udnyttelse af motorikrum og udearealer til aflastning af gymnastiksale.	750.000	Flexibilitet: - Større fleksibilitet i hjemmeklasseområderne med bedre udnyttelse af gangarealer, klasselokaler og faglokaler til projektarbejde, fordybelse mv. Arbejdsplads: - Personalefaciliteter hvor der er mulighed for foreberedelse, afholde møder, pause og sociale arrangementer.	- Bedre mulighed for at inaktive arealer kan anvendes til læringsaktiviteter gennem indretningstiltag og dobbeltudnyttelse	0
1.6	Skole	Lindegårdsskolen	Lav	Middel	14,2	25.050.000	400.000	- Bedre udnyttelse af faglokaler til tværfalige og kreative projekter.	25.450.000	Flexibilitet: - Større fleksibilitet i hjemmeklasseområderne med bedre udnyttelse af gangarealer, klasselokaler og faglokaler til projektarbejde, fordybelse mv. - Dobbeltdøre mellem klasselokaler der giver mulighed for undervisning i årgange og tværfaglig undervisning. SFO og Indskoling skal være én enhed - Nyt indskolingshus for at sammenlægge SFO og indskolingsklasser (0. - 1.) Udemiljø - Etablering af nderum til leg og læring med henblik på at aflaste inderum og øge mulighed for fysiske bevægelse og motorik	- Rokade og samling af funktioner, der muliggør at flere lokaler kan dobbeltudnyttes. - Bedre mulighed for at inaktive arealer kan anvendes til læringsaktiviteter gennem indretningstiltag og dobbeltudnyttelse - Et fuldt intergeret indskolingshus for 0. og 1. klasser og SFO - Mere forskelligartede udemiljøer, der supplerer lokalerne indendøre hvorved behov for tilbygning kan minimeres	Plus 300 kvm
1.7	Special Skole	Sorgenfriskolen	Høj	Høj	36,2	250.000	250.000	-	500.000	Motorik og fysisk bevægelse: - Nyindretning af gymnastiksalen, så der er mulighed for motorisk træning og fysisk bevægelse for alle elever.	- Bedre udnyttelse af gymnastiksalen gennem tilpasset indretning til målgruppen	0
1.8	Skole	Taarbæk Skole	Høj	Høj	22,2	0	0	- Bedre udnyttelse af faglokaler til tværfalige og kreative projekter. - Øge eksternt brug af skolen lokaler.	0	-	- Bedre anvendelse af inaktive arealer til læringsaktiviteter gennem indretningstiltag, dobbeltudnyttelse og eksternt brug	0
1.9	Skole	Trongårdsskolen	Middel	Middel	16	1.800.000	50.000	- Bedre udnyttelse af faglokaler til tværfalige og kreative projekter.	1.850.000	Flexibilitet: - Større fleksibilitet i hjemmeklasseområderne med bedre udnyttelse af gangarealer, klasselokaler og faglokaler til projektarbejde, fordybelse mv. Indeklima: - Bedre indeklima vha. solafskærmning - Bedre akustik vha. lyddæmpning	- Bedre anvendelse af klasselokalerne til læringsaktiviteter gennem indretningstiltag og dobbeltudnyttelse	0

Ejendomsnummer	Område	Ejendom	Vurdering af funktionsprincippernes opfyldelse	Vurderet stand (udvendig vedligehold)	Areal pr. elev	Bygningsstiltag	Indretningstiltag	Kulturtiltag	Samlet investering	Hvad er opnået i forhold til funktionsprincipper?	Hvad er opnået i forhold til arealoptimering	Tilført eller nedlagt kvm.
1.10	Skole	Virum Skole	Middel	Middel	16,8	5.900.000	250.000		6.150.000	<p>Flexibilitet:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Større fleksibilitet i hjemklasseområderne med bedre udnyttelse af gangarealer, klasselokaler og faglokaler til projektarbejde, fordybelse mv. - Dobbeldøre mellem klasselokaler der giver mulighed for undervisning i årgange og tværfaglig undervisning. <p>Arbejdsplads:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Personalefaciliteter hvor der er mulighed for foreberedelse, afholde møder, pause og sociale arrangementer. <p>Indeklima:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Bedre indeklima vha. solafskærmning og ventilation - Bedre akustik vha. lyddæmpning 	- Bedre mulighed for at inaktive arealer kan anvendes til læringsaktiviteter gennem indretningstiltag og dobbeltudnyttelse	0
1.11	Skole	Lundtofte Skole	Lav	Høj	12,3	13.850.000	350.000	- Benytte ledige klasselokaler som gruppe- eller projektarbejdspladser	14.200.000	<p>Flexibilitet:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Større fleksibilitet i hjemklasseområderne med bedre udnyttelse af gangarealer, klasselokaler og faglokaler til projektarbejde, fordybelse mv. - Dobbeldøre mellem klasselokaler der giver mulighed for undervisning i årgange og tværfaglig undervisning. <p>Motorik og fysisk bevægelse:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Nyindretning af gymnastiksalen, så der er mulighed for motorisk træning og fysisk bevægelse for alle elever. <p>Læringscenter:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Modernisering med IT og gruppearbejdspladser mv. <p>Udemiljø</p> <ul style="list-style-type: none"> - Etablering af uderrum til leg og læring med henblik på at aflaste inderum og øge mulighed for fysiske bevægelse og motorik <p>Arbejdsplads:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Personalefaciliteter hvor der er mulighed for foreberedelse, afholde møder, pause og sociale arrangementer. <p>Indeklima:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Bedre indeklima vha. solafskærmning og ventilation - Bedre akustik vha. lyddæmpning 	- Bedre mulighed for at inaktive arealer kan anvendes til læringsaktiviteter gennem indretningstiltag og dobbeltudnyttelse - Mere forskelligartede udemiljøer, der supplerer lokalerne indendøre hvorved behov for tilbygning kan minimeres	0

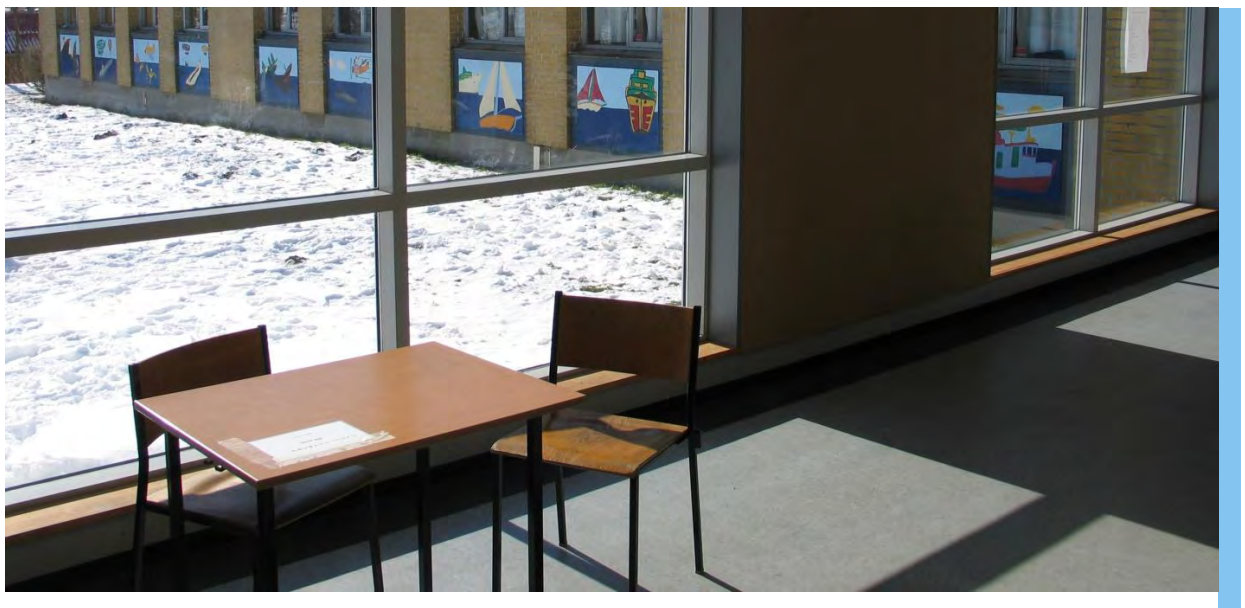

Arealanalyse Lyngby-Taarbæk Kommune

Strategiske anbefalinger: Skoler

Lyngby-Taarbæk Kommune

September 2013

Lyngby-Taarbæk Kommune
Lyngby Rådhus, Lyngby Torv 17
2800 Kgs. Lyngby

Bascon A/SÅboulevarden 21Postbox 510DK-8100 Aarhus C

Indholdsfortegnelse

1	Indledning	3
2	Strategiske anbefalinger	5
2.1	Strategiske prioriteringer af tiltag	5
2.2	Øvrige anbefalinger	6
3	Redegørelse for indretning af Lyngby-Taarbæks skoler	10
3.1	Overordnet vurdering af skolerne	10
3.2	Redegørelse for indretning	11
3.2.1	Inspirerende læringsmiljøer	11
3.2.2	2 + 2 = 5	12
3.2.3	Innovation og kreativitet	12
3.2.4	Fleksible rum	12
3.2.5	SFO og indskoling	13
3.2.6	Madpolitik	13
3.2.7	Alle rum er læringsrum	13
3.2.8	Hjemklasser	13
3.2.9	Læringscentret	14
3.2.10	Udemiljø	14
3.2.11	IT	15
3.2.12	Personalefaciliteter	15
3.2.13	Støj, indeklima, lysforhold og vedligehold	15
3.2.14	Flere fag i et lokale	16
3.2.15	Sammenlægning af specialcenter og læringscenter	16
3.2.16	Den nye skolereform	17
3.2.17	Sammentænke klub og skole	17
3.2.18	Andre observationer	18
4	Økonomi	19

1 Indledning

I det følgende præsenteres resultaterne af bygningsfysisk gennemgang og analyse af Lyngby-Taarbæk Kommunes skoler. Delrapporten peger på en række strategiske anbefalinger til, hvordan Lyngby-Taarbæk Kommune fremadrettet kan sikre, at lokalefaciliteterne på skolerne understøtter en moderne og fremtidssikret anvendelse af lokalerne, og opgaveløsning, samtidig med, at der tænkes i arealoptimering og optimeret lokaleudnyttelse.

De strategiske anbefalinger i denne rapport er baseret på et omfattende analysearbejde gennemført i første halvdel af 2013. Analysearbejdet er sket på baggrund af forskellige informationskanaler. Dels er der lyttet til de der bruger bygningerne, dels er hverdagen i bygningerne observeret, og dels er der foretaget en kortlægning af anvendelse og udnyttelsesgrad.

Kortlægningen af ejendommene er sket som en kombination af brugernes egen opfattelse af anvendelse og udnyttelse, samt en række stikprøver på forskellige ejendomme. Kortlægningen og resultaterne af denne er beskrevet i delrapporten *Kortlægning af anvendelse og udnyttelsesgrad*.

Med afsæt i funktionsprincipperne og på baggrund af interviewene med skoleledelsen og besigtigelser på skolerne, er der udarbejdet en række forslag til tiltag, som hver især vil bidrage til at optimere areal-anvendelsen, og sikre at bygningerne lever op til moderne og fremtidssikrede måder at løse opgaven på indenfor de forskellige sektor områder.

Tiltagene på den enkelte skole er foreslået i 3 niveauer:

- Organisations-/kulturniveau
- Indretningsniveau
- Bygningsniveau

Tiltagene er beskrevet overordnet, ligesom at der er beregnet et økonomisk rammebeløb for hvert tiltag. De enkelte tiltag og den tilhørende økonomi foreligger i databilag, og vil fremadrettet indgå i Lyngby-Taarbæk Kommunes fremtidige Facility Management system. Der henvises til den opsamlende rapport hvor den økonomiske metode er beskrevet.

Delrapporten indeholder tre hovedafsnit:

- Strategiske anbefalinger for hele skoleområdet
- Redegørelse for skolernes indretning med udgangspunkt i funktionsprincipperne
- Tilstandsvurdering af ejendommene som vil foreligge ultimo 2013.

De strategiske anbefalinger i første del af rapporten er angivet i to niveauer:

- Et byggefysisk niveau, hvor den strategiske anbefaling går på, hvorledes Lyngby-Taarbæk Kommune kan prioritere, hvilke tiltage der skal sættes i gang i forhold til ønsker om opnået niveau for den enkelte skole.
- Et perspektiverende niveau, hvor der sættes fokus på de potentialer der kan realiseres med en ændret tilgang til, hvordan bygninger og lokaler kan udnyttes mere effektivt.

Delrapportens anden del består af en sammenfattende redegørelse af de gennemgåede skoler i forhold til funktionsprincipperne, samt en overordnet vurdering af, i hvor høj grad skolerne lever op til funktionsprincipperne. Der er i samarbejde med Lyngby-Taarbæk Kommune udarbejdet et sæt funktionsprincipper

for kommunens skoler. Disse funktionsprincipper har været den "målestok", hvorudfra samtlige skoler er blevet gennemgået og efterfølgende vurderet.

Lyngby-Taarbæk Kommune har udarbejdet nøgletal for varme og elforbrug for den enkelte ejendom. Hvor den enkelte ejendom har haft væsentlige udsving i forhold til gennemsnittet på lignende ejendomme, er det kommet med i den samlede vurdering af tiltag og de strategiske anbefalinger for at sikre fokus på at minimere negative udsving.

2 Strategiske anbefalinger

Generelt er de fysiske rammer for Lyngby-Taarbæk Kommunes skoler af meget svingende standard. Ikke alle skoler har moderne og tidssvarende faciliteter. Årsagen skal findes i den omstændighed, at skolerne er bygget i starten og midten af forrige århundrede, hvor en anden ide om læring var fremherskende.

Den nye skolereform er vedtaget, mens denne delrapport er forfattet. De væsentligste elementer er tænkt ind i denne rapport, men der bør være en fremadrettet opmærksomhed på de løbende konsekvenser reformen måtte have på indretning af læringsmiljøer.

2.1 Strategiske prioriteringer af tiltag

På grund af skolernes varierende bygningsmæssige standard, er der også store udsving i de indsatser, der skal til for, at alle skolerne bringes op på et tidssvarende niveau. De skoler, der trænger hårdest til en opgradering på læringsmiljøerne, er typisk også dem, der er nedslidte både indendørs og på udearealerne. Nogle af skolerne bruger midlertidige pavilloner til undervisning og til at huse SFO.

Læringscentre på skolerne er de fleste steder velindrettet og på et tilfredsstillende niveau. Faglokalerne er generelt meget traditionelt indrettede, mens klassemiljøerne flere steder trænger til en opgradering for at skabe mere fleksibilitet. Alle steder er der brug for en opgradering af personalefaciliteterne i forhold til arbejdspladser, pauserum m.v. der matcher de nye fremtidige krav om lærerens tilstedeværelse på skolen, idet der dog bør være opmærksomhed på mulighederne for at dette sker med indtænkning af mulighederne for udnyttelse af de allerede eksisterende lokaler og faciliteter og med delt inventar.

Der er en generel tendens til, at indretning af skolerne lægger op til en fortsættelse af kulturen i traditionelle læringsmiljøer - at man f.eks. primært benytter faglokalerne til de fag, de er indrettet til og ikke åbner i tilstrækkelig grad op for en anden type undervisning og anvendelse af rummet, eller at man fastholder ejerskabet til klasselokalerne, som derved ikke inviterer til, at andre kan benytte dem.

På den enkelte skole er der foreslået en række tiltag, som skal være med til at opgradere skolens fysiske rammer i forhold til anvendelse og brug. Tiltagene er foreslået i tre niveauer:

- Bygningstiltag, hvor det er om- til- eller nybygninger
- Indretningstiltag med inventar m.v.
- Kulturtiltag, brugernes kultur og/eller holdninger indarbejdes for i højere grad at udnytte lokalerne/faciliteternes potentialer.

Målet med opgraderingen er, at lokalerne opleves som tidssvarende og fremtidssikrede, og at de lever op til kommunens funktionsprincipper.

Hvert enkelt tiltag er blevet prioriteret i kategori 1, 2 eller 3.

- Kategori 1 er tiltag, der bør gennemføres hurtigst muligt, da de vurderes som meget værdiskabende i forhold til investeringen.
- Kategori 2 er tiltag, der også bør prioriteres. Der er tale om tiltag, hvor værdien vurderes at være passende i forhold til den investering der skal foretages.
- Kategori 3 kan betragtes som "luksus", hvilket vil sige tiltag, der skaber relativt begrænset værdi i forhold til størrelsen på investeringen og som måske nok kan tilføre værdi for brugerne, men som samtidig ikke vurderes nødvendige i forhold til, at institutionernes bygninger lever op til funktionsprincipperne (når kategori 1 og 2 er gennemført). Alle kategori 3 tiltag vil skabe værdi i skolerne,

men hver enkelt tiltag er vurderet ud fra en helhedsbetragtning af skolernes indretning, organisering og udformning. Prioriteringen er herefter foretaget i forhold til at skabe et niveau, svarende til hensigterne i funktionsprincipperne, og at dette gøres på den mest økonomiske måde.

Hvorvidt man ønsker at realisere nogle eller samtlige tiltag, er i bund og grund et spørgsmål om prioritering af kommunens ressourcer i forhold til andre serviceområder. Skal realiseringen ske inden for rammerne af et begrænset økonomisk råderum, kan der med fordel prioriteres på følgende måde:

1. Tre skoler vurderes som lav i forhold til at leve op til kommunens funktionsprincipper (rød i skemaet side 10). Gennemføres tiltagene i kategori 1 og 2 vurderes det, at disse ejendomme løftes til i høj grad at leve op til kommunens funktionsprincipper. Estimeret økonomi for investering i de tre ejendomme samt inventar til indretning bliver sammenlagt ca. 64 mio.
2. Fem skoler vurderes i middel grad at leve op til kommunens funktionsprincipper (gul i skemaet side 10). Gennemføres tiltagene i kategori 1 og 2 vurderes det, at disse ejendomme vil løftes til i høj grad at leve op til kommunens funktionsprincipper. Estimeret økonomi for investering i de fire ejendomme samt inventar til indretning bliver sammenlagt ca. 14,9 mio. Note. De tiltag der anbefales kan være en blanding af meget værdiskabende (kategori 1) og passende i forhold til investeringen (kategori 2)
3. For samtlige skoler er der formuleret en række øvrige tiltag (kategori 3) Tiltag som måske nok kan tilføre værdi for brugerne, men som samtidig ikke vurderes nødvendige i forhold til, at bygningerne, når kategori 1 og 2 tiltag er gennemført, lever op til funktionsprincipperne. Tiltagene bør således prioriteres lavt, men kan gennemføres, hvis kommunen vurderer der er økonomisk grundlag for det. Estimeret økonomi for investering i kategori 3 tiltagene bliver sammenlagt ca. 1,5 mio. Se mere detaljeret økonomisk opsamling under økonomiafsnittet sidst i rapporten

2.2 Øvrige anbefalinger

Udover igangsættelse af tiltag, jf. funktionsprincipperne nævnt i forrige afsnit, anbefales i dette afsnit en række yderligere strategiske perspektiver. Perspektiverne omhandler alternative muligheder for at skabe optimale rammer og god udnyttelse/anvendelse af bygningerne, og handler om at påvirke den mentale opfattelse blandt brugere af bygningerne, og om at organisere anvendelsen af rum på nye måder. Det er anbefalinger, der umiddelbart vil kræve en større indsats fra kommunens side, for at forløse potentialet, modsat de enkelte tiltag der er foreslået på den enkelte skole, som umiddelbart er lette at realisere.

Følgende fokuspunkter bør betragtes, med udgangspunkt i Forretningsstrategien inden man igangsætter fysiske tiltag på den enkelte skole:

▪ Uddannelse af ledelsen og personalet

Med henblik på at opnå maksimal udbytte af de investeringer, der gennemføres på den enkelte skole, er det afgørende, at der i højere grad tænkes i arealoptimering og pædagogisk indretning på den enkelte skole. Optimal indretning af rum vil være med til at sikre et bedre match i forhold til serviceniveau, pædagogik, fleksibilitet og dobbeltudnyttelse. Derfor anbefales det, at Lyngby-Taarbæk Kommune udformer en guide for indretning af skoler og fritidstilbud, der giver gode ideer og konkrete indretningsforslag på relevante temaer, samt at ledelse og personalegruppe kompetenceudvikles til at indrette og optimere anvendelsen af rum i forhold til den pædagogiske og læringsmæssige praksis set i lyset af arealoptimering. På Trongårdsskolen har de med positiv effekt uddannet alle lærerne i indretning af læringsmiljøer.

Nøgleord kan være: Kobling af rum og pædagogik, fleksibilitet, multifunktionel indretning, dobbeltudnyttelse af lokaler, et rum flere fag, IT-muligheder m.v.

▪ Bedre udnyttelse af eksisterende rammer

Kortlægningen af anvendelse og udnyttelsesgraden på skolerne peger på, at der i dagligdagen er et potentiale for i højere grad at udnytte gangarealer, grupperum og faglokaler, mens potentialet i for-

hold til personalefaciliteter, idrætshal og lokaler til eksterne brugere (fagpersoner tilknyttet skolerne) er mindre. Der er ligeledes et potentiale for en højere udnyttelse af hjemklasselokalerne i mellemtrin og udskoling, ligesom SFO og indskoling kan benytte hinandens lokaler i højere grad. Læringscentret er det rum, der bliver benyttet aller mest på skolerne, men der er stadig kapacitet til at det kan udnyttes yderligere. Der henvises til rapporten "Kortlægning af anvendelse og udnyttelse"

Barrieren for at udnytte det ovenfor nævnte potentiale, er at skolerne anvender og benytter lokalerne primært med udgangspunkt i ét fag ét rum. Det sker især på faglokaler og klasserum hvorimod læringscentret i højere grad bliver benyttet til mange formål. Det anbefales, at der generelt arbejdes med den kulturelle mentalitet og holdning på skolerne for at udnytte potentialet for bedre anvendelse af lokalerne med udgangspunkt i, at alle rum kan benyttes af alle. En barriere for udnyttelsen kan være en manglende synlighed på, hvornår lokalerne er ledige. Et internt bookingsystem på skolen kunne gøre det synligt for medarbejderne.

Eksterne brugere

Skolerne bliver anvendt af eksterne brugere uden for skolernes brug. De mest benyttede lokaler om aftenen er idrætsfaciliteterne, hjemkundskabslokalerne og musiklokalerne. I mindre grad blev klasselokaler og øvrige rum benyttet. Det vurderes, at der umiddelbart er et stort potentiale i at benytte skolens bygninger i højere grad uden for skolens brug til eksterne brugere. Der bør ligeledes være opmærksomhed på mulighederne for at udnytte andre kommunale lokaler tæt på skoler til skoleformål.

Det anbefales, at man udnytter potentialet og får kortlagt og synliggjort de lokaler, der kan være til glæde for eksterne brugere. Derudover bør man etablere et centralt bookingsystem og arbejde med kulturen på den enkelte skole, der gør at deling af lokaler bliver et centralt element i anvendelse af lokalerne i hverdagen, både i aften- og dagtimerne.

Der er generelt en positiv stemning på skolerne for at udlåne lokalerne til eksterne, men der bør være opmærksomhed på, at der kan være udfordringer med at eksternt brug kan give store slid af lokalerne, større rengøringsbehov samt at brugerne ikke aflåser og efterlader lokalerne i ordentlig stand. Det anbefales, at der i første omgang arbejdes med kulturen om udlån og adgangsforhold og at der udformes en aftale mellem Center for Arealer og Ejendomme og Center for Sundhed og Kultur, hvordan det i praksis kan lade sig gøre.

▪ **Arbejdspladser**

Der er på flere skoler foreslået bygningsmæssige og indretningsmæssige tiltag for at skabe plads og rum til indretning af arbejdspladser, og for at opfylde kravet i den nye skolereform om, at lærere og pædagoger skal blive længere tid på skolen til bl.a. møder og forberedelse mv. Der gøres opmærksom på det store potentiale der ligger i at udnytte eksisterende lokaler, arealer og for at dele inventar til lærerarbejdspladser.

Der er umiddelbart et potentiale at indtænke trådløse IT-muligheder i høj grad i indretningen af arbejdspladser, som vil frigøre arbejdspladser til at kunne forekomme mange steder på skolen, med udgangspunkt i at de opfylder lovens krav på området. Det anbefales, at Lyngby-Taarbæk Kommune ser på mulighederne i dialog med skolerne.

Et andet potentiale er at indrette arbejdspladser i forbindelse med reorganisering af hjemklasselokalerne. På Trongårdsskolen har man indrettet udskoling efter fagrum og har placeret lærerarbejdspladser i funktionsrummene i udskoling, hvilket er en optimal udnyttelse af de fysiske rammer, samtidig med, at det har givet et godt miljø for lærerne.

▪ **Faglokaler eller projektrum**

Alle skoler er indrettet efter det traditionelle princip om et faglokale til et fag. I lyset af den nye skolereform hvor *sløjd* og *håndarbejde* bliver erstattet af *håndværk* og *design* anbefales det, at kommunen får udformet en række guidelines for indretning af disse lokaler, så de matcher kravene i den nye sko-

lereform. Der er et potentiale i at nedbryde barriererne med tænkningen om ét fag og ét rum, til i højere grad at alle faglokaler kan benyttes til alle fag og dermed anses som projektrum. Der skal arbejdes med kulturen omkring og adfærden i brug og anvendelse af faglokaler.

Sammentænkning af skole, SFO og klubber

Skole og SFO sammentænkes i dag på de fleste skoler. I lyset af resultaterne fra kortlægningen, hvor SFO og klasselokaler bliver brugt omkring 50% af tiden, kunne der i højere grad ske en endnu større udnyttelse af fælleslokalerne på tværs. Det anbefales at der arbejdes med kulturen omkring deling af lokalerne på den enkelte skole og at der i forbindelse med udmøntning af den nye skolereform, udnyttes dette potentiale, hvor der vil være brug for flere lokaler til aktiviteter i løbet af dagen, f.eks. ved at indtænke klubber i umiddelbar nærhed af skole og SFO.

Fremtidens klasserum

Der er foreslået tiltag på de fleste skoler til bedre indretning af gangarealer og mere fleksibel udnyttelse af hjemklasserne på flere skoler. I lyset af den nye skolereform anbefales det at kommunen kigger på, hvad der ligger af nye krav til indretning af klasserum og hjemområder fremadrettet. Mange af skolernes indretning af klasselokalerne er præget af det klassiske klasselokales indretning – 24 borde/24 stole, kateder og tavle, hvilket umiddelbart giver en ufleksibel indretning og matcher ikke umiddelbart kravet om at skabe et varieret og praksisorienteret undervisningsforløb, hvis indretning primært lægger op til tavleundervisning i klasserummene.

På Trongårdsskolen har man indrettet udskoling efter funktionsprincippet, hvor man forlader klasserumsprincippet, men indretter lokalerne efter fag. De har gode erfaringer med denne indretning, der har betydning både for lærernes arbejdsmiljø, da hver enkelt medarbejder har en indrettet arbejdsplads i lokalerne, samt elevernes motivation for læring. Det anbefales at man ser på mulighederne for dette princip på øvrige skoler og evt. afprøve ideen for mellemtrin og indskoling, under hensynstagen til de forskellige aldersgruppers behov for tryghed.

▪ **Sammentænkning af skoler, SFO og klubber**

Fritidsklubber og ungdomsklubber er på nuværende tidspunkt ikke organiseret under skolerne og ligger for det meste i særskilte bygninger enten langt væk fra skolerne eller tæt på. Der er et potentiale i at skolerne i højere grad benytter klubbens lokaler, især hvor klub og skole ligger i umiddelbar nærhed af hinanden. Det anbefales at der arbejdes med kulturen omkring brugen af klubbens faciliteter, samt at der skabes let adgang til booking af lokalerne, således som den nye folkeskolereform også lægger op til.

Nogle få af klubberne holder til i ældre bygninger der kræver større bygningsmæssige investeringer. Det anbefales at inden man iværksætter tiltag på disse bygninger, overvejer mulighederne for at placere de pågældende klubber i skolernes lokaler og dermed udnytte skolens lokaler om eftermiddagen, i mellemtrin og udskoling, der de for det meste står tomme. Den nye skolereform lægger op til et tæt samarbejde mellem skole og klubber, hvor der ikke lægges op til en fortsat adskillelse. Det er dog vigtigt at påpege, at det ikke er et ønske fra klubbernes side at komme ind på skolerne, da man som udgangspunkt ser styrker i at adskille fritid og skole. Der bør samtidig ses på muligheden for at afhænde eller sælge de ældre klubbygninger. Der skal fokuseres på at skabe et godt ungemiljø med respekt for behovene for både skole og fritid.

Der anbefales at skole og fritidsmiljøet sammentænkes for derved at skabe attraktive ungemiljøer på skolerne. Det vurderes at der generelt er et stort potentiale heri.

▪ **Udearealer**

Der er foreslået tiltag på flere skoler med bedre indretning af udearealerne, der generelt er meget slidte. Det anbefales at Lyngby-Taarbæk Kommune iværksætter udvikling på undervisning i udemiljøer for at sikre en ibrugtagning af de tiltag der er foreslået og få at få anvendt udearealerne i højere grad. I lyset af den nye skolereform ligger der et potentiale i at anvende udearealerne i højere grad og dermed få plads til nye aktiviteter.

- **Pladsmangel**

Flere skoler oplever en øget søgning af elever, og flere skoler forudser pladsproblemer i fremtiden. Lindegårdsskolen har f.eks. eksisteret under dette vilkår i en årrække og har flere klasser placeret i pavillonbygninger ligesom klasselokalerne mange steder er meget små i forhold til en øget klassekvotient. Det anbefales, at Lyngby-Taarbæk Kommune får belyst om der er kapacitetsmæssige overvejelser, som skal tænkes ind i en langsigtet planlægning af de fysiske rammer på skolerne i lyset af demografiske ændringer i fremtiden.

- **Områdets funktionsprincipper**

Der er inden besigtigelserne udarbejdet en række funktionsprincipper for skolerne i samarbejde med kommunen. Det vurderes, at de nuværende udarbejdede funktionsprincipper er en god overordnet markør for, hvad de fysiske rammer skal give plads og mulighed for i Lyngby-Taarbæk Kommunes skoler for, at den enkelte institution kan udøve sin service og pædagogiske praksis. Det anbefales, at disse funktionsprincipper fremadrettet anvendes som guidelines for indretning og brugen af kommunens lokaler og bygninger og udbygges med de overordnede principper i den vedtagne forretningsstrategi for de kommunale ejendomme.

- I forbindelse med udarbejdelse af funktionsprincipperne, blev der formuleret en række potentielle funktionsprincipper, som beskrives under afsnit 3. For skolerne gælder det, at der forventes et potentiale ved at tænke faglokalerne som projektrum ud fra princippet om et rum flere fag, at der er potentialer i sammenlægning af specialcenter og læringscenter, at der findes bygningsmæssig kapacitet til at udleve den nye skolereform samt at der er potentialer ved at sammentænke klubber og skoler.
- Der vurderes at være perspektiver i de potentielle funktionsprincipper for alle på nær potentialet for sammenlægning af specialcenter og læringscenter, der umiddelbart vurderes til at have for store omkostninger for specialeleverne. Det anbefales at alle principper vurderes nærmere, før de gøres til et faktisk funktionsprincip, da de alle kræver nærmere overvejelser og dialog før de kan tilvejebringes og udbygges med de overordnede principper i den vedtagne forretningsstrategi for de kommunale ejendomme.

3 Redegørelse for indretning af Lyngby-Taarbæks skoler

I dette kapitel gives først en sammenfattende vurdering af i hvor høj grad bygningerne opfylder kommunens funktionsprincipper. Vurderingen præsenteres i nedenstående matrice, hvor det med farver er illustreret i hvilken grad den enkelte skoles bygning vurderes at leve op til funktionsprincipperne.

Efter den overordnede vurdering præsenteres grundlaget for vurderingen i form af en redegørelse for det, der er set og hørt om skolernes indretning. Redegørelsen tager udgangspunkt i funktionsprincipperne (i hvert afsnit findes funktionsprincippet i tekstboks).

3.1 Overordnet vurdering af skolerne

Der er givet følgende vurdering af kommunens skoler i forhold til, i hvor høj grad deres bygninger lever op til kommunens funktionsprincipper:

I hvor høj grad understøtter bygningen områdets funktionsprincipper, som værende tidssvarende og moderne faciliteter?

Skoler	Lav	Middel	Høj
Engelsborgskolen			Høj
Fuglsanggårdsskolen		Middel	
Heldagsskolen Fuglsanggård		Middel	
Hummeltofteskolen	Lav		
Kongevejens Skole		Middel	
Lindegårdsskolen	Lav		
Lundtofte Skole	Lav		
Sorgenfriskole - Heldagsskole			Høj
Trongårdsskolen		Middel	
Taarbæk Skole			Høj
Virum Skole		Middel	
Antal skoler	3	5	3

3.2 Redegørelse for indretning

I det følgende redegøres for indretningen på skolerne med udgangspunkt i funktionsprincipperne. Redegørelsen er baseret på dels interview og dels besigtigelse af ejendommene.

3.2.1 Inspirerende læringsmiljøer

Skolerne skal indrettes, så de giver lyst til leg og læring i fleksible og inspirerende læringsmiljøer. Miljøerne skal invitere til sociale aktiviteter i og omkring skolen og give plads til bevægelse og fysisk aktivitet.

Helt generelt er skolerne indrettet i overensstemmelse med funktionsprincippet om inspirerende læringsmiljøer. Der er plads til leg og læring, mulighed for sociale aktiviteter og plads til bevægelse og fysisk aktivitet.

På skolerne indretter man sig bedst muligt i forhold til at skabe fleksible og inspirerende læringsmiljøer. Alle skolerne er af ældre dato. De yngste fra 1950'erne, de ældste fra begyndelsen af 1900 tallet. Det betyder at skolerne i deres rumlige organisering er stærkt præget af den tids traditionelle klasserumstænkning. Lange gange med klasselokaler til én eller begge sider, organiseret i en eller flere blokke rundt om en skolegård er således en helt klassisk bygningsorganisering for alle skolerne.

De gamle gymnastiksale er fortsat i brug mange steder, en del af dem er endda med den originale indretning med bomme og ribber langs væggene som tydelige reminiscenser fra tidligere tiders praksis omkring fysisk udfoldelse.

Også skolegårdene inklusiv de udendørs boldbaner og atletikbaner, fremstår i mere eller mindre grad i den oprindelige form. Flere steder er udeområderne dog suppleret med nye legeredskaber og indretninger, der har et meget mere nutidigt præg og en alsidighed, der giver plads til forskellige typer fysisk aktivitet og leg. Udearealerne er visse steder indrettet med elementer, der kan bruges i undervisningsøjemed, men det er sjældent, at udearealerne bevidst er tænkt ind i en tydelig strategi om udendørs læringsmiljøer. Indretningerne tilgodeser til gengæld generelt et pause- og legeperspektiv.

Et rum der senest har fået en del opmærksomhed på de fleste skoler er læringscenteret. Her ses forskellige typer og inspirerende læringsmiljøer til fordybelse, gruppe/projektarbejde og formidling. Der er forskellige typer møbler og rumlige indretninger, som giver alsidige og inspirerende læringsmiljøer. Mange af læringscentre er da også rigtig meget anvendt i skolens åbningstid både af de mindre klasser, såvel som af de større elever, der også bruger læringscentre til projektarbejde og lektielæsning.

De steder hvor indskolingsmiljøerne med de yngste klassetrin og SFO'en er kombineret i mere eller mindre fælles lokaler, er der også en tendens til, at indretning af læringsmiljøerne får en fleksibel og inspirerende karakter. Flere steder er der gode eksempler på, hvordan undervisnings- og fritidsperspektivet supplerer hinanden i samarbejde mellem lærere og pædagoger og i forhold til, hvordan lokalerne udnyttes og indrettes.

Knap så inspirerende miljøer ses hos de ældre elever. Her er lokalerne stadig stærkt præget af en aldrende klasserumstænkning med opdeling i stamklasselokaler og faglokaler. Møbleringen er helt traditionel med læreren ved tavlen og eleverne bænket i klassen. Faglokalerne på stort set alle skolerne gennemgik en større reovering for 10 – 12 år siden og er fortsat i acceptabel stand.

Gode cases

Alsidig indretning

Læringscenteret på Engelsborgskolen er ligesom mange andre læringscentre et rum, der bliver brugt rigtig meget både af elever og lærer. Her er en rar stemning og forskellige typer af møblering, der giver mulighed for at sidde alene og fordybe sig eller at lave projektarbejde, se film mv.

3.2.2 2 + 2 = 5

På Taarbæk Skole ligger både SFO'en og fritidsklubben på skolen, hvilket skaber synergi og dermed merværdi for begge parter. I fritidsklubbens område er der indrettet nogle gode ungdomsmiljøer, der emmer af teenagerhygge og som supplerer læringsmiljøerne i fag- og klasselokalerne i undervisningstiden.

3.2.3 Innovation og kreativitet

Skolernes læringsmiljøer skal understøtte den eksperimenterende del af børns læring og skabe plads til innovation og kreativitet, samt stimulere elevernes fantasi.

Aktiviteterne i forbindelse med den eksperimenterende del af undervisningen foregår primært i faglokalerne. Læringsmiljøerne på skolerne er ikke indrettet specifikt med henblik på innovation og kreativ undervisning, men miljøerne er på den anden side heller ikke nogen hindring for, at innovation kan udøves. På alle skoler er der sløjdlokaler, håndarbejdslokaler, hjemmekundskabslokaler, maleværksteder mv., hvor den kreative og fantasistimulerende undervisning blandt andet foregår.

Gode cases

Store rum med muligheder

På Taarbæk Skole er der etableret et malerværksted i en nyere tilbygning. Værkstedet ligger i forbindelse med et dobbelthøjt rum, hvor der kan afholdes teater o. lign. I rummet er der en stor sidde-trappe. Den rummelige variation og den alsidige indretning giver gode muligheder for at arbejde med innovative og kreative projekter.

3.2.4 Fleksible rum

Lokalefaciliteterne skal være fleksible, så de giver mulighed for, at man kan mødes og arbejde på kryds og tværs af klasser og årgang. Der skal være plads til forskellige læringssituationer, lige fra fordybelse og klasseundervisning til gruppearbejde. De fleksible rum skal også give plads til elevernes forskellige måder at lære på.

Skolerne er præget af tidligere tiders udformning af læringsrummene. Flere steder har man skabt forbindelse på tværs af klasselokalerne ved hjælp af døråbninger, og man forsøger så vidt muligt at udnytte gangarealer til projektundervisning mv. Mange steder er der også fysisk forbindelse mellem faglokalerne.

Flere skoler har indskolingsmiljøer, hvor rummene kan lægges sammen og dobbeltudnyttes pga. en fleksibel indretning og en god rumstørrelse.

Endelig har man mange steder fået indrettet læringscentre med supplerende læringsmiljøer. Tilsammen giver det mulighed for at mødes og arbejde på kryds og tværs, samt tilbyde forskellige typer læringsmiljøer.

Gode cases

To lokaler bliver til ét

På Lindegårdsskolen har man sat dobbeltdøre imellem nogle af klasselokalerne i udskolingen. Det giver mulighed for at lægge lokalerne sammen, når der skal være tværfaglig undervisning eller at låne hinandens lokaler, når en af klasserne har undervisning andetsteds.

3.2.5 SFO og indskoling

SFO og indskoling skal ses som en enhed, hvor samarbejde og deling af lokalerne optimeres.

To af skolerne har endnu ikke etableret et lokalfælleskab primært pga. pladsmangel, men ellers er der på de øvrige skoler etableret lokalfællesskaber mellem skole og SFO. Uanset den fysiske placering er der på alle skoler et tæt samarbejde mellem skole og SFO personale samt til dels deling af lokalerne. Der er dog stadig steder hvor man i højere grad kunne sammentænke brugen af lokalerne på tværs.

Gode cases

Lokalfællesskab

På Fuglsanggårdsskolen er indskolingshuset indrettet, så det kan bruges både til undervisning og fritid. Lokalerne er rummelige og lyse og indretningen giver god mulighed for mange forskellige måder at bruge rummene på.

3.2.6 Madpolitik

Med udgangspunkt i den formulerede mad- og måltidspolitik i kommunen, skal bygningerne indrettes således at der kan tilbydes en sund kost.

Samtlige skoler deltager i lokale madordninger på den enkelte skole, hvor der kan bestilles mad og mælk på nettet. Mad og mælk kan afhentes i skolernes madudleveringsskranke. På alle skolerne spises i klasserne.

3.2.7 Alle rum er læringsrum

Alle rum og gangarealer på skolen er som udgangspunkt læringsrum og derfor skal gangarealer, læringscenter, fællesrum mv. inddrages i den daglige planlægning af undervisningen og læringsforløb samt alle øvrige aktiviteter.

Alle skolerne oplever, at de så vidt muligt udnytter pladsen til undervisning og læringsforløb. Klasselokalerne er flere steder pressede, fordi klassekvotienten er øget de senere år. Dog er der mange steder, hvor gangarealer ikke inviterer til ophold og læring ved indretning og udnyttelse af pladsen og derfor bliver disse arealer ikke udnyttet optimalt. Læringscentret bliver brugt i høj grad alle steder.

Gode cases

Fast inventar på gangen

Gangarealer kan flere steder være vanskelige at udnytte af brandmæssige årsager. Møblering accepteres, når den er nagelfast og når der er en tydelig markering af flugtvejen.

På Taarbæk Skole er nicher ved vinduer i gange udnyttet med mindre fastnaglede siddemøbler. Nogle af disse møbler er trapper til flugtvej gennem vinduet, hvor trappen udnyttes som et lille sidde/pause møbel.

3.2.8 Hjemklasser

Faste hjemklasser for den enkelte klasse skal udfordres og er ikke et princip, der nødvendigvis skal fastholdes.

På alle skoler har man faste hjemklasser med 1-2 faste klasselærere. På Trongårdsskolen har man arbejdet med at droppe hjemklasseprincippet i de ældste klasser i udskoling. Erfaringerne er, at eleverne og lærerne godt kan håndtere denne anderledes strukturering af skoledagen, hvor eleverne bevæger sig rundt til forskellige undervisningsrum alt efter fag.

Hjemklasseprincippet bliver flere steder oplevet som den trygge base, som eleverne har behov for. Derfor er der ikke et udpræget ønske blandt skolerne om at ophæve princippet om det faste hjemklasselokale.

Gode cases

Funktionsrum i udskoling

På Trongårdsskolen har man i udskoling indrettet klasselokalerne efter funktionsprincippet. Her bevæger eleverne sig fra rum til rum og lokalerne er indrettet efter fagene. Det betyder, at lærerne indretter sig med materialer og indretning, der matcher fagene og etablerer egne arbejdspladser. Samtidig oplever de, at eleverne er mentalt positivt indstillet til undervisningen.

3.2.9 Læringscentret

Læringscenteret er skolens centrale samlingssted, hvor der skal være mulighed for mange måder at lære på. Der skal være plads til fordybelse, gruppearbejde og samling af større grupper til undervisning eller oplæg. Det skal samtidig kunne anvendes til bl.a. lektiecafé og andre aktiviteter og være et åbent miljø, hvor man kan gå til og fra. Læringscenteret samt bogdepot skal om muligt være centralt placeret på skolen, så der er nem adgang for medarbejderne samt let adgang for skolens elever.

Læringscentrene opfylder i høj grad funktionsprincippet. Læringscentrene er tydeligvis et godt supplement til klasselokalerne, fordi der tilbydes andre typer læringsmiljøer. Læringscentrene er ikke altid placeret centralt på skolerne af fysiske årsager, men de opleves som tiltrækkende og attraktive læringsrum og der er meget aktivitet dér.

Gode cases

Kongevejens Skole har fået indrettet et læringscenter, hvor der er en rar stemning og mange forskellige læringsmiljøer, der retter sig både mod de yngste og de ældste elever.

3.2.10 Udemiljø

Udemiljøet som læringsrum er lige så vigtigt som indendørs faciliteterne, derfor skal de sammentænkes, og uderum skal anses som et supplement til de indendørs læringsrum

Skolerne har generelt acceptable men ofte temmelig slidte udearealer. Det halter med indretningen af arealerne så de supplerer de indendørs læringsmiljøer. Til gengæld er der god mulighed for at komme ud og røre sig. Dele af udearealerne er visse steder prioriteret, så der er særlig gode forhold. Især når SFO'er og klubber er på eller i nærheden af skolen, er udemiljøerne mere varierede, fordi der er tænkt fritidsaktiviteter ind i udearealerne.

Gode cases

Gode udearealer / god brug af udemiljø

Specialskolen Sorgenfri Skole har et fint og varieret udemiljø. Der er både asfalt til løbehjul og kridtfigurer, naturlegeplads med hytter og andre legeredskaber af træ og haven med grønt græs, store træer og dyrehold.

Designet legeplads

Taarbæk Skole har en lille men veldesignet legeplads. Der er fundet plads til sand og bakker, en "hoppeplange", et sidde/trappeareal og grønne bede. Udearealet fungerer som en slags bytorv i Taarbæk.

3.2.11 IT

IT vil være en væsentlig del af skolens læringsmiljø og bygningerne skal understøtte elevernes og lærernes mulighed for at inddrage dette i undervisningen

Alle skoler har et eller flere classesæt af bærbare computere. Flere af skolerne har også fortsat et computerum, der anvendes til nationale test, forskellige former for undervisning, gruppearbejde og decideret IT-undervisning. På enkelte skoler har man nedlagt lokalet, på de øvrige anses det fortsat for anvendeligt at have. Tendensen er at eleverne – især de ældste – selv medbringer IT udstyr og udfordringen for skolerne er at tilbyde stabile netværk og internetforbindelser.

3.2.12 Personalefaciliteter

Skolerne skal være en attraktiv arbejdsplads, hvor der er mulighed for at kunne forberede sig, holde møder og afholde sociale arrangementer, samt trække sig tilbage for pause. Administrationen skal have tæt kontakt til personalefaciliteterne, for at fremme samarbejdet mellem ledelse og personale.

Generelt er der muligheder for, at personalet kan finde plads til forberedelse, afholdelse af møder mv. På skolerne er der lærerværelser og forberedelsesrum, mange benytter også læringscenteret i større eller mindre omfang. Individuelle kontorer/arbejdspladser er nogle steder stillet til rådighed, men sjældent brugt til andet end fræsætningsplads hvilket tyder på at etablering af personlige arbejdspladser skal overvejes nøje i den fremtidige indretning.

Mange af administrationslokalerne er klemte. Nogle steder deler lederen kontor med andre fra ledelsesteamet. Der er generelt mangel på mødelokaler, og når lederen ikke har eget kontor, er der ikke en "buffer" der. Ifølge kortlægningen af anvendelse og udnyttelse af personale og administrationslokalerne, tyder det dog på, at der umiddelbart er en svingende grad af udnyttelse af lokalerne.

Gode cases

Ny administrationsbygning

I forbindelse med en gennemgribende renovering for 4-5 år siden fik Engelsborgskolen bygget en ny bygning indeholdende administrationen, personalerum og læringscenter. Det har givet en fin synergi mellem funktionerne i den nye bygning.

På Lundtofte Skole er der indrettet et nyt lærerforberedelseslokale med forskellige typer af arbejdsstationer, så man kan sidde enkeltvis eller arbejde sammen i teams.

3.2.13 Støj, indeklima, lysforhold og vedligehold

Skolerne skal indrettes, så der er et godt indeklima med gode støjforhold, lysforhold og temperaturer, samt have et godt indvendigt vedligeholdelsesniveau.

Indeklimaet og vedligeholdelsesniveauet varierer en del. De fleste skoler har et rimeligt vedligeholdelsesniveau men flere af skolerne fremstår stærkt præget af slitage. Flere af skolerne er bygget i tegl med blank mur indendørs i gangarealerne og skiffer på gulvene – det er slidstærke og bæredygtige materialer, som er nemme at vedligeholde til et højt niveau. Bagsiden er, at gangarealerne ofte henstår mørke og det er nødvendigt at se på bedre belysning både i form af kunstlys og hvor det er muligt - gennembryd-

ninger ved dørene til klasselokalerne, så der kommer dagslys og oplevelse af aktivitet ind i gangarealerne.

Nogle skoler har udfordringer med overophedning ved solindfald gennem store vinduesarealer mod syd og vest.

Frisk luft og ventilation af rummene er ikke et udtalt problem, men alligevel et område der bør overvåges. Visse lokaler skal ventileres, f.eks. computerundervisningslokaler. Nogle skoler får det først gjort, når der er besluttet påbud fra arbejdstilsynet.

Dagslys i klasselokalerne er ikke et problem, vinduesarealerne er generelt tilstrækkelig store nok til at lukke nok dagslys ind i rummene.

3.2.14 Flere fag i et lokale

Dette funktionsprincip er defineret som et fremtidigt potentielt funktionsprincip. Et sådant princip er perspektiver på den fremtidige bygningsanvendelse. Det er elementer, som i større eller mindre grad kan forventes at blive gældende inden for en overskuelig fremtid. Det er imidlertid også perspektiver, som formentligt kræver drøftelser på andre niveauer – f.eks. omkring pædagogiske og/eller læringsmæssige elementer.

I denne opgaves sammenhæng anvender vi de potentielle fremtidige funktionsprincipper som opmærksomhedspunkter i bygningsgennemgangen, og der sættes således fokus på de bygningsfysiske og holdningsmæssige muligheder og barrierer for den pågældende funktion.

Fleksibel udnyttelse af skolens faglokaler, hvor funktionsprincippet er flere fag i et lokale, fremfor et fag i et lokale

Der forekommer kun i begrænset omfang fleksibel udnyttelse af skolernes faglokaler. Den gængse holdning til anvendelse af rummene er, at et fag primært benytter rummet og der kan ofte være et fagligt ejerskab knyttet til lokalet der gør, at andre personer ikke benytter lokalet.

Der er potentiale for i højere grad at tænke et faglokale til flere fag, og resultaterne fra kortlægningen viser, at der er et stort potentiale for i højere grad at benytte den ledige kapacitet, der er fundet i faglokalerne.

I lyset af skolereformen bør det overvejes hvad faget håndværk og design vil have af konsekvenser for indretningen af faglokalerne på længere sigt.

Der er på flere skoler foreslået tiltag på indretnings- eller kulturniveau for at forløse dette potentiale.

3.2.15 Sammenlægning af specialcenter og læringscenter

Dette funktionsprincip er defineret som et fremtidigt potentielt funktionsprincip. Et sådant princip er perspektiver på den fremtidige bygningsanvendelse. Det er elementer, som i større eller mindre grad kan forventes at blive gældende inden for en overskuelig fremtid. Det er imidlertid også perspektiver, som formentligt kræver drøftelser på andre niveauer – f.eks. omkring pædagogiske og/eller læringsmæssige elementer.

I denne opgaves sammenhæng anvender vi de potentielle fremtidige funktionsprincipper som opmærksomhedspunkter i bygningsgennemgangen, og der sættes således fokus på de bygningsfysiske og holdningsmæssige muligheder og barrierer for den pågældende funktion.

Det må forventes at der findes potentiale ved at sammenlægge specialcenter og læringscenter dels for

at sammentænke funktioner og dels for at frigøre lokalkapacitet.

Skolerne kan umiddelbart ikke selv se potentialer i at sammenlægge specialcenter og læringscenter. For dem er det vigtigt at der er ro omkring specialcentrets elever, så de ikke forstyrres. Samtidig synes der ikke umiddelbart at være arealoptimeringspotentialer, da specialcenteret for det første anvendes det meste af dagen og for det andet allerede nu anvender læringscentret i forskellige sammenhænge.

3.2.16 Den nye skolereform

Dette funktionsprincip er defineret som et fremtidigt potentielt funktionsprincip. Et sådant princip er perspektiver på den fremtidige bygningsanvendelse. Det er elementer, som i større eller mindre grad kan forventes at blive gældende inden for en overskuelig fremtid. Det er imidlertid også perspektiver, som formentligt kræver drøftelser på andre niveauer – f.eks. omkring pædagogiske og/eller læringsmæssige elementer.

I denne opgaves sammenhæng anvender vi de potentielle fremtidige funktionsprincipper som opmærksomhedspunkter i bygningsgennemgangen, og der sættes således fokus på de bygningsfysiske og holdningsmæssige muligheder og barrierer for den pågældende funktion.

Det må forventes, at der med en ny skolereform kan blive brug for, at bygningskapaciteten i fremtiden skal kunne rumme muligheden for, at koble almen undervisning med støttetimer. Barriere og potentialer for dette undersøges nærmere.

Skolerne mener generelt at det er svært at finde plads til understøttende timer i deres lokaler. De skoler der ser muligheder, er især skoler med gode idrætsfaciliteter m.v. Resultaterne af kortlægningen viser imidlertid en række lokaler, som kun i begrænset omfang udnyttes i de pågældende tidsrum, det drejer sig f.eks. om faglokaler, udearealer, hjemklasser og SFO-lokaler. Hvorvidt potentialerne i de pågældende lokaler kan udnyttes i forhold til støttetimer, afhænger dog helt af hvilke aktiviteter det drejer sig om og dermed hvilke fysiske rammer der er brug for.

3.2.17 Sammentænke klub og skole

Dette funktionsprincip er defineret som et fremtidigt potentielt funktionsprincip. Et sådant princip er perspektiver på den fremtidige bygningsanvendelse. Det er elementer, som i større eller mindre grad kan forventes at blive gældende inden for en overskuelig fremtid. Det er imidlertid også perspektiver, som formentligt kræver drøftelser på andre niveauer – f.eks. omkring pædagogiske læringsmæssige samt studiemæssige elementer.

I denne opgaves sammenhæng anvender vi de potentielle fremtidige funktionsprincipper som opmærksomhedspunkter i bygningsgennemgangen, og der sættes således fokus på de bygningsfysiske og holdningsmæssige muligheder og barrierer for den pågældende funktion.

Det må forventes at der findes et potentiale i at sammentænke klub og mellemtrin/udskoling, og på den måde frigøre lokalekapacitet. Mulighederne undersøges i forhold til bygningsfysik og holdningsmæssige forhold.

Der er et bygningsmæssigt potentiale i at skolen i højere grad benytter klubbens lokaler. Et andet potentiale er mulighederne for at klubberne i højere grad anvender skolens lokaler, for på den måde at udnytte eftermiddagstimerne, hvor mellemtrin og udskolingslokalerne alligevel står ledige.

Skolerne vurderer umiddelbart ikke, at der er plads på skolerne til dette, men i forhold til resultaterne fra kortlægningen ser det umiddelbart ud til, at der er et potentiale hertil.

Der er ikke foreslået konkrete tiltag på skolerne med sammentækning af skole og klubber, da det vurderes, at der er brug for en yderligere dialog om dette, før dette potentiale kan tilvejebringes med succes.

3.2.18 Andre observationer

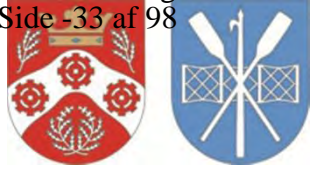
Heldags og specialskoler

En særlig kategori af skoler er Heldags/specialskolerne (Sorgenfri, Fuglsanggård Heldagsskole, Hummeltofteskolens gruppeordning). Generelt er det vanskeligt at invitere eksterne brugere ind i disse miljøer, som er meget specifikt indrettet til brugerne/eleverne, med særlige møbler, små rum (både klasse- og faglokaler), der også er meget afhængige af, at der ikke sker forandringer i deres miljøer fra dag til dag. Skolerne har således nogle særlige hensyn at tage grundet deres elevgruppe. At udvide skolernes kapacitet ved at flytte aktiviteter ud i lokaler/steder uden for skolemiljøerne er problematisk i forhold til de fysiske og psykiske handicaps skolen skal rumme og håndtere. Derfor er det ofte nødvendigt at have idræts/motorikrum, vandrum (med bassiner) og lignende i tæt relation til selve skolen.

4 Økonomi

Opgaver	Økonomi
Holdningsmæssige tiltag	Ikke prissat, med indgår som en del af Spacemanagement processen
"Dele med andre". Dele faciliteter mellem kommunale institutioner og mellem foreningerne under folkeoplysningen	Ikke prissat, men indgår som en del af Spacemanagement processen.
Indretningsmæssige tiltag	
Kategori 1.	950.000
Kategori 2.	1.600.000
Kategori 3.	150.000
I alt	2.700.000
Bygningsmæssige tiltag.	
Kategori 1.	42.100.000
Kategori 2.	34.500.000
Kategori 3.	1.300.000
I alt	77.900.000
I alt	80.600.000

Sammenstilling af ovenstående økonomi er beregnet af Lyngby-Taarbæk Kommune med udgangspunkt i overslagstal fra Bascon.

Arealanalyse Lyngby-Taarbæk Kommune

Strategiske anbefalinger: Områdecenter og Træningscenter

Lyngby-Taarbæk Kommune

September 2013

Lyngby-Taarbæk Kommune
Lyngby Rådhus, Lyngby Torv 17
2800 Kgs. Lyngby

Bascon A/SÅboulevarden 21Postbox 510DK-8100 Aarhus C

Indholdsfortegnelse

1	Indledning	3
2	Strategiske prioriteringer af tiltag	5
2.1	Øvrige anbefalinger	6
3	Redegørelse for indretning af Lyngby-Taarbæks Område- og Træningscentre.....	8
3.1	Overordnet vurdering af område- og træningscentrene	8
3.2	Redegørelse for indretning på områdecentre	8
3.2.1	God og tryk pasning i et levende miljø	8
3.2.2	Fokus på fysisk aktivitet og motion	9
3.2.3	Fremme samarbejder	10
3.2.4	Eksterne brugere på centrene	10
3.2.5	Varierede fællesarealer.....	10
3.2.6	Det private og det fælles.....	11
3.2.7	Udemiljø.....	11
3.2.8	IT.....	12
3.2.9	Personalefaciliteter	12
3.2.10	Støj, indeklime, lysforhold og vedligehold	12
3.2.11	Aktiviteter med eksterne brugere.....	13
3.2.12	Benyttelse af aktivitetscentrene	13
3.3	Redegørelse for indretning på træningscentre	13
3.3.1	Træning, individuelle samtaler og undervisning	13
3.3.2	Øget samarbejde	14
3.3.3	Synligt og tilgængeligt personale.....	14
3.3.4	Individuel træning	14
3.3.5	Udemiljø.....	14
3.3.6	IT.....	14
3.3.7	Personalefaciliteter	15
3.3.8	Udvide brugen af cafeerne	15
3.3.9	Andre observationer	16
4	Økonomi.....	17

1 Indledning

I det følgende præsenteres resultaterne af bygningsfysisk gennemgang og analyse af Lyngby-Taarbæk Kommunes område- og træningscentre. Delrapporten peger på en række strategiske anbefalinger til, hvordan Lyngby-Taarbæk Kommune fremadrettet kan sikre, at lokalefaciliteterne på område- og træningscentrene understøtter en moderne og fremtidssikret anvendelse af lokalerne, og opgaveløsning, samtidig med, at der tænkes i arealoptimering og optimeret lokaleudnyttelse.

De strategiske anbefalinger i denne rapport er baseret på et omfattende analysearbejde gennemført i første halvdel af 2013. Analysearbejdet er sket på baggrund af forskellige informationskanaler. Dels er der lyttet til de der bruger bygningerne, dels er hverdagen i bygningerne observeret, og dels er der foretaget en kortlægning af anvendelse og udnyttelsesgrad.

Kortlægningen af ejendommene er sket som en kombination af brugernes egen opfattelse af anvendelse og udnyttelse, samt en række stikprøver på forskellige ejendomme. Kortlægningen og resultaterne af denne er beskrevet i delrapporten *Kortlægning af anvendelse og udnyttelsesgrad*.

Med afsæt i funktionsprincipperne og på baggrund af interviewene med lederne for område- og træningscentrene og besigtigelser på centrene, er der udarbejdet en række forslag til tiltag, som hver især vil bidrage til at optimere arealanvendelsen, og sikre at bygningerne lever op til moderne og fremtidssikrede måder at løse opgaven på indenfor de forskellige sektor områder.

Tiltagene på de enkelte område- og træningscentre er foreslået i 3 niveauer:

- Organisations-/kulturniveau
- Indretningsniveau
- Bygningsniveau

Tiltagene er beskrevet overordnet, ligesom at der er beregnet et økonomisk rammebeløb for hvert tiltag. De enkelte tiltag og den tilhørende økonomi foreligger i databilag, og vil fremadrettet indgå i Lyngby-Taarbæk Kommunes fremtidige Facility Management system. Der henvises til den opsamlende rapport hvor den økonomiske metode er beskrevet.

Delrapporten indeholder tre hovedafsnit:

- Strategiske anbefalinger for hele området
- Redegørelse for område- og træningscentres indretning med udgangspunkt i funktionsprincipperne
- Tilstandsvurdering af ejendommene som vil foreligge ultimo 2013.

De strategiske anbefalinger i første del af rapporten er angivet i to niveauer:

- Et byggefysisk niveau, hvor den strategiske anbefaling går på, hvorledes Lyngby-Taarbæk Kommune kan prioritere, hvilke tiltage der skal sættes i gang i forhold til ønsker om opnået niveau for det enkelte område- og træningscenter.
- Et perspektiverende niveau, hvor der sættes fokus på de potentialer der kan realiseres med en ændret tilgang til, hvordan bygninger og lokaler kan udnyttes mere effektivt.

Delrapportens anden del består af en sammenfattende redegørelse af de gennemgåede område- og træningscentre i forhold til funktionsprincipperne, samt en overordnet vurdering af, i hvor høj grad område- og træningscentrene lever op til funktionsprincipperne. Der er i samarbejde med Lyngby-Taarbæk

Kommune udarbejdet et sæt funktionsprincipper for kommunens område- og træningscentre. Disse funktionsprincipper har været den "målestok", hvorudfra samtlige område- og træningscentre er blevet gennemgået og efterfølgende vurderet.

Lyngby-Taarbæk Kommune har udarbejdet nøgletal for varme og elforbrug for den enkelte ejendom. Hvor den enkelte ejendom har haft væsentlige udsving i forhold til gennemsnittet på lignende ejendomme, er det kommet med i den samlede vurdering af tiltag og de strategiske anbefalinger for at sikre fokus på at minimere negative udsving.

Generelt er de fysiske rammer på område- og træningscentre i Lyngby- Taarbæk Kommune tidssvarende og de lever i høj grad op til de gældende funktionsprincipper for områderne. Forholdsvis få tiltag kan bringe de fleste af centrene på et tidssvarende og fremtidssikret niveau.

Bygningsmassen er generelt godt vedligeholdt og der er et godt indeklima, som dog præges af, at enkelte bygninger er af ældre dato med kulde/trækproblemer og behov for renovering.

2 Strategiske prioriteringer af tiltag

Der er på den enkelte institution foreslået en række tiltag, der skal være med til at opgradere den pågældende institutions fysiske rammer i forhold til anvendelse og brug. Tiltagene er foreslået i tre niveauer:

1. Bygningstiltag, hvor det er om- til- eller nybygninger
2. Indretningstiltag med inventar m.v.
3. Kulturtiltag, brugernes kultur og/eller holdninger indarbejdes for i højere grad at udnytte lokalerne/faciliteternes potentialer.

Målet med opgraderingen er, at lokalerne opleves som tidssvarende, fremtidssikret og at de lever op til kommunens funktionsprincipper.

Hvert enkelt tiltag er blevet prioriteret i kategori 1, 2 eller 3.

- Kategori 1 er tiltag, der bør gennemføres hurtigst muligt, da de vurderes som meget værdiskabende i forhold til investeringen.
- Kategori 2 er tiltag, der også bør prioriteres. Der er tale om tiltag, hvor værdien vurderes at være passende i forhold til den investering der skal foretages.
- Kategori 3 kan betragtes som "luksus", hvilket vil sige tiltag, der skaber relativt begrænset værdi i forhold til størrelsen på investeringen og som måske nok kan tilføre værdi for brugerne, men som samtidig ikke vurderes nødvendige i forhold til, at institutionernes bygninger lever op til funktionsprincipperne (når kategori 1 og 2 er gennemført)." Alle kategori 3 tiltag vil skabe værdi i centrene, men hver enkelt tiltag er vurderet ud fra en helhedsbetragtning af centrenes indretning, organisering og udformning. Prioriteringen er herefter foretaget i forhold til at skabe et niveau, svarende til hensigterne i funktionsprincipperne, og at dette gøres på den mest økonomiske måde.

Hvorvidt man ønsker at realisere nogle eller samtlige tiltag, er i bund og grund et spørgsmål om prioritering af kommunens ressourcer i forhold til andre serviceområder. Skal realiseringen ske inden for rammerne af et begrænset økonomisk råderum, kan der med fordel prioriteres på følgende måde:

- Et træningscenter vurderes som "lav" i forhold til at leve op til kommunens funktionsprincipper (rød i skemaet side 8). Inden der foretages investeringer i denne bygning, skal det nøje overvejes om man ønsker at fastholde anvendelse af de fysiske rammer til demensboliger, eller om der kan findes alternative løsninger. Bygningerne kræver investeringer for at komme på et acceptabelt niveau. Mulighederne for frasalg og tilvejebringelse af erstatningskapacitet andre steder bør overvejes i forhold til den økonomiske bæredygtighed af de valgte løsninger.
Estimeret økonomi for investering i ejendommen samt inventar til indretning bliver sammenlagt ca. 2,2 mio.
- Et demenscenter og et træningscenter vurderes i middel grad at leve op til kommunens funktionsprincipper (gul i skemaet side 8). Her er tale om Borrebakken som forventes at lukke i 2014 for dele af aktiviteterne. Gennemføres tiltagene i kategori 1 og 2 vurderes det, at disse ejendomme vil løftes til i høj grad at leve op til kommunens funktionsprincipper. Estimeret økonomi for investering i de to ejendomme samt inventar til indretning bliver sammenlagt ca. 1,8 mio.
- For enkelte områdecentre/træningscentre er der formuleret en række øvrige tiltag (kategori 3) Tiltag som måske nok kan tilføre værdi for brugerne, men som samtidig ikke vurderes nødvendige i forhold til, at bygningerne, når kategori 1 og 2 tiltag er gennemført, lever op til funktionsprincipperne. Tiltagene bør således prioriteres lavt, men kan gennemføres, hvis kommunen vurderer der er økonomisk

grundlag for det. Estimeret økonomi for investering i kategori 3 tiltagene bliver sammenlagt ca. 650.000 mio. Se mere detaljeret økonomisk opsamling under økonomiafsnittet sidst i rapporten

2.1 Øvrige anbefalinger

Udover igangsættelse af tiltag, jf. prioriteringsprincipperne nævnt i forrige afsnit, anbefales i dette afsnit en række yderligere strategiske perspektiver. Perspektiverne omhandler alternative muligheder for at skabe optimale rammer og god udnyttelse/ anvendelse af bygningerne, og handler om at påvirke den mentale opfattelse blandt brugere af bygningerne, og om at organisere anvendelsen af rum på nye måder. Det er anbefalinger, der umiddelbart vil kræve en større indsats fra kommunens side, for at forløse potentialet modsat de enkelte tiltag, der er foreslået på det enkelte områdecenter/træningscenter, som umiddelbart er lettere at realisere.

▪ **Kompetenceudvikling af ledelsen og personalet**

Der er stor forskel på evnen til at organisere og lede brugen af rum på det enkelte center. Interiørerne fremstår generelt med et institutionelt og standardiseret præg. En stor del af indretningen er først og fremmest tænkt ud fra de specifikke funktionelle behov som ældre plejekrævende mennesker har og ud fra en primær tilgang til bygningerne som arbejdsplads for et personale, der skal kunne håndtere plejekrævende ældre, kørestolsbrugere, demente mv.

For at opnå maksimal udbytte af de investeringer, der gennemføres i den enkelte institution, er det afgørende, at der i højere grad tænkes i arealoptimering på lokalt niveau og indretning, der matcher serviceniveauet. Optimal indretning af rum vil være med til at sikre et bedre match i forhold til serviceniveau, pleje, fleksibilitet og dobbeltudnyttelse. Derfor anbefales det, at Lyngby-Taarbæk Kommune udformer en guide for indretning af Område- og Træningscentre, der giver gode ideer og konkrete indretningsforslag, samt at ledelse og personalegruppe kompetenceudvikles til at indrette og optimere anvendelsen og af rum.

Fokus kan f.eks. være på: Aktivering af passive m², bedre dobbeltudnyttelse af lokaler, hvordan skabes der attraktive rum med stemning og hjemlighed, fleksibilitet i indretningen, valg af møbler.

▪ **Bedre udnyttelse af de eksisterende rammer**

På områdecentrene har arealerne til beboerophold, køkkenlokaler samt lokaler til eksterne brugere en forholdsvis lav udnyttelsesgrad. På træningscentrene er det aktivitetslokalerne, køkkenlokalerne og lokaler til eksterne brugere der har en forholdsvis lav udnyttelsesgrad. For begge områder er der et potentiale for bedre udnyttelse af lokalene i både dag- og aften-timer og det anbefales at få kortlagt og synliggjort lokalene, samt få etableret et let tilgængeligt bookingsystem. Der bør dog vurderes hvilke lokaler beboerne selv betaler for i forbindelse med egen bolig og fællesarealer.

Der er et potentiale for at eksterne brugere kan få adgang til lokaler og træningsfaciliteter i højere grad end i dag. Der bør etableres et centralt bookingsystem og arbejdes med kulturen på det enkelte center der gør, at deling af lokaler bliver et centralt element i anvendelse af lokalene i hverdagen, både i aften- og dagtimerne.

Der bør være opmærksomhed på, at der kan være udfordringer med, at ekstern brug kan give større slid af lokalene, samt et større behov for rengøring på det enkelte center.

Et særligt forhold der er vigtigt at have fokus på ved øget brug af træningscentrenes redskaber er slitage. Mange af maskinerne er ikke robuste nok til mere og hårdere brug end det nuværende. Maskinerne er indkøbt i forhold til de visiterede brugere, som ikke slider særlig hårdt på materiellet.

I forhold til at invitere eksterne brugere ind, kan det være en mulighed at satse på specifikke målgrupper og gerne nogle som har et forhold til eller en interesse i det pågældende center, således at der kan opstå et ejerskab til lokalene og som samtidig kan bidrage med samarbejde og synergi til centrets beboere.

- **IT**

Generelt benyttes IT i forbindelse med administrationen, men der er ikke lettilgængelige stationer til fri afbenyttelse placeret i fællesområderne. Det anbefales, at Lyngby-Taarbæk Kommune får udarbejdet et sæt retningslinjer for, hvordan IT skal indgå på centrene til glæde for beboerne og eksterne gæster. En mulighed kunne være at udnytte de digitale medier til at guide og instruere brugerne af træningscentrene, fordi brugerne herved bliver uafhængige af personalet, hvilket igen giver mulighed for individuel træning uden for den officielle åbningstid.

- **Udearealer**

Der er enkelte steder anbefalet opholds- og aktivitetsmuligheder i udendørsarealerne. Udearealerne rummer generelt et uudnyttet potentiale, som kan være med til at berige beboerne. Det anbefales, at Lyngby-Taarbæk Kommune skaber et større fokus på anvendelse af udearealerne, så de i højere grad indrettes med aktiviteter, der giver lyst til motion og fysisk aktivitet samt giver mulighed for ophold og sanselige oplevelser for både beboerne og de besøgende.

- **Bygninger**

Træningscentret Møllebo er indrettet i en tidligere hotelbygning og er i ringe stand. Det bør undersøges og overvejes nærmere, om det på lang sigt er hensigtsmæssig med indretning af træningscentret i bygningerne, da det kræver en større investering for at få bygningerne på et niveau, der matcher gældende funktionsprincipper som omhandler indeklima.

- **Områdets funktionsprincipper**

Der er inden besigtigelserne udarbejdet en række funktionsprincipper for Område- og Træningscentre i samarbejde med kommunen. Det vurderes, at de nuværende udarbejdede funktionsprincipper er en god overordnet markør for, hvad de fysiske rammer skal give plads og mulighed i Lyngby-Taarbæk Kommunes Område- og Træningscentre. Det anbefales, at disse funktionsprincipper fremadrettet anvendes som guidelines for indretning og brugen af Område- og træningscentrenes lokaler og bygninger.

I forbindelse med udarbejdelse af funktionsprincipperne, blev der formuleret en række *forslag til* funktionsprincipper, beskrevet i afsnit 3. For områdecetrene forventes at der findes et potentiale for at invitere eksterne brugere ind til fælles aktiviteter med beboerne, samt at der findes et potentiale for at eksterne brugere kan benytte aktivitetscentrene yderligere. For træningscentrene gælder det, at der forventes at findes et potentiale for at udvide åbningstiderne og trimme driften samt at udvide brugen af cafeen i forbindelse med træningscentret.

3 Redegørelse for indretning af Lyngby-Taarbæks Område- og Træningscentre

I dette kapitel gives først en sammenfattende vurdering af i hvor høj grad bygningerne opfylder kommunens funktionsprincipper. Vurderingen præsenteres i nedenstående matrice, hvor det med farver er illustreret i hvilken grad det enkelte område- og træningscenters bygninger vurderes at leve op til funktionsprincipperne.

Efter den overordnede vurdering præsenteres grundlaget for vurderingen i form af en redegørelse for det, der er set og hørt om område- og træningscentrenes indretning. Redegørelsen tager udgangspunkt i funktionsprincipperne (i hvert afsnit findes funktionsprincippet i tekstboks).

3.1 Overordnet vurdering af område- og træningscentrene

Der er givet følgende vurdering af kommunens område- og træningscentre i forhold til, i hvor høj grad deres bygninger lever op til kommunens funktionsprincipper:

I hvor høj grad understøtter bygningen områdets funktionsprincipper, som værende tidssvarende og moderne faciliteter?

Områdecetre og Træningscentre	Lav	Middel	Høj
Områdecetre Virumgård			Høj
Områdecetre Baunehøj			Høj
Områdecetre Solgården			Høj
Demenscentre Borrebakken, <i>forventes lukket i 2014</i>		Middel	
Træningscenter Møllebo	Lav		
Træningscenter Fortunen		Middel	
Antal Institutioner	1	2	3

3.2 Redegørelse for indretning på områdecetre

I det følgende redegøres for indretningen på områdecetrene med udgangspunkt i funktionsprincipperne. Redegørelsen er baseret på dels interview og dels besigtigelse af ejendommene.

3.2.1 God og tryk pasning i et levende miljø

Områdecetrene skal indrettes så der skabes liv på det enkelte områdecetre med en god atmosfære, samt mulighed for at skabe tryk, god pasning og give optimal pleje for den enkelte beboer.

De 4 institutioner er alle indrettet med en god atmosfære og tryk rammer, som understøtter en god pasning og optimal pleje for den enkelte beboer. Centrene er indrettet med forskellige grader af offentlighed og privathed, således at der er mulighed for både at deltage i fællesaktiviteter og uformelt socialt samvær, og at trække sig tilbage til mere private fællesarealer i boligafsnittene eller ind i egen privat bolig. Beboerne har således mulighed for at være i forskellige miljøer, der understøtter lyst og evne til at være mere eller mindre privat eller social.

Flere af centrene består af ældre bygninger, som med tiden er ud- og ombygget. Det betyder samtidig at centrene typisk har ældre bygningsområder, som ikke altid er optimale i forhold til rumorganisering og – størrelse. Ofte betyder det, at det er vanskeligt at udnytte rummene optimalt, og samtidig besværliggøres arbejdet for personalet. I de bygningsarealer, som er om- eller tilbygget er forholdene dog typisk helt fine. De nyere tilbygninger har f.eks. ofte god plads til, at personalet kan arbejde med fysisk handicappede beboere. Der er ligeledes depoter, brede gange, vaskerum mv. i boligafsnittene, alt sammen noget der bidrager til at arbejdsgangene bliver mere optimale.

Ulempen ved tilbygningerne er, at afstandene på centrene er blevet store, hvormed personalet ofte oplever, at der skal gås langt i hverdagen. I enkelte tilfælde kan det også være et problem, at funktionerne er fordelt på flere bygninger. Dette kan betyde, at det er nødvendigt at bevæge sig ud i vejrliget, for at komme fra A til B. På et af områdecentrene oplevedes dette som en barriere, i forhold til at få beboerne med til arrangementer mv. i fællesarealerne.

Gode cases

Home sweet home

På Virumgård, Solgården m.v er der indrettet områder, som kalder på erindringer og minder fra beboernes liv. Der er en stue indrettet med møbler fra 1950'erne og 1960'erne, som et særligt erindringsrum for demente, men som også bruges til møder mv. Caféen i fællesarealerne er indrettet i almestil med blondeduge og madamblå farvede møbler, tallerkenrækker, billedgalleri mv. hvilket også giver en fin atmosfære og kalder på fortællinger om beboernes liv i deres yngre år.

3.2.2 Fokus på fysisk aktivitet og motion

Områdecentre skal indrettes, så der er mulighed for at skabe mange forskellige aktiviteter for beboerne, med særlig fokus på fysisk aktivitet og motion, hvor der bl.a. skal skabes aktiviteter på tværs af generationer.

Områdecentre har generelt meget plads og mulighed for at skabe forskellige typer af aktiviteter for beboerne.

Aktivitetcentre, træningscentre og caféområder/fællesarealer er typisk de rum, der benyttes til aktiviteter, som f.eks. håndarbejde, diverse hobbies osv. I forhold til træningscentre og aktivitetcentre skal beboerne visiteres, og faciliteterne er således ikke nødvendigvis tilgængelige for alle beboere, samtidig med at brugere fra andre områdecentre og ældre i lokalområdet også visiteres til aktiviteter i disse faciliteter.

Ergo/fysioterapeuterne bruger enten caféområder, der med en foldedør kan adskilles fra de offentlige områder, eller andre fællesrum i centrene.

Gode cases

Fleksibilitet i rummene

På Solgården ligger café og aktivitetcenter i forlængelse af hinanden, således at de kan sammenlægges og adskilles efter behov. Det giver plads til forskellige typer aktiviteter for både store og mindre grupper af brugere.

Samtalerum

På Virumgård er man i færd med at etablere et samtalerum, der giver mulighed for samvær i et mere aflukket og stille område, f.eks. når beboerne har besøg eller bare ønsker at samtale i fred og ro, læse eller andet.

3.2.3 Fremme samarbejder

I forhold til tankerne bag projektet "Kvalitetsløft og aktiviteter på plejehjem" er det vigtigt, at der er plads til fremme af samarbejder mellem relevante interessenter, som f.eks. daginstitutioner og skoler for at udvide antallet af nye aktiviteter.

Der er gode muligheder for et øget samarbejde med relevante interessenter i alle områdecentre. Der findes velegnede rum, som også er ledige især i aftentimerne.

Centrene har i begrænset omfang samarbejde med skoler og børnehaver i forhold til at etablere fælles aktiviteter med besøg hos hinanden og opbygning af fælles traditioner.

Gode cases

Ældrekor

På Borrebakken har man tradition for, at daginstitutioner går Lucia optog og slår katten af tøndem. Desuden kommer Lyngby Ældrekor fire gange årligt og holder salmesang etc. i salen.

Dedikerede ansatte

På Solgården er to ansatte dedikeret til at varetage og arrangere aktiviteter, herunder kontakt til skoler og daginstitutioner mv. i forbindelse med fastelavn, Lucia optog osv. De ældre tager også på besøg i børnehaver, på ture o.a.

3.2.4 Eksterne brugere på centrene

Som udgangspunkt skal aktivitetscentre være åbne for alle. Potentielt egnede rum som eksterne brugere kan benytte, vil typisk være aktivitetscentre, træningscentre, caféområder og foyerområder i de offentlige fællesarealer.

Generelt er områdecentre åbne over for eksterne brugere, som kan give ekstra liv og aktivitet på centrene. Dog er der en særlig problematik i forbindelse med demente beboere, der ikke tåler meget støj og uro, fordi det stresser dem og gør dem forvirrede, bekymrede og urolige.

Mulighederne for at lade eksterne brugere anvende faciliteter på områdecentre, findes i de fællesarealer, der er omfattet af kommunens lejekontrakt. Fællesarealer i de private zoner, omfattes af beboernes lejekontrakter, og kan ikke benyttes af eksterne brugere.

I et rent tidsperspektiv, er der et ikke-realiseret potentiale for, at eksterne brugere kan anvende faciliteterne. Øget anvendelse af lokalerne vil samtidig også skabe et øget behov for f.eks. vedligehold af lokalerne, samt evt. servicering af de eksterne brugere i forhold til møblering, IT-udstyr, booking, rengøring m.m. I visse tilfælde vil faciliteterne funktionelt begrænse mulighederne for eksterne brugere, f.eks. i form af begrænset omklædningskapacitet, og træningsudstyr som ikke nødvendigvis er dimensioneret til andre brugergrupper, ligesom manglende depotplads kan skabe begrænsninger.

En barriere for ekstern brug af aktivitetscentre og træningscentre er, at brugerne skal visiteres til centrene. Det udelukker en række potentielle brugere, som f.eks. kunne benytte centrene i aftentimerne.

3.2.5 Varierede fællesarealer

Fællesarealerne skal indrettes, så der er en variation af opholdsmuligheder i spise- og dagligstue, der bl.a. giver

plads til, at mindre grupper kan samles og samtidig mulighed for, at den enkelte kan trække sig tilbage. De skal indrettes i forbindelse med køkkenfaciliteter, så beboerne kan inddrages i madlavning. Det er målet at duften af mad, vil være med til at skabe en stemning af hjemlighed.

Generelt er der en god variation af opholdsmuligheder til både større og mindre fællesskaber. I de private fællesarealer er der køkkener, så det er muligt at inddrage beboerne i madlavning. Disse køkkener er modtagerkøkkener og derfor ikke designet til egentlig madproduktion. Af og til bages der boller eller kager med beboerne, som bidrag til fælles kaffebord for beboerne i afsnittet.

Gode cases

Brunch

På Områdecener Baunehøj er der brunch på etagerne hver 7. uge, hvor der er dækket op til tag-selv-bord i de private fællesarealer ved køkkenerne.

Duften af mad

På Demenscenter Borrebakken bages brød, så der dufter af mad både morgen og middag. Morgenbrød er bake-off og der bages kage med beboerne 4 - 7 dage om ugen.

3.2.6 Det private og det fælles

Det er væsentligt at der skelnes mellem beboernes fællesområder og servicearealer samt aktivitetscentre, og at det respekteres at områdecener er en bolig med private områder.

Beboerne skal have indflydelse og medbestemmelse på deres hverdag, og der skal være et nærværende personale.

På alle Centrene respekteres skellet mellem det offentlige areal (lejet eller ejet af kommunen) og de private arealer (lejet af beboerne).

Visse steder mangler der dog mindre fællesrum og opholdsarealer med en mere "privat" karakter, hvor der er plads til aktiviteter og socialt samvær for 1 – 4 mennesker, f.eks. i forbindelse med familiebesøg.

3.2.7 Udemiljø

Udemiljøet er et vigtigt supplement til indendørs faciliteterne i Områdecenerne. Ude- og indemiljøer skal sammentænkes, så de bedst muligt supplerer og understøtter centrets aktiviteter og hverdag.

Udearealerne bruges de fleste steder som supplement til indendørsarealerne. Udearealerne er oftest udlagt med plæner, blomsterbede, terrasser og gangarealer. Visse steder er arealerne indrettet særligt med henblik på at udvide aktivitetsmulighederne indendørs. I forbindelse med Demenscentrene er flere af udearealerne indrettet så de relaterer sig direkte til de dementes behov for sanselig stimuli.

Gode cases

Natur

Demenscenter Borrebakken ligger meget naturskønt. Beboerne påskønner udemiljøet, som derfor benyttes meget. Desuden er der gode terrasser, der supplerer opholdsmulighederne indendørs.

Sansehave

I forbindelse med Demenscenteret på Solgården, er der en sansehave som stimulerer og vækker nysgerrigheden og sanserne, og som medvirker til at beboerne kommer udenfor og får nye typer af oplevelser.

3.2.8 IT

Fremadrettet vil der være en større anvendelse af IT på områdecentrene. Bygningerne skal understøtte beboernes, eksterne brugeres og personalets muligheder for, at inddrage IT i aktiviteterne og i driften af centrene.

IT bruges primært i administration. Et par steder bruges IT i pædagogiske sammenhænge i træning og undervisning. Beboerne er ikke "født" ind i det digitaliserede samfund og mange skal have hjælp til brug af IT.

Det trådløse netværk fungerer ikke optimalt og er ofte ude af drift.

Gode cases

Smartphone og bærbar

I yngre-gruppen (den yngste er 49) på Demenscenter Borrebakken benytter beboerne smartphones til dagbog og bærbare computere. IT bruges også som træningsredskab, der udbygges efter behov.

3.2.9 Personalefaciliteter

Servicearealer for medarbejdere skal give muligheder for at trække sig tilbage for pause, samt holde møder i personalegruppen, herunder plads til at hjemmeplejen kan mødes og afrapportere. Der skal være gode arbejdsforhold mht. hjælpemidler og indretning.

Personalefaciliteterne er generelt i orden. Et par steder mangler der pauserum og bedre indretning af arbejdspladser for personalet.

3.2.10 Støj, indeklima, lysforhold og vedligehold

Områdecentrene skal indrettes, så der er et godt indeklima med gode støjforhold, lysforhold og temperaturer, samt have et godt indvendigt vedligeholdelsesniveau.

Generelt er indeklimaet godt. I dele af den gamle bygningsmasse er der trækgener, og visse steder er der overophedning og generende dagslys. Der er udfordring med støj for demente beboere, som er særlige følsomme og foruroliges af høje lyde og midlertidig støj.

Bygningerne er generelt på et godt og acceptabelt vedligeholdelsesniveau både udvendigt og indvendigt.

3.2.11 Aktiviteter med eksterne brugere

Dette funktionsprincip er *et forslag til* et fremtidigt funktionsprincip. Et sådant princip er perspektiver på den fremtidige bygningsanvendelse. Det er elementer, som i større eller mindre grad kan forventes at blive gældende inden for en overskuelig fremtid. Det er imidlertid også perspektiver, som formentligt kræver drøftelser på andre niveauer – f.eks. omkring pædagogiske og/eller læringsmæssige elementer.

I denne opgaves sammenhæng anvender vi de potentielle fremtidige funktionsprincipper som opmærksomhedspunkter i bygningsgennemgangen, og der sættes således fokus på de bygningsfysiske og holdningsmæssige muligheder og barrierer for den pågældende funktion.

Det må forventes at der findes potentiale ved at invitere eksterne brugere som f.eks. daginstitutioner og skoler indenfor på områdecentret, dels for at opgradere aktivitetsmulighederne og dels for at skabe liv for beboerne. Muligheder og barriere for dette undersøges nærmere.

Mange af områdecentrene har allerede nu besøg af børnehaver i et mindre omfang og ønsker gerne at få besøg i højere grad.

3.2.12 Benyttelse af aktivitetscentrene

Dette funktionsprincip er *ligeledes et forslag til* et fremtidigt funktionsprincip.

Det må forventes at der findes et potentiale i at invitere eksterne brugere til benyttelse af aktivitetscentrene og på den måde udnytte lokalekapacitet. Muligheder og barriere for dette undersøges nærmere.

I forhold til kortlægning af lokalerne er der umiddelbart et potentiale, for at benytte det i højre grad for eksterne brugere. Områdecentrene påpegede, at det var vigtigt at beboernes privatliv bliver respekteret, samt at det overvejes hvilke målgrupper man inviterer indenfor, så det ikke forstyrre og skaber utryghed blandt beboerne.

3.3 Redegørelse for indretning på træningscentre

I det følgende redegøres for indretningen på træningscentrene med udgangspunkt i funktionsprincipperne. Redegørelsen er baseret på dels interview og dels besigtigelse af ejendommene.

3.3.1 Træning, individuelle samtaler og undervisning

Træningscentrene skal indrettes, så der kan leveres fysiske træning af borgerne efter §86 og §140. Indretningen skal understøtte veltilrettelagte træningsforløb af høj kvalitet og med en høj grad af individualitet. Der skal være mulighed for individuelle samtaler og træning, samt patientundervisning bl.a. indenfor hjerneskeadeområdet og etablering af forløbsprogrammer for kronikere.

De to besigtigede træningscentre er indrettet så de kan levere fysisk træning af borgerne og gennemføre individuelle træningsforløb.

3.3.2 Øget samarbejde

Der skal være mulighed for et øget samarbejde med de øvrige centre som f.eks. jobcentrene og handi-capafsnittet samt et tæt samarbejde med hjemmeplejen.

Der er gode muligheder for samarbejde, og det forekommer allerede i vid udstrækning.

De to institutioner har en god tradition for at sparre og bruge hinandens faciliteter, hvilket udligner eventuelle midlertidige kapacitetsproblemer.

3.3.3 Synligt og tilgængeligt personale

Af hensyn til borgerne skal personalet være synligt og tilgængeligt.

Personalet er synligt og tilgængeligt i åbningstiden. Uden for åbningstiderne er der ikke ressourcer til personale.

3.3.4 Individuel træning

De døgnindlagte borgere har efter instruktion og aftale mulighed for at træne individuelt indenfor åbningstiden.

Der er mulighed for, at døgnindlagte beboere kan træne individuelt og der gives instruktion som er målrettet mod dette.

3.3.5 Udemiljø

Udemiljøet er et vigtigt supplement til indendørs faciliteterne i træningscentrene, og kan indrettes til brug for træning. Udemiljøet er ansigtet udadtil og skal derfor være attraktivt og vedligeholdt.

Udearealerne er vedligeholdte og attraktive – de gratis parkeringspladser ved Møllebo bruges af borgere der har ærinder i byen, hvilket betyder, at det kan være vanskeligt for brugere af træningscenteret at finde en p-plads. Begge træningscentre ligger i forbindelse med parker/parklignende udearealer og det er meget værdsat. Udearealerne er indrettet som "pauserum" og til ophold.

3.3.6 IT

Der skal være et fælles bookingsystem for hele kommunen. Digitale teknologier som kan guide, instruere og informere borgerne i relation til træning, skal anvendes så vidt muligt. Der skal i højere grad anvendes trådløse og mobile IT-løsninger hos personalet, så arbejdet kan udføres mere fleksibelt og tidsbesparende.

IT teknologierne er på vej ind på træningscentrene, bl.a. i form af digitale guides og instruktioner til brugerne. Der er endnu ikke et fælles bookingsystem for hele kommunen.

3.3.7 Personalefaciliteter

Træningscentrene skal være en attraktiv arbejdsplads. Der skal være et godt dokumentationsområde for terapeuterne med tilstrækkelig plads. Der skal være mulighed for at levere kvalitet i de aktiviteter, der udbydes på træningscentrene. Træningscentrene skal indrettes, så der er en god akustik, gode støjforhold, lysforhold og temperaturer, samt have et godt vedligeholdelsesniveau.

Træningscentrene er generelt gode og attraktive arbejdspladser for personalet. Der mangler dog plads til mindre arbejdsstationer til bl.a. at udføre dokumentation.

Udvide åbningstider og trimme driften

Dette funktionsprincip er defineret som et forslag til et fremtidigt funktionsprincip. Et sådant princip er perspektiver på den fremtidige bygningsanvendelse. Det er elementer, som i større eller mindre grad kan forventes at blive gældende inden for en overskuelig fremtid. Det er imidlertid også perspektiver, som formentligt kræver drøftelser på andre niveauer – f.eks. omkring pædagogiske og/eller læringsmæssige elementer.

I denne opgaves sammenhæng anvender vi de potentielle fremtidige funktionsprincipper som opmærksomhedspunkter i bygningsgennemgangen, og der sættes således fokus på de bygningsfysiske og holdningsmæssige muligheder og barrierer for den pågældende funktion.

Det må forventes at der findes potentialer i at udvide åbningstiderne og at trimme driften af træningscentrene. Det vil medføre et behov for at se på bemanning og økonomisk modeller for betaling el. lign. Det forventes yderligere at inventaret skal gennemgås med henblik på slitage og robusthed i forhold til en øget kapacitet.

Der er fundet et potentiale for at udvide træningscentret med øget åbningstider, hvilket kræver en øget bemanning af stedet. Der kunne være muligheder i at se på IT løsninger som kunne erstatte bemanning f.eks. til instruktion i brug og anvendelse af maskinerne, eller til direkte booking af lokalet.

Inventaret er særlig sårbart, da det er indstillet til de ældres behov. Det betyder at hvis eksterne brugere benytter maskinerne som har et andet behov for træning vil det overbelaste maskinerne. Det bør derfor overvejes hvilke former for maskiner der evt. vil være brug for at supplere med for at eksterne brugere kan benytte faciliteterne. Dette er nævnt under tiltag på den enkelte institution, men der er ikke afsat økonomi, da det bør vurderes yderligere hvilke maskiner der er behov for.

3.3.8 Udvide brugen af cafeerne

Det forventes at brugen af caféerne i forbindelse med træningscentrene også kan udvides.

Dette funktionsprincip er defineret som et forslag til fremtidigt funktionsprincip.

Der er fundet et potentiale for at udvide cafeernes åbningstider, samt at cafeen anvendes i højere grad indenfor åbningstiderne. Det skal dog overvejes, i hvor høj grad der er brug for at udvide cafeens åbningstid, da det bør hænge sammen med i hvor høj grad træningscentret bliver benyttet af eksterne bru-

gere fremadrettet. Det bør undersøges nærmere, om der er et behov hos de eksterne brugere, før cafeen udvider åbningstiderne.

3.3.9 Andre observationer

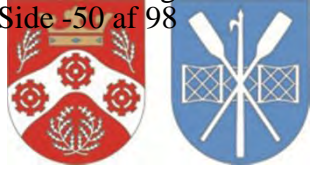
Ældre bygninger

Træningscenter Møllebo er indrettet i en tidligere hotelbygning. Det giver udfordringer i forhold til at udnytte rummene optimalt. F.eks. er der ikke behov for de mange toiletter/badeværelser, der ligger i forbindelse med de oprindelige hotelværelser i administrationsbygningen og der er snørklede gange og små rum, der er svære at udnytte optimalt.

4 Økonomi

Opgaver	Økonomi
Holdningsmæssige tiltag	Ikke prissat, med indgår som en del af Spacemanagement processen
"Dele med andre". Dele faciliteter mellem kommunale institutioner og mellem foreningerne under folkeoplysningen	Ikke prissat, men indgår som en del af Spacemanagement processen.
Indretningsmæssige tiltag	
Kategori 1.	150.000
Kategori 2.	300.000
Kategori 3.	0
I alt	450.000
Bygningsmæssige tiltag.	
Kategori 1.	900.000
Kategori 2.	3.650.000
Kategori 3.	650.000
I alt	5.200.000
I alt	5.650.000

Sammenstilling af ovenstående økonomi er beregnet af Lyngby-Taarbæk Kommune med udgangspunkt i overslagstal fra Bascon.

Arealanalyse Lyngby-Taarbæk Kommune

Strategiske anbefalinger: Klubber

Lyngby-Taarbæk Kommune

September 2013

Lyngby-Taarbæk Kommune
Lyngby Rådhus, Lyngby Torv 17
2800 Kgs. Lyngby

Bascon A/SÅboulevarden 21Postbox 510DK-8100 Aarhus C

Indholdsfortegnelse

1	Indledning	3
2	Strategiske anbefalinger	5
2.1	Strategiske prioriteringer af tiltag	5
2.2	Øvrige anbefalinger	6
3	Redegørelse for indretning af Lyngby-Taarbæks klubber	9
3.1	Overordnet vurdering af klubberne	9
3.2	Redegørelse for indretning	9
3.2.1	Inspirerende læringsmiljøer	9
3.2.2	Sociale aktiviteter og fysisk aktivitet	10
3.2.3	Innovation og kreativitet	10
3.2.4	Fleksibilitet	11
3.2.5	Tværfaglige projekter	11
3.2.6	Inddragelse af alle rum som læringsrum	12
3.2.7	IT	12
3.2.8	Personalefaciliteter	12
3.2.9	Støj, indeklima, lysforhold og vedligehold	13
3.2.10	Sammentænke fritids- og ungdomsklubber med mellemtrin og udskoling	13
4	Økonomi	14

1 Indledning

I det følgende præsenteres resultaterne af bygningsfysisk gennemgang og analyse af Lyngby-Taarbæk Kommunes klubber. Delrapporten peger på en række strategiske anbefalinger til, hvordan Lyngby-Taarbæk Kommune fremadrettet kan sikre, at lokalefaciliteterne i klubberne understøtter en moderne og fremtidssikret anvendelse af lokalerne, og opgaveløsning, samtidig med, at der tænkes i arealoptimering og optimeret lokaleudnyttelse.

De strategiske anbefalinger i denne rapport er baseret på et omfattende analysearbejde gennemført i første halvdel af 2013. Analysearbejdet er sket på baggrund af forskellige informationskanaler. Dels er der lyttet til de der bruger bygningerne, dels er hverdagen i bygningerne observeret.

Med afsæt i funktionsprincipperne og på baggrund af interviewene med klubbens leder og besigtigelser i klubberne, er der udarbejdet en række forslag til tiltag, som hver især vil bidrage til at optimere arealanvendelsen, og sikre at bygningerne lever op til moderne og fremtidssikrede måder at løse opgaven på indenfor de forskellige sektor områder.

Tiltagene i den enkelte klub er foreslået i 3 niveauer:

- Organisations-/kulturniveau
- Indretningsniveau
- Bygningsniveau

Tiltagene er beskrevet overordnet, ligesom at der er beregnet et økonomisk rammebeløb for hvert tiltag. De enkelte tiltag og den tilhørende økonomi foreligger i databilag, og vil fremadrettet indgå i Lyngby-Taarbæk Kommunes fremtidige Facility Management system. Der henvises til den opsamlende rapport hvor den økonomiske metode er beskrevet.

Delrapporten indeholder tre hovedafsnit:

- Strategiske anbefalinger for hele klubområdet
- Redegørelse for klubbernes indretning med udgangspunkt i funktionsprincipperne
- Tilstandsvurdering af ejendommene som vil foreligge ultimo 2013.

De strategiske anbefalinger i første del af rapporten er angivet i to niveauer:

- Et byggefysisk niveau, hvor den strategiske anbefaling går på, hvorledes Lyngby-Taarbæk Kommune kan prioritere, hvilke tiltage der skal sættes i gang i forhold til ønsker om opnået niveau for den enkelte klub.
- Et perspektiverende niveau, hvor der sættes fokus på de potentialer der kan realiseres med en ændret tilgang til, hvordan bygninger og lokaler kan udnyttes mere effektivt.

Delrapportens anden del består af en sammenfattende redegørelse af de gennemgåede klubber i forhold til funktionsprincipperne, samt en overordnet vurdering af, i hvor høj grad klubberne lever op til funktionsprincipperne. Der er i samarbejde med Lyngby-Taarbæk Kommune udarbejdet et sæt funktionsprincipper for kommunens klubber. Disse funktionsprincipper har været den "målestok", hvorudfra samtlige klubber er blevet gennemgået og efterfølgende vurderet.

Lyngby-Taarbæk Kommune har udarbejdet nøgletal for varme og elforbrug for den enkelte ejendom. Hvor den enkelte ejendom har haft væsentlige udsving i forhold til gennemsnittet på lignende ejendomme, er det kommet med i den samlede vurdering af tiltag og de strategiske anbefalinger for at sikre fokus på at minimere negative udsving.

2 Strategiske anbefalinger

Generelt er de fysiske rammer for Lyngby-Taarbæk Kommunes klubber moderne og tidssvarende og lever stort set op til de gældende funktionsprincipper. Der er en enkelt, der i mindre grad lever op til funktionsprincipperne. Det er meget få tiltag, der er brug for i forhold til at kunne betegne faciliteterne som optimale, tidssvarende og fleksible fysiske rammer.

2.1 Strategiske prioriteringer af tiltag

Der er en generel tendens til, at klubberne er indrettet ud fra funktionsprincippet, hvor det enkelte rum er indrettet til bestemte former for aktiviteter. Det giver en høj grad af mening i klubberne. Eleverne bevæger sig fra rum til rum alt efter hvilken aktivitet, de ønsker at deltage i, og dermed bliver rummene hele tiden brugt og udnyttet.

Der er i den enkelte klub foreslået en række tiltag, der skal være med til at opgradere den enkelte klubs fysiske rammer i forhold til anvendelse og brug. Tiltagene er foreslået i tre niveauer:

- Bygningstiltag, hvor det er om- til- eller nybygninger
- Indretningstiltag med inventar m.v.
- Kulturtiltag, brugernes kultur og/eller holdninger indarbejdes for i højere grad at udnytte lokalerne/faciliteternes potentialer.

Målet med opgraderingen er, at lokalerne opleves som tidssvarende, fremtidssikret og at de lever op til kommunens funktionsprincipper.

Hvert enkelt tiltag er blevet prioriteret i kategori 1, 2 eller 3.

- Kategori 1 er tiltag, der bør gennemføres hurtigst muligt, da de vurderes som meget værdiskabende i forhold til investeringen.
- Kategori 2 er tiltag, der også bør prioriteres. Der er tale om tiltag, hvor værdien vurderes at være passende i forhold til den investering der skal foretages.
- Kategori 3 kan betragtes som "lüksus", hvilket vil sige tiltag, der skaber relativt begrænset værdi i forhold til størrelsen på investeringen og som måske nok kan tilføre værdi for brugerne, men som samtidig ikke vurderes nødvendige i forhold til, at institutionernes bygninger lever op til funktionsprincipperne (når kategori 1 og 2 er gennemført)." Alle kategori 3 tiltag vil skabe værdi i klubberne, men hver enkelt tiltag er vurderet ud fra en helhedsbetragtning af klubbernes indretning, organisering og udformning. Prioriteringen er herefter foretaget i forhold til at skabe et niveau, svarende til hensigterne i funktionsprincipperne, og at dette gøres på den mest økonomiske måde.

Hvorvidt man ønsker at realisere nogle eller samtlige tiltag, er i bund og grund et spørgsmål om prioritering af kommunens ressourcer i forhold til andre serviceområder. Skal realiseringen ske inden for rammerne af et begrænset økonomisk råderum, kan der med fordel prioriteres på følgende måde:

1. En klub vurderes i mindre grad at leve op til kommunens funktionsprincipper (rød i skemaet side 9). Gennemføres tiltagene i kategori 1 og 2 vurderes det værende muligt at løfte denne ejendom til i høj grad at leve op til kommunens funktionsprincipper. Foretages investeringer i denne bygning, skal det nøje overvejes, om man ønsker at fastholde anvendelse af de fysiske rammer, eller om der kan findes alternative løsninger. Bygningerne kræver forholdsvis store investeringer for at komme på et acceptabelt niveau. Mulighederne for frasalgs og tilvejebringelse af erstatningskapacitet andre steder bør overvejes i forhold til den økonomiske bæredygtighed af de valgte løsninger.

Estimeret økonomi for investering i den ene ejendom samt inventar til indretning bliver sammenlagt ca. 2,4 mio.

2. Fire klubber vurderes i middel grad at leve op til kommunens funktionsprincipper (rød i skemaet side 9). Gennemføres tiltagene i kategori 1 og 2 vurderes det værende muligt at løfte denne ejendom til i høj grad at leve op til kommunens funktionsprincipper. Estimeret økonomi for investering i de 4 ejendomme, samt inventar til indretning bliver sammenlagt ca. 2,1 mio.
3. For enkelte klubber er der formuleret en række øvrige tiltag (kategori 3) Tiltag som måske nok kan tilføre værdi for brugerne, men som samtidig ikke vurderes nødvendige i forhold til, at bygningerne, når kategori 1 og 2 tiltag er gennemført, lever op til funktionsprincipperne. Tiltagene bør således prioriteres lavt, men kan gennemføres, hvis kommunen vurderer der er økonomisk grundlag for det. Estimeret økonomi for investering i kategori 3 tiltagene bliver sammenlagt ca. 100.000 kr. Se mere detaljeret økonomisk opsamling under økonomiafsnittet sidst i rapporten

2.2 Øvrige anbefalinger

Udover igangsættelse af tiltag, jf. prioriteringsprincipperne nævnt i forrige afsnit, anbefales i dette afsnit en række yderligere strategiske perspektiver. Perspektiverne omhandler alternative muligheder for at skabe optimale rammer og god udnyttelse/anvendelse af bygningerne, og handler om at påvirke den mentale opfattelse blandt brugere af bygningerne, og om at organisere anvendelsen af rum på nye måder. Det er anbefalinger, der umiddelbart vil kræve en større indsats fra kommunens side, for at forløse potentialet, modsat de enkelte tiltag der er foreslået på den enkelte skole, som umiddelbart er lette at realisere.

Følgende fokuspunkter bør betragtes, inden man igangsætter fysiske tiltag på den enkelte klub:

▪ Sammentænkning af klubber og skoler

Fritidsklubber og ungdomsklubber er på nuværende tidspunkt ikke organiseret under skolerne og ligger for det meste i særskilte bygninger enten langt væk fra skolerne eller tæt på. Der er et potentiale i at skolerne/hhv. klubberne i højere grad benytter hinandens lokaler, især hvor klub og skole ligger i umiddelbar nærhed af hinanden. Det anbefales at der arbejdes med kulturen omkring brugen af klubbens faciliteter, samt at der skabes let adgang til booking af lokalerne.

Klubberne er generelt indrettet med funktionsrum. Det betyder, at det enkelte rum er kodet til én type af aktiviteter og dermed ikke er særlig fleksible til, at andre aktiviteter kan udfolde sig i rummet. Det skaber til gengæld gode miljøer og indretning for de konkrete aktiviteter. Hvis man opnåede en fuld booking på disse lokaler, kan det give mening at indrette efter funktioner og ikke efter multifunktionalitet. Det anbefales at arbejde med dette, så den besluttede fleksibilitet i forhold til lokaleudnyttelsen sikres jf. forretningsstrategiens princip om Spacemanagement. Nogle få af klubberne holder til i ældre bygninger der kræver større bygningsmæssige investeringer. Det anbefales at inden man iværksætter tiltag på disse bygninger, overvejer mulighederne for at placere de pågældende klubber i skolerne lokaler og dermed udnytte skolens lokaler om eftermiddagen i mellemtrin og udskoling, der for det meste står tomme. Der bør samtidig ses på muligheden for at afhænde eller sælge de ældre klubbygninger. Der skal fokuseres på at skabe et godt ungemiljø med respekt for behovene for både skole og fritid.

Det vurderes at der kan være et langsigtet potentiale i generelt at sammentænke skole og fritidsmiljøet for derved at skabe attraktive ungemiljøer på skolerne, således som forretningsstrategien også lægger op til.

▪ Uddannelse af ledelse og personale

For at opnå maksimal udbytte af de investeringer, der gennemføres på den enkelte klub, er det afgørende, at der i højere grad tænkes i arealoptimering og pædagogisk indretning på et lokalt niveau. Optimal indretning af rum vil være med til at sikre et bedre match i forhold til serviceniveau, pædagogisk, fleksibilitet og dobbeltudnyttelse. Derfor anbefales det, at Lyngby-Taarbæk Kommune udformer en guide til indretning af klubber, der giver gode ideer og konkrete indretningsforslag, samt at ledelse og personalegruppe kompetenceudvikles til at indrette og optimere anvendelsen af rum i forhold til den pædagogiske praksis.

- **Bedre udnyttelse af eksisterende rammer**

Eksterne brugere benytter i mindre grad klubberne uden for disses åbningstider. De fleste klubber har godt indrettede funktionsrum til udfoldelse af forskellige former for aktiviteter, som f.eks. boldrum, dansesal, IT lokaler, videoredigering m.v. og samtidig har de tilfredsstillende udearealer. Det kan være bands, der låner musiklokalet eller lokale folkeoplysningsforeninger, der benytter lokalerne. Der er umiddelbart et stort potentiale for øget udnyttelse af lokalerne og det anbefales, at man får kortlagt og synliggjort lokalerne, samt får etableret et let tilgængeligt bookingsystem.

Der er generelt et stort potentiale for at skolerne i højre grad benytter klubbens lokaler i dagtimerne. Det anbefales at klubbens lokaler indgår i et centralt bookingsystem og at der arbejdes med kulturen i den enkelte klub, der gør at deling af lokaler med eksterne brugere bliver et centralt element i indretning og brugen af lokalerne i hverdagen, både i aften- og dagtimerne.

Der bør være opmærksomhed på, at der kan være udfordringer med, at ekstern brug kan give større slid af lokalerne, samt et større behov for rengøring.

- **Integrering af IT**

Der er meget store forskelle på, hvordan man integrerer IT i dagligdagen i klubberne. Nogle steder er det udelukkende til spil, og andre steder arbejder man mere kreativt. Det anbefales, at Lyngby-Taarbæk Kommune sætter fokus på IT for at løfte anvendelsen og brugen af IT i et læringsmiljø i forhold til funktionsprincippet, således som det udarbejdede forslag til IT strategi for 0-18 års området lægger op til.

- **Reducering af støjgener**

Det er flere steder forsøgt at eliminere støjgener med akustikregulerende plader uden, at dette har skabt den ønskede effekt. Hvis man vil forbedre støjforholdene generelt i klubberne anbefales det, at der arbejdes med brugernes adfærd. Det er muligt at reducere støjgener ganske enkelt ved at skabe bevidsthed om, hvordan støj hænger sammen med indretning og organisering af hverdagen.

- **Bygningstypologier**

Lundtofte Fritids- og Ungdomsklub er indrettet i en ældre bolig fra 1872. Da bygningerne ligger i den høje ende af forbrug på el og samtidig har store udfordringer med det termiske indeklima, bør man foretage et strategisk langsigtet perspektiv på bygningen, inden man igangsætter de foreslåede tiltag.

Fritids- og ungdomsklubben Kolle er delvis etableret i en pavillon med en månedlig lejeudgift. Det bør overvejes strategisk, om det er mere rentabelt på langt sigt i forhold til lejeudgifter, at der tilbygges til den øvrige del af klubben, eller om der er andre alternative muligheder for placering af hele klubben andetsteds. En mulighed er at placere klubben i Virum skoles nuværende bygninger i forbindelse med hjemklasselokaler eller faglokaler. Der vil umiddelbart være plads til det i forhold til resultaterne fra kortlægningen, men der skal arbejdes med brugernes holdning med denne løsning.

Fritids- og ungdomsklubben Tryggehvile er indrettet i et bevaringsværdigt hus. Det bør undersøges og overvejes nærmere, om det på sigt er hensigtsmæssig med en klub indrettet i denne bygning, da det er en udfordring med vedligehold og fleksibilitet for brugerne og at den arkitektoniske værdi forringes med det store slidtage, der finder sted på bygningen.

Det anbefales endvidere, at der med udgangspunkt i kommunens nøgletal foretages en vurdering af kommunens vedligeholdelsestunge bygninger til klubber fremadrettet. Vurderingen skal give klarhed om der kan være økonomiske rationaler i fraflytning eller salg, fremfor ressourcekrævende tiltag, som alligevel ikke skaber optimale rammer.

▪ **Områdets funktionsprincipper**

Der er inden besigtigelserne udarbejdet en række funktionsprincipper for klubberne i samarbejde med kommunen. Det vurderes, at de nuværende udarbejdede funktionsprincipper er en god overordnet markør for, hvad de fysiske rammer skal give plads og mulighed for i Lyngby-Taarbæk Kommunes klubber for, at den enkelte klub kan udøve sin service og pædagogiske praksis. Det anbefales, at disse funktionsprincipper fremadrettet anvendes som guidelines for indretning og brugen af kommunens lokaler og bygninger. I forbindelse med udarbejdelse af funktionsprincipperne, blev der formuleret et funktionsprincip om sammenlægning af klubber og skoler. Dette princip bør undersøges nærmere med henvisning til strategiske anbefalinger. Det bør overvejes om princippet med koldt drikkevand bør udgå, dels er det ikke nævnt inden for de øvrige områder, dels er princippet på et mere konkret niveau end de øvrige principper.

3 Redegørelse for indretning af Lyngby-Taarbæks klubber

I dette kapitel gives først en sammenfattende vurdering af i hvor høj grad bygningerne opfylder kommunens funktionsprincipper. Vurderingen præsenteres i nedenstående matrice, hvor det med farver er illustreret i hvilken grad den enkelte klubs bygning vurderes at leve op til funktionsprincipperne.

Efter den overordnede vurdering præsenteres grundlaget for vurderingen i form af en redegørelse for det, der er set og hørt om klubbernes indretning. Redegørelsen tager udgangspunkt i funktionsprincipperne (i hvert afsnit findes funktionsprincippet i tekstboks).

3.1 Overordnet vurdering af klubberne

Der er givet følgende vurdering af kommunens klubber i forhold til, i hvor høj grad deres bygninger lever op til kommunens funktionsprincipper:

I hvor høj grad understøtter bygningen områdets funktionsprincipper, som værende tidssvarende og moderne faciliteter?

	Lav	Middel	Høj
Fritids- og ungdomsklubber			
Fritids- og ungdomsklubben Tryggehvile		Middel	
Fritids- og ungdomsklubben Vænget			Høj
Lundtofte Fritids- og Ungdomsklub	Lav		
Fritids- og Ungdomsklubben Kolle		Middel	
Fritids- og Ungdomsklubben Tronen			Høj
Fritidsklubben Bøvsen		Middel	
Fritids- og Ungdomsklubben Carlsvognen			Høj
Fritids- og Ungdomsklubben Baune		Middel	
Antal Institutioner	1	4	3

3.2 Redegørelse for indretning

I det følgende redegøres for indretningen i klubberne med udgangspunkt i funktionsprincipperne. Redegørelsen er baseret på dels interview og dels besigtigelse af ejendommene.

3.2.1 Inspirerende læringsmiljøer

Fritids- og ungdomsklubberne under 'Klub Lyngby' skal indrettes, så de giver lyst til samvær og fællesskab i fleksible og inspirerende læringsmiljøer.

Generelt er klubberne indrettet med inspirerende læringsmiljøer og der tænkes i indretning, som understøtter børn og unges aktiviteter. Klubberne er generelt gode til at indrette særlige rum, der giver en særlig stemning om den enkelte aktivitet. Der er dog stor forskel på i hvor høj grad, de enkelte klubber indrettes som et læringsmiljø eller mere som et opholds/fritidsmiljø. Fokus for indretningen de fleste steder er da også at skabe hjemlige og hyggelige miljøer til børn og unge med en variation af rumstørrelser og indretninger, hvilket på mange måder kan være en barriere for fleksibel udnyttelse.

Klubberne er generelt indrettet med funktionsrum. Det betyder, at det enkelte rum er kodet til én type af aktiviteter og dermed ikke er særlig fleksible til, at andre aktiviteter kan udfolde sig i rummet. Det skaber til gengæld gode miljøer og indretning for de konkrete aktiviteter. Hvis man opnåede en fuld booking på disse lokaler kan det give mening at indrette efter funktioner og ikke efter multifunktionalitet.

Gode cases

Fleksibel udnyttelse

I Fritids- og ungdomsklubben Baune er alrummet et godt og åbent rum, der understøtter social aktivitet, hvor børn "hænger" ud og snakken er uformel. Samtidig er der et stort samlingsrum, hvor der er plads til fysisk aktivitet indendørs. Det understøttes yderligere af det tætte samarbejde med gymnastikhallen og boldbaner udendørs.

Funktionsrum

I Fritids- og ungdomsklubben Vænget findes et musik- og lydstudie, som appellerer til de unge og som giver gode muligheder for at udfolde sig med en type aktivitet, de færreste har mulighed for derhjemme.

3.2.2 Sociale aktiviteter og fysisk aktivitet

Miljøerne skal invitere til sociale aktiviteter i og omkring den enkelte fritids- og ungdomsklub og give plads til bevægelse og fysisk aktivitet.

Der er stor mulighed for sociale aktiviteter i klubberne. De er generelt indrettet, så der er mange muligheder for at sidde i større eller mindre grupper, og rum og gangarealer bliver i høj grad brugt til ophold og aktiviteter.

Der er generelt gode muligheder for at lave fysisk aktivitet. Der er god plads i udemiljøerne og eksterne idrætsfaciliteter benyttes, især når de ligger i nærheden. Der er få steder, hvor der er indrettet indendørs aktivitetsrum til f.eks. fodbold og dans.

Gode cases

På Fritidsklubben Virumgaardvej er der indrettet et danserum med en lille scene, hvor der er mulighed for forskellige former for fysisk aktivitet.

Fritids- og ungdomsklubben Baune bruger den nærvæd liggende Engelsborghal, hvor klubgængerne drager nytte af muligheden for at røre sig fysisk både ude- og inde.

3.2.3 Innovation og kreativitet

Fritids- og ungdomsmiljøerne skal understøtte den eksperimenterende del af de unges læring og skabe plads til innovation og kreativitet, samt stimulere de unges fantasi og sanser.

Klubberne understøtter generelt i høj grad det eksperimenterende og giver plads til innovation og kreativitet i kraft af deres velindrettede funktionsrum, der giver muligheder for mange forskellige kreative aktiviteter.

Gode cases

Kreativt værksted

På Fritids- og ungdomsklubben Tryggehvile er en masse små rum i overetagen slået sammen til et stort kreativt værksted.

I Klubben Kolle er mange funktionsrum stærkt dedikerede og specialiserede. I rummene udfordres børn kreativt gennem fremstilling af rollespilsudstyr, fjernstyrede biler og fly, syning og keramik.

3.2.4 **Fleksibilitet**

Lokalefaciliteterne skal være fleksible, så de giver mulighed for, at brugere og personale kan mødes på kryds og tværs. De unge kommer for at møde venner og kammerater og det er vigtigt at indretningen understøtter disse møder, så de kan opstå naturligt og i forbindelse med relevante aktiviteter, som f.eks. kan være madlavning/spisning, spil, musik, kreative aktiviteter, såvel som aktiviteter, der har med bevægelse og sportslig udfoldelse at gøre.

Lokalerne giver i høj grad mulighed for, at børn, unge og personalet kan mødes på kryds og tværs. I kraft af funktionsrummene, der giver mulighed for mange forskellige typer af aktiviteter, opstår der hele tiden møder på kryds og tværs i lokalerne og gangarealer.

Selv om klubberne generelt er indrettet efter funktioner, er arealerne meget i brug på grund af det høje antal børn og unge, der færdes i klubber og benytter fritidstilbuddene. På den måde er der en anden form for fleksibilitet i klubberne, der i højere grad handler om at skabe gode miljøer, hvor både aktiviteter og ophold kan finde sted og dermed benyttes alle rum meget i det tidsrum det benyttes.

Ungdomsklubberne har generelt rigtig god plads, mens fritidsklubberne er noget mere pakket grundet det høje antal børn, der benytter fritidsklubben. Det mærkes især om vinteren.

Gode cases

Multirum

Salen på Lundtofte Fritids- og Ungdomsklub bruges som multirum. Rummet er friholdt for fast inventar, så man selv kan "indtage" rummet. Børnene skater, bygger ramper, løber og spiller spil i rummet. Det er et stort rum, så det kan også bruges til fester og andre typer fællesarrangementer.

Varierede rumudtryk

I Fritidsklubben Tronen benyttes møbler, overfladebelægninger, farvetemaer og ikke mindst belysning, som en aktiv del af indretningen og formår at give de fleste rum en "særlig" karakter eller stemning, som afspejler rummets funktion. Indretningen sker desuden aktivt i samarbejde med børnene, hvorved de i højere grad påtager sig ejer følelse over huset.

Fælles aktiviteter

Fritids- og ungdomsklubben Baune har, som flere andre klubber, flere rum, der understøtter aktiviteter mellem personale og brugere i forskellige aldre. De laver fx mad sammen i køkkenerne, planlægger teater- og film forestillinger og indspiller musik sammen.

3.2.5 **Tværfaglige projekter**

Der skal være mulighed for at samle de unge i større og mindre grupper til aktiviteter og tværfaglige projekter både for at fremme samarbejdet i personalegruppen og de unges muligheder for udvikling og læring.

Der er i høj grad mulighed for at arbejde med tværfaglige projekter grundet de velindrettede funktionsrum. Det handler i højere grad om valg af pædagogik og kultur på den enkelte institution om det finder sted.

Gode cases

Fritids- og ungdomsklubben Baune har et stort samlingsrum på ca. 100 m². Foruden jævnlig afvikling af forskellige samlinger og fysiske udfoldelse, bruger de rummet til teateropsætninger. Brugere inddrages og udvikles tværfagligt, da forskellige opgaver skal uddelegeres (skuespil, musik, lyd og lys, filmoptagelse etc.).

3.2.6 Inddragelse af alle rum som læringsrum

Alle rum, gang- og udearealer i fritids- og ungdomsklubberne er som udgangspunkt læringsrum og derfor skal alle arealerne videst muligt inddrages i den daglige planlægning af aktiviteterne i fritids- og ungdomsklubberne.

Alle arealer i klubberne inddrages i høj grad i dagligdagen. Kvadratmetrene udnyttes og bruges af børn og unge, som fordeler sig meget rundt i bygningen og bruger rummene på mange måder.

Gode cases

I Fritids- og ungdomsklubben Lundtofte er næsten alle rum også forbindelsesrum. Derfor bruges alle m² også trappen mellem stue og 1. sal der anvendes som "snakke-sted".

3.2.7 IT

IT vil være en væsentlig del af fritids- og ungdomskubbernes læringsmiljø og bygningerne skal understøtte de unges og lærerernes mulighed for at inddrage dette i aktiviteterne.

I alle klubberne er der i høj grad mulighed for at benytte og inddrage IT i aktiviteterne.

Gode cases

På Fritidsklubben Virumgårdsvej er der indrettet spillerum uden siddepladser, så man også er i bevægelse, når man spiller computer. Der er også et computerrum til forskellige computerrelaterede aktiviteter.

På Fritids- og ungdomsklubben Baune bruges IT til spil, men derudover inddrages det også meget i læringsaktiviteter. Børnene bruger computere og IT som opslagsværk og til at planlægge større begivenheder. De bruger også computere til at indspille musik og optage film, som de efterfølgende redigerer.

3.2.8 Personalefaciliteter

Fritids- og ungdomsklubberne skal være en attraktiv arbejdsplads, hvor der er mulighed for at kunne forberede sig, holde møder og afholde sociale arrangementer, samt trække sig tilbage for pause. Administrationen skal have tæt kontakt til personalefaciliteter for at fremme samarbejdet mellem ledelse og personale.

Personalet i klubberne har generelt gode personalefaciliteter. Der er ofte et mindre kontor med de basale kontorfunktioner til rådighed og fællesrummene benyttes til møder og andre aktiviteter, hvor flere pædagoger skal samles. Aktiviteterne afholdes i tidsrummet inden børn og unge møder ind i klubben. Personalet har ingen eller få pauser, når børnene og de unge er der, og har derfor ikke et stort behov for særlige pauserum.

3.2.9 Støj, indeklima, lysforhold og vedligehold

Fritids- og ungdomsklubberne skal indrettes, så der er et godt indeklima med gode støjforhold, lysforhold og temperaturer, samt have et godt indvendigt vedligeholdelsesniveau.

Generelt er der gode lysforhold i alle klubber, men enkelte steder mangler god udendørs belysning, så børn og unge trygt kan færdes til og fra klubben om vinteren. Der opleves generelt problemer med støj flere steder. Det er især i fællesområder og de ældre bygninger, når mange børn og unge opholder sig dér på engang. Især i de gamle villaer og i bygninger udført i præfabrikerede elementer, opleves store temperaturforskelle, som medfører kulde/varme gener.

3.2.10 Sammentænke fritids- og ungdomsklubber med mellemtrin og udskoling

Dette funktionsprincip er defineret som et fremtidigt potentielt funktionsprincip. Princippet er et perspektiv på en mulig fremtidig bygningsanvendelse og vedrører elementer, som i større eller mindre grad kan forventes at blive gældende inden for en overskuelig fremtid. Det er imidlertid også perspektiver, som formentligt kræver drøftelser på andre niveauer, f.eks. om pædagogiske og/eller læringsmæssige elementer.

I denne opgaves sammenhæng anvender vi de potentielle fremtidige funktionsprincipper, som opmærksomhedspunkter i bygningsgennemgangen, og der sættes således fokus på de bygningsfysiske og holdningsmæssige muligheder og barrierer for den pågældende funktion.

Det forventes, at der findes et potentiale i at sammentænke fritids- og ungdomsklubberne med mellemtrin /udskoling, og på den måde frigøre lokalekapacitet. Mulighederne undersøges i forhold til bygningsfysik og holdningsmæssige forhold.

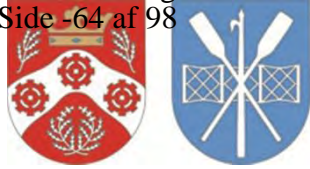
Der er et potentiale i at sammentænke fritids- og ungdomsklubber med mellemtrin og udskoling for at skabe bedre udnyttelse af bygningerne i klubbens ejendomme, da de står en del ledig alle dage frem til opstart af klubben. Ved en samtænkning er der potentiale for at skabe gode og inspirerende læringsrum for mellemtrin/udskoling.

Flere af lokalene kan benyttes til kreative aktiviteter og eksperimenterende undervisning. Hvor klubber ligger i umiddelbar nærhed af skolerne, er det anbefalet under kulturtiltag hvis det er skønnet nødvendigt. Klubberne er positive overfor at udlåne lokalene til eksterne brugere og klubber placeret tæt på skoler benytter allerede i høj grad skolens faciliteter.

4 Økonomi

Opgaver	Økonomi
Holdningsmæssige tiltag	Ikke prissat, med indgår som en del af Spacemanagement processen
"Dele med andre". Dele faciliteter mellem kommunale institutioner og mellem foreningerne under folkeoplysningen	Ikke prissat, men indgår som en del af Spacemanagement processen.
Indretningsmæssige tiltag Kategori 1. Kategori 2. Kategori 3. I alt	0 600.000 100.000 700.000
Bygningsmæssige tiltag. Kategori 1. Kategori 2. Kategori 3. I alt	0 4.050.000 0 4.050.000
I alt	4.750.000

Sammenstilling af ovenstående økonomi er beregnet af Lyngby-Taarbæk Kommune med udgangspunkt i overslagstal fra Bascon.

Arealanalyse Lyngby-Taarbæk Kommune

Strategiske anbefalinger: Daginstitutioner

Lyngby-Taarbæk Kommune

September 2013

Lyngby-Taarbæk Kommune
Lyngby Rådhus, Lyngby Torv 17
2800 Kgs. Lyngby

Bascon A/SÅboulevarden 21Postbox 510DK-8100 Aarhus C

Indholdsfortegnelse

1	Indledning	3
2	Strategiske anbefalinger	5
2.1	Strategiske prioriteringer af tiltag	5
2.2	Øvrige anbefalinger	6
3	Redegørelse for indretning af Lyngby-Taarbæks daginstitutioner	9
3.1	Overordnet vurdering af daginstitutionerne	9
3.2	Redegørelse for indretning	10
3.2.1	Inspirerende læringsmiljøer	10
3.2.2	Innovation og kreativitet	10
3.2.3	De 6 læreplanstemaer	11
3.2.4	Plads til forskellige former for leg	11
3.2.5	Børneperspektiv	12
3.2.6	Samarbejde	12
3.2.7	Inddragelse af alle rum som læringsrum	13
3.2.8	Udemiljø	13
3.2.9	IT	14
3.2.10	Personalefaciliteter	14
3.2.11	Støj, indeklima, lysforhold og vedligehold	14
3.2.12	Indretning af værkstedsrum/projektrum	15
4	Økonomi	17

1 Indledning

I det følgende præsenteres resultaterne af bygningsfysisk gennemgang og analyse af Lyngby-Taarbæk Kommunes daginstitutioner. Delrapporten peger på en række strategiske anbefalinger til, hvordan Lyngby-Taarbæk Kommune fremadrettet kan sikre, at lokalefaciliteterne i daginstitutionerne understøtter en moderne og fremtidssikret anvendelse af lokalerne, og opgaveløsning, samtidig med, at der tænkes i arealoptimering og optimeret lokaleudnyttelse.

De strategiske anbefalinger i denne rapport er baseret på et omfattende analysearbejde gennemført i første halvdel af 2013. Analysearbejdet er sket på baggrund af forskellige informationskanaler. Dels er der lyttet til de der bruger bygningerne, dels er hverdagen i bygningerne observeret.

Med afsæt i funktionsprincipperne og på baggrund af interviewene med dagtilbudslederen og besigtigelses af daginstitutionerne, er der udarbejdet en række forslag til tiltag, som hver især vil bidrage til at optimere areal-anvendelsen, og sikre at bygningerne lever op til moderne og fremtidssikrede måder at løse opgaven på indenfor de forskellige sektor områder.

Tiltagene i den enkelte daginstitution er foreslået i 3 niveauer:

- Organisations-/kulturniveau
- Indretningsniveau
- Bygningsniveau

Tiltagene er beskrevet overordnet, ligesom at der er beregnet et økonomisk rammebeløb for hvert tiltag. De enkelte tiltag og den tilhørende økonomi foreligger i databilag, og vil fremadrettet indgå i Lyngby-Taarbæk Kommunes fremtidige Facility Management system. Der henvises til den opsamlende rapport hvor den økonomiske metode er beskrevet.

Delrapporten indeholder tre hovedafsnit:

- Strategiske anbefalinger for hele daginstitutionsområdet
- Redegørelse for daginstitutionernes indretning med udgangspunkt i funktionsprincipperne
- Tilstandsvurdering af ejendommene som vil foreligge ultimo 2013.

De strategiske anbefalinger i første del af rapporten er angivet i to niveauer:

- Et byggefysisk niveau, hvor den strategiske anbefaling går på, hvorledes Lyngby-Taarbæk Kommune kan prioritere, hvilke tiltage der skal sættes i gang i forhold til ønsker om opnået niveau for den enkelte daginstitution.
- Et perspektiverende niveau, hvor der sættes fokus på de potentialer der kan realiseres med en ændret tilgang til, hvordan bygninger og lokaler kan udnyttes mere effektivt.

Delrapportens anden del består af en sammenfattende redegørelse af de gennemgåede daginstitutioner i forhold til funktionsprincipperne, samt en overordnet vurdering af, i hvor høj grad daginstitutionerne lever op til funktionsprincipperne. Der er i samarbejde med Lyngby-Taarbæk Kommune udarbejdet et sæt funktionsprincipper for kommunens daginstitutioner. Disse funktionsprincipper har været den "målestok", hvorudfra samtlige daginstitutioner er blevet gennemgået og efterfølgende vurderet.

Lyngby-Taarbæk Kommune har udarbejdet nøgletal for varme og elforbrug for den enkelte ejendom. Hvor den enkelte ejendom har haft væsentlige udsving i forhold til gennemsnittet på lignende ejendomme, er det kommet med i den samlede vurdering af tiltag og de strategiske anbefalinger for at sikre fokus på at minimere negative udsving.

2 Strategiske anbefalinger

Generelt er de fysiske rammer for Lyngby-Taarbæk Kommunes daginstitutioner moderne og tidssvarende, og lever stort set op til de gældende funktionsprincipper. Det er ganske få tiltag, der er brug for på de enkelte institutioners fysiske rammer for, at de vil kunne betegnes som optimale, tidssvarende og fleksible fysiske rammer. Et færre antal institutioner lever dog i ringe grad op til funktionsprincipperne, og disse institutioners fremtid bør overvejes nøje i forhold til at få mest muligt ud af de ressourcer, der skal investeres.

Der er en generel tendens til, at hvor de fysiske rammer ikke er optimale, finder man lokalt løsninger, som kalder på kreative måder at indrette og anvende rum. Omvendt kan der observeres, at hvor institutionerne har god plads, anvendes i mindre grad dobbeltudnyttelse og kreative tanker i forhold til at skabe plads og rum til aktiviteter.

2.1 Strategiske prioriteringer af tiltag

Der er på den enkelte institution foreslået en række tiltag, der skal være med til at opgradere den enkelte daginstitutionens fysiske rammer i forhold til anvendelse og brug. Tiltagene er foreslået i tre niveauer:

- Bygningstiltag, hvor det er om- til- eller nybygninger
- Indretningstiltag med inventar m.v.
- Kulturtiltag, brugernes kultur og/eller holdninger indarbejdes for i højere grad at udnytte lokalerne/faciliteternes potentialer.

Målet med opgraderingen er, at lokalerne opleves som tidssvarende, fremtidssikret og at de lever op til kommunens funktionsprincipper.

Hvert enkelt tiltag er blevet prioriteret i kategori 1, 2 eller 3.

- Kategori 1 er tiltag, der bør gennemføres hurtigst muligt, da de vurderes som meget værdiskabende i forhold til investeringen.
- Kategori 2 er tiltag, der også bør prioriteres. Der er tale om tiltag, hvor værdien vurderes at være passende i forhold til den investering der skal foretages.
- Kategori 3 kan betragtes som "luksus", hvilket vil sige tiltag, der skaber relativt begrænset værdi i forhold til størrelsen på investeringen og som måske nok kan tilføre værdi for brugerne, men som samtidig ikke vurderes nødvendige i forhold til, at institutionernes bygninger lever op til funktionsprincipperne (når kategori 1 og 2 er gennemført). Alle kategori 3 tiltag vil skabe værdi i daginstitutionerne, men hver enkelt tiltag er vurderet ud fra en helhedsbetragtning af daginstitutionernes indretning, organisering og udformning. Prioriteringen er herefter foretaget i forhold til at skabe et niveau, svarende til hensigterne i funktionsprincipperne, og at dette gøres på den mest økonomiske måde.

Hvorvidt man ønsker at realisere nogle eller samtlige tiltag, er i bund og grund et spørgsmål om prioritering af kommunens ressourcer i forhold til andre serviceområder. Skal realiseringen ske inden for rammerne af et begrænset økonomisk råderum, kan der med fordel prioriteres på følgende måde:

1. Der er to institutioner der vurderes som lav i forhold til at leve op til kommunens funktionsprincipper (rød i skemaet side 9). Gennemføres tiltagene i kategori 1 og 2 vurderes det, at disse ejendomme løftes til i høj grad at leve op til kommunens funktionsprincipper. Før der foretages investeringer i disse bygninger, skal det nøje overvejes, om man vil fastholde anvendelse af de fysiske rammer til institution, eller om der kan findes alternative løsninger. Muligheder for frasalg og tilvejebringelse af erstat-

ningskapacitet andre steder bør overvejes i forhold til den økonomiske bæredygtighed af bygningen. Estimeret økonomi for investering i de to ejendom bliver sammenlagt ca. 2,9 mio.

2. 15 institutioner vurderes i middel grad at leve op til kommunens funktionsprincipper (gul i skemaet side 9). Gennemføres tiltagene i kategori 1 og 2 vurderes det, at disse ejendomme vil løftes til i høj grad at leve op til kommunens funktionsprincipper. Estimeret økonomi for investering i de 15 ejendomme samt inventar til indretning bliver sammenlagt ca. 7,5 mio.
3. For samtlige institutioner er der formuleret en række øvrige tiltag (kategori 3) Tiltag som måske nok kan tilføre værdi for brugerne, men som samtidig ikke vurderes nødvendige i forhold til, at bygningerne, når kategori 1 og 2 tiltag er gennemført, lever op til funktionsprincipperne. Tiltagene bør således prioriteres lavt, men kan gennemføres, hvis kommunen vurderer der er økonomisk grundlag for det. Estimeret økonomi for investering i kategori 3 tiltagene bliver sammenlagt ca. 2,7 mio. Se mere detaljeret økonomisk opsamling under økonomiafsnittet sidst i rapporten

2.2 Øvrige anbefalinger

Udover igangsættelse af tiltag, jf. prioriteringsprincipperne nævnt i forrige afsnit, anbefales i dette afsnit en række yderligere strategiske perspektiver. Perspektiverne omhandler alternative muligheder for at skabe optimale rammer og god udnyttelse/anvendelse af bygningerne, og handler om at påvirke den mentale opfattelse blandt brugere af bygningerne, og om at organisere anvendelsen af rum på nye måder. Det er anbefalinger, der umiddelbart vil kræve en større indsats fra kommunens side, for at forløse potentialet, modsat de enkelte tiltag der er foreslået på den enkelte institution, som umiddelbart er lette at realiserer.

Følgende fokuspunkter bør betragtes med udgangspunkt i Forretningsstrategien, inden man igangsætter fysiske tiltag på den enkelte institution.

▪ Uddannelse af ledelsen og personalet

Der er stor forskel på evnen til at organisere og lede brugen af rum på den enkelte institution. Nogle steder er ledelse og personalet kreative og nytænkende og formår at få meget ud af lidt. I mange institutioner har man indrettet sig efter et voksenperspektiv, hvor man overser mulighederne for at indrette og aktivere mindre steder i et børneperspektiv.

For at opnå maksimal udbytte af de investeringer, der gennemføres i den enkelte institution, er det afgørende, at der i højere grad tænkes i arealoptimering og pædagogisk indretning på lokalt niveau. Optimal indretning af rum vil være med til at sikre et bedre match i forhold til serviceniveau, pædagogik, fleksibilitet og dobbeltudnyttelse. Derfor anbefales det, at Lyngby-Taarbæk Kommune udformer en guide for indretning af daginstitutioner, der giver gode ideer og konkrete indretningsforslag, samt at ledelse og personalegruppe kompetenceudvikles i forhold til at indrette og optimere anvendelsen af rum i forhold til den pædagogiske praksis.

Nøgleord kan være: Rummet som den tredje pædagog, fleksibilitet, multifunktionel indretning, opbevaring og indretning i børneperspektiv, regler for børn i køkken m.v.

▪ Bedre udnyttelse af eksisterende rammer

Flere institutioner har fantastiske steder og rum til udfoldelse af forskellige former for aktiviteter. Det kan være særligt store og velindrettede udearealer, strand, motorikrum m.v. Det anbefales, at disse rum kortlægges og at der etableres en koordineret booking-ordning, således at disse faciliteter kan anvendes af kommunens andre institutioner. Derudover anbefales det, at man i langt højere grad afdækker muligheder for fælles anvendelse af visse lokaletyper, fremfor at der nødvendigvis etableres alle lokaletyper på alle institutioner. Fokus skal være særligt rettet mod rum, der kun anvendes i afgrænsede tidsrum – f.eks. motorikrum og kreative værksteder.

Institutioner med særlig gode rum og arealer:

- Eremitageparken: motorikrum
- Carlshøj: teaterum, rytmik/motorikrum
- Børnereden: motorikrum
- Lærkereden: to motorikrum, kreativt værksted
- Ulrikke: motorikrum, kreativt værksted
- Papillon: motorik/rytmikrum
- Svanen: motorikrum, kreativt værksted, grov værksted
- Spurvehuset : 6000 m2 godt udeareal
- Humlehuset: 5000 m2 godt udeareal
- Klokkeblomsten: dedikeret vandrum i nyt hus
- Skovbakken: Kreativt værksted
- Hjortholm: Kreativt værksted
- Langs Banen: Motorikrum i kælderen
- Pilen: Special indrettet motorikrum (benyttes p.t. af andre institutioner)

Lokalefaciliteter der ikke anvendes kan anvendes af andre kommunale institutioner, andre kommunale brugere og eksterne brugere.

Øvrige eksterne brugere

Det anbefales, at der arbejdes videre med ideen om, at eksterne brugere kan benytte lokaler i daginstitutionerne som f.eks. fællesrum og legeplads eller køkkenfaciliteter i aftentimerne. Der er generelt en positiv stemning hos institutionerne for, at det kan lade sig gøre. Der bør i første omgang etableres et centralt bookingsystem og arbejdes med kulturen på det enkelte institution der gør, at deling af lokaler bliver et centralt element i anvendelse af lokalerne i hverdagen, både i aften- og dagtimerne.

Det er en ny tanke for de fleste institutioner, at eksterne brugere skulle benytte deres lokaler, der bør derfor være opmærksomhed på, at der kan være udfordringer med, at ekstern brug kan give større slid af lokalerne, samt et større behov for rengøring.

■ **Integrering af IT**

Der er meget store forskelle på, hvordan man integrerer IT i dagligdagen, og dermed er det svært for institutionerne at pege på, hvordan IT og de fysiske rammer tænkes sammen. Der er igangsat et udviklingsprojekt på området fra kommunens side og det vurderes der at være et potentiale i forhold til at skabe et sæt retningslinjer for hvordan man arbejder med IT i kommunens daginstitutioner, og at man samtidig sikrer, at retningslinjerne matcher de gældende funktionsprincipper.

■ **Reducering af støjgener**

Det er flere steder forsøgt at eliminere støjgener med akustikregulerende plader uden, at dette har skabt den ønskede effekt. Hvis man vil forbedre støjforholdene generelt i daginstitutionerne anbefales det, at der arbejdes med brugernes adfærd. Det er muligt at reducere støjgener ganske enkelt ved at skabe bevidsthed om, hvordan støj hænger sammen med indretning og organisering af hverdagen.

■ **Mere børneperspektiv**

I rigtig mange institutioner har man indrettet sig efter et voksenperspektiv. Ofte kan mindre funktionelle arealer aktiveres, hvis man tillægger sig et børneperspektiv. Mange steder fandt man forskellige lokale løsninger på at anvende køkkenområderne efter et børneperspektiv.

■ **Bygningstypologier**

Institutionerne er indrettet i forskellige bygningstypologier, og der er især to bygningstyper, hvor man strategisk bør tage et langsigtet perspektiv, inden man igangsætter ressourcekrævende tiltag.

For det første anbefales det, at man overvejer ressourcekrævende investering i institutioner indrettet i bygninger, opbygget i præfabrikerede elementer. Denne type bygninger lever generelt ikke særligt godt op til kommunens funktionsprincipper samtidig med, at bygningernes levetid og kommende ved-

ligeholdelsesbehov kan rejse spørgsmål om indsatsen er økonomisk bæredygtig. Der opleves generelt større problemer med indeklima i disse bygninger, som f.eks. støj og temperatur.

Dernæst anbefales det, at man overvejer ressourcekrævende investering i institutioner indrettet i villaer, som ikke lever op til funktionsprincipperne og samtidig også har forholdsvis store omkostninger forbundet med vedligehold. De gamle villaer anses ofte for værende charmerende og hyggelige, men de er for ofte indrettet alt for uhensigtsmæssig i forhold til at være tidssvarende og optimale rammer for en daginstitution. Det bør undersøges i hvilket omfang, der er økonomisk rationale i at frasælge bygningerne for i stedet at investere i nybyggeri, som på længere sigt vurderes at være mere optimalt både i forhold til driftsøkonomi, arbejdsmiljø og i forhold til den service, som institutionerne leverer. Det noteres at der tidligere har været foretaget bygningsmæssige ændringer og reduktioner i de daginstitutioner i de ekstra personalenormeringer, der er begrundet i bygningsmæssige forhold.

Det anbefales endvidere, at med udgangspunkt i kommunens nøgletal, foretages en vurdering af kommunens vedligeholdelsestunge bygninger. Vurderingen skal give klarhed om der kan være økonomiske rationaler i fraflytning eller salg, fremfor ressourcekrævende tiltag, som alligevel ikke skaber optimale rammer.

- **Områdets funktionsprincipper:** Der er inden besigtigelserne udarbejdet en række funktionsprincipper for daginstitutionerne i samarbejde med kommunen. Det vurderes, at de nuværende udarbejdede funktionsprincipper er en god overordnet markør for, hvad de fysiske rammer skal give plads og mulighed for i Lyngby-Taarbæk Kommunes daginstitutioner for, at den enkelte institution kan udøve sin service og pædagogiske praksis. Det anbefales, at disse funktionsprincipper fremadrettet anvendes som guidelines for indretning og brugen af kommunens lokaler og bygninger. I forbindelse med udarbejdelse af funktionsprincipperne, blev der formuleret et potentielt funktionsprincip om yderligere udnyttelse af værkstedsrum/projektrum. Der vurderes at være perspektiver i princippet, hvorfor det anbefales, at dette gøres til et faktisk funktionsprincip.

3 Redegørelse for indretning af Lyngby-Taarbæks daginstitutioner

I dette kapitel gives først en sammenfattende vurdering af i hvor høj grad bygningerne opfylder kommunens funktionsprincipper. Vurderingen præsenteres i nedenstående matrice, hvor det med farver er illustreret i hvilken grad den enkelte daginstitutionens bygning vurderes at leve op til funktionsprincipperne.

Efter den overordnede vurdering præsenteres grundlaget for vurderingen i form af en redegørelse for det, der er set og hørt om daginstitutionernes indretning. Redegørelsen tager udgangspunkt i funktionsprincipperne (i hvert afsnit findes funktionsprincippet i tekstboks).

3.1 Overordnet vurdering af daginstitutionerne

Der er givet følgende vurdering af kommunens daginstitutioner i forhold til, i hvor høj grad der bygninger lever op til kommunens funktionsprincipper. Der er i opgørelsen kun medtaget kommunale bygninger.

I hvor høj grad understøtter bygningen områdets funktionsprincipper, som værende tidssvarende og moderne faciliteter?

Daginstitutioner	Lav	Middel	Høj
3.1 Børnehuset Bulderby		Middel	
3.2 Eremitageparken			Høj
3.3 Børnehuset Lille Ørholm		Middel	
3.5 Taarbæk Børnehus Strand afd		Middel	
3.8 Carlshøj Vuggestue		Middel	
3.10 Børnehuset Rævehøjen			Høj
3.11 Børnehuset - Askevænget		Middel	
3.12 Vuggestuen Villa Furesø			Høj
3.13 Børnehuset Humlehuset			Høj
3.14 Børnehuset Mælkevejen			Høj
3.15 Børnehuset Spurvehuset			Høj
3.16 Vuggestuen Børnereden			Høj
3.17 Skovbakkens Børnehave			Høj
3.18 Vuggestuen Kapelgården		Middel	
3.19 Børnehaven Bøgely			Høj
3.20 Børnehuset Pilen			Høj
3.21 Børnehuset Blå			Høj
3.22 Børnehuset Langs Banen		Middel	
3.23 Børnehuset Rosenlys			Høj
3.24 Børnehuset Troldebo			Høj
3.25 Vuggestuen Garantien		Middel	
3.26 Vuggestuen I H Mundtsvej			Høj
3.27 Bondebyens Børnehave		Middel	
3.28 Børnehuset Børnely			Høj
3.29 Børnehuset Ulrikke		Middel	
3.30 Børnehuset Kastaniehuset	Lav		
3.31 Børnehuset Klokkeblomsten			Høj
3.32 Vuggestuen Firkløveren		Middel	
3.33 Børnehuset Hjortholm			Høj
3.34 Børnehuset Trinbrættet			Høj
3.35 Børnehuset Papillon		Middel	
3.36 Vuggestuen Andedammen		Middel	
3.37 Dansk Røde Kors Børnehave	Lav		
3.38 Brede Børnehave			Høj
3.39 Børnehaven Prinsessehøj			Høj
3.41 Børnehuset Lærkereden			Høj
3.42 Børnehuset Svanen			Høj

3.48 Børnehuset Blomsten
3.50 Den kommunale dagpleje

Middel

Middel

Antal Institutioner	2	15	22
---------------------	---	----	----

3.2 Redegørelse for indretning

I det følgende redegøres for indretningen på daginstitutionerne med udgangspunkt i funktionsprincipperne. Redegørelsen er baseret på dels interview og dels besigtigelse af ejendommene.

3.2.1 Inspirerende læringsmiljøer

Dagtilbuddene skal indrettes, så de giver lyst til leg og læring i fleksible og inspirerende læringsmiljøer. Miljøerne skal invitere til sociale aktiviteter i og omkring det enkelte dagtilbud og give plads til bevægelse og fysisk aktivitet.

Generelt er institutionerne indrettet, så de giver lyst til leg og læring. Der tænkes i indretning, så det understøtter børnenes sanser og udvikling, og enkelte institutioner er særlig gode til at indrette særlige rum, der giver en særlig stemning om den enkelte aktivitet. Der er dog en del institutioner, hvor indretning og miljøerne virker tilfældige og ikke umiddelbart synes særligt gennemtænkt i forhold til service og pædagogik.

Generelt er daginstitutionerne gode til fleksibel dobbeltudnyttelse af rum. Det sker oftest fordi institutioner mangler plads eller rum til aktiviteter, og i mindre grad ud fra en bevidst tanke om at optimere areal anvendelsen. Det ses bl.a. ved at der, de steder hvor der er god plads, generelt ikke sker dobbeltudnyttelse.

Daginstitutioner har generelt god plads til bevægelse og fysisk aktivitet. Det er typisk udearealerne og motorikrum, der benyttes. På de institutioner, hvor der er mulighed for fleksibel indretning anvendes stuerne også ofte til bevægelse og fysisk aktivitet. Flexibiliteten består f.eks. af mobilt inventar, som kan flyttes ud til siderne og skabe rum på gulvet. Flere steder har institutionerne indrettet motorikrum i kælderen, som dog ikke i kan anvendes pga. gældende lovkrav mht. brand.

Gode cases

Fleksibel udnyttelse

Organiseringen af *Villa Furesø* er opbygget med et køkken til hver stue. Dette har gjort det muligt at give rummene særlige funktioner, således at køkkenet er indrettet statisk med borde og stole, mens stuerne frigøres og holdes åbne overfor mange forskellige aktiviteter.

God indretning

I Institutionen *Svanen* har de indrettet deres rum med stor fokus på fleksibilitet. Indretningen er gjort meget mobil, og derfor er det muligt at skabe mange forskellige rum, tilpasset det aktuelle behov. Rummene kan det ene øjeblik fremstå store og åbne med møblementet langs væggen, mens rummet det næste øjeblik kan være indrettet med huler/nicher dannet af møblementet.

Skovbakken er på alle punkter meget kreativ og god til at udnytte rum. De formår at bruge alle hjørner og nicher og gøre disse til noget specielt. De omformer ubrugte skabe til huler og skaber stemning ved at bruge friske farve og lave tematiserede nicher.

3.2.2 Innovation og kreativitet

Institutionens læringsmiljøer skal understøtte den eksperimenterende del af børns læring og skabe plads til innovation og kreativitet, samt stimulere børns fantasi og sanser.

Enkelte institutioner har værksteder, hvor de igangsætter kreative projekter med børnene. De institutioner der råder over egentlige værksteder, er ofte institutioner med masser af plads, og ofte er værkstederne kun udnyttet i begrænset omfang. Institutionerne med mindre plads, udnytter i høj grad både stuer og udearealer til at arbejde kreativt og eksperimenterende. Disse institutioner har i stedet materialedepoter, hvor de henter materialer. Aktiviteter iscenesættes hvor der er plads og rum, men ofte er manglende depotplads årsag til at aktiviteterne begrænses, da pædagogerne skal bruge for meget tid på at hente materialer.

Gode cases

Gode værkstedsfaciliteter ude og inde samt mobile værkstedsdepoter

Daginstitutionen *Svanen* har et godt værkstedsmiljø. De har et kreativt værksted indenfor, hvorfra der er adgang til et grovværksted med fokus på natur. Grovværkstedet er indrettet i et uopvarmet rum med store porte, der kan åbnes, så man skaber en mere flydende overgang mellem inde og ude.

3.2.3 De 6 læreplanstemaer

Lokalefaciliteterne skal være fleksible så de giver mulighed for både den formelle og uformelle læring, samt rum og rammer for, at man kan udfolde aktiviteter i forhold til de 6 læreplanstemaer.

Flere institutioner giver udtryk for, at det ikke er så afgørende, hvordan bygningen er udformet for at kunne udfolde de 6 lærerplantemaer. De påpeger, at det mere handler om det pædagogiske, og så finder man rum og rammer til det og indretter ad hoc de miljøer, man har brug for til hvert enkelt tema. Mange institutioner arbejder med visuel gengivelse af arbejdet med læreplanstemaerne på væggene i institutionen.

Gode cases

Visuel gengivelse af arbejdet med læreplanstemaer på vægge mv.

Ligesom hos mange af de andre institutioner, er Blomsten begyndt at anvende gangareal og lignende rum, som tidligere har stået ubenyttet. I forhold til læringsrum indrettes fx gangarealer med læreplanstemaer og benyttes som supplement til stuerne.

3.2.4 Plads til forskellige former for leg

Bygningerne skal give plads til børns forskellige måder at lege og lære på, og dermed give mulighed for, at børn kan finde plads til bl.a. at lege selv eller i mindre grupper, samt vælge mellem forskellige aktiviteter.

Generelt er institutionerne gode til at indrette rummene med nicher og mange små opholds- og legesteder, så børnene har muligheder for at lege i mindre grupper eller være for sig selv. Enkelte institutioner er særlig gode til det, hvor de justerer indretningen, når der er brug for det i forhold til de pædagogiske aktiviteter eller ønskede tiltag. Her er det afgørende, at indretningen er fleksibel og kan formes efter flere formål. Der er stor forskel på, i hvor høj grad indretningen er fleksibel på institutionerne. Der hvor indretningen er fleksibel, er der også flere muligheder for at omdanne rummene, således at de matcher børnenes behov og den pædagogiske praksis.

Gode cases

Rum-i-rum, fleksible og gode løsninger

Hos daginstitutionen Villa Furrerød danner de rum-i-rum vha. af fleksibel og mobil indretning. De supple-

rer læringsmiljøerne med enkelte større legeelementer, som roterer med lidt større mellemrum, og som giver hver stue et unika.

Institutionen Bondebyens børnehave opdeler stuerne på forskelligvis afhængigt af, hvilken pædagog der er på de forskellige stuer. Men især er der en enkel stue, som formår at skabe zoner og nicher, der giver børnene mulighed for at skabe deres eget rum i det store grupperum.

3.2.5 Børneperspektiv

Institutionen skal indrettes med et børneperspektiv, så de i praksis kan inddrages i diverse aktiviteter. F.eks. skal køkkener indrettes, så det er muligt, at børn kan inddrages i pædagogisk praksis omkring madlavning.

I flere institutioner er der indrettet køkken med mulighed for, at børnene kan inddrages. Selvom køkkenerne er indrettet så børnene kan inddrages sker det forholdsvist sjældent. Det skyldes dels, at man er usikker på regler og retningslinjer for at have børn med i køkkenet, og dels at der findes en række forskellige pædagogiske holdninger til, om børn skal inddrages i køkkenaktiviteter. Der, hvor man pædagogisk arbejder med inddragelse af børn i køkkenaktiviteter, formår man med succes at inddrage børnene, selv hvis køkkenet egentligt ikke er indrettet til det. Det sker f.eks. ved at sætte børnene omkring et bord eller ved at benytte skamler, som børnene kan stå på.

Helt generelt gælder det for institutionerne, at de er indrettet ud fra et voksenperspektiv. F.eks. hænger udsmykning primært i voksenhøjde, og ofte opbevares legetøj mv. steder hvor børnene ikke umiddelbart selv har adgang til det – f.eks. på hylder.

Gode cases

Der er to køkkener på institutionen *Lærkereden*. Det ene er et stort køkken og det andet et mindre såkaldt tekøkken. I det store køkken sidder børnene ved bords og deltager i at smøre mad og lignende. I det mindre køkken hjælper børnene med at tømme opvaskemaskine, dække bord etc.

3.2.6 Samarbejde

Der skal være mulighed for at samle børn i større og mindre grupper til aktiviteter og tværfaglige forløb på tværs af stuerne for at fremme samarbejdet i personalegruppen og børns muligheder for udvikling og læring.

Dette sker i høj grad på de enkelte stuer samt på ture og i udearealerne. Den generelle holdning er, at der ikke nødvendigvis er brug for fællesrum for, at tværfaglige forløb og samarbejde kan fremmes. Men det kan i lige så høj grad ske ved placering af dobbeltdør mellem stuerne, så man kan samles på tværs.

Gode cases

Dobeltdør mellem stuerne, stuer som kan indrettes til mange funktioner

Anvendelsen af dobbeltdøre mellem stuerum og tilknyttede funktionsrum i Dansk Røde Kors Børnehave sikrer en mere flydende overgang. Børnene har flydende læringsmiljøer fra fx stuen på 1. sal og ind i spisestuen og køkkenet. Derved kan funktionerne udvides og bruges på tværs af rum.

Fleksibelt samarbejde

Hos Svanen er alle stuer sammensat parvis. Et mindre fællesrum kan åbnes med dobbeltdøre og udvide en af stuerne eller bruges som forbindelsesrum ved stuesammenlægning. Det gør pædagogerne mindre sårbare ved sygdom og skaber stærkt fleksible miljøer for børnene.

Fleksibelt fællesrum

Mælkevejen er en institution bosat i et 2 etages hus med flere udfordringer. Men de har formået at indrette sig fleksibelt med store skydedøre mellem alle stuerne, hvilket gør det muligt at slå alle stuer sammen til et stort fællesrum når der er behov.

3.2.7 Inddragelse af alle rum som læringsrum

Alle rum, gang- og udearealer i dagtilbuddene er som udgangspunkt læringsrum og derfor skal alle arealerne videst muligt inddrages i den daglige planlægning af aktiviteterne i daginstitutionen.

I mange institutioner opleves gangarealerne som snævre og trange. Hvis gangarealerne samtidig også benyttes til garderobe, er det oftest ikke muligt at anvende disse til aktivitet, da der ofte vil være skidt og snavs på gulvene. Enkelte steder har man god plads i gangene, og her er arealerne i nogen grad indrettet og inddraget til leg mv. bl.a. som et særligt rum, så gangarealerne frigives til andre formål. Disse løsninger anses for værende velfungerende.

Gode cases

Udnyttelse af gangareal

Hos Carlshøj er der især ét gangareal, der skiller sig ud ved god indretning og brug. Gangen på 2. sal er bred og med masser af dagslys. Langs den ene væg er der garderobe med små bænke til at tage overtøj på. Langs den anden side er der indrettet kontor, små nicher og legearealer.

Læseplads i gangareal

I Bondebyens Børnehave har Dobbeltudnytter man gangarealet ved at have en madras som kan slås ud og bruges til læsning med små grupper.

3.2.8 Udemiljø

Udemiljøet som læringsrum er lige så vigtigt som indendørs faciliteterne, derfor skal de sammentænkes, og uderum skal anses som et supplement til de indendørs læringsrum

Generelt har institutioner gode og varierede ude-læringsrum. Der er dog stor forskel på størrelsen af arealerne, hvor enkelte har meget små udendørs faciliteter og nogle har meget store. Det spænder fra 200 m²- 5.000 m². Der hvor institutioner har trange pladsforhold, er der en generel tendens til, at ude-læringsrummet benyttes i højre grad, samt at man i høj grad benytter øvrige steder i nærområdet..

Gode cases

Gode udearealer / god brug af udemiljø

Udearealerne tilknyttet Børnereden er effektivt indrettet, så der er forskellige legemiljøer, en mindre boldbane og et overdækket areal med små borde. Børnereden supplerer kraftigt med brugen af nærliggende faciliteter i udemiljøet. Gadekær, skov, parker, tunellen og udflugter til teater anvendes ofte.

Designet legeplads

Mælkevejen har fået en designer til at komme med tegninger på en kreativ legeplads, og de tegninger skal snart udføres. Der er spændende potentialer i legepladsens indretning, og den kunne blive til god inspiration for kreativ udnyttelse af rum i fremtiden for andre institutioner.

Et godt motorikrum

Pilen har et helt specielt indrettet motorikrum, både til interne og eksterne brugere. Der fungerer virkelig godt, at forskellige institutioner kan booke sig ind, mens Pilen har krav på at bruge den ca. 2 af dagene.

3.2.9 IT

Fremadrettet vil der være en større anvendelse af IT i den pædagogiske praksis, og bygningerne skal understøtte børnenes og pædagogernes mulighed for, at inddrage dette i aktiviteterne.

Der er forskellige oplevelser af, hvor godt det trådløse netværk fungerer, og i de tilfælde det ikke fungerer, kan det være en barriere for anvendelse af IT. Det virker umiddelbart til, at der ikke er konsensus omkring brugen af IT, og der er meget store forskelle på, hvad den enkelte institution ser af muligheder for anvendelse af IT i pædagogikken. Forvaltningen har oplyst at der er udarbejdet en ny fælles IT strategi for hele 0 -18 års området, som sætter fokus på IT som pædagogisk redskab og understøttelse af børns læreprocesser i dagtilbuddene.

Gode cases

Svanen er en af de første institutioner med "Børnelynet". IT er blevet integreret effektivt og fungerer godt med dokumentation af børnenes dagligdag og til personalets brug. Børnene bruger IT meget begrænset til spil og mere til foto, lyd og sang på ekskursioner.

3.2.10 Personalefaciliteter

Dagtilbuddet skal være en attraktiv arbejdsplads, hvor der er mulighed for at kunne forberede pædagogiske forløb, holde møder og afholde sociale arrangementer, samt trække sig tilbage for pause. Administrationen skal have tæt kontakt til personalefaciliteterne, for at fremme samarbejdet mellem ledelse og personale.

Generelt har personalet mulighed for at finde plads til forberedelse, afholdelse af møder mv. Ofte prioriteres rummene dog til børnene, sådan at der ved mangel på plads, ofte sker en inddragelse af f.eks. møderum til børneaktiviteter i en periode. I de tilfælde der ikke findes egnede personalerum med arbejdspladser, benyttes ledelsens kontor ofte også af de øvrige medarbejdere. Mange steder benyttes køkkenet til flere formål som f.eks. pauser, møder mv., hvis der ikke er plads eller rum andre steder. Flere pædagoger fortæller, at de ind imellem arbejder hjemme, når der skal planlægges forløb mv. Generelt er institutionerne af en størrelse, der gør at den fysiske afstand mellem ledelse og personale ikke er et problem.

Gode cases

Arbejdsplads på ledelsens kontor og gode personalerum

Hos Villa Furesø indgår ledelsens kontor som et rum, der kan bruges af personalet. Det ligger godt i hjertet af bygningen og med udgang til den ene børnegarderobe. Hvis det er nødvendigt, bruger de også kontoret som stillerum for et par børn.

Hjortsholm er en nyrenoveret villa med et meget fint personalerum, der benyttes til forskellige funktioner for personalegruppen.

Pilen er en hel ny institution med gode forhold i de fysiske rammer. Institutionen er velindrettet og godt udnyttet og de har stor fokus på personalefaciliteterne, der bruges til mange funktioner.

3.2.11 Støj, indeklima, lysforhold og vedligehold

Institutionerne skal indrettes, så der er et godt indeklima med gode støjforhold, lysforhold og temperaturer, samt have et godt indvendigt vedligeholdelsesniveau.

Lysforholdene opleves de fleste steder som gode. Mange steder er den kunstige belysning blevet opgraderet, hvilket har haft en positiv effekt på lysforholdene. Støj opleves som et problem flere steder. Der er mange steder, hvor man har fået lydreguleret, i form af akustisk regulerende plader. Der er stor variation i oplevelsen af deres effektivitet, og generelt opleves det som en udfordring at lydregulere fællesrum, med henblik på at mindske støjgener. Der er gode erfaringer fra andre kommuner med at arbejde med støj med udgangspunkt i adfærden.

Der opleves meget svingende temperature i de bygninger, der er udført i præfabrikerede elementer og i enkelte af de ældre villaer. Villaerne opleves ofte som kolde om vinteren, især om morgenen. Dette er forsøgt reguleret fra kommunens side uden større effekt. Tagetager bliver ofte overophedet om sommeren.

Gode cases

Pilen er en ny institution. Derfor er alt indeklima optimeret og i høj stand.

3.2.12 Indretning af værkstedsrum/projektrum

Dette funktionsprincip er defineret som et forslag til et fremtidigt funktionsprincip. Et sådant princip er perspektiver på den fremtidige bygningsanvendelse. Det er elementer, som i større eller mindre grad kan forventes at blive gældende inden for en overskuelig fremtid. Det er imidlertid også perspektiver, som formentligt kræver drøftelser på andre niveauer – f.eks. omkring pædagogiske og/eller læringsmæssige elementer.

I denne opgaves sammenhæng anvender vi de potentielle fremtidige funktionsprincipper som opmærksomhedspunkter i bygningsgennemgangen, og der sættes således fokus på de bygningsfysiske og holdningsmæssige muligheder og barrierer for den pågældende funktion.

Det må forventes, at der findes et potentiale for arealoptimering ved indretning af projektrum/værkstedsrum, hvor de kan dobbeltudnyttes med plads til mange forskellige typer af aktiviteter, så flere fagligheder og forskellig praksis kan benytte samme rum.

Det er få steder, hvor de har plads til at etablere velindrettede værkstedsrum. De steder, hvor dette er etableret, er der et potentiale for merudnyttelse, da de ofte kun bliver brugt som værksted. Ofte har disse institutioner dog ikke brug for yderligere plads til andre aktiviteter, så de har ikke et umiddelbart behov for at dobbeltudnytte rummet.

Flere steder har man indrettet veludstyret motorikrum i kælderens, som nogle steder p.t. ikke er i brug pga. gældende lovkrav på brand. Disse steder venter på afklaring. Andre steder er motorikrummet vel-fungerende, og anses som et godt aktiv for institutionen. Ofte bruges rummene dog ikke alle ugens dage, og der er således ofte ledig kapacitet i disse rum.

Andre observationer

- Brug af nærområder
Institutionerne er generelt gode til at benytte nærområdets steder og lokaliteter til forskellige aktiviteter og formål.
- Eksterne brugere
Det er en ny tanke for de fleste institutioner, at eksterne brugere skulle benytte deres lokaler. Det kan give udfordringer med slid, rengøring og det, at deres "private" ting ligger fremme.

- Ældre bygninger og pavilloner

Et antal institutioner er indrettet i ældre bygninger, tidligere anvendt som villaer. De er ikke optimal indrettet med mange trapper og etager og giver forskellige gener i hverdagen for brugerne af huset. Det betyder at enkelte institutioner er tildelt ekstra personalemæssige ressourcer af bygningsmæssige hensyn.

Ligeledes er et antal bygninger opført i præfabrikerede materialer , hvilket bl.a. giver brugerne diverse gener med støj, kulde og træk.

Der er ligeledes behov for en særlig opmærksomhed på pavillonerne i forbindelse med den fremtidige vedligeholdelse og modernisering af bygningerne. Det bør vurderes om hvorvidt bygningerne fortsat skal anvendes til dagtilbud eller om pavillonerne skal afvikles/sælges og aktiviteterne flyttes til andre eller nye bygninger.

4 Økonomi

Opgaver	Økonomi
Holdningsmæssige tiltag	Ikke prissat, med indgår som en del af Spacemanagement processen
"Dele med andre". Dele faciliteter mellem kommunale institutioner og mellem foreningerne under folkeoplysningen	Ikke prissat, men indgår som en del af Spacemanagement processen.
Indretningsmæssige tiltag	
Kategori 1.	50.000
Kategori 2.	4.200.000
Kategori 3.	950.000
I alt	5.200.000
Bygningsmæssige tiltag.	
Kategori 1.	2.650.000
Kategori 2.	8.600.000
Kategori 3.	1.750.000
I alt	13.000.000
I alt	18.200.000

Sammenstilling af ovenstående økonomi er beregnet af Lyngby-Taarbæk Kommune med udgangspunkt i overslagstal fra Bascon.

Arealanalyse Lyngby-Taarbæk Kommune

Kortlægning af anvendelse og udnyttelsesgrad

Lyngby-Taarbæk Kommune

September 2013

Lyngby-Taarbæk Kommune
Lyngby Rådhus, Lyngby Torv 17
2800 Kgs. Lyngby

Bascon A/S
Åboulevarden 21
Postbox 510
DK-8100 Aarhus C

Indholdsfortegnelse

1	Indledning	3
2	Konklusion	4
3	Anvendt metode	6
3.1	Skoler	6
3.2	Områdecetre	6
3.3	Handicap – og psykiatrinstitutioner	6
3.4	Folkeoplysningen	6
4	Kortlægning af skoler	7
5	Kortlægning af områdecetre/træningscentre	9
6	Kortlægning af handicap – og psykiatrinstitutioner	11
7	Kortlægning folkeoplysningsområdet	13
7.1	Hvad er kortlagt	13
7.2	Redegørelse for anvendelse og udnyttelsesgrad baseret på interview	13
7.2.1	Hvem anvender/bruger lokalerne/bygningerne?	13
7.3	Stikprøveresultater	14
7.3.1	Hvordan organiserer foreningerne sig?	14
7.3.2	Hvordan booker man?	15
7.3.3	Har foreningen aftaler med andre foreninger, der bruger bygningen eller nogle lokaler?	15
7.3.4	Kan der være flere foreninger i bygningen på samme tid?	16
7.3.5	Er det muligt at tilvejebringe bookinglister eller lokaleskemaer?	16
7.3.6	Varierer brugen af lokalerne i forhold til årstider eller sæson?	17
7.3.7	Hvad ser I (foreningerne) af muligheder og barrierer i forhold til andre brugere? Ser I nogle oplagte synergimuligheder og fællesskaber med andre foreninger, som I kunne have glæde af?	17

1 Indledning

Nærværende delrapport er en redegørelse for kortlægningen af Lyngby-Taarbæk Kommunes ejendomme. Kortlægningen er fordelt på fire forskellige områder:

- Skoler
- Områdecentre/træningscentre
- Sociale institutioner
- Folkeoplysningen

Formålet med kortlægningen er at tegne et billede af, hvordan og i hvilket omfang de bygningsmæssige faciliteter anvendes. Kortlægningen sker i to trin. Første trin er en beskrivelse af, hvilke lokaler der findes på den pågældende lokalitet, og hvordan disse anvendes. Dette er afdækket gennem deskriptiv registrering, samt interview af ledelsen eller anden relevant person. Dette ligger tilgængeligt som data og er præsenteret her i delrapporten som opsamlinger.

Næste trin er en række observationer på udvalgte tidspunkter, hvor eventuelle aktiviteter i de enkelte lokaler er noteret. Observationerne er foretaget på tidspunkter, hvor der normalt kan forventes aktiviteter i de pågældende lokaler. Hovedkonklusionerne for områderne præsenteres i denne rapport.

Kortlægningen giver således dels et billede af, hvordan brugerne af de forskellige faciliteter opfatter anvendelsen af disse og dels et øjebliksbillede af i hvor høj grad denne opfattelse kan genfindes i hverdagen. Alle input er indarbejdet i analyserne, der er foretaget for områdecentre og skoler, hvorimod det på folkeoplysningsområdet alene har været hensigten at afdække potentialerne for bedre udnyttelse af lokalerne.

I den beskrivelse er variationer henover skiftende sæsoner søgt indfanget, mens observationerne er et øjebliksbillede, der af naturlige årsager ikke kan indfange disse evt. variationer. Variationerne kan også forekomme på kortere sigt, f.eks. i forbindelse med stævner, eksamener og som følge af vejrliget.

2 Konklusion

På baggrund af kortlægningen er det muligt at foretage følgende overordnede konklusioner for anvendelse og udnyttelse af bygningsfaciliteterne i Lyngby-Taarbæk Kommune:

- Kortlægningen af anvendelse og udnyttelsesgraden på skolerne peger på, at der i dagligdagen er et stort potentiale i øget udnyttelse af gangarealer, grupperum og faglokaler, samt sammentænkning med SFO og klubber i indskolingsmiljøer. Læringscenteret er det rum, der bliver benyttet aller mest på skolerne. Der er et potentiale for bedre udnyttelse både i dag- og aftentimerne af lokalerne på skolerne til interne og eksterne brugere.
- På området for handicap- og psykiatrinstitutioner er der foretaget registrering på én matrikel. Der er umiddelbart et potentiale for bedre udnyttelse af kontor- og mødelokaler samt aktivitetslokale. Dette skal dog ske under hensyntagen til de primære brugere.
- På områdecentrene har fællesarealerne til beboerophold, fælles køkkenlokaler samt lokaler til eksterne brugere en forholdsvis lav udnyttelsesgrad. På træningscentrene er det aktivitetslokalerne, fælles køkkenlokaler og lokaler til eksterne brugere, der har en forholdsvis lav udnyttelsesgrad. For begge områder er der et potentiale for bedre udnyttelse af lokalerne i både dag- og aftentimer, idet der skal gøres opmærksom på at beboerne også betaler en del af lejen i disse faciliteter.
- I forhold til faciliteterne på folkeoplysningsområdet er der tydeligvis visse ikke-realiserede potentialer for at øge udnyttelsen af faciliteterne. F.eks. udnyttes spejderforeningernes faciliteter typisk ikke før fra klokken cirka 15.00-16.00, og selv efter dette tidspunkt viser øjebliksbilledet en ret lav udnyttelsesgrad. Vandsportsforeningerne anvender generelt lokalerne en del, og der vil kun i mindre grad være potentiale for yderligere anvendelse. For idrætsforeninger vil der være et potentiale i dagtimerne hvorimod aftentimerne generelt er booket og for øvrige foreninger vil der være et potentiale for bedre udnyttelse både i dag og aftentimerne.

Fælles for alle foreningerne gælder, at hvis udnyttelsen skal øges, kræver det, at flere foreninger/brugere skal udnytte de samme faciliteter. Dette rejser tre særlige problematikker:

- 1) Foreningerne indretter sig med eget inventar og udstyr, som de ikke umiddelbart ønsker at dele med andre.
- 2) Mange faciliteter anvendes af foreningerne/brugere uden booking/reservation. Flere foreningers/brugeres fælles anvendelse af samme lokaler forudsætter central administration, via et fælles bookingsystem. .
- 3) Realisering af potentialerne på folkeoplysningsområdet kræver en tæt dialog med foreningerne/brugere. De øvrige områder, skoler, områdecentre og handicap – og psykiatrinstitutionerne er umiddelbart positive over for at have eksterne brugere. Daginstitutioner er ikke kortlagt, men gennem analyse af den enkelte ejendom er der observeret et potentiale for at udnytte institutionerne i aftentimerne til eksterne brugere, især køkkener, rytmikrum og værksteder vil være egnede lokaler til eksterne brugere. På klubberne er der ligeledes observeret et potentiale for anvendelse af lokalerne for eksterne brugere. Her kunne skolerne i højere grad gøre brug af lokalerne. Herudover er der i skolernes umiddelbare nærhed andre kommunale lokaler der også kan tænkes ind som lokalbuffer.

Det anbefales, at man udnytter potentialet inden for alle områder og får kortlagt og synliggjort de lokaler, der kan være til glæde for både interne og eksterne brugere. Derudover bør man etablere et centralt bookingsystem og arbejde med kulturen på den enkelte ejendom, der gør at deling af lokaler bliver et centralt element i anvendelse af lokalerne i hverdagen, både i aften- og dagtimerne, således som den vedtagne forretningsstrategi forudsætter.

Der er i Lyngby-Taarbæk Kommune udviklet projektet "Lyngby Idræts by", der skal realiseres henover 2014-15. Bag projektet er der netop en tænkning om, at lokalerne skal anvendes fleksibelt af foreningerne. På den måde er man gået væk fra ejerskabet til det enkelte lokale og indgår i et lokalefællesskab med øvrige foreninger. Der er umiddelbart potentiale i at anvende dette koncept på alle områder.

Der er ikke foretaget en systematisk gennemgang af idrætshaller og svømmehaller, udover de idrætshaller der ligger i umiddelbar tilslutning til skolerne.

I henhold til etablering af arbejdspladser til medarbejderne på skolerne viser analysen at der kan anvendes ledige undervisningslokaler og andre ledige lokaler som dermed kan reducere eller overflødiggøre behovet for særlige bygningsmæssige tiltag til dette formål. Der kan være et behov for anskaffelse af fleksibelt inventar.

3 Anvendt metode

I det følgende redegøres for metoderne anvendt for de forskellige områder.

3.1 Skoler

Kortlægningen af skolernes lokale anvendelse skete ved en systematisk gennemgang af plantegninger/situationsplaner på tre udvalgte skoler. Samtlige lokaler på de tre skoler blev noteret i forhold til anvendelse. Efterfølgende blev de tre skoler besøgt fire gange, hvor samtlige lokaler blev noteret i forhold til aktivitet.

3.2 Områdecentre

Kortlægningen af områdecentrenes lokale anvendelse skete ved en systematisk gennemgang af plantegninger/situationsplaner på tre udvalgte områdecentre. Samtlige lokaler på de tre områdecentre blev noteret i forhold til anvendelse. Efterfølgende blev de tre områdecentre besøgt fire gange, hvor samtlige lokaler blev noteret i forhold til aktivitet.

3.3 Handicap – og psykiatrinstitutioner

Kortlægning af disse ejendomme er sket ved indledende interview med de pågældende ledere, der er tilknyttet og anvender de pågældende ejendomme. Interviewene har haft til formål at tegne et billede af, hvordan man anvender faciliteterne, herunder tidspunkter, principper for booking og variation i løbet af ugen, måneden og året. Ved interviewene blev omhandlende lokaler på de pågældende ejendomme noteret i forhold til anvendelse.

Efter gennemførelsen af interviewene, er der gennemført stikprøvebesøg ved pågældende to ejendomme. Stikprøverne er foretaget på Magneten, Kastanievej 2 og Chr. Den X's Allé 97 (Gymnastiksalen). Der er foretaget 12 besøg i løbet af en uge pr. ejendom.

Gymnastiksalen på Chr. X's Allé er endnu ikke taget helt i brug. I forbindelse med interviewene er der angivet forventet anvendelse og udnyttelse. Gymnastiksalen er besøgt i forbindelse med stikprøverne, men er ikke kortlagt, da der ikke har været aktivitet ved besøgene.

3.4 Folkeoplysningen

Kortlægningen af ejendomme under folkeoplysningen er kortlagt ved en række interview med repræsentanter fra kommunen og/eller repræsentanter fra de foreninger, der anvender de pågældende ejendomme. Interviewene har haft til formål at tegne et billede af, hvordan de forskellige foreninger anvender faciliteterne, herunder tidspunkter, principper for booking og variation i løbet af ugen, måneden og året.

Efter gennemførelsen af interviewene er der foretaget i alt 40 stikprøvebesøg på udvalgte ejendomme. Besøgene har alene haft til formål at efterprøve det billede, interviewene har givet.

4 Kortlægning af skoler

Skolerne er besøgt på varierende tidspunkter i tidsrummet ca. kl. 8.00 til ca. 15.00. Stikprøverne dækker således forskellige tidspunkter på dagen. Desuden er der foretaget interview af skolens ledelse på den enkelte skole for at afdække anvendelse af lokalerne med eksterne brugere.

Tabel 1 Stikprøveresultater Skoler

Lokaletype	Antal observationer	Antal observeret aktivitet	Udnyttelsesgrad i forbindelse med observation
Hjemmeklasselokale	306	175	57 %
Grupperum	62	11	18 %
Faglokaler	160	31	19 %
SFO lokaler	226	97	43 %
Gangarealer	28	4	14 %
Lokaler til eksterne brugere (tandlæge, sundhedsplejerske mv.)	76	18	24 %
Personalelokaler, administration o. lign	204	66	32 %
Læringscenter	12	8	67 %
Ildrætshal tilknyttet skolerne	16	5	31 %

Stikprøverne på skolerne er gennemført i en periode, hvor nogle elever har påbegyndt eksamensperioden, hvilket betyder at nogle lokaler er benyttet mindre end normalt. Det skal desuden bemærkes, at perioden for stikprøverne var med rigtig godt vejr, hvilket betød, at SFO havde mange udeaktiviteter.

Observationerne af skolerne har to interessante aspekter. For det første, at hjemmeklasselokalerne og SFO lokalerne sammen med Læringscentret er de lokaletyper, der er mest udnyttet – hvilket dog svarer til mellem 43 % og 67 %. For det andet, at grupperum, faglokaler og gangarealer er de lokaletyper der udnyttes mindst.

Anvendelse af lokalerne

Brugerne gav generelt udtryk for, at alle lokaler blev brugt i et stort omfang i hverdagen, hvilket for nogle af lokaletyperne ikke matcher med de stikprøver, der er foretaget på udnyttelsesgraden. Samtidig gav brugerne udtryk for, at lokalerne primært bliver anvendt til det, de er indrettet til og dermed giver det et generelt billede af, at rummene ikke mentalt og i deres indretning lægger op til en fleksibel brug af lokalerne med mulighed for at anvende det til flere funktioner. Observationerne på stedet understregede dette forhold.

Det blev observeret, at det generelle billede som stikprøverne viser på anvendelse og brug af faglokalerne er mere nuanceret i forhold til de forskellige typer faglokaler. Håndarbejdelokalet, sløjd og hjemkundskab var de faglokaler, der er mindst i anvendelse. Hvorimod fysik/kemi og billedkunst bliver anvendt i høj grad de fleste steder.

Der var i observationerne af de fysiske rammer overensstemmelse mellem god indretning og i hvor høj grad, rummet blev brugt. Læringscentret er et eksempel på, at med den rette indretning, der appellerer til de behov som brugerne har, bliver lokalerne taget oftere i brug.

Det skal understreges, at der er variationer på anvendelse og udnyttelse af lokalerne på den enkelte skole der ikke kommer frem her, hvilket der bør tages højde for i den videre anvendelse af de generelle billeder. Der er i analyserne af den enkelte skole inddraget observationer og betragtninger lokalt på stedet, som dermed er indarbejdet i de enkelte tiltag foreslået på den enkelte skole.

5 Kortlægning af områdecentre/træningscentre

Områdecentre/træningscentre er besøgt på varierende tidspunkter i tidsrummet ca. kl. 8.00 til ca. 15.00. Stikprøverne dækker således forskellige tidspunkter på dagen. Desuden er der foretaget interview af ledelsen på det enkelte områdecenter/træningscenter for at afdække anvendelse af lokalerne med eksterne brugere.

Tabel 2 Stikprøveresultater områdecentre

Lokaletype	Antal observationer	Antal observeret aktivitet	Udnyttelsesgrad i forbindelse med observation
Administration og mødelokaler	61	25	41 %
Aktivitetscentre	16	9	56 %
Opholdslokaler for beboer	20	4	20 %
Køkkenlokaler	33	4	12 %
Lokaler til eksterne brugere	44	15	34 %

Tabel 3 Stikprøveresultater træningscentre

Lokaletype	Antal observationer	Antal observeret aktivitet	Udnyttelsesgrad i forbindelse med observation
Administration og mødelokaler	29	15	52 %
Aktivitetslokaler	45	14	31 %
Opholdslokaler for beboer	-	-	-
Køkkenlokaler	44	13	30 %
Lokaler til eksterne brugere	151	100	34 %

Observationerne i forhold til køkkenlokaler dækker over en række forskellige køkkenlokaler, herunder kølerum mv. Netop fordi der er mange forskellige rum, bliver udnyttelsesgraden forholdsvis lav. I forbindelse med stort set alle besøgene har der været nogen aktivitet i enkelte af køkkenlokalerne. Et mere retvisende billede af disse lokaler vil kræve en egentlig analyse af funktioner og faciliteter i forhold til den produktion der finder sted.

Anvendelse af lokalerne:

Brugerne gav generelt udtryk for, at alle lokaler bliver brugt i middel omfang, hvilket for nogle af lokaletyperne ikke matcher med de stikprøver, der er foretaget på udnyttelsesgraden. Brugerne på træningscentre gav bl.a. udtryk for, at aktivitetslokalerne på træningscentre i høj grad blev benyttet i dagtimerne, men stikprøverne viser, at der er et større potentiale for udnyttelse. Samtidig gav brugerne udtryk for, at lokalerne primært bliver anvendt til det dertil indrettede og dermed fremkommer et generelt billede af, at rummene ikke mentalt og i deres indretning ligger op til fleksibel brug af lokalerne med mulighed for at anvende det til flere funktioner. Observationerne på stedet understregede dette forhold.

Der var i observationerne af de fysiske rammer overensstemmelse mellem god indretning og i hvor høj grad rummet blev brugt. På Baunehøj har man f.eks. etableret en opbevaringsvæg med god depotplads til eksterne brugere. Denne væg har stor betydning for fleksibel brug af rummet.

Det skal understreges, at der er variationer på anvendelse og udnyttelse af lokalerne på det enkelte områdecenter og træningscenter der ikke kommer frem her, og som man bør tage højde for i den videre anvendelse af de generelle billeder overordnet. Der er i analyserne af det enkelte områdecenter/træningscenter inddraget observationer og betragtninger lokalt på stedet, som dermed er indarbejdet i de enkelte tiltag, der er foreslået på den enkelte ejendom.

6 Kortlægning af handicap – og psykiatrinstitutioner

På området for social og sundhed er der foretaget kortlægning af to ejendomme: Bostedet Chr. X's Allé og Magneten på Kastanievej. Den førstnævnte er kun kortlagt i forhold til forventet anvendelse, da ejendommen på kortlægningstidspunktet var under overdragelse, og endnu ikke taget i brug. I begge tilfælde er anvendelsen kortlagt igennem interview med lederen af ejendommen.

Bostedet Chr. X's Allé vil fremover råde over ejendommen, som skal bruges af bostedets (ejendommen ligger i tilknytning til bostedet) ca. 50 beboere med autisme. Ejendommen er i to plan. I stueplan findes et multirum og et fitnessrum. Herudover findes en aflastningsbolig, et pedelkontor og et tekøkken. På førstesal planlægges indrettet en café, et større mødelokale med plads til 60 - 80 personer og et kompetencecenter. På førstesalen findes desuden endnu en aflastningsbolig.

Da ejendommen ikke er taget i brug kan vurderingen af anvendelse kun ske som forventninger. Som en naturlig følge af brugernes særlige baggrund, er der brug for en meget struktureret hverdag. Det betyder igen, at en stor del af anvendelsen vil være skemalagt. Dette giver også muligheder for, at andre brugere kan anvende lokalerne, hvis det passer ind i planlægningen. Brugernes baggrund er ikke umiddelbart forbundet med problemer i forhold til at invitere andre ind i huset. Dette kræver måske lidt struktur, men burde kunne lade sig gøre.

Ejendommen *Magneten* består af en villa i to plan med udnyttet tagetage og kælder. I stueplan findes et stort mødelokale samt et mindre lokale. Hertil kommer et depot, et kontor og et større produktionskøkken. På førstesalen findes endnu et mødelokale samt tre kontorer. På begge etager findes toiletter. Den udnyttede tagetage rummer to værelser og et pulterkammer, som dog ikke anvendes af husets brugere (uvished om hvorvidt lokalerne er godkendt til brug). Kælderen fremtræder forsømt og meget fugtig.

Ejendommen har i 15 år været anvendt af voksne udviklingshæmmede, som bor forskellige steder i kommunen i bofællesskaber/opgangsfællesskaber. Ejendommen anvendes af i alt ca. 60 udviklingshæmmede og knap 40 senhjerneskedede. Ejendommen anvendes både af bofællesskaberne enkeltvis og på tværs. Der er faste tider for aktiviteterne, som stort set foregår hele ugen. I weekenderne anvender brugerne lokalerne til f.eks. fødselsdage osv.

Umiddelbart vurderes der at være begrænsede potentialer for øget anvendelse og udnyttelse af ejendommen. Kortlægningen viser dog, at kontor og mødelokaler samt aktivitetslokalet blev benyttet i mindre grad, så der vil umiddelbart være et potentiale. Hvis eventuelle eksterne brugere skal have adgang skal det ske i tæt samarbejde med de primære brugere. Der peges på de muligheder der ligger i indførelsen af et fælles bookingsystem

Da ejendommen i forbindelse med Bostedet Chr. X's Allé på kortlægningstidspunktet ikke var taget i brug, er der kun gennemført observationer på Magneten, som er besøgt 12 gange i løbet af en uge. Tidspunkterne har varieret henover dagen fra ca. kl. 08.00 til ca. 20.00

På samtlige besøg undtagen en formiddag var der aktiviteter på adressen. I tabellen nedenfor fremgår, hvordan de forskellige lokaletyper blev anvendt i forbindelse med observationerne.

Tablet 4 Kortlægning social og sundhed

Lokaletype	Antal observationer	Antal observeret aktivitet	Udnyttelsesgrad i forbindelse med observation
Kontor	48	13	27 %
Aktivitetslokaler	12	4	33 %

Opholdsrum	12	6	50 %
Mødelokaler	12	3	25 %
Køkkenlokaler	12	6	50 %

7 Kortlægning folkeoplysningsområdet

7.1 Hvad er kortlagt

Kortlægningen af folkeoplysningsområdet er sket med en indledende interviewrunde, hvor driftsansvarlige distriktspersoner fra Lyngby-Taarbæk Kommune og/eller foreningsformænd er interviewet per telefon. Der er i alt kortlagt 27 foreninger på 23 adresser. I 23 tilfælde er den driftsansvarlige distriktsperson fra Lyngby-Taarbæk Kommune interviewet, og i 17 tilfælde er foreningsformænd interviewet. På tre af adresserne er der flere foreninger, der anvender lokalerne, og her er kun den driftsansvarlige distriktsperson fra Lyngby-Taarbæk Kommune interviewet. I seks tilfælde har det ikke været muligt at få kontakt til foreningens ansvarlige, og disse lokaliteter er dermed kun interviewet i forhold til den driftsansvarlige distriktsperson fra Lyngby-Taarbæk Kommune.

I forbindelse med kortlægningen har vi opdelt foreningerne i følgende grupper:

- Spejderforeninger
- Vandsportsforeninger
- Idrætsforeninger
- Øvrige foreninger

I det følgende præsenteres først en redegørelse for anvendelse og udnyttelsesgrad, som disse beskrives af henholdsvis foreningsformændene og de driftsansvarlige distriktspersoner fra Lyngby-Taarbæk Kommune. Dernæst redegøres for udnyttelsesgraden i form af resultater af de gennemførte stikprøver.

7.2 Redegørelse for anvendelse og udnyttelsesgrad baseret på interview

7.2.1 Hvem anvender/bruger lokalerne/bygningerne?

Spejderforeninger

Hovedparten har "egen" bygning eller "egne" bygninger stillet til deres fulde rådighed og styrer selv brugen af den. Enkelte deler ejendom med andre foreninger, som så råder over visse lokaler - spejderforeningen har egne lokaler. Enkelte står som primære bruger af en ejendom, men har lavet aftaler med andre mindre foreninger, som bruger ejendommen på tildelte tider, når den er ledig.

Belægningsgraden er i mange tilfælde lav. Hovedparten af bygningerne står tomme frem til mellem kl. 15 og 16. Det forekommer som et generelt billede af spejderbygninger i hele Lyngby-Taarbæk Kommune.

Spejdernes bygninger er tilsyneladende for hovedparten ikke med i den årlige prioritering og lokalefordeling. Foreningerne har altid - traditionelt - fået stillet bygningerne til deres fulde rådighed og forvalter selv brugen af dem.

Et enkelt sted blev der for fire til fem år siden oprettet et bookingsystem på en enkelt ejendom, som har betydet, at også spejderforeningen som primær bruger, skal booke sig ind på ejendommen/lokalerne. Inden sæsonstart melder spejderforeningen ind til Lyngby-Taarbæk Kommune, hvilke dage/tidspunkter de ønsker at benytte huset. Derefter udfærdiger Lyngby-Taarbæk Kommune aftaler med øvrige foreninger.

Der er vurderingen at der i høj grad er et potentiale i en fleksibel udnyttelse af bygningerne ligesom det bør overvejes at udarbejde ensartede procedurer for bookning af og udnyttelse af bygningerne.

Spejderforeningerne fremhæver vigtigheden af, at de fortsat er den primære bruger af ejendommen. Det er vigtigt at kunne sætte præg på rammerne, således at børnene f.eks. kan udsmykke huset med de ting, som de har lavet. Dette behov skal dog sammenholdes med mulighederne for flere brugere og mere effektiv lokaleudnyttelse.

Vandsportsforeninger

Hovedparten har "egen" bygning stillet til deres fulde rådighed og styrer selv brugen af den. Det er for

hovedparten klubben selv, som bruger faciliteterne, mens der i et vist omfang sker en udlåning til medlemmer eller klubber inden for samme sportsgren. Faciliteterne anvendes - udover primær aktivitet - til kurser, foredrag, sociale arrangementer, festligheder mv. Der er stort fokus på sporten som livsstil og netværk. Desuden har nogle foreninger aftaler med skoler mv.

Idrætsforeninger

Hovedparten har "egen" bygning stillet til deres fulde rådighed og styrer selv brugen af den. De idrætsforeninger, der er omfattet af denne kortlægning har været fodboldklubber, som således råder over både klubhus og fodboldbane(r). Egentlig er det sådan, at såfremt man har adgang til banerne, har man også adgang til omklædningen. Det er adgangen til banerne, der er styret og tilrettelagt. Der er faste træningstider/fast træningsplan. I nogle tilfælde anvendes faciliteterne -- udover primær aktivitet - til kurser, foredrag, sociale arrangementer, festligheder mv. inden for egne rækker. Medlemmer kan låne klublokaler til private formål.

Øvrige foreninger

Mange forskellige foreninger. Nogle foreninger har fået tildelt "egne" lokaler. Nogle booker sig ind på lokaler via Lyngby-Taarbæk Kommunes Bookingsystem.

7.3 Stikprøveresultater

På baggrund af interviewene i forbindelse med de 27 foreninger og deres lokaler, er der udvalgt 10 forskellige foreninger, som repræsenterer de forskellige foreningstyper og forskellige former for udnyttelsesmønstre. Stikprøverne er foretaget på tidspunkter, hvor der ifølge foreningernes besvarelser med høj sandsynlighed burde være aktivitet på lokaliteten.

Foreningstype	Antal observationer	Antal observeret aktivitet	Udnyttelsesgrad i forbindelse med observation
Spejder/naturforeninger	8	1	13 %
Vandsportsforeninger	8	6	75 %
Idrætsforeninger	8	5	63 %
Øvrige foreninger	16	6	38 %
Samlet	40	18	45 %

Samlet set var der aktiviteter i forbindelse med cirka halvdelen af de besøg, der blev foretaget. Spejder/naturforeninger falder uden for det generelle billede med en udnyttelsesgrad markant mindre end de øvrige foreningstyper.

7.3.1 Hvordan organiserer foreningerne sig?

Spejderforeninger

Det er som sådan spejdernes hus, og foreningen organiserer selv brugen af bygningerne med den nævnte undtagelse.

Vandsportsforeninger

Foreningerne har generelt selvforvaltningsaftaler på ejendommene. Klubberne sørger selv for tingene, hvis f.eks. noget går i stykker eller når græsset skal slås osv. Det er som sådan generelt foreningernes " eget" hus. Der er faste træningstider og faste arrangementer. Desuden kommer og går man, som man

har lyst alt efter interne aftaler. Der er mange brugergrupper, og medlemmerne har selv nøgler. Man er i reglen kun på vandet, når det er lyst, men der er generelt stort set altid nogen i klubhusene. Træningslokaler er meget i brug – særligt i vinterhalvåret. Muligheden for yderligere anvendelse af disse lokaler bør analyseres.

Idrætsforeninger

Det er som sådan foreningernes/fodboldklubbernes eget klubhus. Trænere m.fl. har nøgler. Forud for en ny sæson planlægges faste træningstider samt kampprogram. Muligheden for yderligere anvendelse af disse lokaler bør analyseres.

Øvrige foreninger

Nogle foreninger har fået tildelt "egne" lokaler. I disse tilfælde har foreningsmedlemmer fået udleveret egne nøgler til pågældende lokaler. Nogle booker sig ind på lokaler via Lyngby-Taarbæk Kommunes Bookingsystem.

7.3.2 Hvordan booker man?

Spejderforeninger

Spejderforeningerne booker generelt ikke, og der findes generelt ikke lister over lokalebrug. Der er et enkelt eksempel på, at booking foregår gennem Lyngby-Taarbæk Kommune, Kultur og Fritidsforvaltningen.

Vandsportsforeninger

Der er ingen bookinglister. Enkelte anvender en oprettet blog eller en oprettet Facebook-gruppe til orientering, træningsprogrammer mv.

Idrætsforeninger

Der er ingen bookinglister.

Øvrige foreninger

Der er generelt ingen bookinglister for foreninger, der har fået tildelt lokaler som står til deres rådighed. Der er derimod bookinglister/-systemer ved de ejendomme, som udlånes til flere foreninger. Enkelte anvender hjemmeside, Facebook-gruppe eller SMS til orientering, koordinering mv.

7.3.3 Har foreningen aftaler med andre foreninger, der bruger bygningen eller nogle lokaler?

Spejderforeninger

Enkelte har i samarbejde med Lyngby-Taarbæk Kommune fået aftaler med andre mindre foreninger, som bruger ejendommen på tidspunkter, hvor spejderne ikke selv benytter faciliteterne. De mindre foreninger har selv nøgler til ejendommen.

Flere spejderforeninger låner desuden deres ejendomme ud til andre spejderklubber et par timer eller en enkelt aften. Et enkelt sted udlåner i den forbindelse også foreningens kanoer. Spejderklubberne er glade for at have den fleksibilitet.

Vandsportsforeninger

Foreningerne inden for vandsport har generelt kun aftaler med andre foreninger inden for egne sportsgren. Endvidere anvendes lokalerne til uddannelse, kurser og foredrag inden for egen forening. En enkelt forening har en aftale med en anden type forening, som anvender lokaler efter forespørgsel få gange årligt.

Idrætsforeninger

Idrætsforeningerne har generelt ikke aftaler med andre foreninger vedrørende anvendelse af lokaler. Der sker dog i vinterhalvåret en koordinering i forbindelse med brug af kunstgræsbaner. Enkelte påpeger, at

man gerne vil passe på inventar mv. som er klubbens ejendele. De fysiske rammer i form af bygningerne ejes af Lyngby-Taarbæk Kommune, men inventar og øvrige ejendele er klubbens, og hvis lokalerne skal kunne bruges af mange forskellige brugere, frygter foreningerne, at disse brugere ikke vil have samme forhold til inventar. Foreningerne giver typisk deres medlemmer mulighed for at låne lokalerne til private formål.

Øvrige foreninger

Enkelte påpeger, at man gerne vil passe på inventar og klubbens ejendele, og at udlån til andre brugere derfor ikke er videre ønskeligt. De fysiske rammer i form af bygningerne ejes af Lyngby-Taarbæk Kommune, men inventar og øvrige ejendele er foreningens.

En enkelt forening har lavet en aftale med børnehaver, der gerne vil anvende pågældende bygning (som ligger meget naturskønt) i de tidsrum hvor foreningen ikke selv anvender bygningen. Børnehaverne koordinerer selv med foreningen.

Enkelte har indbyrdes aftaler om at anvende en anden forenings lokaler i særlige forbindelser og ved indbyrdes forespørgsel og aftale.

7.3.4 Kan der være flere foreninger i bygningen på samme tid?

Spejderforeninger

I tidsrum hvor spejderforeningerne anvender deres ejendomme, er hele ejendommen typisk i brug. I enkelte tilfælde har spejderne indgået aftale med anden forening, som så råder over en del af en bygning/ejendom, disse kan godt have aktiviteter på samme tid. Principielt kan foreninger godt dele brugen af en ejendom med andre (især andre spejderforeninger). F.eks. kunne flere spejderklubber råde over bygningen på hver sin ugedag. Det kræver dog meget nøje planlægning i forhold til f.eks. weekender og særlige arrangementer.

Vandsportsforeninger

Vandsportsforeningerne anvender generelt faciliteterne fuldt ud, og kan ikke umiddelbart se muligheder for at dele lokaler med andre foreninger. I enkelte tilfælde kan andre foreninger låne enkelte lokaler, men foreningerne vurderer ikke mulighed for faste aftaler om fælles brug af lokalerne.

Idrætsforeninger

I princippet kan det godt tænkes, at en forening spiller/træner fodbold, anvender baner samt omklædningsrum, samtidig med at en anden forening anvender klublokalet. Der er dog generelt ikke indgået denne form for aftaler.

Øvrige foreninger

Mulighederne varierer fra forening til forening og lokalitet til lokalitet. Generelt kan siges, at såfremt de fysiske rammer giver mulighed for det, er foreningerne positivt indstillet over for fælles anvendelse af lokaliteter.

Det er set ud fra udnyttelsesprocenterne vurderingen at der i alle foreningsejendomme er et potentiale for yderligere udnyttelse af flere brugere.

7.3.5 Er det muligt at tilvejebringe bookinglister eller lokaleskemaer?

Generet anvendes ikke bookinglister fra uge til uge, men højest generelle beskrivelser af træningstider mv. Det vil sige, at det reelt ikke er muligt at vurdere den faktiske lokaleanvendelse.

7.3.6 Varierer brugen af lokalerne i forhold til årstider eller sæson?

Spejderforeningerne

For hovedparten anvendes bygningerne lidt mere om vinteren. Om sommeren er spejderforeningerne mere udendørs.

Vandsportsforeninger

Generelt er man kun på vandet, når det er lyst, men der er stort set altid nogen i klubhusene. Træningslokaler er meget i brug – særligt i vinterhalvåret.

I vinterhalvåret anvendes klubhusene flere steder til opmagasinering og istandsættelse af både. Endvidere anvendes klublokalerne i vinterhalvåret mere til bl.a. kurser, foredrag, sprogundervisning, sociale arrangementer, festligheder mv. Der er generelt stort fokus på sporten som livsstil og netværk.

Idrætsforeningerne

Hovedparten af banerne anvendes kun i sommerhalvåret. Enkelte klubber har en kunstgræsbane og anvender denne i vinterhalvåret. En enkelt klub låner en anden klubs kunstgræsbane, men anvender egne omklædningsfaciliteter.

Enkelte klubber anvender desuden klublokalerne til bl.a. julearrangementer mv.

Øvrige foreninger

Brugen af bygninger og lokaler varierer i nogle tilfælde med skoleferierne, hvor mange er ude at rejse.

7.3.7 Hvad ser I (foreningerne) af muligheder og barrierer i forhold til andre brugere? Ser I nogen oplagte synergimuligheder og fællesskaber med andre foreninger, som I kunne have glæde af?

Spejderforeningerne

Der vurderes at kunne være synergi i at placere flere spejderklubber sammen under samme tag. Der ses et umiddelbart stort potentiale i og store muligheder for at samle flere spejderklubber i samme bygning. Der er dog en barriere i klubbernes historier og traditioner. Spejderklubberne har i et vist omfang forskelligt fokus og udgangspunkt i deres kultur og praksis.

Der ses endvidere muligheder i, at andre foreninger anvender spejderforeningernes bygninger i de dagtimer, hvor de ikke selv anvender bygningerne. Spejderklubberne vil dog gerne sikre sig, at fleksibiliteten ikke går tabt.

Enkelte steder ses desuden et potentiale i at flytte spejderklubber sammen og herved frigive plads til ældre brugergrupper i bygninger, der tager bedst højde for tilgængelighed – og i øvrigt ligger strategisk centralt placeret i forhold til de ældres nærområde. Der opleves nogle steder stor mangel på lokaler, der kan anvendes af ældre.

Flere spejderforeninger råder over to bygninger og anvender den ene meget lidt. Enkelte steder kunne spejderforeningers bygning nr. to anvendes bedre af andre brugere eller evt. sælges.

Endvidere kunne man tilsyneladende med fordel mange steder udarbejde planer for tildelinger for henholdsvis en sommer- og en vintersæson.

Vandsportsforeninger

Vandsportsfaciliteterne opleves anvendt og udnyttet i meget høj grad. Potentialer ses mest i forhold til muligheder for træning sammen med andre vandsportsforeninger.

Idrætsforeninger

Flere steder ses der potentiale for at skoler, ældre/oldboys og andre foreninger eller f.eks. bridgeklubber kunne anvende idrætsforeningers bygninger i de dagtimer, hvor de ikke selv anvender bygningerne.

Mere aktivitet vurderes endvidere at kunne virke præventivt i de lokaliteter, som er plaget af indbrud.

Øvrige foreninger

Der vurderes i nogle tilfælde at være mulighed for en optimering af lokale anvendelse i formiddagstimerne, hvor foreningerne generelt ikke anvender lokaliteterne.

Potentialer for sammenlægning af tandklinikker

Center for Sundhed og Kultur

Potentialer for sammenlægning af tandklinikker

Indholdsfortegnelse

1. Sammenfatning.....	Fejl! Bogmærke er ikke defineret.
2. Indledning og baggrund for analysen.....	6
2.1 Påkrævet udskiftning af teknisk udstyr.....	6
2.2 Tandplejeopgaven har ændret sig	7
2.3 Hjemtagelse af specialtandplejen	8
3. Modeller for Tandplejens fremtidige organisering.....	10
3.1 Modellernes strukturelle kendetegn	11
3.2 Brugernes oplevelse af tandplejetilbuddet. Case: Laura 10 år.....	12
3.3 Medarbejdernes oplevelse af tandplejetilbuddet. Case:Karen - ansat i Tandplejen ..	13
3.4 Modellernes økonomiske perspektiver	14
4. Særlige udfordringer og potentialer.....	15
4.1 Risiko for at de 16-17 årige i højere grad benytter fritvalgsordningen og ønsker at modtage tandpleje i privat praksis	15
4.2 Flere udeblivelser blandt udsatte børn.....	15
4.3 Udfordring af nærhedsprincippet	16
4.4 Tandplejen som attraktiv arbejdsplads	16
Bilag 1. Inventar- og investeringsoversigt – udskiftning af tandklinikudstyr 2014-21	18
Bilag 2. Huller hos 12-årige børn i Lyngby-Taarbæk Kommune. År 1980-2011.	22
Bilag 3. Geografisk kort over forslag til placering af tandklinikker	23
Bilag 4. Bygningsbilag – mulige placeringer og økonomiske overslag på anlæg.....	24
Bilag 5. Samlede økonomiske overslag og potentialer.....	31
Bilag 6. Tandplejens nuværende bygningsmæssige rammer	33
Bilag 7. Erfaringer med sammenlægninger i andre kommuner	35
Bilag 8. Udsatte børn og unge fordelt på skoledistrikter	36

Potentialer for sammenlægning af tandklinikker

Sammenfatning

I forbindelse med budgetaftalen for 2013-16 vedtog aftalepartierne at iværksætte "en undersøgelse af (...) effektiviseringspotentialer – både kvalitativt og økonomisk – ved at sammenlægge kommunens tandklinikker".

Nærværende undersøgelse er udarbejdet i perioden december 2013 – februar 2014 af en projektgruppe med repræsentanter fra såvel Tandplejen, Center for Sundhed og Kultur samt Center for Areal og Ejendomme. Sideløbende med projektgruppens arbejde har også Tandplejens MED-udvalg drøftet og leveret input til rapporten.

Følgende tre modeller er analyseret i undersøgelsen:

Model 1: Samle hele Tandplejen på to tandklinikker, en i Lyngby og en i Virum/Sorgenfri

Model 2: Bevare den nuværende decentrale struktur med tandklinikker på 8 skoler samt tandklinik og tandreguleringsafdeling på Toftebæksvej 8

Model 3: Samle tandklinikker i Lyngby og bevare fire skoletandklinikker i Virum/Sorgenfri

Overordnet set viser analysen, at den nuværende struktur med små fuldt udstyrede tandklinikker på alle skoler ikke understøtter løsningen af nutidens tandplejeudfordring. Børnene har i dag sjældent huller og kommer typisk til undersøgelse med 1½ års mellemrum. Desuden er kun halvdelen af tandplejens målgruppe i dag skolebørn.

Kliniksammenlægning har derfor en lang række kvalitative potentialer i form af bl.a. øget brugerservice og faglighed. Endvidere frigiver en sammenlægning ca. 700 kvm. på skolerne. På den anden side viser undersøgelsen, at en sammenlægning har store anlægsomkostninger, som, trods driftsbesparelser og mindsket køb af klinikudstyr, har en forholdsvis langsigtet businesscase.

Tandplejens tekniske udstyr er i dag nedslidt.

61 ud af Tandplejens 88 maskiner er i 2015 15 år eller ældre og er dermed stort set slidt op. Det svarer til, at knap 70 pct. af alt udstyret skal skiftes ud i 2015. At levetiden er ved at rinde ud for udstyret understreges af, at kun 5 apparater/maskiner er ældre end 20 år. Tandplejen oplever i dag dyre reparationsudgifter på apparatur og flere og flere apparater bukker under. Lindegårdsskolens klinik har lukket, da der ikke er midler til at indkøbe nyt udstyr, og der er risiko for, at det samme vil ske for andre klinikker, hvis der ikke indkøbes nyt udstyr.

I forhold til de dyre tandlægestole er billedet det samme; her skal 13 ud af 20 udskiftes i 2015. Det svarer til 65 pct. af alle tandlægestole.

En sammenlægning af klinikker mindsker behovet for nyt udstyr, da alt ikke skal dubleres. Det betyder, at geninvesteringsbehovet kun er 4 mio. kr. over de kommende år, og at de forventede udgifter til nyt udstyr falder med godt 40 pct. (fra 6,7 til 4 mio.kr.).

Udover behovet for udskiftning af meget dyrt udstyr de kommende år, har flere klinikker pt. en række driftsudfordringer. Eksempelvis har Engelsborgskolens og Lindegårdsskolens tandklinikker vedvarende indeklima- og arbejdsmiljøproblemer, og på Lundtofte skoles tandklinik gik der i efteråret ild i en nedslidt sugemotor, som var tæt på at sætte ild til skolens tag. I reformprojektet på Lindegårdsskolen er tandklinikken desuden fjernet og er ikke genplaceret i planen for skolens ombygning.

En sammenlægning muliggør **hjemtagelse af specialtandplejen.**

Specialtandpleje er et tilbud om tandpleje til borgere med varige sindslidelser og psykisk udviklingshæmning. Den nuværende klinikstruktur har hverken fysiske eller ressource-

Potentialer for sammenlægning af tandklinikker

mæssige rammer til opgaven, og den løses derfor i dag af Gentofte Kommune. En nybygning skaber de fornødne rammer til at hjemtage opgaven med en årlig effektiviseringsgevinst på 0,7 mio. kr.

Der ses følgende **kvalitative potentialer** ved tandklinikssammenlægninger i kommunen:

- **Bedre borgerservice og højere fleksibilitet** i form af klinikker, som er moderne og har åbent for henvendelse på alle hverdage. Mulighed for udvidede åbningstider og tilstedeværelse af alle faggrupper samtidigt vil give større fleksibilitet i forhold til brugernes behov.
- **Fortsat brugernært tilbud** i form af små forebyggelsesenheder på skolerne.
- **Styrket forældresamarbejde** og medansvar for børnenes tandsundhed, når forældrene kommer med børnene til tandlæge, hvilket vil gavne tandsundheden.
- **Højere kvalitet og ensartethed i tilbuddet**, da det faglige miljø styrkes med mere (tvær)faglig sparring. Samtidig vil chancen for at blive mødt af kvalificerede medarbejdere i fremtiden øges, da det er nemmere at tiltrække fagfolk på større klinikker og nyuddannede tandlæger ikke må arbejde alene på små klinikker.
- **Færre aflyste aftaler og nem adgang ved akut behandlingsbehov** da sårbarheden mindskes ved bedre personaledekning i klinikkerne (fx ved sygdom).

Desuden viser analysen følgende **økonomiske potentialer** ved klinikssammenlægninger:

- **Investeringsmæssige fordele** fordi en væsentlig del af det nedslidte tandlægeudstyr ikke behøver at blive udskiftet. En gennemgang af udstyret viser et massivt investeringsbehov i de kommende år svarende til 6,7 mio. kr. Sammenlægges klinikker falder investeringsbehovet med 40 pct. til 4 mio. kr.
- **Årlig effektiviseringsgevinst ved hjemtagelse af specialtandplejen, svarende til 0,7 mio. kr.** Den nuværende klinikstruktur har hverken fysiske eller ressourcemæssige rammer til opgaven, og den løses derfor i dag i Gentofte Kommunes specialindrettede klinik.

Analysen viser imidlertid også, at der vil være både kvalitative og økonomiske udfordringer ved en sammenlægning af tandklinikker. Eksempelvis vil transporttiden til nærmeste tandklinik øges. Med den foreslåede klinikstruktur vil ingen bruger af Tandplejen dog få mere end tre km fra skole til tandklinik (dog undtaget Taarbæk, som allerede i dag kører til Trongårdsskolen). Desuden forsøges nærhedsprincippet imødekommet ved at oprette forebyggelsesenheder på hver skole.

Forældre kan opleve det som en ulempe at skulle tage fri fra arbejde for at følge barnet til tandlæge. En bekymring kan derfor være, om dette vil medføre flere udeblivelser blandt især udsatte børn, og at flere 16-17 årige helt vil forlade den kommunale børnetandpleje. Til dette skal det bemærkes, at for langt de fleste børn og deres familier vil omfanget af besøg på tandklinikken være seks besøg i løbet af en tiårig periode. Erfaringer fra andre kommuner viser desuden, at en central klinik ikke har givet hverken flere udeblivelser fra fx sårbare grupper eller en større andel af 16-17-årige, der vælger at modtage tandpleje i privat praksis.

Mulige placeringer af tandklinikker

Konkret foreslår forvaltningen følgende placeringer:

Model 1: Én nybygget klinik i Lyngby enten på Lindegårdsskolen eller i forbindelse med "Nyt rådhus" samt én nybygget klinik i Sorgenfri i forbindelse med Hummeltofteskolen. Anlægsomkostningerne skønnes at blive 21,5 mio. kr. og indkøb af nyt udstyr 4 mio. kr.

Potentialer for sammenlægning af tandklinikker

I model 1 kan specialtandplejen hjemtages med en besparelse på 0,7 mio. kr./år. Desuden forventes en indtægt på 0,5 mio. kr./år ved fremtidig udlejning af Toftebæksvej 8.

Model 2: Udgangspunktet er her en uændret struktur med tandklinikker på 8 skoler samt en centralklinik, en tandreguleringsklinik og en røntgenklinik beliggende på Toftebæksvej 8. Omkostningerne til udskiftning af udstyr de kommende år skønnes at blive 6,7 mio. kr. De eksisterende rammer giver ikke mulighed for at etablere en specialindrettet klinik og dermed hjemtage specialtandplejen fra Gentofte Kommune.

Model 3: Én nybygget klinik i Lyngby enten på Lindegårdsskolen eller i forbindelse med "Nyt rådhus" samt en bevarelse af klinikker på fire skoler i Virumområdet. Anlægsomkostningerne skønnes at blive 14,3 mio. kr. og indkøb af nyt udstyr 5,1 mio. kr. I model 3 kan specialtandplejen hjemtages med en besparelse på 0,7 mio. kr./år. Desuden forventes en indtægt på 0,5 mio. kr./år ved fremtidig udlejning af Toftebæksvej 8.

Bibeholdes den nuværende tandklinikstruktur (model 2) forventes der i de kommende år udgifter til udskiftning af udstyr for 6,7 mio. kr. De reelle ekstraomkostninger forbundet med kliniksammenlægninger får man derfor ved at trække 6,7 mio. kr. fra anlægsudgifterne til sammenlagte klinikker. Med en sådan beregning vil investeringerne i en sammenlagt tandklinikstruktur balancere efter 10-11 år (model 3) eller 15-16 år (model 1).

Tandplejen
Center for Sundhed og Kultur & Center for Arealer og Ejendomme
Februar 2014

Potentialer for sammenlægning af tandklinikker

2. Indledning og baggrund for analysen

I forbindelse med budgetaftalen for 2013-16 vedtog aftalepartierne at iværksætte "en undersøgelse af (...) effektiviseringspotentialer – både kvalitativt og økonomisk – ved at sammenlægge kommunens tandklinikker". Undersøgelsen har afventet en delrapport fra den såkaldte lokaleundersøgelse på bl.a. skoler og institutioner, som desværre viste sig vanskelig at anvende til vurdering af tandklinikksammenlægninger. Social- og Sundhedsudvalget besluttede på den baggrund i november 2013 at fortsætte undersøgelsen af potentialerne ved sammenlægninger, idet den bygningsmæssige udredning udarbejdes af kommunens Center for Areal og Ejendomme.

Udvalget præciserede desuden, at følgende tre modeller skal analyseres nærmere:

Model 1: Samle hele Tandplejen på to tandklinikker, en i Lyngby og en i Virum/Sorgenfri

Model 2: Bevare den nuværende decentrale struktur med tandklinikker på 8 skoler samt tandklinik og tandreguleringsafdeling på Toftebæksvej 8

Model 3: Samle tandklinikker i Lyngby og bevare fire skoletandklinikker i Virum/Sorgenfri

Hovedelementerne i undersøgelsen af sammenlægningspotentialer er:

- Baggrund for analysens aktualitet
- Beskrivelse og perspektiver for modeller for fremtidig organisering
- Diskussion af modellernes udfordringer og potentialer
- Bygningsanalyser og anlægsberegninger
- Investeringsoverslag over udskiftning af Tandplejens udstyr og inventar

Undersøgelsen vedrører udelukkende den kommunale børne- og ungdomstandpleje og specialtandpleje. Omsorgstandplejen på kommunens plejecentre indgår ikke i analysen.

Analysen er udarbejdet i perioden december 2013 – februar 2014. Der har været nedsat en projektgruppe bestående af repræsentanter fra såvel Tandplejen, Center for Sundhed og Kultur samt Center for Areal og Ejendomme. Sideløbende med arbejdet i projektgruppen har Tandplejens MED-udvalg desuden drøftet og leveret input til rapporten.

Ved sammensætningen af projektgruppen blev der lagt vægt på at sikre et bredt ejerskab til rapporten blandt Tandplejens medarbejdere. Der blev derfor udpeget medarbejdere fra alle faggrupper, blandt unge og erfarne medarbejdere og så alle tandklinikker var repræsenteret enten i projektgruppen eller i MED-udvalget. I forbindelse med projektgruppens arbejde med rapporten blev der aflagt besøg på sammenlagte tandklinikker i Gentofte, Gladsaxe og Brøndby kommuner.

Spørgsmålet om sammenlægning – hvorfor er det aktuelt?

Børne- og ungdomstandplejens opgave og vilkår har ændret sig de senere år. De vigtigste ændringer og deres betydning bliver gennemgået herunder. Ligeledes beskrives behovet for udskiftning af Tandplejens tekniske udstyr, som understreger aktualiteten i at overveje den fremtidige fysiske struktur.

2.1 Påkrævet udskiftning af teknisk udstyr

Tandplejens tekniske udstyr har fungeret i langt flere år end beregnet og kræver nu ofte omfattende og dyre reparationer. En del af det tekniske udstyr kan ikke længere repareres. Et eksempel er Lindegårdsskolens tandklinik, hvor der er nedbrud af røntgenudstyr og udstyr til sterilisation af instrumenter. Det har derfor været nødvendigt midlertidigt at lukke tandklinikken og tilbyde tandpleje til skoledistriktets børn på centralklinikken på Toftebæksvej. På Lundtofte skoles tandklinik gik der i efteråret ild i tandklinikens suge-

Potentialer for sammenlægning af tandklinikker

motor, der er placeret i skunkrum under taget, og ilden var tæt på at sætte ild til taget på skolen.

Det bemærkes endvidere, at tandklinikkerne i dag fremstår nedslidte og utidssvarende. Der er alvorlige indeklima- og arbejdsmiljøproblemer på Lindegård og Engelsborgskolens tandklinik, mens klinikken på Lindegårdsskolen slet ikke er indtænkt og genplaceret i skolens ombygningsplaner. Endelig opfylder kun få af tandklinikkerne krav om handicap-adgang.

En aktuel gennemgang af Tandplejens udstyr og inventar viser behov for omfattende udskiftning de kommende år. Det skønnes, at det samlede investeringsbehov for de mest nødvendige udskiftninger er på knap 6,7 mio. kr. fordelt over de næste otte år, men med størst behov i 2015. Se tabel 1. Uddybende opgørelser findes i bilag 1.

Tabel 1: Skønnet investeringsbehov i tandplejeudstyr

	2015	2016	2017	2018	2019-21
Units (tandlægestole/enheder)	3.520.000				440.000
Røntgenudstyr på alle klinikker	648.000				
Øvrigt tandklinikudstyr (maskiner til sterilisation, kompressorer og sugemotorer)	1.515.000	4.800	57.000	124.000	416.000
Forventede udgifter – Total	5.683.000	4.800	57.000	124.000	856.000

Alle beløb er angivet i kr., ex. moms og i 2013-priser.

61 ud af Tandplejens 88 maskiner er i 2015 15 år eller ældre og er dermed stort set slidt op. Det svarer til, at knap 70 pct. af alt udstyret skal skiftes ud i 2015. At levetiden er ved at rinde ud for udstyret understreges af, at kun 5 apparater/maskiner er ældre end 20 år. Tandplejen oplever i dag, at udstyret er slidt op, der er dyre reparationsudgifter på materialet og flere og flere apparater bukker under

I forhold til de dyre tandlægestole er billedet det samme; her skal 13 ud af 20 udskiftes i 2015. Det svarer til 65 pct. af alle stole.

En så omfattende udskiftning understreger, hvorfor det er relevant at få truffet beslutning om en eventuel fremtidig sammenlægning af klinikker. Færre fysiske enheder og samling af fx røntgen og sterilisationer vil få indflydelse på mængden af indkøb. Eksempelvis vil investeringsbehovet reduceres med 40 pct. (fra 6,7 mio. kr. til 4 mio. kr.) ved en sammenlægning til to store klinikker i kommunen.

Det skal bemærkes, at tandplejen ikke har et særskilt budget til udskiftning af inventar og udstyr i større skala. Fremtidige investeringer vil derfor skulle bevilges.

2.2 Tandplejeopgaven har ændret sig

Den nuværende tandklinikstruktur med små fuldt udstyrede tandklinikker på alle kommunens skoler understøtter ikke løsningen af nutidens tandplejeudfordring. Tandplejens børne- og ungdomsgruppe har gennem årene ændret sig markant fra kun at være skolebørn til i dag at være alle børn fra 0-18 år. I dag har langt færre børn huller i tænderne (jf. bilag 2). Der ses dog en polarisering, hvor det er en lille andel af børn og unge, som bærer det meste tandsygdom. Forskellen i tandplejens opgave før og nu er illustreret i tabel 2.

Potentialer for sammenlægning af tandklinikker

Tabel 2: Tandplejens opgave i 1970-80'erne og i dag

Mål-gruppe	Børneungetandpleje i 1970-80'erne	Børneungetandpleje i dag
	Skolebørn	Alle børn og unge fra 0-18 år
Case – Anton 11 år	I 1970'erne og 1980'erne går Anton til undersøgelse og behandling på tandklinikken hver 6. måned. Der er næsten altid huller, der skal behandles. Anton modtager sammen med sine klassekammerater fluorskylninger og tandbørsteinstruktion i klassen.	I dag går Anton til undersøgelse hver 15.-18. måned. Der er sjældent huller, og Anton motiveres og instrueres til god egen-tandpleje. Hvis Anton har brug for ekstra støtte, instruktion og/eller fluorbehandling kan dette foregå i forebyggelsesfaciliteter på skolerne.

Den ændrede opgave betyder, at behovet for at kunne udføre undersøgelser og behandlinger på alle skoler ikke længere er til stede. Et relevant alternativ er derfor at etablere få, fuldt udstyrede tandklinikker med central geografisk placering og supplere disse med forebyggelsesfaciliteter (et mindre rum med spejl og vask) på skolerne. En sådan løsning kunne sammentænkes med Sundhedsplejerskernes lokale på skolerne. Denne analyse indeholder derfor ikke anlægsudgifter til dette.

Desuden afspejler Sundhedsloven i dag et fokus på *sundhedsfremme* og ikke blot forebyggelse og behandling. I praksis betyder dette bl.a., at tilgangen til borgerens sundhed er ændret. Hvor sundhedsuddannede tidligere var eksperterne, betragtes borgerne i dag som eksperter i eget liv med behov for dialog til at blive "klædt på" til at varetage egen sundhed. Tilgangen kendes også fra ældreområdet med hverdagsrehabilitering og afspejler en ændring i det "mindset", som borgeren mødes med. At arbejde med et sundhedsfremmende fokus fordrer en større børne- og forældreinddragelse, hvor forældrenes tilstedeværelse i klinikken giver mulighed for dialog og visuel læring om tandsundhed. En ændret ramme med centralt beliggende tandklinikker, hvor forældre i højere grad følger deres børn, vil kunne understøtte denne udvikling.

Sundhedsstyrelsen udgav i 2004 en rapport med anbefalinger til fremtidig klinikstruktur. En hovedkonklusion i rapporten er, at større tandplejeeenheder med et større brugergrundlag ses som forudsætning for at kunne udvikle kvalitet og faglighed i tandplejen. Sammenlægning af tandklinikker og etablering af større enheder har således i de senere år bredt sig over hele landet; også i alle Lyngby-Taarbæks omkringliggende kommuner.¹ Erfaringerne fra kommunerne er overvejende positive, omend al omstilling fra en struktur til en anden kan være en krævende proces for både brugere og medarbejdere.

2.3 Hjemtagelse af specialtandplejen

Specialtandpleje er et tilbud om tandpleje til borgere med varige sindslidelser og psykisk udviklingshæmning, der ikke kan benytte den almindelige voksentandpleje og den kommunale børneungetandpleje. Opgaven kræver en specialindrettet klinik.

I dag varetager Gentofte Kommune specialtandplejeopgaven for Lyngby-Taarbæk Kommune. Der er tilmeldt 100 borgere til ordningen og udgiften er ca. 0,7 mio. kr. årligt.

¹ Dvs. fx Gentofte, Rudersdal, Gladsaxe, Herlev, Furesø, Hørsholm og København.

Potentialer for sammenlægning af tandklinikker

Ved sammenlægning af tandklinikker til en større enhed vil det være muligt at *specialindrette* en tandklinik til opgaven, og dermed hjemtage opgaven fra Gentofte Kommune. Med den nuværende tandklinikstruktur vurderes det til gengæld ikke at være hverken fysisk eller ressourcemæssigt muligt at hjemtage opgaven.

En hjemtagelse vil give målgruppen et lokalt tilbud om tandpleje og tilbuddet kan i højere grad end i dag tilrettelægges forebyggende, i samarbejde med borgeren og dennes støttepersoner. I en sammenlagt klinikstruktur forventes specialtandplejen at kunne hjemtages via effektivisering og medføre en årlig reduktion i Tandplejens budget på 0,7 mio. kr.

Potentialer for sammenlægning af tandklinikker

3. Modeller for Tandplejens fremtidige organisering

I det følgende beskrives og perspektiveres de tre modeller i oversigtsskemaer i forhold til:

- Strukturelle kendetegn, herunder forslag til klinikkernes placering samt muligheder og begrænsninger i de forskellige modellers rammer
- Brugernes oplevelse af tandplejetilbuddet i form af casebeskrivelser om hhv. en decentral og en sammenlagt klinikstruktur
- Medarbejdernes oplevelse af tandplejetilbuddet i form af casebeskrivelser om hhv. en decentral og en sammenlagt klinikstruktur
- Modellernes økonomiske perspektiver, herunder overslag over udgifter til bygningsanlæg og nyt tandklinikudstyr samt årlige besparelspotentialer

Potentialer for sammenlægning af tandklinikker

3.1 Modellernes strukturelle kendetegn

Model 1: Etablering af to distriktstandklinikker	Model 2: Bevarelse af den nuværende struktur	Model 3: Etablering af én distriktstandklinik i Lyngby. Bevarelse af tandklinikker i Virum-området
<p>Udgangspunktet for modellen er to distriktstandklinikker, som etableres ved følgende sammenlægninger:</p> <p><i>Klinik 1:</i> Lindegårdsskolens, Engelsborgskolens, Lundtofte skoles og Trongårdsskolens tandklinikker, Tandreguleringsklinikken, Centralklinikken samt tandplejens administration. Arealbehov: netto ca. 600-650 kvm. (11 klinikker).</p> <p><i>Klinik 2:</i> Virum skoles, Hummeltofteskolens, Fuglsanggårdskolens og Kongevejens skoles tandklinikker. Arealbehov: netto ca. 300 kvm. (6 klinikker).</p> <p>Af hensyn til brugernes tilgængelighed foreslås tandklinik 1 placeret i bydelen Lyngby med en nybygning på Lindegårdsskolen el. i fbm. en udvidelse af rådhuset. Tandklinik 2 foreslås placeret i bydelen Sorgenfri med en nybygning ved Hummeltofteskolen. For geografisk kortoversigt: se bilag 3. Forslag til placeringer: se bilag 4.</p> <p>Begge tandklinikker får handicapvenlig adgang, og klinikkerne suppleres med forebyggelsesfaciliteter på folkeskolerne. Dette kræver ikke særligt udstyr, og evt. kan der deles lokale med sundhedsplejerskerne. Derved frigøres arealer på skolerne svarende til 700 kvm. (jf. bilag 6). Endvidere kan forhuset i ejendommen på Toftebæksvej 8 muligvis realiseres eller udlejes (med mindre huset udvælges til brug for storklinikken).</p> <p>Store tandklinikker har større mulighed for fleksible åbningstider, og en stor central tandklinik betyder mulighed for indretning af særlig klinik til specialtandpleje, så opgaven kan hjemtages fra Gentofte Kommune.</p>	<p>Udgangspunktet for modellen er en uændret struktur med tandklinikker på 8 skoler, en centralklinik, en tandreguleringsklinik og en røntgenklinik.</p> <p>Huset på Toftebæksvej 8 bevares dermed til centralklinik, tandregulering, administration og røntgen, hvilket blandt andet betyder, at det ikke kan realiseres.</p> <p>I denne model har mindre end halvdelen af tandklinikkerne handicapvenlig adgang.</p> <p>Den decentrale struktur betyder, at tandklinikkerne ligger nær brugernes bopæl og skole. På den anden side er brugergrundlaget i hvert skoledistrikt så lille, at 5 ud af de 8 tandklinikker holder lukket 1-4 dage om ugen (jf. bilag 6). I den nuværende struktur har ingen tandklinikker åbent efter kl. 15.</p> <p>De eksisterende rammer giver ikke mulighed for at etablere en specialindrettet klinik og dermed hjemtage specialtandplejen fra Gentofte Kommune.</p>	<p>Udgangspunktet for modellen er en delvis sammenlægning af tandklinikker. Modellen giver dermed mulighed for, at kommunen opnår en gradvis, men værdifuld, erfaring med tandklinik-sammenlægninger. En sammenlægning af de resterende tandklinikker kan evt. gennemføres senere.</p> <p>Der etableres én distriktstandklinik med placering og størrelse som klinik nr. 1 i den første model. Forslaget er således en nybygning på Lindegårdsskolen eller ved udvidelse af rådhuset.</p> <p>Derudover bevares tandklinikker på Virum skole, Hummeltofteskolen, Fuglsanggårdsskolen og Kongevejens skole.</p> <p>Den centrale tandklinik suppleres med forebyggelsesfaciliteter på alle folkeskoler. Dette kræver ikke særligt udstyr, begrænser lokalebehovet og vil derfor frigøre arealer på de fire berørte skoler.</p> <p>Som i den første model er forventningen, at Toftebæksvej 8 vil kunne realiseres eller udlejes, medmindre huset udvælges til brug for storklinikken. Hjemtagelse af specialtandplejen fra Gentofte Kommune vil også være muligt.</p>

Potentialer for sammenlægning af tandklinikker

3.2 Brugernes oplevelse af tandplejetilbuddet. Case: Laura 10 år

Sammenlagte tandklinikker	Nuværende tandklinikstruktur
<p>Når Laura hver 15.-18. måned skal have undersøgt eller behandlet sine tænder, bliver hun indkaldt via hjemmet, og hendes mor eller far tager med hende til den store moderne tandklinik, som ligger et par kilometer fra skolen. Hun kender godt klinikken, men det er alligevel trygt, at forældrene er med.</p> <p>Laura har endnu ingen huller, men har hun i en periode brug for ekstra støtte, instruktion og/eller fluorbehandling foregår dette i hendes skoles egne forebyggelsesfaciliteter, hvor hun går hen uden forældrene.</p> <p>Udover at følge Laura til tandlæge, skal forældrene også følge hendes lillebror, når han skal af sted; og selv hendes storebror på 15 år bliver faktisk også fulgt, når han går til bøjletandlæge. Tandklinikken har nu åbent hver dag og nogle dage sent på eftermiddagen, og selvom det sker, at Lauras mor skal tage fri fra arbejde, er det ikke ret tit børnene skal til tandlæge. Til gengæld gør deltagelsen hende tryk og hun får en god mulighed for at blive vejledt af tandplejens medarbejdere.</p> <p>Lauras klassekammerat, Line, har mange huller i tænderne. Faktisk er der et nyt hul næsten hver gang, hun kommer til tandlæge, og hun går oftere til tandlæge end Laura. Lines mor følger hende hen til klinikken, selv om hun har mange udfordringer i sit liv.</p>	<p>Når Laura skal have undersøgt sine tænder, bliver hun kaldt ud fra undervisningen og går selv over til skolens tandklinik. Tandklinikken er et trygt sted, selv om der går op til 1½ år mellem hendes besøg på klinikken.</p> <p>Laura har endnu ingen huller i tænderne, men skulle det ske, får hun normalt besked med hjem til sin mor og far, om at tandlægen vil lave det. Hun ved også, at hendes forældre i så fald gerne må komme med hende; men også at de normalt ikke gør det – flere af hendes venner er blevet bedøvet og behandlet, mens deres forældre var på arbejde.</p> <p>Lauras lillebror går i børnehave. Derfor bliver han stadig fulgt af forældrene til sine undersøgelser. Hendes storebror Lasse på 15 år bliver faktisk også fulgt, når han går til bøjletandlæge.</p> <p>Lauras veninde, Line, som også går i klassen, har tit nye huller i sine tænder. Laura har lagt mærke til, at Line bliver kaldt over til tandlægen oftere end de fleste, og selv om Line er lidt bange for det, der skal ske, går hendes mor meget sjældent med hende. Indimellem får Laura derfor lov at følge Line derover. Personalet prøver altid at forklare veninden, hvordan hun skal passe på sine tænder, men det er svært for Line at fortælle sin mor, at hun skal sørge for at hun får børstet tænder.</p>
Potentialer ved sammenlagt klinikstruktur:	
<p style="text-align: center;"><u>Fordele:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Styrket forældresamarbejde, da forældrene i højere grad end i dag vil komme til tandlæge med børnene og dermed kunne inddrages i tandplejen. Lærerne skal ikke længere stå for at sende børn til tandlæge. • Ensartet og bedre service i form af moderne tandklinikker, der har åbent på alle hverdage. Der vil evt. være mulighed for at udvide åbningstiderne i forhold til i dag. • Højere fleksibilitet, da alle faggrupper vil være til stede på tandklinikken hver dag, så undersøgelse, forebyggelse og behandling kan færdiggøres ved det samme eller få besøg på tandklinikken. • Brugernære forebyggelsesenheder som ligger på barnets skole. 	<p style="text-align: center;"><u>Udfordringer:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Øget fravær fra undervisning og forældre skal tage fri for at følge barnet til undersøgelse og behandling. For langt de fleste børn vil det være seks undersøgelser på tandklinikken over en tiårig periode. Det skal bemærkes, at patientrettighedslovgivningen i dag foreskriver at der skal indhentes samtykke fra forældre til alle aktiviteter på tandklinikken. • Risiko for flere udeblivelser idet børn fra udsatte familier har et højere fravær end andre børn, og ikke kan hentes i klassen til undersøgelse og behandling. Problemstillingen diskuteres i afsnit 4. • Mindre synlighed på skolerne idet tandplejens medarbejdere ikke hver dag vil bemane skolens forebyggelsesenhed.

Potentialer for sammenlægning af tandklinikker

3.3 Medarbejdernes oplevelse af tandplejetilbuddet Case: Karen - ansat i Tandplejen

Sammenlagte tandklinikker	Nuværende tandklinikstruktur
<p>Karen møder ind på samme tandklinik hver dag. Mødetiden er kl. 8-15, men af og til er arbejdstiden forskudt, så der kan tilbydes tider på tandklinikken efter kl. 15. Klinikken er personalets faste base, men derudover har alle yderligere 1-2 arbejdssteder, fordi de også kører ud på plejecentre og til forebyggelsesenheder på skolerne.</p> <p>Når borgerne møder op, er alle faggrupper (dvs. tandlæger, tandplejere og klinikassistenter) til stede på klinikken, og hver medarbejder har mindst en kollega fra sin egen faggruppe. Det mindsker sårbarheden ved personalets sygdom og det giver gode muligheder for faglig sparring og kompetenceudvikling. Det er rart, at kollegerne er fysisk til stede, når man har et fagligt tvivsspørgsmål.</p> <p>Sammen med et par kolleger er Karen desuden blevet opkvalificeret til at varetage specialtandplejen – en faglig udfordring, som hun sætter pris på.</p> <p>Fra sin tid på tandklinikken på skolen kan Karen savne de faste patienter og det kendskab til børnene, som det gav. Omvendt støtter skolernes forebyggelsesenheder et vist tilhørsforhold til børnene. Ventetiden ved udeblivelser kan være en udfordring, fordi muligheden for at kalde børn i klasserne ikke længere er muligt. På den anden side er den øgede forældrekontakt en stor fordel i arbejdet med børnenes tandsundhed, fordi de på denne måde lettere inddrages i tandplejen og fx kan få vejledning i børsteteknik.</p>	<p>Karen møder hver dag kl. 8-15. Hendes mødested varierer en del; i alt skifter hun arbejdssted tre-fire gange på en uge. Den manglende base er en anelse opslidende – hun skal forholde sig til mange steder og skiftende kulturer - men det er bl.a. nødvendigt, fordi de tandklinikker, hun er tilknyttet, ikke har åbent alle ugens dage.</p> <p>Når Karen arbejder, har hun typisk 2-3 kolleger på tandklinikken, men sjældent én fra hendes egen faggruppe. Det er heller ikke altid, at alle faggrupper er repræsenteret. Det er sårbart ved sygdom, hvor patienterne typisk må aflyses. Faglig sparring med kolleger foregår typisk over mail eller telefon.</p> <p>Karen er glad for det kendskab, hun har til børnene, som er fast tilknyttet hende og kollegerne. Ved udeblivelser er det også forholdsvist nemt at kalde andre børn fra klassen over på tandklinikken, så spildtid minimeres. På den anden side ser hun stort set aldrig forældrene ved undersøgelser og behandling. Det savner Karen, for det er langt nemmere at inddrage og vejlede, når man kan vise, hvordan tænderne skal passes.</p>
Potentialer ved sammenlagt klinikstruktur:	
<p style="text-align: center;"><u>Fordele:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Bedre faglig sparring med daglig dialog og mulighed for sidemandsop-læring ved faglige udfordringer. • Fleksibel hverdag med mulighed for enten specialisering inden for interesseområder eller mere spredning i arbejdsopgaver. Desuden øget fleksibilitet ved personalesygdom og mulighed for variable mødetider. • Styrket forældresamarbejde, da forældrene i højere grad end i dag vil komme til tandlæge med børnene og dermed kunne inddrages i tandplejen. • Fast base for hver medarbejder og færre arbejdssteder at forholde sig til. • Nem adgang til alt relevant udstyr i en stor klinik. Fx avanceret røntgenapparat. 	<p style="text-align: center;"><u>Udfordringer:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Risiko for spildtid ved udeblivelser, idet børn ikke kan hentes i klasserne. Problemstillingen diskuteres i afsnit 4. • Risiko for kamp om at få ydertider ved en øget forældredeltagelse. • Mindre kendskab til børnene, da behandlerne kan variere fra gang til gang.

Potentialer for sammenlægning af tandklinikker

3.4 Modellernes økonomiske perspektiver

Model 1: Etablering af to distriktstandklinikker	Model 2: Bevarelse af den nuværende struktur	Model 3: Etablering af én distriktstandklinik i Lyngby. Bevarelse af tandklinikker i Virum-området
<p>Samlet skøn:</p> <p>Anlægsudgifter 25,5 mio. kr. Herunder - 2 bygningsanlæg 21,5 mio. kr. - udskiftning af udstyr 4,0 mio. kr.</p> <p>Besparespotentialer 1,2 mio. kr./år Herunder - hjemtaget specialtandpleje 0,7 mio. kr./år - anslået huslejeindtægt 0,5 mio. kr./år</p> <p>Med nuværende tandklinikstruktur forventes udgifter til udskiftning af udstyr på 6,7 mio. kr. Merudgiften ved en sammenlægning i model 1 er dermed: 25,5 mio. kr. - 6,7 mio. kr. = 18,8 mio. kr. Modellens skøn for årlige besparelser på 1,2 mio. kr. betyder, at anlægsinvesteringerne på 18,8 mio. kr. vil balancere med en tidshorisont på 15-16 år.</p>	<p>Samlet skøn:</p> <p>Anlægsudgifter 6,7 mio. kr. Herunder - bygningsanlæg 0 mio. kr. - udskiftning af udstyr 6,7 mio. kr.</p> <p>Besparespotentialer 0 mio. kr./år</p> <p>Skøn for udgifter til anlæg og udstyr på 8 skoleklinikker og en centralklinik m. bl.a. tandregulering:</p> <p>Der er ingen udgifter til bygningsanlæg, men investeringer i units, udstyr m.v.</p> <p>Udgiftsskøn for tandklinikudstyr: perioden 2014-21 6,7 mio. kr.</p> <p>En serviceanalyse af den kommunale tandpleje fra 2012 viste, at Lyngby-Taarbæk Kommune siden 2009 har reduceret Tandplejens driftsbudget med 10 pct. Kommunens udgift pr. barn er i dag lavere end både sammenlignelige kommuner, Region hovedstaden og landet som helhed. Set i lyset heraf vurderes der ikke at være et besparelspotentiale ved fortsættelse af den nuværende tandklinikstruktur.</p> <p>I alt skøn for årlig besparelse: 0 mio kr/år</p> <p><i>Bemærk: uddybede beregninger findes i bilag 1</i></p>	<p>Samlet skøn:</p> <p>Anlægsudgifter 19,4 mio. kr. Herunder - 1 bygningsanlæg 14,3 mio. kr. - udskiftning af udstyr 5,1 mio. kr.</p> <p>Besparespotentialer 1,2 mio. kr./år Herunder - hjemtaget specialtandpleje 0,7 mio. kr./år - anslået huslejeindtægt 0,5 mio. kr./år</p> <p>Med nuværende tandklinikstruktur forventes udgifter til udskiftning af udstyr på 6,7 mio. kr. Merudgiften ved en sammenlægning i model 3 er dermed: 19,4 mio. kr. - 6,7 mio. kr. = 12,7 mio. kr. Modellens skøn for årlige besparelser på 1,2 mio. kr. betyder, at anlægsinvesteringerne på 12,7 mio. kr. vil balancere med en tidshorisont på 10-11 år.</p> <p>Skøn for udgifter til anlæg og udstyr på én storklinik og 4 bevarede skoleklinikker:</p> <p><i>Anlæg af Storklinik (svarende til Klinik 1)*:</i> Nybygning på Lindegårdsskolen el. i forbindelse med "Nyt Rådhus" 14,3 mio kr.</p> <p><i>Udskiftning af tandklinikudstyr:</i> Perioden 2014-2021 5,1 mio kr.</p> <p>I alt skøn for anlægudgifter: 19,4 mio. kr.</p> <p>Skøn for besparelspotentialer ved en storklinik og 4 skoleklinikker:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Årlig besparelse på hjemtaget Specialtandpleje: 0,7 mio kr/år • Forventet årlig huslejeindtægt for forhuset på Toftebæksvej 8: 0,5 mio kr/år <p>I alt skøn for årlig besparelse: 1,2 mio kr/år</p> <p><i>Bemærk: uddybede beregninger findes i bilag 5</i></p>

Note: alle priser er opgivet i 2013-prisniveau og er ex. moms.

* Nybygning på Lindegårdsskolen/Rådhuset forslås i fht. Toftebæksvej 8 ud fra samlede fordele og ulemper (jf. bilag 4), herunder mulighed for at hente investeringen hurtigst hjem.

Potentialer for sammenlægning af tandklinikker

4. Særlige udfordringer og potentialer

Den politiske drøftelse af "Notat om mulige scenarier og potentialer for sammenlægning af tandklinikker" i november 2013 samt projektgruppens arbejde med rapporten har peget på en række potentielle udfordringer ved at sammenlægge tandklinikker. Fire af disse dilemmaer drøftes kort herunder:

- Risiko for at de 16-17 årige i højere grad benytter fritvalgsordningen og ønsker at modtage tandpleje i privat praksis
- Flere udeblivelser blandt udsatte børn
- Udfordring af nærhedsprincippet
- Tandplejen som attraktiv arbejdsplads

4.1 Risiko for at de 16-17 årige i højere grad benytter fritvalgsordningen og ønsker at modtage tandpleje i privat praksis

I en sammenlagt tandklinikstruktur er der ikke længere en geografisk tilknytning til barnets skole, og forældrene forventes at følge barnet til undersøgelse og behandling indtil 5. klasse. I en sådan struktur kunne man forestille sig, at flere forældre vil forlade den kommunale børnetandpleje, fordi de finder det nemmere at samle hele familiens tandpleje hos én privatpraktiserende tandlæge.

Reglerne for fravalg af kommunal tandpleje og tilvalg af andet behandlingstilbud er:

0-15 årige: Valg af privat tandlægepraksis medfører fuld egenbetaling

16-17 årige: Valg af privat tandlægepraksis er uden egenbetaling

Der er i dag kun begrænset mulighed for at vælge andre kommuners tandplejetilbud

Indtil 2012 fik familierne 65 pct. tilskud ved 0-15 åriges valg af privat praksis. Selv med denne mulighed blev ordningen dog kun benyttet i et meget lille omfang (under 1 pct.).

Projektgruppen var i januar 2014 på besøg på sammenlagte tandklinikker i Gentofte, Gladsaxe og Brøndby kommuner. Tilbage meldingen herfra var samstemmende, at kliniksammenlægninger *ikke* har medført en stigning i de unges brug af fritvalgsordningen. De ændrede tilskudsregler fra 2013 har tværtimod betydet, at flere fritvalgsbørn er vendt tilbage til den kommunale tandpleje i dag. Desuden er vurderingen, at Tandplejens tidlige praksis med undersøgelser og behandlinger fra børnehvealderen betyder, at familierne kender stedet og finder det naturligt at lade barnet fortsætte dér, indtil det er 18 år.

4.2 Flere udeblivelser blandt udsatte børn

Ved tandklinikernes udflytning fra skolerne vil børnenes fremmøde til undersøgelse og behandling kræve øget forældredeltagelse og en øget transporttid. En bekymring er derfor, om dette vil medføre flere udeblivelser blandt især udsatte børn, og dermed en negativ påvirkning af tandsundheden. Bekymringen bygger bl.a. på erfaringer fra Lundtofte skole, hvor udeblivelser i dag er en udfordring.

Erfaringen i de tre kommuner, som Tandplejen besøgte, er imidlertid klar. Udeblivelser blandt udsatte børn opleves ikke som en større udfordring i en sammenlagt klinikstruktur; heller ikke i Brøndby og Gladsaxe kommuner som har forholdsvis flere sårbare familier end Lyngby-Taarbæk Kommune. Faktisk har Brøndby Kommune oplevet et fald i udeblivelser efter samling af tandklinikker.

Erfaringen er, at den entydige placering af ansvaret for tandpleje på forældrene har gjort, at forældrene har taget ansvaret på sig. Samtidig har en direkte dialog med forældrene ved udeblivelser vist sig effektiv. Desuden virker præciseringen som en lettelse i forhold til skolelærerne, som ikke længere står med ansvaret for, at børnene kommer til tandlæge.

Sammenlægges tandklinikker i Lyngby-Taarbæk Kommune kan udeblivelser imødekommes ved at placere klinikkerne tæt på sårbare grupper. Det er bl.a. på den baggrund, at der peges på placering af tandklinikker ved Lindegårdsskolen og højhusene i Sorgenfri (v. Hum-

Potentialer for sammenlægning af tandklinikker

meltofteskolen). Tabellen i bilag 8 viser, at det især er ved disse skoledistrikter, der bor udsatte børn.

Desuden kan forebyggelsesenheder på alle skoler sikre nærhed og er dermed særligt rettet mod de sårbare børn. Brøndby Kommune har med succes indarbejdet sådanne forebyggelsesenheder i deres sammenlagte tandklinikmodel.

For at imødegå udfordringen yderligere vil det være muligt at arbejde med følgeordninger på skolerne. Konceptet kendes allerede i dag på Skt. Knud Lavards Skole, hvor større børn følger små, til tandklinikken på Toftebæksvej 8.

Endelig kan det overvejes at afsætte budgetmidler til en særlig taxa/busordning, som er målrettet de sårbare børn. Brøndby og Gladsaxe kommuner har aldrig haft en sådan ordning, mens Gentofte havde én de første par år efter deres sammenlægninger. I praksis blev ordningen i Gentofte dog ikke brugt, og den er derfor nedlagt i dag.

4.3 Udfordring af nærhedsprincippet

Det kan have værdi, at kommunale velfærdstilbud findes i brugernes nærmiljø – dvs. at brugerne bliver mødt "der hvor de er". At tandklinikkerne er synlige i børnenes hverdag på skolen, og at personalets kendskab til det enkelte barn er stort.

På den anden side viser erfaringerne i det øvrige sundhedsvæsen, at mange borgere ønsker at flytte sig geografisk efter bedre behandlingstilbud og fleksible åbningstider, ligesom tendensen hos de almene læger går fra solopraksis til fælles lægehuse.

Sammenlægges Tandplejen med klinikker i Lyngby og Sorgenfri vil den maksimale afstand fra et barns skole til en tandklinik blive 3 km.² Desuden bevares en del af forebyggelsen på skolerne ved etablering af forebyggelsesenheder, som eksempelvis kan ligge i sundhedsplejerskens lokale. For langt de fleste børn og deres familier vil omfanget af besøg på tandklinikken kun være seks besøg i løbet af en tiårig periode.

Oplevelsen i både Gentofte, Gladsaxe og Brøndby kommuner er, at kun få brugere har klaget i tiden efter sammenlægningerne, og at tabet af geografisk nærhed til brugerne er opvejet af en række fordele. Det gælder især øget faglighed og forældreinddragelse, udvidede åbningstider og en større mulighed for at færdigbehandle patienterne på ét besøg, fordi alle fagligheder er til stede. Alt i alt vurderes det således, at en samling på få klinikker lettere sikrer et ensartet højt kvalitetsniveau i forhold til mulighederne i en decentral tandklinikstruktur.

I forhold til de fysisk og psykisk handicappede borgere som i dag modtager specialtandpleje i Gentofte Kommune, vil en hjemtagelse af tilbuddet til Lyngby-Taarbæk desuden betyde, at netop denne sårbare gruppe får et mere lokalt tilbud end hidtil.

4.4 Tandplejen som attraktiv arbejdsplads

Autorisationsreglerne for tandlæger foreskriver, at nyuddannede tandlæger skal have mulighed for daglig supervision og sparring fra kolleger med erfaring.

Dette forhold udfordrer Lyngby-Taarbæks nuværende struktur, hvor der kun er plads til få medarbejdere ad gangen på tandklinikkerne.

Samles medarbejderne på få tandklinikker vil det give bedre mulighed for at tage elever og modtage borgere i jobprøvning. Endvidere vil der være større mulighed for jobglidning mellem faggrupperne, hvilket kan give mere fleksibilitet i arbejdsopgaverne og dermed chance for større arbejdsglæde og lettere personalerekruttering.

Samtidig viser praksis i Brøndby Kommune, at patientaflysninger ved personalesygdom kan undgås, fordi det er muligt at dække hinandens fravær.

For nogle medarbejdere vil en sammenlægning af tandklinikker på den anden side opleves som en ulempe. Det kan være svært at skulle forlade et tilvant arbejdssted, som man trives på, og nogle vil måske finde det udfordrende at være mange medarbejdere samlet på ét sted.

² Undtaget Taarbæk Skole. Børnene har i dag 6 km. til Trongårdsskolen, hvor de går til tandlæge. Til Lyngby vil der være en afstand på 7,5 km.

Potentialer for sammenlægning af tandklinikker

Erfaringerne fra de tre besøgskommuner er, at alle bekymringer skal tages alvorligt ved en sammenlægning, og at medarbejdernes inddragelse i forandringsprocessen er vigtig.

Potentialer for sammenlægning af tandklinikker

Bilag 1. Inventar- og investeringsoversigt – udskiftning af tandklinikudstyr 2014-21

Al apparatur i Tandplejen er gennemgået. Levetiden er vurderet på baggrund af Tandplejens generelle erfaring og er drøftet med dentalfirmaet Plandent.

Der er indlagt et "konservativt skøn" for levetid. Typisk vurderes materiel at holde 10-15 år. Dog vurderes udstyr til sterilisering at holde 10 år.

Engelsborg	årgang	levetid	2015	2016	2017	2018	2019 -21
Tandlægestol	2004	2019					220.000
Tandlægestol 1992		2007	220.000				
Steril 1995		2005	57.000				
Steril 1995		2005	42.000				
Steril 1998		2008	57.000				
kompressor	2005	2020					22.000
Sugemotor	2003	2018				32.000	
Røntgen 1992		2015	72.000				
opvaskemaskine	2005	2020					70.000

Fuglsanggård	årgang	levetid	2015	2016	2017	2018	2019 -21
Tandlægestol 2000		2015	220.000				
Tandlægestol 1997		2012	220.000				
Steril 2004		2014	57.000				
opvaskemaskine	2005	2020					70.000
Steril 2012		2014	42.000				
kompressor 1987		2002	22.000				
Sugemotor		2015	32.000				
Røntgen 1992		2015	72.000				

Potentialer for sammenlægning af tandklinikker

Kongevejen	årgang	levetid	2015	2016	2017	2018	2019 -21
Tandlægestol 2000		2015	220.000				
Tandlægestol 1997		2012	220.000				
Steril	2009	2019					57.000
Opvaskemaskine	2005	2020					70.000
Steril 1996		2006	42.000				
kompressor 1997		2012	22.000				
Sugemotor		2015	32.000				
Røntgen 1996		2015	72.000				
Steril	1995	2005	57.000				

Centralklinik T8	årgang	levetid	2015	2016	2017	2018	2019 -21
Tandlægestol 2000		2005	220.000				
Tandlægestol	2005	2020					220.000
Steril 1996		2006	57.000				
Steril 1996		2006	42.000				
Steril	2007	2017			57.000		
kompressor	2003	2018				22.000	
Sugemotor	2011	2026					
Røntgen 2010		2015	72.000				
Røntgen	2006						
Opvaskemaskine	2009	2024					

Lindegård	årgang	levetid	2015	2016	2017	2018	2019 -21
Undersøgelsesklinik							
Tandlægestol		2012	220.000				
Tandlægestol							
Steril 2001		2014	42.000				
Opvaskemaskine	?	2014	70.000				
Steril	?	2014	42.000				
kompressor	?	2015	22.000				
Sugemotor 2004		2019	32.000				
Røntgen 1993		2015	72.000				

Potentialer for sammenlægning af tandklinikker

Lundtofte	årgang	levetid	2015	2016	2017	2018	2019 -21
Tandlægestol	2013	2028					
Tandlægestol 2000		2015	220.000				
Steril	2012	2022					
Steril 2005		2015	57.000				
opvaskemaskine	2005	2020					70.000
kompressor	2011	2026					
Sugemotor gammel		2010	32.000				
Røntgen 1996		2015	72.000				
	2006 2016			4.800			

Trongården	årgang	levetid	2015	2016	2017	2018	2019 -21
Tandlægestol	2010	2025					
Tandlægestol 1997		2012	220.000				
Opvaskemaskine	2008	2023					
Steril 1998		2008	42.000				
Steril	2010	2020					57.000
kompressor 1997		2012	22.000				
Sugemotor 1997		2012	32.000				
Røntgen 2002		2015	72.000				
Steril 1996		2011	42.000				

Hummeltofte	årgang	levetid	2015	2016	2017	2018	2019 -21
undersøgelsesklinik							
Tandlægestol 1997		2012	220.000				
Tandlægestol							
Steril 1996		2011	42.000				
Steril 1995		2010	57.000				
Steril gammel		2014	57.000				
kompressor gammel		2014	22.000				
Sugemotor gammel		2014	32.000				
Røntgen 1997		2015	72.000				
Opvaskemaskine	2003	2018				70.000	

Potentialer for sammenlægning af tandklinikker

Virum	årgang	levetid	2015	2016	2017	2018	2019 -21
Tandlægestol 1996		2011	220.000				
Tandlægestol 1996		2011	220.000				
Tandlægestol	2013	2028					
Opvaskemaskine	2013	2028					
Steril 1996		2006	42.000				
Steril		2015	57.000				
kompressor 2008		2023	32.000				
Sugemotor 2008		2023	22.000				
Røntgen 2015		2015	72.000				

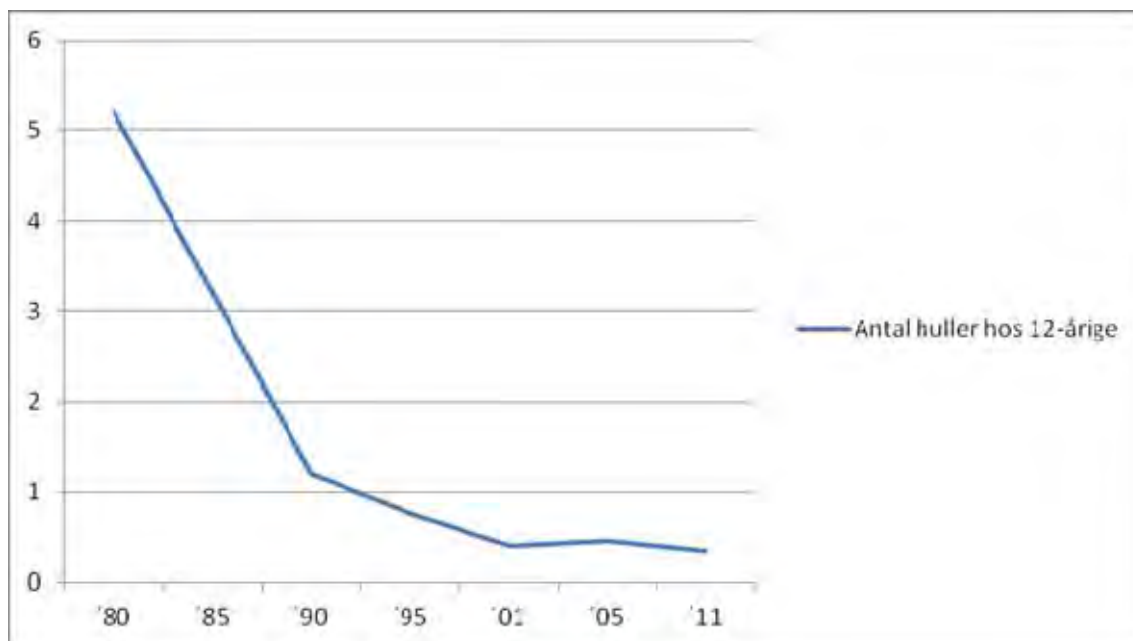
Tandreguleringen	årgang	levetid	2015	2016	2017	2018	2019 -21
Tandlægestol 1996		2012	220.000				
Tandlægestol 1996		2012	220.000				
Tandlægestol 2003		2018	220.000				
Tandlægestol 1996		2012	220.000				
Opvaskemaskine	2007	2022					
Steril 2005		2015	57.000				
Steril 1995		2010	57.000				
steril 1996		2011	42.000				

I alt

5.683.000	4.800	57.000	124.000	856.000
-----------	-------	--------	---------	---------

Potentialer for sammenlægning af tandklinikker

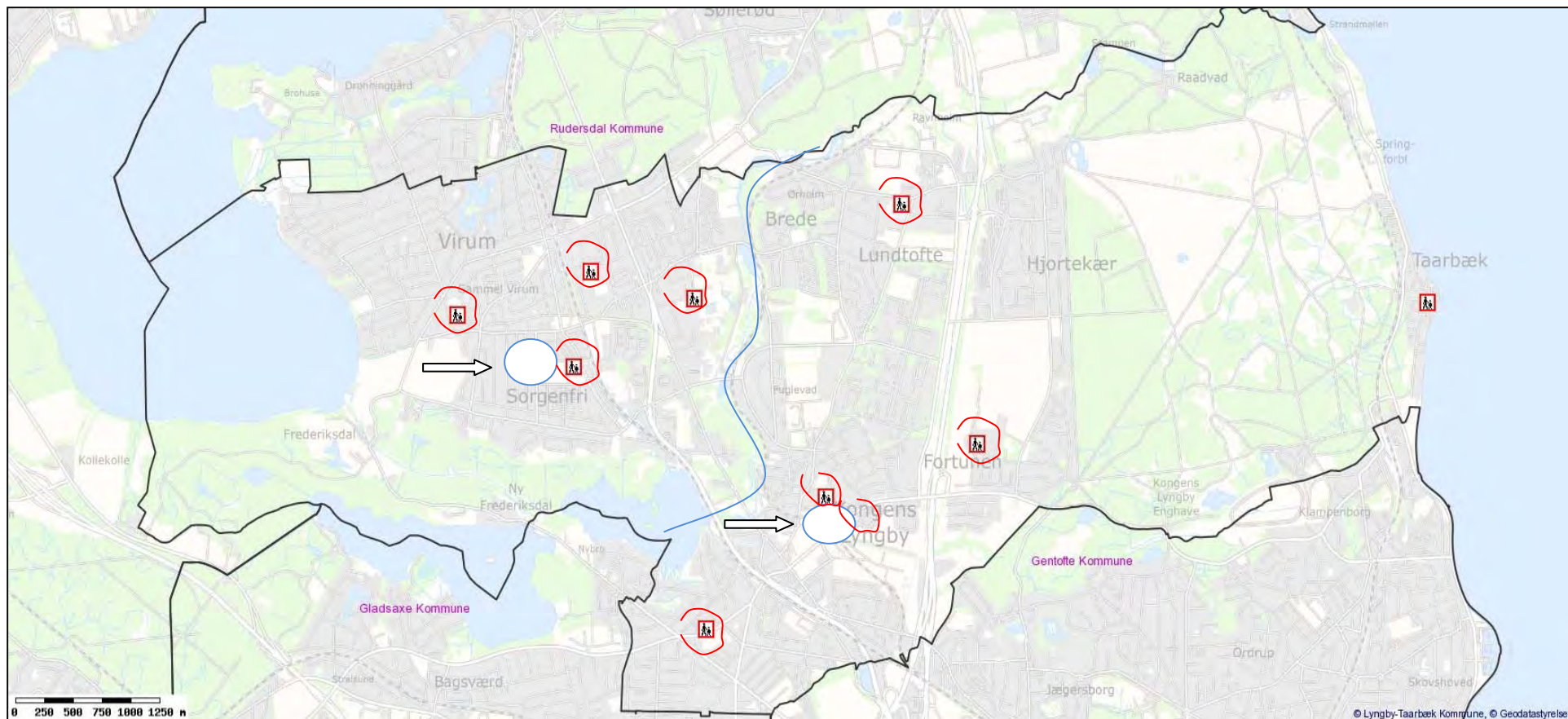
Bilag 2. Huller hos 12-årige børn i Lyngby-Taarbæk Kommune. År 1980-2011.

Kilde: Sundhedsstyrelsens Centrale Odontologiske Register

Potentialer for sammenlægning af tandklinikker

Bilag 3. Geografisk kort over forslag til placering af tandklinikker

○ = Forslag til placering af store tandklinikker i en sammenlagt struktur

○ = Nuværende tandklinikkers placering

Potentialer for sammenlægning af tandklinikker

Bilag 4. Bygningsbilag – mulige placeringer og økonomiske overslag på anlæg

I samarbejde med kommunens Center for Areal og Ejendomme er der foretaget en bygningsmæssig vurdering af muligheder for placering af tandklinikker i en sammenlagt klinikstruktur. Analysen har været koncentreret om lokaliteter i Lyngby samt Virum/Sorgenfri.

I alt tre lokaliteter i Lyngby er beskrevet, mens der for Virum/Sorgenfri er beskrevet én mulig lokalitet beliggende ved Hummeltofteskolen. Bygningsmuligheder på Virum skole, Fuglsangårdskolen og Sorgenfriskolen er også blevet undersøgt. Ingen af disse lokaliteter vurderes dog realistiske i forhold til etablering af en tandklinik på ca. 350 kvm.

Det understreges, at der ikke er foretaget egentlige bygningsanalyser med eksempelvis beregning på statik/etagers bæreevne, da sådanne analyser kræver særskilte budgetmidler.

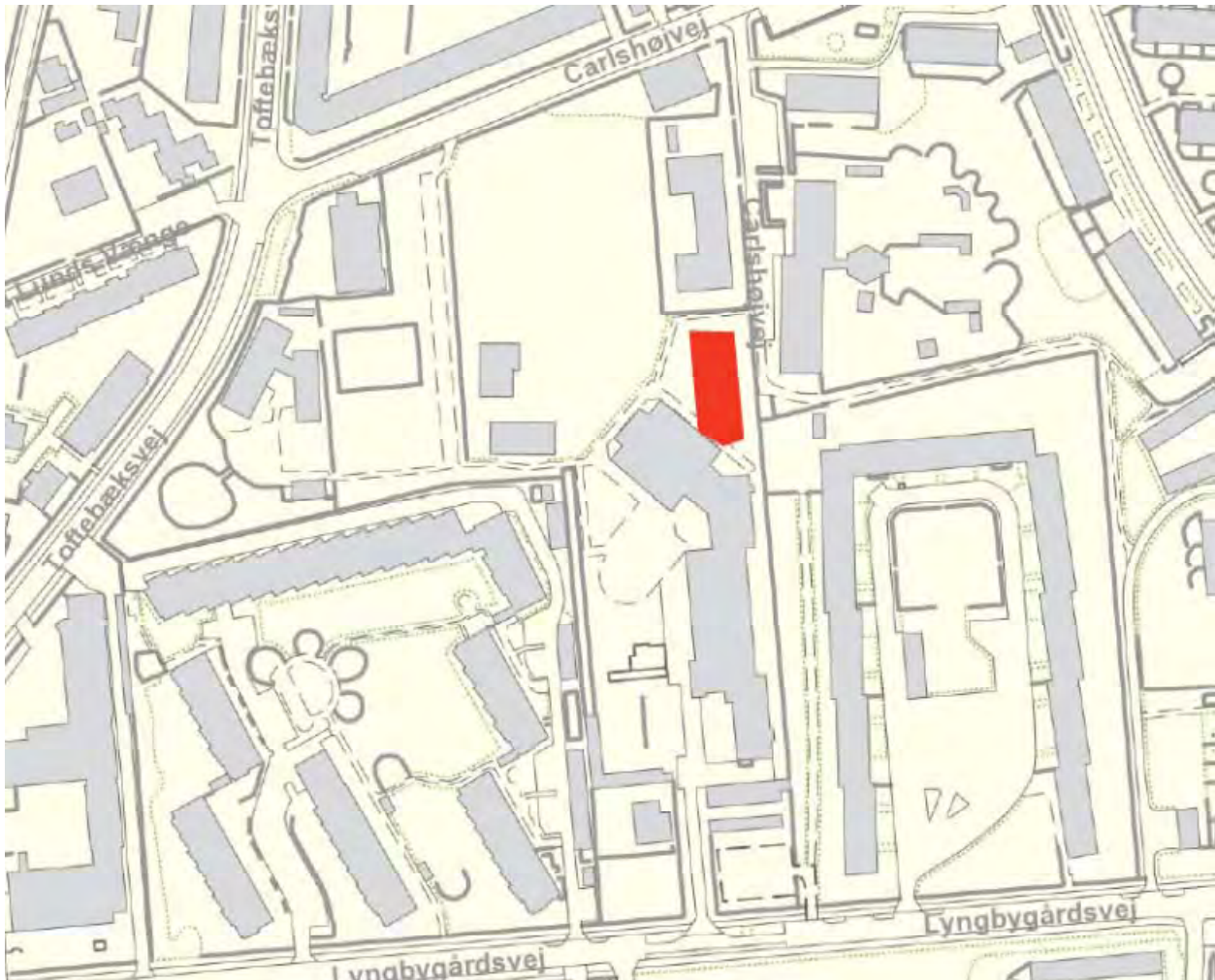
I bilaget præsenteres lokaliteternes geografiske placeringer samt de økonomiske skøn for anlæg i form af om- eller nybygninger. Udgifter til flytning og installation af tandklinikudstyr fremgår af bilag 5. Der er forbehold og forskellige overvejelser, som gør sig gældende ved hver bygningsmulighed. Disse er beskrevet i forbindelse med præsentationen.

De præcise arealbehov afhænger af indretningsmulighederne, herunder bærende vægge, fordeling af gangarealer, vinduespartier og trappeopgangens placering. Det skal være muligt at etablere maskinrum og installationer til kompressor og sugemotor i kælderetage eller i et rum uden for klinikken med rørføring til klinikker og tandlægeunits. Der skal etableres nødvendig beskyttelse mod røntgenstråling i form af fx bly omkring røntgenanlæg.

Potentialer for sammenlægning af tandklinikker

Forslag til placering af distrikt 1 med 11 klinikker, ca. 700 kvm.

Alle priser er ex. moms.

Forslag 1a

Lindegårdsskolen

Tandplejen indarbejdes i det nye skoleprojekt og kan være klar, når skoleombygningen er færdig i 2015/16.

Byggeomkostninger for tandplejen ex. tandlægeudstyr: 700 m² á 20.000 kr.: 14 mio. kr.

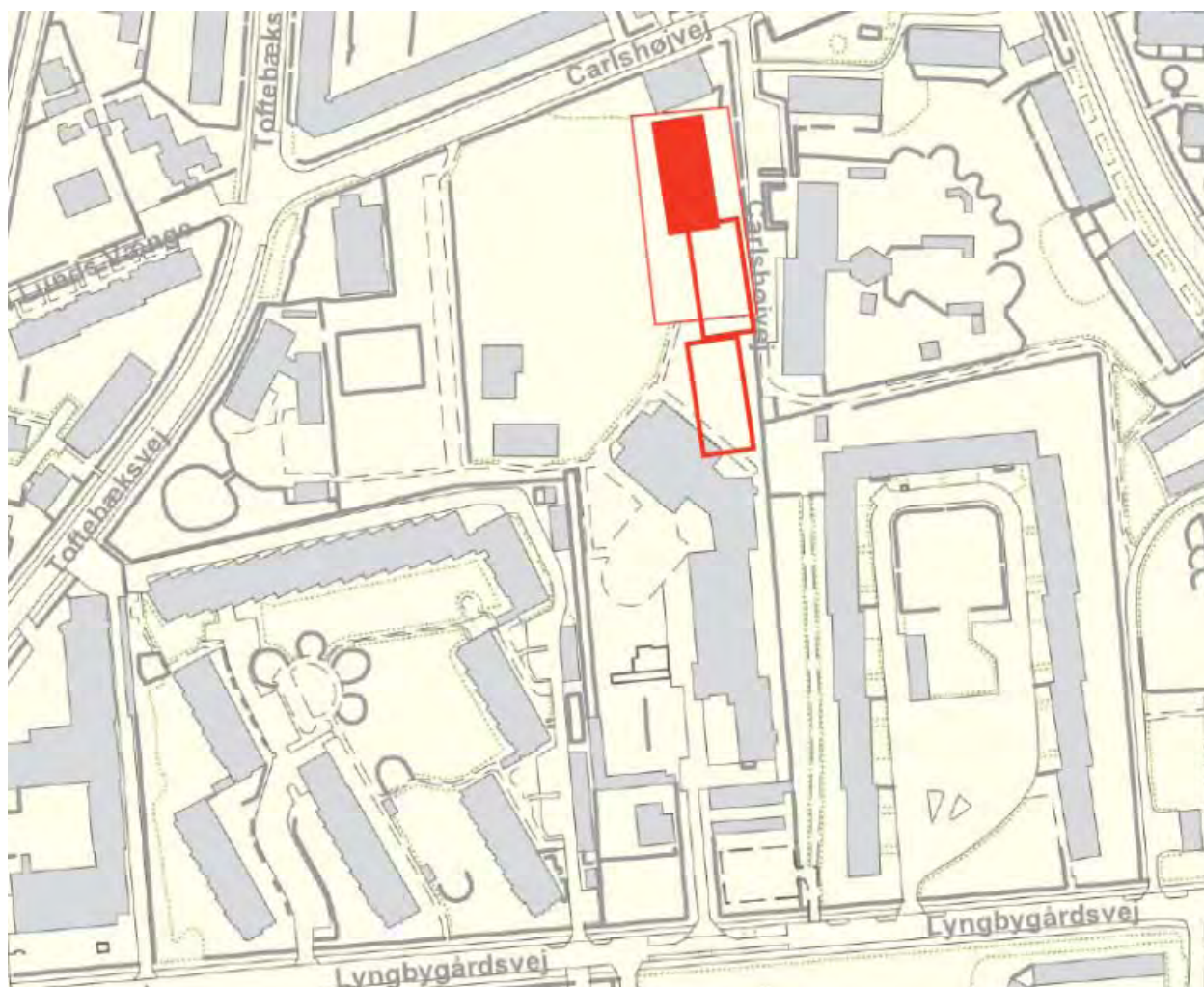
Fordele:

Ligger centralt i Lyngby og sammen med en skole. Kan indrettes præcist til tandplejen, dvs. ingen spildte m² – bygningen kan muligvis gøres mindre.

Ulemper:

Ingen.

Potentialer for sammenlægning af tandklinikker

Forslag 1b Lindegårdsskolen

Fritidsklubben, Carlshøjvej 8 og tandplejen indarbejdes i det nye skoleprojekt og kan være klar i 2015/16.

Byggeomkostninger for tandplejen ex. tandplejeudstyr: 700 m² á 20.000 kr. 14 mio. kr.

Fordele:

Ligger centralt og sammen med skolen. Kan indrettes præcist til tandplejen, ingen spildte m² – kan muligvis gøres mindre.

Ulemper:

Ingen.

Potentialer for sammenlægning af tandklinikker

Forslag 2

Toftebæksvej 8 – forhus og baghus

Forhuset benyttes i dag af Tandplejen, mens Baghuset anvendes således:
Stueetagens lokaler anvendes af Arbejdsmarkedsafdelingen til samtaler mv.

1. sal lejes ud som erhvervslejemål. Pt. til en privat fysiurgisk klinik.
2. (øverste) etage anvendes til kommunes motionscenter Fun-Fit med åbningstid fra kl. 6 – 23 alle ugens syv dage.

Hver etage i baghuset er på 198 m², heraf en del trappeareal. Der er handicapadgang via elevator til alle tre etager i baghuset.

Ved en benyttelse af huset til en stor tandklinik kræves det, at lejer i baghuset opsiges og Arbejdsmarkedsafdelingen flyttes til rådhuset, når det er udvidet i sommeren 2016. Herefter kan de to ledige etager i baghuset og to etager i forhuset inddrages. Kan være indflytningsklart i efteråret 2016.

Ombygningspris ex. tandklinikudstyr: 730 m² á 15.000 kr.

11 mio. kr.

Fordele:

Ligger centralt.

Det meste af stueetagen i forhuset vil blive ledig og kan bruges til anden anvendelse.

Ulemper:

Der eksisterer ikke-realiserede planer for privat byggeri i området omkring Gasværksvej, som muligvis også omfatter denne bygning/areal.

Der vil være en tabt årlig indtægt fra udlejning af baghusets 1. sal på 0,2 mio. kr.

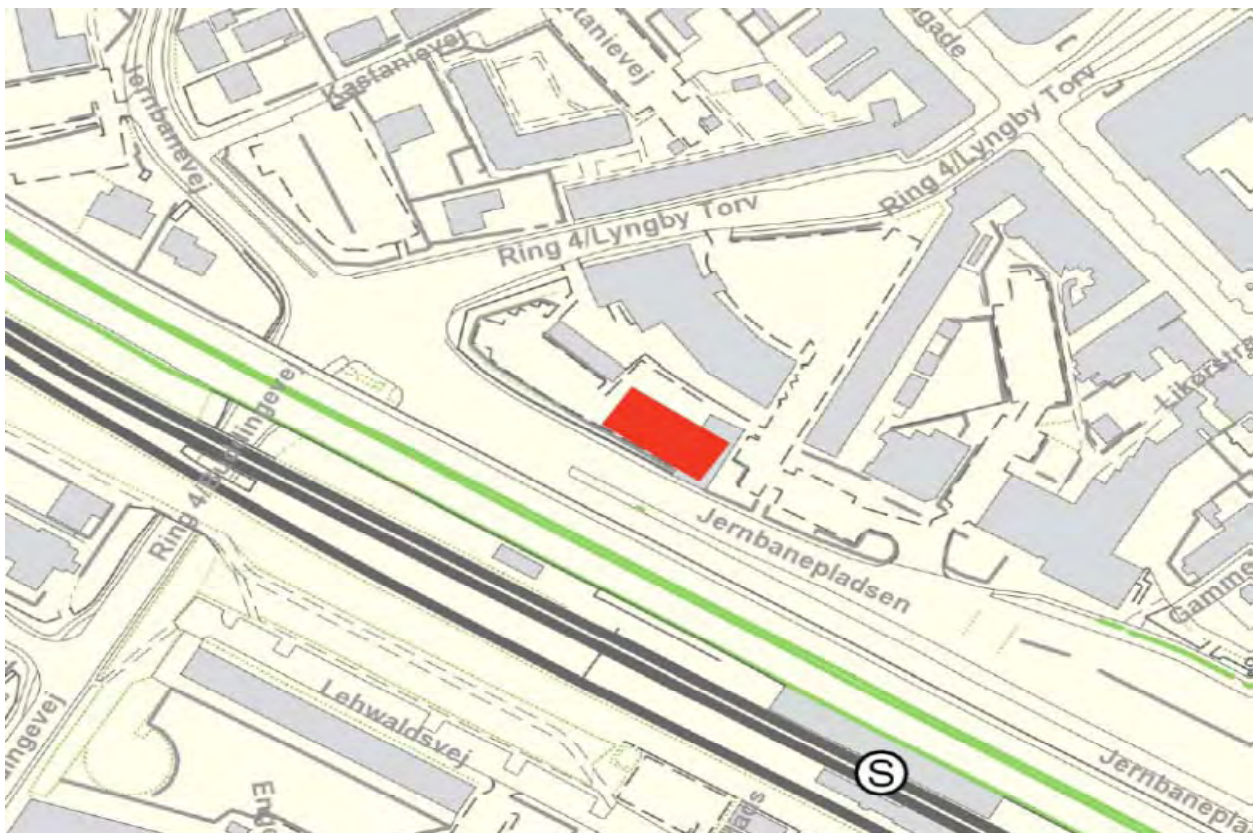
Der er kun niveaufri adgang til baghuset, og ombygningen vil indebære spildte m². Det er umiddelbart vurderingen, at etablering af niveaufri adgang til forhuset ikke vil være påkrævet ved en ombygning af huset til Tandplejen.

Potentialer for sammenlægning af tandklinikker

Hvis én eller flere etager i baghuset skal gøres ledig med henblik på udvidelse af den kommunale tandpleje, er der følgende udfordringer:

Stueetagen: Funktionerne i Arbejdsmarkedsafdelingens lokaler forventes at flytte med til rådhuset, når alle administrative funktioner fra Toftebæksvej 8 og 12 flyttes til rådhuset ved ombygning og udvidelse. Jf. nuværende tidsplan for rådhusprojektet forventes indflytning i nyt rådhus først at ligge i juni 2016.

1. salen: Erhvervslejemålet kan opsiges med 6 måneders varsel, og kun på betingelse af, at kommunen selv ønsker at benytte det lejede, jf. § 61, stk. 2 samt § 62 i Erhvervslejeloven.
2. salen: Det skønnes umiddelbart vanskeligt at finde andre egnede kommunale lokaler til etablering af motionscentret Fun-Fit.

Forslag 3

Rådhusprojektet

Tandplejen indarbejdes i rådhusprojektet.

Byggeomkostninger for tandplejen ex. tandklinikudstyr: 700 m² á 20.000 kr.: 14 mio. kr.

Fordele:

Ligger centralt placeret. Kan indrettes præcist til tandplejen, dvs. ingen spildte m² – kan muligvis gøres mindre.

Kommunen er i rådhusprojektet pt. udfordret på målopfyldelsen i fht. anvendelsen af egne m² i byggeriet.

Ulempe:

Indflytningstidspunktet er usikkert. Pt. er det juni 2016.

Potentialer for sammenlægning af tandklinikker

Forslag til placering af distrikt 2 med 6 klinikker, ca. 350 kvm.

Alle priser er ex. moms.

Forslag 4

Udvidelse ved Hummeltoftehallen

I forbindelse med opfyldelse af arbejdstilsynets krav ved Hummeltoftehallen indarbejdes tandplejen i projektet. Vil derfor kunne følge halprojektet, hvor den forventede byggetid er 10 mdr.

Byggeomkostninger for tandplejen ex. tandklinikudstyr: 350 m² á 20.000 kr.: 7 mio. kr.

Fordele:

Kan indrettes præcist til tandplejen, dvs. ingen spildte m².

Ulemper:

Placeringen af tandklinikken for enden af Hallen vil hindre en evt. fremtidig udvidelse af hallen til idrætsformål. Det betyder fx, at Hallen ikke vil kunne opfylde målene for en håndboldbane.

Potentialer for sammenlægning af tandklinikker

Forslag 5

Pedelbolig v. Hummeltofteskolen

Pedelboligen ved Hummeltofteskolen på Grønnevej nedrives, og der opføres en ny bygning til Tandplejen. Pedelboligen er ledig pr. 1. maj 2014.
Forventet projekterings-byggetid er 15 mdr.

Byggeomkostninger for tandplejen ex. udstyr: 350 m² á 20.000 kr.: 7 mio. kr.

Fordele:

Kan indrettes præcist til tandplejen, dvs. ingen spildte m². Kan muligvis gøres mindre.
Kan være indflytningsklar medio 2015.

Ulemper:

Kræver tilladelse for at nedlægge bolig.
Udgifter til nedrivning og evt. forurening er ikke medtaget i økonomioverslaget.

Potentialer for sammenlægning af tandklinikker

Bilag 5. Samlede økonomiske overslag og potentialer

Beregningsgrundlag: skøn for bygningsanlæg og besparelspotentialer:

Nybygning på Lindegårdsskolen i fbm. skoleudviklingsprojekt eller Nybygning i fbm. evt. udvidelse af Rådhuset på Lyngby Torv	
<u>Anlæg:</u>	
Opførelse af ny bygning: 700 kvm * 20.000 kr/kvm =	14 mio. kr.
Indretning og flytning af udstyr: 11 klinikker * 30.000 kr/klinik =	0,3 mio. kr.
I alt anlæg:	<u>14,3 mio. kr.</u>
<u>Årlige potentialer (dvs. besparelser og ekstra udgifter):</u>	
Hjemtagelse af specialtandpleje*:	0,7 mio kr/år
Forventet huslejeindtægt v. udlejning af Toftebæksvej 8**:	0,5 mio kr/år
Totalt årligt potentiale:	<u>1,2 mio kr/år</u>
Ombygning af Toftebæksvej 8 (for- og baghus)	
<u>Anlæg:</u>	
Ombygning af eksisterende kvm.: 730 kvm * 15.000 kr/kvm =	11 mio. kr.
Indretning og flytning af udstyr: 11 klinikker * 30.000 kr/klinik =	0,3 mio. kr.
I alt anlæg:	<u>11,3 mio. kr.</u>
<u>Årlige potentialer (dvs. besparelser og ekstra udgifter):</u>	
Hjemtagelse af specialtandpleje*:	0,7 mio kr/år
Tabt huslejeindtægt v. opsigelse af lejer på 1. sal:	-0,2 mio kr/år
Totalt årligt potentiale:	<u>0,5 mio kr/år</u>
Nybygning på Hummeltofteskolen	
<u>Anlæg:</u>	
Opførelse af ny bygning: 350 kvm * 20.000 kr/kvm =	7 mio. kr.
Indretning og flytning af udstyr: 6 klinikker * 30.000 kr/klinik =	0,2 mio. kr.
I alt anlæg:	<u>7,2 mio. kr.</u>
<u>Årlige potentialer (dvs. besparelser og ekstra udgifter):</u>	
	0 mio kr/år

* Hjemtagelse af specialtandpleje:

Ved kliniksammenlægninger forventes effektiviseringer således, at specialtandplejen kan hjemtages med den eksisterende normering – dog undtaget borgere som skal i fuld narkose.

Årlig besparelse: 0,7 mio. kr.

** Forventet huslejeindtægt v. udlejning af Toftebæksvej 8:

Den forventede lejeindtægt på 0,5 mio. kr./år afspejler et skøn, som er baseret på oplysninger fra BBR om bygningens areal (500 kvm) samt den markedsleje der i dag er i bygningens kvarter (1.000 kr/kvm/år).

Potentialer for sammenlægning af tandklinikker

Beregningsgrundlag: skøn for investering i tandklinikudstyr i de tre modeller:

Model 1: Etablering af to distriktstandklinikker	Model 2: Bevarelse af den nuværende struktur	Model 3: Etablering af én distriktstandklinik i Lyngby. Bevarelse af tandklinikker i Virum-området
<p>Investeringer i units, udstyr m.v. til to store tandklinikker:</p> <p>Units (tandlægestole): = 3.300.000 kr. Røntgen: = 144.000 kr. Opvaskemaskiner: = 210.000 kr. Kompressorer og sugemotorer: = 172.000 kr. Autoklaver og asistina: = 240.000 kr.</p> <p>I alt udstyr og units: = <u>4.066.000 kr.</u></p>	<p>Investeringer i units, udstyr m.v. til otte skoleklinikker og én centralklinik:</p> <p>Units (tandlægestole): = 4.180.000 kr. Røntgen: = 648.000 kr. Opvaskemaskiner: = 700.000 kr. Kompressorer og sugemotorer: = 346.000 kr. Autoklaver og asistina: = 819.000 kr.</p> <p>I alt udstyr og units: = <u>6.693.000 kr.</u></p>	<p>Investeringer i units, udstyr m.v. til én stor tandklinik og fire skoleklinikker:</p> <p>Units (tandlægestole): = 3.740.000 kr. Røntgen: = 360.000 kr. Opvaskemaskiner: = 350.000 kr. Kompressorer og sugemotorer: = 188.000 kr. Autoklaver og asistina: = 480.000 kr.</p> <p>I alt udstyr og units: = <u>5.118.000 kr.</u></p>

Note: alle priser er opgivet i 2013-prisniveau og er ex. moms.

Potentialer for sammenlægning af tandklinikker

Bilag 6. Tandplejens nuværende bygningsmæssige rammer

	Engelsborgsskolens tandklinik	Lindegårdsskolens tandklinik	Trongårdsskolens tandklinik
Klinikkens størrelse	Klinikkens areal er 107 kvm., og indeholder to klinikker med to units.	Klinikkens areal er 46 kvm., og indeholder en klinik med en unit.	Klinikkens areal er 91 kvm., og indeholder to klinikker med to units.
I brug	5 dage pr. uge	1 dag pr. uge	4-5 dage pr. uge
Klinikkens fysiske stand samt adgang for handicappede	Klinikken er ikke hensigtsmæssigt indrettet, og er utidssvarende i forhold til kliniske procedurer. Klinikken ligger i en høj kælder. På grund af trapperne er der derfor dårlig adgang for gangbesværede/handicappede.	En klinik er nedlagt pga. afstivning af bygningen. Instrumentopvaskemaskine og maskiner til sterilisation er defekte. Klinikken er beliggende på 4. sal, og da elevatoren kun går til 3. sal er der dårlig adgang for gangbesværede/handicappede.	Klinikkens stand er god, og den ligger handicapvenligt i gadeplan.

	Lundtofte skoles tandklinik	Kongevejens skoles tandklinik	Fuglsanggårdsskolens tandklinik
Klinikkens størrelse	Klinikkens areal er 85 kvm., og indeholder to klinikker med to units.	Klinikkens areal er 70 kvm., og indeholder 2 klinikker med to units.	Klinikkens areal er 78 kvm., og indeholder to klinikker med to units.
I brug	3 dage pr. uge	4 dage pr. uge	4 dage pr. uge
Klinikkens fysiske stand samt adgang for handicappede	Klinikken er utidssvarende indrettet, og ligger placeret på 2. sal uden elevator. Der er derfor vanskelige adgangsforhold for gangbesværede/handicappede	Klinikkens stand er god, men den ligger placeret på 1. sal og er meget lille. Eksempelvis er der ingen forebyggelsesfaciliteter og medarbejderne skal indtage deres madpakke i venteværelset	Tandklinikkerne er gamle, men pæne. Lokalerne er trange og utidssvarende.

Potentialer for sammenlægning af tandklinikker

	Hummeltofte skolens tandklinik	Virum skoles tandklinik	Central- og tandreguleringsklinikken
Klinikkens størrelse	Klinikkens areal er 95 kvm., og indeholder en klinik med en unit.	Klinikken areal er 138 kvm, indeholder og indeholder tre klinikker	Klinikkernes areal er 350 kvm og indeholder to klinikker til tandbehandling og fire klinikker til tandregulering.
I brug	1 dag pr. uge	5 dage om ugen	Henholdsvis 3 og 5 dage om ugen
Klinikkens fysiske stand samt adgang for handicappede	Klinikken er utidssvarende og befinder sig på 1. sal med vanskelig tilgang for gangbesværede/handicappede	Rummelige og lyse klinikrum, men en del spildplads i gangarealer. Der er handicapvenlig adgang.	Er beliggende i 3 etagers bygning med lav udnyttelsesgrad idet der er meget spildplads til bl.a. gang og trappearealer. Der er ikke handicapvenlige adgangsforhold.

Potentialer for sammenlægning af tandklinikker

Bilag 7. Erfaringer med sammenlægninger i andre kommuner

	Gladsaxe	Gentofte	Brøndby
Antal børn og unge 0-18 år	15.000 17.	250	7.500
Omstrukturering	2 klinikker Sammenlagt i 2007-2008	4 klinikker Sammenlagt i perioden 2000-2007	1 klinik Sammenlagt i 2012
Forebyggelsesenheder på skolerne?	Nej	Nej	Ja, på to skoler
Håndtering af dilemmaer, når tandklinikkerne ikke længere ligger på skolerne			
- Melder børnene/de unge sig ud og går til privat tandlæge?	Ikke opgjort, men det er fornemmelsen at længere åbningstider og øget fleksibilitet ikke har givet flere udmeldelser	Ikke flere udmeldelser. Forældrene angiver at de kender tandklinikken og synes det er trygt for de unge at fortsætte der, indtil de fylder 18 år.	Antallet af unge, der fravælger den kommunale tandpleje er faldet, og flere unge er vendt tilbage efter at have været udmeldt.
- Er der flere udeblivelser fra undersøgelser og tandbehandling?	Nej, der er sket en hurtig tilvænning til at komme på den nye tandklinik. Der er mulighed for at komme sammen med sine søskende.	Vurderer at antallet af udeblivelser er uændret. For få måneder siden er der indført borgerbooking i Tandplejen og det ser ud til at nedbringe udeblivelserne væsentligt.	Antallet af udeblivelser er faldet. Forældrene har taget ansvaret om at gå med deres børn til tandlæge på sig. Hvis et barn/ung udebliver, bliver familien telefonisk kontaktet.
- Taber vi de udsatte børn, idet forældrene ikke magter at komme med dem til tandlæge?	De to tandklinikker er bevidst placeret i de udsatte boligområder Værebro og Høje Gladsaxe. En taxaordning, med mulighed for at hente udeblevne børn blev aldrig aktuel.	I begyndelsen havde Tandplejen en mobil enhed, der kørte rundt til skolerne. Endvidere blev der bevilget penge til en taxaordning. Der viste sig efter kort tid ikke behov for disse tiltag. Selvom tandklinikkerne ligger lige ved skolerne, hentes børnene ikke til tandpleje. Tandplejen vægter forældresamarbejdet meget højt og mener, at det er forældrenes ansvar at sørge for tandpleje til deres børn.	Forældresamarbejdet vægtes meget højt, og både forældre og medarbejdere er glade for det samarbejde, der kan etableres, når forældrene er med til tandpleje. Forebyggelsesenhederne bruges til sundhedsfremme og forebyggelse for de børn der har behov for dette. Der underrettes systematisk om børn, der gentagne gange udebliver fra tandpleje.
Er rekruttering af tandlæger uden turnus lettere? Tager man i højere grad elever og personer i jobafprøvning mv.?		Ja. Flere tandlæger er de senere år gået på pension, og deres stillinger er hovedsagelig besat af tandlæger uden turnus. Der er nu hele tiden en klinikassistentelev ansat.	Tandplejen stod foran et stort generationsskifte, så mulighed for rekruttering var et vigtigt argument for sammenlægning af klinikker. Det angives at sammenlægningen har givet et stort fagligt løft for alle faggrupper i Tandplejen.
Er sygefraværet steget med flere medarbejdere samlet på ét sted?	Ikke opgjort, men det er ikke deres fornemmelse at sygefraværet er steget.		Sygefraværet i Tandplejen har altid været lavt, og er faldet yderligere efter sammenlægning.

Potentialer for sammenlægning af tandklinikker

Bilag 8. Udsatte børn og unge fordelt på skoledistrikter

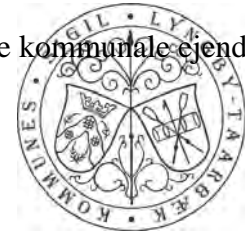
	Elevernes ressourcefordeling. Andel i pct.		
	Stærke	Sårbare	I alt
Tandklinikdistrikt 1			
Engelsborgskolen 90,9		9,1	100%
Lundtofte Skole	78,7	21,3	100%
Taarbæk Skole	92,2	7,8	100%
Trongårdsskolen 81,3		18,7	100%
Lindegårdsskolen	73,2	26,8	100%
Tandklinikdistrikt 2			
Fuglsanggårdsskolen 91,6		8,4	100%
Hummeltofteskolen 91,4		8,6	100%
Kongevejens Skole	94,3	5,7	100%
Virum Skole	96,7	3,3	100%
Gennemsnit for hele LTK	88,3	11,7	100%

Note:

Elever er markeret som sårbare, hvis mindst 2 ud af disse 3 kriterier er opfyldt:

- 1) Eleven bor ikke hos både far og mor
- 2) Hverken mor eller far har en kort eller længerevarende uddannelse
- 3) Mere end 25% af indkomsten kommer fra kontanthjælp, social pension eller dagpenge

Kilde: Lyngby-Taarbæk Kommunes Center for Uddannelse og Pædagogik, november 2012. Tal fra Danmarks Statistik vedr. Lyngby-Taarbæk Kommune.

Bilag 4

Notat vedr. vurdering af genopretningsbehov for de kommunale ejendomme

Baggrund

Forvaltningen har gennemført et udvendigt bygningssyn af de kommunale ejendomme i løbet af 2. halvår af 2013 og 1. kvartal 2014. Bygningssynet omfatter alene en gennemgang af bygningernes klimaskærm d.v.s. fundament, ydervægge, vinduer, yderdøre, tag, tagrender, false m.m. Vurderingen er baseret på et udvendigt bygningssyn af 150 ejendomme og ca. 220.000 kvadratmeter. Den indvendige vedligeholdstilstand herunder tilstanden på de tekniske installationer, samt tilstanden på de tilhørende udearealer er ikke medtaget i forvaltningens samlede vurdering af genopretningsbehovet. Dog skønnes, at efterslæbet på de tekniske installationer udgør ca. 6 mio. kr. Når gennemgangen af vedligeholdstilstanden for den indvendige bygningstilstand samt udearealer er gennemført, vil der foreligge en ny samlet vurdering af genopretningsbehovet på den kommunale bygningsmasse.

Resultatet af forvaltningens bygningssyn af klimaskærmen fremgår af nedenstående vurdering af genopretningsbehovet. Vurderingen er baseret på en udvendig bygningssyn gennemgang af en lang række kommunale ejendomme omfattende: Område- og træningscentre, daginstitutioner, klubber, skoler, lokaliteter til folkeoplysningen, administrationsbygninger, biblioteker og idrætsanlæg. Dog er enkelte bygninger udeladt helt af bygningssynet. Der er tale om bygninger, der er sat til salg eller hvor der allerede er udarbejdet en politisk udvalgssag til renovering/modernisering/nybyggeri. For eksempel er Ungdomsskolen, Rådhuset og dele af Lindegårdsskolen ikke medtaget i vurderingen. Endeligt er kommunens udlejningsejendomme og de almene boligselskaber administreret af kommune ikke medtaget i vurdering af genopretningsbehovet.

Analysens resultater

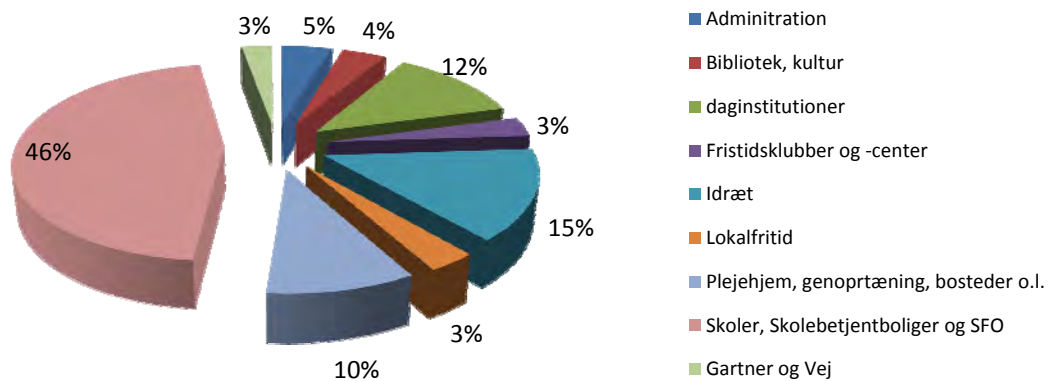
Bygningssynet af klimaskærmen på de 150 bygninger (220.000 m²) viser et genopretningsbehov på 66 mio. kr. for 2014. Dette svarer til et udgiftsbehov på 299 kr./m².

Genopretningsbehovet er registreret som et vedligeholdsefterslæb eller akutte skader på bygningerne, der skal udbedres i 2014, for at få bygningerne til et fornuftigt vedligeholdelsesniveau, uden større risiko for følgeskader, for derfra at kunne udføre planlagt vedligehold. Nødvendig genopretning kan defineres som bygningsskader, der skal oprettes, for efterfølgende at kunne udføre normalt bygningsvedligehold efter planlagte behov. Genopretningsbehovet indebærer således et kvalitetsspring, der helt eller delvis bringer bygningen tilbage eller op på et tidssvarende niveau, så der efterfølgende kan udføres et normalt bygningsvedligehold efter planlagt behov.

Såfremt der ønskes en forsvarlig fremadrettet vedligeholdsstand på de kommunale bygninger, skal forvaltningen have ca. 54 kr./m² til udvendig bygningsvedligehold svarende til et årligt budget 11,8 mio. kr. med 220.000 m².

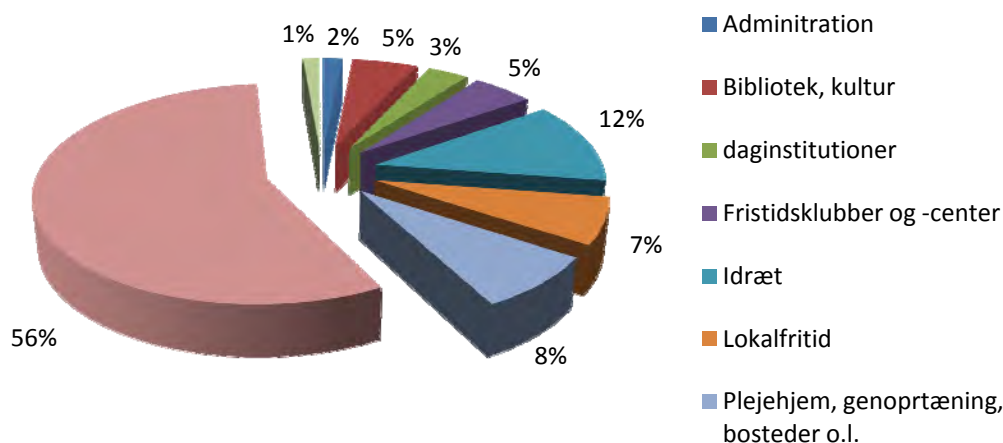
Den kommunale ejendomsportefølje med udvendige vedligeholdelsesforpligtelser fordeles på følgende måde i forhold til anvendelse og andel af kvadratmeter.

Figur 1: Kvadratmeter i pct. fordelt på anvendelse

Det samlede genopretningsbehov på 66 mio. kr. fordeles på følgende måde i forhold til anvendelse.

Figur 2: Genopretningsbeløb i procent fordelt på anvendelse

Af ovenstående figur 2 fremgår det, at Skoler, Skolebetjentboliger og SFO udgør 56 % af det samlede genopretningsbehov, mens området arealmæssigt kun udgør 46 pct. af det samlede areal for kommunale ejendomme (se figur 1). Området Skoler, Skolebetjentboliger og SFO udgør således en forholdsmæssig stor andel det samlede genopretningsbehov.

Prioritering

Forvaltningen arbejder ud fra nedenstående prioritering af de konstaterede bygnings-skader (efterslæb):

1. Fare for personskader, sikkerhed
2. Akutte opståede skader, med stor risiko for følgeskader
3. A&T sager (arbejdstilsyn)
4. Akutte opståede skader, med mindre risiko for følgeskader
5. Planlagt vedligehold på primære bygninger
6. Planlagt vedligehold på sekundære bygninger (udhus, skure etc.)

Økonomi

Det nødvendige genopretningsbehov til udvendigt bygningsvedligehold udgør i alt 66 mio. kr. Af praktiske og økonomiske årsager vil det ikke være muligt eller hensigtsmæssigt at udføre alle arbejder på et enkelt år. Såfremt beløbet til den nødvendige genopretning kan frigives over en kortere periode f.eks. 5 år, vil der være muligt at skabe en synergi på tværs af bygningerne og opnå en stordriftsfordel i forhold til udbudsmængderne. De lavere udbudspriser vil modsvare et øget efterslæb over 5 år. Hvis genopretningsbeløbet først frigives over en længere periode for eksempel 10 år, må det påregnes, at de samlede udgifter til genopretning vil stige 15-20 pct. dels på grund af øget efterslæb, og dels på grund af manglede stordriftsfordele.

Over en femårig periode vil genopretningsbeløbet for klimaskærmen udgøre en årlig merudgift på 13,2 mio. kr. ($66 / 5 = 13,2$ mio. kr.)

Genopretningsbehovet kan dog ikke stå alene. Såfremt der ønskes en forsvarlig fremadrettet vedligeholdsstand på de kommunale bygninger, vurderer forvaltningen at der bør anvendes ca. 54 kr./m² til udvendig bygningsvedligehold svarende til et årligt budget 11,8 mio. kr. med 220.000 m². Nøgletallet er baseret på standardnøgletal for en "middel vedligeholdelsesstand", hvor den indvendige og udvendige vedligehold tilsammen bør være 80-120 kr./m². Forvaltningen vurderer fordelingen på ud- og indvendig vedligehold med ca. 2/3 og 1/3.

Der er årligt afsat 24,5 mio. kr. til udvendigt bygningsvedligehold og tekniske installationer. Heraf er der afsat 9,4 mio. kr. til vedligehold af tekniske installationer og elevatorer, 3,8 mio. kr. til faste servicekontrakter og 11,3 mio. kr. til udvendigt bygningsvedligehold.

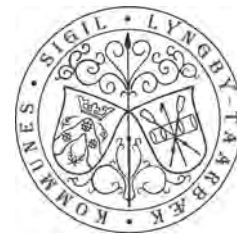
Hvis forvaltningen fremadrettet skal kunne fastholde vedligeholdsstanden på et forsvarligt niveau, skal forvaltningen have ca. 54 kr./m² til udvendig bygningsvedligehold svarende til et årligt budget 11,8 mio. kr. med 220.000 m². Sammenholdt med et normalt budgetår, er der afsat 11,3 mio. kr. til udvendigt bygningsvedligehold. Dette giver en difference på 0,5 mio. kr. årligt.

Det samlede årlige budget til udvendigt bygningsvedligehold og vedligehold af tekniske installationer er lavere i 2014 og 2015 i forhold til normalen. Årsagen er, at den samlede pulje til vedligehold finansierer 2,6 mio. kr. af udgifterne i Rådhusprojektet i 2014 og 7,6 mio. kr. i 2015. I forhold til 2016-17 er budgettet til den samlede vedligeholdspuljen på normalt niveau igen.

I forhold til budgettet til udvendigt bygningsvedligehold eksklusivt vedligehold af de tekniske installationer er der normalt afsat 11,3 mio. kr., men på grund af Rådhusprojektet er budgettet til udvendigt bygningsvedligehold reduceret til 9,9 mio. kr. i 2014 og 7,3 mio. kr. i 2015. Sammenholdt med det beregnede årlige vedligeholdsniveau på 11,8 mio. kr. til udvendigt vedligehold er der behov for yderligere 1,9 mio. kr. i 2014, 4,5 mio. kr. i 2015 og 0,5 mio. kr. i 2016-17.

Forvaltningen har undersøgt, om en del af finansieringsudfordringen kan hentes ved en midlertidig omprioritering af vedligeholdsmidler afsat til servicekontrakter og tekniske installationer. Vurderingen er, at en omprioritering eller en forskydning af afsatte midler til servicekontrakter og vedligehold af tekniske installationer, vil få direkte negative konsekvenser for den daglige drift af bygningerne i form af nedbrud på varmeanlæg, vandforsyning og ventilationsanlæg m.m., samt vil medføre et øget efterslæb på de tekniske installationer.

Endvidere har forvaltningen undersøgt, om en del af finansieringsudfordringen kan hentes ved en omprioritering af vedligeholdsmidler afsat til forebyggende vedligehold. Vurderingen er, at en omprioritering vil betyde et stigende efterslæb på den del af bygningsmassen, der ikke genoprettes. Midlerne til forebyggende vedligehold vil på den lange bane ud fra en Space Management tankegang kunne tænkes ind som en finansieringsmulighed, men på den helt korte bane skal en del af midlerne bruges til akutte foranstaltninger. Forvaltningen er i 2014 nødsaget til, at anvende en større del af midlerne afsat til forebyggende vedligehold på akut genopretning. Prioriteringen sker ud fra, at risikoen for personskader og risikoen for følgeskader på bygningsdele altid prioriteres højere end planlagt vedligehold.

Kulturstyrelsen
H. C. Andersens Boulevard 2
1553 København V

Borgmesteren

Dato:
Ref: bee

Høringssvar på fredning af rådhuset i Lyngby-Taarbæk Kommune

Lyngby-Taarbæk Kommune fremsender hermed høringssvar med baggrund i Det Særlige Bygningssyns indstilling om fredning af Lyngby Rådhus modtaget fra Kulturstyrelsen d. 21.februar 2014.

Lyngby-Taarbæk Kommune tager til efterretning at Bygningssynet finder, at Lyngby Rådhus (1941 af arkitekterne Hans Erling Langkilde og Ib Martin Jensen) Lyngby Torv 17, Lyngby-Taarbæk Kommune, har de arkitektoniske og arkitekturhistoriske værdier, der kan begrunde en fredning.

Tanken med rådhuset var at skabe en enkel og klar bygningskonstruktion, der understreger bygningens konstruktive og funktionelle fremtræden. Blandt andet betyder anvendelsen af jernbetonkonstruktionen, at bygningens indre vægge ikke er bærende - det er selve konstruktionen, der bærer. Beklædningen og skillevæggene har altså ikke nogen konstruktiv betydning, hvilket vil sige, at de indre vægge frit kan flyttes rundt efter behov, og rum kan ændres i form og størrelse efter funktion. Bygningen er således tænkt som en meget fleksibel bygning, der tilgodeser fremtidige behov, og som er oprettet i overensstemmelse med modernismens tanke om at formen skal følge funktionen.

Lyngby-Taarbæk Kommune anmoder om, at bygningen ikke fredes, men tilkendegiver, at kommunen vil respektere og bevare den arkitektoniske hovedidé med udnyttelse af den funktionelle og fleksible frie plan, som primært vil fiksere/frede det udvendigt udseende med den krumme monolitiske bygningskrop med de mørke vinduesrammer mod den lyse marmor, tårnbygningen og den kobberbeklædte penthouseetage, det lyse og indbydende trappe- rum med den svævende trappe i sammenhæng med de gennemlyste foyer-arealer samt byrådssalen, vielsesværelset og fragmenter fra det oprindelige buede gangforløb. Den oprindelige materialeholdning og fine detaljering er af høj kvalitet og vil ligeledes blive fastholdt i den fremtidige bygningstilpasning.

Ombygningmulighederne ved en fredet bygning er begrænsede på den måde, at de bærende fredningsværdier skal respekteres. Lyngby-Taarbæk Kommune bemærker over for Kulturstyrelsen, at det er kommunens hensigt at bevare de ovennævnte særpræg som netop gør, at Det Særlige Bygnings-

Rådhuset
Lyngby Torv 17
2800 Kgs. Lyngby

45 97 30 00

Borgmester@mail.dk
www.ltk.dk

syn har indstillet rådhuset til fredning – og at kommunen lægger op til at dette sker i dialog med Kulturstyrelsen.

Skulle Kulturstyrelsen alligevel beslutte at frede rådhuset anbefaler Lyngby-Taarbæk Kommune, at en fredning ikke er ensbetydende med, at der ikke kan foretages bygningsmæssige ændringer, energirenovering, m. m. Således bør det være muligt at udnytte husets fleksible grundide med tidssvarende indretning af administrationsetagerne i den frie plan ud fra nogle på forhånd definerede spilleregler i samarbejde med Kulturstyrelsen.

Lyngby-Taarbæk Kommune bemærker over for Kulturstyrelsen, at rådhusets bærende fredningsværdier (trappetårn, byrådssal og vielsesværelse) i det udarbejdede projekt for modernisering og udvidelse er indarbejdet og at der dermed er taget højde for bevarelse af disse. Dertil skal nævnes, at der ved en energioptimering og udskiftning af den grønlandske marmor findes et alternativ, der harmonerer med det oprindelige arkitektoniske udtryk.

Beslutter Kulturstyrelsen at frede rådhuset, er Lyngby-Taarbæk Kommune selvfølgelig indforstået med, at den påtrængte udvidelse med samling af rådhusfunktionerne (forslag bl.a. udarbejdet af KHR Arkitekter) skal udføres i respekt for de bærende bevaringsværdier og bygningens arkitektoniske kvaliteter.

Såfremt fredningen ikke gennemføres er Lyngby-Taarbæk Kommune under alle omstændigheder indstillet på en konstruktiv dialog med Kulturstyrelsen om de områder, der skal bevares for eftertiden - samt om de områder, hvor der klart ligger et forbedringspotentiale efter mange års behovstilpasninger.

Venlig hilsen

Sofia Osmani
Borgmester

Søren Hansen
Kommunaldirektør

Kulturstyrelsen

H. C. Andersens Boulevard 2
1553 København V

Telefon 3373 3373
Telefax 3391 7741

adk@kulturstyrelsen.dk
www.kulturstyrelsen.dk

ANBEFALET

Lyngby-Taarbæk Kommune
Lyngby Torv 17
2800 Lyngby

21. februar 2014

Høring om fredning

Det Særlige Bygningssyn har på sit møde den 5. februar 2014 indstillet, at Lyngby Rådhus, Lyngby Torv 17, matr.nr. 35a, Kgs. Lyngby By, Kgs. Lyngby, Lyngby-Taarbæk Kommune, bliver fredet.

Bygningssynets indstilling

Det Særlige Bygningssyn udtaler, at *"Bygningssynet finder, at Lyngby Rådhus (1941 af arkitekterne Hans Erling Langkilde og Ib Martin Jensen), Lyngby Torv 17, Lyngby-Taarbæk Kommune, har de arkitektoniske og arkitekturhistoriske værdier, der kan begrunde en fredning.*

Formål

En fredning af Lyngby Rådhus har til formål at bevare rådhuset som et fremragende eksempel på den række af funktionalistiske råduse, der blev bygget i perioden, og som eksempel på omegnskommunernes bestræbelser på at sætte sig i fokus som bykommuner.

Arkitekturhistorie

Lyngby Rådhus lægger sig ind i rækken af funktionalistiske råduse, der blev bygget i perioden fra midten af 1930'erne til midten af 1950'erne. Rådhuset er udført med stor omhu i såvel det ydre som det indre, men uden de traditionelle markører såsom stort midtstillet indgangsparti og tårn, der kendetegnede de traditionelle købstadsråduse.

Miljømæssig værdi

Lyngby Rådhus fremtræder markant set fra såvel den i forhold til rådhuset aksefaste Klampenborgvej som fra Stationspladsen. Den omgivende ældre bebyggelse slutter sig om rådhuset og underlægger sig med sin lavere højde dette.

Kulturhistorisk værdi

Lyngby Rådhus er ved siden af bygningens arkitektoniske værdi også fortællingen om kommunens overgang fra landkommune til bykommune med hastigt voksende indbyggertal og betydelig industriel produktion. Med rådhuset markeres således kommunens betydning i hovedstadsområdet.

Arkitektonisk værdi

Rådhusets krumme, monolitiske form, som det opleves fra Lyngby Torv, er af stor arkitektonisk værdi. Med et gennemtænkt arkitektonisk greb har arkitekterne herudover formået at skabe indtryk af facade på bygningens vestside. Hvad der kunne være blevet bygningens bagside, bliver med det vældige trappeårn til en markering af rådhuset fra Stationspladsen. Med vinduesrækkernes lette tilbagetrækning fra facaden skabes et levende facadeudtryk. I det indre er planen funktionel og fleksibel, og materialer og detaljering er af høj kvalitet. Navnlig må det lyse og indbydende trapperum med den nærmest svævende trappe fremhæves.

Bærende fredningsværdier

Bærende fredningsværdi er i bygningens ydre den monolitiske bygningskrop set fra Lyngby Torv med de mørke vinduesrammer mod den lyse marmor, her til kommer tagetagens elegante krumning accentueret af den grønne kobberbeklædning. Fra Stationspladsen er det det store trapeårn. I det indre er det trappen gennem etagerne med de tilhørende gennemlyste foyerarealer og de kannelerede felter til toiletterne. På første sal er det byrådsalen, vielsesværelset og det oprindelige buede gangforløb. Overalt er det den oprindelige materialeholdning og fine detaljering, herunder de kannelerede vægpartier og døre.

Anbefalinger

Arkitekterne skabte møbler og lamper til rådhuset, som bør bevares på stedet. Herudover bør man ved udskiftning af den grønlandske marmor finde en marmor, der harmonerer med den grønlandske."

Høring

Bemærkninger herom kan sendes til Kulturstyrelsen. Bemærkningerne skal være modtaget **senest den 30. maj 2014**.

Herefter vil Kulturstyrelsen senest 3 måneder efter denne dato beslutte, om bygningen skal fredes.

Konsekvenser

Indtil fredningssagen er afgjort, må De ikke foretage bygningsarbejder og lignende, som rækker ud over almindelig vedligeholdelse, medmindre De har fået tilladelse fra Kulturstyrelsen.

Undtaget herfra er visse typer af bygningsarbejder, som kan iværksættes på grundlag af skriftlig underretning, jf. § 10, stk. 5, i lov om bygningsfredning og bevaring af bygninger. Reglerne herfor fremgår af bekendtgørelse nr. 159 af 5. februar 2013 om iværksættelse af bygningsarbejder på fredede bygninger på grundlag af skriftlig underretning (vedlagt).

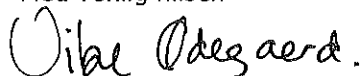
Dette følger af § 6, stk. 3 i lov om bygningsfredning og bevaring af bygninger.

Offentlig bekendtgørelse

Kulturstyrelsen vil foretage offentlig bekendtgørelse af forslaget på sin hjemmeside, www.kulturstyrelsen.dk, med oplysning om fristen for indsendelse af bemærkninger.

Har De spørgsmål, er De velkommen til at kontakte os.

Med venlig hilsen

Vibe Ødegaard

Konsulent

Kulturstyrelsen

Dir. tlf. +45 33 74 51 67

E-mail: voe@kulturstyrelsen.dk

BILAG VEDLAGT

- Folder om bygningsfredning
- Lov om bygningsfredning og bevaring af bygninger
- Bekendtgørelse nr. 159 af 5. februar 2013 om iværksættelse af bygningsarbejder på fredede bygninger på grundlag af skriftlig underretning

KOPI ER SENDT TIL

Direktør Ulla Agerskov, Lyngby-Taarbæk Kommune, uag@ltk.dk

Kroppedal Museum, kontakt@kroppedal.dk

Landsforeningen for Bygnings- og Landskabskultur, mail@bygogland.dk

Bygningskultur Danmark, info@bygningskultur.dk

Europa Nostra Danmark, e.vind@mail.dk

Bygnings Frednings Foreningen BYFO, sekretariat@byfo.dk

Foreningen til Gamle Bygningers Bevaring, ulla.kjaer@natmus.dk

Bygningskultur Foreningen i Lyngby-Taarbæk Kommune,
amkolring@gmail.com

Uddingø, Odde

Kranerne på Holmen, København

Derudover kan ejere af fredede bygninger fratække de faktiske driftsudgifter, der er afholdt til bygningens vedligeholdelse. Ejere af fredede bygninger - bortset fra fredede ejerlejligheder, der bebos af ejeren - kan vælge at fordele istandsættelsesudgifter gennem den såkaldte 'forfald pr. år-ordning'. Ejeren skal indhente en erklæring ('Beregning af skattefradrag') fra foreningen af ejere af fredede bygninger (BYFO) om størrelsen af det årlige fradragbeløb for hver enkelt bygning og med oplysninger om de enkelte bygningsdeles forventede levetid og den i forhold hertil beregnede istandsættelsesudgift pr. år pr. bygningsdel.

Endelig kan ejere af fredede bygninger blive fritaget for at betale ejendomsskat, hvis de får tinglyst en såkaldt bevaringsdeklaration på ejendommen. Med denne aftale fraskriver ejeren sig retten til at kunne kræve statslig overtagelse af ejendommen, hvis en senere ansøgning om nedrivning af den fredede bygning afvises. Bevaringsdeklarationen kan først tinglyses, når selve fredningen er blevet tinglyst. Det er hos Kulturarvsstyrelsen, at man får en bevaringsdeklaration på ejendommen. Fritagelsen for ejendomsskat skal ejeren derimod selv søge hos kommunen.

Bevaringsværdige huse

Kun et meget lille antal bygninger fredes årligt. Men der er andre måder at sikre bevaringsværdige bygninger på, nemlig i den kommunale planlægning.

Kommunerne kan således udpege bygninger som bevaringsværdige i kommuneplanen. Kommunerne kan også udarbejde bevarende lokalplaner til sikring af bygningerne. Og endelig har kommunerne mulighed for på en række betingelser at yde økonomisk støtte til vedligeholdelsesarbejder på bevaringsværdige bygninger. Men spørg i kommunen!

Yderligere oplysninger

Kulturarvsstyrelsen
Slotsholmsgade 1, 1216 København K
telefon 72 26 52 40, telefax 72 26 51 01
www.kuas.dk, postbyg@kuas.dk

Landsforeningen for Bygnings- og Landskabskultur
Borgergade 111, 1022 København K
Telefon 70 22 12 99, Telefax 70 22 12 90
www.byogland.dk, mail@byogland.dk

Bygnings Frednings Foreningen (BYFO)
Borgergade 111, Postboks 9052, 1022 København K
telefon 45 57 12 22, telefax 45 57 10 11
www.byfo.dk, sekretariatet@byfo.dk77

KULTURARVSSTYRELSEN

SLOTSHOLMSGADE 1
1216 KØBENHAVN K

TELEFON 72 26 51 00
kuas@kuas.dk
www.kuas.dk

Bygningsfredning

Indledning

Vi har i Danmark omkring 300.000 bevaringsværdige bygninger. Af disse er kun godt 9.000 fredede. Det er dem, der har national betydning, og dem Kulturarvsstyrelsen har ansvaret for. De resterende mange tusinde bevaringsværdige bygninger, som først og fremmest har regional eller lokal betydning, har kommunerne derimod ansvaret for.

Det er således Kulturarvsstyrelsen, der freder bygninger. Det sker efter 'lov om bygningsfredning og bevaring af bygninger og bymiljøer'.

Hvilke bygninger kan fredes?

En hvilken som helst bygning kan i princippet fredes, hvis den rummer væsentlige arkitektoniske eller kulturhistoriske værdier. Også en bygnings omgivelser som f.eks. gårdrummet eller haven kan indgå i en fredning, hvis der er tale om en vigtig del af den helhed, som man ønsker at sikre med fredningen.

En bygning skal som udgangspunkt være 50 år gammel, før den kan fredes, men også yngre bygninger kan undtagelsesvis fredes, hvis de rummer helt særlige kvaliteter.

Hvem kan rejse en fredningssag?

Alle kan komme med ideer til fredninger, men det er Kulturarvsstyrelsen, der beslutter, om der skal rejses en fredningssag.

Vikingskibshallen, Roskilde

Blågård's Plads, København

De fleste fredningssager rejser Kulturarvsstyrelsen på baggrund af styrelsens temagenemgange, hvor f.eks. en bestemt bygningstype eller en bestemt arkitekts bygningsværker gennemgås med henblik på at frede det 'bedste'. Men også ideer fra enkeltpersoner eller foreninger resulterer i, at styrelsen rejser fredningssager.

Landsforeningen for Bygnings- og Landskabskultur kan også foreslå bygninger fredet med den konsekvens, at Kulturarvsstyrelsen skal rejse en fredningssag.

Hvordan forløber en fredningssag?

Når Kulturarvsstyrelsen skal beslutte, om der skal rejses en fredningssag, indhenter styrelsen en række oplysninger om bygningen såsom opførelsestidspunkt mm. Styrelsen besigtiger også den pågældende bygning efter forudgående aftale med ejeren.

Husby KiltiBåke, Ringkøbing Spanien, Århus

Hvis Kulturarvsstyrelsen beslutter at rejse en fredningssag, forelægges sagen for Det Særlige Bygningssyn. Bygningssynet er nedsat af kulturministeren som ministerens særlige rådgiver i spørgsmål om bygningsbevaring, og det består af 12 medlemmer, som er udpeget efter indstilling fra forskellige institutioner, organisationer og myndigheder inden for det bygningskulturelle område. En bygning kan kun fredes, hvis Bygningssynet anbefaler det.

Har Bygningssynet anbefalet, at en bygning kan fredes, giver Kulturarvsstyrelsen besked herom til ejeren, eventuelle brugere, kommunalbestyrelsen, museumsrådet, det regionale faglige kulturmiljøråd, Landsforeningen for Bygnings- og Landskabskultur og eventuelt andre foreninger med lokalt tilhørsforhold, som har interesse i bevaringsspørgsmål. De får så minimum tre måneder til at sende eventuelle bemærkninger til fredningsforslaget til Kulturarvsstyrelsen.

Fra dette tidspunkt må der ikke gennemføres bygningsarbejder eller ændringer, der går ud over almindelig vedligeholdelse, med mindre man har en tilladelse fra Kulturarvsstyrelsen. Bygningen må selvsagt heller ikke rives ned.

Kulturarvsstyrelsen annoncerer samtidig forslaget i den lokale avis med oplysning om, at bemærkninger til forslaget kan sendes til Kulturarvsstyrelsen inden for den fastsatte tidsfrist. På den måde får alle mulighed for at udtale sig om fredningsforslaget. Herefter skal Kulturarvsstyrelsen inden tre måneder blandt andet under indtryk af de bemærkninger, der måtte være kommet, tage stilling til, om styrelsen vil gennemføre

Gyldensteen, Bogense Lynderupgård, Møldrup

fredningen. Når styrelsen har truffet en beslutning, underrettes de involverede om afgørelsen.

Der kan klages over Kulturarvsstyrelsens beslutning til kulturministeren. Klagefristen er 4 uger. Når klagefristen er udløbet, eller når eventuelle klager er afgjort, annoncerer Kulturarvsstyrelsen også den endelige beslutning i den lokale avis.

Når det er endeligt besluttet at frede en bygning, tinglyser Kulturarvsstyrelsen fredningen på ejendommen.

Hvilke konsekvenser har en fredning?

Der ydes ikke erstatning i forbindelse med bygningsfredning. Ejere og brugere af fredede bygninger skal være opmærksomme på, at fredede bygninger skal holdes i forsvarlig stand. Det betyder at taget, ydervæggene, dørene og vinduerne som minimum skal være tætte og i orden, så bygningen ikke forfalder.

Både indvendige og udvendige ændringer af en fredet bygning, der går ud over almindelig vedligeholdelse - f.eks. opsætning af et skilt eller udskiftning af et vindue - kræver en tilladelse fra Kulturarvsstyrelsen.

Der findes for øjeblikket forskellige muligheder for at søge om økonomisk støtte til istandsættelse af fredede bygninger. Støtten kan gives i form af tilskud, lån, brugte byggematerialer og sagkyndig bistand. Der kan ikke gives støtte til almindelig vedligeholdelse eller til modernisering af bygningerne. Det er Kulturarvsstyrelsen, som administrerer støtteordningen.

Rytterhuset, Helsingør

LBK nr 685 af 09/06/2011 Gældende
Offentliggørelsesdato: 25-06-2011
Kulturministeriet

Senere ændringer til forskriften

- LOV nr 1247 af 18/12/2012

Oversigt (indholdsfortegnelse)

- Kapitel 1 Formål og område
- Kapitel 2 Fredning
- Kapitel 3 Fredningens retsvirkninger
- Kapitel 4 Støtte til fredede og bevaringsværdige bygninger
- Kapitel 5 Bevaringsværdige bygninger
- Kapitel 6 Registrering og planlægning
- Kapitel 7 Det Særlige Bygningssyn
- Kapitel 8 Administration, rådgivning m.v.
- Kapitel 9 Forskellige bestemmelser
- Kapitel 10 Straf
- Kapitel 11 Ikrafttrædelses- og overgangsbestemmelser

Den fulde tekst

Bekendtgørelse af lov om bygningsfredning og bevaring af bygninger og bymiljøer

Herved bekendtgøres lov om bygningsfredning og bevaring af bygninger og bymiljøer, jf. lovhektendtgørelse nr. 1088 af 29. august 2007, med de ændringer, der følger af § 20 i lov nr. 1336 af 19. december 2008, og § 1 i lov nr. 474 af 7. maj 2010.

Kapitel 1

Formål og område

§ 1. Loven har til formål at værne landets ældre bygninger af arkitektonisk, kulturhistorisk eller miljømæssig værdi, herunder bygninger, der belyser bolig-, arbejds-, og produktionsvilkår og andre væsentlige træk af den samfundsmæssige udvikling.

Stk. 2. Ved lovens administration skal der lægges vægt på, at de bygninger, der værnes, får en hensigtsmæssig funktion, der under hensyntagen til bygningernes særlige karakter tjener til deres opretholdelse på længere sigt.

Stk. 3. Til fremme af lovens formål yder kulturministeren vejledning med henblik på at sikre, at bygningsfrednings- og bevaringsinteresserne tilgodeses i administrationen af planloven, byfornyelsesloven og tilsvarende lovgivning. Til fremme af lovens formål skal kulturministeren endvidere formidle bygningskulturarven.

Stk. 4. Offentligheden inddrages i videst muligt omfang i frednings- og bevaringsarbejdet.

§ 2. Hvad der i denne lov bestemmes om bygninger, gælder også bygningsværker, bygningsdele og lignende samt de i § 3, stk. 2, nævnte bygningsomgivelser.

Kapitel 2

Fredning

§ 3. Kulturministeren kan fredede bygninger og selvstændige landskabsarkitektoniske værker af væsentlig arkitektonisk eller kulturhistorisk værdi, som er over 50 år gamle. Uanset deres alder kan bygninger og selvstændige landskabsarkitektoniske værker dog fredes, når det er begrundet i deres fremragende værdi eller i andre særlige omstændigheder.

Stk. 2. I det omfang en bygnings eller et selvstændigt landskabsarkitektonisk værks umiddelbare omgivelser i form af gårdsrum, pladser, fortøve, haver, parkanlæg og lignende er en del af den samlede beskyttelsesværdige helhed, kan fredningen omfatte sådanne omgivelser.

§ 4. Bygninger opført før år 1536 er uden særlig beslutning fredet efter denne lov.

Stk. 2. Kulturministeren kan begære en meddelelse om, at en bygning er opført før år 1536, tinglyst på den pågældende ejendom.

§ 5. §§ 3 og 4 gælder ikke for kirkebygninger, så længe de er omfattet af loven om folkekirken.

§ 6. Forinden kulturministeren træffer beslutning om fredning, skal han skriftligt underrette:

- 1) bygningens ejer og bruger,
- 2) kommunalbestyrelsen,
- 3) museumsrådet og kulturmiljørådet, i det omfang et sådant råd er oprettet i det pågældende lokalområde,
- 4) en forening, som er bemyndiget efter § 24, stk. 4, og
- 5) de foreninger og lignende med lokalt tilhørsforhold, som har interesse i bevaringssspørgsmål, og som over for kulturministeren har fremsat skriftlig anmodning om at blive holdt underrettet om fredninger.

Stk. 2. I underretningen fastsættes en frist på mindst tre måneder for indsendelse af bemærkninger til fredningen.

Stk. 3. Fra det tidspunkt, den i stk. 1 nævnte underretning er kommet frem, må der ikke uden tilladelse fra kulturministeren foretages bygningsarbejder og lignende, som går ud over almindelig vedligeholdelse. Reglerne i § 10 finder tilsvarende anvendelse.

Stk. 4. Samtidig med underretningen efter stk. 1 foretager kulturministeren offentlig bekendtgørelse af forslaget med oplysning om fristen efter stk. 2.

§ 7. Efter udløbet af fristen efter § 6, stk. 2, beslutter ministeren inden tre måneder, om bygningen skal fredes.

Stk. 2. Kulturministeren underretter de i § 6, stk. 1 nævnte personer, myndigheder, foreninger m.fl. om afgørelsen og foretager offentlig bekendtgørelse herom.

Stk. 3. Fredningen skal respekteres af alle indehavere af rettigheder over ejendommen, uanset hvornår rettigheden er stiftet. Fredningen tinglyses på ejendommen på kulturministerens begæring. Er den fredede bygning beliggende på et matrikuleret areal, træder en offentliggørelse af fredningen i Stats Tidende i stedet for en tinglysning.

§ 8. Kulturministeren kan ændre omfanget af en fredning.

Stk. 2. Kulturministeren kan ophæve en fredning, når fredningsværdierne er gået tabt eller ikke længere kan opretholdes.

Stk. 3. § 6, stk. 1, 2 og 4, og § 7 finder tilsvarende anvendelse.

§ 8 a. Kulturministeren udarbejder og ajourfører oversigter over fredninger efter loven, herunder fredningernes bærende fredningsværdier.

Kapitel 3

Fredningens retsvirkninger

§ 9. En fredet bygning skal af ejeren eller brugeren holdes i forsvarlig stand, herunder tæt på tag og fag.

§ 10. Alle bygningsarbejder vedrørende en fredet bygning kræver tilladelse fra kulturministeren, hvis arbejderne går ud over almindelig vedligeholdelse. Det samme gælder opsætning af lysinstallationer, antenner, parabolantenner og lignende samt skiltning på facader herunder tagflader.

Stk. 2. Ansøgninger og tilladelser efter stk. 1 skal være ledsaget af de nødvendige planer, tegninger og beskrivelser til forståelse af projektet. Tilladelse kan gøres betinget af gennemførelse af foranstaltninger, som ikke er omfattet af ansøgningen.

Stk. 3. Kulturministeren kan fastsætte nærmere regler om indholdet af ansøgninger om tilladelse efter stk. 1 samt om, at ansøgninger skal indsendes gennem kommunalbestyrelsen.

Stk. 4. Såfremt der ikke inden tre måneder af kulturministeren er taget stilling til en ansøgning om tilladelse efter stk. 1, kan de af ansøgningen omfattede arbejder iværksættes.

§ 11. Nedrivning af en fredet bygning kræver tilladelse af kulturministeren.

Stk. 2. Til vurdering af en ansøgning efter stk. 1 kan kulturministeren kræve oplysninger om formålet med nedrivningen og om den fremtidige anvendelse af den pågældende ejendom. Kulturministeren kan afslå at behandle ansøgningen, hvis de tilladelser, der i henhold til anden lovgivning er nødvendige for en nedrivning, ikke foreligger.

Stk. 3. En nedrivningstilladelse kan gøres betinget.

Stk. 4. § 6, stk. 1, 2 og 4, og § 7 finder tilsvarende anvendelse.

§ 12. Nægtes tilladelse til nedrivning, kan ejeren forlange ejendommen overtaget af staten mod erstatning. Påhviler der staten overtagelsespligt, skal der ved erstatningens fastsættelse fradrages støtte i form af tilskud modtaget i henhold til § 16, stk. 1.

Stk. 2. Overtagelsespligten efter stk. 1 påhviler dog kun staten, hvis der er et væsentligt misforhold mellem ejendommens afkastningsgrad og afkastningsgraden for ejendomme med en lignende beliggenhed og benyttelse, men som ikke er omfattet af nedrivningsforbud.

Stk. 3. Kan der ikke mellem kulturministeren og ejeren opnås enighed om statens overtagelse af ejendommen eller vilkårene herfor, afgør taksationsmyndighederne efter lov om offentlige veje spørgsmålet om berettigelsen af ejerens krav efter stk. 1, jf. stk. 2, og fastsætter erstatning for statens overtagelse af ejendommen. Om sagens behandling for taksationsmyndighederne og om erstatningens fastsættelse og udbetaling finder §§ 52-56, 63-64 og 66-67 i lov om offentlige veje tilsvarende anvendelse.

Stk. 4. Spørgsmålet, der kan afgøres af taksationsmyndighederne, jf. stk. 3, kan ikke indbringes for domstolene, før overtaksationskommissionens afgørelse foreligger.

Stk. 5. Søgsmål til prøvelse af overtaksationskommissionens afgørelse skal anlægges inden 8 uger efter, at afgørelsen er meddelt den pågældende.

§ 13. Påhviler der staten en overtagelsespligt, men tilkendegiver kulturministeren ikke at ville overtage ejendommen, meddeles dette ejeren, der herefter uanset § 11 kan nedrive den fredede bygning.

Stk. 2. § 12, stk. 1, gælder ikke for fredede bygninger, der tilhører eller efter lovens ikrafttræden har tilhørt staten, kommuner, kirker, præsteembeder eller offentlige stiftelser.

Stk. 3. Kulturministeren kan fastsætte regler om, at de i stk. 2 nævnte ejere forud for overdragelse af en fredet ejendom skal lade tinglyse en meddelelse om, at lovens § 12, stk. 1, ikke gælder for ejendommen.

§ 14. Ved brandskade eller anden væsentlig skade på en fredet bygning skal ejeren søge om tilladelse til istandsættelse af bygningen efter § 10 eller søge om tilladelse til nedrivning af denne, jf. § 11.

§ 15. Kulturministeren kan efter aftale med vedkommende ejer fastsætte særlige bevaringsbestemmelser for en fredet bygning, herunder om at bygningen ikke skal være omfattet af reglen i § 12, stk. 1.

Stk. 2. Bestemmelser efter stk. 1 skal tinglyses og skal herefter respekteres af alle indehavere af rettigheder over ejendommen, uanset hvornår rettigheden er stiftet.

Kapitel 4

Støtte til fredede og bevaringsværdige bygninger

§ 16. Kulturministeren kan yde støtte til:

- 1) Bygningsarbejder på fredede bygninger.
- 2) Sagkyndig bistand og projektudarbejdelse samt udarbejdelse af planer for istandsættelse og fremtidig brug af bygninger, der er indstillet til fredning af Det Særlige Bygningssyn, jf. § 23, stk. 1.
- 3) Sikring af inventar i fredede bygninger, hvor inventaret ikke er omfattet af fredningen i henhold til § 3 samt inventar i bevaringsværdige bygninger, såfremt inventaret er af betydning for den kulturhistoriske helhed eller har en særlig tilknytning til den pågældende bygning.
- 4) Landsdækkende og lokale foreninger og lignende med bygningskulturelle formål.
- 5) Institutioner og lignende, der har til formål at bevare de traditionelle bygningshåndværk og informere og vejlede om bygningskulturelle spørgsmål m.v.
- 6) Bygningsarbejder på bygninger, som ministeren finder bevaringsværdige, jf. § 19.
- 7) Lokale bevaringsråd eller lignende, der kan yde støtte til bevaringsværdige bygninger, jf. § 17 og § 19.

Stk. 2. Støtte kan ydes i form af lån, tilskud, sagkyndig bistand, projektudarbejdelse eller materialer. Støtten kan gøres betinget.

Stk. 3. Til løsning af særlige frednings- og bevaringsopgaver kan kulturministeren købe, forvalte, istandsætte og afhænde fast ejendom, erhverve begrænsede rettigheder i sådanne samt modtage og forvalte gaver og arv, herunder i form af kontante beløb.

Stk. 4. Ministeren kan fastsætte nærmere regler om støtteordningerne, herunder om oprettelse af lokale bevaringsråd eller lignende og deres administration af støttemidler

Stk. 5. Op til 20% af støtten kan tilbageholdes og anvendes til modregning med ejerens eventuelle restancer til det offentlige.

Stk. 6. Støtte ydes inden for de rammer, der fastsættes på de årlige bevillingslove. Betalte renter og afdrag på lån, der er ydet efter denne lov, samt provenu ved drift og afhændelse af fast ejendom efter stk. 3, kan endvidere anvendes som nævnt i stk. 1-3. Uforbrugte midler overføres til følgende finansår.

Kapitel 5

Bevaringsværdige bygninger

§ 17. En bygning er bevaringsværdig, jf. § 16, stk. 1, nr. 7, når den er optaget som bevaringsværdig i en kommuneplan eller omfattet af et forbud mod nedrivning i en lokalplan eller byplanvedtægt, jf. planlovens § 15, stk. 2, nr. 14.

§ 18. En bevaringsværdig bygning, jf. § 17, må ikke nedrives, før nedrivningsanmeldelsen har været offentligt bekendtgjort, og kommunalbestyrelsen har meddelt ejeren, om den efter planlovens § 14 vil nedlægge forbud mod nedrivningen.

Stk. 2. Kommunalbestyrelsen foretager inden udløbet af de efter bygge Lovgivningen gældende frister offentlig bekendtgørelse af nedrivningsanmeldelsen med en frist på mindst 4 og højst 6 uger for fremsættelse af indsigelser m.v.

Stk. 3. Samtidig med offentliggørelsen skal kommunalbestyrelsen underrette ejeren samt de i § 6, stk. 1 nævnte personer, foreninger m.fl., herunder om fristen for indsigelser m.v.

Stk. 4. Senest 2 uger efter fristens udløb meddeler kommunalbestyrelsen ejeren, hvorvidt der nedlægges forbud mod nedrivning efter planlovens § 14. Nedlægger kommunalbestyrelsen ikke forbud, foretager kommunalbestyrelsen offentlig bekendtgørelse af sin beslutning.

Stk. 5. Bestemmelserne gælder ikke bygninger, der er omfattet af et forbud mod nedrivning i en lokalplan, i en byplanvedtægt eller i et lokalplanforslag offentliggjort efter planlovens § 17.

§ 19. Kulturministeren kan træffe beslutning om, at en bygning, som ikke er omfattet af § 17, er bevaringsværdig.

Stk. 2. § 6, stk. 1, 2 og 4, og § 7 finder tilsvarende anvendelse.

Stk. 3. Fra det tidspunkt, den i § 6, stk. 1, nævnte underretning er kommet frem, må der ikke uden tilladelse fra kulturministeren foretages nedrivning, ombygning eller på anden måde ændring af bygningens ydre.

§ 19 a. § 18 finder tilsvarende anvendelse for bevaringsværdige bygninger, der er udpeget af ministeren efter § 19.

Stk. 2. Uanset stk. 1 kan kulturministeren i særlige tilfælde beslutte, at ejeren af en bevaringsværdig bygning ikke uden kommunalbestyrelsens tilladelse må nedrive, ombygge eller på anden måde ændre bygningens ydre. Planlovens § 49 finder tilsvarende anvendelse i disse tilfælde.

§ 19 b. Kulturministeren og kommunalbestyrelsen kan ophæve en beslutning efter § 19.

Stk. 2. De i § 6, stk. 1, nævnte underrettes om ophævelsen.

Kapitel 6

Registrering og planlægning

§ 20. Kulturministeren indsamler oplysninger og foretager registreringer til brug ved varetagelsen af de i § 1 nævnte formål.

Stk. 2. Kulturministeren udarbejder sammenfattende oversigter over fredningsinteresserne.

Stk. 3. Kulturministeren kan i samarbejde med kommunalbestyrelserne foretage kortlægning og registrering af bygningers og bymiljøers bevaringsværdier til brug for bevaringsplanlægningen i kommunerne.

Stk. 4. Kulturministeren fører en offentligt tilgængelig liste over fredninger efter loven.

§ 21. Kulturministeren kan udarbejde vejledninger for varetagelsen af de i § 1 nævnte interesser i den kommunale planlægning.

Stk. 2. Kulturministeren kan udarbejde forslag til bevaringsbestemmelser, der kan indgå i den kommunale planlægning i medfør af planloven.

§ 21 a. Kulturministeren kan fastsætte regler om, at kommunalbestyrelsen skal udpege bevaringsværdige bygninger i kommunalplanen, jf. § 17.

Kapitel 7

Det Særlige Bygningssyn

§ 22. Det Særlige Bygningssyn består af indtil 12 medlemmer, der beskikkes af kulturministeren.

Stk. 2. Kulturministeren fastsætter nærmere regler om, hvem der er indstillingsberettiget til Det Særlige Bygningssyn, herunder om indstilling af suppleanter samt om Det Særlige Bygningssyns virksomhed.

Stk. 3. Formanden for Det Særlige Bygningssyn beskikkes af kulturministeren blandt medlemmerne.

Stk. 4. Beskikkelserne gælder for 4 år.

§ 23. Kulturministeren skal forelægge alle forslag om fredninger, jf. § 3, og om ændringer af en frednings omfang, jf. § 8, stk. 1, for Det Særlige Bygningssyn til udtalelse. En bygning kan kun fredes, og omfanget af en fredning kan kun ændres, såfremt Bygningssynet afgiver indstilling herom. Bygningssynets indstilling skal så vidt muligt foreligge, forinden der sker underretning efter § 6, stk. 1. Kulturministeren skal dog foretage underretning efter § 6, stk. 1, når en efter § 24, stk. 4, bemyndiget forening finder, at sagen ikke kan afvente forelæggelse for Det Særlige Bygningssyn.

Stk. 2. Kulturministeren skal forelægge alle ansøgninger om nedrivning af en fredet bygning for Det Særlige Bygningssyn til udtalelse, jf. § 11. Kulturministeren kan ikke meddele tilladelse til nedrivning mod Det Særlige Bygningssyns indstilling. Bygningssynets indstilling skal foreligge, forinden der sker underretning efter § 6, stk. 1.

Stk. 3. Kulturministeren indhenter en udtalelse fra Det Særlige Bygningssyn om ophævelse af fredninger, jf. § 8, stk. 2.

Stk. 4. Kulturministeren skal forelægge ansøgninger om bygningsarbejder, jf. § 6, stk. 3, og § 10 for Det Særlige Bygningssyn til udtalelse.

Stk. 5. Kulturministeren indhenter en udtalelse fra Det Særlige Bygningssyn om ansøgning om støtte til sikring af inventar, jf. § 16, stk. 1, nr. 3, og kan endvidere indhente en udtalelse fra Det Særlige Bygningssyn i principielle spørgsmål om administrationen af § 16.

Stk. 6. Afgørelser i henhold til denne lov, hvorom Det Særlige Bygningssyn har udtalt sig, skal indeholde oplysninger om Det Særlige Bygningssyns indstilling.

Stk. 7. Det Særlige Bygningssyn rådgiver i øvrigt kulturministeren i bygningsfrednings- og bevaringsspørgsmål.

Kapitel 8

Administration, rådgivning m.v.

§ 24. Kulturministeren kan bemyndige en styrelse under Kulturministeriet til at udøve de beføjelser, der i denne lov er tillagt ministeren.

Stk. 2. Kulturministeren kan fastsætte nærmere regler om styrelsens sagsbehandling i henhold til bemyndigelse efter stk. 1.

Stk. 3. Afgørelser, der er truffet i henhold til bemyndigelse efter stk. 1, kan påklages til kulturministeren. Kulturministeren fastsætter nærmere regler om indgivelse af klager over afgørelser, der er truffet i henhold til bemyndigelse efter stk. 1.

Stk. 4. Kulturministeren kan give en landsdækkende forening på det bygningskulturelle område ret til at få forelagt fredningsforslag for Det Særlige Bygningssyn, jf. § 23, stk. 1. Indstiller Det Særlige Bygningssyn bygningen til fredning, skal kulturministeren foretage underretning efter § 6, stk. 1.

§ 25. Kulturministeren yder faglig rådgivning og anden bistand til andre myndigheder i spørgsmål vedrørende bygningsfredning og -bevaring.

Stk. 2. Kulturministeren vejleder og informerer andre myndigheder og private om frednings- og bevaringsspørgsmål.

Kapitel 9

Forskellige bestemmelser

§ 26. Kulturministeren kan efter forhandling med de berørte myndigheder m.v. fastsætte regler om, at visse kategorier af bygninger, som tilhører staten, kommuner, kirker, præsteembeder og offentlige stiftelser, ikke må nedrives eller afhændes til andre end de nævnte, uden at kulturministeren har haft mulighed for at tage stilling til spørgsmålet om bygningens fredning efter § 3.

§ 27. Opdeling af fredede bygninger i ejerlejligheder kan kun finde sted med kulturministerens samtykke. Samtykket kan gøres betinget, herunder af fastsættelse af særlige bevaringsbestemmelser, jf. § 15.

Stk. 2. Samtykke efter stk. 1 er ufornødent for fredede bygninger, der kan opdeles efter ejerlejlighedslovens regler om ikke-fredede bygninger.

§ 28. Betingelser, der knyttes til tilladelser, samtykke m.v. i henhold til loven er bindende for ejeren og indehavere af andre rettigheder over ejendommen uden hensyn til, hvornår en sådan ret er stiftet. Betingelsen kan tinglyses på ejendommen.

§ 29. Tilladelser, samtykke m.v. i henhold til loven bortfalder, såfremt de ikke er udnyttet inden fem år fra meddelelsen.

§ 30. (Ophævet).

§ 31. Tinglysningsdommeren skal give meddelelse, når fredede bygninger skifter ejer.

§ 32. Kulturministeren eller den, kulturministeren bemyndiger hertil, har, hvis det skønnes nødvendigt, mod behørig legitimation adgang til offentlige og private bygninger og selvstændige landskabsarkitektoniske værker, som er omfattet af loven, for at tilvejebringe oplysninger til brug for afgørelser og til brug for udarbejdelse af oversigter over fredninger efter loven.

Stk. 2. Adgangen til bygninger eller landskabsarkitektoniske værker efter stk. 1 er betinget af, at kulturministeren eller den, kulturministeren bemyndiger hertil, forgæves har forsøgt at opnå frivillig aftale om adgang med den, som har rådighed over de nævnte bygninger og værker.

Stk. 3. Politiet yder om nødvendigt bistand til at opnå adgang efter stk. 1. Kulturministeren kan efter forhandling med justitsministeren fastsætte nærmere regler herom.

§ 32 a. Kulturministeren påser overholdelsen af denne lov og af de regler, der er fastsat med hjemmel i loven, samt af fredningsbeslutninger og særlige bevaringsbestemmelser.

Stk. 2. Kulturministeren påser, at påbud og forbud efter denne lov efterkommes, og at vilkår fastsat i tilladelser overholdes.

Stk. 3. Kommunalbestyrelsen skal foretage indberetning til kulturministeren, når kommunalbestyrelsen får kendskab til et ulovligt forhold.

Stk. 4. Bliver kulturministeren opmærksom på et ulovligt forhold, skal ministeren søge forholdet lovliggjort, medmindre der er tale om forhold af ganske underordnet betydning.

§ 33. Det påhviler den til enhver tid værende ejer eller bruger af en fredet bygning at berigtige forhold, som er i strid med denne lov eller de i henhold til loven meddelte tilladelser eller særlige bevaringsbestemmelser.

Stk. 2. Efterkommer ejeren eller brugeren ikke et af kulturministeren meddelt påbud om at berigtige et ulovligt forhold, kan det ved dom pålægges ham inden en fastsat frist under tvang af fortløbende bøder at berigtige forholdet.

Stk. 3. Når et ved dom meddelt påbud om at berigtige et ulovligt forhold ikke efterkommes rettidigt og inddrivelse af tvangsbøder ikke kan antages at føre til, at påbuddet efterkommes, kan kulturministeren foretage det nødvendige til forholdets berigtigelse på ejerens eller brugerens bekostning.

Stk. 4. Når et af kulturministeren meddelt påbud om at afhjælpe mangler, der frembyder fare for bygningens opretholdelse, ikke efterkommes inden en af ministeren fastsat frist, kan ministeren uanset reglerne i stk. 2 og 3 straks lade de pågældende arbejder udføre på ejerens bekostning. Politiet yder om fornødent bistand hertil efter regler, der fastsættes efter forhandling mellem kulturministeren og justitsministeren.

Stk. 5. Kulturministeren kan på ejerens bekostning lade et påbud om at berigtige et ulovligt forhold tinglyse på ejendommen. Når forholdet er berigtiget, skal kulturministeren lade påbuddet aflyse fra tingbogen.

§ 33 a. Kulturministeren kan i særlige tilfælde ekspropriere fredede bygninger, der tilhører private, når ekspropriation er nødvendig for at forhindre, at væsentlige fredningsværdier går tabt.

Stk. 2. Ved ekspropriation til erhvervelse af ejendomsret bortfalder alle rettigheder over det eksproprierede, medmindre andet bestemmes i det enkelte tilfælde.

Stk. 3. Ved ekspropriationens gennemførelse finder bestemmelserne i lov om offentlige veje § 45 og §§ 47-49 tilsvarende anvendelse.

Kapitel 10

Straf

§ 34. Medmindre højere straf er forskyldt efter den øvrige lovgivning, straffes med bøde den, der

- 1) overtræder § 6, stk. 3, § 9, § 10, stk. 1, § 11, stk. 1, § 14, § 18, stk. 1, § 19, stk. 3, § 27, stk. 1, og § 33, stk. 1,
- 2) tilsidesætter bevaringsbestemmelser fastsat i medfør af § 15, jf. § 16, stk. 2,
- 3) tilsidesætter vilkår eller betingelser, der er fastsat i en tilladelse efter loven, eller
- 4) undlader at efterkomme et påbud efter § 32 a, stk. 4.

Stk. 2. Straffen kan stige til fængsel i indtil 1 år, hvis overtrædelsen er begået forsætligt eller ved grov uagtsomhed, og hvis der ved overtrædelsen er

- 1) voldt skade på de interesser, som loven tilsigter at beskytte, jf. § 1, eller fremkaldt fare herfor eller
 2) opnået eller tilsigtet en økonomisk fordel for den pågældende selv eller andre, herunder ved besparelser.

Stk. 3. I regler, der udstedes efter loven, kan der fastsættes straf af bøde for overtrædelse af bestemmelser i reglerne.

Stk. 4. Der kan pålægges selskaber m.v. (juridiske personer) strafansvar efter reglerne i straffelovens 5. kapitel.

Stk. 5. Sker der ikke konfiskation af udbytte, som er opnået ved overtrædelsen, skal der ved udmåling af bøde, herunder tillægsbøde, tages særligt hensyn til størrelsen af en opnået eller tilsigtet økonomisk fordel, jf. stk. 2, nr. 2.

Stk. 6. Forældelsesfristen for strafansvaret er 5 år for overtrædelser, som nævnt i stk. 1, og for overtrædelser af bestemmelser i regler udstedt efter loven.

§ 34 a. Der er udpantningsret for udgifter, som det offentlige har krav på at få dækket efter § 33, stk. 3-5. Beløbene kan endvidere inddrives ved indeholdelse i løn m.v. efter reglerne for inddrivelse af personlige skatter i kildeskatteloven.

Stk. 2. Restanceinddrivelsesmyndigheden kan eftergive skyldige beløb efter stk. 1 efter reglerne i opkrævningsloven.

Kapitel 11

Ikrafttrædelses- og overgangsbestemmelser

§ 35. Loven træder i kraft den 1. januar 1980.

Stk. 2. Lov nr. 195 af 8. juni 1966 om bygningsfredning ophæves.

Stk. 3. § 10 i lov nr. 195 af 8. juni 1966 om bygningsfredning finder anvendelse på sager om tilladelse til nedrivning af en fredet bygning, der verserer ved lovens ikrafttræden, såfremt ejeren af den fredede bygning inden den 29. november 1978 har givet Det Særlige Bygningssyn meddelelse om, at han ønsker at nedrive bygningen.

Stk. 4. For fredninger i henhold til den hidtil gældende lovgivning gælder reglerne i denne lov.

Stk. 5. Bestemmelser om påtåleret i forbindelse med fredninger i henhold til den hidtil gældende lovgivning ophæves.

Stk. 6. De beføjelser, der er tillagt Det Særlige Bygningssyn ved bevaringsbestemmelser, overenskomster, -deklarationer og lignende samt ved konfirmerede fundatser for legater, fonde m.v., udøves af Fredningsstyrelsen, medmindre miljøministeren træffer anden bestemmelse.

Stk. 7. Tilladelser m.v., meddelt før lovens ikrafttræden, bortfalder fem år efter ikrafttrædelsesdatoen, medmindre de på andet grundlag må anses for at være bortfaldet før dette tidspunkt.

Stk. 8. Uanset § 27, stk. 1, kan opdelingen i ejerlejligheder anmeldes til tinglysningsdommeren inden udgangen af marts måned 1980, såfremt ejeren inden den 29. november 1978 havde anmodet en landinspektør om den til opdeling i ejerlejligheder fornødne attestation.

§ 36. Loven gælder ikke for Færøerne og Grønland.

Lov nr. 1336 af 19. december 2008 om ændring af kildeskatteloven, opkrævningsloven, udpantningsloven og forskellige andre love, der ophævede §§ 33 b og 33 c, indeholder følgende ikrafttrædelsesbestemmelse:

§ 167

Stk. 1. Loven træder i kraft den 1. januar 2009, jf. dog stk. 2. § 11 finder alene anvendelse på afgørelser om lønindeholdelse, der træffes efter lovens ikrafttræden.

Stk. 2. (Udeladt)

Lov nr. 474 af 7. maj 2010 om ændring af lov om bygningsfredning og bevaring af bygninger og bymiljøer, ligningsloven og skattekontrolloven, der indføjede § 8 a og ændrede § 1, stk. 3, § 3, stk. 1 og stk. 2, § 6, stk. 1, nr. 4, § 12, stk. 1, § 16, stk. 2, § 20, stk. 4, § 23, stk. 1, § 24, stk. 2-4 og § 32, indeholder følgende ikrafttrædelsesbestemmelse:

§ 4

Stk. 1. Loven træder i kraft den 1. juni 2010, jf. dog stk. 2 og 3.

Stk. 2. (Udeladt)

Stk. 3. (Udeladt)

Stk. 4. Anmodninger om statslig overtagelse i henhold til § 12 i lov om bygningsfredning og bevaring af bygninger og bymiljøer, som er modtaget i Kulturarsstyrelsen senest den 31. maj 2010, behandles efter de hidtil gældende regler.

Kulturministeriet, den 9. juni 2011

Pcr Stig Møller

BEK nr 159 af 05/02/2013 Gældende
Offentliggørelsesdato: 21-02-2013
Kulturministeriet

Oversigt (indholdsfortegnelse)

- Kapitel 1 Anvendelsesområde
- Kapitel 2 Underretning
- Kapitel 3 Straf
- Kapitel 4 Ikrafttræden

Den fulde tekst

Bekendtgørelse om iværksættelse af bygningsarbejder på fredede bygninger på grundlag af skriftlig underretning

I medfør af § 10, stk. 5, og § 34, stk. 3, i lov om bygningsfredning og bevaring af bygninger og bymiljøer, jf. lovbekendtgørelse nr. 685 af 9. juni 2011, som ændret ved lov nr. 1247 af 18. december 2012, fastsættes:

Kapitel 1

Anvendelsesområde

§ 1. Følgende bygningsarbejder vedrørende en fredet bygning kan iværksættes efter skriftlig underretning, jf. dog § 2:

- 1) Bygningsarbejder vedrørende nyere køkken og bad, som sker inden for de eksisterende rums afgrænsning. Ved nyere køkken og bad forstås et køkken eller bad, som er under 50 år gammelt, og som ikke stammer fra bygningens opførelsestidspunkt.
- 2) Bygningsarbejder som udføres i overensstemmelse med en manual for bygningen. Manualen skal være godkendt af Kulturstyrelsen og skal beskrive, hvorledes bygningsændringer må udføres.
- 3) Indvendig opsætning af greb til brug for personer med nedsat funktionsevne.
- 4) Fremføring af rør under terræn til kældere.
- 5) Opsætning af skilte i overensstemmelse med regler fastsat i en lokalplan, en byplanvedtægt eller tilsvarende.

§ 2. § 1 omfatter ikke

- 1) bygningsarbejder, der gennembryder et rums vægge, loft, gulv eller vinduer, dog bortset fra arbejder omfattet af § 1, nr. 4, eller
- 2) bygningsarbejder, der indebærer, at vægge nedrives eller etableres helt eller delvist, eller at døre eller vinduer flyttes, blændes, udvides eller udskiftes.

Kapitel 2

Underretning

§ 3. Bygningsarbejder, omfattet af § 1, kan iværksættes, når der er sket underretning af Kulturstyrelsen efter §§ 4-5.

§ 4. Underretning sker ved anvendelse af et skema, der findes på Kulturstyrelsens hjemmeside eller fås ved henvendelse til Kulturstyrelsen. Skemaet indsendes til Kulturstyrelsen af ejeren af den fredede bygning eller af den, ejeren har bemyndiget hertil.

§ 5. Underretningen skal være ledsaget af materiale, der belyser eksisterende og fremtidige forhold, f.eks. i form af fotos, tegninger og beskrivelser.

§ 6. Såfremt bygningsarbejder, for hvilke der er givet underretning til Kulturstyrelsen, ikke er iværksat inden for 5 år efter underretningen, skal der indsendes en ny underretning efter kapitel 2, inden bygningsarbejderne iværksættes.

Kapitel 3

Straf

§ 7. Med bøde straffes den, der iværksætter bygningsarbejder omfattet af § 1 uden skriftlig underretning.

Stk. 2. Der kan pålægges selskaber mv. (juridiske personer) strafansvar efter reglerne i straffelovens kapitel 5.

Kapitel 4
Ikrafttræden

§ 8. Bekendtgørelsen træder i kraft den 1. marts 2013.

Kulturministeriet, den 5. februar 2013

Marianne Jelved

/ Katrine Tarp

Til Kommuner og regioner i Movia

Sagsnummer
Sag-296095
Movit-2706433

Sagsbehandler FKY
Direkte +45 36 13 15 55
Fax 36 13 18 96
fky@moviatrafik.dk

CVR nr: 29 89 65 69
EAN nr: 5798000016798

5. december 2013

Trafikbestillingsgrundlag 2015 - Følgeskrivelse til kommuner og regioner

I dette notat fremgår Movias Trafikbestillingsgrundlag 2015 for hver enkelt kommune og region. Derudover fremgår udviklingen i kommunens/regionens finansiering af bus- og banedriften i forhold til budget 2014.

Bestyrelsen vedtog 4. april 2013 en ny budget- og regnskabstidsplan. Bestyrelsen besluttede også, at der ikke længere skal udarbejdes et basisbudget, men i stedet et "trafikbestillingsgrundlag" til offentliggørelse allerede i december måned. Trafikbestillingsgrundlag 2015 er således et overordnet skøn over kommuner og regioners tilskudsbehov til bus- og banedrift. Trafikbestillingsgrundlag 2015 er det første trafikbestillingsgrundlag, som er udarbejdet.

Den nye budget- og regnskabstidsplan er blevet til i samarbejde mellem Movia og kommunedialoggruppen, som er den gruppe af trafikbestillere og økonomier fra kommuner og regioner, der også deltog i designet af den tidligere budget- og regnskabsproces¹.

Da trafikbestillingsgrundlaget er udarbejdet som en hjælp til kommuner og regioners trafikbestilling af bus- og banedrift i 2015, er flextrafik, administrationsudgifter og finansielle poster ikke med i trafikbestillingsgrundlaget.

I en del kommuner, indgår tilskuddet til flextur, og i nogle tilfælde også kommunale ordninger, på lige fod med busdrift i kommunens budget for kollektiv trafik. Da tilskudsbehovet til f.eks. flextur i høj grad er forbrugsstyret, og dermed afhænger af borgernes kendskab til ordningen, kan forbrugsudviklingen variere en del fra kommune til kommune. Hertil betyder kommuneaftalen fra juni 2013, at der forventes vækst på flextrafikområdet, både hvad angår antal kommuner og størrelsen af forbruget. Der henvises til bilag 1, hvor tilskuddet i tidligere regnskaber og budgetter fremgår.

Bemærk særligt afsnittet om mulige lovgivningsmæssige ændringer og nyt tællesystem, som kan få økonomisk betydning i 2015.

¹ I kan læse mere om budget og regnskabstidsplanen og tilblivelsen af trafikbestillingsgrundlaget i bestyrelsesmaterialet fra d. 4. april 2013 her:

<http://www.moviatrafik.dk/omos/bagomos/bestyrelse/2013/040413/Documents/07Nybudget-ogregnskabsproces.pdf>

Indholdsfortegnelse

1.	Generelle forudsætninger i Trafikbestillingsgrundlag 2015	3
1.1.	Driftsomfang	3
1.2.	Effekt af opdaterede indeksforventninger	3
1.3.	Ekstrakørsel	4
1.4.	Rutespecifikke udgifter	4
1.5.	Passagerer og Indtægter	4
1.6.	Lokalbaner	5
2.	Ændringer som <i>ikke</i> er indarbejdet i trafikbestillingsgrundlag 2015	6
2.1.	Et takstområde på Sjælland	6
2.2.	Paraplyorganisation	6
2.3.	Ny finansieringsmodel for Movia	6
2.4.	Nyt passagertællesystem	7
2.5.	Udbud A11	7
2.6.	Budgettets følsomheder	7
2.7.	Yderligere materiale på Movias ekstranet	8
3.	Udvikling pr. kommune og region	9
3.1.	Opmærksomhedspunkter frem mod trafikbestillingen	12
4.	Bilag	17
4.1.	Bilag 1- Kommunalt tilskud pr. kommune	17
4.2.	Bilag 2 – Følsomhedsanalyse, viser budgettets følsomhed for ændringer i dieselpriser, renter og passagertal.....	23
4.3.	Kommunedialoggruppe	24

1. Generelle forudsætninger i Trafikbestillingsgrundlag 2015

Trafikbestillingsgrundlaget er beregnet på baggrund af de principper, som dialoggruppen med kommuner og regioner har anbefalet².

Tabel 1 Budgetoversigt for busdrift og lokalbaner fra budget 2014 til trafikbestillingsgrundlag 2015

(mio. kr.)	B2014	TBG2015	Udvikling	Udvikling i %
Bus				
Indtægter	-1.712,1	-1.762,7	-50,6	3,0%
Operatørudgifter	3.082,1	3.151,7	69,6	2,3%
Rutespecifikke udg.	171,3	198,0	26,7	15,6%
Bus i alt	1.541,4	1.587,0	45,6	3,0%
Lokalbaner				
Indtægter	-176,8	-182,5	-5,7	3,2%
Udgifter til togdrift	482,9	485,2	2,3	0,5%
Anlæg	0,0	0,0	0,0	-
Lokalbaner i alt	306,1	302,7	-3,4	-1,1%
Tilskudsbehov i alt, bus + baner	1.847,5	1.889,6	42,2	2,3%

Det fremgår af tabel 1, at det samlede tilskudsbehov til busdrift stiger med 45,6 mio. kr., svarende til 3% i forhold til budget 2014. En væsentlig forklaring er øgede udgifter til rejsekortafgifter under rutespecifikke udgifter, som også fremgår af overslagsårene i budget 2014 (side 18).

1.1. Driftsomfang

Driftsomfanget i trafikbestillingsgrundlaget er det samme som i budgetoverslagsår 2015 fra budget 2014, hvilket betyder at det er samme driftsomfang som i budget 2014, dog med helårseffekt af linjeændringer i 2014.

I Trafikbestillingsgrundlag 2015 er driftsomfanget det samme som i budget 2014, da der ikke er indarbejdet linjeændringer med driftsstart i 2014.

1.2. Effekt af opdaterede indeksforventninger

Movias kontrakter med operatørerne indenfor bus og bane er reguleret med de samme grundlæggende indeks, men vægtningen mellem de forskellige indeks er forskellig. Movia indeksforventninger er baseret på prognoser fra Nationalbanken, og tabel 2 viser forventningerne til den overordnede udvikling i indeks.

² Medlemmerne i dialoggruppen samt de indarbejdede budgetforudsætninger fremgår af bilag 3

Tabel 2. Forventninger til udvikling i indeks

	Indeks i budget 2014	Opdateret forventning til indeks i 2014	Forventning til indeks i TBG 2015	Ændring fra budget 2014 til TBG 2015
Diesel forbrugerpris	167	170	165	-1,4%
Lønninger	180	179	184	2,2%
Forbrugerpriser	133	132	134	1,0%
Gns. rente	2,1%	2,1%	2,7%	0,6 point
CIBOR 3 mdr. rente	0,8%	0,4%	0,9%	0,1 point
Samlet indekseffekt indekseret	100,0	100,2	102,2	2,2%

Ud fra ovenstående tabel, fremkommer det at det samlede omkostningsindeks i 2015 forventes at stige med 2,2%, i forhold til budget 2014, hvilket giver en udgiftsstigning på 68,4 mio. kr. Stigningen skyldes hovedsageligt en forventning om stigende løn fra 2014 til 2015.

1.3. Ekstrakørsel

I trafikbestillingsgrundlag 2015 er udgifterne til ekstrakørsel baseret på en fremskrivning af ekstrakørselsbehovet per linje, frem til og med efteråret 2013. Samlet set er udgifterne til ekstrakørsel 1,2 mio. kr. højere end i budget 2014

1.4. Rutespecifikke udgifter

Ændringerne fra budget 2014's budgetoverslagsår 2015³, er ligeledes indregnet i trafikbestillingsgrundlag 2015.

Det er stigninger i rejsekortafgifter, samt fald i provisioner, som er indarbejdet. Samlet betyder dette at rutespecifikke udgifter stiger med 26,7 mio. kr.

1.5. Passagerer og Indtægter

Passagertallet og indtægter fra budget 2014 er fremskrevet på linjeniveau med følgende forudsætninger:

- Ændring i passagerer og indtægter pr. linje mellem estimat 2, 2013 og estimat 3, 2013 er indarbejdet – Hvilket betyder at tallene er parallelforskuet med fem måneders yderligere viden i forhold til budget 2014, som blev udarbejdet samtidig med estimat 2, 2013
- Hertil er budget 2014's passagerudvikling mellem 2014 og 2015 indarbejdet – (Passagereffekten ml. 2014 og 2015, som blev vedtaget ved udarbejdelsen af budget 2014).
 - +1,4% passagerer i Takstområde Hovedstaden,
 - +0,8% i Takstområde Vest og
 - +0,5% i Takstområde Syd.

³ jf. budgetoverslagsår 2015 i budget 2014 s.18

- Endelig er takststigning fra 2014 til 2015 fastsat som forventet PL fra KL på 1,7%

Samlet stiger indtægterne 50,6 mio. kr. svarende til en stigning på 3% i forhold til budget 2014.

1.6. Lokalbaner

For lokalbanerne er der fremskrevet efter samme principper som for busdriften. Dvs. at passagerer og indtægter er parallelforskudt med trend fra estimat 2, 2013 til estimat 3, 2013 pr takstområde, hertil er lagt passagertrend fra 2014 til 2015 (jf. budgetoverslaget for 2015 i budget 2014) og endelig en takststigning på 1,7%, som er PL ml. 2014 og 2015.

På udgiftssiden er indeks opdateret, og forudsætninger fra BO-år 2015 for rejsekortafgifter og leasing er benyttet.

2. Mulige ændringer som *ikke* er indarbejdet i trafikbestillingsgrundlag 2015

Det er vigtigt at understrege at lovgivningsmæssige initiativer kan få store økonomiske konsekvenser for den enkelte kommune/region i 2015. Da usikkerheden om initiativernes omfang og fordelingsmæssige konsekvenser ikke kendes, er trafikbestillingsgrundlag 2015 beregnet *uden* effekt af lovgivningsmæssige initiativer samt effekt af nyt tællesystem.

I det følgende beskrives kort de forskellige initiativer som kan få stor økonomisk betydning for den enkelte kommune/region i 2015, men som altså ikke er indregnet i trafikbestillingsgrundlaget.

2.1. Et takstområde på Sjælland

Transportministeren har bestilt en harmonisering af takster på Sjælland med virkning formentlig pr. 1. januar 2015. Da takstharmoniseringen ikke i sig selv skal være en anledning til at øge taksterne, må det forventes at der i et vist omfang skal ske en takstnedsættelse i takstområde Syd, da dette område i dag har de højeste takser. Alt andet lige vil en takstharmonisering således medføre et indtægtstab i takstområde Syd. Et sådant tab kan eventuelt blive besluttet kompenseret.

2.2. Paraplyorganisation

Evalueringen af trafikselskaber indeholder også et forslag om en udgiftsneutral paraplyorganisation, som forventeligt skal træde i kraft 1. januar 2015. Selv om forslaget er udgiftsneutralt, kan det ikke udelukkes, at der på samme måde som med kommunalreformen vil være initiale udgifter til etableringen af paraplyen, ligesom det heller ikke kan udelukkes at der i en opstartsperiode vil være øgede udgifter til støttefunktioner.

2.3. Ny finansieringsmodel for Movia

Som et led i evalueringen af trafikselskaberne i Danmark er der et forslag om at kommunerne overtager udgifterne til Movias administration mod at regionerne køber trafik som før har været finansieret af kommunerne. Forslaget kan få virkning fra 1. januar 2015. Samlet set forventes kommuner og regioner at have uændret tilskudsbehov qua dette forslag. Det er dog sandsynligt at nogle kommuner/regioner vil få øget tilskudsbehov på reformen, mens andre vil få lavere tilskudsbehov. Fordelingen og størrelsen af fordelingen afhænger helt af den finansieringsmodel som vælges i sidste ende.

2.4. Nyt passagertællesystem

Bestyrelsen besluttede 25. oktober 2012 at indføre et nyt tællesystem i Movia. Tællesystemet tages i brug fra primo 2014 – dog med paralleldrift i Takstområde Hovedstaden i 2014. Særligt i takstområde Syd og Vest, hvor der ikke tidligere har været automatisk passagertællesystem, kan det nye og forbedrede tælledata flytte indtægter mellem linjer, og dermed også mellem kommuner og regioner, samt mellem busser og baner. Erfaringerne fra indførslen af rejsekortdata til indtægtsfordeling i Takstområde Syd fra 2012, var at der blev flyttet større beløb mellem buslinjer og mellem busser og baner, og dermed også mellem kommuner og regioner.

Tællesystemet ændrer ikke ved de samlede indtægter i områderne.

Movias bestyrelse besluttede på bestyrelsesmødet den 5. december 2013, at Movias administration skal forelægge model for bestyrelsen for en eventuel overgangsordning, som kan besluttes ibrugtaget i tilfælde af, at den nye tællemetode signifikant ændrer på indtægtsfordelingen mellem kommuner og/eller regioner

2.5. Udbud A11

Der er i trafikbestillingsgrundlag 2015, ikke indregnet prisændringer på baggrund af udbud A11, som hovedsageligt vedrører kontrakter i Region Hovedstadens område.

Fra december 2014 skifter en række linjer kontrakt i forbindelse med udbud A11. Udbudsprocessen er ved udarbejdelsen af trafikbestillingsgrundlaget, ikke langt nok, til at Movia kan indregne nye kontraktpriser.

Kommunerne vil blive orienteret løbende i 2014, om konsekvensen af de indkomne tilbud. Hertil vil vi i kommuneafsnittene herunder, skrive hvor meget drift i kommunen, som er berørt af udbuddet.

I budget 2015, 1. behandling forventes de endelige priser fra udbud A11 at være kendte og indarbejdede.

2.6. Budgettets følsomheder

For at illustrere variabiliteten i busdriftens udgifter og indtægter og dermed kvalificere kommunens trafikbestilling har Movia beregnet følsomheden for de væsentligste generelle faktorer med betydning for størrelsen af kommunens tilskudsbehov til busdrift. I bilag 3, fremgår derfor betydningen af ændringer i passagerindtægter, oliepriser og renteniveau for kommunens/regionens tilskudsbehov.

2.7. Yderligere materiale på Movias ekstranet

På <http://ekstranet.moviatrafik.dk/KommuneWeb> → klik på "din kommune/region" kan I finde

- **Trafikbestillingsgrundlag 2015** (Orienteringssag til Movias bestyrelse om TBG2015)
- **Trafikbestillingsgrundlag 2015 – Følgebrev** (dette brev med kommune-/regionspecifikke uddybninger)
- **Trafikbestillingsgrundlag 2015.xlsx** (det specificerede budget pr. buslinje i kommunen/regionen)
- Tidligere estimater, budgetter og regnskaber.
- Kommunens kontaktpersoner ved spørgsmål til Movia fremgår ligeledes.

3. Udvikling pr. kommune og region

I de følgende fire tabeller fremgår først udviklingen i tilskudsbehov til busdrift fra budget 2014 til trafikbestillingsgrundlag 2015, for hver enkelt kommune, og herefter tilskudsbehovet til hhv. busdrift og lokalbaner i regionerne.

Da trafikbestillingsgrundlaget er udarbejdet som en hjælp til kommuner og regioners trafikbestilling af bus- og banedrift i 2015, er *flextrafik*, *administrationsudgifter* og *finansielle poster* ikke med i trafikbestillingsgrundlaget. Movia henviser til bilag 1, hvor størrelsen af disse tilskud i tidligere budget-, estimat- og regnskabsversioner fremgår.

Tablet 3 Tilskudsbehov til busdrift fra budget 2014 til trafikbestillingsgrundlag 2015

Busdrift (mio. kr.)	Budget 2014	Ændring i operatørudgifter	Ændring i rutespecifikke udgifter	Ændring i indtægter	Trafikbestillingsgrundlag 2015
København	309,0	18,9	10,7	-13,6	325,0
Frederiksberg	58,0	3,3	1,6	-1,7	61,1
Albertslund	10,0	0,5	0,2	-0,1	10,6
Ballerup	22,3	0,9	0,3	-0,2	23,3
Brøndby	15,3	0,7	0,2	0,1	16,2
Dragør	9,5	0,5	0,2	-0,5	9,7
Gentofte	36,2	1,7	0,7	-0,4	38,2
Gladsaxe	30,5	1,4	0,6	-0,9	31,5
Glostrup	8,7	0,4	0,1	-0,2	9,1
Herlev	13,3	0,6	0,3	-0,5	13,7
Hvidovre	24,1	1,3	0,7	-0,4	25,6
Høje-Taastrup	23,3	0,8	0,3	-0,3	24,2
Ishøj	4,0	0,2	0,0	0,1	4,2
Egedal	20,8	0,7	0,1	-0,1	21,5
Lyngby-Taarbæk	29,6	1,5	0,5	-0,3	31,3
Rødovre	27,6	1,7	0,8	-1,0	29,0
Rudersdal	36,5	1,6	0,5	-0,3	38,2
Tårnby	18,2	1,1	0,5	-0,9	18,9
Vallensbæk	4,2	0,2	0,0	0,0	4,4
Furesø	19,6	0,6	0,1	0,0	20,3
Allerød	15,2	0,6	0,1	-0,2	15,8
Fredensborg	26,2	0,9	0,2	-0,1	27,2
Frederikssund	26,0	0,8	0,2	-0,4	26,6
Halsnæs	7,2	0,2	0,0	-0,1	7,4
Gribskov	23,6	0,7	0,2	-0,5	23,9
Helsingør	44,5	1,2	0,4	-0,5	45,6
Hillerød	29,7	1,3	0,4	-0,6	30,9
Hørsholm	14,2	0,7	0,2	0,0	15,1
Kommuner i Region Hovedstaden	907,2	45,0	20,1	-23,6	948,7

Tabel 3 Tilskudsbehov til busdrift fra budget 2014 til trafikbestillingsgrundlag 2015 (fortsat)

Busdrift (mio. kr.)	Budget 2014	Ændring i operatørudgifter	Ændring i rutespecifikke udgifter	Ændring i indtægter	Trafikbestillingsgrundlag 2015
Lejre	28,2	0,7	0,2	-0,5	28,5
Greve	13,3	0,5	0,1	0,1	14,0
Roskilde	51,4	1,5	0,5	-1,3	52,2
Køge	34,8	1,3	0,4	-1,0	35,5
Solrød	7,0	0,2	0,1	-0,2	7,0
Stevns	8,9	0,3	0,0	0,5	9,7
Kalundborg	35,4	1,3	0,2	-0,6	36,2
Sorø	13,7	0,6	0,1	-0,3	14,0
Odsherred	17,8	0,7	0,1	-0,2	18,3
Næstved	33,5	1,5	0,4	-2,5	32,9
Slagelse	39,8	1,4	0,4	-1,9	39,7
Faxe	10,7	0,3	0,0	-0,3	10,8
Holbæk	28,7	0,9	0,2	-0,9	29,0
Ringsted	22,6	0,6	0,2	-1,2	22,2
Lolland	39,2	1,1	0,2	-0,9	39,6
Vordingborg	21,5	0,8	0,1	-1,1	21,4
Guldborgsund	36,3	1,4	0,2	-1,2	36,7
Kommuner i Region Sjælland	442,8	15,1	3,4	-13,6	447,8
Kommuner total	1.350,0	60,1	23,5	-37,2	1.396,5
Busdrift (mio. kr.)	Budget 2014	Ændring i operatørudgifter	Ændring i rutespecifikke udgifter	Ændring i indtægter	Trafikbestillingsgrundlag 2015
Region Hovedstaden	96,9	5,1	1,9	-6,8	97,0
Region Sjælland	94,5	4,4	0,9	-6,3	93,5
Regioner total	191,3	9,5	2,8	-13,1	190,5
Busdrift i kommuner og regioner total	1.541,4	69,6	26,3	-50,3	1.587,0

Tabel 4 Budgetoversigt for lokalbanerne i Region Hovedstaden

(mio. kr.)	R2012	B2013	B2014	TBG2015	Udvikling
Passagerer (mio.)	6,6	6,5	6,8	6,9	0,1
Passagerindtægter	-100,0	-101,4	-111,3	-113,7	-2,5
Kontraktbetalinger	168,4	175,9	169,6	171,9	2,3
Drift infrastruktur	21,3	21,6	24,0	24,0	0,0
Tilbagebetaling radioinv.	-2,0	-2,0	-2,0	-2,0	0,0
Leasingudgifter	27,2	27,2	27,2	27,2	0,0
Rejsekortafgifter	0,1	1,1	1,5	2,6	1,1
Bonusbetalinger	7,7	2,8	2,7	2,7	0,0
Øvrige	4,8	0,0	0,0	0,0	0,0
Togdrift i alt	227,5	226,6	223,0	226,4	3,3
Tilskudsbehov excl. anlæg	127,6	125,2	111,8	112,6	0,8
Anlæg	12,8	0,0	0,0	0,0	0,0
Tilskudsbehov inkl. anlæg	140,4	125,2	111,8	112,6	0,8

Tabel 5 Budgetoversigt for lokalbanerne i Region Sjælland

(mio. kr.)	R2012	B2013	B2014	TBG2015	Udvikling
Passagerer (mio.)	3,5	3,8	3,7	3,7	0,0
Passagerindtægter	-61,8	-78,2	-65,5	-68,8	-3,3
Kontraktbetalinger	195,2	198,6	183,9	184,9	1,1
Drift infrastruktur	30,6	28,0	40,0	40,0	0,0
Leasingudgifter	30,8	29,0	31,0	28,3	-2,7
Rejsekortafgifter	0,1	0,8	0,9	1,4	0,6
Bonusbetalinger	3,3	2,0	2,8	2,8	0,0
Øvrige	1,2	1,2	1,3	1,3	0,0
Togdrift i alt	261,1	259,6	259,8	258,8	-1,1
Tilskudsbehov excl. anlæg	199,4	181,3	194,3	190,0	-4,3
Anlæg	6,5	0,0	0,0	0,0	0,0
Tilskudsbehov inkl. anlæg	205,9	181,3	194,3	190,0	-4,3

3.1. Opmærksomhedspunkter frem mod trafikbestillingen

Der er i trafikbestillingsgrundlaget, som beskrevet i afsnit 1, ikke indarbejdet ændringer i forhold til trafikbestillingen til budget 2014. Nedenfor fremgår en række emner, som kan indgå med dialogen med Movias rådgivningsområder frem mod trafikbestillingen for 2015.

Dialogen med kommuner og regioner frem mod trafikbestillingen er dynamisk og forskellig fra kommune til kommune. Dette gør at nedenstående liste ikke skal ses som endelig – men som et input til den videre dialog.

Det er ikke alle kommuner som er nævnt, nedenfor. Der vil dog være dialog med alle kommuner og regioner frem mod trafikbestillingen.

Københavns Kommune

- NørreCampusprojektet med højklasset busdrift på linje 150S. Ændringen forventes at give en tilskudsreduktion.
- Havnebusdriften, udført af Nettobådene, var allerede forudsat nedlagt i budget 2014, og er derfor heller ikke indregnet i TBG2013.
- For linje 1A, er der fortsat dialog mellem kommunerne, om finansieringen af udvidelsen fra sommeren 2013, hvor linje 1A fik øget drift i Gentofte Kommune.
- Udvidelsen af linje 6A fra oktober 2013 er ikke indarbejdet, da den ikke var med i trafikbestillingen til budget 2014. I forhold til budget 2014, forventes udvidelsen at blive finansieret af indtægter fra passagerfremgang på linjen.
- Linje 14 har fået indsat én bus mere, og linje 200S har fået øget køretid i forhold til budget 2014. For begge linjer, er ændringerne sket på baggrund af ringere fremkommelighed.
- Ca. 80.000 driftstimer i kommunen er omfattet af udbud A11.

Frederiksberg Kommune

- Udvidelsen af linje 6A fra oktober 2013 er ikke indarbejdet, da den ikke var med i trafikbestillingen til budget 2014. I forhold til budget 2014, forventes udvidelsen at blive finansieret af indtægter fra passagerfremgang på linjen.
- Ca. 3.000 driftstimer i kommunen er omfattet af udbud A11.

Albertslund Kommune

- Ca. 900 driftstimer i kommunen er omfattet af udbud A11.

Ballerup Kommune

- Der bliver i forbindelse med udbud A11 indsat minibusser på linje 152. Kommunerne vil primo 2014 blive orienteret om de indkomne tilbud i udbud A11.
- Ca. 12.500 driftstimer i kommunen er omfattet af udbud A11.
- Kommunen har bestilt en ny servicebus i Måløv fra december 2014, hvortil der er afsat 0,3 mio. kr. i 2015.

Brøndby Kommune

- Ca. 500 driftstimer i kommunen er omfattet af udbud A11.
- Fra 2014, har kommunen afsat 0,4 mio. kr. årligt til Flextur.
- Ca. 500 driftstimer i kommunen er omfattet af udbud A11.

Gentofte Kommune

- NørreCampusprojektet med højklasset busdrift på linje 150S. Ændringen forventes at give en tilskudsreduktion.
- For linje 1A, er der fortsat dialog mellem kommunerne, om finansieringen af udvidelsen fra sommeren 2013, hvor linje 1A fik øget drift i Gentofte Kommune.
- Udvidelsen af linje 6A fra oktober 2013 er ikke indarbejdet, da den ikke var med i trafikbestillingen til budget 2014. I forhold til budget 2014, forventes udvidelsen at blive finansieret af indtægter fra passagerfremgang på linjen
- Ca. 13.400 driftstimer i kommunen er omfattet af udbud A11

Gladsaxe Kommune

- Der er politisk besluttet at der afsættes 1,5 mio. kr. til forbedringer i Mørkhøj. Der vil frem mod trafikbestillingen arbejdes på en konkretisering
- Udvidelsen af linje 6A fra oktober 2013 er ikke indarbejdet, da den ikke var med i trafikbestillingen til budget 2014. I forhold til budget 2014, forventes udvidelsen at blive finansieret af indtægter fra passagerfremgang på linjen
- Linje 200S har fået øget køretid i forhold til budget 2014, på baggrund af ringere fremkommelighed.
- Fra januar 2014 opstarter Flextur i kommunen
- Ca. 900 driftstimer i kommunen er omfattet af udbud A11

Glostrup Kommune

- I forhold til budget 2014, har linje 166 fået udvidet driftsomfanget for ca. 0,3 mio. kr. årligt, fra efteråret 2013.
- Ca. 3.100 driftstimer i kommunen er omfattet af udbud A11

Herlev Kommune

- Ca. 2.600 driftstimer i kommunen er omfattet af udbud A11

Hvidovre Kommune

- For linje 1A, er der fortsat dialog mellem kommunerne, om finansieringen af udvidelsen fra sommeren 2013, hvor linje 1A fik øget drift i Gentofte Kommune.
- Linje 200S har fået øget køretid i forhold til budget 2014, på baggrund af ringere fremkommelighed.
- Ca. 700 driftstimer i kommunen er omfattet af udbud A11

Høje-Taastrup Kommune

- Ca. 1000 driftstimer i kommunen er omfattet af udbud A11
- Fra 2014, har kommunen afsat 0,4 mio. kr. årligt til Flextur.

Ishøj Kommune

- Ca. 500 driftstimer i kommunen er omfattet af udbud A11

Egedal Kommune

- Der bliver i forbindelse med udbud A11 indsat minibusser på linje 313 og 314. Kommunerne vil primo 2014 blive orienteret om de indkomne tilbud i udbud A11.
- Ca. 12.600 driftstimer i kommunen er omfattet af udbud A11

Lyngby-Taarbæk Kommune

- NørreCampusprojektet med højklasset busdrift på linje 150S. Ændringen forventes at give en tilskudsreduktion.
- Konsekvensen af nedlæggelsen af linje 353, samt udvidelsen af linjerne til og fra Lundtofte er ikke indarbejdet i trafikbestillingsgrundlaget. Der forventes ved udarbejdelsen af trafikbestillingsgrundlaget, en mindre besparelse på disse ændringer.
- For linje 1A, er der fortsat dialog mellem kommunerne, om finansieringen af udvidelsen fra sommeren 2013, hvor linje 1A fik øget drift i Gentofte Kommune.
- Linje 200S har fået øget køretid i forhold til budget 2014, på baggrund af ringere fremkommelighed.
- Ca. 19.500 driftstimer i kommunen er omfattet af udbud A11

Rødovre Kommune

- Udvidelsen af linje 6A fra oktober 2013 er ikke indarbejdet, da den ikke var med i trafikbestillingen til budget 2014. I forhold til budget 2014, forventes udvidelsen at blive finansieret af indtægter fra passagerfremgang på linjen.
- Linje 200S har fået øget køretid i forhold til budget 2014, på baggrund af ringere fremkommelighed.
- Ca. 9.800 driftstimer i kommunen er omfattet af udbud A11

Rudersdal Kommune

- NørreCampusprojektet med højklasset busdrift på linje 150S. Ændringen forventes at give en tilskudsreduktion.
- Nedlæggelsen af linje 353, samt eventuelt andre ændringer i den forbindelse, er ikke indarbejdet
- Der bliver i forbindelse med udbud A11 indsat minibusser på flere af kommunens linjer. Kommunerne vil primo 2014 blive orienteret om de indkomne tilbud i udbud A11.
- Ca. 57.300 driftstimer i kommunen er omfattet af udbud A11.
- Fra oktober 2013 er køres der Flextur i kommunen.

Furesø Kommune

- Der bliver i forbindelse med udbud A11 indsat minibusser på flere af kommunens linjer. Kommunerne vil primo 2014 blive orienteret om de indkomne tilbud i udbud A11.
- Ca. 15.800 driftstimer i kommunen er omfattet af udbud A11.

Allerød Kommune

- Ca. 5.200 driftstimer i kommunen er omfattet af udbud A11.

Fredensborg Kommune

- NørreCampusprojektet med højklasset busdrift på linje 150S. Ændringen forventes at give en tilskudsreduktion.
- Ca. 13.600 driftstimer i kommunen er omfattet af udbud A11.
- Fra november 2013 er køres der Flextur i kommunen.

Frederikssund Kommune

- Ca. 16.800 driftstimer i kommunen er omfattet af udbud A11.

Halsnæs Kommune

- Der bliver i forbindelse med udbud A11 indsat minibusser på linjerne 326 og 327. Kommunerne vil primo 2014 blive orienteret om de indkomne tilbud i udbud A11.
- Ca. 13.900 driftstimer i kommunen er omfattet af udbud A11.

Helsingør Kommune

- Der er i Helsingør Kommune besluttet at tilskudsbehovet i forhold til nuværende niveau, skal reduceres med 1. mio. kr. i 2014, 3 mio. kr. i 2015 og 5 mio. kr. fra 2016 og frem.
- Ca. 10.200 driftstimer i kommunen er omfattet af udbud A11.
- Fra januar 2014 køres der Flextur i kommunen.

Hillerød Kommune

- Ca. 14.000 driftstimer i kommunen er omfattet af udbud A11.

Hørsholm Kommune

- NørreCampusprojektet med højklasset busdrift på linje 150S. Ændringen forventes at give en tilskudsreduktion.
- Ca. 23.400 driftstimer i kommunen er omfattet af udbud A11.

Greve Kommune

- Ca. 1.200 driftstimer i kommunen er omfattet af udbud A11.

Køge Kommune

- Ca. 600 driftstimer i kommunen er omfattet af udbud A11.

Guldborgsund Kommune

- I forhold til budget 2014, udvides linje 742 alligevel ikke til at omfatte strækningen Nykøbing F-Gedser, hvilket isoleret set betyder en reduktion på 2,1 mio. kr.
- Hertil hjemtages skolebuslinjerne 781-785 fra sommeren 2014. Opsigelsen af 5 driftsbusser på én gang i kontrakten for disse linjer, er udover hvad kontrakten normalt giver mulighed for. Opsigelsen vil derfor indebære, at operatøren skal have en særlig økonomisk kompensation.
Størrelsen af denne fastlægges efter en forhandling mellem Movia og operatøren.

Region Hovedstaden

- Region Hovedstaden har efter udarbejdelsen af budget 2014, vedtaget en driftsudvidelse af linje 300S. Denne driftsudvidelse, som har et tilskudsbehov på estimeret 1,8 mio. kr., er ikke indarbejdet i trafikbestillingsgrundlag 2015.
- Ca. 194.500 driftstimer i kommunen er omfattet af udbud A11.

Region Sjælland

- Ca. 2.700 driftstimer i kommunen er omfattet af udbud A11.

4. Bilag

4.1. Bilag 1- Kommunalt tilskud pr. kommune

Bilag 1 viser kommunernes tilskud til forskellige ydelser som Movia leverer. Til sammenligning viser tabellen udgifter i tidligere regnskab, budgetter og estimer.

Kommunal finansiering pr. kommune

(1.000 kr.)	Lokale busruter	Handicap kørsel	Flex-tur	Komm. ord.	Flextrafik, rute Brugerelev	Afdrag driftslån	Ydelse rejsekortlån	I alt	
København									
R2012	325.202	18.059	0	0	2.233	2.763	1.450	13.861	363.568
B2013	349.668	20.147	0	0	2.430	3.141	1.451	14.687	391.525
E3.2013	307.699	17.642	0	0	2.106	2.202	1.451	14.179	345.280
B2014	308.964	18.057	0	0	1.985	2.443	0	15.578	347.026
TBG2015	324.992								
Frederiksberg									
R2012	55.370	4.660	0	4	1.511	1.213	271	2.269	65.298
B2013	65.473	5.242	0	0	1.500	1.725	271	2.438	76.648
E3.2013	56.901	4.374	0	7	936	1.030	271	2.354	65.872
B2014	57.960	4.418	0	7	960	1.139	0	2.586	67.070
TBG2015	61.146								
Albertslund									
R2012	10.362	772	0	194	1.642	2.694	58	353	16.074
B2013	10.631	715	0	193	2.176	3.243	58	373	17.388
E3.2013	9.815	798	0	163	1.825	2.547	58	360	15.566
B2014	9.962	833	0	171	1.611	2.727	0	396	15.699
TBG2015	10.582								
Ballerup									
R2012	19.280	2.636	172	1.580	2.922	4.958	93	485	32.126
B2013	22.197	2.610	128	1.702	2.763	5.485	93	545	35.522
E3.2013	21.858	2.911	358	1.522	2.691	4.418	93	526	34.377
B2014	22.336	2.796	401	1.617	2.594	4.790	0	578	35.113
TBG2015	23.296								
Brøndby									
R2012	14.766	1.776	0	69	2.444	1.488	64	354	20.961
B2013	15.874	1.940	0	133	2.596	1.855	64	373	22.835
E3.2013	15.120	1.833	0	160	2.714	1.104	64	360	21.357
B2014	15.294	1.895	0	177	2.618	1.006	0	396	21.385
TBG2015	16.231								
Dragør									
R2012	9.633	345	36	92	509	677	60	336	11.688
B2013	10.397	409	42	153	493	556	59	363	12.473
E3.2013	9.019	308	77	45	655	689	59	351	11.203
B2014	9.489	373	76	49	588	718	0	385	11.678
TBG2015	9.737								
Gentofte									
R2012	36.822	3.481	0	84	2.567	1.370	169	1.026	45.520
B2013	37.762	3.622	0	142	3.085	2.112	169	1.109	48.001
E3.2013	35.143	3.491	0	41	2.228	1.540	169	1.071	43.682
B2014	36.243	3.751	0	29	2.540	1.464	0	1.176	45.203
TBG2015	38.225								
Gladsaxe									
R2012	31.848	2.715	0	65	2.864	4.955	145	930	43.521
B2013	32.259	3.074	0	60	3.825	4.636	145	1.004	45.003
E3.2013	29.611	2.615	0	69	2.022	4.934	145	969	40.366
B2014	30.454	2.864	0	77	1.969	5.274	0	1.065	41.702
TBG2015	31.526								

Kommunal finansiering pr. kommune, fortsat

(1.000 kr.) Kommune	Lokale busruter	Handicap kørsel	Flex- tur	Komm. ord.	Flextrafik, rute Bruger	Elev	Afdrag driftslån	Ydelse rejsekortlån	I alt
Glostrup									
R2012	8.623	831	0	24	1.053	3.187	49	249	14.016
B2013	9.303	948	0	23	1.062	3.142	49	268	14.794
E3.2013	8.715	696	0	51	1.079	2.524	49	258	13.372
B2014	8.687	736	0	57	1.110	2.799	0	284	13.673
TBG2015	9.080								
Herlev									
R2012	12.925	1.294	0	160	2.364	2.032	69	383	19.227
B2013	14.639	1.420	0	144	2.824	2.428	69	421	21.944
E3.2013	12.543	1.387	0	132	2.177	1.705	69	406	18.419
B2014	13.335	1.588	0	154	2.198	1.833	0	446	19.554
TBG2015	13.727								
Hvidovre									
R2012	26.852	2.235	0	112	3.798	2.331	134	988	36.450
B2013	28.480	2.306	0	193	3.691	2.682	135	1.023	38.510
E3.2013	23.623	2.312	0	58	3.988	2.063	135	988	33.167
B2014	24.064	2.454	0	32	4.021	2.086	0	1.085	33.742
TBG2015	25.615								
Høje-Taastrup									
R2012	25.895	1.383	0	14	3.863	3.177	107	607	35.047
B2013	23.529	1.436	0	60	3.927	3.315	107	650	33.025
E3.2013	22.661	1.683	0	44	4.278	2.813	107	628	32.214
B2014	23.323	1.791	0	53	4.378	2.804	0	690	33.038
TBG2015	24.177								
Ishøj									
R2012	4.426	564	0	91	1.466	2.178	28	110	8.863
B2013	4.049	638	0	71	1.582	2.491	28	124	8.983
E3.2013	3.951	633	0	29	1.562	1.930	28	120	8.254
B2014	3.974	660	0	27	1.584	1.991	0	132	8.368
TBG2015	4.226								
Egedal									
R2012	21.336	653	0	16	2.386	3.823	90	372	28.676
B2013	22.777	754	0	18	3.881	4.843	90	421	32.783
E3.2013	21.087	627	0	22	2.690	2.395	90	406	27.316
B2014	20.814	673	0	26	2.778	2.513	0	446	27.251
TBG2015	21.529								
Lyngby-Taarbæk									
R2012	30.963	2.180	0	75	1.773	2.128	123	735	37.976
B2013	31.010	2.437	0	120	2.084	2.557	123	794	39.125
E3.2013	29.106	2.013	0	45	1.840	1.859	123	766	35.753
B2014	29.603	2.154	0	55	1.858	1.680	0	842	36.191
TBG2015	31.271								
Rødovre									
R2012	25.826	2.074	0	212	1.874	3.378	137	1.041	34.542
B2013	31.934	2.321	0	292	2.541	3.733	137	1.090	42.048
E3.2013	26.817	2.211	0	186	1.905	3.209	137	1.052	35.518
B2014	27.554	2.353	0	202	1.888	3.343	0	1.156	36.496
TBG2015	28.971								
Rudersdal									
R2012	37.744	2.160	0	40	3.175	3.385	138	797	47.440
B2013	42.587	2.321	0	65	3.358	3.878	138	851	53.198
E3.2013	37.454	2.240	0	44	2.450	2.877	138	822	46.025
B2014	36.516	2.314	0	50	2.509	3.091	0	903	45.383
TBG2015	38.241								

Kommunal finansiering pr. kommune, fortsat

(1.000 kr.) Kommune	Lokale busruter	Handicap kørsel	Flex- tur	Komm. ord.	Flextrafik, rute Bruger	Elev	Afdrag driftslån	Ydelse rejsekortlån	I alt
Tårnby									
R2012	18.368	1.622	0	8	2.041	3.468	99	787	26.393
B2013	19.428	2.088	0	2	2.415	3.411	99	880	28.323
E3.2013	17.677	1.620	0	3	2.289	3.527	99	849	26.065
B2014	18.200	1.623	0	0	2.202	4.082	0	933	27.041
TBG2015	18.932								
Vallensbæk									
R2012	4.122	214	0	29	237	741	20	96	5.459
B2013	4.285	302	0	38	212	877	20	105	5.839
E3.2013	4.156	140	0	40	344	550	20	102	5.351
B2014	4.186	148	0	34	234	604	0	112	5.318
TBG2015	4.403								
Furesø									
R2012	20.403	1.965	7	13	2.844	3.520	84	342	29.178
B2013	20.318	2.200	0	8	3.257	4.856	84	382	31.105
E3.2013	19.364	1.957	111	35	2.245	2.476	84	369	26.641
B2014	19.593	1.893	60	20	2.135	2.562	0	406	26.668
TBG2015	20.347								
Allerød									
R2012	13.267	540	46	303	1.895	1.992	65	259	18.366
B2013	14.929	600	49	417	1.978	2.086	65	287	20.411
E3.2013	14.558	497	109	134	1.460	1.736	65	277	18.836
B2014	15.233	479	51	136	1.399	1.755	0	304	19.357
TBG2015	15.786								
Fredensborg									
R2012	25.712	1.445	0	20	5.284	5.864	106	487	38.918
B2013	27.993	1.582	0	9	5.717	6.618	106	535	42.561
E3.2013	26.234	1.343	0	39	3.299	4.425	106	517	35.963
B2014	26.219	1.349	0	32	3.323	4.450	0	568	35.942
TBG2015	27.216								
Frederikssund									
R2012	26.005	1.634	0	461	4.135	9.500	107	413	42.254
B2013	26.406	1.914	0	437	3.945	9.602	107	469	42.879
E3.2013	25.501	1.535	0	372	2.799	6.053	107	452	36.819
B2014	26.027	1.640	0	379	2.757	6.291	0	497	37.590
TBG2015	26.585								
Halsnæs									
R2012	7.333	1.121	58	678	2.302	5.994	30	127	17.644
B2013	7.225	1.366	49	873	2.787	6.367	30	143	18.841
E3.2013	7.221	1.093	248	605	1.353	3.192	30	138	13.881
B2014	7.215	1.085	231	624	1.326	3.355	0	152	13.988
TBG2015	7.402								
Gribskov									
R2012	22.412	1.627	332	146	2.601	4.901	99	386	32.504
B2013	23.614	1.815	352	125	3.282	5.417	100	411	35.115
E3.2013	22.804	1.478	457	199	1.946	2.896	100	397	30.277
B2014	23.572	1.564	421	193	1.894	2.957	0	436	31.038
TBG2015	23.903								

Kommunal finansiering pr. kommune, fortsat

(1.000 kr.) Kommune	Lokale busruter	Handicap kørsel	Flex- tur	Komm. ord.	Flextrafik, rute Bruger	Elev	Afdrag driftslån	Ydelse rejsekortlån	I alt
Helsingør									
R2012	46.929	1.570	0	83	6.333	6.766	172	829	62.682
B2013	47.298	1.748	0	39	8.431	6.365	173	937	64.991
E3.2013	44.145	1.647	0	282	3.417	5.020	173	905	55.589
B2014	44.462	1.935	0	229	3.367	5.023	0	994	56.010
TBG2015	45.553								
Hillerød									
R2012	28.655	1.616	0	153	4.356	7.924	120	711	43.535
B2013	29.590	1.724	0	148	4.910	8.633	120	755	45.880
E3.2013	29.209	1.625	0	136	2.491	4.677	120	729	38.986
B2014	29.695	1.527	0	136	2.454	4.851	0	801	39.465
TBG2015	30.895								
Hørsholm									
R2012	16.197	1.132	0	36	1.044	2.077	61	365	20.912
B2013	17.357	1.054	0	0	1.412	2.396	61	392	22.671
E3.2013	15.204	1.273	210	75	672	1.923	61	378	19.796
B2014	14.228	1.369	185	83	667	2.015	0	416	18.962
TBG2015	15.124								
Lejre									
R2012	28.194	1.103	167	1.928	13	0	90	425	31.921
B2013	29.345	1.118	169	2.338	0	0	90	459	33.519
E3.2013	27.178	1.140	215	1.649	32	153	90	443	30.900
B2014	28.210	1.198	191	1.830	31	0	0	487	31.947
TBG2015	28.529								
Greve									
R2012	14.516	1.081	273	284	306	245	56	242	17.004
B2013	14.986	1.230	332	615	0	0	56	268	17.487
E3.2013	13.154	1.063	502	2	241	242	56	258	15.519
B2014	13.321	990	497	3	234	259	0	284	15.588
TBG2015	13.960								
Roskilde									
R2012	49.752	2.530	779	0	237	236	175	882	54.591
B2013	52.497	2.883	635	0	0	0	175	966	57.156
E3.2013	48.924	2.808	1.513	0	243	355	175	932	54.951
B2014	51.434	3.123	1.698	0	284	104	0	1.024	57.667
TBG2015	52.172								
Køge									
R2012	29.622	1.490	398	0	76	139	125	580	32.430
B2013	35.881	1.480	352	0	0	0	126	593	38.432
E3.2013	32.110	1.570	583	0	103	810	126	572	35.873
B2014	34.760	1.503	590	0	114	375	0	629	37.970
TBG2015	35.482								
Solrød									
R2012	7.054	405	102	0	0	79	40	145	7.825
B2013	8.385	609	122	0	0	0	40	172	9.327
E3.2013	6.763	450	138	0	0	184	40	166	7.740
B2014	6.954	451	131	0	0	80	0	183	7.798
TBG2015	7.042								

Kommunal finansiering pr. kommune, fortsat

(1.000 kr.) Kommune	Lokale busruter	Handicap kørsel	Flex- tur	Komm. ord.	Flextrafik, rute Bruger	Elev	Afdrag driftslån	Ydelse rejsekortlån	I alt
Stevns									
R2012	7.733	661	332	1.400	0	0	37	130	10.293
B2013	9.687	805	317	1.669	0	0	37	143	12.659
E3.2013	9.197	655	343	1.420	0	0	37	138	11.790
B2014	8.946	683	365	1.409	0	0	0	152	11.555
TBG2015	9.717								
Kalundborg									
R2012	36.903	1.822	771	2.306	0	0	115	501	42.418
B2013	37.100	2.172	815	2.142	0	0	115	545	42.889
E3.2013	36.473	1.615	1.019	2.235	0	407	115	526	42.391
B2014	35.401	1.843	977	2.235	0	0	0	578	41.033
TBG2015	36.196								
Sorø									
R2012	14.983	1.045	202	783	34	0	54	234	17.335
B2013	16.123	1.143	232	873	0	0	54	249	18.674
E3.2013	16.966	993	232	691	39	0	54	240	19.216
B2014	13.660	1.073	217	635	36	0	0	264	15.886
TBG2015	14.010								
Odsherred									
R2012	20.011	1.326	502	2.954	0	27	64	251	25.135
B2013	20.303	1.249	482	3.676	0	0	64	277	26.051
E3.2013	20.138	1.433	739	1.920	0	0	64	268	24.561
B2014	17.834	1.556	769	1.864	0	0	0	294	22.317
TBG2015	18.348								
Næstved									
R2012	35.295	3.101	0	0	0	0	107	619	39.122
B2013	40.064	3.007	0	0	0	0	108	669	43.848
E3.2013	29.551	3.228	453	0	0	779	108	646	34.766
B2014	33.520	3.543	1.433	0	0	0	0	710	39.206
TBG2015	32.924								
Slagelse									
R2012	37.853	2.009	832	1.459	44	0	138	776	43.111
B2013	39.891	2.049	924	1.322	0	0	138	899	45.223
E3.2013	37.694	1.912	1.085	1.603	3.031	7.332	138	868	53.663
B2014	39.766	2.096	1.013	2.876	8.229	18.347	0	953	73.281
TBG2015	39.719								
Faxe									
R2012	10.534	1.254	1.002	2.431	41	0	28	134	15.424
B2013	11.629	1.404	962	2.220	0	0	28	153	16.396
E3.2013	10.221	1.256	1.247	2.224	56	224	28	148	15.403
B2014	10.674	1.541	1.300	2.338	35	0	0	162	16.051
TBG2015	10.790								
Holbæk									
R2012	28.741	1.718	748	4.910	75	0	106	528	36.826
B2013	26.987	1.738	862	4.935	0	0	107	593	35.221
E3.2013	28.409	1.845	922	4.717	72	479	107	572	37.124
B2014	28.738	1.898	917	4.641	31	0	0	629	36.855
TBG2015	28.952								

Kommunal finansiering pr. kommune, fortsat

(1.000 kr.) Kommune	Lokale busruter	Handicap kørsel	Flex- tur	Komm. ord.	Flextrafik, rute Bruger	Elev	Afdrag driftslån	Ydelse rejsekortlån	I alt
Ringsted									
R2012	19.765	910	473	1.300	0	0	70	361	22.879
B2013	24.290	853	438	1.159	0	0	70	363	27.174
E3.2013	21.591	887	604	1.455	2.037	1.324	70	351	28.318
B2014	22.625	934	683	2.698	4.791	4.689	0	385	36.805
TBG2015	22.226								
Lolland									
R2012	36.792	1.943	378	1.627	23	0	146	522	41.431
B2013	40.540	2.073	330	1.424	0	0	146	583	45.097
E3.2013	37.191	2.405	1.665	6.699	0	0	146	563	48.669
B2014	39.236	2.506	1.582	6.576	0	0	0	619	50.518
TBG2015	39.639								
Vordingborg									
R2012	18.579	1.683	777	5.002	0	0	109	349	26.497
B2013	19.753	1.865	1.009	3.861	0	0	109	402	26.999
E3.2013	18.219	1.502	992	4.280	0	0	109	388	25.489
B2014	21.479	1.408	1.874	4.760	0	0	0	426	29.946
TBG2015	21.396								
Guldborgsund									
R2012	32.862	1.818	666	0	66	0	134	468	36.014
B2013	31.468	1.977	165	0	0	0	134	507	34.251
E3.2013	31.440	1.753	2.107	0	94	255	134	489	36.273
B2014	36.284	1.742	2.126	0	92	0	0	538	40.782
TBG2015	36.651								
Kommuner samlet									
R2012	1.356.465	88.203	9.051	31.149	72.430	99.211	5.745	36.842	1.699.095
B2013	1.449.942	96.386	8.766	31.702	82.160	108.450	5.745	39.673	1.822.824
E3.2013	1.322.416	88.503	15.928	33.430	65.407	88.860	5.745	38.300	1.658.590
B2014	1.350.044	92.409	17.787	36.516	72.823	103.500	0	42.078	1.715.157
TBG2015	1.396.469								

4.2. Bilag 2 – Følsomhedsanalyse, viser budgettets følsomhed for ændringer i dieselpriiser, renter og passagertal

(mio. kr.)	Diesel forbrugerpris 20%	Renteændring 1,0 procentpoint	Passagerændring 5 %
København	27,4	13,8	29,0
Frederiksberg	4,4	2,2	4,1
Albertslund	0,8	0,3	0,8
Ballerup	1,2	0,6	1,0
Brøndby	0,8	0,5	0,6
Dragør	0,8	0,4	0,8
Gentofte	2,5	1,1	2,1
Gladsaxe	1,9	1,0	1,6
Glostrup	0,6	0,2	0,5
Herlev	0,9	0,5	0,8
Hvidovre	2,0	1,1	1,9
Høje-Taastrup	1,5	0,8	1,1
Ishøj	0,3	0,1	0,2
Egedal	1,1	0,5	0,5
Lyngby-Taarbæk	2,0	0,8	1,5
Rødovre	2,2	1,1	2,0
Rudersdal	2,7	1,2	1,8
Tårnby	1,6	0,8	1,6
Vallensbæk	0,2	0,1	0,2
Furesø	1,0	0,4	0,5
Allerød	0,8	0,3	0,4
Fredensborg	1,5	0,6	0,8
Frederikssund	1,4	0,5	0,7
Halsnæs	0,4	0,1	0,2
Gribskov	1,3	0,5	0,7
Helsingør	2,6	1,0	1,4
Hillerød	1,9	0,9	1,4
Hørsholm	1,2	0,5	0,9
Lejre	1,6	0,6	0,9
Greve	0,7	0,4	0,4
Roskilde	2,7	1,1	1,5
Køge	1,7	1,0	1,0
Solrød	0,4	0,2	0,2
Stevns	0,4	0,2	0,1
Kalundborg	1,3	0,5	0,6
Sorø	0,5	0,1	0,4
Odsherred	0,4	0,0	0,2
Næstved	2,2	0,9	1,2
Slagelse	2,2	0,9	1,5
Faxe	0,5	0,2	0,2
Holbæk	1,4	0,7	0,9
Ringsted	1,2	0,5	0,7
Lolland	1,7	0,7	0,8
Vordingborg	1,1	0,4	0,7
Guldborgsund	1,5	0,6	0,9
Kommuner total	88,6	41,4	70,9
Region Hovedstaden	7,7	3,1	6,9
Region Sjælland	5,5	2,0	5,1
Regioner i alt	13,2	5,1	12,1
TOTAL	101,8	46,6	83,0

4.3. Kommunedialoggruppe

Følgende kommuner/institutioner var indbudt til dialog om fremrykning af årsregnskabet, som førte til beslutning om Trafikbestillingsgrundlaget, og budgetteringsprincipperne for dette:

- Ballerup kommune
- Gladsaxe kommune
- Glostrup kommune
- Gribskov kommune
- Hillerød kommune
- Holbæk kommune
- Københavns kommune
- Lejre kommune
- Næstved kommune
- Rødovre kommune
- Vordingborg kommune
- Region Sjælland
- Region Hovedstaden
- KL
- Vestegnens trafikforum

12. Nøgletal pr. linje i kommune

Budget: Trafikbestillingsgrundlag 2015

Lyngby-Taarbæk

	Timer i kommunen	Timer på linjen	Påstigere	Indtægter	Udgifter	Linjens Finansiering	Selvfinansierungsgrad	Nettoudgift pr. linje kommune	Andel af linjens finansiering
Lokale Linjer									
180E	1.111	1.111	141.202	-867.582	1.563.475	695.893	55,49%	695.891	100,00%
181E	1.740	1.740	112.371	-717.469	2.279.535	1.562.066	31,47%	1.562.065	100,00%
182	7.697	7.697	363.498	-2.413.556	5.914.406	3.500.850	40,81%	3.500.849	100,00%
183	9.451	9.451	365.812	-2.578.432	7.561.319	4.982.887	34,10%	4.982.887	100,00%
Motorvejsshuttle	2.400	2.400	509.591	-3.163.643	4.032.806	869.163	78,45%	869.165	100,00%
Lokale Linjer	22.399	22.399	1.492.474	-9.740.682	21.351.541	11.610.859	45,62%	11.610.857	100,00%
Lokale Flere kommuner									
94N	645	4.234	117.165	-2.054.671	3.297.308	1.242.637	62,31%	180.976	14,56%
95N	338	3.776	122.601	-2.185.129	3.392.488	1.207.359	64,41%	101.586	8,41%
150S	7.598	55.622	4.552.320	-51.942.859	60.301.073	8.358.214	86,14%	1.091.734	13,06%
161	2.037	19.604	777.355	-6.045.242	15.233.597	9.188.355	39,68%	816.170	8,88%
169	1.292	9.944	386.646	-2.636.261	7.001.259	4.364.998	37,65%	562.778	12,89%
170	5.999	8.003	346.119	-2.555.836	6.460.814	3.904.978	39,56%	2.775.399	71,07%
173E	1.279	10.350	482.479	-8.584.668	12.902.175	4.317.507	66,54%	528.277	12,24%
179	1.341	10.307	319.963	-2.168.726	8.234.290	6.065.564	26,34%	782.914	12,91%
184	7.755	26.437	1.485.519	-14.388.115	18.850.774	4.462.659	76,33%	1.296.317	29,05%
190	8.182	10.899	475.233	-3.648.054	7.921.047	4.272.993	46,06%	3.042.541	71,20%
191	6.044	7.157	308.118	-2.433.656	5.707.970	3.274.314	42,64%	2.649.484	80,92%
194	3.233	7.564	274.109	-2.044.371	6.126.121	4.081.750	33,37%	1.473.744	36,11%
200S	1.572	46.820	3.799.362	-30.826.459	39.396.557	8.570.098	78,25%	277.435	3,24%
353	3.610	23.603	591.551	-6.921.819	16.750.940	9.829.121	41,32%	1.058.834	10,77%
388	6.194	20.580	691.523	-6.942.404	16.709.925	9.767.521	41,55%	2.339.101	23,95%
192	1.485	9.591	488.476	-3.637.503	8.083.980	4.446.477	45,00%	683.215	15,37%
Lokale Flere Kommuner	58.604	274.491	15.218.539	-149.015.773	236.370.318	87.354.545	63,04%	19.660.504	22,51%
Total linjer i kommunen	81.003	296.890	16.711.013	-158.756.455	257.721.859	98.965.404	61,60%	31.271.361	31,60%
Regionale Linjer									
300S	15.267	74.027	5.075.850	-45.870.935	60.450.510	14.579.575	75,88%	2.609.600	17,90%
330E	5.642	23.313	1.095.987	-11.230.247	21.759.271	10.529.024	51,61%	2.677.421	25,43%
400S	3.233	56.460	3.073.107	-34.464.153	47.020.072	12.555.919	73,30%	623.944	4,97%
400	595	10.824	277.096	-3.153.057	7.658.751	4.505.694	41,17%	214.999	4,77%
Regionale Linjer	24.737	164.624	9.522.040	-94.718.392	136.888.604	42.170.212	69,19%	6.125.964	14,53%

Nøgletal i tabellen på nær timer i kommune og kommunens finansiering er for HELE linjen
NB! Regionale linjer finansieres af regionerne og indgår således ikke i kommunens finansiering
dec 9, 2013

Trafik
Jacob Hansen Wrisberg
Telefon
jhwr@fredensborg.dk

Sagsnr.
10. marts 2014

Til Rudersdal og Lyngby kommuner – vedrørende buslinje 353.

Buslinje 353 kører i dag mellem Helsingør og Lyngby. Det er en velbenyttet rute som bruges af mange pendlere og betjener uddannelsesinstitutioner i både Helsingør og Lyngby.

I foråret 2013 valgte Rudersdal og Lyngby kommuner ikke at deltage i genudbud af linjen gældende fra december 2014, og Helsingør, Hørsholm og Fredensborg kommuner har derfor p.t. dialog om en ny linjeføring.

Samtidig pågår arbejdet med en ny lov om trafikkselskaber. Loven indebærer blandt andet at Regionen kan overtage driften af R-linjer med regional betydning, og via en ny fordelingsnøgle også stå for finansieringen af disse R-linjer, med virkning fra 1. januar 2016.

Fredensborg Kommunes Plan, Miljø- og Klimaudvalg behandlede sagen om bl.a. bus 353 på deres seneste udvalgsmøde, og vurderede at linje 353 netop har en regional betydning, som vil kunne berettiggel overdragelse til Regionen, bl.a. fordi den forbinder flere kommuner og deres uddannelsesinstitutioner. Udvalget anbefalede derfor også at der etableres et samarbejde mellem kommunerne for at sikre at linje 353 overdrages til Regionen som R-bus.

Udvalget gav samtidig udtryk for, at der hurtigt skulle etableres en konkret dialog med jeres kommuner, da en forudsætning for at opnå regional status er at den nuværende linjeføring opretholdes til henholdsvis Lyngby og Rudersdal.

Såfremt det lykkes at få linje 353 opgraderet til R-bus vil det kunne ske fra december 2014. Man vil kunne argumentere for at bus 353 vil kunne indgå som en vigtig del af det regionale busnetværk, med fin adgang til trafikknudepunkter og uddannelsesinstitutioner i de 5 kommuner den kører igennem, og at det berettiger at Regionen overtager driften af linjen.

Vi er opmærksomme på, at forslaget vil kræve en udvidelse af det igangværende udbud og have økonomisk betydning for Rudersdal og Lyngby, ved at de planlagte ændringer og heraf følgende besparelser på linje 353 udskydes ét år, ligesom der er en potentiel økonomisk risiko for alle kommuner såfremt den ikke overtages af regionen. Det er dog væsentligt, at vægte dette op imod at linjen potentielt vil kunne opretholdes i sin fulde linjeføring i fremtiden, uden udgifter for kommunerne.

Vi vil bede jer vende hurtigt tilbage i forhold til mulighederne for at gå videre med det foreslåede, idet busbestillingen skal ske inden 1. maj 2014.

Venlig hilsen

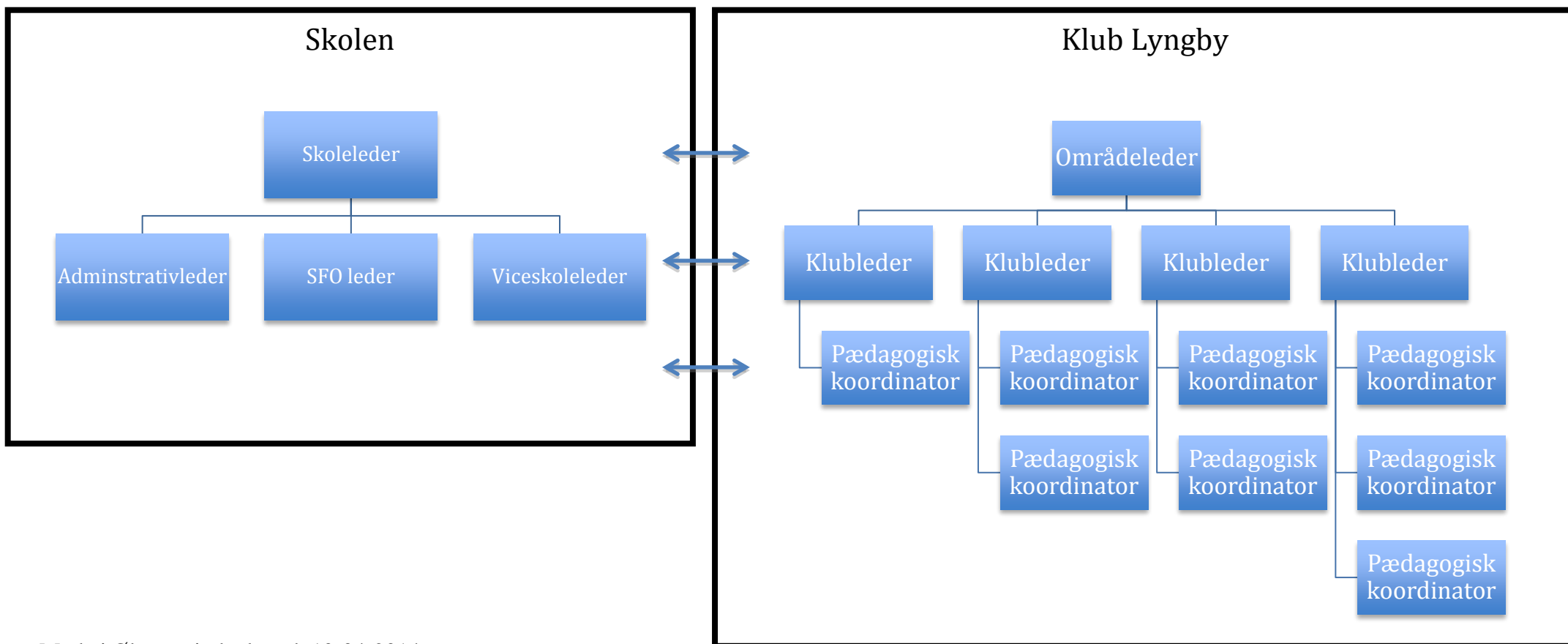
Trine Holmberg

Notat om fremtidig organisationsstruktur for skoler og klubber i Lyngby-Taarbæk Kommune

I dette notat præsenteres organisationsdiagrammer for den klubstruktur, der bliver en følge af, om man vælger scenarie 1, scenarie 2 eller scenarie 3 som model for fremtidens klubarbejde. Diagrammerne viser både, hvordan skolens organisation vil se ud, og hvordan Klub Lyngbys organisation vil se ud.

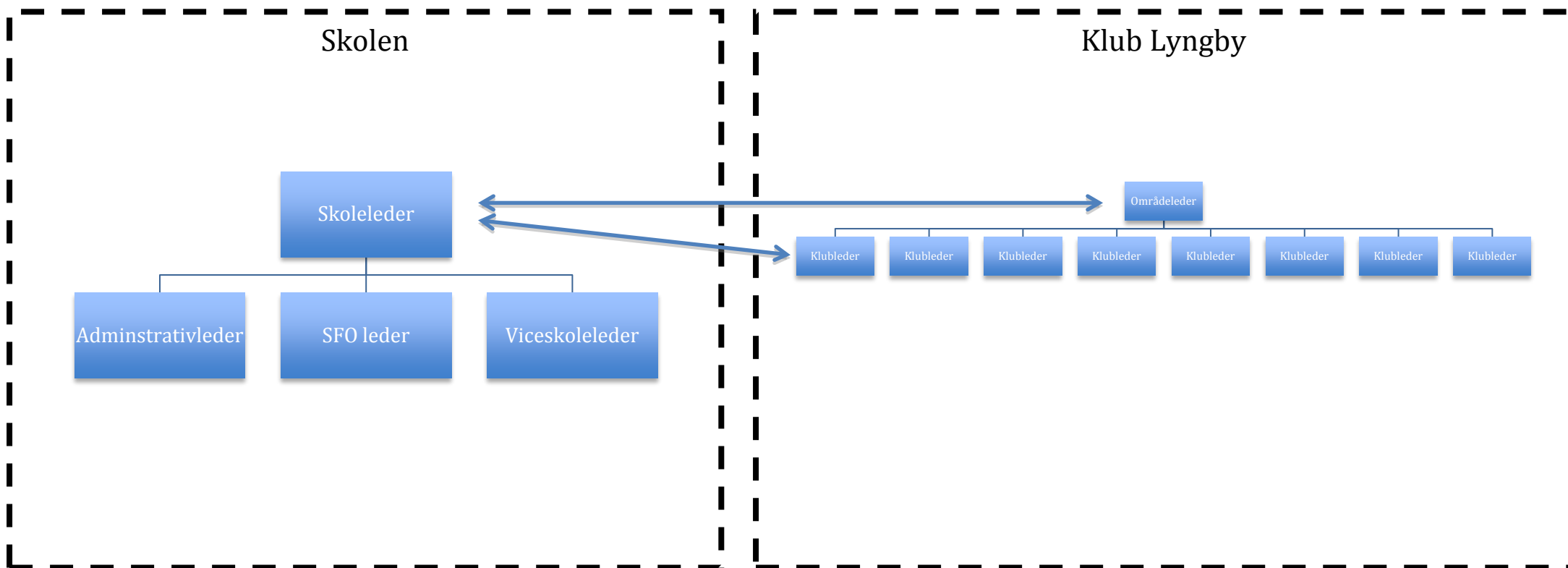
I alle scenarier er der mulighed for effektiviseringer – og dermed besparelser på ledelse. Det er for hvert af scenarierne opgjort, hvad det samlede potentiale kan opgøres til.

Nuværende Ledelsesorganisation for skolen og Klub Lyngby Adskilt ledelse i samarbejdsrelationer

Scenarie 1. Ledelsesorganisation for skolen og Klub Lyngby

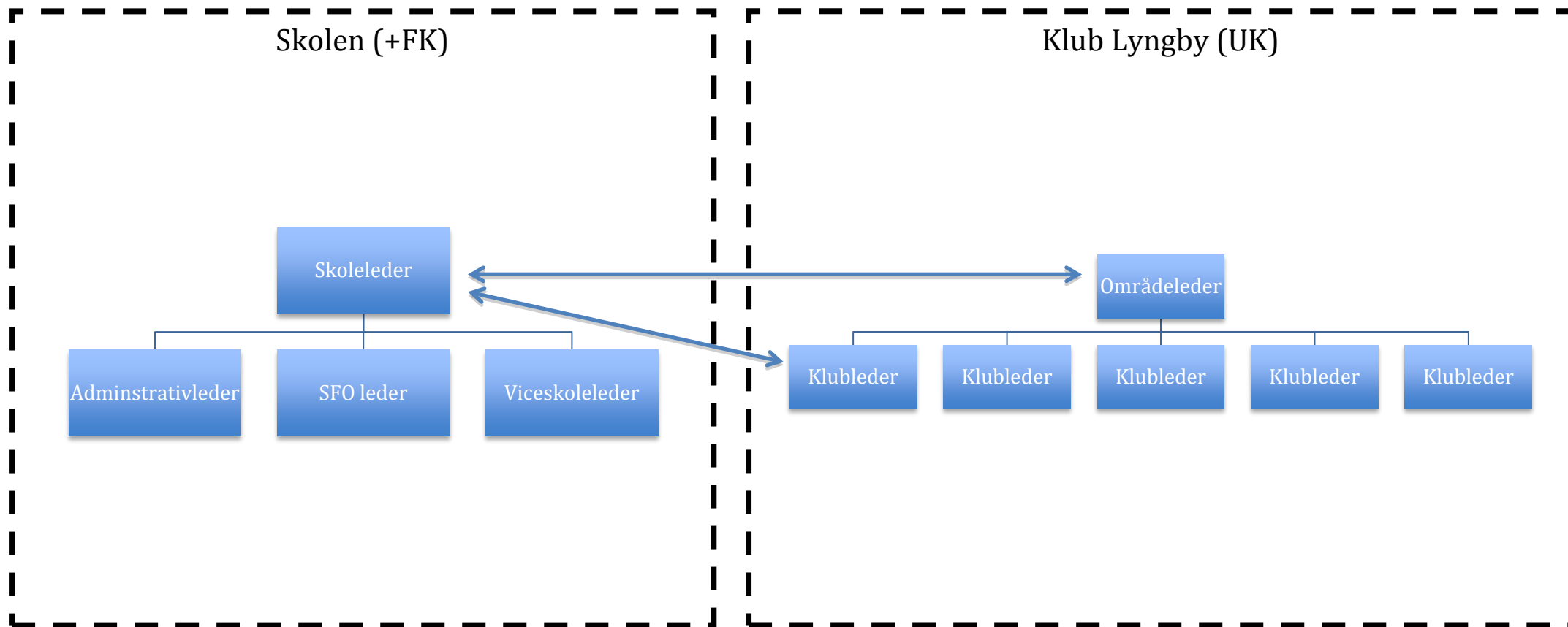
Adskilt ledelse
Forpligtende partnerskab

I dette scenarie kan der effektiviseres med 4 lederstillinger, svarende til en besparelse ved fuld implementering på 2,2 mio. kr.

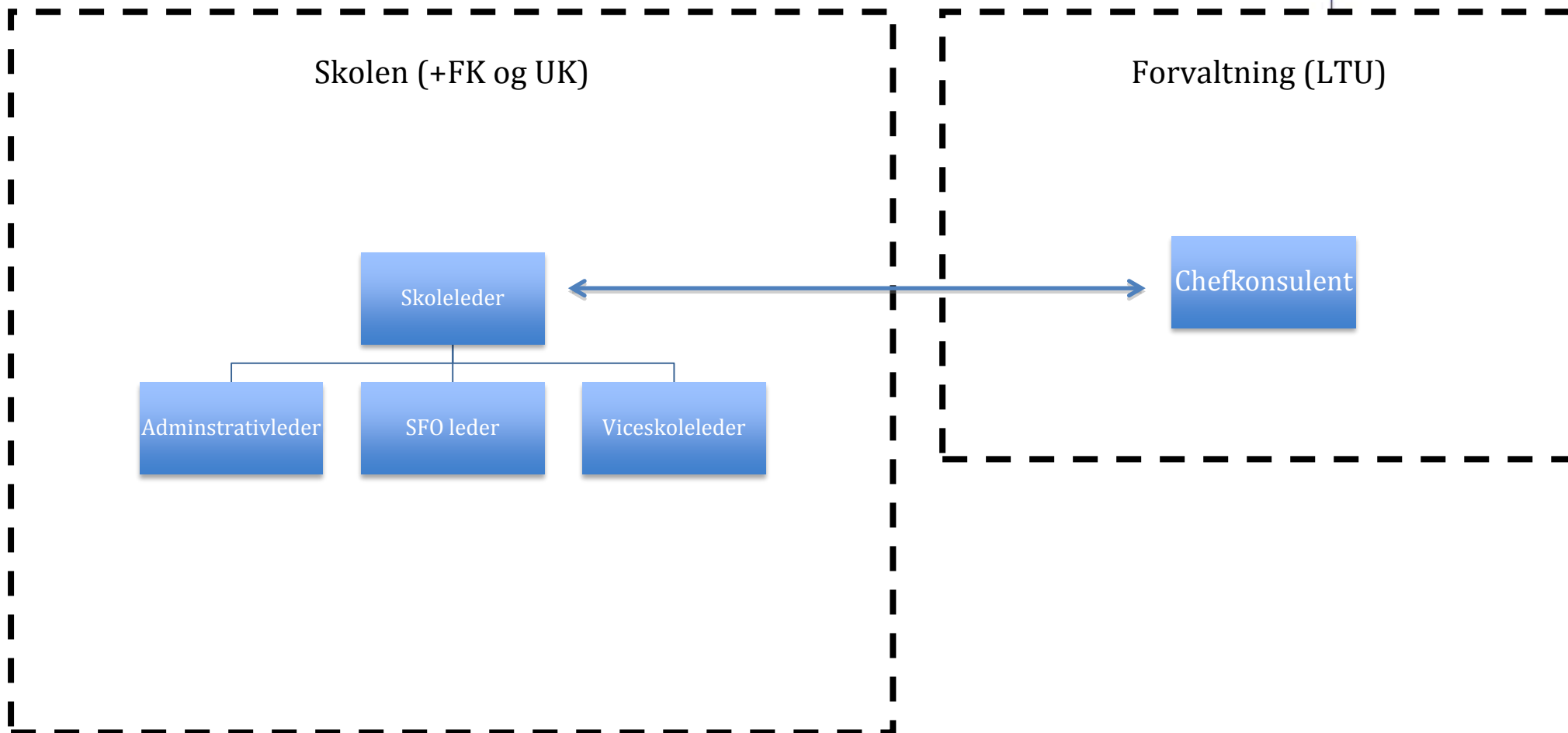
Scenarie 2. ledelsesorganisation for skolen og Klub Lyngby

Delt ledelse
Forpligtende partnerskab

I dette scenarie kan der effektiviseres med 4 lederstillinger og 3 koordinatorstillinger, svarende til en besparelse ved fuld implementering på 3,6 mio. kr.

Scenarie 3. ledelsesorganisation for skolen Fællesledelse

I dette scenarie kan der effektiviseres med 4 lederstillinger og 8 koordinatorstillinger, svarende til en besparelse ved fuld implementering på 5, 8 mio. kr.

Alle de ovenstående beregninger vedr. effektivisering og besparelser på ledelse viser den langsigtede effekt ved fuld implementering. Der kan på kort sigt være brug for, at nogle af de nuværende ledere fortsætter i funktioner i enten skolen eller Klub Lyngby. Ligeledes kan det være velbegrunderet at lade en del af effektiviseringen ske ved naturlig afgang, altså ved at undlade genbesættelse af stillinger, når det bliver relevant. Dette vil afhænge af hvilke beslutninger der måtte blive truffet vedrørende en eventuel jobgaranti.

På baggrund heraf kan det skønnes, at effektiviseringen i de 3 scenarier kan få $\frac{1}{4}$ effekt i 2015, halv effekt i 2016, $\frac{3}{4}$ effekt i 2017 og fuld effekt i 2018.

Beregningen af de samlede økonomiske konsekvenser ved de forskellige scenarier vil afspejle dette.

ORGANISERING OG INDHOLD

i klubtilbuddet efter 1. august 2014

*Afrapportering fra arbejdsgruppe
om det fremtidige klubtilbud*

Februar 2014

Indholdsfortegnelse

Indledning	3
Arbejdsgruppens opgave	4
Arbejdsgruppens tilgang	4
Klubtilbuddet efter den 1. august 2014.....	4
Ny tilgang til klubtilbuddet	4
Øget helhed på tværs.....	5
Klubpædagogisk faglighed	6
Er fritidsklubtilbuddet relevant?.....	6
Fritidsklub.....	6
Ungdomsklubtilbud.....	7
Spilfordeler - eksterne samarbejder	7
Tilbud til unge i øvrigt	7
SSP.....	7
Festtilbud	8
Scenarier for fremtidig organisering af klubtilbuddet.....	8
Scenarie 1.....	9
Scenarie 2.....	10
Scenarie 3.....	11
Arbejdsgruppens opsamling	12
Bilagskatalog	14
Bilag 1.....	15
Bilag 2.....	16
Bilag 3.....	18
Bilag 4.....	20
Bilag 5.....	22
Bilag 6.....	24
Bilag 7.....	27
Bilag 8.....	35

Indledning

I Folkeskolereformen¹ er indeholdt nogle centrale målsætninger og resultatkrav, som er styrende for arbejdet med at realisere folkeskolereformen:

- Folkeskolen skal udfordre alle elever, så de bliver så dygtige, de kan
- Folkeskolen skal mindske betydningen af social baggrund i forhold til faglige resultater
- Tilliden til og trivslen i folkeskolen skal styrkes blandt andet gennem respekt for professionel viden og praksis

Trivsel er en forudsætning for læring.

Implementeringen af folkeskolereformen skal i kommunen understøtte folkeskolereformens krav om et fokusskifte fra undervisning til læring, hvor blandt andet lærere og pædagoger skal arbejde tæt sammen.

Når klubpædagoger med reformen bliver en del af skolen styrkes fokus på sammenhængen mellem den faglige undervisning og børns trivsel, bevægelse med videre i den længere skoledag. For klubpædagogerne giver folkeskolereformen desuden mulighed for at skabe flere relationer til børn og unge i alle klasser på mellemtrin og i udskolingen i skolerne. Det må alt andet lige styrke det fælles arbejde med inklusion.

Den længere skoletid tager for børnene tid fra klubtilbuddet², og det skal være et attraktivt klubtilbud, for at børnene fortsat vil benytte det. Et tilbud, som fagligt også arbejder med helhed fx videreføre temaer eller projektarbejde fra skolen i klubben ud fra nye vinkler eller bygge videre på dynamikker, der er sat i gang i skolen og følge dem til dørs – eller bevidst vælge dem fra. Det kræver kvalitet i tilbuddet, og kvalitet kræver gode rammer for arbejdet³.

Klubtilbuddet for børn er i øjeblikket udelukkende om eftermiddagen og om aftenen for de unge, men det pædagogiske sigte med klubtilbuddet løses fremadrettet både i skole- og klub. Klubben flyder ind på skolen, og skole og klub (fritid) skal flyde mere sammen. Det, fordrer helt anderledes samarbejdsflader mellem lærere og pædagoger – og med omverdenen. Samarbejdet mellem lærere og pædagoger på de forskellige trin i skole- og fritid bliver et af de centrale omdrejningspunkter i implementeringen af folkeskolereformen.

SFO og skole har på nuværende tidspunkt enhedsledelse. Der er tætte samarbejdsrelationer mellem skole og klub, men omfanget varierer mellem skoledistrikterne. Der er delt ledelse, og klubtilbuddet i kommunen drives med afsæt i Ungdomsskoleloven og ikke efter Folkeskoleloven.

Center for Uddannelse og Pædagogik nedsatte medio december 2013 en arbejdsgruppe til at indholdsbeskrive scenarier for det fremtidige klubtilbud, som en ar-

¹Skolereformen medfører en længere og mere varieret skoledag med flere fagopdelte undervisningslektioner og ny understøttende undervisning. Åbningstiden i fritidsklubben begrænses derved, og pædagogiske ressourcer fra klubben indgår i stedet ovre i skolen på mellemtrinnet og i udskolingen for der at styrke børn og unges trivsel og læring. De frigjorte midler i klubtilbuddet medfinansierer skolereformen

² Den nuværende ugentlige åbningstid i fritidsklubben bliver ved skolereformen beskåret med 12 timer.

³ Pædagogtimer flyttes fra fritidsklubben til skolen. Fordelingsnøglen til den understøttende undervisning har kommunalbestyrelsen sat til 60 pct. pædagoger og 40 pct. lærere.

bejdsgruppe om ledelse opstillede i efteråret 2013, forud for en politisk beslutning om organiseringen af det fremtidige klubtilbud efter den 1. august 2014.

Arbejdsgruppens opgave

Arbejdsgruppen har haft til opgave at beskrive gevinster og udfordringer i forskellige scenarier for organiseringen af det fremtidige klubtilbud som konsekvens af folkeskolereformen. Arbejdsgruppen blev samtidig bedt om at vurdere, om der eventuelt skulle udarbejdes yderligere scenarier. Arbejdet har som formål haft at kvalificere den politiske beslutning om organisering af det fremtidige klubtilbud herunder at beskrive de økonomiske konsekvenser (se bilag 8). I forlængelse af arbejdsgruppens beskrivelser af de forskellige scenarier har forvaltningen efterfølgende konkretiseret de afledte ledelsesmæssige konsekvenser af disse. Notatet herom er vedlagt udvalgssagen som et selvstændigt bilag.

Arbejdsgruppens tilgang

Det fremtidige klubtilbud skal sammen med skole, SFO og LTU - musikskolen, sportsklubber, boligforeninger og andre interessenter - sikre det bedst mulige sammenhængende tilbud til børn og unge. Der skal være kvalitet i klubtilbuddet, og fagligheden skal være i centrum. Det kræver gode rammer for tilbuddet og herunder at fastholde og tiltrække kompetente pædagoger ved fx muligheden for fuldtidsstillinger. Det styrkede fokus på trivsel og læring i skolen og klubpædagogernes aktive deltagelse heri skal ikke slække på kvaliteten i børn og unges klubtilbud i fritiden. Der skal dog skabes sammenhæng – læring på tværs.

Arbejdsgruppen har taget udgangspunkt i kommunens principper for implementering af folkeskolereformen, i tanken om det samlede gode læringsmiljø for barnet⁴ og i et fokus på helhed og sammenhæng i tilbuddet på tværs af skole og klub⁵.

Arbejdsgruppens sammensætning fremgår af bilag 1. En beskrivelse af det nuværende klubtilbud og Klub Lyngbys målsætning er beskrevet i bilag 2. Data om takster, dækningsgrad, antal tilmeldte, fremmødestatistik i Klub Lyngby mv. fremgår af bilag 3.

Klubtilbuddet efter den 1. august 2014

Ny tilgang til klubtilbuddet

Folkeskolereformen medfører en ny skole – og et nyt klubtilbud. Det sidste transformeres ved en helt anderledes mulighed for at arbejde pædagogisk med grupper af børn og det enkelte barn både i skole- og i fritid⁶. Det gælder både for fritidsklub- og

4 Det fælles læringsgrundlag i LTK: Børns og unges læring er et fælles anliggende og en tværgående opgave for alle medarbejdere på 0-18 års området. Børn og unge lærer hele tiden, uanset om man kalder det undervisning, pasning eller fritidstilbud. Der skal i fællesskab arbejdes for, at alle kommunale tilbud baseres på en bevidst læringstænkning, så både den faglige undervisning, lektiehjælp/faglig fordybelse samt bevægelse/motion understøtter den samlede læring. Dette fokus på fælles læringsprincipper understøttes af det fælles, vidensbaserede læringsgrundlag.

5 Børn og Ungepolitikken, Fælles læringsgrundlag, Inklusionsstrategien (SAL), Skoleudviklingsstrategien og Klub Lyngbys vision og målsætning.

6 For børnene bliver fritidsklubtilbuddet begrænset af den længere skoledag, hvis de nuværende åbningstider opretholdes, men med et personale, som de allerede i skoletiden har været sammen med. Der er både mulighed for at fortsætte allerede igangsatte aktiviteter med videre fra skoletiden eller lave noget helt andet og måske med andre børn end dem fra klassen. Det primære for

ungdomsklubtilbuddet. Åbningstiden i ungdomsklubtilbuddet påvirkes ikke af folkeskolereformen.

Øget helhed på tværs

Reformens sigte kræver læreres og pædagogers komplementerende fagligheder i et ligestillet samarbejde. Lærere og pædagogers faglighed komplementerer hinanden i et sidestillet pædagogisk samarbejde, hvor faglighedernes gensidighed og særlige pædagogiske fokuspunkter optimerer betingelserne for elevernes læring⁷.

Teams af pædagoger og lærere på de to trin bør i alle tre scenarier arbejde på tværs af skole og klub i skolens og klubbens lokaler om fx understøttende timer, faglig fordybelse/lektiecafé eller andre eftermiddagsaktiviteter. De nye teams bør, med afsæt i det fælles læringsgrundlag og de komplementerende kompetencer i teamet, have fokus på elevernes personlige, sociale og faglige udvikling på tværs af den faglige og understøttende undervisning.

Ved implementering af den nye folkeskolereform bliver teamstruktur og teamsamarbejde et vigtigt omdrejningspunkt i det nye forpligtende partnerskab mellem skole og klubtilbud⁸.

Teamsamarbejdet og organiseringen heraf er en selvstændig opgave i implementeringen af folkeskolereformen, som arbejdsgruppen derudover ikke forholder sig yderligere til i denne rapport.

Eksempel på eksisterende samarbejde mellem skole og klub

Taarbæk Skole har gennem de sidste tre år haft fritidsklubben og ungdomsklubben lagt ind under en fælles ledelse.

I praksis har det betydet, at klubpædagogerne - på samme måde som vore SFO - pædagoger - indgår i undervisningen et antal timer hver uge ("båndtimer") og er samtidig en fast del af teamet omkring den enkelte klasse. Der afholdes løbende teammøder, pædagogen sidder med til skole/hjemsamtaler, deltager i udflugter og forældremøder og er naturligt med i alle øvrige klassesammenhænge, hvor det giver god mening. Udover timerne i undervisningen fortsætter pædagogerne videre i Fritidsklubben og har der mulighed for at følge op på eventuelle udfordringer eller vælge at lade eleven få et tiltrængt frirum til blot at være til stede uden krav eller aftaler. Der bliver skabt et trygt og tillidsfuldt rum, hvor barnet / det unge menneske kan ses i en større og mere nuanceret sammenhæng og betyder, at vi i hverdagen har en værdifuld mulighed for "at trække den røde tråd" rent pædagogisk.

Alle tiltag sker i et tæt samarbejde i teamet omkring klassen. Lærere og pædagoger deltager alle i Pædagogiske Rådsmøder, er repræsenteret i Udviklingsgruppen, Pædagogisk Forum og skolebestyrelsen. Se bilag 4 for flere oplysninger.

Viceskoleleder Alice Lykke

børnene er måske muligheden for udfoldelse/aktiviteter, men for klubben er det, at aktiviteterne giver mulighed for at arbejde pædagogisk med gruppen.

7 Det sammenhængende fokus på læring ved tæt samarbejde mellem lærere og pædagoger kan medføre gevinster for alle børn (talenter, "almindelige" børn og udsatte børn). Det kræver dog, at rammerne for det tætte samarbejde reelt er til stede fx i forhold til arbejdstider, fordelingsnøgler mellem lærere og pædagoger i den understøttende undervisning og den politiske vægtning af den faglige skole. Kulturelle hindringer mellem de to faggrupper kan ligeledes stå i vejen for det optimale samarbejde.

8 Klubpædagogers professionskompetencer inddrages på skolen på mellemtrinnet og i udskolingen. Fra at samarbejde i det forebyggende arbejde, i SSP og ved trivselsproblemer øges det forpligtende samarbejdet til et nyt niveau med fælles ansvar i teams for læring og trivsel i undervisningen på de to trin, hvor klubpædagogerne har (med)ansvar for gennemførelse af understøttende undervisning.

Det tættere organisatoriske teamsamarbejde bør af børn, unge og forældre opleves som et naturligt og flydende forløb, hvor der dog fortsat er et klart skifte mellem skoleaktiviteter og klubaktiviteter (fritid) med anderledes mulighed for egne valg.

Klubpædagogisk faglighed

Klubpædagoger bidrager til afvekslende læringsmiljøer og kan supplere med en række kompetencer i den understøttende undervisning – både på mellemtrinnet og i udskoling. Pædagogerne med deres relationskompetencer har fokus på øget forældresamarbejde, tættere samarbejde med lokalsamfund og fritidsliv, mere krop og bevægelse i løbet af dagen, fokus på trivsel, demokrati og kulturformidling, differentieret læring og børnegruppeledelse. Det er områder, hvor pædagoger kan noget helt særligt. Se bilag 5 for en uddybning af klubpædagogernes faglighed og med hvad klubpædagoger især kan bidrage til i et læringsmiljø.

Er fritidsklubtilbuddet relevant?

Indtil næste folketingsvalg skal kommunen sikre et relevant fritidstilbud til elever, der vælger ikke at deltage i faglig fordybelse og lektiecafé uden særskilt forældrebetaling. Det er dog ikke den væsentligste årsag til at opretholde tilbuddet, selvom den nuværende åbningstid i fritidsklubben begrænses med 12 timer ugentligt efter den 1. august 2014.

Børn og unge har brug for et fritidstilbud – det at opleve forskellen mellem undervisning/læring og fritid/læring - med kendte voksne med øje for dem i trygge rammer. Børn på 4. klassetrin og til dels på 5. klassetrin har derudover brug for trygge rammer om eftermiddagen. Klubtilbuddet er især givtigt for børn med særlige udfordringer. I klubben er der mulighed for at mødes med andre på neutral grund, indgå i sociale relationer og få kompetent støtte efter behov. Hvorvidt fritidsklubben så reelt vil blive benyttet af børnene efter 1. august 2014, det bør følges nøje.

I det følgende beskrives de enkelte tilbud inden for Klub Lyngby, som en ny organisering af klubtilbuddet for nuværende skal omfatte.

Fritidsklub

Der bør fortsat være tilbud om fritidsklub tilknyttet hver folkeskole ud fra et nærhedsprincip. Tilbuddet har for nuværende en forkortet åbningstid fra kl. 14.30 – 17.00 jævnfør den nuværende økonomiske beregning.

Klubber er rammen om mødet mellem børn og unge, hvor egen udvikling ved aktiviteter, deltagelse, medbestemmelse og dialog i afvekslende læringsmiljøer skaber trygge og tillidsfulde børn og unge⁹. Uanset åbningstiden vil der desuden stadig være behov for kompetente professionelle, som varetager initiativer på tværs af kommunen såsom klubbernes Mini OL, MGP m.m.

Den længere skoledag og det tættere samarbejde mellem skole og klub stiller dog krav til en øget fokusering på den kvalificerede pædagogiske indsats, der omhandler trivsel og læring i fritidsklubben¹⁰.

9 Skolereformen kalder lige netop på denne opgave som fritidstilbuddet varetager i dag. Læringsmiljøet indeholder dannelsesrammer for de børn, som har behov for (alternative) indsatser med pædagogisk fokus på inklusion, relationer, bevægelse, sundhed, kulturformidling og støtte.

10 Læringsindsatsen i klubtilbuddet har sammenhæng med undervisningstiden. Det betyder at klubtilbuddet skal ses sammenhængende med skolen som et helhedstilbud, men med adskilte opgaver mellem skole og klub. Det vil fortsat give plads til de

Eksempel på eksisterende samarbejde mellem skole og klub

Indegårdsskolen og klubben Carlsvognen samarbejder om trivseltid i udvalgte klasser som opfølgning på en trivselsmåling. Skolen har desuden købt pædagogtimer fra klubben til støtte af et enkelt barn i skoletiden. Derudover gennemføres en skolefodboldsturnering af klubben.

Klubben Baune samarbejder med Engelsborgsskolen om afvikling af erstatningstimer i foråret 2014 inden for musik, idræt og billedkunst på mellemtrinnet. Børnene vælger en aktivitet/hold, og de får mulighed for sammen med deres forældre at drøfte hvilke aktivitet/hold og tidspunkter, der passer bedst til barnet og familiens planlægning. Alle aktiviteter understøtter læring ud fra målsætning i lærerplanerne for Engelsborgsskolen. Se bilag 6 for flere oplysninger.

Områdeleder Mikael Hildebrandt

Ungdomsklubtilbud

Ungdomsklubben er et mødested for unge med mulighed for kontakt, deltagelse, medbestemmelse og dialog med kompetente voksne. Der er i tilbuddet et særligt socialpædagogisk sigte og fokus på unge med særlige behov. SSP og det opsøgende arbejde er forankret i ungdomsklubtilbuddet.

Ungdomsklubtilbuddet påvirkes ikke direkte af folkeskolereformen, men organiseringen, herunder antal lokaliteter, kan blive påvirket på grund af færre ressourcer, ny organisering mv. Det fremtidige ungdomsklubtilbud kan derfor både blive et tilbud på hver lokalitet, samlet i større enheder eller i områder med socialøkonomiske behov.

Reorganiseringen af Klub Lyngby i 2011 havde indholdsmæssigt særligt fokus på at styrke det opsøgende arbejde, særlige socialpædagogiske initiativer og åbne op for et bredere samarbejde med lokalområdernes øvrige fritidstilbud/aktører med sigte på inklusion.

Spilfordeler - eksterne samarbejder

Klubtilbuddet har sammenhæng til skole, ungdomsskole samt øvrige fritidstilbud. Der er tætte bånd til ungdomsskolen og til de lokale fritidstilbud og boligforeninger mv., hvor klubben eksternt fungerer som lokalområdets spilfordeler.

Tilbud til unge i øvrigt

Vandværket, Ungerådet og Klub Lyngby/Ungerådets hjemmesider berøres ikke indholdsmæssigt af folkeskolereformen, men af organiseringen i et af de tre scenarier.

SSP

Klub Lyngby har i dag det overordnede ansvar for SSP samarbejdet i Lyngby-Taarbæk kommune. Organisatorisk er SSP inddelt i distriktsgrupper, hvor SSP kontaktpædagoger har en central rolle. I det kriminalpræventive arbejde er det en væsentlig rolle at opsøge de unge i lokalområdet. SSP kontaktpædagoger støtter de unge i risikogruppen og guider dem gennem nærvær og samtaler. Det har en forebyggende effekt i det kriminalpræventive og pædagogiske arbejde. Indsatsen påvirkes ikke indholdsmæssigt af folkeskolereformen, men et af de tre scenarier medfører ny organisering af indsatsen.

pædagogiske initiativer, der foregår i fritidsklubberne i dag, men indenfor nye rammer, hvor det kræver en anden planlægning for at kunne leve op til de fælles pædagogiske målsætninger/politikker

Festtilbud

Club 10 er som nuværende tilbud ikke direkte berørt af folkeskolereformens krav. Tilbuddet kan dog revurderes i forbindelse med en eventuel ny organisering af klubtilbuddet.

Scenarier for fremtidig organisering af klubtilbuddet

Arbejdsgruppen har arbejdet med scenarierne ud fra det nye klubtilbuds kerneydelser beskrevet ovenfor. Arbejdsgruppen har drøftet scenarierne på et overordnet niveau, og har søgt ikke at detaljebeskrive hvert scenarie. Det kræver en længere og mere inddragende proces herunder eventuelle forhandlinger mv.

Arbejdsgruppen har ikke regnet på et eventuelt ledelsesprovenue ved de enkelte scenariers organisering.

Arbejdsgruppen har indholdsbeskrevet hvert scenarie og vurderet gevinster og udfordringer ved hvert scenaries organisering af klubtilbuddet. De fire scenarier, som arbejdsgruppen har arbejdet ud fra, fremgår af oversigten nedenfor.

Oversigt 1 Organisering af klubtilbuddet

Scenarie 1	Alle børn i 0. til 5. klasse har tilbud om en skolefritidsordning (SFO) efter skoletid. Det betyder, at den nuværende grænse for, hvornår børn overgår fra SFO til fritidsklubtilbud, rykkes med to klassetrin (4. og 5. klassetrin). Alle børn og unge fra 6. klasse til og med det fyldte 18. år har mulighed for et medlemskab af Klub Lyngby.
Scenarie 2	Klub Lyngby et tilbud til alle børn og unge fra 4. klasse til det fyldte 18. år. Det betyder, at der som udgangspunkt ikke sker nogen organisatoriske ændringer.
Scenarie 3	Klub Lyngby flyttes ledelsesmæssigt under Lyngby Ungdomsskole (LTU) som organisatorisk ændring.
Scenarie 4	Fritidsklubben (4.-6. klassetrin) organiseres ledelsesmæssigt i skolen (skoleklub). Ungdomsklubben (7. klassetrin til og med det fyldte 18. år) organiseres fortsat i Klub Lyngby.

I arbejdet blev det tydeligt for arbejdsgruppen, at de fire scenarier organisatorisk kunne samles i to scenarier. Scenarie 1 og 4 havde begge afsæt i en organisatorisk deling af klubtilbuddet, og scenarie 2 og 3 var to varianter af separat organisering af skole og klub under to lovsæt. Der manglede til gengæld et scenarie, hvor klubtilbuddet organisatorisk blev placeret under den enkelte folkeskoles ledelse og folkeskoleloven. Det har Arbejdsgruppen valgt at beskrive i et nyt scenarie 3, ligesom arbejdsgruppen har samlet de gamle scenarier 2 og 3 til et nyt scenarie 1 (adskilt ledelse, hvor klubtilbuddet er samlet under områdeledelse i Klub Lyngby eller under LTU's ledelse) og scenarie 1 og 4 til et nyt scenarie 2 (delt ledelse mellem skole og Klub Lyngby eller LTU).

Det er arbejdsgruppens vurdering, at der i implementeringen og i den fremtidige arbejdstilrettelæggelse skal fokus på et øget behov for strategisk ledelse, projekter/aktiviteter på tværs af skole og klub og styrket pædagogisk fokus i undervisningen ved komplementerende fagligheder i teams på mellemtrinnet og i udskolingen. Det tættere samarbejde mellem lærere og pædagoger vil øge det faglige fokus for begge faggrupper. De nye arbejdsopgaver i undervisningen kan medføre behov for yderligere opkvalificering blandt klubpædagogerne.

For at sikre den pædagogiske kvalitet i alle tre scenarier vurderer arbejdsgruppen, at

der bør være mulighed for at kunne sammensætte stillinger med timetal, der gør det attraktivt for uddannet personale at varetage pædagogopgaven i undervisningen på mellemtrin og i udskoling samt i klubben i fritiden. Det er udfordring, som er fælles for alle tre scenarier.

De tre scenarier er beskrevet nedenfor og mere uddybende i bilag 7.

Scenarie 1

Fritidsklub og ungdomsklub er organiseret i Klub Lyngby efter Ungdomsskoleloven. Klub Lyngby ledelsen vil i et formaliseret partnerskab¹¹ med skoleledelsen facilitere tid og rammer for klubpædagogernes mulighed for at overføre pædagogiske tiltag og initiativer ind i teamsamarbejdet med lærerne.

For at sikre den pædagogiske kvalitet internt i Klub Lyngby som en konsekvens af færre ressourcer øges det tværgående samarbejde og ressourceallokering i Klub Lyngby. Et mere flydende tilbud på tværs af fritids- og ungdomsklub kan etableres med mere fleksible åbningstider. Det tilgodeser behov for et eftermiddagstilbud blandt unge på 7. klassetrin. Antallet af ungdomsklubtilbud kan med fordel placeres rundt i kommunen ud fra en analyse af de socioøkonomiske behov og strategiske perspektiver.

Spilfordeler-opgaven, SSP og den forebyggende indsats, tværgående socialpædagogiske initiativer, Vandværket, Ungerådet og hjemmesiden varetages af Klub Lyngby.

Det er en forudsætning for scenariet, at der etableres forpligtende partnerskaber mellem folkeskoler og Klub Lyngby.

En alternativ organisering er at placere Klub Lyngby organisatorisk under LTU.

Gevinster

Organiseringen er kendt med et entydigt fagligt fokus på klubpædagogik, SSP og spilfordeleropgaven.

Udfordringer

Partnerskabet mellem skole og Klub Lyngby kan blive påvirket af lokale interesser og relationer. Det er et opmærksomhedspunkt i alle scenarier.

Det tættere samarbejde mellem lærere og pædagoger medfører, at klubpædagoger vil arbejde under delt ledelse. Det stiller store krav til koordinering mellem skoleledelse og klub-/områdeleder for at sikre et godt arbejdsmiljø for den enkelte medarbejder.

Sigtet med helhed i børns hverdag og fokus på læring i folkeskolereformen søges løst i en tvedelt organisering med et forpligtende partnerskab. Det er en tung administra-

¹¹ Rammer for målsætning, koordinering, årshjul, ressourceallokering og arbejdsmiljø er fastsat i partnerskabet, som styres ved en lokal styregruppe (minimum med deltagelse af skoleleder, klubleder eller områdeleder af Klub Lyngby). Klubpædagoger indgår i pædagog- og lærerteam. Teamet referer til skole/teamledelsen i de understøttende timer på skolen. Faglighed og efteruddannelse mv. kan udvikles inden for det forpligtende partnerskab. Den enkelte folkeskole køber pædagogtimer af Klub Lyngby med ressourceallokering hertil fra skole til Klub Lyngby. Pædagogernes timer i skolen planlægges ind i et årshjul, så den enkelte pædagogs ressourcer tilrettelægges bedst muligt i forhold til skoleårets kalender.

tiv løsning, som strukturelt fastholder en opdelt hverdag.

Provenue

Provenuet i scenarie 1 er en besparelse på 4,1 mio. kr. For flere oplysninger se i bilag 8.

Scenarie 2

Fritidsklubben for 4. og 5. klassetrin hører organisatorisk under folkeskoleledelsen og tilbydes som fx skoleklub. Tilbuddet drives efter Folkeskoleloven, og det medfører krav om mål- og indholdsbeskrivelser samt søskenderabat. Aftenklubtilbuddet for unge fra det 6. klassetrin og til 18 år er organiseret i Klub Lyngby efter Ungdomsskoleloven.

Scenariet tilgodeser børn/unge på det 6. klassetrin, som på dette klassetrin mere søger et ungdomsklubtilbud. Ved at flytte overgangen til ungdomsklubben til det 6. klassetrin styrkes ungdomskulturen og det forebyggende arbejde. Samtidigt vil børnene alene opleve én overgang fra SFO/skoleklub til ungdomsklub. Det er dog en problematisk opdeling rent organisatorisk, da den bryder med folkeskolereformens udskoling, som dækker 7. – 9. klassetrin.

Implementering af folkeskolereformen på mellemtrinnet via teams af lærere og pædagoger – herunder ressourceallokering på tværs – ledes af skoleledelsen. Samarbejdet mellem skole og Klub Lyngby i udskolingen er forankret i et forpligtende partnerskab (se note 10).

Antallet af ungdomsklubtilbud kan med fordel placeres rundt i LTK ud fra en analyse af de socioøkonomiske behov og strategiske perspektiver. Et eftermiddagstilbud, der åbner efter undervisningsdagen og er målrettet unge på 6. og 7. klassetrin, kan med fordel udvikles i regi af Klub Lyngby.

Spilfordeler-opgaven, SSP og den forebyggende indsats, Vandværket, Ungerådet og hjemmesiden varetages af Klub Lyngby i udskolingen, og opgaven på mellemtrinnet indgår i det forpligtende partnerskab mellem skolen og Klub Lyngby.

Det er en forudsætning for scenariet, at der etableres forpligtende partnerskaber. Den forudsætter ligeledes et fortsat fagligt fokus på fritidspædagogik i skoleklubben herunder på spilfordeleropgaven og SSP.

En alternativ organisering er at placere Klub Lyngby organisatorisk under LTU.

Gevinster

Scenariet understøtter organisatorisk en helhed under skoleledelsen i tilbuddet til børn indtil det 6. klassetrin.

Børns/unges udviklingstrin på 6. klassetrin tilgodeses i klubtilbuddet.

Udfordringer

Det udadvendte samarbejde med andre fritidsinteressenter og klubsamarbejdet på tværs kan blive udfordret i skoleklubberne.

Partnerskabet i udskolingen mellem skole og Klub Lyngby kan blive påvirket af lokale interesser og relationer. Det er et opmærksomhedspunkt i alle scenarier.

Det tættere samarbejde mellem lærere og pædagoger medfører, at klubpædagoger

vil arbejde under delt ledelse i udskolingen. Det stiller store krav til koordinering mellem skoleledelse og klub-/områdeleder for at sikre et godt arbejdsmiljø for den enkelte medarbejder.

Sigtet med helhed i børns hverdag og fokus på læring i folkeskolereformen søges løst i en tvedelt organisering med et forpligtende partnerskab på udskolingen. Det er en tung administrativ løsning, som strukturelt fastholder en opdelt hverdag.

Provenue

Provenuet i scenarie 2 er en udgift på 0,2 mio. kr. For flere oplysninger se i bilag 8.

Scenarie 3

Fritids- og ungdomsklub hører organisatorisk under den lokale folkeskoles ledelse og drives efter Folkeskoleloven. Det medfører krav om mål- og indholdsbeskrivelser for skoleklubben samt søskenderabat.

Alle opgaver med børn og unge i skolealderen samles i en enhed i hvert skoledistrikt. Det vil sige undervisning, SFO, fritidsklub og ungdomsklub. Der etableres en samlet ledelse, der afspejler den nye struktur. Skolelederen bliver øverste leder for den nye organisation. Arbejdet på mellemtrin og udskoling i skoletid og fritid foregår i teams. Klubarbejdet indgår i skolens årshjul og aktiviteter – fælles koordinering i forhold til forældre mv.

SSP og spilfordeler-opgaven varetages af den enkelte folkeskole. SSP koordineres på tværs ved SSP konsulent, der organisatorisk hører under LTU.

Vandværket, Ungerådet og hjemmesider henvendt til unge overgår til LTU.

Det er en forudsætning for scenariet, at der fortsat er fagligt fokus på fritidspædagogikken i skoleklubben herunder på spilfordeleropgaven og SSP. Hvordan det opsøgende arbejde, tværgående socialpædagogiske opgaver, boligsociale indsatser (herunder tilsyn med boligforeningers klubber) organiseres udestår. Der er behov for en grundig gennemgang af alle nuværende opgaver i Klub Lyngby forud for beslutning herom.

Gevinster

Organiseringen af klubtilbuddet understøtter sammenhæng og helhed i tilbuddet for børn og unge ved fælles ledelse, målsætning og mulighed for ressourceallokering på tværs inden for den enkelte skole.

Udfordringer

Det udadvendte samarbejde med andre fritidsinteressenter og klubsamarbejdet på tværs af skolerne kan blive udfordret i skoleklubberne. Det samme er gældende for SSP og det opsøgende arbejde.

Den nye ledelsesopgave skal rammesættes for det samlede skolevæsen, så det sikres mod at være styret/påvirket af lokale interesser og relationer. Der skal indgås et forpligtende partnerskab med LTU om SSP mv.

Provenue

Provenuet i scenarie 3 er en besparelse på 1,7 mio. kr. For flere oplysninger se i bilag 8.

Arbejdsgruppens opsamling

Det er arbejdsgruppens vurdering, at alle tre scenarier for fremtidig organisering af klubtilbuddet i Lyngby-Taarbæk Kommune i forskellig grad kan understøtte folkeskolereformen. De har dog forskellige konsekvenser til den ledelsesmæssige struktur og opgave.

For at sikre den pædagogiske kvalitet i alle tre scenarier vurderer arbejdsgruppen, at der bør være mulighed for at kunne sammensætte stillinger med timetal, der gør det attraktivt for uddannet personale at varetage pædagogopgaven i undervisningen på mellemtrin og i udskoling samt i klubben i fritiden.

I de tre scenarier er der mulighed for at forlænge åbningstiden i fritidsklubben og/eller indføre fleksibel åbningstid i ungdomsklubtilbuddet fx fra kl. 16.00. Dette vil dog forudsætte tilførsel af flere ressourcer. I scenarie 1 og 2 kan antallet af ungdomsklubtilbud med fordel placeres rundt i kommunen ud fra en analyse af de socio-økonomiske behov og strategiske perspektiver. I scenarie 3 kan klubben eventuelt fysisk integreres på skolen, i det omfang der er plads på skolen, og klubmatrikler kan overvejes nedlagt, hvis der er lokaleoverskud.

Folkeskolereformen medfører faglig omstilling i arbejdet med klubpædagogikken. Sigtet med reformen kræver et stort arbejde med at få etableret fælles forståelser og opbygge et godt ligestillet samarbejde mellem lærere og pædagoger. Det medfører også udvikling af klubfagligheden til nye arbejdsopgaver på skolen og et øget fokus på den kvalificerende pædagogiske indsats for trivsel og læring i både skolen og fritidsklubben. En omstilling, der træder i kraft den 1. august 2014. Omstillingen bliver fagligt udfordrende – og forudsætningen for et mere helstøbt tilbud til børn og unge.

Arbejdsgruppen har drøftet muligheden for i første omgang at rette fokus mod implementering af sigtet med folkeskolereformens faglige intentioner og dernæst, når der foreligger erfaring med det faglige samarbejde på tværs af skole/klub og børn/unges brug af klubtilbuddet, mod en eventuel reorganisering af klubtilbuddet i kommunen.

Det kan være med til på den korte bane at sikre fokus på den faglige omstilling og mindske usikkerheden for klubpersonalet. Det fordrer dog klare aftaler mellem de enkelte skoler og Klub Lyngby i forpligtende partnerskaber med tilknyttede styringsredskaber til at monitorere det tættere samarbejde og de pædagogiske mål for klubpædagogik.

Ved gennemgangen af de 3 scenarier har arbejdsgruppen således overvejet scenarie 1 som kluborganisering i første del af en totrinsproces, men med en politisk principbeslutning om hvilket scenarie, der skal arbejdes henimod.

Scenarie 1 er ikke arbejdsgruppens entydige svar på en fremadrettet organisering af klubberne. Der skal udarbejdes/foreligge en yderligere plan og målsætning for at sikre udvikling af strukturen, for at den kan blive en ideel organisering af klubtilbuddet. Det er arbejdsgruppens vurdering på nuværende tidspunkt, at scenarie 3 bedst efterlever folkeskolereformens sigte. Scenarie 3 kan dog medføre et pres på den læring, der sker i fritidspædagogikken herunder spilfordeleropgaven og SSP-arbejdet. Arbejdsgruppen ser et dilemma i scenarie 3, med hensyn til hvor snittet mellem lokale og centrale aktiviteter og ressourcer skal ligge.

Den tværgående ungeindsats som eksempelvis Ungerådet, Vandværket med videre vil i scenarie 3 alternativt kunne samles under ungdomsskolens ledelse/organisation. En indsats, som kan blive styrket yderligere ved at overføre ressourcer fra UK og SSP fra det lokale niveau til det kommunale.

Bilagskatalog

Bilag 1

Arbejdsgruppens medlemmer

Formand:

Områdeleder for Klub Lyngby Mikael Hildebrandt

Medlemmer:

Viceskoleleder Alice Lykke

Klubleder Birte Brøns

SFO-leder Flemming Brix Curtis

Skoleleder Kenneth Brandt

Pædagogisk koordinator Thomas Hansen

Skoleleder Lasse Reichstein

Tillidsrepræsentant (BULP) Peter Winding

Økonomisk konsulent Karsten Stentoft

Sekretær:

Organisations- og Ledelseskonsulent Birgitte Dissing Kierch

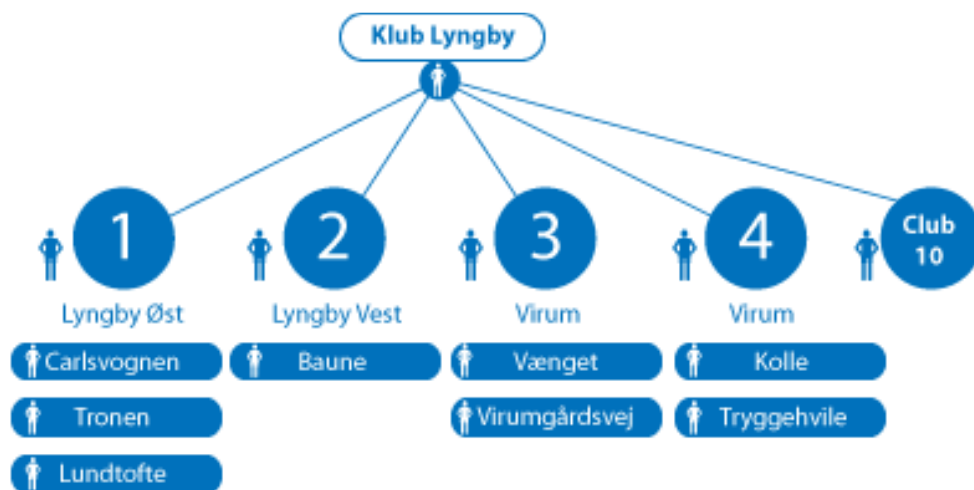
Bilag 2

Klub Lyngby – organisering og målsætning

Klub Lyngby består i øjeblikket af otte fritids- og fire ungdomsklubber, som hver er tilknyttet en folkeskole i kommunen. Derudover tilbyder Klub Lyngby et fest- og eventtilbud til de unge (Club 10).

Klub Lyngby ledes ved en områdeleder og en bestyrelse og har fælles sekretariat med kommunens ungdomsskole. Klub Lyngby ledes efter ungdomsskoleloven i modsætning til folkeskoler og SFO'er. Den daglige drift og arbejdsgange samt omfanget af samarbejdsflader er ganske forskellige fra skole/SFO til klub.

Organisationsdiagram af Klub Lyngby:

Målsætning i Klub Lyngby

Målsætningen i Klub Lyngby er, at fritids- og ungdomsklubberne i et samspil mellem brugerne og personale skaber aktiviteter og samværsformer, der fremmer børn og unges udvikling til kreative, positive og selvstændige mennesker, der har forståelse for omverdenen og respekt og tolerance for andre mennesker.

Det er et særligt formål for fritids- og ungdomsklubberne at varetage rollen som spilfordeler i lokalområdet sammen med ungdomsskolen. Det indebærer at:

- Have overblik over og samarbejde med fritidstilbud i lokalområdet
- Være et supplerende tilbud i forhold til andre fritidstilbud i lokalområdet
- Medvirke til at udvikle og forankre nye relevante fritidsaktiviteter.

Målsætningen udmøntes på forskellig vis i de otte fritids- og ungdomsklubber i samspil mellem børn/unge og personale.

SSP-samarbejdet i Lyngby-Taarbæk Kommune er et formaliseret og forpligtende samarbejde mellem Skoler, Center for Social Indsats, klubber og Politi. Klub Lyngby arbejder ud fra en forebyggelsesstrategi. Den skal sikre, at børn og unge oplyses og vejledes, således at de ikke udvikler risikoadfærd, hvor de bliver misbrugere, kriminelle eller får en anden uhensigtsmæssig adfærd.

Kernen i det faglige fokus i Klub Lyngby tager afsæt i Danmarks bedste læringsmiljøer. Indsatsen skal fokuseres, så der skabes sammenhæng og samarbejde i forhold til børn og unges liv, hvor perspektivet vil være på den opbyggende, forebyggende og tidlige helhedsorienteret tværfaglige indsats.

Klub Lyngby skal være et dannelses- og læringsmiljø, hvor børn og unge skal udvikle sig til at blive selvstændige, nysgerrige og kreative mennesker, der har appetit på livet i et demokratisk globaliseret samfund. Børn og unge skal være en del af ligeværdige og forpligtende fællesskaber, hvor de professionelle respekterer og støtter barnet i dets udvikling.

Reorganisering af Klub Lyngby i 2011

I juni 2011 besluttede Kultur- og Fritidsudvalget en strukturændring af Klub Lyngby, som trådte i kraft januar 2012. Den nye struktur samt det øgede fokus på øget samarbejde og styring på tværs, spilfordeler-opgaven, SSP-samarbejdet samt det socialpædagogiske sigte vil blive evalueret i løbet af 1. kvartal 2014, som besluttet i 2011.

Der er en generelt høj tilfredshed med klubtilbuddet i kommunen. I den gennemførte brugertilfredsheds-måling i 2012 lå den gennemsnitlige samlede tilfredshed med fritidsklubtilbuddet på 4 på en skala fra 1 til 5.

Bilag 3

Data om Klub Lyngby samt implementering af folkeskolereform

Realiseringen af en længere skoledag skal blandt andet ske gennem frigjorte ressourcer i SFO og klubtilbud.

Forældrebetalingen (takst) i fritidsklubtilbuddet udfør 67 pct. af udgiften til lønninger af personalet, mens forældrebetalingen i ungdomsklubtilbuddet udgør 8 pct.

Dækningsgraden er høj i forhold til landsplan i fritidsklubben, hvor 83 pct. af målgruppen er tilmeldt. I ungdomsklubben er 22 pct. af målgruppen tilmeldt tilbuddet.

Det vil samlet sige, at de færre timer (12 timer ugentligt) i fritidsklubbens åbningstid efter den 1. august 2014 medfører frigjorte ressourcer, hvoraf en stor del tilfalder forældrene (se bilag 5 for yderligere oplysninger).

Tabel 1 Baggrundsoplysninger

Parametre	SFO	FK	UK
Takster (pr. mdr. ved 11 mdr.)	1.913	1.295	200
Forældrebetalingsandel (budget 2013)	0,53	0,67	0,08
Dækningsgrad samlet (budget 2014)	0,94	0,83	0,22

I januar 2014 var der 1.424 tilmeldte børn i fritidsklubben og 570 tilmeldte unge i ungdomsklubben. Det gennemsnitlige fremmøde i Klub Lyngby lå i uge 3 i 2014 på 70 pct. i fritidsklubben og på 24 pct. i ungdomsklubben.

Tabel 2 Det gennemsnitlige fremmøde i procent

Klub	FK	UK
Lyngby Øst	68	20
Baune	75	29
Virum 1	65	18
Virum 2	71	29
Klub Lyngby	70	24

I tabel 3 fremgår minimum antal timer i skolen fra 1. august 2014. Heri indgår timer til lektiecaféen/den faglige fordybelse, som dog i starten er frivillig at deltage i for eleverne, men obligatorisk for kommunerne og skolerne at tilbyde. Minimumskravet til lektiecafé/faglig fordybelse tilbuddet er på samlet tre timer pr. uge på mellemtrin og i udskolingen og to timer i indskolingen.

Tabel 3 Antal timer pr. skoleuge pr. 1. august 2014

Skoletrin	Antal timer pr. skoleuge
Indskolingen	30 timer for børnehaveklasse til 3. klasse
Mellemtrinet	33 timer for 4. til 6. klasse
Udskolingen	35 timer for 7. til 9. klasse

Kommunalbestyrelsen forpligtes til i perioden frem til næste folketingsvalg at sikre relevant fritidstilbud til elever, der vælger ikke at deltage i faglig fordybelse og lektielæsning uden særskilt forældrebetaling.

Kommunalbestyrelsen har besluttet at udmønte det nye minimumstimetal i følgende lektioner (undervisningslektioner) fra 1.- 9. klassetrin som vist i tabel 4. Det indebærer på nær på 3. klassetrin en forøgelse af det nuværende LTK-timetal. De resterende timer op til de kommende antal timer pr. skoleuge på hvert trin (se ovenfor) er understøttende timer.

Tabel 4 Oversigt om udmøntning af antal timer pr. skoleuge i LTK

Pr. uge – klokke-timer	BH	1. kl.	2. kl.	3. kl.	4. kl.	5. kl.	6. kl.	7. kl.	8. kl.	9. kl.
Samlet mødetid	30	30	30	30	33	33	33	35	35	35
Minimums undervisningstimer	15	18,75	18,75	19,5	22,5	23,25	23,25	24	24	23,25
Understøttende undervisningstimer	15	11,25	11,25	10,5	10,5	9,75	9,75	11	11	11,75
- heraf lektiehjælp/faglig fordybelse*	2	2	2	2	3	3	3	2	2	2

Fordelingsnøglen til den understøttende undervisning har kommunalbestyrelsen sat til 60 pct. pædagoger og 40 pct. lærere.

Principperne i den lokale skoleaftale betyder i foreløbig et år:

- At det maksimale undervisningstimetal for lærere og børnehaveklasseledere årligt vil være på 780 timer svarende til i gennemsnit 26 undervisningslektioner á 45 minutter om ugen
- At lærerne maksimalt kan pålægges tilstedeværelse på skolen i 41 uger årligt og gennemsnitligt med 32 timer ugentligt, således at der sikres en mulighed for individuel tid til forberedelse med mere.

Bilag 4

Eksempel på eksisterende samarbejde mellem skole og klub 1 – Taarbæk Skole

Værdien af samarbejdet mellem lærere og pædagoger – set i et børne- og personaleperspektiv

Taarbæk Skole har gennem de sidste tre år haft fritidsklubben og ungdomsklubben lagt ind under en fælles ledelse. Vi har samtidig fortsat det gode samarbejde med Klub Lyngby omkring UK-aftenerne samt SSP-samarbejdet.

I praksis har det betydet, at klubpædagogerne - på samme måde som vore SFO - pædagoger - indgår i undervisningen et antal timer hver uge ("båndtimer") og er samtidig en fast del af teamet omkring den enkelte klasse. Der afholdes løbende teammøder, pædagogen sidder med til skole/hjemsamtaler, deltager i udflugter og forældremøder og er naturligt med i alle øvrige klassesammenhænge, hvor det giver god mening.

Pædagogen kan have mange forskelligrettede opgaver lige fra supplerende støtte fagligt eller socialt, ansvar for formidling af et planlagt stof for en mindre gruppe af elever (under lærerens supervision) eller planlægning af pædagogiske tiltag til gavn for hele eller dele af klassen. De to kulturer (lærere og pædagoger) har henover de sidste to år langsomt, men sikkert opbygget et fælles tredje, som alle kan se sig ind i. Der har været afholdt pædagogiske dage og aftener, hvor vi har formuleret et fælles værdigrundlag at arbejde ud fra.

Udover timerne i undervisningen fortsætter pædagogerne videre i Fritidsklubben og har derfor mulighed for at følge op på eventuelle udfordringer eller vælge at lade eleven få et tiltrængt frirum til blot at være til stede uden krav eller aftaler. Der bliver skabt et trygt og tillidsfuldt rum, hvor barnet / det unge menneske kan ses i en større og mere nuanceret sammenhæng, og det betyder, at vi i hverdagen har en værdifuld mulighed for "at trække den røde tråd" rent pædagogisk. Alle tiltag sker i et tæt samarbejde i teamet omkring klassen.

Der er skemalagte teammøder i alle team. Disse placeres i skiftende uger for at belaste eftermiddagsbemandingen mindst muligt.

I kraft af den fælles ledelse trækker SFO og FK desuden på hinandens ressourcer ved sygdom eller andet fravær, og der er mulighed for at arrangere fælles ture ud af huset i ferierne. Pædagogerne har desuden mulighed for at tage vikartimer i undervisningen og dermed dække ind i eget team som kendt voksen. I dette skoleår indgår vore klubpædagoger som ekstra ressource i henholdsvis håndarbejde og idræt, da de har tydelige kompetencer på dette felt.

Lærere og pædagoger deltager alle i Pædagogiske Rådsmøder, er repræsenteret i Udviklingsgruppen, Pædagogisk Forum og skolebestyrelsen. De mange fora har stor betydning for muligheden for i fællesskab at udvikle den pædagogiske linje. Skolens traditionsdage planlægges og afvikles i fællesskab med en glidende overgang fra formiddag til eftermiddag. Vi benytter fælles lokaler til de praktisk-musiske fag og trækker på hinandens faglige kompetencer

For os som skole, har det været helt naturligt at skabe en helhed i børnenes hverdag ved at udnytte de to faggruppers kompetencer til et fælles bedste. Der har naturligt nok været en form for modstand mod at skulle arbejde i et bredere pædagogisk felt end tidligere og have undervisningen koblet på. Som klubpædagog har man desuden fået flere roller at navigere i ved at skulle balancere imellem formiddagens mere stringente krav til eftermiddagens frie valg. Det har været af stor betydning, at enhedsledelsen er sammensat på en sådan måde, at den indeholder pædagogfaglig ledelse i sin struktur.

Den største udfordring har været logistikken i forhold til mødernes placering. Alle fællesmøder ligger nu om aftenen efter klokken 17, mens teammøderne fordeles som nævnt ovenfor.

Enhedsledelsen har den tydelige fordel, at der refereres til de samme personer (og dermed samme pædagogiske linje), den tætte dialog gavner vore børn, og vi har mulighed for at sikre gode ansættelsesforhold (time- og indholdsmæssigt). Dette får særlig betydning, når reformen træder i kraft med de færre åbningstimer.

Pædagogerne deltager fra næste skoleår i kurser i klasseledelse / undervisningsdifferentiering for at optimere samarbejdet i de enkelte team.

Ved fælles hjælp skaber vi helhed, sammenhæng og et godt læringsmiljø for børnene på Taarbæk Skole.

Bilag 5

Klubpædagogers faglighed

Pædagoger er vant til at arbejde med at bryde negativ social arv og at skabe inkluderende læringsrum og sociale fællesskaber bygget op omkring det enkelte barns ressourcer.

Klubpædagoger arbejder ud fra et anerkendende menneskesyn ligesom de øvrige institutioner i kommunen.

Gennem sociale aktiviteter kommer klubpædagogen rundt om børns og unges relationer og trivsel. På baggrund af tætte relationer arbejder klubpædagogerne dialogbaseret. På den måde fremmes børns og unges refleksioner, og det bidrager til at udvikle og styrke deres livskompetencer. De får selvindsigt og bliver rustet til at indgå i sociale relationer og på sigt tage stilling til og ansvar for eget liv.

Med folkeskolereformen vil klubpædagogerne kunne bidrage til et læringsmiljø med:

- *Læring gennem kreative og kulturelle aktiviteter*

Børn og unge opnår læring via frivillige aktiviteter som fx sy, træ, glas, film, sport, design, musik, IT, teater og rollespil

- *Demokrati, ansvar og selvstændighed*

Medlemmerne har indflydelse på dagligdagen og aktiviteter i klubben. Det fremmer initiativ, engagement og demokratisk læring

- *Inklusion og støtte*

I takt med den øgede inklusion har klubpædagogerne opdateret sig på børns og unges med diagnoser. Pædagogerne støtter børn og unge med særlige behov i fritiden og i undervisningen. Pædagogerne deltager ved møder i Center for Social Indsats, UU- Nord, familiebesøg og afhøringer. Og skaber brobygning til ungdomsuddannelserne

- *Konflikthåndtering*

Klubpædagoger arbejder med forebyggelse af mistrivsel, mobning og konflikter. Der arbejdes pædagogisk didaktisk med børns trivsel og sociale liv samt styrkelse af børnenes læringsudbytte og selvværd. Klubpædagoger arbejder med børns digitale dannelse, onlinekultur, adfærd på nettet, chatfora og hvordan man sorterer informationer nettet

- *Forældresamarbejde*

Pædagoger har tradition for dagligt tæt forældresamarbejde. Her kan klubpædagoger tilføje et andet syn på barnets sociale trivsel og supplere til billedet af barnet

- *Spilfordeler og opbyggende indsats*

Spilfordelerrollen er en funktion, der styrker den opbyggende og socialpædagogiske indsats. Den er ikke tænkt ind i folkeskolereformen. Spilfordeleren har kontakt til alle børn og unge i lokalområdet, og er med til at inkludere unge i fritids- og uddannelses tilbud. Spilfordeleren er matrikelløs og uafhængig af fysiske rammer.

- *Kompetencer*

Pædagogisk didaktik betyder, at der skabes sammenhænge mellem pædagogisk teori, metode og praksis. Planlægge, begrunde, gennemføre og evaluere aktiviteter og processer, der er udviklende og lærende for den enkelte. Håndtere komplekse situationer og udfordringer. Arbejde innovativt og udnytte de muligheder, der er til rådighed. Identificere og anvende pædagogiske metoder og redskaber i tværprofessionelle opgaveløsninger.

Ungdomsklubber og fritidsklubber skal fremadrettet kunne tiltrække pædagoger med stærke faglige kompetencer og også tilbyde ansættelser i form af fuldtidsstillinger.

Bilag 6

Eksempel på eksisterende samarbejde mellem skole og klub 1 – Klub Baune

Eksempel på tilbud om erstatningstimer i idræt og musik

Erstatningstimer for 6. klasse i idræt og musik.

I forbindelse med Fritids- og Ungdomsklubben Baunes læsning af erstatningstimerne i musik og idræt for 6. klassetrin, skal børnene vælge sig på en aktivitet/hold. Det er muligt at vælge sig på hold med følgende temaer.

Musik

Band(8 elever pr. hold): Her får du mulighed for at prøve at spille på alle instrumenter. Vi skal spille på både trommer, bas, keyboards og vokal. Du behøver ikke at kunne spille på noget instrument i forvejen, for det lærer vi her.

Kor: (24 elever pr. hold) Vi skal synge flere stemmer på en gang og lære at lytte til hinanden imens. Vi skal lave forskellige øvelser, der træner øret og stemmen. Og så skal vi lære at bruge kroppen, mens vi synger, med små koreografier.

Stomp(12 elever pr. hold): Stomp er trommespil, hvor vi laver sjove rytmer på alt, hvad der kan give lyd fra sig. Dvs. at vi i stedet for "rigtige trommer" bruger f.eks skraldespande, koste, rasleæg mm - kun fantasien sætter grænsen for hvad man kan spille på.

Computermusik(18 elever pr. hold): I kommer til at arbejde i programmet Ableton Live intro. Programmet virker således, at man laver forskellige loops hvorefter kan man sætte dem sammen og manipulere dem. Til sidst skal de forskellige loops sættes sammen og et lille musik stykke er skabt.

Rap(6 elever pr. hold): Kort gennemgang af rap/hip hoppers historie. Vi arbejder med rytme, flow og tekstskrivning, "the power of words", samt performance, kropssprog, mikrofon teknik og udstråling.

Idræt

Hal(24 elever pr. hold): Vi skal lege og bevæge os. Spille nye og anderledes fange og boldlege - Quidditch, diamantjagt, Mario vs. Luigi, men også lege de gode gamle - menneske stratego, høvdingebold eller andet lege som du kender og kan lære os andre.

Fitness i opvarmningen(24 elever pr. hold): Vi skal lave fysisk træning. Cirkeltræning, fitness, styrketræning og konditionstræning.

Moderne dans(18 elever pr. hold): Vi skal lege med kroppen, lære at bruge vejrtrækningen ordentligt, mærke hinanden og bruge rummet omkring os. Vi skal grine og svede, lære svære løft og lave flotte fald.

Skøjtehal(24 elever pr. hold): Vi tager i Gentofte skøjtehal, hvor I vil blive udfordret skøjtemæssigt. Baglæns, slalom, hop eller bare det at stå på skøjterne vil være dagsordenen.

Vi cykler derud, så I skal have cykel og cykelhjelme med. I tilfælde af isvinter finder vi alternativ transport mulighed.

Hvem skal hvad?

Eleverne i 6. klasse mangler otte lektioner i henholdsvis idræt og musik. Dette dækkes ved at vælge et af de opstillede hold.

Undtagelser

6b skal vælge to hold i idræt, da de mangler dobbelt så mange timer i denne kategori.

6a skal ikke vælge hold i idræt, da de har fået deres timer.

Når eleven vælger skal han/hun prioritere. Eleven skal foretage fem prioriterede valg i hver kategori, så der er mulighed for at opfylde den enkelte elevs ønske.

Sådan gør du!

- Find en aktivitet, som du synes er spændende
- Gå derefter ind under aktiviteten og find et tidspunkt, som passer i forhold til dine planer om eftermiddagen
- Skriv i denne fil, på sidste side, hvilke hold du gerne vil på og returner mailen eller print ud og aflever til Morten på Baune senest d. 15.12.2013
- Hvis der er spørgsmål, er du velkommen til at ringe til mig, Morten fra Baune på tlf: 42 40 62 32
- God fornøjelse.

VI GLÆDER OS TIL AT SKULLE VÆRE SAMMEN MED JER.

6. klasse: elevernes valgmuligheder

6. klasse børn vil så vidt muligt komme på hold med 6. klasse børn. Men det kan blive nødvendigt at lave blandede hold, med 5. klasse børn, for at kunne komme børnenes ønsker i møde. Baune står også for læsningen af erstatningstimer for 4. og 5. klassetrin.

Erstatningstimerne vil blive læst i løbet af marts og april 2014.

1. Erstatningstimerne i musik kan læses på hold med fokus på samspil(band), musik på computer, rap musik, stomp eller sang/kor.

Band hold 5(Jakob): Torsdag 6.3 kl.15:15-16:45, tirsdag 11.3 kl. 15:15-16:45, torsdag 13.3 kl. 15:15-16:45, tirsdag 18.3 kl. 15:15-16:45

Band hold 6(Jakob): Fredag 7.3 kl. 14:30-16:00, fredag 14.3 kl. 14:30-16:00, fredag 21.3 kl. 14:30-16:00, tirsdag 25.3 kl. 14:30-16:00

Band hold 7(Lene): Onsdag 2.4 kl.15.15-16:45, onsdag 9.4 kl. 15.15-16:45, onsdag 23.4 kl. 15.15-16:45, onsdag 30.4 kl. 15.15-16:45

Band hold 8(Jakob): Tirsdag 1.4 kl.15.15-16:45, tirsdag 8.4 kl. 15.15-16:45, tirsdag 22.4 kl. 15.15-16:45, torsdag 29.4 kl. 15.15-16:45

Rap hold 5(Sami): Mandag 3.3 kl.15:15-16:45, onsdag 10.3 kl. 15:15-16:45, mandag 17.3 kl. 15:15-16:45, mandag 24.3 kl. 15:15-16:45

Rap hold 6(Angpal): Fredag 7.3 kl. 14:30-16:00, fredag 14.3 kl. 14:30-16:00, fredag 21.3 kl. 14:30-16:00, fredag d. 28.3 kl. 14:30-16:00

Rap hold 7(Sami): Mandag 31.3 kl.15:15-16:45, mandag 7.4 kl. 15:15-16:45, mandag 28.4 kl. 15:15-16:45, mandag 30.4 kl. 15:15-16:45

Rap hold 8(Angpal): Tirsdag 1.4 kl. 15:15-16:45, tirsdag 8.4 kl. 15:15-16:45, tirsdag 22.4 kl. 15:15-16:45, tirsdag d. 29.4 kl. 15:15-16:45

Computer musik hold 2(Søren): Mandag 10.3 kl. 15:15-16:45, onsdag 19.2 kl. 15:15-16:45, mandag 24.2 kl. 15:15-16:45, onsdag 26.2 kl. 15:15-16:45

Computer musik hold 3(Søren): Mandag 31.3 kl. 15:15-16:45, mandag 7.4 kl. 15:15-16:45, mandag 28.4 kl. 15:15-16:45, tirsdag 29.4 kl. 15:15-16:45
Kor hold 2(Lene): Onsdag 5.3 kl. 15:15-16:45, onsdag 12.3 kl. 15:15-16:45, onsdag 19.3 kl. 15:15-16:45, onsdag 26.3 kl. 15:15-16:45
Stomp hold 2(Jakob): Torsdag 3.4 kl.15.15-16:45, torsdag 10.4 kl. 15.15-16:45, torsdag 24.4 kl. 15.15-16:45, torsdag 1.5 kl. 15.15-16:45

2. Erstatningstimerne i idræt kan læses på hold med fokus på fitness i opvarmningen, idræt i hallen, skøjtehal eller moderne dans.

Skøjtehal hold 3(Hana + 1): Tirsdag 4.3 kl. 13:45-15:45, Tirsdag 11.3 kl. 13:45-15:45, Tirsdag 18.3 kl. 13:45-15:45
Skøjtehal hold 4(Hana +1): Tirsdag 1.4 kl. 13:45-15:45, Tirsdag 8.4 kl. 13:45-15:45, Tirsdag 22.4 kl. 13:45-15:45

Hal hold 3(Jens): Torsdag 6.3 kl. 15:15-16:45, torsdag 13.3 kl. 15:15-16:45, torsdag 20.3 kl. 15:15-16:45, torsdag 27.3 kl. 15:15-16:45
Hal hold 4(Jens): Torsdag 3.4 kl. 15:15-16:45, torsdag 10.4 kl. 15:15-16:45, torsdag 24.4 kl. 15:15-16:45, torsdag 1.5 kl. 15.15-16:45
Moderne dans hold 3(Julie): Onsdag 5.3 kl. 15.15-16:45, onsdag 12.3 kl. 15.15-16:45, onsdag 19.3 kl. 15.15-16:45, onsdag 26.3 kl. 15.15-16:45
Moderne dans hold 4(Julie): Onsdag 2.4 kl. 15.15-16:45, onsdag 9.4 kl. 15.15-16:45, onsdag 23.4 kl. 15.15-16:45, onsdag 30.4 kl. 15.15-16:45
Fitness i opvarmningen hold 2(Hana, Julie, Angpal, Sami): Onsdag 5.3 kl. 14:30-16:30, onsdag 12.3.1 kl. 14:30-16:30, onsdag 19.3 kl. 14:30-16:30, onsdag 26.3 kl. 14:30-16:30
Fitness i opvarmningen hold 3(Hana, Julie, Angpal, Sami): Torsdag 3.4 kl. 15:15-16:45, torsdag 10.4 kl. 15:15-16:45, torsdag 24.4 kl. 15:15-16:45, torsdag 1.5 kl. 15:15-16:45

ELEVENS VALG AF HOLD

Vigtigt!

Husk fem prioriterede valg

Jeg, _____, _____, har foretaget følgende valg/prioriteringer.

navn

klasse

Musik 1. _____ 2. _____ 3. _____
4. _____ 5. _____

Idræt 1. _____ 2. _____ 3. _____
4. _____ 5. _____

Svar ved at returnere mailen eller printe ud og aflever til Morten på Baune senest d. 15.12.2013.

Bilag 7

Scenariebeskrivelser

1. Scenarie 1

Klub adskilt fra skole – organiseret i Klub Lyngby med forpligtende partnerskab med de enkelte folkeskoler

Forudsætninger for scenariet

Generelt – gælder alle tre scenarier

- Behov for øget strategisk ledelse
- Faglig specialisering og øget fagligt fokus fra 4. til 9. Klasse i og med at lærere og pædagoger understøtter hinandens fagligheder
- Projekter og tværgående aktiviteter skole/klub og klubber imellem
- Styrket pædagogisk fokus i undervisningen – ved komplementerende fagligheder i teams på mellemtrinnet og i udskoling og i klubtilbuddet.

Specifikt - for dette scenarie

- Forpligtende partnerskab med folkeskoler
 - Helhed og sammenhæng for det enkelte barn i undervisning og fritid
 - Indhold og ramme for samarbejdet mellem pædagoger og lærere
 - Ledelse på tværs + arbejdsmiljø ved tvedelt ledelse
 - Ressourceallokering (personale) fra klub til skole
 - Ressourceallokering (økonomisk) fra skole til klub.
- Øget administration pga. det forpligtende partnerskab.

Beskrivelse

Klub Lyngby er fortsat et selvstændigt tilbud til alle børn og unge fra 4. klasse til det fyldte 18. år. Det betyder, at der som udgangspunkt ikke sker nogen organisatoriske ændringer. Den nuværende klubstruktur fastholdes under ledelse af Klub Lyngby ved en områdeleder og en bestyrelse. Den lokale forankring fastholdes med en fritidsklub tilknyttet hver folkeskole (undtaget Taarbæk, hvor der er enhedsledelse) og et ungdomsklubtilbud skiftevis på to matrikler i lokalområdet. Ledelsessammenlægningen fastholdes ligeledes.

Det tættere samarbejde med folkeskolerne jf. folkeskolereformen løftes inden for rammen af et forpligtende partnerskab.

De færre ressourcer i både FK og UK (som et resultat af de flere undervisningstimer) i kombination med et fortsat attraktivt og fagligt tilbud søges løst ved øget tværgående samarbejde og ressourceallokering inden for Klub Lyngby samt i samarbejde med skole, ungdomsskole og lokalområdet (spilfordeler). Det fælles læringsgrundlag og personalets direkte inddragelse i skolens undervisningstimer stiller nye krav til specialisering og et øget fagligt fokus på læring - sammenhæng mellem undervisning og fritid i klubtilbuddet og på skolen.

Tilbuddet gøres mere flydende mellem fritidsklub og ungdomsklub. Det vil tilgodese behov for et eftermiddagstilbud for en gruppe af unge på 7. klassetrin.

Spilfordeler opgaven – det brede samarbejde med lokale foreninger, boligforeninger mv. om inklusion mv. fastholdes. Det tværgående samarbejde om tilbud til børn og unge med særlige behov opretholdes. Det styrkede SSP arbejde fortsættes og herunder arbejdet med forebyggelsesstrategi og det opsøgende arbejde. Vandværket samt Klub Lyngbys hjemmeside videreføres ligeledes.

Der skal sættes fokus på beskrivelse af mål for klubpædagogik, fælles målsætning og resultater i det forpligtende partnerskab.

Lovgivning

Ungdomsskolelovgivningen

<p>Ledelseskompetence Forpligtende partnerskab i dette scenarie: Der er indgået skriftlige samarbejdsaftaler med gensidig forpligtigelse med fokus på det sammenhængende tilbud. Aftalerne har afsæt i kommunalbestyrelsens beslutning om fordeling af andel lærere og pædagoger i den understøttende undervisning, målsætning mv. Klubpædagoger refererer indholdsmæssigt til skoleledelse/teamledelse i de understøttende timer på skolen.</p> <p>Rammer for målsætning, koordinering, årshjul, ressourceallokering og arbejdsmiljø er fastsat i rammeaftale, som styres ved en lokal styregruppe (skoleleder, klubleder/områdeleder) med sekretariatsbetjening fra Klub Lyngby.</p>
<p>Provenue Antal ledere og enheder fastholdes på nuværende tidspunkt Muligvis afskaffelse af områdelederen i alternativ opsætning Reduceret åbningstid Reduceret brugerbetaling Øget administrative udgifter Reduceret åbningstid/brugerbetaling</p>
<p>Gevinster <i>Helhed og sammenhæng</i> En fælles ledelse og fælles fysiske rum for 0. til og med 3. klassetrin og det samme for 4. klassetrin og op – hvor tilbuddet bliver mere flydende. Elever fra mellemtrin og udskoling mikses mere end i dag.</p> <p><i>Faglighed</i> Styrket faglighed på tværs pga. af komplementerende faglighed i teams og efteruddannelse (generel samt specialisering) Entydigt fokus på klubpædagogik, SSP og spilfordeleropgaven</p> <p><i>Organisation</i> Kendt struktur Større sammenhæng mellem skole (udskoling), klub og ungdomsskole – hvis Klub Lyngby lægges under LTU</p>
<p>Udfordringer <i>Helhed og sammenhæng</i> Strukturen med to organisationer med forpligtende partnerskab – kan have svært ved at understøtte intentionen med folkeskolereformen fuldt ud - som en fælles ledelse forankret på skolen kan have mulighed for.</p> <p><i>Faglighed</i> Det pædagogiske klubarbejde kan udvandes ved de færre ressourcer i hver klub</p> <p><i>Organisation</i> Tilbuddets indhold samt det øvrige samarbejde med skolen bliver meget afhængig af lokale interesser og relationer Sværere at fastholde pædagogisk personale i fuldtidsstillinger Arbejdsmiljøet bliver udfordret ved den tvedelte ledelse Denne struktur trækker megen ledelsestid og ressourcer Princip /planlægning af /på pædagogernes timefordeling ved tvedelt ledelse (se udfordring længere nede)</p>
<p>Dilemmaer</p> <ol style="list-style-type: none">1. Prioritering af tid og indhold til teamsamarbejdet med lærerne er en udfordring2. Færre åbningstimer giver et andet klubtilbud3. Denne struktur trækker megen ledelsestid og ressourcer4. Hvis der ikke er tydelighed på kvalitet i tilbuddet, kan det betyde at børn frameldes pga. den forholdsvis høje forældrebetaling (takst). Det er en generel betragtning, som også er gældende for SFO tilbuddet
<p>Alternativt - en anden version af samme scenarie – opdeling mellem undervisning og fritid Den samme klare organisatoriske adskillelse mellem undervisning og fritid kan også organiseres ved at Klub Lyngby lægges under LTU. Det vil samle den strategiske ledelse af kommunes fritidstilbud til</p>

unge og øge synergien mellem ungdomsskolen og ungdomsklubbens tilbud, det fælles arbejde med lokalområdernes øvrige fritidstilbud samt endelig fagligt styrke det samlede ungdomstilbud i LTK. Det vil ligeledes styrke samarbejdet mellem LTU (herunder UK) og skole (udskoling + mellemtrin), da der vil være to samarbejdspartnere i stedet for tre partner.

Ungdomsskoleloven – det skal afklares om behov for særskilt bestyrelse
Den faglige og kulturelle selvforståelse i Klub Lyngby udfordres – sammenlægningen skal arbejde med at etablere fælles forståelser mv.

Andet (dilemma mv.)

1. Prioritering af tid og indhold til teamsamarbejdet med lærerne er en udfordring
2. Færre åbningstimer giver et andet klubtilbud
3. Denne struktur trækker megen ledelsestid og ressourcer
4. Hvis der ikke er tydelighed på kvalitet, kan det betyde at børn frameldes tilbuddet pga. den forholdsvis høje forældrebetaling. Det er en generel betragtning – gælder også SFO
5. Der er et efteruddannelsesbehov blandt klubpædagoger for de nye arbejdsopgaver på skolen – der er mulighed for at drage fordel af det arbejde og de efteruddannelsesstilbud, som blev lavet ved SFO's overgang til fælles ledelse med skolen – herunder mindste standarder for klubpædagogens arbejde på skolen, mål for barnets udvikling og mål for samarbejdet
6. Hvis scenarie 1 afskaffes, så er der et dilemma i sikring af kvalitet i SSP arbejdet samt i den forebyggende indsats.

2. Scenarie 2

Klubtilbuddet deles – organiseres på både den enkelte folkeskole og i Klub Lyngby med forpligtende partnerskab om samarbejdet i udskolingen mv.

Forudsætninger for scenariet

Generelt – gælder alle tre scenarier

- Behov for øget strategisk ledelse
- Faglig specialisering og øget fagligt fokus fra 4. til 9. Klasse i og med at lærere og pædagoger understøtter hinandens fagligheder
- Projekter og tværgående aktiviteter skole/klub og klubber imellem
- Styrket pædagogisk fokus i undervisningen – ved komplementerende fagligheder i teams på mellemtrinnet og i udskolingen og i klubtilbuddet.

Specifikt - for dette scenarie

- Fortsat fagligt fokus på fritidspædagogik i fritidsklubtilbuddet på skolen herunder udadtil ved spilfordeler opgaven med sammenhæng til skolens øvrige læringsamarbejde med virksomheder, organisationer, klubber og sportsklubber mv. - og SSP
- Samarbejde med Klub Lyngby om SSP og det opsøgende arbejde
- Faglig specialisering og øget fagligt fokus i udskolingen (6. – 9. kl.) – scenariet bryder med folkeskolereformens tilgang til udskoling, som er 7- 9. klasstrin
- Forpligtende partnerskab mellem folkeskole og Klub Lyngby
 - Helhed og sammenhæng for den enkelte unge i undervisning og fritid
 - Indhold og ramme for samarbejdet mellem pædagoger og lærere i udskolingen – teams og understøttende timer
 - Faglig ledelse på tværs + arbejdsmiljø ved tværdelt ledelse
 - Ressourceallokering (personale) fra klub til skole
 - Ressourceallokering (økonomisk) fra skole til klub
 - Samarbejde om spilfordeler-opgaven samt SSP på mellemtrinnet
 - Samarbejde om tilbud til børn og unge med særlige behov.
- Øget administration på grund af det forpligtende partnerskab.

Beskrivelse

Alle børn og unge fra 6. klasse til og med det fyldte 18. år har mulighed for et medlemskab af Klub Lyngby. Det betyder, at der skal tages højde for en organisatorisk ændring, hvor fritidsklubtilbud til 4. og 5. årgang vil indgå under skoleledelsen, og 6. årgang vil få tilbudt et aftentilbud under Klubledelse.

Det er dog en problematisk opdeling rent organisatorisk, da den bryder med folkeskolereformens udskoling, som dækker 7. – 9. klassetrin.

Det bør overvejes at udvide ungdomsklubtilbuddet med et eftermiddagstilbud til børn/unge på det 6. og 7. klassetrin.

En konsekvens af den nye opdeling skal være at udvide Ungdomsskoletilbuddet til også at omfatte børn på 6. klassetrin.

Klubtilbuddet udfordres af færre pædagoger både i klubtilbuddet på skolen og i Klub Lyngby. De færre ressourcer/normeringer gør, at der er behov for at sikre overgangen mellem SFO og klubtilbud og på stadig at skabe attraktivt indhold.

Spilfordeler opgaven fastholdes i Klub Lyngby og i klubtilbuddet på skolerne - det brede samarbejde med lokale foreninger, boligforeninger mv. om inklusion mv. fastholdes.

Det tværgående samarbejde om tilbud til børn og unge med særlige behov opretholdes ligeledes.

Det styrket SSP arbejde fortsættes herunder arbejdet med forebyggelsesstrategi og det opsøgende arbejde. Vandværket samt Klub Lyngbys hjemmeside videreføres ligeledes.

Det tættere samarbejde med folkeskolerne jf. folkeskolereformen i udskolingens løftes inden for rammen af et forpligtende partnerskab. Der skal sættes fokus på mål for klubpædagogik, fælles målsætninger og resultater i det forpligtende partnerskab.

Organiseringen af fritidsklubben under skoleledelsen sikrer entydigt ledelsesansvar for planlægning og rammer for samarbejdet mellem lærere og pædagoger på mellemtrinnet og styrker derved også den strategiske ledelse af området. Begrundelsen for at samle funktionerne er også at sikre, at hele organisationen drives efter fælles pædagogiske principper med afsæt i det fælles læringsgrundlag.

Skoleledelsen vil i nogle skoledistrikter foregå ved distanceledelse. Det betyder, at der hvor nuværende klubtilbud og skole ligger adskilt, vil der være flere matrikler med fælles ledelse. Det stiller krav til koordination af hverdagen. Skolen vil blive en større organisation, og det kommer til at kalde på mere fokus på ledelsesopgaverne og organisationsopdelingen i skolen.

Fritidsklubben vil fremadrettet drives efter Folkeskoleloven, og det medfører krav om mål- og indholdsbeskrivelser og søskende- og fripladstilskud.

Lovgivning

Skolelovgivning – skoleklub på mellemtrinnet
Ungdomsskoleloven – ungdomsklub mv.

Ledelseskompetence

Det tættere samarbejde og de større overlap mellem skole i udskoling og Klub Lyngby gør, at der bliver ledelsesoverlap med tvedelt ledelse.

Forpligtende partnerskab i dette scenarie

Der er indgået skriftlige samarbejdsaftaler med gensidig forpligtelse med fokus på det sammenhængende tilbud. Aftalerne har afsæt i kommunalbestyrelsens beslutning om fordeling af andel lærere og pædagoger i den understøttende undervisning, målsætning mv. Klubpædagoger refererer indholdsmæssigt til skoleledelse/teamledelse i de understøttende timer på skolen.

Rammer for målsætning, koordinering, årshjul, ressourceallokering og arbejdsmiljø er fastsat i rammeaftale, som styres ved en lokal styregruppe (skoleleder, klubleder/områdeleder) med sekretariatsbetjening fra Klub Lyngby.

Provenue

Forslag til at ungdomsklubtilbud vil have åbent fra undervisningstidens afslutning og til eksempelvis kl. 22.00

Reduceret brugerbetaling i FK-tilbuddet pga. af den kortere åbningstid

Søskenderabat for 4. og 5. årgang, som er udgiftsdrivende for kommunen

Et eventuelt eftermiddagstilbud til unge på 6. og 7. klassetrin i Klub Lyngby vil være udgiftsdrivende for kommunen

<p>Øget administrative udgifter til administration af det forpligtende partnerskab i udskolingen Klub tilbuddet bliver mindre = mindre administration SFO'en bliver udvidet = mere administration</p> <p>Klub Lyngby har en områdeleder og fire daglige leder til hver klub med aftenåbning. Igen afhængig af størrelse. Hvis ungdomsklubtilbuddet begrænses medfører det færre daglige ledere.</p> <p>Arbejdsgruppen har ikke forholdt sig til eventuelle ledelsesmæssige ændringer i folkeskolen ved strukturændringen. Arbejdsgruppen anbefaler, at det pædagogiske sigte styrkes i en fællesledelse ved en pædagogisk leder i ledergruppen på skolen. Taksterne fastholdes som udgangspunkt, og 6. klassesettrin overføres til UK takst.</p>
<p>Gevinster <i>Helhed og sammenhæng</i> Øget sammenhæng mellem undervisning og fritid indtil 6. klasse I stedet for overgang mellem 3. og 4. årgang samt 6. og 7. årgang, bliver der kun en overgang mellem 5. og 6. årgang</p> <p><i>Særligt Fokus vedr. Faglighed</i> Styrket faglighed på tværs pga. af komplementerende faglighed i teams og efteruddannelse (generel samt specialisering) Børn/unges udviklingstrin på 6. klassesettrin tilgodeses i scenariet</p> <p><i>Organisation</i> Organiseringen af fritidsklubben under skoleledelsen sikrer entydigt ledelsesansvar for planlægning og rammer for samarbejdet mellem lærere og pædagoger på mellemtrinnet.</p>
<p>Udfordringer <i>Organisation</i></p> <ul style="list-style-type: none">- Børn i 6. klasse kan mangle et fritidstilbud (hvis åbningstiden ikke udvides/ændres)- Tvedelt ledelse for pædagoger i udskolingen og i UK- Fortsat tre samarbejdspartnere om ungetilbuddet – skolen, LTU og Klub Lyngby- Svært at fastholde pædagogisk personale i "fuldtids" stillinger- I scenariet vil der være adskilt ledelse mellem skole, klub og LTU.- Arbejdsmiljøet bliver udfordret ved tvedelte ledelse- Vil kræve høj møde- og koordineringsfrekvens mellem skole, FK og Klub Lyngby – systematiske samarbejds møder- Svær at implementere inden den 1. august 2014
<p>Alternativt - en anden version af samme scenarie Den samme klare organisatoriske adskillelse mellem undervisning og fritid kan også organiseres ved at Klub Lyngby lægges under LTU. Det vil samle den strategiske ledelse af kommunes fritidstilbud til unge og øge synergien mellem ungdomsskolen og ungdomsklubbens tilbud, det fælles arbejde med lokalområdernes øvrige fritidstilbud samt endelig fagligt styrke det samlede ungdomstilbud i LTK. Det vil ligeledes styrke samarbejdet mellem LTU (herunder UK) og skole (udskoling), da der vil være to samarbejdspartnere i stedet for tre partner.</p> <p>Ungdomsskoleloven – det skal afklares om behov for særskilt bestyrelse</p> <p>Den faglige og kulturelle selvforståelse i Klub Lyngby udfordres – sammenlægningen skal arbejde med at etablere fælles forståelser mv.</p>
<p>Andet (dilemma mv.)</p> <ul style="list-style-type: none">- Behov for et politisk valg om differentiering af UK tilbud til områder med særlige behov? <p>Der er et efteruddannelsesbehov blandt klubpædagoger for de nye arbejdsopgaver på skolen – der er mulighed for at drage fordel af det arbejde og de efteruddannelses tilbud, som blev lavet ved SFO's overgang til fælles ledelse med skolen – herunder mindste standarder for klubpædagogens arbejde på skolen, mål for barnets udvikling og mål for samarbejdet</p> <p>Det er en risiko, at mange 4. og 5. klasses elever kan falde fra på grund af alene et skoleklubtilbud</p>

og/eller vælge UK fra i overgangen til 6. klassetrin. Fødekæden til UK tilbuddet bliver sårbare.

Store forskelle mellem tilbud i klubberne

Ressourcetildelingsmodel

Ved at adskille FK og UK går værdifuld kontakt til det enkelte barn tabt (hvis pædagogerne ikke er ansat begge steder)

Denne model skaber ikke helhed for det enkelte barn

Vi er bekymret for kvaliteten af det forpligtende partnerskab. Ved dette scenarie arbejder vi med dobbelt lovgivning

5. Modellen vil medføre, at der køres med to spor (skole/klub) indtil næste valg, hvor skole og klub kan samles i en enhed
6. 4. og 5. klassetrin skal ikke indgå i det kontrolleret opsyn – det er et dilemma. Hvis de skal fortsat skal have et skoleklubtilbud, skal de ikke have samme rammer for tilbuddet, som 0. til og med 3. klassetrin.

3. Scenarie 3

Klubben en del af folkeskolen – organiseret på den enkelte skole (enhedsledelse)

Forudsætninger for scenariet

Generelt – gælder alle tre scenarier

- Behov for øget strategisk ledelse
- Faglig specialisering og øget fagligt fokus fra 4. til 9. Klasse i og med at lærere og pædagoger understøtter hinandens fagligheder
- Fra fritidstilbud til læringstilbud
- Projekter og tværgående aktiviteter skole/klub og klubber imellem
- Styrket pædagogisk fokus i undervisningen – ved komplementerende fagligheder i teams på mellemtrinnet og i udskolingen og i klubtilbuddet.

Specifikt - for dette scenarie

- SSP arbejdet samles i de enkelte distrikter med en overordnet samlende koordineringsfunktion lagt ind under LTU. Arbejdsgruppen anbefaler, at der udarbejdes fælles standarder for SSP opgaven.
- Fortsat fagligt fokus på fritidspædagogik i klubtilbuddet på skolen herunder udadtil ved spilfordeler opgaven med sammenhæng til skolens øvrige læringsamarbejder med virksomheder, organisationer, klubber og sportsklubber mv.
- Helhed og sammenhæng for den enkelte unge i undervisning og fritid
 - Indhold og ramme for samarbejdet mellem pædagoger og lærere – teams og understøttende timer
- Projekter og tværgående aktiviteter mellem LTK's skoler og klubber skal fortsættes og fortsat udvikles fx kan Mini-OL og MGP kobles til eksisterende fag i skolen
- De fælles aktiviteter såsom Vandværket, Ungerådet, Festkulturen og hjemmesider henvendt til børn og unge lægges ind under LTU
- Afklaring nødvendig vedrørende opgaver som opsøgende arbejde, boligsocialsamarbejde (herunder tilsyn med boligforeningernes klubber), tværgående socialpædagogiske indsatser mv.
- Pædagogfaglig ledelse i ledelsesteamet

Beskrivelse

Alle undervisnings – og fritidsopgaver med børn og unge, fra 0. Klasse til 18 år, samles til en enhed i hvert skoledistrikt. Det vil sige undervisning, SFO, fritidsklub og ungdomsklub. Ungdomsklubtilbuddet kan desuden tilbydes til unge efter den skolepligtige alder. Der etableres en samlet ledelse, der afspejler ændringen af strukturen. Skolelederen bliver øverste leder for den nye organisation.

SSP og spilfordeler-opgaven varetages af den enkelte folkeskole. SSP koordineres på tværs ved SSP konsulent, der organisatorisk hører under LTU. Der skal indgås et forpligtende partnerskab med LTU om SSP mv.

Vandværket, Ungerådet og hjemmesider henvendt til unge overgår til LTU.

<p>Lovgivning Skolelovgivning Eventuelt Ungdomsskolelovgivning for de opgaver, som flyttes til LTU</p>
<p>Ledelseskompetence Ledelsesteamet i den nye enhed skal sammensættes med kompetencer, der kan løse de nye opgaver på klubområdet. Den enkelte enhed/skole sammensætter sit ledelsesteam på den måde, der bedst kan løse den lokale opgave.</p>
<p>Provenue <i>Antal ledere og enheder</i> Hver distriktsskole defineres som en enhed. Det vil sige ni enheder med den nuværende skolestruktur. Hver skole beholder sin nuværende ledelsestid og tilføres kapacitet til at løfte de nye ledelses- og administrationsopgaver. Dette gøres på baggrund af børnetal og børnegruppens socioøkonomiske sammensætning. Hermed udlægges Klub Lyngbys samlede ledelsesressourcer til skolerne. Den enkelte skole sammensætter selv sit ledelsesteam indenfor den nye ramme.</p> <p>Klub Lyngby nedlægges. De fælles aktiviteter såsom Vandværket, Ungerådet, Festkulturen og hjemmesider henvendt til børn og unge lægges ind under LTU.</p> <p>Club 10 tilbuddet kan gentænkes eller overvejes nedlagt.</p> <p><i>Reduceret brugerbetaling</i> Søskenderabat for 4.- 9. årgang</p> <p><i>Andet</i> De administrative opgaver kan i højere grad samles på administrative medarbejdere på skolen og således frigøre de nuværende koordinatore til pædagogisk arbejde.</p> <p>Åbningstid afgøres lokalt fx ungdomsklubtilbud fra kl. 15.30</p>
<p>Gevinster <i>Helhed og sammenhæng</i> Alle professionelle voksne omkring børn og unge i distrikterne samles under én ledelse, så der skabes bedre sammenhæng i børnenes hverdag. Alle samles om kerneopgaven: børnenes personlige, sociale og faglige læring.</p> <p>Distriktets SSP-samarbejde samles i én organisation, der giver bedre mulighed for at tale om og arbejde med udsatte børn og unge. Det sikrer værdifuld viden og kommunikation.</p> <p><i>Faglighed</i> De professionelle fagligheder får øget mulighed for et bredere tværprofessionelt samarbejde, således at alle børn bliver så dygtige, som de kan.</p> <p><i>Organisation</i> Alle medarbejdere arbejder med samme ledelse i samme organisation. Herved skabes den sociale kapital (det kollegiale fællesskab) som fundament for løsningen af den fælles kerneopgave.</p>
<p>Udfordringer <i>Faglighed</i> De forskellige fagkulturer i skole og klub skal mødes. Der skal skabes fundament for et fælles tredje. Det udadvendte samarbejde med andre fritidsinteressenter og klubsamarbejdet på tværs af skolerne kan blive udfordret i skoleklubberne. Det samme er gældende for SSP, det opsøgende arbejde og andre tværgående opgaver.</p> <p><i>Organisation</i> Den nye ledelsesopgave skal rammesættes for det samlede skolevæsen, så det sikres mod at være styret/påvirket af lokale interesser og relationer. Svær at implementere inden den 1. august 2014</p>

Andet (dilemma mv.)

Der er et efteruddannelsesbehov blandt klubpædagoger for de nye arbejdsopgaver på skolen – der er mulighed for at drage fordel af det arbejde og de efteruddannelses tilbud, som blev lavet ved SFO's overgang til fælles ledelse med skolen – herunder mindste standarder for klubpædagogens arbejde på skolen, mål for barnets udvikling og mål for samarbejde.

Bilag 8

Notat om økonomi ved tre scenarier for ændret klubstruktur

Baggrund

Det følger af folkeskolereformen, at skoledagen bliver længere og mere varieret, med flere fagopdelte undervisningslektioner og en ny understøttende undervisning. Som en konsekvens heraf ændres det fremtidige grundlag for klubtilbuddene. I den forbindelse er der nedsat en arbejdsgruppe, der skal beskrive forskellige scenarier for det fremtidige klubtilbud, herunder de økonomiske konsekvenser ved den fremtidige klubstruktur.

De økonomiske konsekvenser ved de tre scenarier, som er drøftet i arbejdsgruppen, er beskrevet nedenfor.

Økonomien i de tre opstillede scenarier

Mio. kr.	Grundmodel	Scenarie I	Scenarie II	Scenarie III
Samlet bruttoramme for fritidsklubberne (4.-6. klasse) i dag	31,8	31,8	31,8	31,8
- heraf lønsum til fagpersonale og vikarer	21,9	21,9	21,9	21,9
Fritidsklubber				
Bruttobesparelse ved reduceret åbningstid	-8,9	-8,9	-6,1	-8,9
Bruttobudget til fritidsklub efter reformen	22,8	22,8	15,7	22,8
Nuværende forældrebetaling (67 pct.)	21,3	21,3	14,7	21,3
Forældrebetaling efter reformen (67 pct.)	15,3	15,3	10,5	15,3
Reduktion i indtægter fra forældrebetaling	6	6	4,1	6
Reduktion i udgifter til friplads	-1,2	-1,2	-0,8	-1,2
Udgifter til søskenderabatter	0	0	1,5	2,4
Rationale i FK	-4,1	-4,1	-1,4	-1,7
6.klasse i Ungdomsklub				
Bortfald af lønsum vedr. 6. klasse i FK			-6,8	
Lønsum til 6.klasser i UK (enhedsbeløb til løn i UK)			3,1	
Reduktion i lønsum ved 6. klasse UK			-3,7	
Nuværende forældrebetaling for 6 klasse, inkl. friplads			5,4	
Ny forældrebetaling fra 6 klasse (200 kr. pr. md. i 11 md.)			-1,1	
Reduktion i forældrebetaling ved 6. klasse i UK			4,3	
Udgift til ungdomsskoletilbud for 6. klasse			1	
Rationale ved 6. klasse i UK			1,5	
Samlet rationale	-4,1	-4,1	0,2	-1,7

- = besparelse / + = udgift

Generelle kommentarer

Grundmodel ved ændring i åbningstider

Der er i tabellen vist de økonomiske konsekvenser ved alene at reducere i åbningstiden i fritidsklubberne. Tabellen viser således den besparelse, der frigøres på klubområdet i forbindelse med at skoledagen bliver længere – og dermed kortere åbningstid i fritidsklubberne. Rationalet ved grundmodellen svarer til det, som allerede er indregnet i de hidtidige politiske behandlinger af den samlede økonomi ved folkeskolereformen.

Fripladser og søskenderabat

I de viste scenarier er der bl.a. regnet på konsekvenser for kommunens udgifter til fripladser og søskenderabat.

Klub Lyngby drives i dag efter ungdomsskoleloven. Kommunen er derfor ikke forpligtet til at give søskenderabatter og fripladser. Kommunen giver imidlertid mulighed for fripladser i fritidsklub. For fritidstilbud organiseret efter folkeskoleloven har kommunen imidlertid pligt til at ydes både søskenderabatter og fripladser.

I de scenarier, hvor fritidstilbud bliver en del af skolelovgivningen skal der således ydes søskenderabatter og fripladser. I beregningen af udgifterne hertil er der taget udgangspunkt i de nuværende andele for udgifter til søskenderabatter og fripladser i hhv. fritidsklubberne og SFO. Det er imidlertid usikkert, hvordan disse udgifter vil udvikle sig fremover – bl.a. som følge af, at der i nogle af scenarierne bliver mulighed for, at børn kan opnå søskenderabat i en længere periode end i dag.

Dækningsgrader

Det er lagt til grund, at dækningsgraden er uændret. Det er således forudsat, at antallet af børn, der benytter de forskellige fritidstilbud er uændret. Økonomiske konsekvenser af eventuelle ændringer i dækningsgraderne vil blive håndteret i forbindelse med den løbende kapacitetstilpasning af området.

Scenarie I

I scenarie I fortsætter Klub Lyngby som en selvstændig institution. Der er således fortsat fritids- og ungdomsklubtilbud i regi af Klub Lyngby.

Som en konsekvens af den længere skoledag vil behovet for åbningstiden i fritidsklubberne kunne reduceres. Det ugentlige antal skoletimer på mellemtrinnet bliver fremover 33 timer, svarende til 6,6 timer om dagen. Med understøttende timer i ydertimer er det lagt til grund, at fritidsklubberne har åbent kl. 14.30 - 17.00. I de skolefrie uger er åbningstiden uændret, ligesom der fortsat er fællespasning i sommerferien. På baggrund af den reducerede åbningstid er der opgjort en årlig brutto-besparelse i fritidsklubberne på 8,9 mio. kr. Besparelsen er opgjort forholdsmæssigt ud fra reduktionen i den samlede åbningstid og de samlede lønudgifter til fagpersonale og vikarer.

Det er forudsat, at forældrebetalingens andelen fastholdes på 67 pct. af den samlede bruttoramme som i dag. Reduktionen i forældrebetalingen bliver herefter 6,0 mio. kr. Kommunens udgifter til fripladser vedrørende fritidsklubber udgør i dag 19 pct. af den samlede forældrebetalingssindtægt. Den faldende forældrebetalingssindtægt forventes på denne baggrund at indebære en reduktion i udgiften til fripladser på 1,2 mio. kr.

Med den reducerede åbningstid falder den samlede forældrebetaling med 28 pct. svarende til en reduktion i den månedlige takst fra 1.295 kr. til 931 kr.

Samlet er der opgjort et nettorationale for fritidsklubberne ved reduceret åbningstid på i alt 4,1 mio. kr.

Der er ikke indregnet ændringer i økonomien for ungdomsklubberne. Med en videreførelse af Klub Lyngby i den nuværende form vil ungdomsklubtilbuddet ikke direkte blive påvirket af den længere skoledag i udskolingen, idet ungdomsklubberne i dag er et aftentilbud.

Scenarie I svarer til beregningerne i grundmodellen, som er indgået i den foreløbige politiske behandling af de økonomiske konsekvenser af folkeskolereformen.

Scenarie II

I scenarie II flyttes fritidstilbuddet til skolen (skoleklub). Fremover bliver det alene 4. og 5. klassebørn, der kan benytte skoleklub, mens 6. klassebørn tilbydes medlemskab af ungdomsklubben.

I beregningerne er 4. og 5. klassernes andel af driftsøkonomien fra fritidsklubberne derfor overført til skoleområdet. Der er overført økonomi svarende til den kortere åbningstid som beskrevet i scenarie I. Det forudsættes endvidere, at der opkræves samme takst for 4. og 5. klasse i skoleklub, som det er tilfældet for fritidsklubber scenarie I. Taksten for 4. og 5. klassebørn i skoleklub bliver således lavere end taksten for SFO-børn fra 0.-3.-klasse.

I beregningerne som vist i oversigten ovenfor er bruttobudgettet og den samlede forældrebetaling vedrørende fritidsklubben (skoleklubben) lavere end i scenarie I. Det skyldes, at fritidsklubtilbuddet/skoleklubben fremover kun omfatter 4. og 5. klasse.

Børn i 6. klasse tilbydes fremover det nuværende aftentilbudt i ungdomsklubberne. I opgørelsen er det lagt til grund, at lønudgifterne til fagpersonale og vikarer vedrørende de hidtidige 6. klasseelever i fritidsklubben bortfalder, og ungdomsklubberne i stedet tilføres ressourcer til løn svarende til enhedsbeløbet fra ressourcetildelingsmodellen. 6. klasseeleverne betaler derfor fremover ungdomsklubtaksten, som er 200 kr. pr. måned i 11 måneder om året.

Samlet er der opgjort et netto-rationalet for så vidt angår 4. og 5. klasseeleverne på 1,4 mio. kr. Den længere skoledag for 4. og 5. klasseeleverne – og dermed kortere åbningstid i fritidstilbuddet – giver en bruttobesparelse på 6,1 mio. kr. Som følge af nedgangen i bruttorammen falder forældrebetalingen med 3,3 mio. kr. inkl. fripladser. Da tilbuddet til 4. og 5. klassebørnene fremover organiseres under folkeskoleloven, skal der ydes søskenderabat. Udgiften hertil er estimeret til 1,5 mio. kr.

Netto-rationalet ved at 6. klasseelever fremover tilbydes ungdomsklub er -0,5 mio. kr. – dvs. en merudgift. Baggrunden herfor er, at forældrebetalingen vedrørende det hidtidige fritidsklubtilbud langt hen af vejen svarer til de variable lønudgifter i fritidsklubberne. Tilpasningen af lønbudgetterne i fritidsklubberne (6,8 mio. kr.) vil derfor overvejende blive modsvaret af et tilsvarende fald i forældrebetalingen. Det samlede bortfald af forældrebetaling vedr. de hidtidige fritidsklubelever i 6. klasse er opgjort til 5,4 mio. kr. inkl. besparelse vedrørende udgift til fripladser. Forældrebetalingen vedrørende ungdomsklubberne er imidlertid forholdsvis lav. Taksten for ungdomsklub er i dag 200 kr. om måneden. Efter korrektion for forældrebetaling er en elev i ungdomsklub således dyrere for LTK end en elev i fritidsklub.

Arbejdsgruppen har endvidere peget på, at det vil være en naturlig konsekvens af, at 6. klasseelever fremover tilbydes medlemskab af ungdomsklub, at 6. klasseelever kan gøre brug af ungdomsskolens tilbud. Udgifterne til almen undervisning i ungdomsskolen udgør i dag ca. 3,0 mio. kr. Såfremt 6. klasseelever skal have adgang anslås udgiften hertil at udgøre ca. 1,0 mio. kr.

På denne baggrund af er netto-rationalet ved scenarie II samlet opgjort til en merudgift på 0,2 mio. kr.

Scenarie III

I scenarie III flyttes hele klubtilbuddet til skoleområdet. Driften af tilbuddet – herunder åbningstiden – forudsættes at være som i scenarie I. Rationalet ved den reducerede åbningstid er således opgjort til 4,1 mio. kr.

I scenarie III bliver fritidstilbuddene imidlertid drevet efter folkeskoleloven. Som følge heraf skal der ydes søskenderabatter og fripladser for 4. til 9. klasseeleverne. Ud fra de nuværende udgiftsandele til søskenderabatter og fripladser er den samlede udgiften hertil estimeret til 2,4 mio. kr. Samlet bliver netto-rationalet ved scenarie III derfor 1,7 mio. kr.

Øvrige bemærkninger

Ledelse og koordinerende opgaver

I Klub Lyngby er der i dag 1 områdeleder og 4 klubledere. Hertil kommer ledelse af Club 10. Den samlede udgift til de 6 ledere udgør 2,9 mio. kr. Derudover er der én koordinator i hver af de 8 klubber. Udgiften til et koordinatortillæg udgør knap 18.000 kr. årligt (inkl. pension og særlig feriegodtgørelse) svarende til en samlet udgift på 0,14 mio. kr.

Arbejdsgruppen har ikke forholdt sig til, hvordan ledelsen sammensættes på de enkelte skoler efter folkeskolereformen. Arbejdsgruppen har derfor heller ikke peget på konkrete besparelspotentialer vedrørende ledelsesniveauet ved ændringen af klubstrukturen.

Det vurderes imidlertid, at der i de tre scenarier vil være grundlag for at reducere det generelle ledelsesniveau ift. det nuværende niveau i Klub Lyngby. Dette skal ses i lyset af, at der i scenarie II og III sker en hel eller delvis overflytning af Klub Lyngby til ledelsesmæssigt at være en del af skoleområdet. Derudover forventes det, at der i scenarie I vil være grundlag for at kunne reducere i antallet af matrikler, der holder åbent, hvilket også giver mulighed for en reducere i antallet af ledere/koordinatore. Såfremt hele, eller dele af, fritidstilbuddet ledelsesmæssigt underlægges skoleområdet vil dog modsat kunne give grundlag for at styrket ledelsen på skoleområdet.

Klubtilbud i tidsrum for lektiecafé

Ifølge folkeskolereformen skal kommunerne tilbyde 3 timers ugentlig lektiecafé for mellemtrinnet. Lektiecaféen er foreløbig frivillig. De viste beregninger indeholder ikke udgifter til klubtilbud i tidsrummet for lektiecafé.

Det forventes, at lektiecaféen tilrettelægges således, at den bliver et attraktivt tilbud for mange børn, og at det derfor er en forholdsvis lille andel af børnene, der vil benytte klubtilbuddet når der er lektiecafé.

For at sikre, at klubbørn kan få et klubtilbud i tidsrummet for lektiecafé, kan der afsættes ressourcer til, at alle 9 nuværende fritidsklubber kan holde åbent ekstra 3 timer om ugen med en minimumsbemanding på 2 pædagoger/-medhjælpere. Ressourcerne gives i de 40 skoleuger. Dette svarer til, at der i alt gives 2.160 ekstra pædagogtimer – dvs. ca. 1½ årsværk, når der tages højde for øvrig tid. Bruttoudgift hertil udgør 0,6 mio. kr. årligt.

Club 10

Arbejdsgruppen har ikke forholdt sig til Club 10. Der er i dag afsat et budget til Club 10 på 0,7 mio. kr. Club 10 vil eventuelt kunne bringes i spil ved en reorganisering af fritidstilbuddene efter folkeskolereformen.

Eventuel udvidelse af åbningstiden for 6. og 7. klasseelever

Arbejdsgruppen har anført, at det kan overvejes at udvide åbningstiden for 6. og 7. klasseeleverne, så de fremover for mulighed for at modtage et ungdomsklubtilbud i dagtimerne (ved scenarie II). Arbejdsgruppen har ikke konkretiseret, hvorledes et sådan tilbud skal tilrettelægges. En udvidelse af åbningstiden af ungdomsklubben for 6. og 7. klasseelever vil i sagens natur betyde en øget udgift. Udgiften hertil vil afhænge af, hvor mange lokationer, der skal udvide åbningstiden, hvor længe og med hvilken bemanning. Som pejlemærke for udgifter ved øget åbningstid kan der henvises til beregningen af udgifter til klubtilbud i tidsrummet for lektiecafé. Det følger heraf, at det koster ca. 1 årsværk á 379.000 kr. at udvide åbningstiden med to timer ugentligt i 40 uger på alle 9 lokationer med en bemanning svarende til 2 pædagoger/-medhjælpere i hver af de 9 klubber. Såfremt åbningstiden udvides for 6. og 7. klasse kan det overvejes at indføre en differentieret takst, således at der for 6. og 7. klasse betales en højere ungdomsklubtakst end de nuværende 200 kr. om måneden.

NOTAT

om

Økonomiske konsekvenser ved scenarier for ændret klubstruktur - indregning af ny ledelsesstruktur

I bilag til sag nr. 3 om fremtidens klubstruktur, som behandles på Børne- og Ungdomsudvalget møde den 20. februar 2014, er der en beskrivelse af de økonomiske konsekvenser ved de forskellige scenarier for klubstrukturen.

I bilaget er der ikke indregnet konsekvenser af ændringer i ledelsesstrukturen.

Nedenfor er der opstillet en revideret oversigt, hvor de økonomiske konsekvenser af ledelsesstrukturen er indregnet. Endvidere er der en beskrivelse af beregningerne vedrørende ledelsesstrukturen i de enkelte scenarier.

Det gælder for alle tre scenarier, at reduktionen af udgifter til ledelse har konsekvenser for forældrebetalingen i fritidsklubber. Denne indgår i oversigtens samlede opgørelse af konsekvenser for forældrebetalingen i fritidsklubberne. For så vidt angår ungdomsklubberne er forældrebetalingen fastholdt på 200 kr. pr. måned i 11 måneder – den ændrede ledelsesstruktur har således ikke betydning for forældrebetalingen i ungdomsklubberne.

3 scenarier for ny klubstruktur – ændret ledelsesstruktur fuldt indfaset (67 pct. forældrebetaling)

Mio. kr.	Grundmodel	Scenarie I	Scenarie II	Scenarie III
Fritidsklubber				
Bruttobesparelse ved reduceret åbningstid	-8,9	-8,9	-6,1	-8,9
Reduktion i ledelse FK	0,0	-1,5	-1,1	-2,0
Reduktion i forældrebetaling inkl. friplads og søskenderabat (67 pct.)	4,8	5,6	5,3	8,1
Fritidsklubber i alt	-4,1	-4,8	-2,0	-2,8
6. klasse i ungdomsklub				
6. klasse i ungdomsklub			-2,7	
Reduktion i ledelse UK	0,0	-0,3	-0,8	-0,4
Reduktion i forældrebetaling (ved UK takst)			4,3	
Ungdomsklubber i alt	0,0	-0,3	0,7	-0,4
Samlet besparelse	-4,1	-5,1	-1,3	-3,2
<i>Samlet difference ift. grundmodellen</i>	-	-1,0	2,8	0,9

- = en besparelse/+ = en merudgift

Ledelsesstruktur – scenarie I

Den samlede besparelse for scenarie I er 5,1 mio. kr. Dvs. 1,0 mio. kr. mere end forudsat i grundmodellen for de hidtidige beregninger vedrørende skolereformen.

Det forudsættes, at der i scenarie I skal være én områdeleder og 8 koordinatører. De nuværende 4 klublederstillinger bortfalder, svarende til en bruttobesparelse på 2,2 mio. kr.

De 8 koordinatore vil fremover have flere opgaver end de nuværende koordinatore. Det nuværende koordinatortillæg udgør 18.000 kr. årligt. Det er forudsat, at der fremover skal gives et koordinatortillæg svarende til 72.000 kr. årligt, svarende til en ekstraudgift på 0,4 mio. kr.

Den samlede årlige bruttobesparelse vedrørende ledelse i Klub Lyngby er herefter opgjort til 1,8 mio. kr., heraf vedrører 1,5 mio. kr. fritidsklubber og 0,3 mio. kr. ungdomsklubber. Ungdomsklubbens andel af ledelsen i Klub Lyngby er beregnet efter fordelingen af udgifter jf. ressourcetildelingsmodellen.

Ledelsesstruktur – scenarie II

Den samlede besparelse for scenarie II er 1,3 mio. kr. Dvs. 2,8 mio. kr. mindre end forudsat i grundmodellen for de hidtidige beregninger vedrørende skolereformen.

Det forudsættes, at der i scenarie II skal være én områdeleder og 5 koordinatore. De nuværende 4 klublederstillinger bortfalder, svarende til en bruttobesparelse på 2,2 mio. kr.

De 5 koordinatore vil fremover have flere opgaver end de nuværende koordinatore. Det nuværende koordinatortillæg udgør 18.000 kr. årligt. Det er forudsat, at der fremover skal gives et koordinatortillæg svarende til 72.000 kr. årligt svarende til en ekstraudgift på 0,2 mio. kr.

Den samlede årlige bruttobesparelse vedrørende ledelse i Klub Lyngby er herefter opgjort til 2,0 mio. kr., heraf vedrører 1,1 mio. kr. fritidsklubber og 0,8 mio. kr. ungdomsklubber. Ungdomsklubbens nuværende andel af ledelsen i Klub Lyngby (dvs. for 7. klasse og opefter) er beregnet efter fordelingen af udgifter jf. ressourcetildelingsmodellen. Udgifter til ledelse for så vidt angår de nuværende 6. klasser er opgjort andelen af nuværende 6. klasser i fritidsklubberne.

Ledelsesstruktur – scenarie III

Den samlede besparelse for scenarie III er 3,2 mio. kr. Dvs. 0,9 mio. kr. mindre end forudsat i grundmodellen for de hidtidige beregninger vedrørende skolereformen.

Det forudsættes i scenarie III, at ledelsen af klubberne indgår som en del af skolernes ledelse. Der skal fortsat være en centralt placeret medarbejder til varetagelsen af en række tværgående opgaver. De nuværende 4 klublederstillinger og de nuværende 8 koordinatortillæg bortfalder svarende til en bruttobesparelse på henholdsvis 2,2 mio. kr. og 0,1 mio. kr.

Den samlede årlige bruttobesparelse vedrørende ledelse i Klub Lyngby er herefter opgjort til 2,3 mio. kr., heraf vedrører 2,0 mio. kr. fritidsklubber og 0,4 mio. kr. ungdomsklubber. Ungdomsklubbens andel af ledelsen i Klub Lyngby er beregnet efter fordelingen af udgifter jf. ressourcetildelingsmodellen.

Indfasning af ny ledelsesstruktur

4-årig indfasning af ledelsesstruktur – samlet økonomi ved 67 pct. forældrebetaling

Mio. kr.	2015	2016	2017	2018
Scenarie I	-4,3	-4,6	-4,8	-5,1
Scenarie II	-0,2	-0,6	-0,9	-1,3
Scenarie III	-2,1	-2,5	-2,8	-3,2

Den ændrede ledelsesstruktur indføres med en fjerdedel effekt i 2015, halv effekt i 2016, og trefjerdedel effekt i 2017. I ovenstående tabel er vist den samlede økonomi ved de 3 scenarier i en 4-årig indfasningsperiode. I scenarie I stiger den samlede besparelse fra 4,3 mio. kr. til 5,1 mio. kr. I scenarie II stiger besparelsen fra 0,2 mio. kr. til 1,3 mio. kr., mens besparelsen i scenarie III stiger fra 2,1 mio. kr. til 3,2 mio. kr. Udviklingen i besparelsen i de tre scenarier skal ses i lyset af dels forskelle i besparelsen vedrørende ledelse, dels indvirkningen på forældrebetalingen for fritidsklubber.

Scenarier ved ændret forældrebetalingsandel

Indfasning af de 3 scenarier ved 67 pct., 80 pct. og 93 pct. forældrebetaling i fritidsklub

Mio. kr.	2015	2016	2017	2018
<i>Scenarie I</i>				
67 pct. forældrebetaling	-4,3	-4,6	-4,8	-5,1
80 pct. forældrebetaling	-6,7	-6,9	-7,1	-7,3
93 pct. forældrebetaling	-9,1	-9,3	-9,4	-9,6
<i>Scenarie II</i>				
67 pct. forældrebetaling	-0,2	-0,6	-0,9	-1,3
80 pct. forældrebetaling	-1,5	-1,9	-2,2	-2,5
93 pct. forældrebetaling	-2,9	-3,2	-3,5	-3,8
<i>Scenarie III</i>				
67 pct. forældrebetaling	-2,1	-2,5	-2,8	-3,2
80 pct. forældrebetaling	-4,0	-4,3	-4,7	-5,0
93 pct. forældrebetaling	-6,0	-6,3	-6,6	-6,8

Som det fremgår af tabellen ovenfor vil en øget forældrebetalingsandel betyde, at den samlede besparelse øges.

LYNGBY-TAARBÆK KOMMUNE
Center for Uddannelse og Pædagogik
Administrativ afdeling

Journalnr. : 20140110483
Dato : 07.03.2014
Skrevet af : LRC /45973046

N O T A T
om
Fremtidig klubstruktur,
samlet oversigt over høringsvar fra skolebestyrelserne og Klub Lyngbys bestyrelse.

Børne- og Ungdomsudvalget behandlede den 20. februar 2014 sag vedr. Fremtidig klubstruktur. Udvalget ønskede inden endelig beslutning at høre skolebestyrelserne og Klub Lyngbys bestyrelse om denne sag.

Hermed gives en kort samlet gengivelse af skolebestyrelserne og Klub Lyngbys høringsvar, idet alle svarene findes som bilag på sagen.

Engelsborgsskolen

- peger på scenarie 3 (alternativt scenarie 1). Peger på behovet for en overgangsordning. anbefaler at klubbens ledelse bibeholdes i en ny model og indgår i skolens ledelsesteam.

Fuglsanggårdsskolen

- peger på scenarie 3, idet bestyrelsen finder, at denne model er bedst forenelig med den forestående skolereform. I den forbindelse peger bestyrelsen på den øgede ledelsesopgave for skolen og behovet for pædagogisk og fysisk nærvær af klubbens aktiviteter på skolen, idet den peger på ledige lokaler Askevænget 8 (anneks til Børnehuset Askevænget) og Club 10's lokaler på skolen.

Hummeltofteskolen

- anbefaler ikke et specifikt scenarie, da bestyrelsen kan se fordele og ulemper i alle tre scenarier og desuden mener, at tiden til denne drøftelse har været for kort, ligesom implementering af en helt ny struktur pr. 1. august 2014 anses for urealistisk.

Anbefaler i stedet, at kommunen tilrettelægger en involverende proces, som sætter fokus på indhold og barnet i et langsigtet perspektiv – bestyrelsen tager gerne del i den videre dialog. Oplever, at økonomien kan komme til at spille en afgørende rolle for valg af scenarie, hvilket ikke kan støttes.

Lindegaardsskolen

- peger på scenarie 3, idet denne løsning pædagogisk og organisatorisk giver de bedste muligheder for sammenhæng i barnets hele dag og for at styrke samarbejdet mellem skole, fritid og forældre. Ønsker at et muligt provenu bruges til at understøtte en ny organisering – fælles udvikling og fornødne ledelseskraft og kompetencer.

Lundtofte Skole

- peger på scenarie 3, idet bestyrelsen finder, at denne organisationsmodel lever op til intentionerne i folkeskolereformen.

Mener desuden, at de fælles kommunale tiltag fortsat skal indgå i LTK's tilbud til de unge og forankres på LTU.

Bestyrelsen bemærker, at de anførte besparelser er svære at gennemskue, men anbefaler generelt, at udvalget tager økonomisk hensyn til implementeringsopgaven af hele folkeskolereformen, herunder også ledelsesressourcer i den nye organisering af klubområdet.

Sorgenfriskolen

- anbefaler scenarie 3, idet denne struktur har været gældende på Sorgenfriskolen i mange år, hvilket skolen har rigtig gode erfaringer med.

Trongårdsskolen

- anbefaler scenarie 3, idet bestyrelsen finder, at denne organisering bedst understøtter kerneopgaven – at udvikle børnenes personlige, sociale og faglige læring.

Taarbæk Skole

- anbefaler på scenarie 3, idet modellen har været anvendt på Taarbæk skole i flere år og opleves at styrke kontinuiteten i børnenes hverdag, fastholde klubpædagogerne som fagligt stærke medarbejdere og skabe ny og god videndeling mellem lærere og pædagoger.

Bestyrelsen anbefaler at implementere en ny struktur fra august 2014, med efterfølgende evaluering foråret 2015.

Virum Skole

- peger på scenarie 1, for bedst at kunne fastholde Klub Lyngbys mange tilbud og fokus på tværgående og forebyggende indsatser for børn og unge i kommunen.

Skolens og klubbens ledelse skal indgå i et formaliseret partnerskab omkring klubpædagogernes arbejdsvilkår. Bestyrelsen kan ikke pege på de andre to scenarier.

Klub Lyngby

- Klub Lyngbys bestyrelse lægger vægt på, at der træffes en varig beslutning nu, med henblik på ikrafttræden august 2014. Man ønsker ikke en overgangsordning.

Bestyrelsen peger ikke på en bestemt løsning som den foretrukne, men peger på fordele og ulemper ved dem alle 3. Specifikt i forhold til scenarie 1 siger bestyrelsen, at delt ledelse vil være en udfordring. I forhold til scenarie 3 anføres det, at klubberne bør være repræsenteret i skoleledelsen på samme måde som SFO.

Bestyrelsen anbefaler, at de høje klubbetider reduceres forholdsmæssigt i forhold til åbnings-tiden.

Engelsborgskolen den 6. marts 2014

Lyngby – Taarbæk Kommune
Center for Uddannelse og Pædagogik

Høring fremtidig klubstruktur

Skolebestyrelsen er positivt indstillet overfor scenarie 3, hvor fritids-og ungdomsklubberne kommer ind under skolens ledelse. Scenarie 1 vil også være en mulighed.

Vi kan drage paralleller til dengang, hvor SFO kom ind under skolen, og kan være usikre på, om der er behov for en overgangsordning eller om alt kan implementeres fra skoleårets start 2014/2015.

I forhold til ledelsesdelen mener vi ikke, at man blot kan fjerne et ledelseslag, men at klubledelsen bør indgå i skolens ledelsesteam på lige fod med SFO; ellers vil der ikke være tale om ligeværdige partnere.

Vi må tage forbehold for ressourcefordeling og finansiering af folkeskolereformen.

Engelsborgskolen har i forbindelse med læsning af erstatningstimer fra lock-outperioden haft et glimrende samarbejde med Fritidsklubben Baune, som skolen ser frem til at kunne fortsætte.

Med venlig hilsen

Mette Nissen
Skolebestyrelsesformand
Engelsborgskolen

**Kommunalbestyrelsen
Børne- og Ungdomsudvalget
Rådhuset
2800 Lyngby**

Skolebestyrelsen
Den 4. marts 2014

Høringssvar vedr. klubstruktur.

Skolebestyrelsen har på møde den 3. marts 2014 drøftet de fremsendte forslag og modeller for en kommende klubstruktur i Lyngby-Taarbæk Kommune.

Skolebestyrelsen finder at model 3 som lægger hele klubben ind i skolen som skoleklubber, er den model, der bedst er forenelig med den forestående skolereform. Det tætte samarbejde, der skal være mellem lærere og pædagoger i skoleforløbet, understøttes bedst ved at lærere og pædagoger fra både SFO og klub er en del af den samme virksomhed.

Hvis ikke det er tilfældet vil den manglende nærhed være forstyrrende for udviklingen af en fælles kultur i forhold til skolens opgave.

Det er imidlertid vigtigt at understrege, at ledelsesopgaven for klubbens medarbejdere ikke forsvinder, fordi de organiseres i skoleregiet. Der må derfor tages stilling til en kommende skoleledelse, som tager højde for dette, hvilket ikke umiddelbart fremgår af de fremsendte forslag til organisationsplan for de tre modeller.

Vi finder, at det fremtidige samarbejde, som nu skal intensiveres, understøttes bedst, hvis pædagogerne fra klubben kan have deres daglige arbejde på skolen, og ikke som nu være baseret på en matrikel i betydelig afstand fra skolen.

Vi skal derfor henlede opmærksomheden på, at Børnehuset Askevængets annekst med vuggestue, vil stå tomt fra maj måned, og at den på skolen beliggende Club 10 p.t. kun bruges til fredagsester en gang om måneden.

Vi finder derfor, at en udnyttelse af disse lokaler til klubbens fremtidige placering ville være både god og hensigtsmæssig.

Vi kan desuden fortælle, at en mulig flytning til lokalerne tæt på skolen har indgået i drøftelser på løbende samarbejds møder mellem klubben V2's og skolens ledelse. Disse drøftelser har vist, at en sådan løsning også er optimalt set med klubbens øjne.

Vi beder derfor om, at dette vil indgå i de fremtidige overvejelser.

På skolebestyrelsen Fuglsanggårdsskolen vegne

Hanne Lind Mortensen
Formand for skolebestyrelsen

Fuglsanggårdsskolen

Askevænget 10
2830 Virum

Tlf. 45 28 40 90
Fax 45 85 77 28

fuglsanggaard@ltk.dk
www.fu-ltk.dk

**Lyngby-Taarbæk
Kommune**

5.3.14

Høringssvar vedrørende fremtidens klubstruktur

Hummeltofteskolen takker for indkaldelsen til høring over en ny klubstruktur i Lyngby-Taarbæk kommune.

Vi har drøftet de tre scenarier ud fra det foreliggende materiale og finder mange gode perspektiver i materialet.

Vi ser fordele og ulemper ved alle scenarier, men mener ikke at kunne anbefale et af scenarierne på nuværende tidspunkt. Dertil har den tid, vi har haft til rådighed til at diskutere en så stor og omfattende ændring, ikke været lang nok. Vi ser heller ikke, at en ny struktur vil kunne implementeres pr 1. august - hertil er ændringen også for stor.

Derfor vil vi anbefale, at kommunen tilrettelægger en involverende proces, som i højere grad baserer sig på perspektiver ved en ny struktur i forhold til at sætte barnet/den unge i fokus. Her ser vi gerne, at der bliver tænkt nyt og anderledes.

Med det nuværende materiale kan vi være bekymrede for, at økonomien kommer til at blive udslagsgivende for valg af ny struktur, idet fokus på barnet/den unge ikke fremgår tydeligt nok i den del af materialet. Her fremgår der et besparelspotentiale, som vi ikke kan støtte op om. I stedet har vi brug for sikring af, at der følger tilstrækkeligt med ressourcer med til at kunne sikre, at en ny struktur kan fungere efter hensigten i forhold til barnet/den unge.

Vi vil meget gerne indgå i den videre dialog, da vi er meget optaget af, at den nye struktur skaber sammenhæng for barnet/den unge og for både skole og klub.

Venlig hilsen
Skolebestyrelsen på Hummeltofteskolen

Kgs. Lyngby 3. marts 2014

Hørings svar om klubstruktur

Skolebestyrelsen på Lindegårdsskolen glæder sig over de nye muligheder, der åbner sig i forhold til at styrke samarbejdet mellem skole og klub.

Pædagogisk og organisatorisk ser bestyrelsen det som helt naturligt, at skole og klub bliver til en enhed med en fælles ledelse.

Det vil give de bedste muligheder for sammenhæng i barnets hele dag, både i skoledelen og i fritidsdelen, og det vil styrke samarbejdet mellem skole, fritid og forældre.

Med det fokus der er på barnets hele udvikling i folkeskolereformen, vil det bedst kunne tilgodeses, hvis alle omkring barnet arbejder i samme organisation, med samme ledelse og samme målsætninger.

Derfor ønsker skolebestyrelsen, at det bliver scenarie 3, der bliver den fremtidige klubstruktur i Lyngby-Taarbæk Kommune.

Bestyrelsen ønsker, at et eventuelt provenu bruges til at understøtte en ny organisering, og at midlerne derfor bliver på området.

Midlerne kan fx anvendes til fælles udvikling i den nye organisation og til at sikre den fornødne ledelseskraft og kompetencer, når opgaver og organisering ændrer sig.

På vegne af skolebestyrelsen

Anne Korsholm
Formand for bestyrelsen på Lindegårdsskolen

Lindegårdsskolen

Lyngbygårdsvej 39
2800 Kgs. Lyngby

Tlf. 45 28 40 50
Fax 45 87 61 01

lindegaard@ltk.dk
www.li-ltk.dk

Lyngby-Taarbæk
Kommune

Lyngby-Taarbæk Kommune
Børne- og Ungeudvalget

Lundtofte den 5. marts 2014

Høringssvar vedrørende fremtidens klubstruktur

Skolebestyrelsen ved Lundtofte Skole har fået sagsfremstillingen vedrørende fremtidens klubstruktur i høring og har følgende bemærkninger til den:

Lundtofte Skoles bestyrelse har drøftet de tre fremsendte scenarier. Vi vil pege på scenarie 3 med følgende bemærkninger:

Vi ser scenarie 3 som den organisationsmodel, der kan skabe rammen omkring klubpædagogernes fremtidige arbejdsopgaver på skolerne, således at dette lever op til intentionerne omkring folkeskolereformen. Scenariet skaber betingelser for at kunne udvikle en samarbejds-kultur på de enkelte skoler mellem lærere og pædagoger og sikrer det udadvendte samarbejde og klubsamarbejdet på tværs af skoledistrikter.

De fælles kommunale tiltag, såsom Vandværket, Ungerådet, SSP-samarbejde og Festkulturen, bør fortsat være en del af LTK's tilbud til unge – og vi er enige i en central placering på LTU, da LTU er et tværgående tilbud.

Vi har svært ved at gennemskue den anførte besparelse på området. Vi har derfor svært ved at kommentere i detaljen, men vil generelt anføre:

Ny folkeskolelov samt ændring i grundlaget for arbejdet i klubtilbuddet er store forandringer for organisationerne på området. Vi har et godt fælles grundlag, og der er mange gode erfaringer fra tidligere, som vi kan bygge på. Men der er også områder, hvor vi skal begive os ud på nyt territorium. Det kræver, at der udvikles og samarbejdes på nye måder. Derfor vil Lundtofte Skoles bestyrelse anbefale, at Børne- og Ungeudvalget tager økonomisk hensyn til implementeringen af disse forandringer det første år.

Ligeledes bør der tages stilling til ledelsesressourcer i den nye organisering. Det kræver fortsat ledelsestid at drive klubområdet, og det skal der være afsat økonomi til.

På skolebestyrelsens vegne

Bo Guttman
Formand

Udtalelse vedrørende Fremtidens Klubstruktur

Sorgenfriskolen skolebestyrelsen anbefaler, at man går videre med scenarie 3. Sorgenfriskolen har i mange år arbejdet med samme struktur og har rigtig gode erfaringer med denne opbygning af SFO/klubstrukturen.

Samtidig giver denne løsning god mening, idet klubberne skal til at være en større del af skoledagen i forbindelse med implementeringen af Folkeskolereformen og det er derfor nærliggende at klubberne hører under den lokale skoles ledelse.

LYNGBY-TAARBÆK KOMMUNE

Trongårdsskolen

Center for uddannelse og pædagogik

Dato: 04-03-2014

Høringssvar vedr. klubstruktur

Trongårdsskolens bestyrelse har drøftet forslag til klubstruktur.

Skolebestyrelsen anbefaler scenarie 3 – klubben som en del af folkeskolen organiseret på den enkelte skole med tilført kapacitet til ledelses- og administrationsopgaver.

For skabe det optimale samarbejde mellem skole og klubpædagoger ift. at løse kerneopgaven – at udvikle børnenes personlige, sociale og faglige læring – er det åbentlyst rigtigt, at klub og skole samles under én ledelse.

I den understøttende undervisning vil eleverne møde pædagoger i hele deres skoleforløb. Og upåagtet, at der i dag er et konstruktivt og tæt samarbejde mellem skole og klub, vil denne struktur give en væsentlig forbedring af det fagprofessionelle samarbejde om den enkeltes elevs udvikling.

På skolebestyrelsens vegne

Stine Arnfred
Sekretær

Trongårdsskolen
Trongårdsvej 50
2800 Kgs. Lyngby

Tlf. 45 28 43 20

trongaard@ltk.dk
www.trongaardsskolen.dk

**Center for
Uddannelse og
Pædagogik**

Taarbæk 03.03.2014

Til Børne- og Fritidsforvaltningen

Høringssvar ang. "Klubstruktur"

Skolebestyrelsen på Taarbæk Skole har på ordinært skolebestyrelsesmøde 24.02.2014 fået forelagt sagen om "Klubstruktur".

I den anledning udtaler skolebestyrelsen:

Skolebestyrelsen på Taarbæk Skole vil helt klart anbefale at man vælger scenarie 3, ud fra følgende hovedargumenter:

- Tryghed/vished
- Økonomi
- Fagligheden

Ved at vælge scenarie 3, får de eksisterende ansatte en klar vished om hvad der skal ske, og derved også en tryghed i deres fortsatte ansættelse. Set i lyset af forårets lockout er det tydeligt, hvor vigtig tryghed i ansættelsen er i forhold til levering af et professionelt godt arbejde.

Økonomien er soleklar, hvor man jo i scenarie 3 opnår en samlet besparelse pr. år på 3,4 millioner.

Det pædagogiske og læringsmæssige rum styrkes, når lærere og pædagoger indgår i team til glæde for det enkelte barn. Der bliver kontinuitet i børnenes hverdag, i og med at de forskellige faggrupper skaber et samlet billede af deres læring og trivsel. En delt ledelse udfordrer den samlede pædagogiske linje.

Modellen har været anvendt i flere år på Taarbæk skole, og med stor succes. Det er lykkedes os at fastholde klubpædagogerne, inddrage dem i undervisningen, og også skabt en helt ny og god videndeling mellem lærere, SFO pædagoger og Klubpædagoger. Det er skolebestyrelsens opfattelse, at scenarie 3 vil være den optimale struktur uanset skole- eller klubstørrelse.

Det anbefales meget kraftigt, at beslutningen om scenarie tages allerede dette efterår med start pr. august 2014, at man anvender 1. år til implementeringen på linje med folkeskolereformen, og efterfølgende foretager en evaluering foråret 2015. Hvis man foretager disse to processer sideløbende, opnås der hurtigere sikkerhed, tryghed og vished for alle parter. Besparelsen på det ledelsesmæssige område træder dermed også hurtigere i kraft. Det vil samtidig betyde, at klubpædagogerne sikres at være tænkt ind i den understøttende undervisning fra starten. Med den nuværende delte ledelse, risikerer vi, at der kun vælges SFO pædagoger til at deltage i undervisningen, og det vil helt klart være uheldigt for de større elever.

Med venlig hilsen
Jochum Kirsebom
Formand for Skolebestyrelsen
Taarbæk Skole

Center for Uddannelse og Pædagogik

3. marts 2014

Hørings svar vedrørende fremtidens klubstruktur

Virum Skoles bestyrelse har på møde den 27. februar 2014 behandlet det fremsendte høringsmateriale vedrørende fremtidens klubstruktur.

Bestyrelsen er overbevist om, at scenarie 1 samlet set vil være den bedste løsning ikke mindst for de børn og unge, som klubtilbuddene henvender sig til. At bibeholde Klub Lyngby i sin nuværende form med mange tilbud og fokus på tværgående og forebyggende indsatser er vigtigt – måske især på et tidspunkt, hvor klubbernes åbningstid reduceres som konsekvens af skolereformen, og hvor der formentlig skal indtænkes nye måder at fastholde kommunens børn og unge i klubtilbuddene.

Skolernes og klubbernes ledelse skal naturligvis i det formaliserede partnerskab være særligt opmærksomme på klubpædagogernes arbejdsvilkår og sikre, at der ikke opstår tvivl om den enkelte klubpædagogs ansættelsesforhold, arbejdsopgaver, kompetencer mv., men det er en udfordring, som ledelserne er kompetente til at løse.

Bestyrelsen kan ikke anbefale hverken scenarie 2 eller 3.

Venlig hilsen

Flemming Feilberg

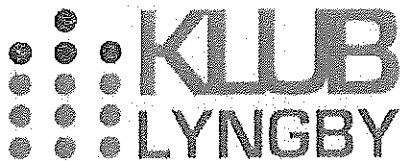
Virum Skole
Skolebakken 9
2830 Virum

Tlf. 45 28 44 20

virum@ltk.dk
www.virumskole.dk

**Lyngby-Taarbæk
Kommune**

Lyngby-Taarbæk Kommune

Lyngby den 6. marts 2014

Høringssvar fremtidig klubstruktur

Klub Lyngbys bestyrelse håber, at kommunalbestyrelsen i beslutningen om den fremtidige klubstruktur vil lægge vægt på de pædagogiske argumenter for den nye struktur frem for udsigten til en besparelse på X millioner kr.

Klub Lyngbys bestyrelse beklager, at vi igen bliver præsenteret for en så kort høringsfrist, at det er umuligt for os at drøfte et så vigtigt emne som klubbernes fremtid på et fælles møde, endsige nå at drøfte sagen i vores respektive forældreråd inden. Høringssvaret bygger derfor på skriftligt input fra bestyrelsesmedlemmerne.

Indledningsvis vil vi påpege, at uanset hvilket af scenarierne der besluttes, er det vigtigt, at ændringen træder i kraft samtidig med folkeskolereformen august 2014. Vi ønsker ikke en overgangsordning, men at være med i og have indflydelse på processen fra første dag. Ellers vil klubber og klubpersonalet ikke blive en ligeværdig partner. En ny klubstruktur er en fælles opgave, som det er vigtigt, at alle interessenter er fælles om og føler ejerskab for, hvis det skal blive en succes.

Generelt

Det betyder meget for det opbyggende/forebyggende arbejde samt relationsarbejdet, at vi har det store aldersspænd fra 10 - 18 år i klubben.

Det er helt centralt, at der er en pædagogfaglig ledelse og forankring for at fastholde den pædagogiske faglighed, ellers vil implementeringen af folkeskolereformen ikke leve op til formålet, men alene brede en skoletilgang ud over flere timer med tab af vigtig social læring til følge.

Vi er bekymrede for, at den nye klubstruktur kan føre til et tab af spilfordeler rolle, boligsocialt arbejde og at SSP arbejdet svækkes, hvis ikke der er den rette fokus og ikke mindst prioritering af disse opgaver.

Privatskolebørn er ikke nævnt i nogle af de beskrevne scenarier. Hvor er de henne, og forestiller man sig, at de gennem klubkontingentet skal være med til at finansiere folkeskolernes udgifter? (se bemærkning nedenfor vedr. økonomi)

Scenarie 1

Strukturen er kendt og fungerer. Vil let kunne implementeres og vil fortsat sikre attraktive heltidsstillinger.

En stor fordel at kunne skabe en flydende overgang mellem fritids- og ungdomsklub, det vil skabe fleksibilitet og dynamik i klubtilbuddet.

En form for fritidstilbud om eftermiddagen for 7-klasser har længe været et stort ønske fra både medlemmer og forældre.

Delt ledelse vil være en udfordring, når der skal refereres til to ledelser.

På plus siden: Det vil være muligt for klubberne at lave arrangementer udenfor normal åbningstid, f.eks. sports- eller computerovernatninger tilpasset de respektive årgange. Uanset årgang er det attraktive tilbud, som har stor social effekt for børnenes trivsel.

En forhåndsaf tale om senere overgang til scenarie 3 er ikke attraktiv, da det vil begrænse samarbejdet med andre parter i lokalområdet.

Scenarie 2

Scenariet kan være interessant for de skoler, der er organiseret i to afdelinger, men vi mener, at 6. klasserne har brug for et eftermiddagstilbud, eksempelvis er 75 % af 6. klasserne indmeldt på Fritidsklubben Baune.

Delt ledelse vil være organisatorisk tungt og vil der være timer nok til at skabe attraktive fuldtidsstillinger?

Fra et forældreperspektiv er én skoleklub op til og med 5. klasse en god løsning! Der kan her være fokus på 4. -5. kl som de store i gruppen.

I scenarie 2 vil 6. klasserne få reduceret klubtilbuddet til 2 dage om ugen på egen matrikel, hvilket IKKE fremgår direkte af sagsfremstillingen.

Scenarie 3

Det kan være en fordel, at have organisationen samlet lokalt ude i de enkelte distrikter. Ledelsesstrukturen er enkel, men vi kan være bekymrede for, at det bliver en meget stor, administrativ enhed, og om der vil være tilstrækkeligt fokus på den pædagogiske ledelse.

Vi stiller os uforstående overfor, at klubberne ikke er repræsenteret i skoleledelsen på samme måde som SFO. Hvis man vil gøre SFO og klub ligeværdige, må ledelsesdelen nødvendigvis følge med. Vi har svært ved at se, at man blot kan skære et ledelseslag helt væk. Det er afgørende, at der er en klar pædagogisk medledning, udover blot en SFO leder i skolebestyrelsen, da erfaringerne i dag er, at den pædagogiske faglighed kan have svært ved at trænge igennem og sætte et medpræg på udviklingen af de sociale kompetencer, som klubben i dag excellerer i.

Modellen lægger op til en bedre og mere naturlig integration af klubpædagogerne i skolernes arbejde (som den proces der tidligere er gennemført med SFO pædagogerne).

For eleven, der trives dårligt i skolesammenhæng, kan "hellen" i klubben være væk, når der sker en større integration mellem undervisning og fritid. Omvendt kan klubpædagogernes virke i skoleregiet medvirke til, at der også blive skabt et "helle" i skoledelen. Det vil for nogle børn være en stor mangel, at der ikke er et frirum, hvor de møder andre voksne end dem, de møder i skoletiden.

Samarbejdet på tværs i klubberne risikerer gå tabt, da der vil være for lang (ledelsesmæssig) vej mellem ønske og aktion. Det vil være en større udfordring at arrangere klubaktiviteter på tværs af distrikterne som f.eks. mini-OL og MGP. Udnyttelse af de forskellige klubbers specielle tilbud vil være forbeholdt egen klubs medlemmer.

Økonomi

Klub Lyngbys bestyrelse undrer sig over, at selve økonomien i den fremtidige klubstruktur ikke er sendt i høring hos forældrene; det er trods alt os, der er med til "at betale gildet". Ikke ét ord er nævnt om taksterne i sagsfremstillingen. De økonomiske konsekvenser for det enkelte barn kan den opmærksomme læser imidlertid finde i en anden sag på BUU-mødet 20. februar, hvor der under pkt. 2 bilag 5 findes en oversigt over de fremtidige takster.

Allerede i dag er de høje klubtakster en udfordring. Er barnet f.eks. aktiv sportsudøver og kun kan benytte klubtilbud få dage om ugen, bliver klubtilbuddet mange gange valgt fra.

Som forældre har vi en klar forventning om, at taksten reduceres forholdsmæssigt svarende til den reducerede åbningstid. Sker dette ikke, betyder det, at klubbørn (og SFO-børn for den sags skyld) er med til at finansiere skolereform og en attraktiv lokal aftale med lærerne. Her må især privatskolebørn føle sig ramt. Ligeledes er vi stærkt bekymrede for, at en uforholdsmæssig høj takst vil betyde, at mange helt fravælger klubtilbuddet. Fravælges klubtilbuddet vil mange unge miste de vigtige voksenrelationer, der skabes i klubberne, og vi kan være bekymrede for, at SSP skal optrappes. En model, hvor klubben åbner kl. 14.30, vil få store konsekvenser for forældrenes tro på klubbens eksistensberettigelse, herunder deres lyst til at betale for at have deres barn gående på stedet.

Man kunne i den forbindelse overveje en graderet betaling efter klassetrin, så taksten er højest for de yngre årgange, som vi erfaringsmæssigt ved har det største fremmøde. Klippekortordninger har også været på tale; her skal man dog være opmærksom på, at en sådan ordning vil kræve en anden ressourcetildeling end den, vi kender i dag.

En udvidelse af åbningstiden til f.eks. kl. 17.30 (også fredag) kunne også være i spil.

Forældrerepræsentation

Ved scenarie 1 og 2, vil ledelsen være delt – hvordan sikres forældrene repræsentation i bestyrelsesarbejdet på lige fod med i dag?

Ved scenarie 3 vil skolebestyrelsen repræsentere klubforældre på samme måde, som SFO forældre i dag.

Afslutningsvis skal vi opfordre til, at selvom selve høringsmaterialet først kan udsendes med kort frist, så udsend på forhånd et varsel om, at der i en 14 dages periode skal afgives hørings svar om XX. Så kan bestyrelsen planlægge et møde indenfor perioden. Der er mange kalendere, der skal koordineres, og vi har som forældre kun vores fritid til rådighed for bestyrelsesarbejdet, hvilket også indskrænker mulige mødetidspunkter.

På vegne Klub Lyngbys Bestyrelse

Mette Nissen
Formand

NOTAT
 Om

Økonomiske konsekvenser ved scenarier for ændret klubstruktur - indregning af ny ledelsesstruktur

Børne- og Ungdomsudvalget har den 3. april 2014 behandlet sagen om fremtidens klubstruktur, og har protokolleret følgende:

”Ad 1. Anbefalet scenarie 3 som grundlag for organisering og indhold i det fremtidige klubtilbud.

Udvalget ønsker en stilling som SFO-/klubleder, der får ledelsesansvar for både SFO'er og klubber. Der tilføjes desuden pædagogiske koordinatore på hver SFO og klub, som refererer til den pågældende leder. Udvalget forelægges en sag om den konkrete udmøntning heraf.

Ø stemmer imod, idet model 1 ønskes og at klubberne bevares som selvstændig struktur”

Sagsfremstillingen som fremgår af Børne- og Ungdomsudvalgets behandling baserer sig på sagsteksten fra udvalgets møde i februar. Den i sagsfremstillingen viste beregning af de økonomiske konsekvenser af de forskellige scenarier for klubstrukturen er ikke længere aktuel. Børne- og Ungdomsudvalget er derfor blevet forelagt en præciseret beregning, som har indgået i udvalgets behandling af sagen, jf. notat af 19. februar 2014.

Nedenfor er der opstillet en opsummering af de beregninger vedrørende Scenarie III, som er forelagt Børne- og Ungdomsudvalget.

Oversigt over økonomiske konsekvenser ved Scenarie III for den fremtidige klubstruktur¹⁾

Mio. kr.	2014	2015	2016	2017	2018
Grundmodel					
Bruttobesparelse før ny ledelsesstruktur	-3,7	-8,9	-8,9	-8,9	-8,9
Reduktion i forældrebetaling, inkl. friplads	2,0	4,8	4,8	4,8	4,8
Udgifter til søskenderabat	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Nettobesparelse før ny ledelsesstruktur	-1,7	-4,1	-4,1	-4,1	-4,1
Nettobesparelse ved ny ledelsesstruktur	0	0	0	0	0
Nettobesparelse i alt	-1,7	-4,1	-4,1	-4,1	-4,1
Scenarie III					
Bruttobesparelse før ny ledelsesstruktur	-3,7	-8,9	-8,9	-8,9	-8,9
Reduktion i forældrebetaling, inkl. friplads	2,0	4,8	4,8	4,8	4,8
Udgifter til søskenderabat	1,0	2,4	2,4	2,4	2,4
Nettobesparelse før ny ledelsesstruktur	-0,7	-1,7	-1,7	-1,7	-1,7
Nettobesparelse ved ny ledelsesstruktur	-0,2	-0,7	-1,1	-1,5	-1,5
Nettobesparelse i alt	-0,9	-2,5	-2,8	-3,2	-3,2
Besparelse ved Scenarie III mål ift. grundmodel					
Nettobesparelse før ny ledelsesstruktur	1,0	2,4	2,4	2,4	2,4
Nettobesparelse ved ny ledelsesstruktur	-0,2	-0,7	-1,1	-1,5	-1,5
Nettobesparelse i alt	0,8	1,6	1,3	0,9	0,9

-=besparelse

Note 1): På Kommunalbestyrelsens møde den 27. marts 2014 blev det besluttet, at åbningstiden i fritidsklubben udvides med ½ time dagligt i de 40 skoleruger. Dette indebærer, at den samlede besparelse vedrørende åbningstiden på klubom-

rådet reduceres til brutto 7,1 mio. kr. før ledelse. Effekten ift. ændringer modellerne imellem er dog begrænset til mindre justeringer i opgørelsen af udgifter til søskenderabat (en øget åbningstid indebærer en øget forældrebetaling, hvilket igen indebærer øgede udgifter til søskenderabat i Scenarie III i størrelsesordenen 0,1-0,2 mio. kr.), og er ikke medtaget i oversigten.

I Scenarie III flyttes hele klubtilbuddet over i skolen. De afsatte ressourcer til at drive selve klubtilbuddet er de samme som i grundmodellen. Bruttobesparelsen før ledelsesstruktur bliver herved som i grundmodellen. For så vidt angår ledelsesstrukturen er det forudsat, at lønudgiften til de 4 klubledere samt 8 koordinatortillæg bortfalder. Som følge heraf reduceres udgiften til ledelse med brutto 2,3 mio. kr. – og netto 1,5 mio. kr. efter forældrebetaling og søskenderabat. Derimod bliver alle børn i det hidtidige klubtilbud i Scenarie III fremover omfattet af reglerne om søskenderabatter, jf. folkeskoleloven. Udgiften hertil er opgjort til 2,4 mio. kr. Samlet er scenarie III således 0,9 mio. kr. dyrere end grundmodellen, når denne er fuldt indfaset.

Dette dækker over, at der i Scenarie III er indregnet udgifter til søskenderabatter for 2,4 mio. kr. ligesom besparelsen ved den nye ledelsesstruktur tillige indebærer en samlet reduktion i forældrebetalingerne på 0,8 mio. kr. Samlet set vil forældrenes betaling til klubtilbuddet reduceres med i alt 3,2 mio. ved Scenarie III.

På Børne- og Ungdomsudvalgets møde den 3. april 2014 blev det endvidere anbefalet, at der på hver skole skal være en stilling med ledelsesansvar for både SFO og Klub. Der er allerede i dag i skolernes budget afsat midler til ledelse af SFO. Derudover blev det besluttet, at der skal tilføjes pædagogiske koordinatore på hver SFO og Klub. Såfremt de 8 koordinatortillæg skal fastholdes i klubberne – og suppleres med yderligere 8 koordinatortillæg vedrørende SFO – bliver bruttoudgiften i Scenarie III 0,3 mio. kr. højere end oprindeligt forudsat.

I scenarie III er det endvidere forudsat, at områdelederen placeres centralt i forvaltningen med tværgående funktioner i relation til klubområdet. Såfremt der ikke skal varetages sådanne tværgående funktioner, vil bruttoudgiften til ledelse i Scenarie III kunne reduceres med yderligere 0,5 mio. kr.

Børne- og Ungdomsudvalget forelægges en ny sag om den konkrete udmøntning af ledelsesstrukturen.

D.d. tilsendt de tekniske chefer

Sagsnr. 14-00038
IGP/Ins

IGP, HØ, PW, CHW, MAM, YAM, KHS,
HJS

Den 28. marts 2014

Inden vores seminar i næste uge, skal I lige have denne forhåndsorientering om den vejledende udtalelse fra Statsforvaltningen om Vestforbrændings principper for beregning af gebyrer for erhvervs aflevering af affald på genbrugsstationerne (Tilmeldeordningen), som I måske har set omtalt i dagspressen.

Sagen er – som tidligere orienteret – kommet op, fordi Dansk Industri og Dansk Transport og Logistik har klaget til Statsforvaltningen over vores gebyrberegningsprincipper. De to organisationer finder, at vores gebyrprincipper er i modstrid med Miljøstyrelsens udmeldinger, og at gebyrerne er konkurrenceforvridende.

Her har Statsforvaltningen nu i en vejledende udtalelse udtalt, at kommunerne efter Statsforvaltningens opfattelse er forpligtet til at lægge til grund, at det affald, som en virksomhed afleverer, er erhvervsaffald, medmindre det undtagelsesvist afleveres af registreret affaldstransportør, og at der ikke kan ske en 60%-/40%-omkostningsfordeling, således som det praktiseres af Vestforbrænding.

Statsforvaltningen har på den baggrund anmodet Vestforbrænding om at tage kontakt til samtlige interessenter med henblik på at indhente interessenternes udtalelse om, hvad de har til hensigt at foretage sig i anledning af Statsforvaltningens opfattelse af, at fordelingen af betalingen for benyttelse af genbrugspladser mellem husholdninger og virksomheder ikke er lovlig.

Vestforbrænding ved, at Statsforvaltningen inden udtalelsen blev givet, har indhentet en mundtlig udtalelse fra Miljøstyrelsen om problemstillingen.

Der er ikke i udtalelsen angivet nogen frister, og det fremgår ikke, at Vestforbrænding skal vende tilbage med en orientering til Statsforvaltningen. Men det vil Vestforbrænding naturligvis gøre, når interessenterne har været inddraget.

Vestforbrænding har allerede inddraget sine advokater i sagen, og der er med deltagelse af disse aftalt møde med Miljøstyrelsen den 8. maj 2014. Desuden vil problemstillingen indgå i den evaluering af hele tilmeldeordningen, som i Miljø-

styrelsens regi forventes igangsat om kort tid. Vestforbrænding har tilsagn om at medvirke i evalueringen.

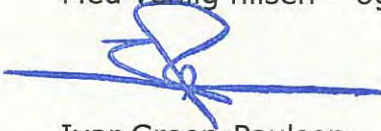
Når de endelige resultater foreligger, og vi har vurderet sagen, vil vi udarbejde et oplæg til, hvordan Vestforbrænding og kommunerne skal forholde sig til udtalelsen.

Vi arbejder efter, at den endelige afklaring kan ske hurtigst muligt – og allerselest når bestyrelsen i september skal fastsætte gebyrer for 2015.

Til orientering vedhæftes en kopi af Statsforvaltningens udtalelse. Bemærk herved, at den er dateriet 13. februar, men først fremsendt den 13. marts 2014.

Vi kan vende sagen på seminaret.

Med venlig hilsen – og på gensyn

Ivar Green-Paulsen

Bilag

I/S Vestforbrænding
Ejby Mosevej 219
2600 Glostrup

Sendt pr. e-mail

13-02-2014

Tilsynet

I/S Vestforbrændings fordeling af betaling for benyttelse af genbrugsstationer mellem erhvervsvirksomheder og private husholdninger

Statsforvaltningen
Storetorv 10
6200 Aabenraa

Dansk Transport og Logistik (DTL) har den 7. maj 2013 rettet henvendelse til Statsforvaltningen, og Dansk Industri (DI) har ligeledes den 16. maj 2013 rettet henvendelse til Statsforvaltningen som i medfør af kommunestyrelseslovens § 47 fører tilsynet med kommunerne.

JOURNAL NR.: 2013-613/83
SAGSBEHANDLER: JETEIK
DIREKTE TELEFON: 7256 7096

DTL og DI har anført, at erhvervsvirksomheder, som betaler gebyr for benyttelse af genbrugsstationer omfattet af det kommunale fællesskab I/S Vestforbrænding, betaler for lidt i gebyr, idet 60% af de omkostninger, som ifølge brugerundersøgelserne skulle påhvile erhvervsvirksomhederne tillægges de private husholdningers gebyrbetaling.

Telefon: 7256 7000
EAN-Nr. 5798000362222
tilsynet@statsforvaltningen.dk
www.statsforvaltningen.dk

DTL og DI har endvidere anført, at det er i strid med reglerne for betaling af erhvervsaffaldsgebyr og EU's princip om forureneren-betaler.

EKSPEDITIONSTID:
MANDAG · ONSDAG: 08.00-16.00
TORSDAG: 12.00-18.00
FREDAG: 08.00-16.00
Telefontider findes på
www.statsforvaltningen.dk/telefon

Endelig har DTL og DI anført, at det er konkurrenceforvridende i forhold til private affaldsindsamlere og -behandlere, som må afkræve kunden den fulde omkostning, som er forbundet med bortskaffelsen af affaldet.

Resumé

Det er Statsforvaltningens opfattelse, at kommunerne i I/S Vestforbrænding ikke lovligt kan lægge til grund, at 60% af det affald, som virksomhederne afleverer på genbrugsstationerne er husholdningsaffald og fastsætte betalingen af gebyr for benyttelse af genbrugspladserne således, at 60% af udgifterne ved virksomhedernes benyttelse af genbrugspladserne betales af husholdningerne.

Kommunerne er efter Statsforvaltningens opfattelse forpligtet til at lægge til grund, at det affald, som en virksomhed afleverer, har virksomheden dispositionsretten over. Virksomheden må derfor betragtes som indehaver af affaldet og affaldsproducent, og affaldet må derfor betragtes som erhvervsaffald.

Statsforvaltningen skal anmode I/S Vestforbrænding om at tage kontakt til samtlige interessenter med henblik på at indhente interessenternes udtalelse om, hvad de har til hensigt at foretage sig i anledning af Statsforvaltningens opfattelse af, at fordelingen af betalingen for benyttelse af genbrugspladser mellem husholdninger og virksomheder ikke er lovlig.

Her følger en gennemgang af sagens baggrund og en nærmere begrundelse for Statsforvaltningens opfattelse.

Sagens baggrund

I/S Vestforbrænding har den 12. juli 2013 fremsendt en udtalelse i sagen, hvoraf blandt andet følgende fremgår:

Det er meget vanskeligt at se, om affald, som afleveres på en genbrugsstation, stammer fra en erhvervsvirksomhed eller fra en privat husholdning. Det er ligeledes meget vanskeligt at se, om den person, som afleverer affald på en genbrugsstation, er indehaver af affaldet eller blot transporterer affaldet på vegne af en virksomhed eller en privat person.

I/S Vestforbrænding har anført, at man er opmærksom på, at der ikke må ske krydssubsidiering mellem husholdninger og erhverv, men det er i praksis ikke muligt at forlange dokumentation eller at udspørge hver enkelt person, som afleverer affald på en genbrugsstation, om der er tale om husholdningsaffald eller erhvervsaffald.

I/S Vestforbrænding har oplyst, at på baggrund af en omfattende brugerundersøgelse foretaget i 2005, hvor erhvervsvirksomhederne ikke havde nogen interesse i at oplyse, at affald stammede fra husholdninger, hvis det ikke var tilfældet, har I/S Vestforbrænding vurderet, at 60% af det affald, som de erhvervsvirksomheder, som har tilmeldt sig ordningen om at betale abonnement for at benytte en genbrugsstation, stammer fra private husholdninger. Ved fastsættelsen af erhvervsaffaldsgebyrets størrelse ved abonnementsbetaling overføres således 60% af udgifterne til de private husholdninger.

Fastsættelsen af gebyrrene størrelse er endvidere baseret på en omfattende brugerundersøgelse i 2010 og en mindre brugerundersøgelse i 2011, som alene fokuserede på mængden af affald på de enkelte køretøjstyper, idet såvel gebyr pr. besøg som ved abonnement beregnes ud fra køretøjets størrelse.

I/S Vestforbrændinger har ligeledes i årene 2012 og 2013 foretaget brugerundersøgelser fokuseret på antallet af køretøjer og deres størrelse.

Efter I/S Vestforbrændings opfattelse er gebyrerne for benyttelse af genbrugsstationer fastsat således, at de ud fra en gennemsnitsbetragtning i størst muligt omfang opfylder betingelserne om, at det er forureneren som betaler for bortskaffelsen af affald, og således at der ikke sker krydssubsidiering mellem erhvervsvirksomheder og private husholdninger.

Statsforvaltningens udtalelse

Statsforvaltningen fører tilsyn med, at kommunerne overholder den lovgivning, der særligt gælder for offentlige myndigheder, jf. kommunestyrelseslovens § 48, stk. 1.

Retsgrundlaget

Følgende fremgår af lov nr. 879 af 26. juni 2010 om miljøbeskyttelse:

"§ 48. Kommunalbestyrelsen skal fastsætte gebyrer til dækning af udgifter, herunder udgifter efter stk. 8, til

1) planlægning, etablering, drift og administration af affaldsordninger, jf. dog § 50 a,

2) indsamling og registrering af oplysninger, jf. § 46 a, og

3) forskudsvis dækning af planlagte investeringer på affaldsområdet, jf. dog stk. 9 og § 50 a.

Stk. 3. Der skal fastsættes særskilt gebyr for hver affaldsordning baseret på de udgifter, som er opgjort i kommunalbestyrelsens regnskab. Kommunalbestyrelsen skal på anmodning udlevere oplysninger om beregningen af gebyret for hver ordning.

-----"

Følgende fremgår af bekendtgørelse nr. 1309 af 18. december 2012 om affald:

"§ 40. Kommunalbestyrelsen skal tilbyde både virksomheder, som er hjemhørende i kommunen, og virksomheder, som ikke

er hjemhørende i kommunen, herunder udenlandske virksomheder, adgang til mindst én genbrugsplads, jf. dog stk. 3. Ordningen giver virksomhederne adgang til genbrugspladsen med affald, der i karakter svarer til det, husholdninger har adgang med. Der betales for genbrugspladsen efter reglerne i §§ 57-58, hvis tilbuddet benyttes.

§ 57. Kommunalbestyrelsen skal fastsætte og opkræve et gebyr hos de virksomheder, der gør brug af tilbuddet om at aflevere affald på genbrugspladser, jf. § 40, stk. 1. Gebyret skal indeholde alle omkostninger forbundet med ordningen for virksomhederne, herunder omkostninger til administration af ordningen.

Stk. 2. Kommunalbestyrelsen bestemmer, om betalingen for adgangen sker som betaling pr. besøg eller som betaling af et abonnement eller kombinationer heraf.

§ 58. Såfremt kommunalbestyrelsen tilrettelægger ordningen, jf. § 57, som betaling pr. besøg, skal betalingen afspejle den enkelte virksomheds afleverede arter og mængder af affald. Ved betalingen skelnes som minimum mellem to arter: Farligt affald og andet affald. Til brug for opgørelse af den afleverede mængde af andet affald, kan der ske vejning af affaldet, opgørelsen kan baseres på størrelsen af det køretøj, der anvendes ved besøget, herunder om køretøjet har en trailer påmonteret, eller den afleverede mængde kan fastsættes på anden måde.

Stk. 2. Såfremt kommunalbestyrelsen tilrettelægger ordningen som betaling af et abonnement, skal kommunalbestyrelsen tilrettelægge ordningen således, at der er en nøje sammenhæng mellem betaling for abonnementet og mængden af affald fra den enkelte virksomhed.

Stk. 3. I den i stk. 2 nævnte situation skal kommunalbestyrelsen ved beregning af gebyret anvende opgørelserne af de reelle affaldsmængder fra virksomhederne, som de bliver af dækket via brugerundersøgelserne, jf. § 59, til at fastsætte betalingen for abonnementet.

Stk. 4. Kommunalbestyrelsen kan ved sin fastsættelse af gebyret i den i stk. 2 nævnte situation lægge branchekoder opført i bilag 10 til grund for sin gebyrfastsættelse.

§ 59. Såfremt kommunalbestyrelsen tilrettelægger ordningen som betaling af et abonnement, jf. § 58, stk. 2, skal kommunalbestyrelsen sikre, at der årligt senest 1. oktober er gennemført brugerundersøgelser på de genbrugspladser, som kommunens borgere og virksomheder anvender. Brugerundersøgelserne skal danne grundlag for fordelingen af omkostnin-

gerne mellem husholdninger og virksomheder og indeholde opgørelser af de mængder af affald, som forskellige kategorier af virksomheder faktisk afleverer på genbrugspladsen.”

Følgende fremgår af Miljøstyrelsens notat af 12. april 2011 om definition af affaldsproducent – vurderet i forhold til affald frembragt ved håndværkeres og anlægsgartneres aktiviteter hos private:

”I fortsættelse heraf er det Miljøstyrelsens vurdering, at det må lægges til grund, at aftalen mellem håndværker og privat om, hvem der har dispositionsretten over og forpligtelsen til at håndtere affaldet, vil afspejle sig i, hvem der afleverer affaldet på en genbrugsplads. Afleverer håndværkeren affaldet på genbrugspladsen, da er det håndværkeren, som er indehaver og affaldsproducent, og affaldet er så erhvervsaffald. Omvendt afleverer den private affaldet på genbrugspladsen, da er det den private, som er indehaver og affaldsproducent, og affaldet er så husholdningsaffald.

.....

Endelig er det Miljøstyrelsens opfattelse, at såfremt husholdningen eller håndværkeren ønsker at lade en 3. mand aflevere affaldet på genbrugspladsen på deres vegne, vil denne skulle have status af transportør og være registreret i Affaldsregistret (og være berettiget til at transportere gods for fremmed regning). Transportøren kan i denne situation ikke overtage dispositionsretten og ansvaret for affaldet. Transportøren skal således kunne dokumentere, for hvem transporten gennemføres.”

Som det fremgår af ovenstående skal fordelingen af betalingen af gebyr for benyttelse af genbrugspladser mellem husholdninger og virksomheder foretages på grundlag af brugerundersøgelser, således at omkostningerne fordeles på grundlag af mængden af affald, som afleveres af henholdsvis husholdningerne og virksomhederne.

Efter Statsforvaltningens opfattelse kan kommunerne i I/S Vestforbrænding ikke lovligt lægge til grund, at 60% af det affald, som virksomhederne afleverer på genbrugspladserne er husholdningsaffald og fastsætte betalingen af gebyr for benyttelse af genbrugspladserne således, at 60% af udgifterne ved virksomhedernes benyttelse af genbrugspladserne betales af husholdningerne.

Kommunerne er efter Statsforvaltningens opfattelse forpligtet til at lægge til grund, at det affald, som en virksomhed afleverer, har virksomheden dispositionsretten over. Virksomheden må derfor betragtes som indehaver af affaldet og affaldsproducent, og affaldet må derfor betragtes som erhvervsaffald.

Det er således alene i de situationer, hvor en husholdning har ladet en tredjemand aflevere affaldet på sine vegne, således at tredjemand alene er transportør og registreret i Affaldsregistret med ret til at transportere gods for fremmed regning, at der ikke er tale om husholdningsaffald, jf. Miljøstyrelsens notat af 12. april 2011 om definition af affaldsproducent – vurderet i forhold til affald frembragt ved håndværkeres og anlægsgartnerens aktiviteter hos private.

Efter Statsforvaltningens opfattelse skal fordelingen mellem betalingen af udgifter mellem husholdninger og virksomheder fordeles på grundlag af de seneste foretagne brugerundersøgelser, jf. affaldsbekendtgørelsens § 59.

Kommunerne kan således ikke lovligt fordele betalingen for benyttelse af genbrugspladser mellem husholdninger og virksomheder på grundlag af en brugerundersøgelse fra 2005.

Statsforvaltningen skal anmode I/S Vestforbrænding om at tage kontakt til samtlige interessenter med henblik på at indhente interessenternes udtalelse om, hvad de har til hensigt at foretage sig i anledning af Statsforvaltningens opfattelse af, at fordelingen af betalingen for benyttelse af genbrugspladser mellem husholdninger og virksomheder ikke er lovlig.

Med venlig hilsen

Hanne Villumsen
Kontorchef/

Jette Eikrem
specialkonsulent

Til kommunernes valgansvarlige samt de medarbejdere, der arbejder med KMDs valgsystemer

18. marts 2014
KMD Valg
Ref.: AGC

Valgkortet kommer i en kuvert

KMD har udviklet en ny og portomæssigt billigere løsning til valgkort.

Løsningen er baseret på, at en kuverteret forsendelse er lettere for PostDanmark at håndtere end det velkendte valgkort-postkort.

Den ny løsning er derfor udformet som et brev til vælgeren i A4-format, hvor vælgerens navn og adresseoplysninger er placeret på den *øverste* tredjedel og selve valgkortet på den *nederste* tredjedel.

Selve valgkort-delen er udformet, så det nøjagtigt svarer til det nuværende valgkort, så hverken vælgerne eller de mange tilfornede forventes at opleve vanskeligheder på valgdagen.

Eneste forskel er, at det skrånede VALGKORT-LOGO ikke længere er i farver – men til gengæld afspejler det den valgart, valgkortet hører til.

Valgkort-brevet foldes på midten og kuverteres i en rudekuvert i C5-format. Inden valgdagen skal vælgeren blot afrive valgkortet i perforeringen (à la et giro-indbetalingskort).

Det ny valgkortbrev erstatter den nuværende "postkortløsning", og kommunen skal ikke foretage sig yderligere.

- Løsningen bliver klar til Europa-Parlamentsvalget den 25. maj 2014

Så snart detaljerne er fastlagt, udsender KMD yderligere information med tilhørende eksempel på, hvordan det ny valgkortbrev og -kuvert ser ud.

Bemærk

Skal vælgerne den 25. maj 2014 også til folkeafstemning om en fælles "EU Patentdomstol", placeres folkeafstemningsvalgkortet i valgkortbrevets *midterste* tredjedel, så *begge* valgkort kan postbefordres med *ét* frimærke.

Venlig hilsen

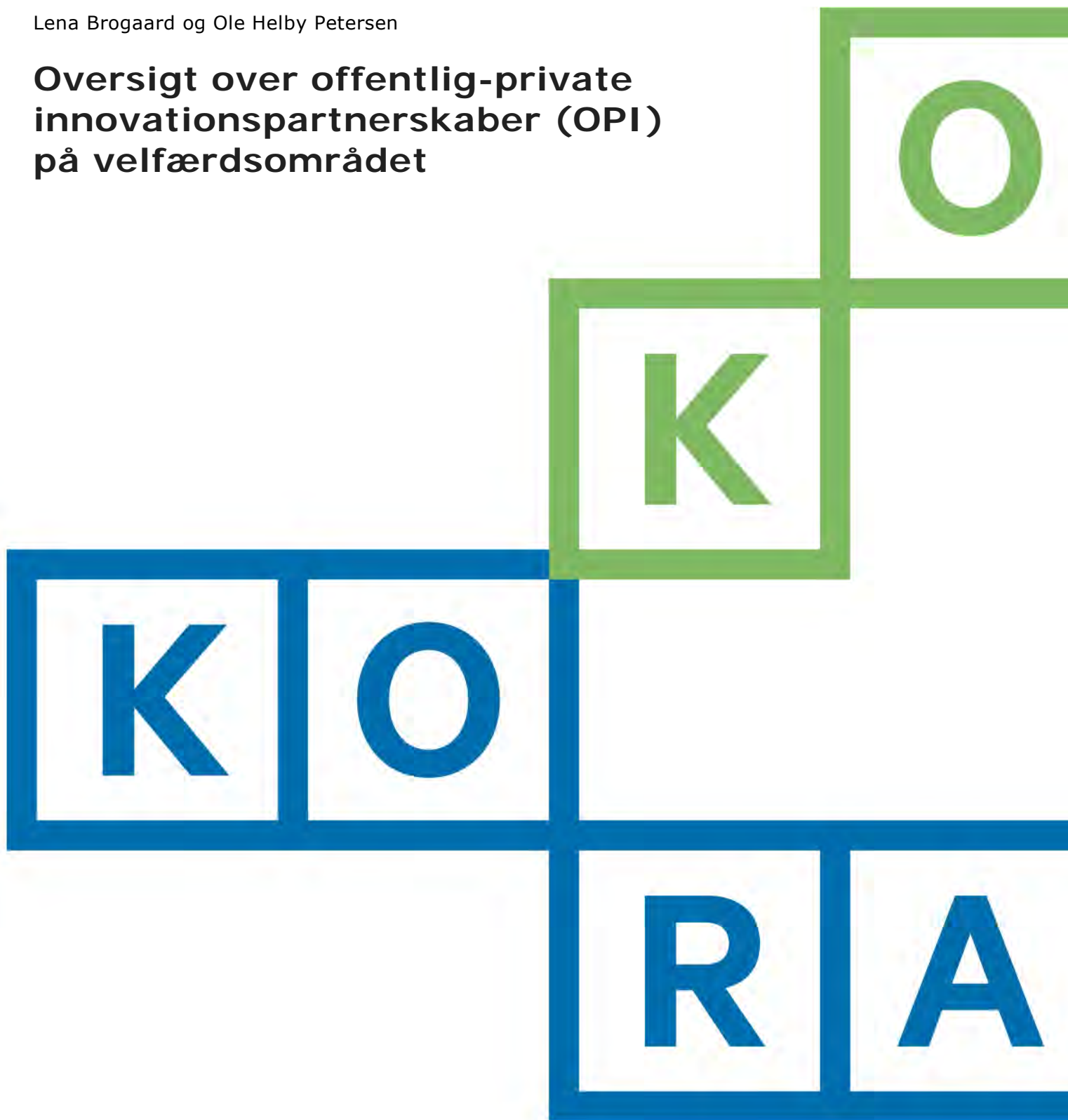
Annegrete Christensen / Dorte Winde-Wiemer

E-mail: valg@kmd.dk

KMD A/S
Faglig Support
Lautrupparken 40-42
2750 Ballerup
Tel. 44 60 46 50
Fax 44 60 75 20
www.kmd.dk
CVR-nr. DK 26911745
Hjemsted: Ballerup

Lena Brogaard og Ole Helby Petersen

Oversigt over offentlig-private innovationspartnerskaber (OPI) på velfærdsområdet

OPALL

Offentlig-Private Alliancer
Møde i Økonomiudvalget d. 10-04-2014

Vækstforum
I Lov og Ånd

DEN EUROPÆISKE UNION

Den Europæiske Socialfond

Vi investerer i din fremtid

Det Nationale Institut
for Kommuner og Regioners
Analyse og Forskning

Oversigt over offentlig-private innovationspartnerskaber (OPI) på velfærdsområdet kan hentes fra hjemmesiden www.kora.dk

© KORA og forfatterne

Mindre uddrag, herunder figurer, tabeller og citater, er tilladt med tydelig kildeangivelse. Skrifter, der omtaler, anmelder, citerer eller henviser til nærværende, bedes sendt til KORA.

© Omslag: Mega Design og Monokrom

Udgiver: KORA
ISBN: 978-87-7488-813-0
Projekt: 10305
Marts 2014

KORA
Det Nationale Institut for
Kommuners og Regioners Analyse og Forskning

KORA er en uafhængig statslig institution, hvis formål er at fremme kvalitetsudvikling samt bedre ressourceanvendelse og styring i den offentlige sektor.

Det Nationale Institut
for Kommuners og Regioners
Analyse og Forskning

Købmagergade 22
1150 København K
E-mail: kora@kora.dk
Telefon: 444 555 00

Forord

Den offentlig-private innovation er i fuld gang. Det viser en ny oversigt over 249 afsluttede og igangværende offentlig-private innovationssamarbejder (OPI) på velfærdsområderne, som KORA har udarbejdet i samarbejde med Roskilde Universitet. Antallet af projekter indikerer, at der er godt gang i innovationssamarbejdet, selvom der fortsat er meget lidt viden om, hvilke effekter OPI skaber for både den offentlige og private bundlinje.

Oversigten er resultatet af en gennemgang af OPI-projekter på fem centrale velfærdsområder: sundhed, ældrepleje, dagtilbud, undervisning samt socialområdet (udsatte børn og voksne). Kortlægningen af OPI har primært fundet sted fra november 2013 til februar 2014 ved at gennemgå tidligere rapporter om OPI, relevante hjemmesider, fonde samt kontakt med ressourcepersoner i offentlige organisationer på nationalt, regionalt og lokalt niveau. Den anvendte metode garanterer ikke, at listen udgør en komplet oversigt over alle projekter på de nævnte velfærdsområder.

På baggrund af den tilgængelige information kan projekterne i større eller mindre grad karakteriseres som OPI. OPI indebærer et udviklingsorienteret samarbejde mellem offentlige og private aktører, der har til formål at innovere og udvikle offentlige velfærdsydelser gennem nye produkter og processer eller teste en eksisterende løsning i en ny sammenhæng (Weihe et al., 2011; icph, 2011).

Oversigten har været en del af forarbejdet til en ny evaluering, som skal dokumentere erfaringerne med og effekterne af OPI på baggrund af projekter fra sundheds-, ældre-, dagtilbuds- og undervisningsområdet. Evalueringen afsluttes i maj 2014 og vil herefter blive offentliggjort. Evalueringen af erfaringerne med innovationspartnerskaber gennemføres af KORA og Roskilde Universitet i regi af OPALL-projektet, som er et samarbejdsprojekt mellem Væksthus Hovedstadsregionen, KORA, Dansk Erhverv, DI ITEK, FTF, Metropol og DTU. Undersøgelsen finansieres også som en del af OPALL-projektet via midler fra EU's Socialfond og Vækstforum Hovedstaden (se også www.opall.dk).

Oversigten over OPI indeholder oplysninger om samarbejdspartnere, formål, periode og område for hvert projekt. De anvendte kilder er også angivet på sidste side i dokumentet. Det skal bemærkes, at det ikke har været muligt at finde fyldestgørende information om alle projekter.

Vi vil gerne rette en stor tak til alle, der har bidraget med input til listen. Især rettes en tak til Danske Regioner, som har bidraget med en lang række cases på det regionale sundhedsområde.

Hvis der er bemærkninger, spørgsmål eller yderligere input til oversigten, kan der rettes henvendelse til de projektansvarlige nedenfor.

Lena Brogaard, KORA
+45 2091 6566
lebr@kora.dk

Ole Helby Petersen, Roskilde Universitet
+45 5122 7573
olehp@ruc.dk

Oversigt over OPI inden for velfærdsområderne dagtilbud, social (udsatte børn og voksne), sundhed/sygehuse, undervisning og ældrepleje arrangeret alfabetisk efter sektorområde

Velfærdsområde	Antal fundne OPI'er
Dagtilbud	4
Social	16
Sundhed	177
Undervisning	8
Ældrepleje	44
I alt	249

Nr.	Case	Partnere	Formål og output	Status ¹	Område	Region ²	Kilde
1.	Mobil Genvej (2008-2009)	Gentofte Kommune Børn og Forebyggelse, Innovation Center Copenhagen og Assemble14	Skabe ressourcerfuldt samarbejde mellem forældre og institution. Produkt i form af mobil kommunikationsplatform, der sælges til andre kommuner.	2010: afsluttet	Dagtilbud	Hovedstaden	(FTF, 2010)
2.	Den digitale pladsanvisning (2010-2011)	Gentofte Kommune, KMD A/S og Assemble A/S (støtte fra Fonden for Velfærdsteknologi)	Formålet med projektet var at erstatte manuelle arbejdsgange for administrationen. Det har resulteret i en elektronisk selvbetjeningsløsning.	2011: afsluttet	Dagtilbud	Hovedstaden	(Fonden for Velfærdsteknologi, 2013)
3.	Den Gode Børnehave	1508 A/S, Copenhagen Living Lab, Erhvervs- og Byggestyrelsen	Formålet med projektet var at kortlægge forældrenes oplevelse af kvalitet i en børnehave og udarbejde forslag til, hvordan kvaliteten kunne øges for herigennem samtidig at blive klogere på, hvordan servicedesign kan anvendes i forbindelse med udvikling af offentlige ydelser og på den måde tilbyde nye værktøjer i arbejdet med regeringens kvalitetsreform.	2007: afsluttet	Dagtilbud	Hovedstaden	(Copenhagen Living Lab, 2013)

¹ Alle projekterne er enten afsluttet senest i 2013 eller igangværende, men det har ikke været muligt at få et årstal for alle projekter.

² Den angivne region er ikke nødvendigvis udtryk for, at den pågældende region selv er involveret/tovholder, men viser, hvor projektet geografisk finder eller har fundet sted.

Nr.	Case	Partnere	Formål og output	Status ¹	Område	Region ²	Kilde
4.	Bonusrens	Bonusrens og Fredensborg Kommune	I et afprøvningsforløb hos Fredensborg Kommune har virksomheden Bonusrens udviklet en ny rensningsløsning, der kan bruges til at desinficere legetøj, krybber m.m. i daginstitutioner og dermed reducere bakteriemængden. Den nye løsning er efterfølgende solgt til fem områdeinstitutioner i Fredensborg Kommune.	2013: afsluttet	Dagtilbud og ældrepleje	Hovedstaden	(OPALL, 2013)
5.	Urban Innovators	Partnerskabet KOMPAN, Copenhagen Gaming School, Dyvekeskolen og ØNG	Projektets primære formål var at undersøge, om og hvordan en innovativ virksomhedskultur og en ungdomskultur i et belastet boligområde kan indgå i et gensidigt værdiskabende samarbejde.	2009: afsluttet	Social	Hovedstaden	(Copenhagen Living Lab, 2013)
6.	Swopbox (2011)	Swopbox, Københavns Kommune og icph	Incitament til afskaffelse af kanyler blandt stofmisbrugere. Resulterede i en returautomat, der anonymt udleverer og indsamler kanyler.	2011: afsluttet	Social	Hovedstaden	(icph, 2011)
7.	Se børns behov	Fonden for socialt ansvar, Home start, Codan, Libero, IKEA, TopToy, Tele Nord, Børns vilkår og icph	Begrænse alvorlig indgriben i børns liv. Har resulteret i en digital forældreplatform, adgang til frivillige støtteressourcer og forældreundervisning.	2011: afsluttet	Social		(icph, 2011)
8.	Digital kalender (2010-2011)	Københavns Kommune, Rødovre, Gladsaxe og Køge Kommuner og Kommunikationscentret i Hillerød, Socialt udviklingscenter (SUS), Alexandra Institut og Falck Igel ApS	Formålet har været at effektivisere arbejdet med dagstrukturer for personer med autisme og gøre disse personer mere uafhængige. Har resulteret i en elektronisk kalender.	2011: afsluttet	Social	Hovedstaden	(Fonden for Velfærdsteknologi, 2013)
9.	Mobilplan for alle (2010-2011)	Specialskolen for Voksne i Vendsyssel, Hjælpemiddelinstitutionen, SIND – Nordjylland, Socialpsykiatrien i Hjørring Kommune, Socialpsykiatrien i Aalborg Kommune, Brønderslev Psykiatriske Sygehus, UV-data	Formålet er at gøre medicinhåndteringen lettere for både plejepersonale og sindslidende. Har resulteret i en applikation til mobiltelefonen.	2011: afsluttet	Social	Nordjylland	(Fonden for Velfærdsteknologi, 2013)
10.	Selvaktiveringsteknologi til udviklingshæmmede (2009-2010)	Boinstitutionen Nexøhuset, Boinstitutionen Klintebo, Kommunikationscentret, Bornholm Røbo, AKP design ApS, Hjælpemiddelinstitutioner, Jadea, AB Handicap Help	Formålet har været at frigøre plejepersonalets tid, så hjælperne kan yde bedre service, og de udviklingshæmmede får mere individualiserede udviklingsmuligheder.	2010: afsluttet	Social	Hovedstaden	(Fonden for Velfærdsteknologi, 2013)
11.	Spiserobot	Odense Kommune og Teknologisk Institut	Afprøvning af spiserobot for fysisk handicappede for at lette arbejdet for plejepersonalet og gøre voksne handicappede mere selvhjulpne.		Social	Syddanmark	(Velfærdsteknologi.nu, 2011)

Nr.	Case	Partnere	Formål og output	Status ¹	Område	Region ²	Kilde
12.	Velfærdsteknologiske løsninger til fysisk handicappede	Institutionen Jonstrupvang Bebyggelsen, 3DTech og E-mergency ApS	Teste og finde ny anvendelse af kendte velfærdsteknologier samt udvikle ny teknologi til at gøre beboernes liv mindre afhængigt af personalet til hverdagsaktiviteter. Jonstrupvang er en bebyggelse for fysisk handicappede, og den er ved at blive ombygget til moderne to-værelses lejligheder med teknologiske løsninger for hverdagsbrug.		Social	Hovedstaden	http://www.regionh.dk/menu/Forskning/Innovation/Offentlig_privat_innovationssamarbejde/Velfaerdsteknologiske_loesninger_til_fysisk_handicappede.htm
13.	Bosted App	Team Online A/S, E-mergency ApS, Make I/ og to sociale bosteder i Region Midtjylland	Formålet er at dokumentere social indsats samt aktuel medicinoversigt hos beboere på sociale institutioner.		Social	Syddanmark	Danske Regioner
14.	PATRIA - Pædagogiske Træningsrobotter inden for Autisme-spektrret	Blue Ocean Robotics ApS, Paarup Skole i Odense Kommune og børnehaven Brinken i Billund Kommune	Test af socialpædagogiske it-værktøjer til træning og undervisning af autistiske børn og unge. Et værktøj, der kan bidrage til, at autister kan overkomme et samvær med en lærer og som derved lærer mere. Kan bidrage til at øge inklusion af autister i det danske samfund.		Social	Syddanmark	Danske Regioner
15.	Kommercialisering og markedsmodning af den sensorbaserede touch-løsning Touch & Play til udviklingsforstyrrede borgere	MB Solutions A/S og Autismecenter Syd, Center for hjælpemidler og kommunikation	Test af hvordan borgere på autismecenter Syd gennem tilpassede spil både bliver fysisk og kognitivt udfordret. Dokumentation for løsningens brugbarhed over for udviklingsforstyrrede borgere. Positiv effekt på brugernes trivsel, kognitive og fysiske udvikling samt økonomiske gevinster ved at anvende Touch & Play.		Social	Syddanmark	Danske Regioner
16.	TKS	TKS A/S og Permobil A/S, Aalborg Universitetshospital, Glostrup Hospital	Udvikling og test af tungekontrollsystem til svært handicappede personer.		Social	Nordjylland/ Hovedstaden	http://www.eirbusinesspark.com/research-competences/research-cases/7-content/112-case-clinical-evaluation , Danske Regioner
17.	Connect2Care (en del af partnerskabet UNIK)	Alexandra Institutet, Intel – Healthcare Group, KMD, Københavns Universitet, MedCom, National Sundheds-it, Projektafdelingen for Det Nye Universitetshospital, Region Midtjylland, Regionshospitalet Silkeborg, Sekoia ApS, Silverbullet, Sundhed.dk, Syddansk Universitet, TDC, Aarhus School of Engineering, Aarhus Universitet, Aarhus Kommune	Det langsigtede mål for arbejdet er en stadig mere sammenhængende national infrastruktur baseret på en samling åbne tekniske anbefalinger og standarder.	2013: i gang	Social, sundhed	Tværgående	(Partnerskabet UNIK, 2013)

Nr.	Case	Partnere	Formål og output	Status ¹	Område	Region ²	Kilde
18.	iSpace	KnowledgeLab, Assens Kommune, Play Alive, Socialt Leder Forum, Syddansk Erhvervsskole, Team Online, Udvikling Fyn, University College Lillebælt	I iSpace-projektet udvikles et træningssystem, som ved hjælp af indlejret software og indbyggede sensortechnologier kan registrere, opsamle og sammenligne træningsresultater.	2011: afsluttet	Social/sundhed	Syddansk	(Welfare Tech, 2013)
19.	Critical Information System (CIS)	Daintel, Odense Universitetshospital	Nyt it-system til overvågning og operationsplanlægning/afvikling på intensivafdelinger. Systemet giver bedre overblik, bedre behandling og øger dermed patientsikkerheden. Testes på Odense Universitetshospital.	2012: afsluttet	Social/sundhed	Syddanmark	http://www.ouh.dk/wm399951
20.	Smartcare	Aalborg Universitetshospital Psykiatrien, Trifork A/S, Ineo Design Lab	Projektets overordnede formål er at eksplorere potentialet ved anvendelsen af Smartcare i ambulant langtidsbehandling af unge voksne i alderen 18-35 år med nydiagnosticeret skizofreni. Platformen giver mulighed for at gøre handicappede selvhjulpne ved at kunne styre flere teknologier.		Social/sundhed	Nordjylland	http://www.ideklinikken.dk/index.php?nid=138 , Danske Regioner
21.	Food 'n'GO	Herlev Hospital og Tachista	Formålet er at fastholde hensigtsmæssigt kostindtag og fysisk aktivitet under indlæggelsen og i tiden efter i hjemmet. Projektets forventede resultat er design, udvikling og afprøvning af en it-baseret prototype, som kan anvendes både under indlæggelse og i hjemmet.	2013: i gang	Sundhed	Hovedstaden	(Videncenter for Innovation og Forskning (Region Hovedstaden), 2013)
22.	"O2matic"	Hvidovre, Gentofte og Herlev Hospitaler, Pactor A/S og DTU Elektro	Formålet er bedre monitorering og iltregulering hos KOL-patienter. Intelligent iltregulering: O2matic ønsker at teste og videreudvikle en iltrobot.	2013: i gang	Sundhed	Hovedstaden	(Videncenter for Innovation og Forskning (Region Hovedstaden), 2013)
23.	Ung med diabetes	Nordsjællands Hospital, Rigshospitalet, Herlev Hospital, Mobile Fitness og Steno Diabetes Center	Hensigten er at udvikle et tidssvarende, let tilgængeligt hjælpemiddel (mobil applikation) til unge med diabetes, som skal flytte fra børne- til voksenafdelingen.	2013: i gang	Sundhed	Hovedstaden	(Videncenter for Innovation og Forskning (Region Hovedstaden), 2013)
24.	Patient@home	Syddansk Universitet, Teknologisk Institut (+ en lang række andre nationale og internationale deltagere)	Patient@home er en dansk strategisk platform for forsknings- og innovationsprojekter med fokus på udvikling af velfærds- og sundhedsteknologier, som aktivt reducerer antallet og varigheden af indlæggelser på landets hospitaler.	2013: i gang	Sundhed		(Welfare Tech, 2013)
25.	Virtuel genoptræning	Welfare Denmark og Esbjerg Kommune	Formålet er at effektivisere og sikre kvaliteten af rehabiliteringsforløb og samtidig gøre borgerne mere selvhjulpne.	2012: afsluttet	Sundhed	Syddanmark	http://www.welfaredenmark.dk/dk/loesninger/

Nr.	Case	Partnere	Formål og output	Status ¹	Område	Region ²	Kilde
26.	Sundvej	Erhvervs- og Byggestyrelsen, Copenhagen Living Lab, Primus motor og Workz	Formålet med projektet var at skabe et innovativt oplevelseskoncept, der skal få lastbilchauffører til at spise sundere og bevæge sig mere for derigennem at øge deres velvære, forebygge livsstilssygdomme og skabe større sikkerhed på vejene. Den opnåede viden blev sat i spil over for chauffører og interessenter igennem workshops med henblik på at udvikle fremtidige kost- og motionskoncepter til transportbranchen.	2009: afsluttet	Sundhed		(Copenhagen Living Lab, 2013)
27.	Bækkenbunds-træneren EPI-NO	Syddansk Universitet og Robocluster i samarbejde med Props and Pearls og Welfare Tech	Ny intelligent bækkenbundstræner skal give øget livskvalitet og forbedret træning af bækkenbunden hos kvinder med inkontinens, der skal integrere nye sensorer i den eksisterende bækkenbundstræner EPI-NO.		Sundhed	Syddanmark	Danske Regioner
28.	Backtrack	Mobile Fitness A/S, Welfare Solutions ApS, Helsingør Hospital, Gentofte Hospital, Center for Sundhedsinnovation, Region Hovedstaden, DELTA	Formålet med BackTrack er at videreudvikle og detaljere konceptet hjemmetræning af rygpatienter fra Lev Vel gennem strukturerede testforløb i hjemmet og på hospitalet for at påvise værdien af konceptet.	Afsluttet	Sundhed	Hovedstaden	(Lev Vel, 2013)
29.	Telemedicin - Tage og analysere blodprøver derhjemme	Herlev, Frederiksberg og Bispebjerg Hospitaler, Siemens Healthcare	Patienterne skal kunne tage og analysere blodprøver derhjemme og/eller andre steder end hospitalet. En markedsanalyse af eksisterende blodprøveprodukter, udvikling af software på baggrund af en survey og udvikling af en business case for at vurdere potentialet for sådan en løsning. En reduktion af patienters besøg på hospitaler, patient empowerment, samt at mindske personalets udgifter til at tage og analysere blodprøver.		Sundhed	Hovedstaden	http://www.regionh.dk/english/menu/Research+and+Innovation/Innovation/Examples+of+innovation/Taking+and+a+analysing+blood+samples+at+home.htm?WBCMODE=Aut_btargt_blank%22%3b
30.	Piddle	LINE, Region Sjælland (Sundhedsinnovation)	Udvikle en smartphoneteknologi til aflæsning af urinstix (telemedicin), så patienterne kan tage urinprøven derhjemme, og sundhedspersonalet kan spare tid.		Sundhed	Sjælland	http://sundhedsinnovationsjaelland.dk/projekter/piddle/

Nr.	Case	Partnere	Formål og output	Status ¹	Område	Region ²	Kilde
31.	Strategisk samarbejds-aftale med GSK, forskning inden for hiv/aids-, astma- og kræftområdet	GlaxoSmithKline (GSK), Region Hovedstaden, Københavns Universitet (KU)	Et nyt 5-årigt strategisk forsknings-samarbejde mellem Københavns Universitet, Region Hovedstaden og den britiske medicinalkoncern GlaxoSmithKline skal fastholde og optimere et dansk klinisk forskningsmiljø i verdensklasse. Samarbejdet er det første af sin slags på dansk jord. Formålet er at skabe et mere smidigt samarbejde omkring forskningsprojekter på bl.a. hiv/aids-, astma- og kræftområdet. Hvis konstruktionen bærer frugt, vil det på sigt kunne betyde danske arbejdspladser og bedre patientbehandling.		Sundhed	Hovedstaden	Danske Regioner
32.	Kommunikations-simulator	Dansk Simulatoren ApS og Center for Kommunikation og Velfærdsteknologi som forestår test på to kommunale kommunikationscentre	Test af spilbaseret digitalt værktøj til udtale-træning hos senhjerneskadede borgere. Værktøjet supplerer den meget vigtige intensive træning af sproget efter eksempelvis blodprop i hjernen.		Sundhed	Syddanmark	Danske Regioner
33.	Navigate Pain	Aalborg Universitetshospital, Sygehus Vendsyssel, Algoryhme A/S	Udvikling af en applikation, som gør det muligt for forskere og behandlere at følge patienters smerteprofil. Bidrage til en bedre forståelse af smerter og interventioner.		Sundhed	Nordjylland/ Hovedstaden	http://www.eirbusinesspark.com/research-competences/research-cases/7-content/111-cases-navigate-pain , Danske Regioner
34.	Rehabilitering af funktionsnedsættelser som følge af erhvervet hjerneskade	Brønderslev Neurorehabiliteringscenter, AAU	Udvikle hjælpemidler til rehabilitering af funktionsnedsættelser som følge af erhvervet hjerneskade.	2014: i gang	Sundhed	Nordjylland	Danske Regioner
35.	Badeværelser til alle	Aarhus Kommune, DTU, Erhvervs- og Byggestyrelsen	Design af badeværelse til folk med nedsat funktionsevne. Resulterede i ny viden og input til, hvordan man kan indrette og designe badeværelse.	2010: afsluttet	Sundhed, ældrepleje	Midtjylland	(Damvad, 2010)
36.	Idé til værdi (2012-?)	Odsherred Kommune, Slagelse Kommune, Næstved Kommune, Sygehus Syd, Region Sjællands afdeling for Regional Udvikling, Sundhedsfabrikken ApS, MBH International A/S, Pallas Informatik A/S, ReVac Aps	Formålet er at udvikle et koncept for opsamling, udvikling og implementering af idéer. Idéopsamling gennemført og screenet, og næste skridt er at gennemføre udvalgte idéer.	2013: i gang	Sundhed, ældrepleje	Sjælland	(OPI-Lab, 2013)

Nr.	Case	Partnere	Formål og output	Status ¹	Område	Region ²	Kilde
37.	Modulært Sengebord	Lolle & Nielsen ApS, KR Hospitalsudstyr, Aalborg Sygehus, Herlev Hospital, Bispebjerg Hospital	Projektets formål er at udvikle et modulært sengebord med aftagelige overfladeenheder, som kan maskinvaskes imellem hver patient. Derigennem kan smittevejen via sengebordet brydes mellem hver patient.	2013: opstart (afsluttet i 2015)	Sundhed/sygehuse	Tværgående	Danske Regioner, Tværgående
38.	DiaApp (opstart 2011)	CellPoint Mobile, KMD, TriVision, Teknologisk Institut, Odense Universitetshospital	Formålet med projektet er at udvikle apps til regulering af kost for yngre diabetikere, der potentielt kan give dem bedre velvære, socialt netværk og vægttab.	2013: i gang	Sundhed/sygehuse	Syddanmark	(Partnerskabet UNIK, 2013)
39.	Projekt KOL	DELTA, DLI, GITS, Lungeforeningen, MarselisborgCentret, Medisat, Reformo, Odense Universitetshospital, Sekoia, Syddansk Universitet, University College Syd, VIA University College, Welfare Solutions	Projektets hovedformål er at identificere, udvikle og modne teknologier og nye behandlingsmetoder, som kan gøre KOL-patienter mere selvhjulpne. Har bl.a. resulteret i prototyper på nye produkter, fx KOL-handske.	2013: afsluttet	Sundhed/sygehuse	Syddanmark	(Partnerskabet UNIK, 2013)
40.	Bedre liv med KOL	Alexandra Institut, DELTA, Holstebro Kommune, SDU, Sekoia	Formålet er at øge livskvalitet og reducere lægesøg for KOL-patienter gennem træning. Har resulteret i udviklingen af en elektronisk platform.	2013: i gang	Sundhed/sygehuse	Midtjylland	(Partnerskabet UNIK, 2013)
41.	Teledi@log	Bang & Olufsen Medicom, Frederikshavn Kommune, Hjerteforeningen, Hjørring Kommune, IBM Healthcare, IntraMed, KMD, Kronikerenheden, LO Frederikshavn, LO Hjørring, Oscar Film, Roche, Syddansk Universitet, Sygehus Vendsyssel, Tunstall Healthcare, University College Nordjylland, Universitetet i Agder, WPR Medical, Aalborg Universitet	Formålet med Teledi@log er at udvikle og afprøve nye scenarier og teknologier, som skaber en mere sammenhængende rehabilitering for hjertepatienter. Har bl.a. resulteret i et telerehabiliteringsprogram for hjertepatienter.	2013: i gang	Sundhed/sygehuse	Tværgående	(Partnerskabet UNIK, 2013)
42.	i-Space	Syddansk Universitet, University College, Lillebælt (UCL), Play Alive A/S, Team Online A/S, Udviklingsforum Odense	Idéen er at udvikle mobile trænings- og udviklingsmiljøer, der indsamler og sender digitale data om træningens resultater retur digitalt, fx til socialfaglige it-værktøjer.	2013: i gang	Sundhed/sygehuse	Syddanmark	(Partnerskabet UNIK, 2013)
43.	Fremtidens Træningsplatform	BackApp, Mærsk Mc-Kinney Møller Institut, Syddansk Universitet, Odense Universitetshospital, Professionshøjskolen Metropol, DELTA, Team Online, YOKE interaction design, CareConsult, University College Lillebælt	Fremtidens Træningsplatform udvikler en træningsplatform for alle uafhængigt af lidelse og sygdom. Platformen har fokus på træning gennem motivation. Den består af sensorer og træningsøvelser, dvs. træningsudstyr påsat sensorer til registrering af træning og dermed feedback via pc eller smartphone.	2013: i gang	Sundhed/sygehuse	Syddanmark	(Partnerskabet UNIK, 2013)

Nr.	Case	Partnere	Formål og output	Status ¹	Område	Region ²	Kilde
44.	Moderne sengestuer (opstart 2007)	Randers Regionshospital, Region Midtjylland, private virksomheder ved udbud	Formålet er at optimere arbejdsgange og gøre patienter mere selvhjulpne. Skulle resultere i nye arbejdsgange og udvikling/indkøb af nye sengemoduler.	2009: i gang	Sundhed/sygehuse	Midtjylland	(Erhvervs- og Byggestyrelsen, 2009)
45.	Det interaktive hospital, iHospital (2003-2008)	Regionshospitalet Horsens, Aarhus Universitet og Medical Insight	Tre produkter, der koordinerer skadestuer, operationer og lokaliserer patienter og personale (de første tre år af projektet var forskning). Sat i drift på Horsens Hospital.	2009: afsluttet	Sundhed/sygehuse	Midtjylland	(Erhvervs- og Byggestyrelsen, 2009); (Damvad, 2010)
46.	Digital kommunikation i "ny jordemoderpraksis" (2010)	Designit, Århus Jordemodercenter	Udviklet nyt servicedesign og digital løsning (portal på internettet), ansøgning sendt til ABT-fonden om flere midler.	2010: afsluttet	Sundhed/sygehuse	Midtjylland	(FTF, 2010); (FTF, 2013)
47.	GynZone – virtuel fødestue (opstart 2010)	Århus Universitetshospital Skejby, virksomheden GynZone	Forventning om et produkt (virtuel fødestue).	2010: i gang	Sundhed/sygehuse	Midtjylland	(FTF, 2010)
48.	Det Borger-nære Hospital (2009-2010)	Herlev Hospital, Danske Patienter, eMedlink og CSC	Tre produkter, der er søgt om midler til at implementere ("min behandlingsplan", "det intelligente bookingsystem", "det virtuelle laboratorium").	2010: afsluttet	Sundhed/sygehuse	Hovedstaden	(FTF, 2010)
49.	Patientkuffert (KOL-kufferten)	OUH Svendborg Sygehus og virksomheden Medisat.	Produkt i form af mobil patientkuffert. Løsningen er markedsført.	2009: afsluttet	Sundhed/sygehuse	Syddanmark	(Erhvervs- og Byggestyrelsen, 2009; MandagMorgen, 2013; Welfare Tech, 2013)
50.	Inkubatorstation til fertilitetsbehandling	Herlev Amtssygehus, Ruskinn Technologies, Tectra - Region Hovedstadens teknologioverførselsenhed	Inkubatorstationen er blevet markedsført i UK og i de nordiske lande.	2009: afsluttet	Sundhed/sygehuse	Hovedstaden	(Erhvervs- og Byggestyrelsen, 2009)
51.	amPHI (2001-2004)	Anæsthesisektor Nordjylland (Aalborg Sygehus), Judex A/S og Falck A/S	Elektronisk ambulancejournal, blev købt af Falck efterfølgende.	2009: afsluttet	Sundhed/sygehuse	Nordjylland	(Erhvervs- og Byggestyrelsen, 2009)
52.	Medical services of the future	Region Nordjylland, Erhvervs- og Byggestyrelsen og Workz A/S	Integration af den private akutte medicinske service og offentlig skadestue gennem en one-stop shop. Resulterede i input om brugerpræferencer til brug i et udbud om design af skadestuen.	2010: afsluttet	Sundhed/sygehuse	Nordjylland	(Damvad, 2010)

Nr.	Case	Partnere	Formål og output	Status ¹	Område	Region ²	Kilde
53.	Patientforløb	Regionshospitalet Horsens og Horsens Kommune, Viewcare	Mere enkle patientforløb på tværs af sektorer. Skal resultere i digitale og teknologiske løsninger.	2013: i gang	Sundhed/sygehuse	Midtjylland	(OPI-Lab, 2013)
54.	Intelligente hospitalsbaderum (2011-2013)	Region Syddanmark, Syddansk Sundhedsinnovation, Tandrup Watersolutions ApS, Plum A/S, Nobak ApS, S. B. Møller ApS	Udarbejdelse af juridiske OPI-kontrakter og guidelines samt udvikling af koncept for intelligent hospitalsbaderum.	2013: forventet afsluttet	Sundhed/sygehuse	Syddanmark	(OPI-guide, 2013; OPI-Lab, 2013), http://www.livinglabdenmark.com/projekter/det-intelligente-hospitalsbaderum/
55.	Living Lab	Frederikshavn Kommune, Aalborg Universitet, University College Nordjylland, private virksomheder	Projektet tager udgangspunkt i etableringen af et botilbud (Living Lab) til meget svært senhjerneskadede borgere. Derudover skal der udvikles en model for tidlig inddragelse af private virksomheder i OPI.		Sundhed/sygehuse	Nordjylland	(OPI-Lab, 2013), http://www.kl.dk/Sundhed/Frederikshavns-Kommune--etablering-af-et-Senhjerneskadecenter-som-Living-Lab-id91398/
56.	Patienternes hus	Rigshospitalet, Herlev og Nordsjællands Hospitaler, Tachista, Mitii, Pallas Informatik, NCC, Zenzo group, OPI-Lab, Alectia og Sonovision	Udvikling af 3 servicekoncepter ud fra brugerne præmisser og behov.	2012: afsluttet	Sundhed/sygehuse	Hovedstaden	(OPI-guide, 2013; OPI-Lab, 2013), http://www.regionh.dk/menu/Forskning/Innovation/Projekter/Patienternes_Hus/
57.	Genoptræningsmåtter	Syddansk Vækstforum, Entertainment Robotics	Udvikling af elektroniske måtter til at motivere til genoptræning. Afprøvet på Odense Universitetshospital i Svendborg.	2012: afsluttet	Sundhed/sygehuse	Syddanmark	(FTF, 2013)
58.	Kulinarisk madprojekt på sygehuse i Region Sjælland	Region Sjælland, VIFFOS, DTU, GEMBA og en række private partnere	Formålet var at udvikle nye prototyper for forbedret hospitalsmad, som er mere næringsrige og tilfredsstillende brugerne. Har resulteret i udvikling af nye madprodukter, prototyper som er blevet testet og efterfølgende solgt.	2011: afsluttet	Sundhed/sygehuse	Sjælland	(Weihe et al., 2011)
59.	Pallas Informatik (2013)	Pallas Informatik samt studerende fra Metropol og DTU	Softwarevirksomheden Pallas Informatik ønskede input og sparring til at udvikle en digital planlægningstavle, som skaber overblik, sparer plejepersonalets tid og styrker samarbejdet på en hospitalsafdeling eller i den kommunale hjemmepleje. Med betatesten fik virksomheden gennemført en evaluering af prototypen af et tværfagligt team af studerende. Planlægningstavlen er herefter blevet klar til afprøvning.	2013: afsluttet	Sundhed/sygehuse	Hovedstaden	(OPALL, 2013)

Nr.	Case	Partnere	Formål og output	Status ¹	Område	Region ²	Kilde
60.	Bloddonerer bestiller selv tid	Region Hovedstaden, Koncern IT i samarbejde med Rigshospitalets blodbank, Danske Regioner, Sundhedsstyrelsen, Lægemiddelstyrelsen, e-sundhedsobservatoriet samt to valgte private leverandører	Projektet ville afprøve en løsning, hvor bloddonoren selv sørger for tidsbestilling via et online kalender/tidsbestillingsmodul, som er integreret med den eksisterende blodbanks it-system, så der altid er opdaterede tilbud om tappetider. Har resulteret i elektronisk selvbetjeningsystem.	2013: afsluttet	Sundhed/sygehuse	Hovedstaden	(Fonden for Velfærdsteknologi, 2013)
61.	Chipkort til læger og sygeplejersker (2009-2010)	Bispebjerg Hospital, Frederiksberg Hospital, Region Hovedstadens Koncern IT, Atea, Sun Microsystems, Business Mann, CSC, Investas, Net Design, SecureIT, Synmetric	Formålet har været at reducere den tid, som sygehuspersonalet bruger på at hente information. Har resulteret i en elektronisk løsning i form af en chip.	2010: afsluttet	Sundhed/sygehuse	Hovedstaden	Fonden for Velfærdsteknologi, 2013)
62.	Genbrug af patientdata (2009-2011)	Region Hovedstaden, NIP, SAS Institute	Formålet har været at reducere den tid, der bruges på kvalitetsmåling. Har resulteret i en metode (GAPS), hvor man genbruger data.	2011: afsluttet	Sundhed/sygehuse	Hovedstaden	Fonden for Velfærdsteknologi, 2013)
63.	Shared Care Platform (en del af partnerskabet UNIK)	Region Syddanmark, IBM, KMD, Logica, http://www.regionsyddanmark.dk/ , DAK-E, University College Lillebaelt	Projektet har til formål at etablere forudsætningerne for at udvikle en Shared Care-platform for behandlingen af kronisk syge. Har bl.a. resulteret i udviklingen af en it-løsning.		Sundhed/sygehuse	Syddanmark	(Partnerskabet UNIK, 2013)
64.	Sammenhængende patientoplevelse på Rigshospitalet	Mind-Lab, Hjertemedicinsk Afdeling på Rigshospitalet, (private aktører?)	Formålet var at optimere patientoplevelsen på Rigshospitalet. Resulterede i udviklingen af koncepter, som bl.a. kan forbedre arbejdsgangene for personalet.	Afsluttet	Sundhed/sygehuse	Hovedstaden	(Mind-Lab, 2013)
65.	Bedre stuegang for KOL-patienter	Odense Universitetshospital, Svendborg Sygehus, Gits, Medisat, DELTA	Ved hjælp af plastre med elektroniske sensorer kan det sundhedsfaglige personale på afstand monitorere patienternes tilstand og indhente vigtige data, som ellers hidtil kun har kunnet registres, når patienten fysisk var i kontakt med speciallægen.	2011: afsluttet	Sundhed/sygehuse	Syddanmark	(Velfærdsteknologi.nu, 2011)
66.	Brugerdreven innovation – et sammenhængende patientforløb	Syddansk Universitet, Dansk Sundhedsinstitut, Huset, Mandag Morgen, Odense Kommune, Kræftens Bekæmpelse, Diabetesforeningen, Hjerteforeningen, NeoProcess	Øge patienternes oplevelse af og tilfredshed med sammenhæng i patientforløbene ved at styrke patienternes rolle som aktiv dialogpart.	2011: i gang	Sundhed/sygehuse	Syddanmark	(Velfærdsteknologi.nu, 2011)
67.	MagicBed	MagicDrive ApS, Odense Universitetshospital, Robocluster	Projektet MagicBed - elektrisk fremdriftssystem til hospitalsenge har til formål at teste og tilpasse en prøveserie på 10 hospitalsenge med MagicDrive Technology beregnet til bariatriske (svært overvægtige) patienter.	2011: i gang	Sundhed/sygehuse	Syddanmark	(Velfærdsteknologi.nu, 2011)

Nr.	Case	Partnere	Formål og output	Status ¹	Område	Region ²	Kilde
68.	Telemedicinsk sårsvurdering i Sønderjylland (sår-i-syd)	Sygehus Sønderjylland, Tønder, Haderslev, Aabenraa og Sønderborg Kommuner og Dansk Telemedicin A/S	Udvikling af telemedicinsk sårsvurdering, der muliggør, at hjemmesygeplejersker kan kommunikere med medicinske eksperter. Det vil øge kvaliteten af behandlingen og forebygge smertefulde indlæggelser og amputationer for borgeren.	2008: afsluttet	Sundhed/sygehuse	Midtjylland	http://www.regionsyddanmark.dk/wm284373
69.	Sund Vækst	Robocluster, Teknologisk Institut, OUH, Hedal Kruse, Brohus A/S, Kurt Hansen, MedCom, Svendborg Kommune, Entertainment Robotic, Sygehus Sønderjylland, University College Syd, Gits, Faaborg-Midtfyn Kommune	Udvikling og afprøvning af velfærdsteknologier. Projektet indeholder en række delprojekter: <u>Medic Robotic</u> - skabe basis for brugerdriven innovation i forhold til robotteknologi i sundhedssektoren, <u>Human Care Lifter</u> - gøre patienten i stand til at flytte sig fra seng til stol ved hjælp af en robot, <u>Genoptræningsmåtten</u> - Anvende it og robotteknologi til en ny genoptræningsmåtte for apopleksipatienter, <u>Telemedicinsk sårbehandling</u> - at uddanne sårsygeplejersker til at anvende it-redskaber samt at anvende telemedicin inden for 4 kommuner til patienter med diabetes sår, <u>It-understøttet hjemmebehandling af KOL-patienter</u>	2011: i gang	Sundhed/sygehuse	Syddanmark	(Velfærdsteknologi.nu, 2011)
70.	Telehjertesvigt	Odense Universitetshospital, Svendborg Sygehus, Gits, Medisat m.fl.	Udvikle nye it-baserede metoder til behandling i eget hjem	2011: afsluttet	Sundhed/sygehuse	Syddanmark	(Velfærdsteknologi.nu, 2011), http://erhvervsstyrelsen.dk/eustrukturfon-de.dk/forside/0/18/14923/[[]][230]gen[sp][[]]alle[[]]alle[[]]alle[[]]
71.	Kan robotarme arbejde side om side med sundhedsprofessionelle på biokemiske afdelinger?	Dansk Robot Teknik, Universal Robots, Gentofte Hospital	Projektet sigter mod at undersøge, om moderne robotarme, der bør kunne arbejde side om side med laboratoriepersonale, kan bidrage til automatiseringen af prøvebehandlingen på et hospitalslaboratorium.	2013: i gang	Sundhed/sygehuse	Hovedstaden	(Videncenter for Innovation og Forskning (Region Hovedstaden), 2013), Danske Regioner
72.	PIT – Planlægnings- og Informations-Tavle	Pallas Informatik, Bornholms Hospital	Projektet sigter mod at udvikle et system, som kan skabe overblik over opgaver vedr. en klinisk afdeling, personalet og den enkelte patient samt synliggøre afdelingens arbejdsflow over for sundhedspersonalet. Systemet faciliterer, at eksisterende processer og arbejdsgange på landets hospitalsafdelinger glider lettere til gavn for hospitalet, personalet og patienterne.	2013: i gang	Sundhed/sygehuse	Hovedstaden	(Videncenter for Innovation og Forskning (Region Hovedstaden), 2013)

Nr.	Case	Partnere	Formål og output	Status ¹	Område	Region ²	Kilde
73.	Automatisk monitorering af kvaliteten af kikkertundersøgelser	Rigshospitalet og Simonsen & Weel A/S	Projektets formål er at undersøge muligheden for udvikling af et system til automatisk, løbende monitorering og registrering af progressionen ved kikkertundersøgelser af tyktarmen (endoskopi).	2013: i gang	Sundhed/ sygehuse	Hovedstaden	(Videncenter for Innovation og Forskning (Region Hovedstaden), 2013)
74.	Elektronisk interaktiv platform for ekspertvurdering af integrerede vækstdata på børn	Rigshospitalet, Visiana Aps og PC Pal	Hensigten med projektet er at opnå en bedre og mere økonomisk diagnosticeringsproces samt fremme dialogen mellem patienter, primærsektoren og specialister i børns vækst og udvikling. Projektet retter sig mod at integrere såvel tekniske som kliniske behov, krav og workflow og patient-/pårørendebehov samt udvikle en elektronisk interaktiv platform for bedre integrering af komplekse digitale vækstdata, væksthormonværdier og røntgen af vækstzoner.	2013: i gang	Sundhed/ sygehuse	Hovedstaden	(Videncenter for Innovation og Forskning (Region Hovedstaden), 2013)
75.	Fremtidens Operationsstue	Welfare Tech Region, INVIA og G10 Center for brugerfokuseret innovation	En proces, der skal frembringe rentable og kvalitetsforbedrende produkter og løsninger. Udviklingen foregår i offentlig-privat samarbejde, hvor brugere og sundhedsfagligt personale mødes med udviklere og producenter.	2011: afsluttet	Sundhed/ sygehuse		(Welfare Tech, 2013)
76.	GameLab4 Health	Odense Universitetshospital, otte virksomheder	Målet er at udvikle applikationer til den kliniske praksis ved at bruge spilteknologier, spilkoncepter, app's, tablets, konsoller og andre værktøjer på nye måder, som kan motivere og involvere patienter i egen bedring.	2013: i gang	Sundhed/ sygehuse		(Welfare Tech, 2013)
77.	Intelligent Hospitalslogistik (IHL)	NNE Pharmaplan, AGV Electronics AB, Alectia, BrainsBusiness - ICT North Denmark, Brüel International A/S, Copenhagen Living Lab, Dalsgaard Media, Grønbech, Hvidovre Hospital, Intelligent Systems, Kjærulff Design, Koncern Byggestyring, Region Hovedstaden, Konsortiet Medic OUH, Logica A/S, Logistics AS, LogiSystems ApS, Nyt Aalborg Universitetshospital, Odense Universitetshospital, Qubiq, RoboCluster, Schoeller-Plast-Enterprise, Syddansk Sundhedsinnovation, Sydvestjysk Sygehus, Sygehus Himmerland, Sygehus Lillebælt, Sygehus Sønderjylland, Sygehus Thy-Mors, Welfare Tech, Xcelgo A/S	Projektet "Intelligent hospitalslogistik" (IHL) har til formål at udvikle en innovativ løsning, der understøtter den samlede logistikopgave på hospitaler gennem en integreret, intelligent og automatiseret infrastruktur til transport og lagring af varer, instrumenter, prøver, udstyr m.m. Hensigten er at reducere den arbejdstid, der direkte er knyttet til logistikopgaven og det totale vareflow på hospitalerne.	2013: i gang	Sundhed/ sygehuse		(Welfare Tech, 2013)

Nr.	Case	Partnere	Formål og output	Status ¹	Område	Region ²	Kilde
78.	Intelligent strømpe til måling af væskeophobning (Edema)	Ohmatex og Aarhus Universitet	Den intelligente strømpe overvåger væskeophobningen i benet og sender data til hospitalet, så lægerne hurtigt kan gribe ind. Strømpen er med til at forebygge akutte og livstruende tilstande for hjertesvigtspatienter og gravide, der har risiko for svangerskabsforgiftning. Strømpen sparer lægebøger, og den er med til at gøre hverdagen mere tryk for patienten.	2012: afsluttet	Sundhed/sygehuse	Midtjylland	(Welfare Tech, 2013)
79.	Madprojektet på Herlev Hospital	Boyesen og Herlev Hospital	Udvikling af bedre hospitalsmad.	Afsluttet	Sundhed/sygehuse	Hovedstaden	http://www.boyesen.dk/SAMARBEJDE-MED-HERLEV-HOSPITAL
80.	Sundheds-Hotspottet (Horsens På Forkant med Sundhed)	Hospitalsenheden Horsens, Horsens Kommune, Next Step Citizen, Falck Hjælpemidler og Copenhagen Living Lab	"Sundheds-Hotspottet" skal skabe fleksibilitet og sammenhængende tilbud i behandlingen af borgerne på tværs af sundhedssektoren, forbedre borgernes muligheder for at mestre egen sygdom og forebygge og fremme en sund livsstil.	2013: i opstart	Sundhed/sygehuse	Midtjylland	(OPI-guide, 2013), (Copenhagen Living Lab, 2013)
81.	Sammenhængende rehabiliteringsforløb for kræftpatienter	Varde Kommune og en række virksomheder	Formålet er at skabe et sammenhængende forløb for kræftpatienter, som lader sig gøre inden for de økonomiske rammer.	2013: i opstart	Sundhed/sygehuse	Syddanmark	(OPI-guide, 2013)
82.	ICURA trainer	YOKE, Gentofte, Rudersdal, Gladsaxe og Lyngby-Taarbæk Kommuner	Udvikling af genoptræningsløsning for patienter derhjemme.	2013: afsluttet	Sundhed/sygehuse	Hovedstaden	http://icura.dk/
83.	ZenXit	Copenhagen Living Lab, Gabriel, Zibo og Regionshospitalet	Tryksårsskader og hygiejneproblematikker repræsenterer store omkostninger i sundhedsvæsenet. Samarbejdet tester effekten på brugerne af et nyt, innovativt madrasmateriale, der i kraft af kernematerialets struktur og bakteriehæmmende egenskaber forventes at kunne reducere risiko for infektioner og desuden forebygge forekomsten af tryksårsskader.	2013: i gang (afsluttes i 2014)	Sundhed/sygehuse		(Copenhagen Living Lab, 2013), Danske Regioner, http://markedsmodningsfond.en.dk/projekt/0/34/501/%7Cmarkedsmodning%7C%7C
84.	Elektroniske tavler	Imatis, Region Sjælland og RUC	Formålet var at udvikle et værktøj, der kan give medarbejdere adgang til opdaterede patientoplysninger. De elektroniske tavler har frigjort tid til patientkontakt og forbedrede arbejds gange.	2013: afsluttet	Sundhed/sygehuse	Sjælland	(MandagMorgen, 2013)

Nr.	Case	Partnere	Formål og output	Status ¹	Område	Region ²	Kilde
85.	Internet psykiatrisk behandling	Telepsykiatrisk Center (Psykiatrien Region Syddanmark), Context Consulting	Projektet har til formål at demonstrere, hvordan psykologstøttet internetbaseret behandling til depression kan etableres i Danmark. Dette indbefatter etablering af et dansk program til depressionsbehandling samt en klinisk afprøvelse.	2013: i gang	Sundhed/sygehuse	Syddanmark	http://www.psykiatrienisyddanmark.dk/wm434520 , Danske Regioner
86.	Healthcare Innovation LAB (tre projekter)	Grontmij A/S, Carl Bro, Care2Wear, B&O Medicom, CBS Innofactor, In-Jet, Pallas Informatik, CSC Scandihhealth, Max Manus, IBM (Acure), Herlev Hospital, Hillerød og Hvidovre Hospital, Koncern IT, Koncern Planlægning og Udvikling, Bispebjerg Hospital, Rigshospitalet, Glostrup Hospital, Bornholms Hospital DTU, IT-Universitet, Dansk Institut for medicinsk simulation, Center for sundhedsinnovation (Region H) og Dansk selskab for patientsikkerhed, Medicoindustrien, Medico Innovation, DI ITEK, Danske Patienter	<u>Fremtidens ambulatorium</u> : At afstemme forskellige behov og perspektiver for patienter og sundhedsfaglige medarbejdere i et innovativt koncept for arbejdsgange og fysisk indretning af et ambulatorium. <u>Mobile prøvesvar</u> : At give klinikere og patienter overblik over status på prøvesvar og dermed øge patientsikkerhed/patienttryghed, kvalitet og effektivitet i klinikeres arbejdsgange samt hospitalsøkonomi. <u>Hjerte nsufficiens telemedicin (HIT)</u> : At anvende telemedicin som værktøj til behandling af patienter med hjertekarlidelse over afstand, så mest mulig behandling (herunder også opfølgning) kan ske lokalt og sætte patienten fri af transportbehov og frigøre behandlingsressourcer centralt.	2012: afsluttet	Sundhed/sygehuse	Hovedstaden	Danske Regioner, (Videncenter for Innovation og Forskning (Region Hovedstaden), 2013)
87.	CT innovationsenhed	Siemens, Herlev Hospital	En high-end CT-scanner er placeret på Herlev Hospital for at sikre fokus, systematik og moment i behovsdreven innovation, herunder at udvikle metoder til at optimere workflow, øge kvaliteten af patienternes oplevelser under CT-scanning og samtidig løfte arbejdsmiljøet for afdelingens medarbejdere. Planen er at udvikle en mobil platform for patientinvolvering og information.	2013: i gang	Sundhed/sygehuse	Hovedstaden	Danske Regioner, (Videncenter for Innovation og Forskning (Region Hovedstaden), 2013)
88.	Håndhygiejne for børn op til 5-års-alderen	Egmont og Region Hovedstaden	Projektet fokuserer på børn fra 2 til 5 år, der har været indlagt på sygehus. Bedre håndhygiejne kan være med til at forhindre, at virus og bakterier bliver spredt.		Sundhed/sygehuse	Hovedstaden	Danske Regioner, (Videncenter for Innovation og Forskning (Region Hovedstaden), 2013)
89.	Døgnrytmebelysning	Chromaviso, Glostrup Hospital og Aarhus Universitetshospital	Belysning, der følger døgnrytmen, kan være til gavn for patienter og personale. Ny viden omkring dagslys, kunstig belysning og belysning, der følger døgnrytmen i et hospitalsmiljø. Installation af lyselementer, kontrolsystemer og paneler.	2013: i gang	Sundhed/sygehuse		Danske Regioner, http://markedsmodningsfond.en.dk/projekt/0/34/663

Nr.	Case	Partnere	Formål og output	Status ¹	Område	Region ²	Kilde
90.	Tag, track & trace: Sikker sporing af sterile instrumenter med RFID	Caretag ApS, Rigshospitalet, Gentofte Hospital, Aarhus Universitetshospital, Aalborg Universitetshospital, Herlev Hospital, Karolinska Universitetssjukhuset og Skånes Universitetssjukhus m.fl.	Mærkning og sporing af instrumenterne vil medføre en automatisk optælling af lageret. Videreudvikling af lim til at sætte RFID-mærkater på instrumenterne, udvikling af et system til at mærke og spore instrumenterne, sikker genanvendelse af instrumenterne, og læsninger der kan anvendes på andres hospitaler i Danmark og i udlandet.	2013: i gang (afsluttes i 2014)	Sundhed/sygehuse	Syddanmark	Danske Regioner, http://markedsmodningsfonden.dk/projekt/0/34/751
91.	Intelligent sporing af varer og medicinske effekter på hospitaler - Healthcare Asset Tracking (HAT)	Herlev Hospital, Idéklinikken ved Aalborg Universitetshospital, Muninspot, Alectia A/S, Region Hovedstadens Apotek, Informi GIS, Insero Business Service	Et logistikprojekt hvor teknologien går ud på, at varerne 'tagges' med små chips, som så kan spores. Der er tale om en løsning, som teknologisk set er fungerende, men som skal behovstilpasses de forskellige brugergrupper og procedurer på og omkring hospitalerne.	2013: i gang	Sundhed/sygehuse	Hovedstaden	Danske Regioner
92.	Robosort - Intelligent sorteringsrobot til blodprøver	Gibotech, Odense Universitetshospital	Projektets mål er at udvikle en intelligent sorteringsrobot, der bygger på koncepter og produkter fra industrielle løsninger.	2013: i gang	Sundhed/sygehuse	Syddanmark	Danske Regioner, http://www.syddansksundhedsinnovati-on.dk/aktuelt/robosort.aspx
93.	Den intelligente forsendelseskasse	Intelligent Systems A/S, LT Automation A/S, Aalborg Sygehus, Balluff ApS, Odense Universitetshospital, Syddansk Universitet, Farusa Emballage A/S	Transportforhold er vigtige, når blodprøver fra lægen skal sendes til sygehusenes biokemiske laboratorier, og den bliver undersøgt inden for 5-6 timer. Ikke alle laboratorier kan overholde dette, hvilket kan medføre længere svartider samt fejlidentificering.	2013: i gang (afsluttes 2014)	Sundhed/sygehuse	Syddanmark	Danske Regioner
94.	Sengetransporter med indbygget sporing	Borringia A/S, Odense Universitetshospital, Bornholms Hospital	Transporten af hospitalssenge mellem afdelinger er en af de opgaver, der giver nedslidning. En ny sengestopper skal afhjælpe dette. Et sporingssystem skal lokalisere sengenes placering, rengøring mv.	2013: afsluttes	Sundhed/sygehuse	Tværgående	Danske Regioner
95.	Patientarmbånd med vitaltegn (2012-2014)	Carecord ApS, Hvidovre Hospital og Forskerparken Symbion	Der anvendes i dag for meget tid på at lokalisere patienter, hvilket giver ventetid for laboranter, læger og fysioterapeuter. I fremtiden skal hospitalerne håndtere og behandle et stigende antal patienter, og det er nødvendigt, at man kan lokalisere dem. Udviklingen af et elektronisk patientarmbånd til hospitalsindlagte patienter med patient-lokalisation og -identifikation, mulighed for personale-til-patient kommunikation og mulighed for integration af trådløs måling af vitaltegn.	2013: i gang	Sundhed/sygehuse	Hovedstaden	Danske Regioner

Nr.	Case	Partnere	Formål og output	Status ¹	Område	Region ²	Kilde
96.	Autoclaverbar Sterilvogn	Alu-Technologies A/S, Aarhus Universitetshospital, Regionshospitalet Viborg, Glostrup Sygehus	I forbindelse med operationer anvendes der mange instrumentpakker, som dernæst skal transporteres og steriliseres igen for videre brug. Dette er en længere proces, der i sidste ende kan udgøre en infektionsrisiko for patienterne. Udviklingen af en transportvogn til kirurgiske instrumenter, der kan steriliseres, med alle nødvendige instrumenter til en operation samt transportere sig selv ved hjælp af en AGV (Automated Guided Vehicle).	2013: i gang	Sundhed/ sygehuse	Tværgående	Danske Regioner
97.	Lifeline	Viewcare A/S, Viborg Sygehus og Næstved Sygehus m.fl.	Præmaturt fødte børn medfører mange indlæggelsesdage og forældre, der ønsker at blive inddraget i observationen. Projektet har til formål at udvikle en personlig patient-device for at sikre overvågning og telemedicinsk kontakt til børneafdelingens callcenter. Dette skal forbedre muligheden for hjemmebehandling.	2013: i gang	Sundhed/ sygehuse	Tværgående	Danske Regioner
98.	Håndfrit bad	Ideal Standard Scandinavia ApS, Odense Universitetshospital, Sygehus Sønderjylland, Regionshospitalet Horsens m.fl.	Projektet skal udvikle et baderum til brug på sygehuse med total håndfri betjening, således at smitterisikoen minimeres.	2013: i gang	Sundhed/ sygehuse	Tværgående	Danske Regioner
99.	Sikker desinfektion af intravenøse katetre	U-Vivo ApS, Aarhus Universitetshospital, Roskilde Sygehus, DTU Fonik	I dag findes der ikke optimale løsninger til at desinficere intravenøse katetre under brug. U-Viro har udviklet en prototype af et effektivt, kemikaliefrit, UVC-baseret, håndholdt apparat, der benytter UV-lys til at desinficere relevante dele af katetret under brug.	2013: i gang	Sundhed/ sygehuse	Tværgående	Danske Regioner
100.	cLEAN Bed	Hvidovre Hospital, Regionshospitalet Randers, K.R. Hospitalsudstyr A/S, ZIBO A/S, LINAK A/S, Sanitized AG, Ken Hygiene Systems	Formålet med projektet er at udvikle et samlet produktkoncept for rengøringsvenlige hospitalssenge, der skal leve op til fremtidens behov for bedre hygiejne og effektiv rengøring på hospitalerne.	2013: i gang	Sundhed/ sygehuse	Tværgående	Danske Regioner
101.	Adora RF - en hybrid løsning til fremtidens røntgenrum	Nordisk Røntgen Teknik A/S og Aarhus Universitetshospital	Formålet er at dokumentere, at Adora RF opfylder krav og ønsker til fremtidige røntgensystemer i sundhedssektoren. Adora RF kombinerer statisk digital radiografi med serieeksponering og gennemlysning i én ergonomisk løsning, der giver mere effektive og fleksible arbejds-gange.	2013: afsluttes	Sundhed/ sygehuse	Midtjylland	Danske Regioner, http://markedsmodningsfond.en.dk/projekt/0/34/404

Nr.	Case	Partnere	Formål og output	Status ¹	Område	Region ²	Kilde
102.	Mitii - individuel og motorisk hjemmetræning af neurologiske patienter	Mitii Development A/S, Herlev, Glostrup og Roskilde hospitaler	Mitii (Move it to improve it) er et virtuelt, internetbaseret træningssystem, oprindeligt udviklet til personer med hjerneskade. Træningen sker online med pc, Kinect sensor og et individuelt træningsprogram, som terapeuten tilpasser løbende på baggrund af datafeedback om borgerens træningsresultater.	2013: i gang (afsluttet 2014)	Sundhed/sygehuse	Hovedstaden	Danske Regioner, http://markedsmodningsfond.en.dk/projekt/0/34/664
103.	Optimeret fertilitetsbehandling	Unisense FertiliTech A/S, KU – Det Naturvidenskabelige Fakultet, AU – Det Jordbrugsvidenskabelige Fakultet, Rigshospitalet – Fertilitetsklinikken	Projektets mål er at udvikle en samlet digital løsning til indsamling af data gennem hele behandlingsforløbet i fertilitetsklinikken.	2009: afsluttet	Sundhed/sygehuse	Tværgående	Danske Regioner, http://hoejteknologifonden.dk/projektgalleri/projektgalleri/optimeret_fertilitetsbehandling_fra_klinisk_maaleinstrument_til_nye_boern/
104.	Fleksibelt ophængningssystem i operationsstuen	VP Electric ApS, John Mast A/S, Odense Universitetshospital	Projektet skal udvikle et fleksibelt ophængningssystem for operationsudstyr. Systemet skal forbedre arbejdsmiljøet og gøre det muligt hurtigt at tilpasse operationsstuen til forskellige typer operationer.	2013: afsluttet	Sundhed/sygehuse	Syddanmark	Danske Regioner, http://markedsmodningsfond.en.dk/projekt/0/34/266
105.	MultiScopeX – et nyt værktøj til diagnosticering og forebyggelse af bestemte typer kræft i maven	BioScopeX ApS, Dencker Værktøj ApS, Fixit, Odense Universitetshospital, Struer Plastteknik ApS, Keld Sloth, Medical Business Advice A/S, Rigshospitalet, Kirurgisk Klinik C	Formålet er at udvikle et værktøj til diagnosticering og forebyggelse af nogle bestemte typer kræft i maven ved hjælp af skopier. Fordelene ved anvendelse af dette værktøj er bl.a. reduktion af tidsforbruget til den pågældende type undersøgelser og behandlinger samt mindre ubehag for patienten.	2013: i gang (afsluttet 2014)	Sundhed/sygehuse	Tværgående	Danske Regioner
106.	Psykiatriseng	Region Hovedstaden og Region Syddanmark. Region Sjælland, Region Midtjylland og Region Nordjylland er tilknyttet projektet. Der har i løbet af projektets tidlige faser været afholdt flere åbne workshops med deltagelse af en række private virksomheder	Udvikling af ny seng til psykiatrien.	2013: i gang	Sundhed/sygehuse	Tværgående	Danske Regioner, http://www.regionh.dk/menu/sundhedOghospitaler/Hospitaller2/Hospitalsbyggerier/Innovativ-on+og+OPI+i+byggerierne/Seng+til+psykiatriske+patienter+OPI-case.htm
107.	Walking Assist Device - en mobilitetsrobot	Honda, Odense Universitetshospital, Syddansk Universitet	Den japanske industrigigant Honda har udviklet en robot, som kan spændes om livet på gangbesværede og understøtte deres gang. Forskere på Syddansk Universitet skal teste, hvor effektiv den er, og om den kan bruges til genoptræning.	2013: i gang	Sundhed/sygehuse	Syddanmark	Danske Regioner, http://www.sdu.dk/nyheder/nyt_fra_sdu/honda-aftale

Nr.	Case	Partnere	Formål og output	Status ¹	Område	Region ²	Kilde
108.	Remote Rehabilitation Support	Ortopædkirurgisk Afdeling, Regionshospitalet i Silkeborg, Caretech Innovation, Datalogisk Institut, Aarhus Universitet, TDC, Capgemini, SAS Institute, Mark Film A/S	I Remote Rehabilitation Support (RRS) projektet udvikles der en ikt-løsning, som løfter præoperativ patientuddannelse og informationsformidling såvel som postoperativ støtte til et nyt niveau. Konceptet er skabt til patienter, der via den teknologiske støtte kan gennemgå accelererede forløb vedrørende udredning og behandling. Teknologisk vil projektet arbejde med strategier for patientinteraktion såsom mulighed for videotelefon, interaktion med EPJ, patientdrevet indhold og forskellige former for sensorteknologier. Der vil blive anvendt informationsformidling, bl.a. i form af filmklip, 3D-animationer, lydfile, billeder og tekst.	2011: afsluttet	Sundhed/sygehuse	Midtjylland	http://www.caretechinnovation.dk/projekter/rrs/
109.	TeleCareLink – en åben it-plattform for telemedicinske løsninger (2013-2015)	KMD A/S, Gladsaxe Kommune, Ballerup Kommune, Cnet Svenska AB, Vallensbæk Kommune, In-Jet ApS, Faxø Kommune	Projektet ønsker at teste en integreret it-plattform (TeleCareLink), hvor måledata fra patienter automatisk kan registreres og deles med sundhedspersonale og borgeren. Platformen skal understøtte anvendelsen af telemedicinske løsninger til monitorering af patienter i eget hjem både inden for sundhedsområdet og det sociale område.	2013: i gang	Sundhed/sygehuse	Hovedstaden	http://markedsmodningsfonden.dk/projekt/0/34/665
110.	ePatch (bedre stuegang i hjemmet)	Odense Universitetshospital og Svendborg Sygehus. Coloplast, DELTA, DTU, Silicide, SMI Aalborg Universitet, SOS international, Systematic, Tunstall	Projektets formål er at reducere antallet af akutte indlæggelser og optimere kvaliteten af overvågning og behandling i eget hjem for patienter med astma og hjertesvigt, som er ressourcekrævende og invaliderende kroniske lidelser. Projektet er et demonstrationsprojekt med udgangspunkt i arbejdskraftreducerende teknologier, der muliggør nye arbejds- og organisationsformer. Projektets ambition er at udbygge de telemedicinske kompetencer på OUH Svendborg Sygehus med trådløse stetoskopiplastre og kontinuerlig måling af hjerterytme i eget hjem.	Afsluttet	Sundhed/sygehuse	Tværgående	Danske Regioner, http://markedsmodningsfonden.dk/projekt/0/34/114 http://www.rn.dk/NR/rdonlyres/DD3C4EAB-8C4C-4E3E-947B-DA906B704187/0/DVR_Velfaerdsteknologi2009_Oversigt_over_regionale_projekter.pdf
111.	Forebyggelse af liggesår ved hjælp af ny screeningsmetode og sensorlagner	Aarhus Universitetshospital, Ohmatex, Vista Medical, XSENSOR Technology Corporation, CAP Partner, Fonden for Velfærdsteknologi	Forskningsprojektet har til formål at forebygge trykskader hos indlagte patienter ved hjælp af en ny screeningsmetode, brug af intelligente lagner og tilknyttede alarmer.	Afsluttet	Sundhed/sygehuse	Midtjylland	http://www.ffvt.dk/da/Resultater-og-overblik/Afsluttede-projekter/Sundhed/~media/Dokumenter%20og%20PDFer/Afsluttede%20projekter/Sensorlagner%20forebygger%20ligges%C3%A5r/Kort_resume_evaluering_sensorlagner_ABT_fond.ashx http://trykskader.dk/

Nr.	Case	Partnere	Formål og output	Status ¹	Område	Region ²	Kilde
112.	Fyldte injektionssprøjter i sundhedsvæsenet i Region Nordjylland	Sygehusapoteket Region Nordjylland, CCURE A/S	Visionen er, at lægemidler i størst muligt omfang leveres "klar-til-brug", fremfor at der skal ske færdigtilberedning på den enkelte hospitalsafdeling. Udviklingsprojektets formål var at udarbejde en medicinsk teknologivurdering på anvendelse af fyldte injektionssprøjter i sundhedsvæsenet i Region Nordjylland.	2009: afsluttet	Sundhed/sygehuse	Nordjylland	http://www.sygehusapoteket.rn.dk/NR/rdonlyres/03B0B42B-7472-4F95-B579-794BD746BDEE/0/Version_1_12112009_MTV_fyldte_injektionsproejter.pdf
113.	Nye logistikløsninger på Bispebjerg Hospital	Bispebjerg Hospital og DSV	Samarbejde om nye logistikløsninger på Bispebjerg Hospital.	2013: i gang	Sundhed/sygehuse	Hovedstaden	http://www.dk.dsv.com/services-og-downloads/Kundecases-Great-stories/bispebjerg-hospital
114.	Sikker identifikation af patientprøver	Hvidovre Hospital, Logica, Ax Lab	Projektet skal medvirke til at automatisere og digitalisere rutineopgaver i forbindelse med registrering af prøver. Hospitalet skal afprøve computerstyret apparatur, der kan printe direkte på de glas og kassetter, hvor patientprøver opbevares. Med den nye løsning registreres prøverne automatisk ved hjælp af pda'er koblet op til et landsdækkende it-system. Systemet skal altså overtage rutineopgaver, hvilket sparer tid for medarbejderne og højner patient-sikkerheden.	Afsluttet	Sundhed/sygehuse	Hovedstaden	http://www.ffvt.dk/Resultater-og-overblik/Afsluttede-projekter/Sundhed/PDA-faar-styr-paa-patientproeven
115.	Indførelse af elektriske hævbare bækkene-/badestole i patientplejen på Bornholms Hospital - et arbejdskraftbesparende tiltag	Bornholms Hospital, Teknologisk Institut, Borringia	Man har i projektet afprøvet et nyt hjælpemiddel - bade-/bækkenstolen, da man har villet opnå en arbejdskraftbesparelse ved at gå fra to til en medarbejder ved forflytning. Derudover vil hjælpemidlet kunne mindske arbejdsskader, og patienterne vil opleve en større selvhjulpenerhed i forbindelse med egen pleje og hygiejne.	Afsluttet	Sundhed/sygehuse	Hovedstaden	http://www.ffvt.dk/Resultater-og-overblik/Afsluttede-projekter/Sundhed/Mobil-bad-og-toiletstol-til-svage-patienter.aspx

Nr.	Case	Partnere	Formål og output	Status ¹	Område	Region ²	Kilde
116.	It-støtte til vagtplanlægning og operationsafvikling	Bispebjerg Hospital, Medtime, Cetrea, Alexandra Institut	Bispebjerg Hospital har gennemført et projekt på hospitalets operationsafdelinger, hvor formålet var, at der skulle bruges færre kliniske timer på vagtplanlægning, koordinering og kommunikation, samtidig med at der kunne opnås en bedre ressourceudnyttelse. Ved at bruge it-systemerne Cetrea Surgical og Medtime til vagtplanlægning og operationsafvikling samt koble dem til hospitalets eksisterende it-systemer vedr. booking og løn, kunne denne nye systemintegration muliggøre, at de relevante medarbejdere reserveres til opgaver, så de ikke bliver allokeret til andre opgaver på samme tid.	Afsluttet	Sundhed/sygehuse	Hovedstaden	http://www.ffvt.dk/Resultater-og-overblik/Afsluttede-projekter/Sundhed/It-giver-bedre-planlaegning-af-vagter-og-operationer
117.	Automatisering af molekylærpatologiske FISH-undersøgelser	Herlev Hospital, Beecher Instruments	Herlev Hospital ville gennemføre undersøgelser af kræftvæv hurtigere og bedre ved at digitalisere og automatisere undersøgelserne, så man hurtigere kunne give patienterne svar. Kvaliteten af undersøgelserne vil samtidig blive højere.	Afsluttet	Sundhed/sygehuse	Hovedstaden	http://www.ffvt.dk/Resultater-og-overblik/Afsluttede-projekter/Sundhed/Digitale-undersoegelser-af-kræftproever-giver-hurtigere-svar
118.	Hurtig adgang og single sign-on til mobile læger og sygeplejersker	Bispebjerg Hospital, Frederiksberg Hospital, Region Hovedstadens Koncern IT, Atea, Sun Microsystems, Business Mann, CSC, Investas, Net Design, SecureIT, Synmetric	Projektet har testet to forskellige tekniske 'single sign-on'-løsninger på henholdsvis Bispebjerg Hospital og Frederiksberg Hospital. Formålet har været at sikre, at klinisk personale kun skal logge ind én gang, hvormed man undgår, at det kliniske personale bruger unødigt megen tid på at logge på og starte forskellige systemer, som medfører tidspilde og tilfælde af omgåelse af patientfortrolighed og systemsikkerhed.	Afsluttet	Sundhed/sygehuse	Hovedstaden	http://www.ffvt.dk/Resultater-og-overblik/Afsluttede-projekter/Sundhed/Chipkort-giver-læger-og-sygeplejersker-hurtig-adgang-til-data
119.	Udvikling af en dynamisk og fleksibel 'tag and trace'-model til energi- og driftsoptimering på Regionshospitalet i Horsens	Regionalhospitalet i Horsens (hovedansvarlig), Vesko, NRGi Rådgivning A/S, Region Midtjylland, Cetrea, Medtech Innovations Center, 2Traco	Udvikling af trådløs kommunikation baseret på 'tag and trace'-løsninger, der skal bidrage til at optimere samspillet mellem energistyring, vedligeholdelse og ressourceanvendelse.	2013: Afsluttet	Sundhed/sygehuse	Midtjylland	http://energiforskning.dk/da/projects/detail?program=All&tek_nolo_gi=All&field_beovillingsaar_value=&start=&slut=&field_status_value=All&keyword=tag&field_company_nid=All&field_partner_nid=All&page=7

Nr.	Case	Partnere	Formål og output	Status ¹	Område	Region ²	Kilde
120.	It-støtte til den Fælles Akut Modtage Enhed	Regionshospitalet Horsens, Region Midtjylland, Medtech Innovation Center, Cetrea A/S	Projektet vil indføre et koordinerings- og kommunikationssystem til akutmodtagelsen gennem interaktive storskærme, mobile enheder som smartphones, tracking af patienter og mulighed for kommunikation med resten af sygehuset. Derudover samles svar på prøver og røntgen ét sted. Løsningen vil give større overblik til klinikere (om patienter på vej ind, hvor de befinder sig, og hvad deres tilstand er) og bedre opgavestyning.	Afsluttet	Sundhed/sygehuse	Midtjylland	http://www.ffvt.dk/Resultater-og-overblik/Afsluttede-projekter/Sundhed/It-giver-bedre-planlaegning-af-vagter-og-operationer
121.	Telepatologi og digital billedopbevaring	Odense Universitetshospital, Sønderborg Sygehus, Svendborg Sygehus, Logica	Projektet har søgt at digitalisere manuelle arkiverings- og forsendelsesprocedurer for vævsprøver. Dette kan betyde, at patienterne kommer hurtigere gennem de indledende undersøgelser inden indlæggelse og behandling. Derudover skal det effektivisere arbejdsgangen, sikre en øget sikkerhed mod forbytning og sikre en hurtigere arbejdsgang ved revurdering af prøver m.m.	Afsluttet	Sundhed/sygehuse	Syddanmark	http://www.ffvt.dk/Resultater-og-overblik/Afsluttede-projekter/Sundhed/Vaevsproever-kan-sendes-digitalt
122.	Fælles Medicinkort 1	Sammenhængende Digital Sundhed Danmark (SDSD) med repræsentanter fra henholdsvis Ministeriet for Sundhed og Forebyggelse, Lægemedicinstyrelsen, Danske Regioner, MedCom, Lægeforeningen og sygehusansatte læger	Det Fælles Medicinkort skal bidrage til forbedring af patientsikkerheden ved at reducere hyppigheden af medicineringsfejl og dermed frigøre ressourcer for medarbejdere i sundhedssektoren. Disse mål skal indfries ved, at alle de centrale aktører i sundhedssektoren til enhver tid – på deres skærm – vil kunne se en korrekt og aktuel oversigt over den medicin, som borgeren modtager. Visionen for det Fælles Medicinkort er, at oplysningerne i medicinkortet afspejler borgernes aktuelle medicinering og deles af alle parter gennem deres egne it-systemer.	2013: i gang	Sundhed/sygehuse	Tværgående	http://www.ffvt.dk/Projekter/Sundhed/Elektronisk-medicinkort-til-alle-borgere-giver-overblik
123.	DEFU STEPP - DEN Fuldautomatiske STERilcentral og Procedure Pakning (2010-2012)	RoboCluster (projektleder), Institut for Entreprenørskab og Relationsledelse, Syddansk Universitet, SPIRE, Sterilcentral – Odense Universitetshospital, Sterilcentral – Sønderborg Sygehus, Sterilcentral – Aarhus Universitetshospital, Sterilcentral – Glostrup Hospital, RoboTool A/S, Gibotech A/S, Intelligent Systems A/S, Trivision A/S, Kjærgaard Automation A/S, Teknologisk Institut, AluCluster, Hilsberg Consult	Projektet arbejder mod at automatisere delprocesser i hospitalernes sterilcentraler. I denne forbindelse arbejdes der mod automatisering, udvikling og produktion af hjælpemidler og designelementer. Projektet består af tre projektspor: 1. "Add ons" til eksisterende sterilcentraler. 2. Nyttænkning af sterilcentraler med udgangspunkt i såvel eksisterende som nye fysiske rammer. 3. Procedurepakning	2012: forventet afsluttet	Sundhed/sygehuse	Tværgående	http://robocluster.dk/nyheder/nyheder-2009/den-fuldautomatiske-sterilcentral-og-procedurepakning.aspx

Nr.	Case	Partnere	Formål og output	Status ¹	Område	Region ²	Kilde
124.	DNU: Danmarks største og mest moderne sterilcentral	Alectia, Aarhus Universitetshospital	Opførelse af Danmarks største og mest moderne sterilcentral på Det Nye Universitetshospital (DNU). Den 2.200 m ² store sterilcentral indeholder bl.a. faciliteter til forbehandling, vask og dekontaminering, sortering og sterilisering af kirurgiske flergangsinstrumenter og anæstesi-udstyr. Endvidere er hospitalets sterillager indeholdt i sterilcentralens lokaler.	2013: i gang	Sundhed/ sygehuse	Midtjylland	http://www.alectia.com/nyheder/dnu-danmarks-stoerste-og-mest-moderne-sterilcentral/
125.	Brugerinddragelse og tværfagligt design af sterilcentral på hospital	Alectia, Glostrup Hospital	Udvikling af en ny højteknologisk sterilcentral til Gentofte Hospital. Sterilcentralen skal samle vask og sterilisering af udstyr fra 24 operationsstuer. Dette projekt skyldes, at hospitalets brugere har haft behov for en mere rationel løsning i form af en central enhed, der står for al vask og transport af udstyr til og fra operationsafdelingerne. I udviklingen af sterilcentralen har der været særligt fokus på patientsikkerhed, logistik, arbejdsmiljø og effektive arbejdsgange.	Afsluttet	Sundhed/ sygehuse	Hovedstaden	http://www.alectia.com/projekter/brugerinddragelse-og-tvaerfagligt-design-af-sterilcentral-paa-ho/
126.	OP Vent	Region Syddanmark, Fournais A/S, Sygehus Sønderjylland, JRV A/S, Odense Universitetshospital Svendborg Sygehus, ELFORSK, Lean Energy Cluster	Projektet sigter mod at udvikle et helt nyt energieffektivt ventilationsprincip til brug på operationsstuer. Projektets forskningsmæssige sigte er at danne fundamentet for konceptet til fremtidens intelligente operationsstue.	2013: i gang	Sundhed/ sygehuse	Syddanmark	http://www.leanenergy.dk/projekter/intelligent-byggeri-og-anlaeg/op-vent/
127.	Energieffektiv køling på Aarhus Universitetshospital	Alectia, Aarhus Universitetshospital	Udvikling af et nyt centralt køleanlæg på Aarhus universitetshospital, der både er mere effektivt og mere miljøvenligt. Det nye anlæg forbedrer stabiliteten af den nødvendige køling af operationsstuer, scannere, serverrum og it-udstyr. Samtidig styrker det driftsafdelingens mulighed for at kontrollere og køre det samlede kølesystem mere effektivt.	Afsluttet	Sundhed/ sygehuse	Midtjylland	http://www.alectia.com/nyheder/energieffektiv-koeling-paa-aarhus-universitetshospital/
128.	Ergonomisk optimal sengehåndtering	TEK Momentum ved Det Tekniske Fakultet ved Syddansk Universitet (projektleder), Odense Universitetshospital, MagicDrive ApS	Projektet skal udvikle en funktionsmodel af en ergonomisk hospitals seng, som vil reducere personalets anvendte kræfter og nedslidning.	Afsluttet	Sundhed/ sygehuse	Syddanmark	http://robocluster.dk/projekter/ergonomisk-optimal-sengehaandtering.aspx
129.	Computer- og dagslysstyret belysning på hospitaler	Volf design, Realdania Fonden, Sophus Fonden, A&E Danielsens Fond, KAB fonden, COWI fonden, Rigshospitalet	Projektet undersøger, hvordan lys opleves på hospitaler af patienter og personale, samt hvordan computer- og dagslysstyret kunstlys kan underbygge trivsel og velvære for både patienter og personale på hospitalet.	2009: afsluttet	Sundhed/ sygehuse	Hovedstaden	http://realdania.dk/nyheder/seneste-nyt/nyheder-uden-projekt-2009/hospitalsbelysning071209 (Volf, 2009)

Nr.	Case	Partnere	Formål og output	Status ¹	Område	Region ²	Kilde
130.	Offentlig LED-renovering	Sygehus Lillebælt, Haderslev Kommune, Servodan	På Sygehus Lillebælt demonstreres et LED-belysningsystem i et operatørlokale uden vinduer. Belysningssystemet vil her simulere dagslysets farvetemperaturer og kontinuerligt varierende lysspektrum, som forventes at have stor betydning for bygningers visuelle komfort og brugernes opretholdelse af døgnrytme ved længerevarende indendørs ophold.	2013: i gang	Sundhed/sygehuse	Syddanmark	http://www.leanenergy.dk/projekter/intelligent-byggeri-og-anlaeg/offentlig-led-renovering/
131.	Udvikling af Selvkørende Personløfter til Ekstremt Overvægtige Patienter	Borringia A/S, Ropox A/S, Odense Universitetshospital, Afdelingen For Sikkerhed og Arbejdsmiljø	I projektet førte den brugerdrevne innovationsproces til et helt unikt produkt, XXL-Lift – en selvkørende personløfter, som kan håndtere bariatriske patienter uden nogen belastning af plejeren, som er selvkørende, kører sidelæns og drejer på stedet. En lift, der har et aktivt positioneringssystem, der gør det muligt at placere patienten korrekt både i en seng og i en stol.	Afsluttet	Sundhed/sygehuse	Syddanmark	http://erhvervsstyrelsen.dk/file/32519/file http://www.borringia.com/da/produkt/AC001 http://markedsmodningsfonden.dk/projekt/0/34/220
132.	Fælles Servicecenter	Hospitalsenheden Horsens, Falck Healthcare, Systematic, TDC, Alexandra, MTIC	Støttesystem til telemedicin, positive business-cases for telemedicinske forløb. Sundhedsfaglige skal kun løfte sundhedsfaglige opgaver i telemedicin og overlade logistik, uddannelse, teknologisupport, certificering etc. til et fælles tværsektorielt center.		Sundhed/sygehuse	Midtjylland	Danske Regioner
133.	Sikker Patientinformation	Hospitalsenheden Horsens, VIA Horsens, IT Minds, MTIC	Patientinformation tilpasses den enkelte patient via en softwareløsning. Patientinformationen er bedre tilpasset patientens behov, og overflødig information fjernes.		Sundhed/sygehuse	Midtjylland	Danske Regioner
134.	Klinisk logistik	Hospitalsenheden Horsens, Cetrea/Systematc	Tællerkomponent, der kan understøtte flowkoordinatorenes overblik over hospitalet. Færre indlæggelsesdage og hurtigere patientforløb.		Sundhed/sygehuse	Midtjylland	Danske Regioner
135.	Digitalisering af papirblanketter	Hospitalsenheden Horsens, ITXpress, MTIC	Proof-of-concept. Lave papirblanketter om til digitale skemaer, som er lettere at anvende, finde og overføre til andre systemer. Det betyder mindre dobbeltregistrering, hurtigere registrering og færre forsvundne data.		Sundhed/sygehuse	Midtjylland	Danske Regioner
136.	Clinical Dashboard	Hospitalsenheden Horsens, Daintel, MTIC	Teste og videreudvikle clinical dashboard på intensiv afdeling på patientsikkerhedsdata. Formålet er at opnå bedre overblik, øget kvalitet og patientsikkerhed.		Sundhed/sygehuse	Midtjylland	Danske Regioner

Nr.	Case	Partnere	Formål og output	Status ¹	Område	Region ²	Kilde
137.	Ernæringsløsning	Hospitalsenheden Horsens, Triform, Systematic, MTIC	Softwareløsning, der sikrer og højner ernæringsindsatsen over for indlagte patienter, samt giver patienterne mulighed for bedre at bidrage til selv at optimere ernæringen. Det vil give hurtigere patientforløb og højere kvalitet i behandlingen samt højere patienttilfredshed.		Sundhed/sygehuse	Midtjylland	Danske Regioner
138.	Robot til genoptræning	Hospitalsenheden Horsens, Robotrainer, MTIC	Teste og videreudvikle robot til genoptræning af patienter i terapien. Det skal give bedre og hurtigere genoptræning.		Sundhed/sygehuse	Midtjylland	Danske Regioner
139.	Klinisk logistik på tværs af hospitaler	Hospitalsenheden Horsens, Cetrea/Systematic	En løsning, som giver mulighed for at anvende ressourcer på tværs af hospitaler i forbindelse med apopleksi-patienter. Projektet bygger oven på EPJ og Klinisk logistik på de enkelte hospitaler. Formålet er at opnå bedre overblik og koordination samt bedre anvendelse af knappe ressourcer.		Sundhed/sygehuse	Midtjylland	Danske Regioner
140.	Digital patientindkaldelse	Aarhus Universitetshospital, Danmarks Medie- og Journalisthøjskole, Redia A/S, MTIC (More.Creative)	Offentlig kommunikation står over for et krav om digitalisering, herunder også hospitalerne. Initiativet ser på, hvordan man kan udvikle patientindkaldelsen til i større grad at udnytte de muligheder, som en digital patientindkaldelse giver, fx ved anvendelse af applikationer. Formålet er at give større grad af tryghed for patienterne, bedre forberedelse og færre aflyste operationer. Mere fleksible løsninger, der fx også kan anvendes af pårørende.	2013: i gang (afsluttes i 2017)	Sundhed/sygehuse	Midtjylland	http://morecreative.dk/partnerskaber-til-patientindkaldelse-fra-papir-til-app/ , Danske Regioner
141.	Sengegavl	Aarhus Universitetshospital, KR. Senge, Balle Innovation, MTIC	Sengegavl der giver mulighed for hurtig adgang til patientens hoved, uden at der samtidig skal afmonteres en masse udstyr. Det skal give en større grad af sikkerhed i transportsituationer, ved at udstyr er bedre monteret.		Sundhed/sygehuse	Midtjylland	Danske Regioner
142.	Formidling og planlægning	Aarhus Universitetshospital, PlanTech/Frost Wolf Studios, DNU, MTIC	Hospitalsbyggeri og udflytning af større personalegrupper giver store kommunikationsudfordringer i forhold til bl.a. implementering af nye arbejds-gange og teknologier. Formålet er bedre formidling af udflytning af klinisk personale og afklaring af forventede arbejds-gange i nye rammer. På længere sigt skal det også etablere et fundament for udvikling af system til hospitalssimulering.		Sundhed/sygehuse	Midtjylland	Danske Regioner

Nr.	Case	Partnere	Formål og output	Status ¹	Område	Region ²	Kilde
143.	Kliniske apps – APPLab	Aarhus Universitetshospital, Trifork, Cetrea, Redia, Mobile People, ITXpress, Design Concern, TheSweetApps, IT Minds, VIA Horsens, INCUBA, Center for E-læring, Ingeniørhøjskolen Aarhus, MTIC	Formålet er at støtte klinikere til at få vurderet og udviklet app-prototyper.		Sundhed/sygehuse	Midtjylland	Danske Regioner
144.	Sengeløfter	Aarhus Universitetshospital, KR. Senge, Balle Innovation, MTIC	Formålet er at udvikle en sengeløfter, der på meget lidt plads kan løfte en hospitalsseng op i god arbejdshøjde. Fleksibel løsning der også kan løfte kørestole og sengeborde.		Sundhed/sygehuse	Midtjylland	Danske Regioner
145.	Digitalt lyddesign	Aarhus Universitetshospital + Regionshospitalet Randers, Hear You Are, Bendt Brandt, Maysound ApS	Målet med projektet er at udvikle et standardiseret "Digitalt lyddesign og støjdæmpnings"-produkt til anvendelse i hospitalskøkkener.		Sundhed/sygehuse	Midtjylland	Danske Regioner
146.	Fremtidens Intelligente Hospitalsseng	Regionshospitalet Randers, Teknologisk Institut, KR Hospitalsudstyr, ZIBO A/S, LINAK A/S & Cetrea	I tæt samarbejde med private aktører udvikles en intelligent og mere brugervenlig hospitalsseng.		Sundhed/sygehuse	Midtjylland	Danske Regioner
147.	Genoptræning	Hospitalsenheden Horsens + Regionshospitalet Randers + Sygehus Himmerland, Visikon, Retrospective, MTIC, Shareplay	Bedre forståelse for og effekt af træning.		Sundhed/sygehuse	Midtjylland	Danske Regioner
148.	Håndklædedispenser	Regionshospitalet Randers, Berendsen	I projektet testes en håndklædedispenser, der skal forbedre arbejdsmiljøet og gøre patienter selvhjulpne.		Sundhed/sygehuse	Midtjylland	Danske Regioner
149.	Intelligente skærme	Regionshospitalet Randers, Netdesign A/S	Ubemandet information. De intelligente skærme skal give højere kvalitet for patienterne, optimeret arbejdsgang og bedre ressourceudnyttelse.		Sundhed/sygehuse	Midtjylland	Danske Regioner
150.	Ny epilepsi-behandling	Aarhus Universitetshospital + Epilepsihospitalet Filadelfia, Balancair ApS	Ny behandlingsmetode med udvikling og afprøvning af en maske, der kan anvendes til behandling af epilepsi.		Sundhed/sygehuse	Midtjylland	Danske Regioner
151.	3D-printet implantat med nanoteknologi	Aarhus Universitetshospital, LevOss Aps, Davinchi Development	Udvikling og godkendelse af en produktionsplatform, der skal gøre det muligt at printe 3D-implantater, som er tilpasset den enkelte krop. Det skal give forbedret gendannelse af kroppens vævstyper.		Sundhed/sygehuse	Midtjylland	Danske Regioner
152.	Partikel-detektor	Aarhus Universitetshospital, MTIC	Bedre diagnostik Udvikling af partikeldetektor til diagnostik.		Sundhed/sygehuse	Midtjylland	Danske Regioner

Nr.	Case	Partnere	Formål og output	Status ¹	Område	Region ²	Kilde
153.	Neuro-rehabilitering	Hammel Neurocenter, Alexandra Institutet, MTIC	Effektivisering og kvalitetsforbedring af neuro-rehabilitering: Udvikling af understøttende teknologi til kognitiv rehabilitering.		Sundhed/sygehuse	Midtjylland	Danske Regioner
154.	Fødsels-teknologi	Regionshospitalet i Viborg, Viewcar	Understøttende teknologi til en mere sikker fødsel.		Sundhed/sygehuse	Midtjylland	Danske Regioner
155.	Lungedræn	Aarhus Universitetshospital, Skejby + Aalborg Universitetshospital + Odense Universitetshospital, Pleu-rate	Udvikling af device til insertion af brysthule-dræn. Det skal give forbedret lungedrænage og reduktion af risiko for re-operation.		Sundhed/sygehuse	Midtjylland	Danske Regioner
156.	Måling af variabilitet af hjerterytme	Aarhus Universitetshospital + Steno Diabetescenter, Medicus Engineering ApS	Forbedret risikostratificering af hjertepatienter med diabetes.		Sundhed/sygehuse	Midtjylland	Danske Regioner
157.	Fødekar	Aarhus Universitetshospital Skejby, MTIC, Dansk Spa Design, Formoplast	Bedre arbejdsstillinger for jordemoder, bedre hygiejne og bedre smertelindring.		Sundhed/sygehuse	Midtjylland	Danske Regioner
158.	Neuro-rehabilitering	Aarhus Universitetshospital + Hammel Neurocenter, tidlig klinik, Chromaviso ApS, Solutors A/S, Soundfocus ApS, Visiosign	Udvikling af forbedret patientmiljø på neuro-intensiv og neuro-rehabiliteringsafdelinger.		Sundhed/sygehuse	Midtjylland	Danske Regioner
159.	Mit forløb	Regionshospitalet Viborg, Hospitalenheden Horsens, Regionshospitalet Randers, Visikon, MTIC m.fl.	Udvikling af et online visuelt infosystem til gravide-fødende-barselsforløb, et "lean"-forløb.		Sundhed/sygehuse	Midtjylland	Danske Regioner
160.	Positiv distraktion	Videnscenter for demens + Onkologisk Afdeling, OUH + Demensplejecentre i Vejle og Herning, Playscapes ApS, Redia A/S, Modulex A/S, MTIC	Afprøvning af positiv distraktion (kunstnerisk billedforløb) til ventesituationer, palliative patienter og demente. Det skal medføre forbedret kontakt til demente, øget personaletilfredshed, optimering af tidsforbrug, reduktion af smerter og understøttelse af palliative patienter.		Sundhed/sygehuse	Midtjylland	Danske Regioner
161.	Tracheostomi	Aarhus Universitetshospital, Abseal	Udvikling af lukkedevise til brug efter tracheostomi-behandling, som skal give forbedret lukning efter tracheostomi.		Sundhed/sygehuse	Midtjylland	Danske Regioner
162.	Opvågning efter operation	Soundfocus ApS	Projektet undersøger, hvordan lydstimuli og billeder påvirker opvågningen efter operationer. Formålet er optimering af opvågning, herunder smerteniveau.		Sundhed/sygehuse	Midtjylland	Danske Regioner

Nr.	Case	Partnere	Formål og output	Status ¹	Område	Region ²	Kilde
163.	Automatisk blodprøve-transport på hospitaler	Aarhus Universitetshospital, Timedico, MTIC m.fl.	Mini-rørpost dedikeret til blodprøver, som skal sikre hurtig og sikker blodprøvetransport.		Sundhed/sygehuse	Midtjylland	Danske Regioner
164.	OPI-platform	Sygehuse i Region Sjælland (både somatiske og psykiatri), CAT, Connect Denmark og private virksomheder, når de konkrete cases er udpeget	OPI - konkrete emner udvælges afhængig af sygehusenes efterspørgsel på nye løsninger, styrket fokus på OPI i sundhedsvæsenet. 12 OPI-cases præsenteret i perioden og 4 konkrete cases gennemført mellem sygehuse og private virksomheder.		Sundhed/sygehuse	Sjælland	www.opi-platform.dk , Danske Regioner
165.	Kognitivt stimulerende miljøer	Glostrup, Halskov & Dalsgaard, Philips Healthcare	Forprojekt, hvor formålet er at udvikle innovative forslag til kognitivt stimulerende elementer for neuro-rehabiliteringen i kommende nybyggeri med fokus på væggeset under helende arkitektur. Nyt moderne fysisk miljø, der stimulerer rehabilitering og behandling for at opnå hurtigere og bedre helbredelse af patienter med hjerne eller rygmærskade.		Sundhed/sygehuse	Hovedstaden	Danske Regioner
166.	Sengebord	Rigshospitalet, Montana	Udvikling af et æstetisk lækkert, funktionelt og hygiejnisk afstigmatiserende sengebord.		Sundhed/sygehuse	Hovedstaden	Danske Regioner
167.	Hospitalsseng	Nyt Hospital Nordsjælland, IDEAbilities	Udvikling af en ny type multifunktionel hospitalsseng. Sengen kan tilbyde en række fordele i forhold til eksisterende senge på markedet, bl.a. multifunktionalitet, hygiejne, pladskrav, transport mv. Sengen skal være konkurrencedygtig på pris og kunne produceres i Danmark.		Sundhed/sygehuse	Hovedstaden	Danske Regioner
168.	Sansefødestue Nordsjælland	Philips A/S, Wavecare Aps, Nordsjællands Hospital	Nye midler der skal sikre de fødende en god fødselsoplevelse. Udvikling af to nye sansefødestuer, der er indrettet med dynamisk farvet lys, beroligende lyd og levende billeder.		Sundhed/sygehuse	Hovedstaden	Danske Regioner
169.	Patient- og personalevenlig hospitalsindretning med reduceret energiforbrug	Herlev Hospital, Philips Healthcare	Projektet skal afprøve ny belysningsteknologi med reduceret energiforbrug og derigennem udvikling af patient- og personalevenligt hospitalsmiljø i MR-centeret.		Sundhed/sygehuse	Hovedstaden	Danske Regioner
170.	Test og validering af ny billedanalyse-software	Philips Healthcare, Herlev Hospital	Projektet understøtter effektivt faglig udvikling og klinisk test af ny billedanalyse-software. Der er fokus på optimering af workflow fra henvisning til beskrevet billeddiagnostik samt automatisering af delprocesser og optimering af kommunikationen.		Sundhed/sygehuse	Hovedstaden	Danske Regioner

Nr.	Case	Partnere	Formål og output	Status ¹	Område	Region ²	Kilde
171.	Udvikling af "Facebook of healthcare"	Qaava Medical, Herlev Hospital	Projektets formål er at optimere kommunikationen mellem sundhedsprofessionelle for at øge kvaliteten af patientforløb gennem sikring af hurtig adgang til relevante kompetencer. Der ved understøttes kliniske beslutninger mere tidstro og fleksibelt, og ressourcudnyttelsen bliver mere effektiv.		Sundhed/sygehuse	Hovedstaden	Danske Regioner
172.	Anvendelse af QR-koder til logning af data	Gentofte Hospital, privat aktør vides ikke	Brug af QR-koder til logning af relevant data, eksempelvis hjertestopvogne, ilt m.fl. QR-koder placeres på det konkrete udstyr og scannes via en smartphone. Disse logninger registreres i SurveyXact, hvor koderne også oprettes.		Sundhed/sygehuse	Hovedstaden	Danske Regioner
173.	Afprøvning af lydfiler til optagelse af vejledningssamtaler	Gentofte Hospital, privat aktør vides ikke	Afprøvning af lydfiler som redskab i forbindelse med sygeplejerskers vejledningssamtaler med forældre om pleje og behandling af børn med atopisk eksem. Vejledningssamtalen optages som en lydfil og bliver efterfølgende sendt til forældrenes e-mail.		Sundhed/sygehuse	Hovedstaden	Danske Regioner
174.	Endotyping Atopic Dermatitis in Childhood	Dansk BørneAstma Center, Gentofte Hospital, Leo Pharma A/S	Formålet er at beskrive de forskellige undertyper af atopisk dermatit gennem afdækningen af de forskellige underliggende molekulære mekanismer, kliniske præsentationer og behandlingsrespons hos patienterne. Studiet vil ligeledes søge at identificere faktorer, som kan forudsige sygdomsophør samt undersøge vigtigheden af en tidlig behandlingsindsats.		Sundhed/sygehuse	Hovedstaden	Danske Regioner
175.	3D-mammografi (tomosyntese)	Herlev Hospital, Santax/Hologic	Projektets formål er klinisk validering og kvalificering af værdiskabelse/forløbsplacering af ny teknologi i udredningen af brystkræft, herunder potentielt brystkræftscreening.	2013: i gang (afsluttes 2014)	Sundhed/sygehuse	Hovedstaden	Danske Regioner
176.	KIH eGastro projektet	Herlev Hospital, IMT, MedCom i samarbejde med Calpro A/S, ConstantCare ApS	Udvikling af en telemedicinsk løsning til kommunikation med og behandling af patienter med kroniske mave-tarm sygdomme. Projektet indgår som ét af 5 kliniske delprojekter i et nationalt projekt om Klinisk Integreret Hjemmemonitorering.	2013: i gang (afsluttes 2014)	Sundhed/sygehuse	Hovedstaden	Danske Regioner

Nr.	Case	Partnere	Formål og output	Status ¹	Område	Region ²	Kilde
177.	Optimized Shared Care (OSCA)	Amager og Hvidovre Hospitaler, Virogates A/S, QuickCare, Københavns Kommune og Brøndby Kommune	Optimering af og forskning i den tværsektorielle sundhedsydelse med fokus på akutte indlæggelser og rehabiliteringsprogrammer til forebyggelse af genindlæggelse. I Optimized Shared Care-porteføljen indgår bl.a. 1) test af evidensbaseret screeningsværktøj til brug for akutmodtagelse og hjemmepleje, 2) implementering af biomarkør til risikovurdering og 3) afprøvning af ernæringsterapi og styrketræning i hverdagen.		Sundhed/sygehuse	Hovedstaden	Danske Regioner
178.	Hjælpe midler til gravide	FORCE technology, Odense Universitetshospital	Målet med projektet er at afklare, hvordan man kan hjælpe gravide kvinder med at huske informationerne fra lægerne, holde styr på egen adfærd og tjekke sig selv løbende. Mulige løsninger kan være udvikling af applikationer, der kan downloades til smartphone med graviditetsinformationer dag for dag og interaktive programmer til smartphone/hjemmeside.		Sundhed/sygehuse	Syddanmark	Danske Regioner
179.	Det digitale sundhedscenter	Falck hjælpe midler, Bext Step Citizen	Visionen er at etablere Det Digitale Sundhedscenter, herunder at udvikle og integrere digitale løsninger i de kommunale sundhedscentres tilbud. Den kommunale patientuddannelse skal ruste borgerne til at håndtere deres sygdom ved at tænde deres computer og via chat, webkameraer, webinarer og andre digitale muligheder være i dialog med personalet, mens de rent faktisk sidder hjemme hos dem selv eller på deres arbejdsplads.		Sundhed/sygehuse	Syddanmark	Danske Regioner
180.	Automatisk biobank – håndtering af blodprøver ved -80°	Robo Tool A/S, Frigortek Cooling Systems, Vejle Sygehus og Odense Universitetshospital	Projektet går ud på at færdigudvikle og teste en robot til håndtering af blod- og vævsprøver, som opbevares ved -80°. Ved brug af robotten kan man reducere energiforbruget.		Sundhed/sygehuse	Syddanmark	Danske Regioner
181.	Safe Track	Warning Systems ApS og Falck Danmark A/S, Kolding samt Københavns Brandvæsen	Test af radiosignal, der udsendes af udrykningskøretøjer til bilister, så eksempelvis ambulancer får plads i trafikken. Det kan medføre kortere responstider for udrykningskøretøjer, bedre trafiksikkerhed for alle og bedre arbejdsmiljø for personalet.		Sundhed/sygehuse	Syddanmark	Danske Regioner

Nr.	Case	Partnere	Formål og output	Status ¹	Område	Region ²	Kilde
182.	Fremme af innovation i sundhedsvæsenet i Region Sjælland og kommercialisering af idéer	Virksomheder, UCSJ, CAPNOVA m.fl., alle somatiske sygehuse samt psykiatri i Region Sjælland	Formålet er at etablere SundhedsInnovationSjælland. Projektet indebærer 20 samarbejder internt i virksomheder/institutioner/organisationer, 20 samarbejder mellem virksomheder/ institutioner/organisationer, 4 virksomheder/ institutioner/organisationer forventes at udvikle/implementere nye produkter og/eller processer, 20 virksomheder/institutioner/organisationer forventes at styrke deres innovationskompetencer.	2014: i gang	Sundhed/sygehuse	Sjælland	Danske Regioner
183.	Hackaton 2013	Medico Innovation, DTU-Risø, alle sygehuse	Projektet skal skabe konkurrence om de bedste sundhedsapplikationer baseret på udfordringer fra sygehusene.	Ikke afsluttet	Sundhed/sygehuse	Sjælland	Danske Regioner
184.	Klinisk kommunikation	Imatis, Nykøbing Falster Sygehus	Videreudvikling af digitalt overblik til at omfatte alle patienter på et helt sygehus. Forbedring af nuværende arbejdsprocesser og flow.	2014: i gang	Sundhed/sygehuse	Sjælland	Danske Regioner
185.	Sporbarhed ved brug af 2. generations aktiv RFID på Sygehus Himmerland	Lyngsoe Systems A/S, Aalborg Universitet, Sygehus Himmerland	Projektet vil gennem analyse og test måle effekten af anvendelse af sporbarhedsteknologier og skabe evidens for effekten af sporbarhed som grundlag for udbredelse af RFID teknologi.	2014: i gang	Sundhed/sygehuse	Nordjylland	Danske Regioner
186.	Transport af kritisk syge patienter	Judex A/S, Warningsystems, Theraid, hospitaler i Region Nordjylland	Formålet er at analysere udfordringer med flytning af kritisk syge patienter og herefter samarbejde med virksomheder for at løse dem. Projektet identificerer udvikling og implementering af løsninger, der eliminerer eller reducerer disse udfordringer.	2014: i gang	Sundhed/sygehuse	Nordjylland	Danske Regioner
187.	Østerskoven		Mulighed for at etablere kompetencecenter med living lab. Øgede kompetencer inden for rehabilitering i regioner og tilknyttede virksomheder.	2014: i gang	Sundhed/sygehuse	Nordjylland	Danske Regioner
188.	mHealthII		Videreudvikle koncepter fra mHealthI til tre konkrete indsatser inden for mobile sundheds-løsninger. Det er strategiske samarbejder, der styrker udviklingen af applikationer inden for sundhedsområdet.	2014: i gang	Sundhed/sygehuse	Nordjylland	Danske Regioner
189.	Altherocek	Randex, Aalborg Sygehus	Formålet er at kunne måle CD36 protein-niveauet i en blodprøve og anvende resultatet til at forudsige åreforkalkning og hjerte-kar-sygdomme. Det gør det muligt at identificere patienter i høj risiko.	2014: i gang	Sundhed/sygehuse	Nordjylland	Danske Regioner

Nr.	Case	Partnere	Formål og output	Status ¹	Område	Region ²	Kilde
190.	Stræksensor-bevægelses-analyse	Foot Science, Aalborg Sygehus	Analyse af kroppens bevægelser med stræksensorer i plastre. Nyt forskningsområde med flere effekter, herunder bl.a. måling af anklenes bevægelse under gang, som bruges til genoptræning.	2014: i gang	Sundhed/ sygehuse	Nordjylland	Danske Regioner
191.	Prædiktiv model til selv-administreret antikoagulerende behandling	NOVI, Aalborg Sygehus	Udvikling af en dynamisk statistisk model, som sammenholder information om INR-værdier og warfarin-indtag. Det skal munde ud i en selv-administreret antikoagulerende behandling.	2014: i gang	Sundhed/ sygehuse	Nordjylland	Danske Regioner
192.	Linie Ablation		Radiofrekvent til behandling af arterieflimren.	2014: i gang	Sundhed/ sygehuse	Nordjylland	Danske Regioner
193.	Akut mobil taske/bord		Udvikling af taske eller bord med nødvendigt udstyr, når patienter flyttes til nye afdelinger eller hospitaler. Det skal bevirke nedsat risiko for kritiske patienter.	2014: i gang	Sundhed/ sygehuse	Nordjylland	Danske Regioner
194.	Viden- og Innovations-partnerskaber	Erhvervsakademiet Lillebælt, UC Lillebælt, UC Syddanmark, Erhvervsakademiet SydVest, Erhvervsakademiet Kolding	Gennem partnerskaber omsættes tværfaglig viden til innovative produkter, velfærdsydelser og kompetencer for virksomhederne inden for velfærdsteknologiområdet. De tilsigtede effekter i VIP-projektet er vækst i eksisterende virksomheder inden for velfærdsteknologi, herunder stigning i eksporten og skabelse af flere arbejdspladser inden for området. Hertil kommer øget tværfaglighed i uddannelserne som kan føre til øget innovation inden for velfærds- og sundhedsområdet.	2014: i gang	Sundhed/ sygehuse m.m.	Syddanmark	Danske Regioner
195.	Welfare Tech Region	Odense Kommune, Syddansk Universitet, Linak, Region Syddanmark, regionens sygehuse. I alt 60 partnere, herunder 27 private virksomheder	Etablering af en velfærdsteknologisk klynge, der skal styrke udbuddet af velfærdsteknologier. 8 produktudviklingsprojekter: <u>Talesyntese</u> , <u>Sterilcentral</u> , <u>I-space</u> , <u>Butlerbot</u> , <u>Diagnosebot</u> , <u>Sensebot</u> , <u>Massagebot</u> , <u>I-Bed</u> + en række tværgående aktiviteter inden for netværksdannelse, projektudvikling, markedsføring og uddannelse. Projekterne er beskrevet enkeltvis i oversigten.	2011: nogle projekter afsluttet	Sundhed/ sygehuse, ældrepleje?	Syddanmark	(Velfærdsteknologi.nu, 2011; Welfare Tech, 2013)
196.	Den intelligente seng/Icare	Sygehus Sønderjylland, LINAK A/S	LINAK A/S har med input fra bl.a. SHS udviklet en platform til hospitals- og plejesenge, der gør, at man kan koble forskellige features til sengen.	2011: afsluttet	Sundhed/ ældrepleje	Syddanmark	(Velfærdsteknologi.nu, 2011), Danske Regioner

Nr.	Case	Partnere	Formål og output	Status ¹	Område	Region ²	Kilde
197.	Test af afprøvning af robotassisteret træning hos Faaborg-Midtfyn Kommune (TAR-FMK)	RoboTrainer ApS, SDU og kommunalt genoptræningscenter i Faaborg-Midtfyn Kommune og Science Ventures Denmark A/S	Test af genoptræningsrobot, der supplerer ergo- og fysioterapeuters arbejde med borgere med behov for genoptræning.		Sundhed/ ældrepleje	Syddanmark	Danske Regioner
198.	Forebyggelse af digital mobning (2010-2011)	Egedal Kommune, CIID, Adept Communication og icph	Resulterede i tre prototyper i form af social medieplatform (Vores vaner), overvågningssoftware, der giver feedback på de unges tone (Chatguard), og trivselsguiden (intranetværktøj).	2011: afsluttet	Undervisning	Hovedstaden	(icph, 2011)
199.	Science, skole, samfund	Ballerup Kommune, 12 folkeskoler i Ballerup, TDC, Future city og icph	Udveksling af virksomheders og folkeskolelæreres ressourcer, resulterede i et virtuelt undervisningsforløb.	2009: afsluttet	Undervisning	Hovedstaden	(icph, 2011)
200.	EDULAB	EDULAB ApS, OPALL, fire skoler i hovedstadsområdet	Formålet med forløbet er at afprøve en ny løsning (baseret på en adaptiv læringsalgoritme) til et internetbaseret læringssted for matematik og for kommunen at afsøge muligheden for at differentiere matematikundervisning i folkeskolen for derigennem at øge inklusion og frigøre ressourcer.	2014: i gang	Undervisning	Hovedstaden	OPALL
201.	Intelligent kegle	Fysioterapeut Morten Graversen, Nordvestjysk Erhvervscenter samt Væksthus Midtjylland	Interaktiv kegle, der fungerer som hjælpetræner og motiverer til bevægelse.	2012: afsluttet	Undervisning	Midtjylland	(FTF, 2013)
202.	Den digitale skole (2009-?)	Viborg, Lemvig, Skive, Holstebro og Ringkjøbing-Skjern Kommuner, lærere, skoleledere, it-virksomheder, VIA University College og studenterrepræsentanter samt erhvervsorganisationer.	Formålet var at bruge den private sektors ekspertise til at udvikle nye digitale løsninger, der kan aflaste folkeskolelæreres administrationsarbejde. Planlagte resultater bl.a. i form af digitale platforme for lærerne. NB: Projektet blev lukket ned.	Afsluttet	Undervisning	Midtjylland	(Weihe, et al., 2011)
203.	Innovation camp Skovgårdsskolen	Innovationshuset Bindslev, Skovgårdsskolen (Gentofte Kommune), virksomheder	Formålet var at træne eleverne i innovation og omsætte tillært viden til anvendelig viden gennem et intensivt forløb på 48 timer i samarbejde med Innovationshuset Bindslev og en række virksomheder.	2011: afsluttet	Undervisning	Hovedstaden	OPALL, http://www.gentofte.dk/Omkommunen/Nyheder/2011/11/InnovationsCamp
204.	VOKAL	Bureau 2000, den norske virksomhed CONEXUS og en lang række skoler og lærere fra blandt andre Rudersdal Kommune	Formålet var at udvikle et elektronisk redskab, der kan lette arbejdet med elevplaner og samtidig give bedre overblik over klassen. Resulterede i det elektroniske redskab VOKAL.	2012: afsluttet	Undervisning	Hovedstaden	(FTF, 2013)

Nr.	Case	Partnere	Formål og output	Status ¹	Område	Region ²	Kilde
205.	Tværgående gymnasiefag styrket gennem elevinddragelse	Stenhus Gymnasium og HF, Mind-Lab, private aktører?	Formålet var at styrke lærersamarbejdet og gøre elevoplevelsen mere meningsfuld. Projektet resulterede i to konkrete koncepter om en ny håndbog for faget og udviklingen af faste oversigter over, hvad eleverne skal igennem.	Afsluttet	Undervisning	Sjælland	(Mind-Lab, 2013)
206.	Sensor Medical	Ballerup Kommune og Sensor Medical	Sensor Medical havde brug for sparring i forhold til deres telemedicinske løsning, der oprindeligt var udviklet til det taiwanesiske marked. Sensor Medical har efterfølgende ændret markedsstrategi og justeret deres produkt ud fra det input, de fik i sparringsforløbet.		Ældre, sundhed	Hovedstaden	(OPALL, 2013)
207.	Den forebyggende T-shirt Icura	Aarhus Kommune og Yoke	Formålet er at forebygge skader. Udvikling af T-shirt med sensorer, der opsamler data om usunde arbejdsstillinger. Kan også bruges til genoptræning. Er blevet testet på arbejdspladser i Aarhus.	2012: afsluttet	Ældrepleje	Midtjylland	(FTF, 2013), (Weihe, et al., 2011), (Partnerskabet UNIK, 2013)
208.	IABIS	Aalborg Kommune, Copenhagen Livinglab, Tunstall, Conlan, MVC-data, KUBEN management, Aalborg Universitet, EGU	IABIS er et udviklingsprojekt, der frem mod begyndelsen af 2013 skal skabe en ikt-baseret løsning, som kan bidrage til en bedre hverdag i plejeboliger for beboere og personale. Med fokus på både fysiske barrierer og motiverende faktorer skal IABIS-løsningen hjælpe og stimulere plejehjemsbeboere (med og uden demens) til at bevæge sig mere omkring i og uden for plejehjemmet. IABIS er støttet af Forsynelsesfonden.	2013: afsluttet	Ældrepleje	Nordjylland	http://www.iabis.dk/ , (Copenhagen Living Lab, 2013)
209.	Modelprogram for plejeboliger	Erhvervs- og Byggestyrelsen, Bascon, DOMUS Arkitekter og OK-fonden.	Et modelprogram er et inspirationskatalog, en opslagsbog, en checkliste og en vidensbase, når bygherrer skal planlægge og programmere nye plejeboliger og renovere eksisterende, som illustrerer og beskriver, hvordan man kan nytænke de fysiske rammer for plejeboligbyggeri ved at tage udgangspunkt i en dybdegående forståelse af samspillet og relationen mellem bruger, service og bygning.	2010: afsluttet	Ældrepleje		(Copenhagen Living Lab, 2013)
210.	Actimo	Actimo, Copenhagen Living Lab	Formålet med projektet var, at kommunikationssværktøjet skulle skabe værdi for den kommunale hjemmepleje ved at øge kvaliteten og sænke ressourceforbruget i forbindelse med intern kommunikation.	Afsluttet	Ældrepleje		(Copenhagen Living Lab, 2013)

Nr.	Case	Partnere	Formål og output	Status ¹	Område	Region ²	Kilde
211.	Velfærdsteknologisk bydel (2008-2009)	Københavns Kommune, icph, Texas og Vitaris	Brug af elektroniske nøgler og robotstøvsuger i den kommunale hjemmepleje. Resulterede i input til forbedring af produkt, kvalitetsløft og nye muligheder for udformning af velfærdsteknologisk hjemmepleje.	2009: afsluttet	Ældrepleje	Hovedstaden	(icph, 2011)
212.	Dosispakket medicin	To farmakonomer med støtte fra udviklingspuljen i Farmakonomforeningen og Danmarks Apotekerforenings overenskomst	Formålet er at optimere håndtering og udlevering af medicin på plejehjem. Intet produkt, men ny viden.	2010: afsluttet	Ældrepleje		(FTF, 2010)
213.	Eldertech (2003-2006)	Alexandra Institut, Aarhus Universitet, IBM og Aarhus Kommune	Hjemmeudstyr til ældre, som kan gøre dem mere selvhjulpne. Resulterede i en pilotløsning, hvor brugerne får direkte adgang til egne data om sundhed, pleje og praktisk hjælp, herunder blodtryksmåler m.m. i hjemmet.	2006: afsluttet	Ældrepleje	Midtjylland	(Erhvervs- og Byggestyrelsen, 2009)
214.	Livret 2.0	Dansk Design Center og Alexandra Institut	Målet med Livret 2.0 har været at udvikle og teste nye løsninger inden for madservice til ældre med brug af designmetoder og hurtige innovationsprocesser. Løsningerne skulle tilgodese borgernes behov, kommunernes udfordringer på madområdet og fremvise et forretningsmæssigt potentiale for virksomhederne. Har resulteret i en løsning i form af en elektronisk bestillingsapplikation, der efterfølgende er blevet indført i tre forskellige kommuner.	2013: afsluttet	Ældrepleje	Hovedstaden	(OPALL, 2013)
215.	Vasketoiletter (2010-2012)	Socialstyrelsen, Roskilde, Ringsted, Holstebro og Aarhus Kommuner, Teknologisk Institut	Formålet med projektet var at reducere hjemmeplejens tidsforbrug og samtidig gøre borgerne mere selvhjulpne, så de besøg, hvor der alene ydes hjælp til toiletbesøg, kan undværes. Resulteret i konkret produkt, vasketoiletet og toiletsædeløfter.	2012: afsluttet	Ældrepleje	Sjælland og Midtjylland	(Fonden for Velfærdsteknologi, 2013)
216.	Robotstøvsugere i plejecentre	Aarhus, Horsens, Høje Taastrup og Norddjurs Kommuner samt Teknologisk Institut	Formålet er at reducere den tid, som personalet på plejehjem bruger på rengøring ved hjælp af robotstøvsuger. Har resulteret i ændret arbejdsproces.	2011: afsluttet	Ældrepleje	Midtjylland	Fonden for Velfærdsteknologi, 2013)
217.	Automatisk besøgsplanlægning	Holstebro, Guldborgsund, Lolland og Fredericia, Avaleo og KMD	Formålet har været at optimere vejtiden mellem besøg. Har resulteret i ændrede arbejds-gange gennem afprøvning af planlægningsmoduler leveret af de private aktører.	2012: afsluttet	Ældrepleje	Midtjylland	Fonden for Velfærdsteknologi, 2013)
218.	Dreaming	Medcom International, Langeland Kommune	Afprøvning af velfærdsteknologi- og services i ældreboligen med henblik på monitorering af kroniske sygdomme.	2011: afsluttet og i drift	Ældrepleje	Syddanmark	(Velfærdsteknologi.nu, 2011)

Nr.	Case	Partnere	Formål og output	Status ¹	Område	Region ²	Kilde
219.	Elektroniske låseenheder	Servicestyrelsen, Tunstall A/S, Aarhus, Kolding, Odense, Høje-Taastrup, Frederiksberg og Københavns Kommuner	Reducere tidsforbrug til nøglehåndtering og opnå højere servicekvalitet for berørte borgere.	2011: afsluttet og i drift	Ældrepleje	Syddanmark	(Velfærdsteknologi.nu, 2011)
220.	Intellicare	Syddansk Universitet, Hjælpemiddel-instituttet, Teknologisk Institut	IntelliCare er et innovationskonsortium, som har til formål at udvikle teknologiske løsninger og skabe en fælles teknologisk platform, der gør det muligt at integrere intelligente hjælpemidler i plejesektoren.		Ældrepleje	Syddanmark	(Velfærdsteknologi.nu, 2011)
221.	Persona	MedCom International, Odense Kommune	Etablering af it-understøttede miljøer for at sikre ældre længst muligt i eget hjem.	2011: afsluttet og i drift	Ældrepleje	Syddanmark	(Velfærdsteknologi.nu, 2011)
222.	Robotsælen Paro	Flere kommuner i Region Syddanmark, Teknologisk Institut	Udvikling af Paro-sælen, som vækker positive følelser, lægger en dæmper på aggressiv adfærd og i nogle tilfælde kan øge hjerneaktiviteten hos demente beboere.		Ældrepleje	Syddanmark	(Velfærdsteknologi.nu, 2011)
223.	Styrkelse af arbejdsmiljøet i ældreplejen gennem intelligent teknologi	Esbjerg Kommune, Teknologisk Institut, KL, Hjælpemiddel-instituttet, Ældresagen m.fl.	Projektets fokus er afprøvning og vurdering af velfærdsteknologi på ikke-teknologivante arbejdspladser i plejecentre.	2009: afsluttet	Ældrepleje	Syddanmark	(Velfærdsteknologi.nu, 2011)
224.	Det gode ældreliv	Københavns Kommune, otte virksomheder, Plejecenteret Sølund	Brugerdreven innovation, udvikling og afprøvning af nye løsninger, der kan fremme beboernes livskvalitet.	2011: afsluttet	Ældrepleje	Hovedstaden	(Københavns Kommune, 2013)
225.	Kommunikationsplatform til plejecentre	LifePartners og Aabenraa Kommune	Formålet er at give beboerne øget selvstændighed, en bedre arbejdsproces for medarbejdere og øget tryghed for pårørende.	2013: i gang	Ældrepleje	Syddanmark	https://www.life-partners.com/Frontpage/
226.	Kommunikationsplatform til plejecentre (2011-2013)	Sekoia, Holstebro Kommune og Fredericia Kommune	Formålet er at udvikle og teste en kommunikationsplatform, som kan skabe en bedre arbejdsproces i plejecentre.	2013: afsluttet	Ældrepleje	Midtjylland	http://www.sekoia.dk/sekoia/
227.	InCare	Struer Kommune og CIM	Pilotprojekt. Formålet er at teste anvendelsen af InCare, en kommunikationsplatform, på plejecentre. CIM InCare hjælper med at koordinere og informere, så dobbeltarbejde, tidskrævende administration og misforståelser undgås.		Ældrepleje	Midtjylland	http://www.cim-gruppen.dk/care-systemer/pilotprojekt-i-struer

Nr.	Case	Partnere	Formål og output	Status ¹	Område	Region ²	Kilde
228.	Mødestedet (fire projekter)	Dansk Fitness, Entertainment Robotics, Falck, Gentofte Kommune, Gladsaxe Kommune, Københavns Kommune m.fl.	Hvordan ny teknologi kan stimulere ældre til fysisk og mental aktivitet: <u>sundhedshus, roboteknologiske træningsfliser, social yoga mats og Nordic walking sticks.</u>	2012: afsluttet	Ældrepleje	Hovedstaden	(Lev Vel, 2012)
229.	Forebyggende selvmonitring (fire projekter)	GN Resound, Oticon, Welfare Solutions, Bispebjerg Hospital, Helsingør Kommune m.fl.	Hvordan ældre i højere grad selv kan inddrages i at holde øje med eget liv og helbred: <u>SELMA</u> (personlig og mobil platform til monitorering i hjemmet), <u>hjemmetræning af rygpatienter</u> , <u>tidlig sporing af hørendsættelse</u> , <u>tidlig sporing af stress.</u>	2012: afsluttet	Ældrepleje	Hovedstaden	(Lev Vel, 2012)
230.	Borgerrettede add ons til fælles medicinkort (tre projekter)	Delta, Alexandra Institut, Bispebjerg Hospital, Gentofte Kommune m.fl.	Anvendelse af det fælles medicinkorts oplysninger til at støtte ældre borgere i deres medicinering: <u>Compliance support</u> (spørgeskema til ny medicin), <u>den intelligente pilleæske</u> , <u>Your Meds</u> (medicin-app til iPad), <u>Intelligent Dosisdispensering.</u>	2012: afsluttet	Ældrepleje	Hovedstaden	(Lev Vel, 2012)
231.	Virtuel demonstration af høreapparater	Dansk Hørecenter, Auditiva, DELTA, Lev Vel	Projektets formål er at udvikle et brugerinteraktivt afprøvningsværktøj af høreapparater, så en kommende bruger får et introducerende kendskab til forskelle i lyd kvalitet mellem produkter.	2013: i gang	Ældrepleje	Tværgående	(Lev Vel, 2013)
232.	Rehabilitering og selvmonitring	CSC Scandihealth, 3Part, Alexandra Institut, Aarhus Universitet, Institut for Datalogi	Det overordnede formål er at bidrage til en bedre forståelse for, hvordan rehabilitering og monitoreringsteknologier og -aktiviteter i hjemmet skal designes. Derudover at validere denne designviden gennem eksperimenter med prototyper i borgernes eget hjem.	2013: i gang	Ældrepleje	Tværgående	(Lev Vel, 2013)
233.	Opstart af ny behandling	Pharmakon og Danmarks Apotekerforening gennem Pharmakons resultatkontrakt, Farmakonomforeningen samt Lev Vel.	Projektets overordnede formål er at opnå forbedret compliance og empowerment for medicinbrugere.	2013: i gang	Ældrepleje	Tværgående	(Lev Vel, 2013)
234.	DoseCan	Jesper K. Thomsen ApS, CB Svendsen A/S, Hillerød Kommune, Væksthus Hovedstadsregionen, Alexandra Institut, Center for Pervasive Healthcare, DELTA	Formålet med projektet er at udvikle en mobil dispenser til dosisdispenseret medicin.	Afsluttet	Ældrepleje	Tværgående	(Lev Vel, 2013)
235.	Den Virtuelle Højskole	Skandha Media ApS, Serious Games Interactive, Gribskov Kommune, VIA University College, ELCAS (Ervin Laszlo's Center for Advanced Studies)	Formålet med projektet er at styrke ældre menneskers mentale og digitale funktionsniveau og bryde den sociale isolation hos denne gruppe.	2013: i gang	Ældrepleje	Tværgående	(Lev Vel, 2013)

Nr.	Case	Partnere	Formål og output	Status ¹	Område	Region ²	Kilde
236.	Udvikling af applikation til hjemmeplejen	Herlev Hospital, Kardiologisk Afdeling, Ballerup og Furesø Kommuner, private aktører vides ikke	Udvikling af applikation omhandlende KOL, DM, hjertesvigt og AKS. Tiltænkt som hjælpemiddel til den kortest uddannede medarbejder i hjemmeplejen.	2013: i gang (afsluttet 2014)	Ældrepleje	Hovedstaden	Danske Regioner
237.	Innovativ it-hjælp til ældre	ComputerFriend ApS og Esbjerg Kommune	Projektets formål er at bidrage til den endelige tilpasning af supportsystemet til målgruppen ældre borgere. Systemet testes i samarbejde med Borgerservice i Esbjerg Kommune, og gennem testen tilvejebringes dokumentation.		Ældrepleje	Syddanmark	Danske Regioner
238.	Introduktion af Urox urinsystem i hjemmepleje og på plejehjem	Urologic ApS, Vejen Kommune, Odense Kommune	Test urinsystem til mænd. Urox er et alternativ til bleer og uridomer. Kommunen vil kunne spare ca. 1.800 kr. i direkte materiale for hver inkontinent borger, som bruger Urox fremfor bleer.		Ældrepleje	Syddanmark	Danske Regioner
239.	Nem Kommunikation	Tele Call ApS og Center for Kommunikation og hjælpemidler	Test af styresystem til smartphones og tablets målrettet demente, der skal bevirke øget effektivitet og brug af færre ressourcer i den offentlige sektor.		Ældrepleje	Syddanmark	Danske Regioner
240.	Sensorteknologi til optimal behandling af venøse bensår	Danish Care Technology A/S, Roskilde Sygehus, Odense Universitetshospital, Bispebjerg Hospital og Holbæk Sygehus m.fl.	Helingstiden for ældre med venøse bensår er ofte lang og plejkrævende. Information går nogle gange tabt i kommunikationen mellem hjemmeplejen og sårambulatorierne. Udviklingen af en sensorteknologi vil medføre bedre kommunikation samt en større selvhjulpethed, da patienter og pårørende ligeledes kan kontrollere kompressionsstykket.	2013: i gang	Ældrepleje, Sundhed/sygehuse	Tværgående	Danske Regioner, (Regioner, 2012)
241.	Ekspertbistand til sårpatienter via mobiltelefon	Sammenhængende digital sundhed i Danmark (SDSD), MedCom, Århus Kommune	Telemedicinsk sår vurdering har til formål at frigøre arbejdskraft på hospitaler og i hjemmeplejen og dertil øge kvaliteten i sårbehandlingen.	2012: i gang	Ældrepleje, Sundhed/sygehuse		Danske Regioner, http://www.ffvt.dk/da/Projekter/Sundhed/Ekspertbistand-til-saarpatienter
242.	Markedsmodning af Care-Plan Mobile	E-Mergency ApS og Faaborg-Midtfyn Kommune	Mobil løsning til let demente i eget hjem. Hjælp til kalender og medicin og andet. I projektet udarbejdes der bl.a. business case. Produktet kan betyde, at pårørende bliver mere trygge og lettere kan hjælpe/holde øje med let dement pårørende.		Ældrepleje/social	Syddanmark	Danske Regioner
243.	MOBI:DO – Mobil støtte til Blinde og Svagsynede	Curaga ApS og Institut for Blinde og Svagsynede, Hellerup	Test af applikation målrettet svagtseende demente.		Ældrepleje/social	Syddanmark	Danske Regioner

Nr.	Case	Partnere	Formål og output	Status ¹	Område	Region ²	Kilde
244.	Telenoid	Lt-Automation og Scanbit, SOSU Nord	Telenoid er en fjernstyret kommunikationsrobot, som har til formål at øge potentialet for tryghed og nærvær sammenlignet med traditionelle kommunikationsmedier som fx telefonen. Den har et livagtigt ansigt med bevægelser og kan fjernstyres via internettet. Projektets formål er at undersøge implementering af robotteknologi i pleje- og sundhedssektoren. Telenoiden understøtter ældres og dementes selvstændighed og kommunikation, hvorved der frigøres tid og skabes øget trivsel.		Ældrepleje/ social	Nordjylland	http://www.rn.dk/RegionalUdvikling/Vaekstforum/Projekter/Projekter_2010-2014.htm#phBodyIndex_TOC_5 , Danske Regioner
245.	InMente	Copenhagen Living Lab, Abilia ApS, Falck Hjælpemidler A/S, Alzheimer Foreningen, Halsnæs Kommune, Nyborg Kommune og Sosu Sjælland	Det er InMente-projektets sigte at udvikle et produkt-service system med udgangspunkt i et nyt hjælpemiddelkoncept, der bl.a. skal understøtte træning af hjernen og gøre det nemmere at leve med demens for både sygdomsramte mennesker – primært over 65 år – og deres pårørende.	2013: i gang (afsluttes i 2014)	Ældrepleje/ sundhed	Hovedstaden	(Copenhagen Living Lab, 2013)
246.	3D sårscanner og Suma Care (Protech)	Welfare Tech, Assens Kommune, Astrid Leisner & Søn, Commed, Electrocom, Etronic, Suma Care, Svendborg Kommune, Sygehus Sønderjylland, Team Online, Teccluster	Protech omfatter to udviklingsprojekter, der hver især har fokus på at udvikle og afprøve nye velfærdsteknologiske produkter og løsninger. Projekterne er særligt udvalgt med henblik på at skabe vækst i form af øget omsætning og flere arbejdspladser i den private sektor: 3D sårscanner og Suma Care.	2013: i gang	Ældrepleje/ sundhed	Syddanmark	(Welfare Tech, 2013), Danske Regioner
247.	Goloo engangsbækkener business-case/MTV	Goloo ApS og Herning og Glostrup Hospitaler	Test af tre engangsprodukter: engangsbækken, pose til bækkenstol og urinkolbe. Det skal muliggøre potentiel afskaffelse af autoklaver og mindske smitterisiko i forhold til traditionelle stål-bækkener.		Ældrepleje/ sundhed	Syddanmark	Danske Regioner
248.	Velfærdsteknologi til ældreplejen (2009-2010)	Gentofte og Gladsaxe Kommune, Lemco og icph	Potentiale ved brug af ny velfærdsteknologi i personlig pleje til ældre. Tre protyper udviklet: cykel til venepumpeaktivering, vaskebørste og servante.	2011: afsluttet	Ældreplejen	Hovedstaden	(icph, 2011)
249.	Medicindosering	MedicPen, KMD HealthCare, DELTA, Pharmakon, Bornholms Regionskommune	Projektet vil identificere muligheder for udformning af et pille-device/en pille-automat til borgerens hjem.	Afsluttet	Ældreplejen	Hovedstaden	(Lev Vel, 2013)

Kilder

Copenhagen Living Lab. (2013). Projekter. Lokaliseret 29. november, 2013, fra <http://copenhagendlivinglab.com/cases-2/>

Damvad. (2010). Health Innovation in the Nordic Countries - Public Private Collaboration. København: Nordic Council of Ministers.

Danske Regioner (2012). Sygehuspartnerskabet. Lokaliseret december, 2013, fra http://www.regioner.dk/~media/Mediebibliotek_2011/REGIONAL%20UDVIKLING/Arrangement/2013/Pr%C3%A6sentationer%20fra%20konference%20med%20DI%20den%2020%20i%202013/Sygehuspartnerskabet%20-%20igangsatte%20projekter.ashx

Erhvervs- og Byggestyrelsen. (2009). Analyse af offentlig-privat samarbejde om innovation. København: Erhvervs- og Byggestyrelsen.

Fonden for Velfærdsteknologi. (2013). Afsluttede projekter. Lokaliseret 12. november, 2013, fra <http://www.ffvt.dk/Resultater-og-overblik/Afsluttede-projekter>

FTF. (2010). Offentlig-privat innovation - en ny vej til vækst og bedre velfærd. København: FTF.

FTF. (2013). OPI. Lokaliseret 11. november, 2013, fra <http://www.ftf.dk/opi/>

icph. (2011). Kommunal nytænkning - en håndbog om hvordan kommuner involverer virksomheder i udvikling af velfærdsydelser. København: Væksthuset Hovedstadsregionen.

Københavns Kommune. (2013). Det gode ældreliv. Lokaliseret december, 2013, fra <http://www.kk.dk/da/om-kommunen/indsatsomraader-og-politikker/omsorg-og-aeldre/det-gode-aeldreiv>

Lev Vel. (2012). Lev Vel. København: Væksthuset.

Lev Vel. (2013). Innovationsprojekter. Lokaliseret november, 2013, fra <http://lvvl.dk/innovationsprojekter>

MandagMorgen. (2013). Innovation, effektiv ledelse og produktivitet i den offentlige sektor - casesamling (rapport for Produktivitetskommissionen). København: MandagMorgen.

Mind-Lab. (2013). Cases. Lokaliseret 13. november, 2013, fra <http://www.mind-lab.dk/cases/tags/kommunikation>

OPALL. (2013). Cases. Lokaliseret 12. november, 2013, fra <http://opall.dk/cases>

OPI-guide. (2013). OPI cases. Lokaliseret 22. november 2013, fra <http://www.opiguide.dk/cases-og-vaerktoejer/cases.aspx>

OPI-Lab. (2013). OPI-Lab. Laboratorium for offentlig-privat innovation og velfærdsteknologi. Lokaliseret 11. november 2013, fra <http://www.opi-lab.dk/wm346224>

Partnerskabet UNIK. (2013). Partnerskabet UNIK. Lokaliseret 13. november, 2013, fra <http://www.partnerskabetunik.dk/>

Velfærdsteknologi.nu. (2011). Projektoversigt. Vejle: Region Syddanmark.

Videncenter for Innovation og Forskning (Region Hovedstaden). (2013). Offentlig-privat innovationssamarbejde. Projekter. Lokaliseret 20. november, 2013, fra <http://www.regionh.dk/menu/Forskning/Innovation/Projekter/>

Volf, Carlo (2009). Computer- og dagslysstyret belysning på hospitaler: Rapport over feltstudier og lysforsøg foretaget på to afdelinger på Rigshospitalet 2005-2009. København: Rigshospitalet.

Weihe, G., Højlund, S., Holljen, E.T.B., Petersen, O.H., Vrangbæk, K., & Ladenburg, J. (2011). Strategic use of public-private cooperation in the Nordic region (TemaNord 2011:510). Copenhagen: Nordic Council of Ministers.

Welfare Tech. (2013). Cases. Lokaliseret 20. november, 2013, fra <http://www.welfaretech.dk/cases/>

**Det Nationale Institut
for Kommuner og Regioners
Analyse og Forskning**

Købmagergade 22
1150 København K
E-mail: kora@kora.dk
Telefon: 444 555 00

Til kommunalbestyrelsen

Opstilling af kandidater til KommuneKredits bestyrelse

24. marts 2014

I henhold til KommuneKredits vedtægter afholdes der i foråret 2014 valg til bestyrelsen for perioden 1. juni 2014 til 31. maj 2018.

Ref. nr.: D-1210

Kontakt:
Johnny Munk

Opstilling af kandidater og valghandlingen foregår som tidligere, men der er sket en række ændringer af vedtægterne:

- Valgperioderne er synkroniseret med de kommunale valgperioder, således at bestyrelsens valgperiode nu også er 4-årig.

Valgperioden er dog forskudt med 5 måneder (fra 1. juni 2014 til 31. maj 2018), da det først skal konstateres, hvem der er indvalgt i kommunalbestyrelserne, før end der kan opstilles kandidater og vælges medlemmer til KommuneKredits bestyrelse.

- Hele bestyrelsen er på valg hvert 4. år i modsætning til tidligere, hvor valgperioden var 6-årig, og halvdelen af bestyrelsen var på valg hvert 3. år.
- Antallet af bestyrelsesmedlemmer er nedsat til 9 medlemmer mod tidligere 10.
 - 6 bestyrelsesmedlemmer (tidligere 8) vælges af de kommunale medlemmer af KommuneKredit,
 - 2 bestyrelsesmedlemmer (uændret) vælges af de regionale medlemmer af KommuneKredit, og
 - 1 medlem vælges af bestyrelsen (nyt). Dette medlem skal være uafhængigt af foreningen og have kvalifikationer inden for regnskabsvæsen eller revision (krav i henhold til revisorloven).

For valgperioden 1. juni 2014 til 31. maj 2018 blev der på gruppemøderne i forbindelse med KL's delegertmøde den 20.-21. marts 2014 opstillet følgende kandidater til de 6 kommunale bestyrelsesposter med personlige suppleanter:

Socialdemokraterne (A)

- Borgmester Erik Nielsen, Rødovre Kommune
Suppleant: Borgmester Thomas Lykke Pedersen, Fredensborg Kommune
- Borgmester Henrik Zimino, Tårnby Kommune
Suppleant: Borgmester Ib Terp, Brøndby Kommune
- 1. vice borgmester Erik Christensen, Nyborg Kommune
Suppleant: Borgmester Anker Boye, Odense Kommune

Venstre (V)

- Borgmester Lars Krarup, Herning Kommune
Suppleant: Borgmester Iver Enevoldsen, Ringkøbing-Skjern Kommune
- Borgmester Mikael Klitgaard, Brønderslev Kommune
Suppleant: Borgmester Mogens Gade, Jammerbugt Kommune

De konservative (C)

- Borgmester Hans Toft, Gentofte Kommune
Suppleant: Borgmester Michael Ziegler, Høje-Taastrup Kommune

Såfremt kommunalbestyrelsen ønsker andre kandidater bragt i forslag bedes navn på den/disse meddelt KommuneKredit senest den 30. april 2014.

Hvis der efter denne frist alene er opstillet én kandidat til hver ledig bestyrelses- og suppleantpost, kan valget ske som fredsvalg uden afstemning, hvis bestyrelsens formand bestemmer dette.

Ifølge vedtægternes § 15 skal bestyrelsesmedlemmer og suppleanter ved indtræden i bestyrelsen være medlem af en kommunalbestyrelse, der er medlem af KommuneKredit. Samtlige kommuner er medlem af KommuneKredit.

KommuneKredits vedtægter kan ses på hjemmesiden
www.kommunekredit.dk/Om-KommuneKredit/Vedtægter.aspx

Med venlig hilsen

Søren Høgenhaven

Johnny Munk

Bilag

Afgående bestyrelse

Fhv. borgmester Henning G. Jensen, Aalborg Kommune, formand

Fhv. borgmester Erik Fabrin, Rudersdal Kommune, næstformand

Fhv. borgmester Kaj Petersen, Guldborgsund Kommune

Borgmester Hans Toft, Gentofte Kommune

Borgmester Henrik Zimino, Tårnby Kommune

Borgmester Anker Boye, Odense Kommune

Borgmester Lars Krarup,

Byrådsmedlem Mariann Nørgaard, Aalborg Kommune

Fhv. regionsrådsformand Vibeke Storm Rasmussen, Region Hovedstaden

Regionsrådsmedlem Aleksander Aagaard, Region Midtjylland

Til kommunalbestyrelsen i samtlige kommuner

Afdeling for Folkeskole og
Internationale opgaver

Frederiksholms Kanal 26
1220 København K
Tlf. 3392 5000
Fax 3392 5302
E-mail uvm@uvm.dk
www.uvm.dk
CVR nr. 20-45-30-44

26. marts 2014

Sags nr.:

014.39S.391

Udmelding af rammeforsøg med talentklasser for musik og internationale udskolingslinjer

Undervisningsministeriet melder hermed ud, at der i 2014 på baggrund af ansøgninger fra kommunalbestyrelser vil kunne godkendes forsøg med

- At oprette særlige talentklasser i musik baseret på optagelsesprøve/optagelseskrav.
- Undervisning på engelsk i udskolingen/internationale udskolingslinjer.

For en beskrivelse af formål og principper for de to rammeforsøg henvises til bilag 1.

Forsøg med Fælles Mål vil blive meldt særskilt ud.

Undervisningsministeriet skal have ansøgninger i hænde **senest den 7. maj 2014**. Der skal anvendes vedlagte ansøgningsskema (bilag 2).

I forhold til eventuelle eksisterende forsøg, der udløber med udgangen af indeværende skoleår 2013/2014, og som ikke bliver lovlige som følge af reformen, henvises til brev af 18. marts 2014 ("Information om håndtering af visse igangværende forsøg på folkeskoleområdet som følge af folkeskolereformen").

Kommunerne har ansvaret for at evaluere de enkelte forsøg, når de afsluttes. Undervisningsministeriet vil fastsætte krav til evaluering af rammeforsøgene i dialog med de kommuner, der ansøger om at deltage i rammeforsøgene samt relevante forskningsmiljøer. Undervisningsministeriet forventer, at dette krav blandt andet vil indebære udfyldelse af en

række spørgeskemaer, der udarbejdes som led i det evaluerings- og følge-forskningsprogram for folkeskolereformen, der er under forberedelse.

Undervisningsministeriet vil lægge vægt på de metodiske krav til evalueringen af de to rammeforsøg, så der opnås så sikker viden som muligt og foreligger et solidt beslutningsgrundlag, når der ved forsøgets udløb skal tages stilling til, om erfaringer og resultater fra forsøgene skal udmontes i eksempelvis regelændringer, ophør eller forlængelse af forsøgene.

Der henvises i den sammenhæng til Undervisningsministeriets strategi for forsøg og udvikling: http://www.uvm.dk/~UVM-DK/Content/News/Udd/Gym/2014/Feb/~media/UVM/Filer/Udd/Folke/PDF14/140210%20FOU_strategi.ashx

Eventuelle spørgsmål til forsøgene kan rettes til fuldmægtig Søren Christensen på Soren.Christensen@uvm.dk eller tlf. 3392 5423.

Med venlig hilsen

Arne Eggert

Bilag 1

Rammeforsøg om talentklasser i musik

Folkeskolen skal udfordre alle elever, så de bliver så dygtige, de kan. Det gælder også de elever, der har et særligt musikalsk talent.

Formålet med forsøget er at afprøve talentklasser i musik som et tilbud for musiktalenter, der blandt andet bygger på de muligheder, som den længere og varierede skoledag og et styrket samarbejde mellem musikskoler og folkeskoler indebærer.

Som led i forsøget kan skoler søge om at fravige folkeskoleloven for at benytte optagelsesprøver/optagelseskrav til talentklasserne.

Principper for rammeforsøget:

- Der vil blive givet mulighed for at fravige folkeskolelovens § 36, stk. 3, om frit skolevalg og § 25, stk. 2, om klassesdannelse, herunder princippet om den udelte enhedsskole, således at skolens leder kan inddеле elever i talentklasser i musik på baggrund af en vurdering af elevens musikalske talenter samt et praktisk hensyn til rammerne for at øve sig.
- Der vil ikke blive givet mulighed for, at skolens leder kan afvise en elev fra optagelse i en musiktalentklasse på baggrund af en vurdering af elevens samlede skolefaglige niveau eller en overordnet pædagogisk vurdering af klassesammensætning.
- Det vil være et krav, at en distriktsskoleelev, som på baggrund af sit musikalske niveau afvises fra en talentklasse i musik, skal optages i en af distriktsskolens almindelige klasser.
- Godkendelse gives for fire skoleår med virkning fra skoleåret 2014/2015.
- Efter tre skoleår evalueres forsøgene, dvs. efter skoleåret 2016/2017, således at der i efteråret 2017 tages samlet stilling til resultaterne af forsøgene, og hvordan ordningen i givet fald skal fortsætte.

Rammeforsøg: Forsøg med undervisning på engelsk i udskolingen

Der kan godkendes forsøg med undervisning på engelsk i udskolingen.

Formålet med rammeforsøget er at udvide det eksisterende forsøg med internationale udskolingslinjer på en række skoler, så den internationale vinkel og fremmedsprog i undervisningen styrkes i folkeskolen. Forsøget skal blandt andet bidrage til at fremme elevernes faglige kompetencer, herunder fremmedsprogskompetencer samt elevernes motivation og lyst til at lære, trivsel, alsidige udvikling og uddannelsesparathed.

Principper for rammeforsøget:

- Forsøg med undervisning på engelsk kan alene omfatte 7.-10. klassetrin.
- Der vil ikke blive givet tilladelse til at afholde test og prøver på engelsk. Eleverne går op til folkeskolens 9. klasseprøver og deltager i de obligatoriske nationale test.
- Der vil kun blive givet tilladelse, hvis der tillige undervises på dansk i et omfang, så det sikres, at eleverne har tilstrækkelige forudsætninger for at aflægge de obligatoriske test og afgangsprøver på dansk. Undervisningen skal være tilrettelagt således, at indholdet i alle fag følger folkeskoleloven, herunder Fælles Mål.
- Der vil alene blive givet tilladelse, hvis undervisningen varetages af lærere, der som minimum har undervisningskompetence i undervisningsfaget engelsk (tidligere linjefag). Der dannes lærerteam, således at de udenlandske lærere har en lærer med undervisningskompetence i faget at sparre med i relation til de fag, der undervises i.
- Der skal være mulighed for at følge et undervisningsforløb på den pågældende skole, hvor der udelukkende undervises på dansk. Det er et tilbud, som eksisterer på linje med skolens øvrige spor, således at ingen elev er tvunget til at flytte skole, hvis den pågældende ikke ønsker at gå på den internationale linje. Tilbuddet er frivilligt for eleverne at vælge.
- Eleverne modtager undervisning i de naturvidenskabelige fag i varierende udstrækning på både engelsk og dansk. Undervisningen i de kulturbærende fag skal hovedsagelig finde sted på dansk. Der kan i perioder være fagsamarbejde på engelsk på tværs af de naturvidenskabelige og kulturbærende fag.
- I de naturvidenskabelige fag, hvor undervisningen i udstrakt grad foregår på engelsk, er der såvel danske som engelske undervisningsmidler.
- Maksimalt 50 pct. af undervisningen inkl. engelsk vil foregå på engelsk.
- Det vil være en betingelse, at minimum to kommuner, to skoler eller 200 elever er omfattet af forsøget, før det kan forventes godkendt.
- Godkendelse gives for tre skoleår med virkning fra skoleåret 2014/2015.
- Efter to skoleår evalueres forsøgene, dvs. efter skoleåret 2015/2016 (august 2016) samtidig med evalueringen af de eksisterende forsøg med internationale linjer, således at der ultimo 2016/primo 2017 tages samlet stilling til resultaterne af forsøgene, og hvordan ordningen i givet fald skal fortsætte.

Bilag 2

Ansøgningsskema (der udfyldes ét ansøgningsskema for hvert rammeforsøg)

<p>1. Rammeforsøg Ønskes deltagelse i rammeforsøg om talentklasser i musik eller internationale udskolingslinjer?</p>	
<p>2. Kommunens navn</p>	
<p>3. Skoler omfattet af ansøgningen</p>	
<p>4. Underskrift</p>	
<p>5. Kontaktperson Kontaktperson og dennes telefonnummer og e-mail.</p>	
<p>6. Målgruppe Beskriv, hvor mange elever der forventes at deltage i det konkrete rammeforsøg, herunder på hvilke klassetrin og skoler.</p>	
<p>7. Ønsket forandring Beskriv, hvilken forandring for eleverne deltagelse i rammeforsøget skal bidrage til.</p>	
<p>8. Konkrete mål og succeskriterier Beskriv de konkrete mål og den eller de konkrete effekt(er)/forandring(er), projektet skal skabe for eleverne, og som man skal kunne se hos eleverne, når projektet er afsluttet. Beskriv succeskriterier for, om projektets mål opnås.</p>	
<p>9. Hvordan nås resultaterne Beskriv så kort og præcist som muligt forsøgets forandringsteori. Forandringsteorien er en beskrivelse af årsags-virkningsforholdet (kausaliteten) mellem de centrale aktiviteter/indsatser i projektet, og den forandring man ønsker at opnå for eleverne. Beskriv:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Aktiviteter: Ud fra de konkrete mål for forandringer, som forsøget skal skabe for eleverne, hvilke aktiviteter skal der så til i forsøget? - Antagelser om sammenhænge mel- 	

<p>lem aktiviteter på den ene side og konkrete mål på den anden: Hvordan er sammenhængen mellem aktiviteter og hvert konkret mål for forandringer, og hvorfor hænger det sådan sammen?</p> <p>- Hvilke ressourcer kræver det at gennemføre forsøgets aktiviteter?</p>	
<p>10. Forslag til metode til evaluering, herunder beskrivelse af forslag til den løbende evaluering/ opfølgning, og hvordan projektet i øvrigt dokumenteres</p> <p>Beskriv, hvordan forsøget foreslås evalueret og dokumenteret i form af løbende monitorering, evaluering og effektforskning mv.</p> <p>Beskriv, hvordan det vil være muligt at identificere og i relevant omfang måle, om forsøget leverer den forventede forandring gennem både en kvalitativ og en kvantitativ evaluering og dokumentation af forsøget.</p> <p>Beskriv relevante indikatorer for, hvordan man vil påvise den ønskede forandring i forhold til eleverne.</p> <p>Beskriv, hvordan der kan etableres en "baseline", dvs. en kortlægning af status umiddelbart før forsøgets start, som adresserer de forhold, der ønskes ændret på, så man kan sammenholde status inden forsøget bliver sat i gang med status senere i forsøget.</p>	
<p>11. Forsøgets organisering</p> <p>Beskriv, hvordan forsøget planlægges organiseret.</p>	
<p>12. Kommunikation til forældre og elever</p> <p>Beskriv, hvordan kommunen/skolen vil informere forældre og elever om forsøgets gennemførelse.</p>	